MARMARA BÖLGESİ HAK İHLALLERİ RAPORU - 2020

09. 04.2021

İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi

Katip Mustafa Çelebi Mah.Çukurlu Çeşme Sk. 2/1 Taksim-Beyoğlu
Tel: 0212 244 44 23 E-posta : istanbul@ihd.org.tr Web www.ihd.org.tr

MARMARA BÖLGESİ 2020 YILI HAK İHLALLERİ RAPORU -09.04.2021

İçindekiler :

A. GİRİŞ 3
B. ÖZET.....4
C. HAK İHLALLERİ TABLOSU.....7
D. SONUÇ 34
E. HAK İHLALLERİNE GÖRE DERNEĞİMİZE YAPILAN BAŞVURU ÖZETLERİ ve BASIN TARAMASI ÜZERİNDEN ELDE EDİLEN ÖRNEKLER VE İHLAL TABLOLARI.....34
1- YAŞAM HAKKI İHLALİ .....34.
a. Yargısız İnfaz/ Emniyet güçleri tarafından neden olunan ölümler 36
b. Cezaevlerinde ölümler 37
c. Açlık grevlerinde yaşamını kaybedenler 41
d. Şüpheli asker ölümleri 42
e. Faili meçhul Saldırılarda ölen ve yaralananlar 45
f. Nefret Saldırılarında ölen ve yaralananlar 46
g. Resmi hata/ İhmal nedeni ile ölen ve yaralananlar .....48.
h. İntiharlar .....48.
i. Kadın cinayetleri, şüpheli ölümleri ve intiharları
i . Kadın cinayetleri .....49.
ii. Şüpheli kadın ölümleri .....57...
iii. Kadın intiharları .....59.
j. İş cinayetleri .....60...
j. İş cinayetleri .....
jj. Kadın iş cinayetleri .....
jjj. Mülteci iş cinayetleri .....
jjj. Çocuk iş cinayetleri.....
k. Yaşam hakkı ihlallerine dair devam eden davalara örnekler .....61..
- **Oğuzhan Erkul ve Barış Kerem Davası.....61**
- Festus Okey Davası 62
- Hrant Dink Davası 62
- Berkin Elvan Davası.....65
- Çorlu tren Kazası Davası 67
- Ümraniye Katliam Davası 67

2- KAYIP 67
3- İŞKENCE ,KÖTÜ MUAMELE 71
(Gözaltında, Hapishanelerde, Gözaltı yerleri dışında, Toplumsal olaylara müdahaleler sırasında, Kaçırılarak...)
a. Başvurular ve basın taraması yoluyla tespit edilen ihlal örnekleri.....72
b. İşkence ve kötü muamele uygulayan güvelik görevliler hakkında dava örnekleri.88
4- KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER 89

a. Gözaltı , idari gözetim. 92
b. Kaçırılma, ajanlığa zorlama.....125
c. Irkçı saldırılar , ayrımcılık.....137
d. Psikolojik sorunlarla öne çıkan ihlal başvuruları**.....143**

5- ADİL YARGILANMA HAKKI İHLALLERİ.....145
6- İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ ..... 148.
a. Gözaltına alınan/ tutuklanan gazeteciler 152
b. Gazetecilere yönelik saldırı ve tehditler 155
c. Gazetecilere açılan soruşturma ve davalar 155
d. İfade özgürlüğüne yönelik soruşturma ve dava örnekleri.....173
e. Yasaklanan, toplatılan kitap ve gazeteler 184
f. RTÜK tarafından TV ve Radyolara verilen Yayın ve Programı Durdurma ve İdari Para Cezaları ile Basın İlan Kurumu tarafından Gazetelere verilen İlan Kesme Cezaları .....184.
g. Erişime engellenen internet siteleri 187

7- TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ 190
a. İhlal tablosu (Uzun/ kısa süreli, genel/lokal yasaklar, müdahaleler vb) 191
b. İhlal örnekleri 192

8- ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ 201
a. İhlal tablosu 202
b. İhlal örnekleri 205

9- EKONOMİK SOSYAL HAKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ.....211
a. Çalışma yaşamına yönelik hak ihlalleri 214
b. Mülkiyet, barınma, yoksulluk, işsizlik, sosyal yardımlara erişememe, ...224
c. Sağlık hakkı ihlalleri.....240
d. Eğitim Hakkı ihlalleri.....244
e. Hukuki yardım ve danışma talepli başvurular.....246

10- KADINLARA ve ÇOCUKLARA YÖNELİK ŞİDDET , TACİZ, İSTİSMAR 250
a. İhlal tablosu..... 251
b. Başvurular ve tespit edilen ihlal örnekleri.....253
c. Seks işçiliğine zorlanan kadınlar.....258

11- HAPİSHANELERDE YAŞANAN HAK İHLALLERİ 260
a- İhlal tablosu..... 261.
b- Başvurular ve basın taraması yoluyla tespit edilen ihlal örnekleri 266
1. Yaşam hakkı ihlalleri 266
2. Sağlık ve tedavi hakkı ihlalleri ve covid-19 uygulamaları,.....269
3. İşkence ve kötü muamele,.....302
4. Haksiz tutuklama ve adil yargilanma hakki ihlali..... 324
5. İletişim hakkı ihlalleri (telefon hakkının kısıtlanması, mektup, kargo, gazete kitap

radyo verilmemesi, sohbet spor hakkının engellenmesi)……..332
6. Diğer ihlaller
7. Basın taraması yoluyla tespit edilen vakalar……..353

12- AÇLIK GREVLERİ……..363
a- İhlal tablosu
b- İhlal örnekleri
13- MÜLTECİLERE YÖNELİK HAK İHLALLERİ ……367
a- İhlal tablosu
b- İhlal örnekleri ……

A- GİRİŞ :

Derneğimize yapılan başvurular, çeşitli kurumlar tarafından hazırlanan raporlar ve basına yansıyan haberlerin taranması suretiyle hazırlamış olduğumuz 2020 yılı Marmara Bölgesi Hak İhlalleri Raporumuzda yer alan "Hak İhlalleri Tablosu"ndan da görüleceği üzere 2020 yılı; hak ihlallerinin 2016 OHAL sürecini de aşan oranda arttığı bir yıl oldu. Ülkeyi yönetenlerin Anayasa ve yasaları tanımayan hukuk dışı davranışlarını, uluslararası bağlayıcılığı olan sözleşmeleri tanımama aşamasına vardırma gayretine tanıklık ettik. İstanbul Sözleşmesi ile ilgili tartışma bu noktada en dikkat çeken konu oldu. Aynı zamanda, uzun yıllar "keyfi" olarak tanımlanan hak ve özgürlüklere yönelik baskıların yasal güvenceye kavuşturulması rejimin sadece OHAL üzerinden tanımlanmasının yetersiz olduğunu, siyasal rejimin yeniden ve daha otoriter bir formda yapılandırıldığını da göstermiş oldu. Bu durum iktidarın "yeni anayasa" perspektifinde, otoriterleşen rejime daha fazla hizmet edebilecek, muhalefetin "anayasal haklarımız" savunmasını ortadan kaldırmaya dönük düzenlemeler amaçladığı kanaatini, endişesini de besledi aynı zamanda.

İktidar, 2010 yılında "darbe Anayasası" argümanını arkasına alarak ilan ettiği "bu anayasayı takmam" yaklaşımını, planlı bir şekilde geliştirerek önce hukuk dışılığı meşrulaştırmış, devamında da hukuku yeniden dizayn çalışmalarına hız vermiştir. Bu durum toplumun gündeminden ustaca kaçırılmış, bu ve muhalefetin yeterince öngörülü ve dikkatli olmaması nedeniyle, yapılan kimi yasal düzenlemelerin sonuçları üzerinden konu tartışılmak durumunda kalınmıştır. 2014 yılında yapılan MİT yasası değişikliğinin gazetecilere yönelik cezalar, kaçırılma, kayıp ve işkence olayları ile 6 yıl sonra, 2016 da yapılan YÖK yasası değişikliğinin dört yıl sonra Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör atanması ile kamuoyu gündemine gelmesi gibi.

Artan kadın cinayetleri, iş cinayetleri, nefret saldırıları, faili meçhul saldırılar, şüpheli asker ölümleri yanında gözaltında kayıplar ile gündeme gelen yaşam hakkı ihlallerinin yoğunluğu ve işkence

şikayetlerindeki artışla dikkat çeken 2020 yılı, muhalif her tür söylem ve eylemin de yasak ve cezaya konu edildiği bir yıl olmuştur. Savaş karşıtlığının, barış savunuculuğunun ötesinde pandemi sürecine dair sağlık ya da ekonomik kriz konulu iktidarın açıklamalarıyla çelişen açıklamalar dahi soruşturma ve ceza baskısına maruz kalmıştır. Konu, raporumuzun İfade ve Basın Özgürlüğüne Yönelik Hak ihlalleri başlığı altında hem gazeteciler hem de genel boyutu ile ayrıntılı olarak incelenmiştir.

İfade özgürlüğü yanında, toplanma ve gösteri ve örgütlenme özgürlüğüne yönelik ihlallerin yoğunluğu dikkat çekmektedir.

2020 yılında adalet talepleri gündemdeki yerini korumuş ve yoğunlaşan adil yargılanma talepleri ile boyutunu genişletmiş oldu.

İnsan haklarına dair devlet yaklaşımının göstergesi kabul edilen hapishanelerde, raporumuzda tespit edilebilen 5.369 ihlal, yaşanan hak ihlallerinin vardığı devasa boyutu göstermektedir. Ayrıca, Sağlık ve yaşam hakkı bağlamında tartışılan Pandemi sürecinde '7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da yapılan son değişiklikle infazda ayrımcılık uygulamalarının güçlendirilmesi, muhaliflere uygulanan düşman hukukunda ısrarı ve pervasızlığı gözler önüne sermiştir. 2020 yılında Avukat Ebru Timtik , Mustafa Koçak, Helin Bölek, İbrahim Gökçek'in yaşamını yitirdiği ölüm orucu ve açlık grevleri adil yargılanma hakkı, Tecrit ve hak gasplarına karşı halen gündemdeki yerini korumaktadır. Tecride kaşı başlatılan açlık grevi halen devam etmektedir.

Mültecilere yönelik hak ihlallerinin tespiti ve görünür kılınmasının zorlukları bilinmektedir. Mülteciler nefret saldırısı, ayrımcılık ve geri gönderilme tehdidi altında olduklarından hak ihlallerini çoğunlukla sineye çekmekte, bu nedenle sorunlar artarak devam etmektedir. Buna rağmen raporumuza yansıyan vahim tablo dikkat çekicidir.

Bir diğer yandan , 2020'ye pandemi ve pandemi gerekçesi ile hak ve özgürlüklerin baskı altına alınması damgasını vurdu denilebilir. İş güvenliğinin sağlanmaması nedeniyle sağlıktan, eğitime, ptt kargo çalışanlarına kadar her alanda sorunların ciddi boyutlara vardığı, ancak, ekonomik krizin özellikle yoksul kesimin nefesini kestiği bu süreç, ekonomik ve sosyal haklar konusunda derneğimize en çok başvurunun yapıldığı süreç olmuş ve incelenen 5 alt başlıkta toplam 2280 İhlal tespit edilmiştir.

İhlallere ilişkin özet ve ayrıntılı tabloya aşağıda yer verilmiştir. Ancak sorunların tespiti bakımından raporun tamamının değerlendirilmesini öneriyoruz.

B- ÖZET :

Raporumuzda yer alan Marmara bölgesine ilişkin ayrıntılı ihlal tabloları ve ihlal örnekleri incelendiğinde tablo çok daha iyi görülecek olmakla birlikte ,ÖZETLE;

2020 yılında;

Yaşam hakkına yönelik saldırılarda; 844 kişi yaşamını yitirmiş, 358 kişi yaralanmış,

(78 kadın cinayeti, 31 şüpheli ölüm, 40 kadın iş cinayeti, 4 intihar yaşanmış, 8 mahpus hapishanede, 4 asker şüpheli olarak askerlik yaparken, 685 kişi iş cinayetinde, 2 kişi nefret saldırılarında, 3 kişi güvenlik güçleri tarafından ve 2 kişi faili meçhul şekilde öldürülmüş)

15 kayıp vakası bildirilmiş,

2232 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kalmış,

3786 kişi gözaltına alınmış,

35 kişi ırkçı saldırıya uğramış

43 kişi kaçırılarak ya da tehditle ajanlığa zorlanmış,

271 kişinin adil yargılanma hakkı ihlal edilmiş,

149'u yabancı 303 kadın seks işçiliğine zorlanmış,

1'i İzmir de olmak üzere 4 kişi açlık grevlerinde yaşamını yitirmiş,

658 ihlal ile mültecilere yönelik yaşamın her alanından ihlal bildirilmiş,

2280 kişi yoksulluk, işsizlik, açlık, barınma hakkı , sağlık ve eğitimde yaşanan sorunlar vb nedeniyle başvurmuş, ekonomik yardım talebi öne çıkmış,

Hapishanelerde; 2142' si sağlık, 1181'i işkence kötü muamele,1422'si iletişim hakları/ tecrit ,496 infazda ayrımcılık olmak üzere toplam 5369 ihlal bildirilmiş olup,

Kişi özgürlüğü ve güvenliği, ifade özgürlüğü, toplanma ve gösteri özgürlüğü ve örgütlenme özgürlüğüne ilişkin tablo ise aşağıdaki gibidir;

Kişi Özgürlüğü ve Güvenliğine Yönelik ihlaller bölümünde; derneğimize yapılan 42 başvuruda 191 kişinin ve basın taraması yoluyla 287 olayda toplam 3786 kişinin gözaltına alındığı tespit edilmiştir. Gözaltına alınanların : 1867 kişi darbe ile ilişkili olarak, 1394 kişi toplumsal olaylar nedeniyle, 24 kişi sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındıkları, gözaltına alınanalar arasında : 47 gazeteci, 3 yazar, 12 avukat, 203 kurum temsilcisi, 31 trans birey olduğu tespit edilmiştir. Gözaltına alınıp serbest bırakılanlardan ;

277 kişiye adli kontrol, 1 kişiye ev hapsi Çevre eylemlerine katılanlara 124.000, toplumsal olaylara katılanlara 37.000 TL ve gazetecilere 599. TL olmak üzere toplam 161.619 TL idari para cezası verildiği tespit edilmiştir.

Toplanma ve Gösteri Özgürlüğüne Yönelik ihlaller bölümünde yer alan 73 vakada; 12 si Cumartesi Anneleri, 11'i F Oturması,6 sı çevre eylemi olmak üzere, 23 Nisan etkinliği, Kürtçe Tiyatro gösterimi, konser, 8 Mart, 1 Mayıs ve Çevre etkinlikleri, Deniz Gezmiş anması dahil **53 Etkinliğin yasaklandığı / yasaklanan etkinliklerin 40'ına polis müdahalesi gerçekleştiği/** 12 etkinliğin ise yasak gerekçe gösterilmeksizin güvenlik güçleri tarafından engellendiği/ ve İl valilikleri tarafından alınan uzun süreli yasak kararları ile açık hava etkinliklerinin İstanbul, Balıkesir, Kırklareli, Kocaeli, Edirne, Sakarya, Tekirdağ, Bursa olmak üzere **8 il genelinde toplam 191 gün boyunca yasaklandığı**/ Bu yasakların 30 gününde Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ ve Bursa **illerine giriş çıkışlara da kısıtlama getirildiği**, ayrıca İstanbul Valiliği tarafından açık hava etkinliklerine katılımın 15 Haziran'dan başlamak üzere, tamamen yasaklandığı 14 Eylül tarihinde kadar yaklaşık 90 gün süreyle **50 kişi ile sınırlandığı** tespit edilmiştir.

Gözaltı ve işkence klasöründe üstteki tespitlere ek olarak; toplumsal olaylarda 1394 kişinin gözaltına alındığı,7 'si çevre eylemi olmak üzere 130 eyleme polis müdahalesi olduğu, 7 etkinliğin yasaklandığı , eylemlerde gözaltına alınıp bırakılanlara 278 adli kontrol kararı ve toplam 161.619 TL idari para cezası uygulandığı tespit edilmiştir. Verilen idari para cezalarının 124Bin20TL si çevre eylemlerine, 37Bin TL ise diğer toplumsal gösterilere katılanlara verilmiştir.

Bu bölümde örneklenen vakaların ayrıntılarında, ifade özgürlüğüne yönelik baskıların örgütlenme özgürlüğüne tehdit olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu durum verilen cezaların yasal dayanaklarında da kendisini göstermektedir.

Örgütlenme Özgürlüğüne yönelik ihlaller bölümünde;
Haykurder tarafından hayvan hakları yasasına ilişkin yapılan yorumdan, İstanbul Barosu üyesi bir avukatın fotoğrafının baro binasına asılmasına, Belediyelerin mali faaliyetlerine ilişkin kamuoyuna yapılan bilgilendirmelere karşı açılan soruşturmalar ve verilen cezalar; sadece muhalif bilgi paylaşımı, yorum ve eleştirilere tahammülsüzlüğü gözler önüne sermekle kalmamakta, siyasi parti, dernek ve benzeri örgütlenmelerin faaliyetlerine de ağır tehdit içermektedir.

Faaliyetleri yanında, bizzat kurumlara, yöneticilerine ve üyelerine yönelik baskı ve saldırılar örgütlenme özgürlüğünü baskı altına almakta, örgütlü olmayı suç olarak empoze etmekte ve örgütsüzlüğü dayatmaktadır.
İstanbul barosu başkanı ve 10 yöneticisine soruşturma açılması, Hayvanları Koruma Derneği(Haykurder) yöneticisine yeni çıkarılacak yasa hakkındaki konuşmaları nedeniyle açılan soruşturma, 16 CHP li hakkında (9'u CHP Gençlik kolları üyesi- çoğunluğu sosyal medya paylaşımlarındaki muhalif söylemleri nedeniyle açılan soruşturma ,İstanbul İl başkanı ve CHP gençlik kolları İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterilmesinin ardından yaşanan ev baskını, Canan Kaftancıoğlu'na örgüt propagandası, Cumhurbaşkanına hakaret, Halkı kin ve düşmanlığa tahrik kamu görevlisini ve devleti aşağılama suçlamalarından toplam 9 yıl 8 ay 20 gün ceza verilmesi , CHP Genel Başkanı K Kılıçdaroğlu'nun hükümete yönelik eleştirileri karşısında açılan davada 197 bin TL tazminata hükmedilmesi, CHP'li Yalova ve Balıkesir Erdek belediye başkanlarına yapılan işlemler ve Ekrem İmamoğlu'na soruşturma açılması, Devrimci Parti üyelerine bir basın açılmasına katıldıkları için ilçe dışına çıkma yasağı verilmesi, milletvekillerine yaptıkları açıklamalar üzerinden dokunulmazlıklarını kaldırmak üzere hazırlanan 17 fezleke , örgüt yöneticileri ve siyasetçilere yönelik tutuklamalar, Grup Yorum üyelerinin tutuklanması, Armutlu Cemevi ne baskın ve yöneticilerinin tutuklanması, Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısının evine silahlı saldırı, İyi Parti üyesi milletvekiline muhalif paylaşımı nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılması için hazırlanan fezleke, Pir Sultan Abdal Kültür Merkezi yöneticisi 5 kişinin tutuklanması ve daha pek çok örnek, örgütlenme özgürlüğüne yönelik bu baskının , özgürlüğü ortadan kaldırmayı amaçladığını göstermektedir.

İfade ve basın özgürlüğüne yönelik ihlaller bölümünde;

İlk bölümde; gazetecilere yönelik (darbe girişimi 1, sosyal medya paylaşımı 8, haber 24, adli 2, haber takibi nedeniyle 11 olmak üzere) 50 gözaltı, 13 tutuklama, 9 adli kontrol, 1 ev hapsi, 3729 TL idari para cezası, 1 sosyal medya kısıtlamasına dair 31 vaka yer almaktadır

1 gazeteci ve 1 gazeteye fiziki saldırı ve 1 gazeteciye tehdit vakası yer almaktadır.

Gazetecilere yönelik soruşturma ve davalar bölümünde yer alan 129 vakada; 196 gazeteci hakkında dava , 20 gazeteci hakkında soruşturma devam ettiği, biten davalarda 45 beraat ve 3 düşme kararına karşılık; Örgüt propagandası , Cumhurbaşkanına Hakaret, Suçu ve suçluyu övmek, soruşturmanın gizliliğini ihlal, örgüt açıklamasını yayınlamak, casusluk, MİT Kanununu ihlal suçlamaları ile toplam, **TOPLAM : 122 Yıl 4 Ay 14 Gün Hapis,** 13.080 TL Para Cezası verildiği, 5 gazeteciye verilmiş bulunan

toplam 2 yıl 62 ay 44 gün hapis cezası bakımından hükmün açıklanması geri bırakıldığı, Ayrıca 3729 TL idari para cezası, 250Bin TL Manevi tazminat, 1 sosyal medya kısıtlaması getirildiği tespit edilmiştir.

İfade özgürlüğüne yönelik soruşturma ve davalar bölümünde yer alan 79 vakada; 95 devam eden dava, 59 soruşturma , iki sosyal medya paylaşımına kısıtlama, karara çıkan 168 dosyada ise ; 124 beraat yanında, Örgüt propagandası, örgüt üyeliği, görevli memura ve cumhurbaşkanına hakaret , dini değerleri aşağılama suçlamaları ile 44 dosyada toplam 106 yıl 3 ay 27 gün hapis ve **8400 TL para cezası verildiği, verilen 206 ay 7 gün hapis cezası için hükmün açıklanmasının geri bırakıldığı ve 10 aylık cezanın ise ertelendiği tespit edilmiştir**

Basın yayın organlarına verilen cezalar bölümünde ; **yer alan 12 vaka ve yararlanılan diğer kaynaklardan toplanan bilgilere göre; RTÜK tarafından TOPLAM: 7 TV 1 Radyoya ; 47 idari para cezası (yaklaşık 10 milyon TL), 2 programa 3'er kez ve 5 programa 23 gün yayın durdurma, iki TV'ye 5'er gün (toplam 10 gün) ekran karartma ve 1 uyarı cezası verilmiştir. Yine Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından Cumhuriyet Gazetesine toplam 80 gün ve Birgün Gazetesine 7 gün (toplam 87 gün) ilan kesme cezası vermiştir.**

2020 yılında Sulh Ceza Hakimliği kararları ile 28 internet sitesine erişim engeli getirildiği tespit edilebilmiştir.

C- MARMARA BÖLGESİ HAK İHLALLERİ TABLOSU- 2020

İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

Yaşam hakkına yönelik saldırılarda gerçekleşen :	Ölümler	Yaralanma
Yargısız İnfaz/ Güvenlik Güçleri tarafından	- 3	- 2
Hapishanede yaşamını kaybedenler	- 8	
Açlık grevinde yaşamını kaybedenler	- 3	
Şüpheli asker ölümleri	- 4	- 12
Faili meçhul saldırılar (kadınlara yönelik vakalar dışında)	- 2	- 2
Nefret saldırılarında ölen ve yaralananlar	- 2	- 25
Resmi hata / İhmal sonucu ölen ve yaralananlar	- 4	- 179

İntiharlar	- **8** (kadın intiharları altta ayrıca gösterilmiştir)	- **2**
	Ölüm	**yaralanma**
Kadın cinayetleri/ şüpheli ölüm ve yaralanmalar	- **78 kadın (**erkekler tarafından) (bu saldırılarda 5 çocuk ve 4 erkek de kasten öldürüldü) - **31 kadın şüpheli ölüm** (bu olaylarda 2 çocuk 1 erkek şüpheli ölümü yaşandı) - **4 kadın intiharı** - **40 kadın iş cinayeti** **TOPLAM** **153 kadın 7 çocuk 5 erkek için yaşam hakkı ihlali**	- **8 (kadın)**
İş Cinayetleri	**ölüm**	**yaralanma**
Marmara bölgesinde yaşanan TOPLAM 685 İş cinayetinin (*) Cisiyete göre dağılımı (yapılan çalışmalarda LGBTİ+ çalışanlar belirtilmediğinden raporumuzda gösterilememiştir.)	- 40'ı Kadın, - 645'i erkek,	
Yaş aralığı (Çocuk, erişkin) Ve mültecilere göre dağılımı (**)	- 7 'si 14 yaş altı çocuk, - 14 'ü 15-17 yaş aralığında çocuk, - 664'ü yetişkin - **28'i mülteci,**	
İş cinayetlerinin İllere göre dağılımı (***)	İstanbul 325, Kırklareli 10, Edirne 17, Tekirdağ 26, Çanakkale 18, Balıkesir 23, Bursa 79, Kocaeli 99, Sakarya 57, Yalova 8, Bilecik 12	
	685 iş cinayeti	128 yaralanma

YAŞAM HAKKINA YÖNELİK SALDIRILARDA

TOPLAM 844 Kişi ÖLDÜ
358 Kişi Yaralandı

(*) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mecliis (İSİG) 2020 raporunda Marmara bölgesinde tespit edilen 674 iş cinayetine, başvuru ve basın taraması yoluyla elde edilen 11 vaka eklenerek iş cinayeti sayısı raporumuzda toplam en az 685 olarak belirlenmiştir.

(**) **İSİG 2020 Raporu'na göre;** iş cinayetlerinde ölen kadın sayısı yıl ve ülke toplamında 148, % 6 olarak ve çocuk sayısı 68 olarak açıklanmakla beraber kaçının Marmara Bölgesinde yaşandığı tespit edilemediğinden tabloda yüzde hesabı üzerinden elde edilen sayılar üzerinden kadın sayısı "en az 40" ve çocuk sayısı; 7 si 14 yaş altı ve 14'ü 15-17 yaş aralığında toplam 21 olarak gösterilmiştir
Aynı raporda; 2020 yılı mülteci iş cinayeti sayısı 101 olarak bildirilmiş. Bu sayı da oranlandığında Marmara bölgesinde en az 28 mülteci iş cinayeti işlendiği tespit edilmiştir.)

(*)** İSİG 2020 Raporu'ndan alıntılanmıştır.

Yaşam hakkı ihlallerine dair devam eden dava örnekleri (Davalara ilişkin bilgiler internet ve basılı gazete haberlerinden derlenmiştir. Yoğunluklu olarak https://www.failibelli.org/ ve Evrensel Gazetesinden yararlanılmıştır.)	- Oğuzhan Erkul- Barış Kerem Davası - Hrant Dink Davası, - Festus Okey Davası, - Berkin Elvan Davası, - Çorlu Tren Kazası Davası, - Ümraniye Katliamı Davası

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN
KAYIP VAKALARI

Başvuru sayısı (yapılan 16 başvurudan 1'i Ankara'da yaşandığından sayısal veriye eklenmemiştir.)	**4'ü Suriyeli** **4 ü bir yıldan eski tarihli olmak üzere**	**TOPLAM 15 Kayıp bildirilmiştir**

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN
İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI İHLALLERİ TABLOSU (*)

Başvuru sayısı - 26	**- 220 ihlal**	
Basın taraması ile tespit edilen vakalar - 36		

Gözaltı klasöründe **Kaçırılma , ajanlığa zorlama klasöründe** **Mülteci Klasöründe** **Hapishane klasöründe**	- **923 ihlal** - **43 ihlal** - **5 ihlal** - **1041 ihlal**	
Bu klasörde yer verilen vakalara ek olarak 2020 Hapishane ve Mülteci raporlarımızda tespit edilen vakalar üzerinden ; **Gerçekleştiği mekana göre** **İşkence ve Kötü Muamele vakaları** :	- 877 Sokakta, araç içinde - 19 ev baskınında, - 267 gözaltında - 26 hastane - 1043 hapishanede	
İşkence ve Kötü muamele uygulayan güvenlik görevlileri hakkında devam eden davalar	- **2**	

TOPLAM 2232 ihlal

(*) İşkence ve Kötü Muamele iddialarına ilişkin tablo oluşturulurken "işkence" klasörü dışında "Gözaltı", " Kaçırılma.." , "Mülteciler", "İfade Özgürlüğü", Toplanma ve Gösteri Hakkı" ve "Hapishane" klasörlerinden de veri aktarılmıştır.

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU

a- Gözaltı

(Gözaltı sayısı ve ayrıntılarına ilişkin veriler "İfade Özgürlüğü" ve "İşkence Kötü Muamele" bölümlerindeki veriler eklenerek hazırlanmıştır.)

Başvuru sayısı	**42**	**191 gözaltı**
Basın taraması yoluyla ulaşılan vaka sayısı	**287**	**3595 gözaltı**
Toplam	**339 vaka**	**TOPLAM** **3786 gözaltı**
Gözaltına alınma nedenleri	- **1867'i darbe ile ilişkili olarak,** - **1394' ü toplumsal olaylar nedeniyle,** - **24 ' ü sosyal medya paylaşımları** - **501'i yazı, haber takibi, adli olaylara müdahale vb gerekçelerle, gözaltına alındılar**	

Gözaltına alınanlar arasında;	- **47 Gazeteci ,** - **3 Yazar,** - **12 Avukat,** - **203 Kurum temsilcisi** - **31 trans birey, tespit edildi**	
Gözaltına alınıp serbest bırakılanlara yönelik cezalandırıcı uygulamalar ;	- **277 kişiye adli kontrol,** - **1 kişiye ev hapsi ,** - **161. 619 TL İdari Para Cezası, (Çevre eylemlerine katılanlara 124.000, toplumsal olaylara katılanlara 37.000 TL gazetecilere 579. TL olmak üzere**	
b. Kaçırma , tehdit, Ajanlığa Zorlama		
Tespit edilen vaka sayısı	**42 (29'u başvuru, 13'ü basından)**	**43 vaka/ ihlal**
İhlal mekanları	- 15'i kaçırılarak - 10'u gözaltında, - 2'si sosyal medya üzerinden, - 16'sı evlerinin önünde, sokakta…	
İhlalde öne çıkan gerekçeler	- 21'i HDP ile bağı ve aktiviteleri, - 22'si HDP dışında siyasi/ demokratik aktiviteleri ,	
Faillerin kimlikleri (kendilerini tanıtırken kullandıkları ifadelere göre)	- 34 vakada "polis", - 1 vakada "Özel Tim" - 2 vakada "MİT", - 4 vakada "istihbarat" - 2 vakada tanımsız	
c- Irkçı- Ayrımcı saldırılar, kişi güvenliğine yönelik tehdit		
Başvuru sayısı	- **13 başvuru,**	**35 ihlal**
Basın taraması yoluyla ulaşılan vaka sayısı	- **7 vaka**	
Saldırıya uğrayan kurum	- **2**	
Saldırıya uğrayan birey	- **33**	

Saldırlara gerekçe olarak öne çıkan nedenler	- **19 'u Kürt olmak / Kürtçe konuşmak ,** - **3'ü Ermeni olmak,** - **4'ü LGBTİ+ birey olmak** - **1'i kadın olmak,** - **2 'si Siyasal ayrımcılık,** - **1' i yaşlılık,** - **1' i hastalık,** - **1'i Mezhep ayrılığı,** - **1'i güvenlik soruşturması,** - **2'si suç tipi nedeniyle infaz bakımından,** - **1 davranış tarzı nedeniyle**	
Saldırı failleri	- **6 vakada siviller,** - **5 vakada idareciler ,** - **4 vakada işyeri yöneticileri,** - **4 vakada basın, sosyal medya,** - **2 vakada polis,** - **1 vakada doktor,** - **1 vakada taksi şoförü,**	
Saldırı mekanları	- **3 vaka sokakta,** - **2 vaka takside,** - **3 vaka hastanede,** - **4 vaka resmi kurumda,** - **3 vaka işyerinde,** - **4 vaka medyada,** - **1 vaka okulda,** - **1 vaka hapiste,** - **1 vaka ticari faaliyet alanında** - **3 vaka demokratik faaliyet alanında**	

d- **Psikolojik sorunlarla öne çıkan ihlal iddiaları**

Başvuru sayısı	**6 başvuru**	**6 ihlal**
Başvuru nedenleri	2020 yılı için 6 örnek aşağıya alınmıştır. Nitekim bu örneklerde genel ihlal tablosunda da öne çıkan yakınmalar dikkat çekmektedir. **Bu başvurularda;** - **Düşüncesi çalınarak hakkının yendiği,** - **sahte ihbarlarla hedef gösterildiği,** - **Çin devletine virüsü dünyaya yaydığı için baskı uygulanması,** - **Ermeni olduğu için taciz, takip, ayrımcılık,** - **İşkenceli sorgu, tecavüz,** - **dijital yollardan taciz tehdit, iddiaları görülmektedir.**	

	Özellikle siyasi krizin derinleştiği, insan hak ve özgürlüklerine baskının arttığı, toplumun ve bireyin sıkışıklık duygusunun ve güvenlik kaygılarının arttığı dönemlerde derneğimize psikolojik sorunlarla öne çıktığı çok sayıda başvurunun yapıldığı gözlenmektedir.

Kişi Özgürlüğü ve Güvenliğine Yönelik **TOPLAM 3870 İHLAL**

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN
ADİL YARGILANMA HAKKI İHLALLERİ TABLOSU

Başvuru sayısı	23 başvuru 15'i "Hapishane" klasöründe olmak üzere)	34 ihlal
2020 Marmara Hapishaneleri İhlal raporunda tespit edilen adil yargılanma hakkı ihlalleri :		235 ihlal
2020 Mülteci raporunda tespit edilen ihlal		2

Adil yargılanma hakkına yönelik **TOPLAM** **271 ihlal**

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN
İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU (*)

Bu bölümde tespit edilebilen vaka sayısı		**288 vaka**
a- Gazetecilere Yönelik İhlaller		
Saldırıya uğrayan, hedef gösterilen gazeteciler	- **2**	**Toplam 375 ihlal**
Gözaltına alınan gazeteciler	- **47**	
Gözaltına alınan yazar	- **3**	
Tutuklanan gazeteciler	- **13**	
Adli kontrol ile serbest bırakılan gazeteciler	- **10 (1'i ev hapsi)**	
Gözaltı nedenleri	- **11 Haber takibi sırasında,** - **24 yayınlanan haberler**	

	nedeniyle, - **8 sosyal medya paylaşımı nedeniyle,** - **2 adli nedenlerle,** - **1 darbe girişimi suçlamasıyla,**	
Gazetecilere açılan soruşturma ve davalar	- **20 soruşturma ,** - **196 Devam eden dava ,** - **84 Karara çıkan dava (45 Beraat, 3 Düşme, 36 Ceza)**	
Verilen hapis cezaları		**122 Yıl 4 Ay 14 Gün ,**
Verilen para cezaları		**13.080 TL**
HAGB (**) kararı verilen cezalar		**2 yıl 62 ay 44 gün hapis cezası –HAGB-**
İdari Para Cezaları		3729 TL
Manevi tazminat ödemesi		**250Bin TL**
Sosyal medya kısıtlaması		**1**
Gazetecilere verilen cezalar ve dayanakları	- **Örgüt propagandası suçlaması ile;** **17 gazeteciye** **toplam :** 37 yıl 129 ay 74 gün hapis, - **Örgüte yardım, açıklamasını yayınlamak ve basmak suçlaması ile;** **3 gazeteciye** **toplam:** 10 yıl 23 ay, - **MİT yasasına muhalefet, devlet güvenliğine karşı suçlar, casusluk suçlaması ile;** **9 gazeteciye** **toplam :** 52 yıl 64 ay 21 gün, - **Ve** Cumhurbaşkanına ve devletin manevi şahsiyetine hakaret , soruşturmanın gizliliğini ihlal suçlamaları ile **olmak üzere;**	**TOPLAM :** **Hapis cezası : 122 Yıl 4 Ay 14 Gün ,** **Para Cezası : 13.080 TL,** **HAGB(*) kararı verilen cezalar:** 5 gazeteciye verilmiş bulunan toplam **2 yıl 62 ay 44 gün hapis cezası** bakımından hükmün açıklanması geri bırakılmıştır**.** **İdari Para Cezası** : 3729 TL **Manevi tazminat** 250Bin TL **ve** 1 sosyal medya kısıtlaması getirilmiştir.
(**) HAGB : Hükmün Açıklanmasının Geri		

Bırakılması		
b- Basın yayın kuruluşlarına yönelik ihlaller		
Saldırıya uğrayan, hedef gösterilen basın yayın kuruluşları		**2**
RTÜK (***) kararı ile ceza verilen basın yayın kuruluşları :		
RTÜK tarafından : **Ceza verilen TV'ler**	**TELE 1,** **Halk TV,** **KRT,** **Fox Tv,** **HaberTürk,** **ATV,** **Ülke,**	**7 TV** **1 Radyo** **Toplam 8**
Ceza verilen radyo	**Kafa Radyo**	
RTÜK kararı ile verilen cezalar		
Yayını durdurulan program	**12**	**32 gün süreyle (toplam)**
Ekranı karartılan TV	**2**	**10 gün süreyle (toplam)**
Para cezası verilen TV	**6**	**47 kere (toplam)**
Uyarı cezası verilen radyo	**1**	**3 kere (aynı programa)**
RTÜK kararı ile verilen yayın durdurma, program durdurma ve para cezalarına ilişkin ayrıntılar	**TELE 1'e** , 16 idari para cezası, 8 gün boyunca 2 program durdurma ve 1kez beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 19 ceza verildi. **Halk TV'ye,** 12 kez idari para cezası, 10 gün boyunca süren 2 program durdurma, bir kez beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 15 ceza, **KRT'ye,** 3 kez idari para cezası, **Fox TV'ye** 9 kez idari para cezası, 1 kez 3 ana haber bültenine durdurma **Habertürk'e** 1 kez uyarı, 5 kez idari para cezası, 1 kez 5 günlüğüne program durdurma cezası, **ATV'ye** 2 para cezası, **Ülke Tv'ye** 3 kez program durdurma cezası, **Kafa Radyo'ya** 1 programa 3 kez	**TOPLAM:** **7 TV 1 Radyoya ;** - **47 idari para cezası** (yaklaşık 10 milyon TL), - **6 yayın durdurma** (2 programa 3'er kez) - **23 gün yayın durdurma** (5 programa toplam), - **10 gün ekran karartma (2 TV'ye 5'er gün)** - **1 uyarı cezası**

	yayın durdurma cezası.	
Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından verilen ilan kesme cezaları		**2**
Basın İlan Kurumu kararı ile **ceza verilen gazeteler**	**Cumhuriyet Gazetesi** **Birgün Gazetesi**	
Verilen "İlan Kesme Cezaları"	80 gün Cumhuriyet Gazetesi'ne, 7 gün Birgün Gazetesi'ne	**87 gün - Toplam**
(***) RTÜK : Radyo Televizyon Üst Kurulu		
c- **İnternet siteleri, Kitap ve Gazetelere yönelik yasak, toplatma , erişim engeli**		
Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından verilen internet erişimi engeli, yasak ve toplatma kararları :		
Erişimi engellenen internet siteleri		**28**
Yasaklanan Kitap	- **"Ülkerler Dost mu Düşman mı?"** isimli kitap henüz basılmamış olmasına rağmen ihtiyati tedbir kararı verilerek yasaklandı.	1
Yasaklanan ve Toplatılan Gazete	- **"Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi" gazetesinin 49. sayısı** hakkında İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği yasaklama ve toplatma kararı verildi.	1
	Toplam	30
d- İfade özgürlüğünü ihlal eden soruşturma ve davalar (Gazeteciler hariç)		
ifade özgürlüğünü ihlal eden soruşturma ve davalar (gazeteciler üstte ayrıca gösterilmiştir)	- **59 soruşturma** - **95 Devam Eden Dava** - **168 Karara çıkan dosya (124 Beraat, 44 Ceza)** - **İki paylaşıma kısıtlama**	**Toplam 324 ihlal**
Ceza verilen kişi sayısı		**44**
ifade özgürlüğünü ihlal eden cezalar ve yasal dayanakları (gazeteciler hariç)	**Örgüt propagandası suçlaması ile 30** kişiye toplam 4 yıl 214 ay hapis, 42.000 TL para cezası , **Örgüt üyeliği suçlaması ile 11 kişi**	TOPLAM 106 YIL 3 AY 27 GÜN hapis 8400 TL para cezası verilmiştir.

	hakkında toplam 78 yıl 60 ay hapis , **Cumhurbaşkanına ve Görevli Memura Hakaret, Dini Değerleri Aşağılama suçlaması ile 3 kişi hakkında** toplam 17 ay 27 gün , olmak üzere	Verilen 206 ay 7 gün hapis cezası için Hükmün açıklanması geri bırakılmış, 10 aylık ceza ise ertelenmiştir.
Verilen hapis cezaları		**106 yıl 3 ay 27 gün hapis**
Verilen Para cezaları		**8400 TL para cezası**
HAGB kararı verilen cezalar		**17 yıl 2 ay 7 gün- HAGB**
Ertelenen cezalar		**10 ay - Erteleme**

(*) İfade özgürlüğüne yönelik hak ihlalleri sadece bu bölümde yer alan vakalarla sınırlı olmayıp, gözaltı, toplantı ve gösteri hakkı, işkence ve kötü muamele ve örgütlenme özgürlüğü klasörlerinde de örnekler yer almaktadır. Sorunun boyutunu anlamak bakımından bu bölümlerde yer alan açıklama ve örneklerin birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir.

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN

TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU (*)

a- Yasaklanan, engellenen, müdahale edilen etkinlikler

Yasaklanan etkinlikler	- 12 'i "Cumartesi Anneleri" eylemi, - 11' i " F Oturması" Hasta mahpus eylemi, - 6 sı çevre eylemi, - 23 Nisan etkinliği, - Kürtçe Tiyatro gösterimi, - 8 Mart yürüyüşü, ○ 1 Mayıs kutlamaları, - Deniz Gezmiş anması, - Grup Yorum Konserleri - Festival - Öğrenci eylemleri - 7 si gözaltı bölümünde yer alan Dahil **60 Etkinlik**	**Toplam : 242 Etkinlik**
Etkinliklere polis müdahalesi	- 47 etkinliğe yasak gerekçesi ile , - 123 etkinliğe yasak kararı belirtilmeden,	
Polis/ jandarma tarafından etkinlik gerekçe göstermeden engellenen	- 12 engellenen etkinlik	

etkinlik		
b- İl genelinde Uzun süreli etkinlik yasakları		
İl genelinde uzun süreli etkinlik yasakları	(İstanbul, Balıkesir, Kırklareli, Kocaeli, Edirne, Sakarya, Tekirdağ, Bursa'da) **8 İlde Toplam 191 gün süreyle**	**Toplam** **311 gün**
İl genelinde etkinliklerin yasaklandığı illerde bu yasağa ek olarak illere giriş çıkışlara da sınırlama getirilmesi	4 ilde (Edirne, Tekirdağ, Sakarya, Bursa) **toplam 30 gün süreyle**	
Açık hava etkinliklerinin 50 kişi ile sınırlandırılması	(15 Haziran-14 Eylül 2020- İstanbul) **90 Gün**	
c- Toplantı ve gösterilere katılanlara yönelik gözaltı, adli kontrol ve idari para cezaları		
Toplantı ve gösterilerde gözaltına alınanlar	**1394 kişi ("Gözaltı" bölümünden alıntı)**	- **1394 gözaltı** - **278 adli kontrol** - **77 idari para cezası** **Toplam 1742 ihlal** (**)
Toplantı ve gösterilere katılıp serbest bırakılanlara verilen adli kontrol ve idari para cezaları	- 277 kişiye adli kontrol, - 1 kişiye ev hapsi , - 77 kişiye toplam 161. 619 TL İdari para cezası, (Çevre eylemlerine katılan 39 kişiye 124.000 TL, toplumsal olaylara katılan 37 kişiye Toplam 37.000 TL 1 gazeteciye 579. TL olmak üzere)	

(*) Toplanma ve gösteri hakkına yönelik ihlaller bu bölümde yer alan 73 vaka ile sınırlı olmayıp, tabloda Gözaltı, İşkence ve Kötü Muamele ile Örgütlenme Özgürlüğüne yönelik ihlaller bölümlerinden alıntılamalar da yapılmış olup durum birlikte değerlendirilmelidir.)

(**) (1394 gözaltı) Kişi Özgürlüğü ve Güvenliğine Yönelik İhlaller bölümünde ihlal olarak toplam sayıya dahil edildiğinden, yıllık ihlal sayısı belirlenirken bu bölümün ihlal sayısı " 348" olarak eklenecektir.

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN
ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU (*)

Bu bölümde bulunan vaka sayısı		55
a- Baskıya maruz kalan demokratik kurumlar –oluşumlar		
Basılan, saldırıya uğrayan kurumlar / örgütler	- HDP İstanbul İl binası, - HDP Bakırköy İlçe binası, - İdil Kültür merkezi (2 defa), - EğitimSen 5 Nolu Şube binası, - Armutlu Cemevi	**5 kurum** **6 defa**
Yöneticileri baskıya uğrayan kurumlar	- İstanbul Barosu, - Uluslararası Af Örgütü, - Eşit Haklar Derneği - Yurttaşlık Derneği - İnsan Hakları Gündemi Derneği, - Hayvanları Koruma Kurtarma ve Yaşatma Derneği(HAYKURDER) - Kadın Koalisyonu - Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu, - Hrant Dink Vakfı - İdil Kültür Merkezi - Armutlu Cemevi - Grup Yorum Müzik Grubu - Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, - EGE TUHAY-DER - Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) - Sosyalist Gençler Dernekleri Federasyonu (SGDF) - Halkevi (Sarıyer) - Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) - Halkların Demokratik Partisi (HDP) - Emek Partisi (EMEP) - Ezilenlerin Sosyalist Partisi(ESP) - Devrimci Parti - Türkiye İşçi Partisi - İyi Parti, - Gelecek Partisi - İstanbul Büyükşehir Belediyesi - Yalova Belediyesi - Balıkesir Erdek belediyesi	**28 Demokratik Kurum/oluşum**
b- Baskıya maruz kalan demokratik kurum/ oluşum temsilcileri		
Hedef gösterilen ve ardından saldırıya maruz kalan kurum temsilcileri	- CHP Gençlik Kolları İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterildi, aynı gün bir üyesinin evi basıldı. - CHP İstanbul İl başkanı Canan Kaftancıoğlu İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterildi, devamında medyada ağır linçe uğradı, devam eden davalarında	

	ağır cezalara çarptırıldı. - Barış Atay (TİP milletvekili) İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterildi. Ertesi gün Kadıköyde bir grubun saldırısına uğradı. - Ayhan Sefer Üstün'ün(Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı) evi silahlı saldırıya uğradı	TOPLAM: - 4 saldırı - 308 gözaltı - 42 tutuklama - 33 adli kontrol - 15 soruşturma - 94 dava - 17 Fezleke
Gözaltına alınan kurum temsilcileri	**105+203("Gözaltı" bölümünden)**	
Adli kontrol kararı verilenler	**33 (3'ü ev hapsi) adli kontrol**	
Tutuklanan kurum temsilcileri	**12 Kurum'dan 42 yönetici**	
Kurum yöneticileri ve faaliyetlere yönelik açılan soruşturma	15	
Örgüt yöneticileri ve faaliyetlere yönelik devam eden davalar	94	
Milletvekili dokunulmazlıklarına karşı hazırlanan fezlekeler	HDP milletvekilleri, CHP milletvekilleri İyi Parti Milletvekilleri için 17 fezleke	
c- örneklenen 55 vaka içinde, karara çıkan 29 davada verilen cezalar ve gösterilen nedenler;		
Darbe girişimi ile ilişkili davalarda;	- Anayasal Düzene Karşı Suçlar, - örgüt üyeliği , - örgüt propagandası , - Cumhurbaşkanına Hakaret iddiaları ile	**17 davada Toplam** 71 müebbet hapis ve 121 Yıl 70 Ay 15 Gün Hapis Cezası,
Siyasi parti ve Sivil Örgütlerin faaliyetleri nedeni ile açılan davalarda;	- örgüt üyeliği , - örgüt propagandası , - Cumhurbaşkanına Hakaret iddiaları ile	**12 davada Toplam** 37 Yıl 20 Ay 67 Gün Hapis Cezası ile 1000 TL İdari Para Cezası ve 197 Bin TL manevi tazminat
Kurum temsilcilerine yönelik gözaltı,	Muhalif içerikli; - Demeçler,	

tutuklama ve cezalara dayanak faaliyetler:	- Cumhurbaşkanı ve iktidar temsilcilerine ve faaliyetlerine yönlik eleştiriler, - İktidar açıklamalarını yanlışlayan bilgilendirmeler, - Sosyal medya paylaşımları, - Basın açıklamaları, - Toplantı ve gösteriler, - AKP Belediyelerinin özellikle mali faaliyetleri hakkındaki beyanlar, - Belediyelerin iktidar projelerine muhalif faaliyetleri - Çıkarılacak yasalarla ilgili eleştiriler - Demokrasi talepli, savaş karşıtı temalı açıklama ve etkinlikler vb.	

(*) Örgütlenme özgürlüğüne yönelik ihlaller bu bölüm ile sınırlı olmayıp, Gözaltı, İşkence ve Kötü Muamele, Toplantı ve Gösteri Özgürlüğü ile Kaçırılma ve Ajanlık Dayatması bölümlerinde de örnekler bulunmaktadır. Alana yönelik ihlallerin boyutu tamamı üzerinden düşünülmelidir.)

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN

EKONOMİK SOSYAL HAKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU

İncelenen 5 başlıkta toplam 2280 İhlal tespit edilmiştir

a. Çalışma hakkına yönelik hak ihlallleri

Çalışma yaşamına dair başvuru ve ihlal sayısı	48 başvuru	
İhlallerin başlıklarına göre dağılımı:	- **209** İşten atılma, - **285** İş güvenliği önlemleri ve corona tedbirleri alınmadan çalışmaya zorlanma, - **6** Sigortasız çalıştırma, - **18** Maaş, kısa çalışma ödeneği ve asgari geçim indirimi alamama, zorunlu ücretsiz izin, - **4** Diğer nedenler,	522 ihlal
Mültecilere yönelik çalışma hakkı ihlalleri	Ayrıntıları, altta yer alan "Mültecilere yönelik hak ihlalleri " bölümünde bulunmaktadır.	10 ihlal
		Toplam 532 ihlal

b. Mülkiyet, barınma , yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb alanlarda yaşanan ihlaller

Başvuru ve ilgili kişi sayısı	60 başvuru	147 kişi için
Başvurularda belirtilen ihlaller	- 121 yoksulluk, - 29 işsizlik, - 6 Asgari ücret ve emekli maaşının geçim için yetersiz kalması. - 28 sosyal yardımlara erişememe, - 6 mülkiyet hakkı ihlali, - 18 barınma hakkı ihlali, - 2 engelli maaşının kesilmesi, - 7 tüketici hakkı ihlali, - 10 seyahat hakkı ihlali, - 2 alt yapı hizmetlerine dair yerel sorunlar, - 7 diğer nedenler,	230 ihlal 121 ekonomik yardım talebi
Mültecilere yönelik hak ihlalleri bölümünde yer alan ihlaller	- 4 tüketici hakkı ihlali, - 10 işsizlik, - 209 seyahat hakkı engeli	223 ihlal
Öne çıkan İşsizlik nedenleri	- Ekonomik kriz, - Engellilik, - Kronik hastalık, - Eski mahpus olmak, - Adli kontrol ve ev hapsine tabi olmak - Çalışma izni bulunmaması - Farklı bir ilde ikameti bulunması - ayrımcılık	
	Toplam 453 ihlal 121 ekonomik yardım talebi	
c. Sağlık hakkı ihlalleri (*)		
Sağlık hakkına yönelik Başvurularda tespit edilen İhlal sayısı	14 başvuru	264 ihlal
İhlal nedenleri :	- 250 İşyerinde verilen yemekten zehirlenme - 8 Covid 19 tedavisinde yaşanan sorunlar - 2 Tedavi sonrası adli süreç - 2 Pasaport tahdidi nedeniyle tedaviye erişememe - 1 İkamet sorunu nedeniyle tedaviye erişememe - 1 İnternet erişim kabininden yayılan radyasyona bağlı sağlık sorunları	
Hapishanelerden bildirilen sağlık hakkı ihlalleri	Başvuru ve basından tespit edilen vaka ayrıntıları Altta "Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri" bölümünde yer almaktadır.	997 ihlal (**)
Mültecilere yönelik sağlık	Ayrıntıları Altta yer alan "Mültecilere Yönelik Hak	9 ihlal (***)

hakkı ihlalleri	İhlalleri" bölümünde yer almaktadır.	
		TOPLAM 1270 ihlal

(*) Hapishanelerdeki ve Mültecilere yönelik hak ihlalleri bölümlerinden ihlallerin alıntılanması ile sağlık hakkı ihlallerine ilişkin bütünlüklü bir tablonun oluşturulması amaçlanmıştır.

(**) Sayısal veriler "Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

(***) Sayısal veri "Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

d. Eğitim hakkı ihlalleri

Başvuru ve İhlal sayısı	9 başvuru	İhlal sayısı(****)
	-	
Mültecilere yönelik eğitim hakkı ihlalleri	Ayrıntıları Altta yer alan "Mültecilere Yönelik Hak İhlallerii" bölümünde yer almaktadır.	4 ihlal (*****)

(****) Başvurularda, sayı belirtilmeden genel olarak tüm öğrencilerin eğitim hakkı ihlaline uğradıkları ve öğretim kurumlarına yönelik ayrımcı uygulamalardan söz edilmekte bu nedenle ihlal sayısı saptanamamaktadır.

Nitekim özellikle pandemi sürecinde ; tüm öğrencilerin hak ihlaline uğradıkları bilinmekte ise de ;

Tartışmasız tüm yoksul çocuklar, tüm mülteci çocuklar ve tüm hapiste bulunan çocuklar için ağır eğitim hakkı ihlali yaşandığı kabul edilmelidir.

(*****) Sayısal veri "Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

e. Hukuki yardım ve danışma talepleri (******)

Başvuru sayısı		**21**
Konularına göre dağılımı	8 çalışma hakkı, 6 ceza hukuku, 2 kadına yönelik şiddet, - engelli hakları, -Tüketici hakları, - Nüfus kayıtlarının düzeltilmesi, - tazminat hukuku,	

EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARA YÖNELİK TOPLAM 2280 İHLAL

(******) Derneğimize yapılan neredeyse tüm başvurularda hukuki destek, danışma talebi yer almakta ise de bu bölümde hukuki danışma ve yardım talebi öne çıkan başvurulara yer verilmiş, bu başvurular genel olarak ekonomik sosyal haklarla ilgili olduğundan, ekonomik sosyal haklar ana başlığı altında konumlandırılmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN KADINLARA, LGBTİ+ LARA ve ÇOCUKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU		
a. Başvurularda tespit edilen ihlaller		
Başvuru sayısı	19 Kadın (5'i mülteci) 1 LGBTİ+ tarafından yapılan	**20 başvuru**
Başvurularda	17 kadın, 2 LGBTİ+, 14 çocuk, toplam 33 kişi hakkında	**33 kişi hakkında İhlal bildirildi**
Kadınlar ve LGBTİ+ lara yönelik ihlaller	18fiziksel şiddet 18psikolojik şiddet, 15 ekonomik şiddet, 6 ölüm tehdidi, 1erken yaşta evlilik, 3 zorla evlendirilme, 1evlilik içi cinsel şiddet, 1akraba tecavüzü, 3evliliğe zorlanma, toplam 66 ihlal	**Toplam 105 ihlal**
Çocuklara yönelik ihlaller	3 fiziksel şiddet 2 cinsel istismar, 4 Anneleri ile görüştürülmeme, 12 Psikolojik şiddet 6 ekonomik şiddet- anneleri ile birlikte 2 eğitim hayatının sonlandırılması, 8 düzensiz eğitim hayatına zorlanma 2 zorla çalıştırılma, toplam 39 ihlal	
Faillerin özellikleri:	**Failler;** **Kadınlar bakımından:** 2'si yabancı, 3'ü arkadaş, 9'u eş, 2 eski eş, 1'i aile, **LGBTİ+ lar bakımından:** aile, sosyal çevre **Çocuklar bakımından:** cinsel istismar vakalarında 1 sağlık görevlisi, 2 komşu erkek, dğer vakalarda failin baba olduğu bildirilmiştir.	
b. Kadınların yaşam hakkına yönelik saldırılar		
Yaşam hakkı ihlallleri (*) (*)kadınların yaşam haklarına ilişkin ihlaller tablonun bütünlüğü bakımından sayısal olarak bu bölüme de alınmışsa da esas olarak üstte" yaşam hakkına yönelik ihlaller " başlığı altında ayrıntılandırılmış ve	78 Kadın cinayeti, 31 Şüpheli kadın ölümü, 40 kadın iş cinayeti, 4 kadın intiharı yanında Kadınların yaşam hakkına kasteden saldırılarda 7 çocuk, 5 erkek ölümü yaşanmış, 8 kadın da yaralanmıştır	**Toplam 153 kadın 7 çocuk 5 erkek Yaşamını yitirmiş 8 kadın yaralanmıştır**

örneklendirilmiştir.)		
c. Seks işçiliğine zorlanan kadınlar		
Basında adli vaka olarak yapılan haberlerden tespit edilen	**32 vakada**	**149'u yabancı Toplam 303 kadın**
Seks işçiliğine zorlanan 303 kadın arasından:	**2 kadın kayıp bildirimi ile aranırken,** **1kadın eşi tarafından,** **1kadın ağabeyi tarafından,** **28'i sahte iş ilanı ile kandırılıp pasaport ve kimliklerine el konularak , Özgürlüklerinden mahrum bırakıldılar ve seks işçiliğine zorlandılar.** **271 kadının ne şekilde zorlandıkları belirlenememiştir.**	
Failler	**7'si kadın 197 kişi**	

***Bianet*'in 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020 döneminde Türkiye'deki yerel, ulusal ve internet basınına yansıyan haberlerden derlendiği güncel verilere göre** ise ;

- Erkekler 2020'de 26 çocuğu öldürdü, 96 kadına tecavüz etti, 818 kadını seks işçiliğine zorladı, 147 kadını taciz etti, 265 çocuğu istismar etti.
- En az **792 kadına da şiddet** uyguladı. 2020'de aralarında transların da olduğu **en az 255 kadının ölümü basına** "şüpheli" olarak yansıdı.

MARMARA HAPİSHANELERİNDE YAŞANAN HAK İHLALLERİ TABLOSU (*)

Derneğimize 2020 yılında 59 farklı cezaevinden toplam 450 başvuru yapılmıştır.

Sağlık Hakkı İhlali - Hasta mahpusların Adli Tıp Kurumuna sevki ve tahliyesinin engellenmesi (49) - Hastane sevklerinin iptali (209) - Revire çıkarılmama (199) -Düzenli kullanılan ilaçların verilmemesi (55) -Ameliyatların ertelenmesi (12) - Laboratuvar sonuçlarının verilmemesi (8) -Hastane sevklerinde ring aracında uzun süre bekletme (5) -Mahpusun lenslerinin verilmemesi (1)	**810**	**Kötü Muamele, Darp, İşkence** -Kötü muamele (377) -Psikolojik baskı (64) -Hücreye koyma (41) - Kafesli hücreye koyma (8) - Çıplak arama (118) -Dayak, işkence (57) -Baskın hücre araması (10) -Aramalarda hücrelerin dağıtılması (19) -Kişilerin hedef alınarak	**808 ihlal**

- Diyet yemeği verilmemesi (13) -Yanlış ilaçların verilmesi (19) -Kelepçeli doktor muayenesi (12) -Sağlık raporlarının verilmemesi (5) -Diş tedavilerinin yapılmaması (3) -Sonrasında karantina uygulaması nedeniyle hastaneye gidememe (38) -Diğer sağlık hakkı ihlalleri (182)	**ihlal** **Ve** **Basın taraması yoluyla tespit edilen** **187 ihlal** **TOPLAM** **997**	odalara baskın arama (5) - Tehdit, küfür, ırkçı söylem, onur kırıcı davranışlar (24) - Hücreli ring aracıyla mahkeme ve hastaneye götürülme (1) -Yer değişikliği talebinin karşılanmaması (27) -Ayakta sayım (17) -Koğuşların gözetlenmesi (2) -Tek tip tıraş (3) -Yazlık giysilerin verilmemesi (10) -Hücre tavanından atık su sızması (4) -Tıraş makası ve makinesinin alınmaması (21)	**Ve** **Basın taraması yoluyla tespit edilen** **258 ihlal** **TOPLAM** **1066**
Diğer mahpuslar tarafından şiddet uygulanmasına ortam hazırlanması	**20**	**Yaşam Hakkı İhlali/şüpheli ölüm**	**3 başvuru** **VE** **5 basından** **TOPLAM** **8 ihlal**
İletişim Hakkı İhlalleri -Sohbet, spor, ortak kullanım alanlarının yasaklanması (321) -Ağır müebbetlerin havalandırma saatlerinin uzatılması talebinin karşılanmaması (30) -Görüş yasağı, görüş iptali (240) -Telefon hakkının engellenmesi (85) - Süreli süresiz yayın, kitap ve mektup yasakları (401) - 2 ayda 3 kitap sınırlaması (31) -Radyolara el konulması (6) - Gönderilen mektupların adresine ulaşmaması (49) -Muhalif televizyon kanallarının izlenmesinin		**Sevk Uygulamasında Yaşanan Hak ihlalleri** -Sürgün sevk (52) - Sevk talebinin karşılanmaması (25) -Sürgün sevkler sırasında yol boyunca mahpuslara su ve yiyecek verilmemesi (13)	**Toplam** **90**

engellenmesi (19) -Aile ziyaretlerinin 2 kişi ile sınırlandırılması (3) -Etkinlikten men cezası (16) -Aramalarda mahpusların not, defter ve el yazması çalışmalarına el konulması (10) -İlan verilmeyen gazetelerin alınmaması 19) -Kurum içi mektuplaşma yasağı (2) - Fotokopi taleplerinin reddi (18) -Ailelere bilgi verilmemesi (20) -Kolilerin teslim edilmemesi (32) -Yayınlara abonelik veya fatura gösterme zorunluluğu (8) -Kültür sanat dergilerini almama (14) -Kağıt makası, tükenmez kalemlerin toplanması (3) -Kurslara katılım talebinin karşılanmaması (5)	**1332 İhlal Ve Basın taraması yoluyla tespit edilen 90 ihlal** **TOPLAM 1422 ihlal**		
Keyfi Disiplin Cezası	**23**	**Ajanlığa Zorlama**	**2**
Kantin Yasağı, fahiş fiyat ve belli markaları almaya zorlama	**105**	**Adalete Erişim Hakkı İhlali** Yazılan dilekçelerin işleme konulmaması, cevapsız bırakılması, idare ile diyalog talebinin karşılanmaması	43 başvuru Ve Basın taraması yoluyla tespit edilen 29 ihlal **TOPLAM 72**
Yeterli ve Sağlıklı Beslenme ve Temiz Suya Erişim Hakkı İhlali -Yemeklerin az ve kalitesiz verilmesi (323) -Suların çamurlu akması (4) -Suların akmaması (30) -Bebek maması ile beslenmek zorunda olanların ihtiyaçlarının karşılanmaması (3)	**Toplam 360**	**Haksız tutukluluk ve adil yargılanma hakkı şikayetleri** (201) -Avukatla kapalı görüş yaptırılması (34)	**Toplam 235**

Covid'e Karşı Önlem Alınmaması -Alınan hijyen önlemlerinin yetersizliği (341) - Yeterli hijyen ve temizlik malzemelerinin verilmemesi (248) -Kolonya, maske, eldivenin parayla satılması (116) -Karantina adı altında hücreye koyma (44) -Karantina uygulamasında keyfilik (11) -Aramalarda hücreye girerken covid-19 önlemlerinin alınmaması (25)	**Toplam 785**	**İnfazda Ayrımcılık Uygulamaları** -İnfaz yasası değişikliğinden sonra; denetimli serbestlik hakkı gaspları,Şartlı tahliye hakkının yakılması (149) -Denetimli serbestlikten yararlanabilmek için örgütten ayrıldığına dair imzalı belge dayatması (2) -"Hükümlünün ıslahını zorlaştıracak hiçbir yayın verilmez" uygulaması adı altındaki hak gaspları (27) -Kürtçe yayınların verilmemesi (11)	**Toplam 189**
Toplam İhlal Sayısı		**5.369**	

(*)Hapishanelerde yaşanan hak ihlalleri tablosu oluşturulurken, derneğimize yapılan başvurular yolu ile tespit edilen vakalar ve basın taraması ile tespit edilen vakalar ayrı ayrı gösterilmiştir.

Marmara Bölgesinde yaşanan Açlık Grevleri ve Ölüm Oruçlarının Seyrine ve Sonuçlarına Dair Tablo (*)

Açlık grevi ve ölüm orucu eylemlerinin Öne çıkan gerekçeleri	- Adil yargılanma hakkı ihlali, - Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasakları, - İmralı Hapishanesinde uygulanan ağır tecrit , - Covid 19 önlemlerinin yetersizliği, - Hapishanelerde artan hak gaspları, - tel kafesli hücre uygulaması, - sevk talebine yanıt verilmemesi,	
Ölüm orucu eylemlerinin sonuçları- yaşanan ölümler	4 kişi eylemini sonlandırdı ve 1'i yaşamını kaybetti	2'si hapsite 2 'si dışarıda Toplam 4 kişi yaşamını kaybetti
Açlık grevi (Süreli ve/ veya süresiz dönüşümlü) Yapanların sayısı	İsmi tespit edilen 68 mahpus	İsmi tespit edilemeyenler- - Tekirdağ 2 NOlu F Tipi Hapishanesinde tüm mahpuslar, - Edirne F tipi hapishanesinde tüm mahpuslar - Tüm hapishanelerdeki PKK davasından hükümlü ve

		tutuklular
Açlık grevi ve ölüm oruçlarına dikkat çekmek için yapılan eylemlerde Gözaltına alınanlar		Toplam 82 kişi
Ölüm oruçları ve açlık grevlerine dair tespit edilebilen vakalar ve ayrıntıları		
Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasaklarına son verilsin Ve adil yargılanma taleplerii ile	Helin Bölek (Grup Yorum üyesi) **3 Nisan 2020- Ölüm orucunun 288. Gününde Yaşamını yitirdi**	18 Haziran 2020 tarihinde adil yargılanma talebi ile açlık grevine başladı. 20 Kasım 2019 günü tahliye edildi ve eylemine dışarıda devam etti. 20 Ocak 2020 günü eylemini ölüm orucuna çevirdi. 11 Mart 2020 tarihinde kaldığı ev basılarak mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararı kapsamında İbrahim Gökçek ile hastaneye yatırıldılar. 16 Mart 2020- hastaneye zorunlu yatış kararına itiraz kabul edildi ve Helin ile İbrahim hastaneden taburcu edildiler. Helin 3 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitirdi.
Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasaklarına son verilsin Ve adil yargılanma taleplerii ile	İbrahim Gökçek (Grup Yorum üyesi) **7 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.**	18 Haziran 2019 da adil yargılanma talebi ile açlık grevine başladı. **3 Ocak 2020** günü eylemini ölüm orucuna çevirdi**.** **24 Şubat 2020**- ev hapsi kararıyla tahliye edildi. **11 Mart 2020-** polisler tarafından kaldıkları ev basıldı; Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla hastaneye kaldırıldılar. **16 Mart 2020-** hastaneye zorunlu yatış kararına itiraz kabul edildi ve Helin ile İbrahim hastaneden taburcu edildiler. 5 Mayıs 2020- 323 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, İstanbul ve İzmir Valiliklerine konser başvurusu yapılması üzerine 5 Mayıs 2020 tarihinde ölüm orucu eylemine ara verdi. 7 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.
Adil yargılanma talebi ile Ölüm orucu	Mustafa Koçak **24 Nisan 2020- Eyleminin 297'nci gününde yaşamını yitirdi.**	24 Nisan 2020- İzmir Kırıklar 1 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde "adil yargılanma" talebiyle ölüm orucuna başlayan 28 yaşındaki Mustafa Koçak eyleminin 297'nci gününde yaşamını yitirdi.

Adil yargılanma talebi ile Açlık grevi Ve ölüm orucu	Avukatlar : Selçuk Kozağaçlı, Aycan Çiçek, Aytaç Ünsal, Barkın Timtik, Ebru Timtik, Engin Gökoğlu, Ayşegül Çağatay ve Oya Aslan **27 Ağustos 2020- Av. Ebru Timtik Yaşamını kaybetti** **3 Eylül 2020- Aytaç Ünsal tahliye edildi ve ölüm orucuna ara verdi**	**5 Şubat 2020-** dönüşümlü süresiz açlık grevine başladılar. **5 Nisan 2020-** Aycan Çiçek, Engin Gökoğlu, Selçuk Kozağaçlı, Ayşegül Çağatay açlık grevi eylemine ara verdi. Ebru Timtik, Barkın Timtik, Aytaç Ünsal ve Oya Aslan eylemlerini süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine çevirdiler. **5 Nisan 2020- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal eylemlerini ölüm orucuna çevirdi.** 29 Temmuz 2020- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal Adli Tıp Kurumu'na sevk edildi. **6 Ağustos 2020-** Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın tahliye talebinin reddi kararına yapılan itiraz da reddedildi. **14 Ağustos 2020-** Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik'in tahliyesi için Anayasa Mahkemesine yapılan başvuru reddedildi- 27 Ağustos 2020- Avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi. **2 Eylül 2020 –** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM) Aytaç Ünsal hakkında yapılan tedbir talepli başvuruyu reddetti- **3 Eylül 2020- Avukat Aytaç Ünsal tahliye edildi -** Adil yargılanma talebiyle 213 gündür ölüm orucunda olan avukat Aytaç Ünsal, 3 Eylül 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin infazının iyileşinceye kadar durdurulması yönündeki kararıyla tutulduğu hastaneden tahliye edildi. **4 Eylül 2020-** Aytaç Ünsal ölüm orucu eylemine ara verdi.
Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasaklarına son verilsin Ve adil yargılanma taleplerii ile	**Bahar Kurt** (grup Yorum üyesi)	11 Haziran2019 da açlık grevine başladı, 20 Kasım 2019 da tahliye edildi, 20 Ocak 2020 tarihinde açlık grevine son verdi.
Adil yargılanma, Hapishane koşullarının düzeltilmesi talebi	**Didem Akman** **ve** **Özgür Karakaya**	19 Şubat 2020 - İzmir Aliağa Şakran Cezaevi'nde ölüm orucuna başladılar. 2 Eylül 2020 tarihinde Yeşilyurt Devlet Hastanesi'ne kaldırıldılar.

ile		
İbrahim Gökçek'e destek için	Kırıkkale F Tipi Hapishanesinde **15 mahpus**	4 Mayıs 2020 – 3 günlük açlık grevi yaptı.
Kafesli hücreleri protesto ve normal odaya sevk talebi ile	Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan 6 mahpus ve Destek olarak 4'er kişilik gruplar halinde diğer mahpuslar	3 Ağustos 2020- 6 Mahpusun 15 gündür açlık grevinde olduğu öğrenildi. 15 Ağustos 2020 talepleri kabul edildi ve eylem sona erdirildi.
Covid 19 önlemlerinin yetersizliği nedeniyle	Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan mahpuslar	8 Ağustos 2020- 4'er günlük dönüşümlü açlık grevi başlattılar.
Hapishanedeki hak gasplarına karşı	Edirne F Tipi Hapishanesinde Tutulan mahpuslar	21 Eylül 2020- açlık grevi başladılar.
İmralı Hapishanesi özel tecrit sistemine ve hak gasplarına karşı	Bütün hapishanelerde	26 Kasım 2020 – süresiz dönüşümlü açlık grevi başladı. İlk etapta 10 kişi ile başlayan eylem yayılarak devam etti. (raporumuzun yayınlandığı tarihte halen devam etmektedir.)
Mahkum iade anlaşması gereğince İran'a iade/ ailesine yakın bir hapishaneye sevk talebi ile ölüm orucu	Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesi	M. Ersen 12.10.2020- tarihinde başladığı ve sadece su içerek sürdürdüğünü belirttiği ölüm orucuna, sevk sözü verilmesi üzerine 20.10.2020 günü ara verdi
Ölüm orucundakiler için yapılan eylemlerde	Gözaltına alınanlar	82 kişi. (İbrahim Gökçek, Helin Bölek, İbrahim Gökçek, Ebru Timtik, Aytaç Ünsal ve Mustafa Koçak için yapılan eylemlerde gözaltına alındı)
(*) Mustafa Koçak, Didem Akman ve Özgür Karakaya İzmir'de eylemlerini sürdürmelerine rağmen		

Marmara Bölgesindeki açlık grevi ve ölüm oruçları ile sıkı ilişkileri nedeniyle tablomuzda yer verilmiştir. Aynı durum İmralı hapishanesindeki tecrite karşı yapılan açlık grevlerinde de söz konusudur.

MÜLTECİLERE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU(*)

Başvurular ve basına yansıyan haberlerden Elde Edebildiğimiz Başlıca hak ihlalleri ve vaka sayıları:

Haksız gözaltı , tutuklama	16
Adil yargılanma hakkı	2
İşkence, darp, kötü muamele	18
Yaşam hakkı ihlalleri: - Güvenlik Güçlerinin neden olduğu ölümler 6 - umut yolculuklarında yaşamını yitirenler 62 - Nefret saldırılarında yaşamını yitirenler 7 - İş cinayetlerinde yaşamlarını yitirenler 101	176 Toplam yaşam hakkı ihlali
Nefret saldırılarında yaralananlar	22
Sığınma Hakkı İhlalleri - Uluslararası koruma talepleri 77 - Türkiye'ye sığınma talepleri 19	96 Toplam
Mahkum iade anlaşmasının uygulanmaması	1
Geri Gönderme Yasağı ihlali	16
Geri Gönderme Mrk.lerinin koşullarının kötülüğü	6
Kayıp	3
Geçici Koruma Kimliği alamama	25
Vatandaşlık alamama	2
Eğitim hakkı ihlali	4
Tedavi hakkı ihlali	9
İşsizlik, yoksulluk, kamu yard.dan yararlanamama	10
Çalışma hakkı ihlali- ücret ödenmemesi	10
Seyahat hakkı ihlali	209
Ayrımcılık ,	4
Medyada ayrımcı dil	2

Siyasette ayrımcı dil	2
Dolandırıcılık, tüketici hakları ihlalleri	4
Kadına yönelik Şiddet, Cinsel İstismar	4
Yabancı ülkelerdeki Türkiyeli mültecilerden gelen başvurular	3
Mültecilere ilişkin haber yapan gazetecilere yönelik baskılar- Gözaltı, tutuklama	12
Mültecilere destek veren avukatlara yönelik engellemeler	1
Etkinlik İptali	1
	Toplam 658 ihlal

(*) Raporumuzda 1951 Cenevre Konvansiyonundaki mülteci tanımında yer alan kriterlere ek ekonomik ve ekolojik nedenlerle ülkelerini terk etmek zorunda kalanlar bakımından da uluslararası alanda mültecilik bir hak olarak tanımlanmaya başlandığından , iç hukuktaki mülteci, şartlı mülteci, sığınmacı, göçmen tanımları yerine bu temel hakka vurgu yapılmak istenmiş ve tümünü kapsayacak şekilde "mülteci" terimi kullanılmıştır. (1951 Cenevre konvansiyonuna göre; *ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan* kişilerin sığınmacı olma ve mülteci statüsü alma hakkı vardır.)

NOT:

Raporumuz 2020 yılında İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'ne yapılan başvurular yanında, İSİG ve Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu raporları ve bu süre içinde basına yansıyan haberlerin taranmasından elde edilen bilgileri ve olayları da içermektedir. Basın taraması yapılırken TİHV dökümantasyon biriminin, Vatan, Milliyet, Hürriyet, Habertürk, Evrensel, Birgün, Cumhuriyet, Fırat Haber Ajansı, Jinnews, ETHA, Mezopotamya Ajansı, Yurt, Yeni Yaşam, NTV, Yeni Asya, Bianet, Halkinsesi.tv, Cnnturk, Tr724, İleri Haber, Siyasi Haber, Alınteri, Kızılbayrak, Sendika.org, Yüksekova Haber, T24, Diken, Gazete Karınca, Gazete Duvar, Haber Sol, El Cezire, BBC, Deutsche Welle, Reuters, AFP. yi her gün düzenli olarak tarayarak elde ettikleri bilgileri kendilerine yansıyan bilgilerle birleştirerek hazırladığı günlük ihlal raporlarından özellikle yararlanılmıştır.)

D- SONUÇ:

Üstteki uzun tablodan, yüksek ihlal sayılarından da görüleceği üzere; sorunlar her alanda ve çözümsüzlük noktasına kayarak devam etmekte, bu durum endişelerimizi artırmaktadır. Hak ihlallerini önleme konusunda ulusal ve ulusla üstü insan hakları mekanizmalarının yeterli etkiyi yaratamaması, toplumsal muhalefetin , demokrasi güçlerinin üzerlerindeki ağır baskı nedeniyle hareket kabiliyetlerinin kısıtlanması, rejimin otoriterleşmesine bağlı artan sorunların çözümü imkanını zorlaştırmaktadır.

Bu durum aynı zamanda toplumsal duyarlılık ve mücadelenin yaşamsal önemini ortaya koymakta, bu çerçevede tüm toplumsal güçlere ağır sorumluluk yüklemekte, "imkansız"ı başarma gayretine olan ihtiyacı gözler önüne sermektedir.

Raporumuzun; yaşanan sorunlara dair hafıza, farkındalık ve duyarlılık yaratılmasına ve mücadeleye katkı sunmasını umut ediyoruz.

E - HAK İHLALLERİNE GÖRE DERNEĞİMİZE YAPILAN BAŞVURU ÖZETLERİ ve BASIN TARAMASI ÜZERİNDEN ELDE EDİLEN ÖRNEKLER

Bu bölüm indeks bölümündeki gruplandırmaya uygun olarak düzenlenmiştir.

1. Yaşam Hakkı İhlalleri
2. Kayıp
3. İşkence Kötü Muamele
4. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliğine Yönelik İhlallller
5. İfade ve Basın Özgürlüğüne Yönelik İhlallller
6. Toplanma ve Gösteri Özgürlüğüne Yönelik İhlaller
7. Örgütlenme Özgürlüğüne Yönelik İhlallller
8. Ekonomik ve Sosyal Haklara Yönelik İhlallller
9. Sağlık Hakkına Yönelik İhlallller
10. Eğitim Hakkına Yönelik İhlallller
11. Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddet, Taciz İstismar
12. Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri
13. Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri

1- YAŞAM HAKKI İHLALLERİ :

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN YAŞAM HAKKI İHLALLERİ TABLOSU		
	Ölüm	**Yaralanma**

Yargısız İnfaz/ Güvenlik Güçleri tarafından	**3**	**2**
Hapishanede yaşamını kaybedenler	**8**	
Açlık grevinde yaşamını kaybedenler	**3**	
Şüpheli asker ölümleri	**4**	**12**
Faili meçhul saldırılar **(kadınlara yönelik vakalar dışında)**	**2**	**2**
Nefret saldırılarında ölen ve yaralananlar	**2**	**25**
Resmi hata / İhmal sonucu ölen ve yaralananlar	**4**	**179**
İntiharlar	**8** (kadın intiharları altta ayrıca gösterilmiştir)	**2**
Kadın cinayetleri/ şüpheli ölüm ve yaralanmalar	**78 kadın (**erkekler tarafından) (bu saldırılarda 5 çocuk ve 4 erkek de kasten öldürüldü) **31 kadın şüpheli ölüm** (bu olaylarda 2 çocuk 1 erkek şüpheli ölümü) **4 kadın intiharı** **40 kadın iş cinayeti** (153'ü Kadın, 7'si çocuk) **TOPLAM** **153 kadın 7 çocuk 5 erkek ölümü**	**8** **(kadın)**
İş Cinayetleri (*) İSİG raporu, başvurular ve basın taraması ile elde edilen verilere göre: Marmara bölgesinde ; (iş cinayetlerinde ölen kadın sayısı toplamda 148, % 6 olarak açıklanmakla beraber kaçının Marmara Bölgesinde yaşandığı tespit edilemediğinden tabloda yüzde hesabı üzerinden elde edilen sayı "en az 40" olarak gösterilmiştir**)** (2020 yılı mülteci iş cinayeti sayısı 101 olarak bildirilmiş. Bu sayı da oranlandığında Marmara bölgesinde en az 28 mülteci iş cinayeti işlendiği tespit edilmiştir)	**674 iş cinayeti** **(en az 40'ı kadın, 28 'i mülteci, 7' si 14 yaş altı ve 14'ü 15-17 yaş aralığında 21 çocuk)** (İstanbul, 325, Kırklareli 10, Edirne 17, Tekirdağ 26, Çanakkale 18, Balıkesir 23, Bursa 79, Kocaeli 99, Sakarya 57, Yalova 8, Bilecik 12) **11** Derneğimize yapılan başvuru ve basından elde edilen bilgilerle elde edilen vaka ile birlikte	**128 yaralı**

	Toplam: 685 iş cinayeti	
Yaşam hakkı ihlallerine dair devam eden dava örnekleri	Hrant Dink Davası, Festus Okey Davası, Berkin Elvan Davası, Çorlu Tren Kazası Davası,	
	TOPLAM 844 ölüm	**358 yaralanma**
(*) İş sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) 2020 raporunadn alıntılanmıştır.		

Bu bölüm aşağıdaki şekilde başlıklandırılarak ayrıntılılandırılmıştır.

a. **Yargısız İnfaz/ Güvenlik Güçleri tarafından öldürülen ve yaralananlar**
b. **Hapishanede yaşamını kaybedenler**
c. **Açlık grevinde yaşamını kaybedenler**
d. **Şüpheli asker ölümleri**
e. **Faili meçhul saldırılarda ölen ve yaralananlar**
f. **Nefret saldırılarında ölen ve yaralananlar**
g. **Resmi hata / İhmal sonucu ölen ve yaralananlar**
h. **İntiharlar**
i. **Kadın cinayetleri/ şüpheli ölüm ve yaralanmalar**
j. **İş Cinayetleri**
k. **Yaşam hakkı ihlallerine dair devam eden dava örnekleri**

a. Yargısız İnfaz / Güvenlik güçleri tarafından öldürülenler-yaralananlar

Yargısız İnfaz/ Güvenlik Güçleri tarafından	**3 ölüm**	**2 yaralanma**

Derneğimize yapılan başvurular ve basın taramasından elde edilen verilere göre güvenlik güçlerinin silahlı müdahalesi nedeniyle 3 kişinin öldüğü ve iki kişinin yaralandığı tespit edilmiştir.

1. **13.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan A. M.;** Dün haberlere yansıyan ve Piyalepaşa'da polislerle girdiği "çatışma" esnasında yaralanıp kaldırıldığı hastanede **öldüğü** söylenen A. M. İsimli gencin babası olduğunu söyledi. Oğlunun silah kullanmadan önce darp edildiğini ve bu olayın araştırılması için yardımımızı talep ettiğini ifade etmiştir.

2. **18 Ocak 2020 tarihinde** İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde bulunan bir restorana giderek bıçak ile bir kişiyi rehin aldığı iddia edilen Bulgaristan vatandaşı Milen Stoyanov **Bahchevanov (33), olay yerine gelen polisin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi**. Basında yer alan haberlerde polisin Milen Stoyanov Bahchevanov'a en az 20 kez ateş ettiği belirtildi. Müdahale sırasında **ayrıca 1 bekçinin yaralandığı öğrenildi**.

3. **7 Mayıs 2020 tarihinde** basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Arnavutköy ilçesinde bekçiler ile kimlik sordukları 2 kişi (Yüksel D., Orhan D.) arasında çıkan tartışma sonrasında Yüksel D. isimli kişinin bekçi tarafından ayağından vurulduğu öğrenildi. Yüksel D.'nin Arnavutköy Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı ve hayati tehlikesinin olmadığı öğrenildi. Orhan D.'nin ise aynı gün içinde gözaltına alındığı öğrenildi.

4. **15 Ekim 2020 tarihinde** İstanbul'un Zeytinburnu ilçesindeki bir kavgaya müdahale eden polisin açtığı ateş sonucu A. İ. isimli 1 kişinin yaşamını yitirdiği öğrenildi. Olay ile ilgili olarak A. İ.'nin ölümüne neden olduğu belirtilen polis memurunun da aralarında olduğu 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. İstanbul Valiliği konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: "Tarafların ayrılması için görevlilerimiz müdahale ettikleri sırada, ellerinde silah ve sopalarla sokağa giren şahıslardan ikisi, hedef gözetmeksizin sağa sola ateş etmişler, bu şahıslardan silahını görevli polis memuruna doğrultan A. İ., polis memuru tarafından açılan ateş sonucu yaralanmıştır. Yaralı hastanede yapılan tüm müdahalelere rağmen **hayatını kaybetmiştir."**

b. Cezaevlerinde/Geri Gönderme Merkezlerinde Yaşamlarını Kaybedenler

Marmara Hapishanelerinde yaşamını kaybeden mahpuslar **Nurcan Bakır** 15.01.2020 intihar (şüpheli) Burhaniye Hapishanesinde, **Hüseyin Polat** 27.01.2020 tarihinde mide kanaması, Tekirdağ F Tipi Hapishanesinde, **Vefa Kartal** 31.05.2020 tarihinde çoklu hastalık, Edirne F Tipi Hapishanesinde, **Adar Sarıbaş** 20 Haziran 2020 , mide kanaması,Silivri 8 Nolu LTipi Hapishanesinde, Av. **Ebru Timtik** 27.08.2020 tarihinde, ölüm orucu, Silivri 9 Nolu Hapishanesinde, **Sedat Gezer** 27.10.2020 tarihinde kalp krizi(Şüpheli) Silivri 1 Nolu L Tipi Hapishanesinde **Hüseyin Özen** 14.11.2020 tarihinde Covid , Bursa H Tipi Hapishanesinde **Sıtkı Bektaş** 12.11.2020 tarihinde mide kanaması, Tekirdağ F Tipi Hapishanesinde, nedeniyle yaşamlarını kaybettikleri tespit edilmiştir.	**8 ölüm**

İHD verilerine göre **2020 yılında 8'i Marmara bölgesinde olmak üzere 49 mahpus yaşamını yitirmiştir.** Yararlanılan kaynaklarda; 15 mahpusun intihar ettiğinin iddia edildiği ve kayıtlara şüpheli ölüm olarak geçtiği, mahpuslardan üçünün hastane dönüşü kaldıkları karantina koğuşlarında yaşamını yitirdiği, ismi açıklanmayan dört mahpusun Adalet Bakanlığı tarafından Covid-19'dan kaynaklı olarak yaşamını yitirdiğinin açıklandığı, geri kalanının ağır hasta mahpuslar olduğu belirtilmektedir.

Marmara bölgesinde yaşamını kaybeden mahpusların listesi üstte gösterilmiştir.

Mültecilerin tutulduğu Geri Gönderme Merkezlerinin(GGM) tutulma koşulları da ağır insan hakları ihlallerine kaynak teşkil etmekte olup. Kırıkkale GGM de Tunus vatandaşı M.Fghaier adlı mültecinin intihar girişimi şubemize bildirilmiştir.

3'ü Marmara bölgesi hapishanelerindeki mahpus ölümlerine dair olmak üzere, derneğimize 7 başvuru yapılmıştır. Yine basına yansıyan 6 olay tespit edilmiştir.

1. ***01.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesi*'nde yaşamını yitiren HÜSEYİN POLAT için yazılı başvuruda bulunan C.P.:*** *"Ailesi olarak bizim bildiğimiz kadarıyla Hüseyin Polat'ın herhangi bir sağlık sorunu yoktu. 23 Ocak'ta boyun ağrısı ile revire gitmiş. Burada yapılan iğne sonucu vücudu şişmiş. Yapılan iğne yan etki yapmış. İğneyi yapan hemşire, hastanın iğneye karşı alerjisi olur mu diye tahlil yapmadan iğneyi yapmış ve hasta tekrar koğuşa gönderilmiş. Bu sırada vücudu şişen hasta, ailesine telefon açma imkânı buluyor. Babasına "bana bir iğne yaptılar, her tarafım şişti, öleceğimi hissediyorum" derken telefon elinden düşüyor. Bu sırada ambulansla Tekirdağ devlet hastanesine kaldırılıyor. Buradan da yer yok bahanesi ile çevredeki hastanelere götürülüyor. Buralarda da ya siyasi tutuklu ya da mahkûm olduğu için kabul etmiyorlar. En son Tekirdağ Devlet Hastanesi acilde müdahale ediliyor. Yolda zaman kaybettirilerek hasta iki buçuk litre kan kusuyor ve burada vefat ediyor. Cezaevi idaresi 25 Ocak'ta ailesini, babasını arayarak oğlunuz vefat etti diyor. Naaş Tekirdağ Devlet Hastanesi morgundadır diye bilgi veriliyor. Ayrıca 25 Ocak günü hastanın vefatı ailesi tarafından teyit ediliyor. 24 Ocak günü hastanın durumunu merak eden aile Tekirdağ 2 Nolu F Tipi hapishaneye telefon açıp sağlık durumunu soruyorlar. Ayrıca cezaevi yetkilileri aileye hastanın böbrek sancısı ile geldiğini, bir iğne yapıldığını ve durumunun iyi olduğunu söylemişler. Bu konuyla ilgili ailesi olarak tüm hukuki sürecin başlamasını talep ediyoruz. İHD'nin davaya müdahil olmasını ve takip etmesini istiyoruz"* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

2. ***12.02.2020 tarihinde*** **Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesi*'nden HÜSEYİN POLAT için mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan Y:*** *"…Birkaç gün önce Hüseyin Polat arkadaşımızın bazı ihmaller sonucu yaşamını yitirdiğini bilmektesiniz. Yaşamını yitirmeden 2-3 gün önce kendisiyle hastaneye gittiğim için durumunu sizinle paylaşmayı görev bildim. İHD üzerinden ulaşmak istedim. N. B. arkadaşımızın da sizin yardımcı olabileceğinizi belirtmesi üzerine size yazmaktayım. Kendisiyle hastaneye gittiğimde yaşadığı durumu anlattı. Öleceğini biliyor, hissediyor ve durumunu anlatacak tek kişi olarak beni görüyordu. Çünkü bu arkadaş o durumuna rağmen tek başına bir odada tutuluyordu. Ölsen, sayıma kadar kimsenin ruhu duymaz. Şunu söylerdi: "Heval beni öldürdüler, sapasağlamdım, sadece bir kas gevşetici iğne vurmak için revire çıktım. Fakat başıma getirdiklerine bir bak. 2,5 yıldır zindandayım, o kadar direnişlere katıldım, iki kulağım sağır oldu ama böylesi bir sonla karşılaşacağımı bilmiyordum. Doktor ve personellerden şikâyetçi olacağım, umarım yanlarına kar kalmaz. Bana bilinçli olarak ya bozuk bir iğne ya da yanlış bir iğne vurdular. İğneden sonra her tarafım şişmeye başladı. Revire çıktığımda yine ilgisizlikle karşılaştım. Çünkü bugüne kadar ne yapmışlarsa yanlarına kar kaldı." Bunlar arkadaşın kendi sözleridir. Durumu ise kısaca şöyle özetleyeyim ki baştan sona ihmaller zinciri, ihmal diyoruz fakat gerçekte cinayettir ve kimse arkadaşlarımızın durumunu böyle ele almıyor. Bundan dolayı başta hasta tutsaklar olmak üzere her gün zindanlardan ölüm haberleri geliyor. Yazacağım şeyleri mümkünse ailesiyle de paylaşırsanız sevinirim. Çünkü başta anne ve babası olmak üzere ailesine derin bir sevgisi vardı. Hatta anne ve babasının yaşlı olduğunu, bu durumunu bilseler çok üzüleceklerini, kendilerine söylemeyeceğini belirtirdi. Ben de birilerine söyle ki senden haberleri olsun dedim. Ağabeyine telefon açacağını belirtti. Ki takip ettiğimiz kadarıyla kısmen de olsa ağabeyine durumunu açıklamıştı. Fakat çok üzülmemeleri için*

teferruatları anlatmamış. Ki öyle bir şansı da yoktu, birkaç dakikalık telefon görüşmesinde neyi anlatabilirdi ki, bir de ailesini paniğe koymak istemezdi. Ailesi için de zor bir durumdur, fakat bu olayın ardından gitmeli ve hesap sormalıdırlar. Kurumlarımızın da yardımcı olmasını istiyoruz. Çünkü genel bir durumdur. Öyle bir ihmal sonucu, hak ihlali sonucu gelişen bir durum değil. Eğer hesap sorulmazsa bu kişiler daha bir cesaretlice davranırlar. Nitekim Hüseyin arkadaşımıza karşı gelişen umarsızlıkları da bunun göstergesidir. Kim bilir belki de otopsi yapmadan cenazeyi direkt defnetmişlerdir. Eğer böyle bir şey varsa, bu, cinayete ortak olmak demektir. Haliyle bir öldürme organizesi haline gelmişler ki, biri yapar, diğeri örter affeder, örter. Hüseyin arkadaşa iğne vurulduktan bir gün sonra vücudunun her tarafı şişmeye başlar, kusar, hiçbir şey yiyemez, acile kaldırılması gerekirken kaldırılmaz, sevki bekler. Revire çıktığında da o iğneyiş vurduran doktorun umursamazlığıyla karşılaşır. Sadece onu hastaneye sevk etmekle yetinir. Normalde bu durumda acil olarak neye sevki yapılıyor, belki doktorun iş bitiriciliği veya soğukkanlılığıyla eylemin sonucunu beklemesidir. Arkadaşı o haliyle odada tek kişi olarak tutuluyor. Evet, ağırlaştırılmış cezası almış fakat hücre de olsa neyse dersin acil durum olduğunda sesini yan odadaki arkadaşına duyurabilir. Fakat normal bir odada olması, sesini kimseye duyuramaması anlamına geliyor. Ki o düzeyde bir şişkinlik her an kalp kriziyle sonuçlanabilecek bir risk durumudur. Doktor herhalde bunu bizden daha iyi biliyor. Eğer gerçekten doktor bir ihmal sonucu bu ölüme yol açmışsa o an insana insani yaklaşır ve o durumdan kurtulması için elinden geleni yapar. Ama bu doktor, arkadaşa bakmıyor bile. Öylece odasına gönderiyor. Sanırım Ocak ayının 23'üydü hastanede onu gördüğümde. Her tarafı şişmişti. Bacaklarına, vücuduna elledim, öyle şişmişti ki taş gibi olmuştu. Neredeyse çatlayacak düzeyde bir şişkinlik söz konusuydu. Cezaevi doktoru onu dâhiliye bölümüne sevk etmişti. Biz hastaneye yatırılmasını beklerken doktor sadece kan tahlillerinin alınmasını, idrarının alınmasını ve tomografisinin çekilmesini istedi. Benim ciddi bir hayati sorunum olmamasına rağmen tomografim aynı gün çekilmişti. Fakat bu arkadaşın ki acil olmasına rağmen çekilmedi. Bir dahaki sefere bırakıldı ki o sefer de hiç gelmedi. İki gün sonra şahadet haberini duyduk. O haliyle tekrar cezaevine yol aldık. Ailesine sanırım söylemedi ama Dersim'e kendi köyüne gömülmek istiyordu. Vasiyeti buydu. Aileye söylenebilir, gerekirse bu konuda yardımcı olunabilir. Ve tabi ki ilgililerden hesap sorulmasını da bir vasiyet olarak bıraktı. Ben bu durumu aktarabilirim. Aile mahkeme açarsa tanık olarak katılabilirim. Kendisinden duyduklarımı etraflıca söyleyebilirim. Bu mektubun kendisi de bir suç duyurusu niteliğindedir. Gerisi demokratik derneklerin ilgi meselesidir. Kısa da olsa durumu size anlatmak istedik. Yaşamda ve çalışmalarınızda başarılar diliyoruz. " **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

3. ***22.06.2020 tarihinde, Edirne*** **F Tipi Kapalı Hapishanesi'nde yaşamını kaybeden VEFA KARTAL VE** Osmaniye 2 Nolu T Tipi Hapishanesinde hayatını kaybeden **SABRİ KAYA için *Tekirdağ* 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla yaptıkları başvuruda* C.K –S.Ç- C.M- N.B- M.B – E.A- B.K – H.Ş- A.O – A.H.Ç – S.A –M.H. A – C.K - M. E. S- i. K- M. D- A. K.O- D. Ö- A.A- D. S- N. Y-M. D- N. A- R.B – S.K- Y.Ç- H.T- M.E.E – M.P- M.Ö- M.T- M.Y -A.İ.B – R.B - M. Ş.A- S.B- M.B – R.Ö – U.E – İ.M- C.B- İ.C. O- A.O- S.M- M.Ö- Ş.K.G- D.B:** (başvuru özetinin tamamı sağlık hakkı ihlalleri klasöründedir)

4. **24.08.2020 tarihinde Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde hayatını kaybeden KADİR KURT için derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Ş. :** "… Kadir Kurt Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde kalıyordu. Dün gece hapishaneden ailesini arayarak intihar ettiğini söylemişler. Ailesi Konya'ya gitti, şu an adli tıptan cenazelerini teslim almak için bekliyorlar. Ancak biz bu durumu şüpheli buluyoruz, intihar olmayabileceğini düşünüyoruz. Çünkü amcaoğlum daha önce iki gardiyan tarafından dövülmüştü. Ailesi savcılığa şikâyette bulunmuştu ama bir sonuç çıkmadı. Henüz 27 yaşında ve cezasının çok azı kalmışken intihar etmiş olabileceğine inanmıyoruz. Bu konuda sizden yardım istiyoruz.

5. **02.09.2020 tarihinde Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde hayatını kaybeden KADİR KURT için derneğimize e-mail yoluyla başvuran Ş. :** "Benim kuzenim Kadir Kurt 23 Ağustos günü Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde Kaldığı Hücrede Ölü bulundu. Savcılık intihar desede intihara iten sebepler ve kişiler var. Bize İhd olarak yardımcı olun. Sizler olursanız bu olayın üstü kapanmaz.İhd'den hukuki ve yardım desteği istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **27.10.2020 tarihinde Silivri 1 Nolu L Tipi Hapishanesinde yaşamını kaybeden SEDAT GEZER için derneğimize telefonla başvuruda bulunan İ.:** " … İki gün önce hapishanede idare kalp krizi sonucu öldü dedi. Biz aile ve arkadaşları olarak G.O. P (Gaziosmanpaşa)'da Camiinde cenaze namazına getirildi ve baktığımızda yüzünde ve burnunda darp izleri gördük. Bunun normal bir ölüm olmadığından şüphelendiğimiz için derneğinizi tavsiye üzerine aradık. Sedat Gezer 1979 Diyarbakır doğumludur. Sedat Gezer'in Kürt olması nedeniyle kasıt olduğunu düşünüyoruz. Cinayet olabileceğini düşünüyoruz. Bu durum hapishane idaresi ve gardiyanların sorumlu olduğunu düşünmekteyiz. Şimdi defin işlemleri için Diyarbakır'a gönderiyoruz. Bu durumun araştırılması, ölüm nedeninin ne olduğu açığa çıkarılmalıdır. Ayrıca ayrıntılı olarak mail olarak yazmaya çalışacağız. Konunun araştırılması ve ölüm nedeninin ortaya çıkarılmasıdır" şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **12.02.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan B;** İNTİHAR- **Kırıkkale GGm koşulları nedeniyle**, intihar girişimi - Kırıkkale Geri Gönderme Merkezinden aradığını, yaklaşık 2 haftadır orada tutulduğunu söyledi. Bugün, Tunus vatandaşı M.Fghaier adlı kişinin kendisini astığını, hayatını kaybetmediğini ancak hastaneye kaldırılırken baygın olduğunu ve durumunun ağır olduğunu ifade etti. Bu kişinin de kendisi gibi iki haftadır orada tutulduğunu ve koşulların çok kötü olduğunu, zaten bu kişinin de koşulların kötü olması sebebiyle intihar girişiminde bulunduğunu söyledi.

Basında yer alan olaylar :

1. **16.01.2020- Nurcan Bakır – Balıkesir Burhaniye T Tipi Hapishanesinde-** Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle yapılan açlık grevi sonrasında, isteği ve iradesi dışında Gebze Kadın Cezaevi'nden Balıkesir Burhaniye T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen Nurcan Bakır isimli mahpusun 15 Ocak 2020 tarihinde yaşamına son verdiği iddia edildi. Basında yer alan haberlerden Nurcan Bakır'ın bir gün önce ailesi ile yaptığı telefon görüşmesinde "Zulme karşı sessiz kalmayacağım" dediği öğrenildi.

2. **31 Mayıs 2020 – Vefa Kartal- Hasta mahpus Vefa Kartal, 31 Mayıs 2020 tarihinde tutulduğu Edirne F Tipi Cezaevi'nde** yaşamını yitirdi. İnsan Hakları Derneği (İHD) Hapishaneler Komisyonu'nun ağır hasta mahpuslar listesinde yer alan Vefa Kartal, hakkında verilen ağırlaştırılmış müebbet cezası nedeniyle 26 yıldır cezaevinde bulunmaktaydı.

3. **20 Haziran 2020 – Adar Sarıbaş- İstanbul Silivri 8 Nolu L Tipi Cezaevi'nde** tutulan Adar Sarıbaş (23) isimli mahpusun bilinmeyen bir nedenden mide kanaması geçirdiği ve 50 gün tedavi gördükten sonra hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi. Haberde mide kanaması geçiren Adar Sarıbaş'ın saatler sonra hastaneye kaldırıldığı belirtilmektedir. Adar Sarıbaş'ın ameliyat sonrasında Covid-19 testi pozitif çıkan kişilerin tutulduğu bölüme konulduğunu iddia eden amcası K, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Koydukları gün aynı bölümde bir kişi virüsten yaşamını yitirdi. Doktorlar başta virüs kaptığını söylediler. Ancak daha sonra virüs kapmadığını söylediler. Ayrıca hastanede enfeksiyon kaptığı için bir türlü iyileşmedi."

4. **27 Ağustos 2020 - Ölüm Orucundaki Avukat Ebru Timtik Yaşamını Yitirdi…**Silivri 9 Nolu Cezaevi'nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.
5. **11 Kasım 2020- Sıtkı Bektaş- Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nd**e tutulan hasta mahpus Sıtkı Bektaş'ın mide kanaması geçirdiği ve kaldırıldığı Edirne Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdiği öğrenildi.
6. **15 Kasım 2020 – Hüseyin Özen - Bursa H Tipi Cezaevi'nde** Covid-19 nedeniyle hastaneye kaldırılan ve tedavisi yoğun bakım ünitesinde devam eden Hüseyin Özen isimli mahpusun 15 Kasım 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.

c. Açlık Grevlerinde Yaşamını Kaybedenler

Marmara Bölgesindeki Açlık grevlerinde yaşamını kaybedenler **Helin Bölek –Grup Yorum üyesi - 3 Nisan 2020** **İbrahim Gökçek –Grup Yorum üyesi - 7 Mayıs 2020** **Ebru Timtik - Avukat, ÇHD üyesi -27 Ağustos 2020** **Ve** **(Mustafa Koçak - (İzmir'de) 24 Nisan 2020 tarihinde)**	**3 Kişi**

2020 yılında Ebru Timtik ve Mustafa Koçak (İzmir) hapishanede Helin Bölek ve İbrahim Gökçek serbest bırakıldıktan sonra açlık grevi edeniyle yaşamını yitirmiştir.

1. **3 Nisan 2020 – HELİN BÖLEK-** Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona erdirilmesi ve adil yargılanma talebiyle 288 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi Helin Bölek 3 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitirdi. Helin Bölek tutuklu bulunduğu Gebze Kadın Kapalı Cezaevi'nde 18 Haziran 2019 tarihinde başladığı açlık grevini 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti. Cezaevinden 20 Kasım 2020 tarihinde tahliye edilmesinin ardından Helin Bölek'in İbrahim Gökçek ile birlikte ölüm orucu eylemini sürdürdüğü İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesindeki ev, 11 Mart 2020 tarihinde polisler tarafından basılmış; Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülmüşlerdi. 16 Mart 2020 tarihinde bu kararın yapılan itiraz sonucunda kaldırılmasıyla Helin Bölek ve İbrahim Gökçek hastaneden taburcu edilmişlerdi.

2. **7 Mayıs 2020- İBRAHİM GÖKÇEK - Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona ermesi talebiyle 323 gündür ölüm orucunda olan ve İstanbul ve İzmir Valiliklerine konser başvurusu yapılması üzerine 5 Mayıs 2020 tarihinde ölüm orucuna ara veren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, 7 Mayıs 2020 tarihinde tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi**. İbrahim Gökçek 18 Haziran 2019 tarihinde Silivri Cezaevi'nde başladığı açlık grevini 3 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmiş, 24 Şubat 2020 tarihinde, İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nın cezaevinde kalmasının sağlığı açısından uygun olmadığı

yönündeki raporu uyarınca İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve konutunu terk etmeme şartıyla tahliye edilmişti. İbrahim Gökçek'in Helin Bölek ile birlikte ölüm orucu eylemini sürdürdüğü İstanbul Sarıyer ilçesinin Küçükarmutlu mahallesindeki ev, 11 Mart 2020 tarihinde polisler tarafından basılmış; Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülmüşlerdi. 16 Mart 2020 tarihinde bu kararın yapılan itiraz sonucunda kaldırılmasıyla Helin Bölek ve İbrahim Gökçek hastaneden taburcu edilmişlerdi. Helin Bölek, ölüm orucunun 288. günü olan 3 Nisan 2020 tarihinde ölüm orucu eylemini sürdürdüğü İstanbul Sarıyer ilçesinin Küçükarmutlu mahallesindeki evde yaşamını yitirmişti.

3. **27 Ağustos 2020 –** EBRU TİMTİK- Silivri 9 Nolu Cezaevi'nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren **avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.** Avukat Ebru Timtik, 20 Haziran 2019 tarihinde Halkın Hukuk Bürosu'na yönelik polis baskınında gözaltına alınmış, 25 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20 avukat hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 20 Mart 2019 tarihinde görülen karar duruşmasında Ebru Timtik 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı. 18 avukatın 3 yıl ile 18 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırıldığı duruşmada, yargılanan avukatlar fiziksel şiddet kullanılarak duruşma salonundan çıkarılmıştı. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Ebru Timtik ile Burhaniye T Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunu sürdüren avukat Aytaç Ünsal'ın sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için 27 Temmuz 2020 tarihinde iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na sevkine karar vermişti. 29 Temmuz 2020 tarihinde Adli Tıp Kurumu'na sevk edilen Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal aynı gün içinde tekrar Silivri Cezaevi'ne götürülmüşlerdi. ATK'nin cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönündeki raporuna rağmen 30 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetmişti. Ebru Timtik 30 Temmuz 2020 tarihinde cezaevinden alınarak Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'ne götürülmüştü. Anayasa Mahkemesi'ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusu da 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedilmişti.

d. Şüpheli Asker Ölümleri

Marmara Bölgesinde yaşanan şüpheli asker ölümleri/ yaralanmalar **MUSTAFA ARAZ -** 12 Mayıs 2020- Kırklareli Babaeski'de askerlik hizmeti yapmakta iken yaşamını kaybetti. Soruşturma sürüyor. **HALİL TUNA AKGÖZ, MESUT YAZAR, FATİH MONGA** - 3 Temmuz 2020- Sakarya Hendek'te jandarma olarak görev yaparken - Havai fişek imhası sırasında yaşamlarını kaybettiler, **11 asker de yaralandı** **Ç.D-** 15 Ağustos 2020 - Edirne'de Piyade Tugay Komutanlığı'nda zorunluk askerlik yaptığı sırada bir grup askerin ırkçı saldırısında **yaralandı.** **(SEYFİ PEKCAN –** 17 Mayıs 2020- Mardin Midyatta askerlik hizmeti sırasında yaşamını kaybetti. Soruşturma sürüyor.)	**4 ölüm**	**12 yaralanma**

Marmara bölgesinde toplam 4 ölüm 12 yaralanma vakası tespit edilmiştir. (1'İ Marmara olmak üzere derneğimize 3 başvuru yapılmış olup 3 ölüm 12 yaralanma vakasına basın taraması yapılarak ulaşılabilmiştir.

1. **29.06.2020 tarihinde iHD Kars şubesinden e-mail yoluyla şubemize yönlendirilen, Kırklareli Babaeski'de askerlik hizmeti yapmakta iken yaşamını kaybeden MUSTAFA ARAZ için yapılan başvuruda H.A:** "M.Araz oğlumdur. Kırklareli Babaeski'de askerlik görevini yaparken vefat ettiği haberi verildi. İlk aramamda oğlumun kayıp olduğunu, bir sonraki aramamda öldüğünü söylediler. Cenazemizi almaya gittiğimizde bileklerinde bağ izi gördük, vücudunda darp izleri gördük. Her gün düzenli görüşüyorduk, herhangi bir sıkıntısı yoktu. Ölümünün yetkili makamlarca detaylı incelenmesini, bu ölümde etkisi olan, olabilecek kişilerin tespit edilmesini ve sorumluların adalet önüne çıkarılmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **11.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek Batman Sason'da askerlik hizmeti yapmakta iken yaşamını kaybeden SERKAN VURAL için yazılı başvuruda bulunan D.:** "Oğlum S. Vural 10 Mayıs 2014 tarihinde askere alındı. Acemi birliğini Bilecik'te tamamladı. Ardından **Batman Sason Acer Karakoluna gönderild**i. O dönem biz Konya'nın Karaman ilçesi Ayrancı'ya bağlı Melikli Köyünde ikamet ediyorduk. Oğlumla sık sık görüşüyorduk. Ölümünden bir hafta öncesine kadar görüştüm. Telefonum çekmediği ve bozulduğu için o bir hafta içinde görüşemedim. 3 Aralık 2015 tarihinde gece saat 23.00'de komutan, vali ve kaymakam geldiler, "oğlunuz şehit oldu" dediler, ardından kapımıza Türk bayrağı astılar. Cenaze yolda dediler, gitmek istedik bizi götürmediler. 2 gün sonra cenaze geldi, Eşim, ben ve diğer çocuklarım cenazeyi içeri almak istedik, izin vermediler. Cenazeyi kapının önüne getirdiler, 5 dakika dahi tutmadılar hemen mezarlığa götürdüler. Kapıda iken görmek istedik, mezarlıkta görürsünüz dediler. Mezarlığa gittiğimizde bir taşın üstüne koydular, bizi yanaştırmadılar. Komutan mezarın içine indi, bizi de indirdiler, size cenazeyi göstereceğiz dedi. Eşim yüzünü aralamaya çalışırken komutan sertçe bileğinden tutup çekti ve bizi mezarlığın dışına attı. Cenazeyi komutanın kendisi gömdü. Komutan "mezarı açarlarsa kıyameti koparırım" diye söylerken köylüler duymuş. "Ben burayı idare ediyorum, siz orayı idare edin (Batman, Sason)" demiş. Gömüldükten sonra eve geldik. Komutan, ben ve eşimi odaya çekti "oğlunuz intihar etti" dedi. Karaman'da bir avukata başvurduk. 2 ay ilgilenir gibi yaptı, sonra askere gitti. İstanbul'a geldiğimizde (olaydan 6-7 ay sonra) bir avukata danıştık. 2 ay ilgilendi ve "mezarı açıp en yapacaksınız" dedi ve davadan çekildi. Bize önce, mezarı açacağız, şöyle böyle yapacağız dedi bizi kandırdı. Otopsi raporu için Karaman Savcılığına gittik. Dosya kapandı deyip bizi geri gönderdiler. Biz intihar ettiğine inanmıyoruz. Otopsi raporunda 1.60 boy, kahverengi gözlü, siyah saçlı yazıyor. Benim oğlum 1.77 boyunda, yeşil gözlü ve saçları kumraldı. Oğlumun telefonuna el koydular, bir daha alamadık. Kıyafetlerini çöpe atmışlardı, biz çöpten çıkarıp aldık. Kimliği ve cüzdanını da aldık, sadece telefonunu alamadık. Ben oğlumun yaşadığına inanıyorum, devletin elinde diye düşünüyorum. Talep: Basın açıklaması yapmak istiyorum, olayın soruşturulmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **11.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek Mardin Midyatta askerlik hizmeti sırasında yaşamını kaybeden SEYFİ PEKCAN için yazılı başvuruda bulunan Ç. P.:** "16.05.2020 tarihi itibariyle Mardin Midyat'ta askerlik görevini yapan Seyfi Pekcan'ın 17.05.2020 tarihinde intihar teşebbüsünde bulunduğu ve bir sebepten dolayı ölümün gerçekleştiğini belirterek evimize rütbeli albayın haber vermesi sonucunda öğrenmiş bulunmaktayız. Ancak bizler ailesi olarak bu konunun doğruları gerçeği yansıtmadığı kanısındayız. Kardeşimin terhisine 10 gün kala böyle bir eylemi yapacağı inancında değiliz.

Askerdeki ihmalin sonucunda böyle bir durumun gerçekleştiği ve kardeşimin öldürüldüğü, kendisinin yapmadığı inancındayız. Savcılıktan 1,5 ay sonrasında gelen sonucun sağlıklı ahlaki vicdani olmadan yapıldığı kanaatindeyiz. Olayda geçen hiç bir kişinin yargılanmadığı, soruşturma yapılmadığı, üstü kapanmak istendiği çok aşikâr. Biz bu konunun aydınlığa çıkmasını, oradaki ihmalin son bulmasını, buna sebebiyet veren kişilerin yargılanmasını istiyoruz. Avukatımız itiraz dilekçesini Midyat savcılığına iletmiştir ve konunun takibi konusunda desteği tamdır. Konuya ilişkin eldeki bilgiler savcılığın kararında yer almaktadır. Karardaki eksik bilgilere istinaden mektup ailesine verilmedi. Otopsi raporu verilmedi. Ve baskı yönündeki yazılar, kardeşimin sözlü olarak anneme telefonda sık sık belirtmiştir. Buradaki konunun üstünün kapatılması ve davayı aleyhimize sonuçlandırması aileyi derinden üzmüştür ve açığa kavuşturulması önemle rica olunur. Talep: Hukuki takip, basın açıklaması, kamuoyu oluşturulması talep olunur" şeklinde beyanda bulunmuştur.

Basın taraması ile tespit edilen vakalar :

1. **14 Mayıs 2020 - Kırklareli'nin Babaeski ilçesinde 1. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda zorunlu askerlik hizmetini yapan Mustafa Araz isimli bir kişinin rahatsızlandığı ve kaldırıldığı hastanede 12 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitirdiği öğrenildi.** "Kırklareli'nin Babaeski ilçesinde 1'nci Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda zorunlu askerlik yaparken 12 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitiren Mustafa Araz'ın ölümüyle ilgili ailesinin Babaeski Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. İntihar ettiği iddia edilen Mustafa Araz'ın ölümüyle ilgili, babası basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Bileklerinde, ellerinde bağlama izi vardı. Bağlamışlardı. Yüzünün her tarafında morluklar, darp izi vardı. Savcı da öyle yazmış. Kalçasında her tarafından darp izi vardı. Çenesinde derin bir yarık vardı. Yine sırtında aşırı morluklar vardı. Oğlumun, darp ile öldürüldüğünü düşünüyorum. Arkadaşları ile konuştum sıkıntısı olmadığını söylediler." Ailenin avukatı Cesim Parlak ise şunları ifade etti: "Cenaze, Babaeski Devlet Hastanesi'ne 2 kilometre uzaklıkta metruk bir AVM'nin arka duvarının dibinde bulunuyor. 15 metre yükseklikten atlayarak intihar eden kişinin, duvarın dibine yapışık bir biçimde düşmesi temel fizik kurallarına aykırı. Yine, Mustafa'nın cansız bedeni sırt üstü bulunuyor. Yüksekten atlayan bir kişinin sırt üstü kalması da imkânsız."

2. **3 Temmuz 2020 tarihinde Sakarya'nın Hendek ilçesindeki** bir havai fişek fabrikasında meydana gelen kazada patlamayan havai fişek ve diğer patlayıcıları 9 Temmuz 2020 tarihinde imha edilmek üzere Adapazarı ilçesindeki bir taş ocağına götüren askeri araçta, patlayıcı maddelerin araçtan indirilmesi esnasında, meydana gelen patlama sonucunda 3 askerin öldüğü, 11'i asker 12 kişinin ise yaralandığı öğrenildi.

3. **14 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden,** Edirne'de 54. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı'nda zorunluk askerlik yapan Ç. Doğan isimli kişinin 15 Ağustos 2020 tarihinde bir grup askerin ırkçı saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. Çetin Doğan'ın saldırı sonucunda alın ve burun kemiklerinin kırıldığı, kaburgasında çatlak ve bacaklarında morluklar oluştuğu, hastanede gördüğü tedaviden sonra Edirne Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu bildirildi. Ç. Doğan basında yer alan ifadelerinde maruz kaldığı saldırı hakkında şunları belirtti: "U.Y. ile aramızda ne bir tartışma ne de bir konuşma geçti. Arkamı döndüm 'şehitlerin hesabını ödeyeceksin' dedi. Arkamı döner dönmez silahı yüzüme yedim. 9 tane dikiş atıldı, burnum kırıldı. Yere düşerken yerde darp etmeye başladılar. Silahın kalan parçaları ile. Kaburgamda bir çatlak var. Halen de zorluk çekiyorum.

Tekmeledikleri için iz yok ama darp raporunda yer alıyor zaten. Bunlar olaydan 10-15 dakika önce kendi aralarında konuşmuşlar. Bu planlı bir şey, bu kasten yapılan bir şey". Saldırıyla ilgili olarak Kara Kuvvetleri Komutanlığı 1. Ordu Komutanlığı'nın idari inceleme başlattığı öğrenildi.

e. Faili Mechul Saldırılarda Yaşamını yitirenler ve yaralananlar

Marmara Bölgesinde yaşanan Faili meçhul saldırılarda (kadınlara yönelik vakalar dışında)	**2 ölüm**	**2 yaralanma**

(kadınlara yönelik vakalar dışında 3'ü başvuru olmak üzere 4 vakada 2 ölüm iki yaralanma tespit edilmiştir)

1. **05.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M: Darp -** "03.04.2020 tarihinde aksam saat 20.15'te ekmek almak için dışarı çıktım. Dönüşte … Sancaktepede saat 20.30 sıralarında sokakta yürürken birdenbire kafama sert şeyler vurulduğunu hissettim ve yere düştüm. Yerde beni tekmelediler ondan sonra çekip gittiler. Kendime geldiğimde caddeden 6 kişi yürüyerek gidiyordu. Çevrede insanlar vardı müdahale etmediler. Sonradan insanlara sorduğumda ellerinde silah olduğunu da söylediler. Caddeden yürüyerek gitmişler. 200 metre ilerideki karakola gittim. Karakolda biz terör olaylarına bakıyoruz böyle olaylara bakmıyoruz dediler. Kendi imkânlarımla hastaneye gittim. Hastaneden verilen rapor ektedir. Benim kimseyle bir husumetim yoktur, neden dövüldüğümü de bilmiyorum. Kronik tansiyon hastasıyım. Dövenler bir şey söylemediler. Bu konuda yardımcı olmanız dileğiyle teşekkürler."şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **29 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden**, Murat Can Emir isimli kişinin İstanbul İkitelli'de uğradığı silahlı saldırı sonucu yaralandığı ve saldırının Halkların Birleşik Devrim Hareketi (HBDH) tarafından üstlenildiği öğrenildi.

3. **17.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek saldırıda yaşamını kaybeden ÖMER ÇAKMAK için yazılı başvuruda bulunan E. Ç.: Yaşam Hakkı İhlali, soruşturmanın ilerlememesi** - "Oğlum Kasım 2018'de çalışmak için Ağrı'dan İstanbul'a geldi. Gülbağ'da bir çay ocağında çalışıyordu. 9 Mart 2019 günü oğlum işini bitirince çay ocağını kapatıp kardeşinin çalıştığı başka bir çay ocağına gitmiş. Orada çay içip telefonuyla oynayıp kardeşini bekliyormuş. Çay ocağına gireli daha 7 dakika olduğunda kar maskeli, kuryelerin giydiği gibi kıyafeti olan biri içeri girip ona ateş etmiş. Önce dizlerine ateş etmiş, yere düşerken bir kurşun da boynuna girmiş. O gece hastaneye kaldırılmış. Üç gün yoğun bakımda kalıp üçüncü gün vefat etti. Dosyada gizlilik kararı olduğu için katil hakkında hiçbir bilgi edinemiyoruz. Tutuklu mu serbest mi onu bile bilmiyoruz. Biz maddi durumu iyi olmayan insanlarız. Nasıl bir yol izlemeliyiz bilmiyoruz. Avukatımız uğraşıyor ama sizden de destek istiyoruz. Oğlumun katilinin cezalandırılmasını istiyorum. Talep: Oğlumun katilinin cezalandırılması için ne gerekiyorsa, hukuki veya kamuoyu oluşturmak gibi, bize yardımcı olmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **15.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yaşamını yitiren F.SELİM ALADAĞ için yazılı başvuruda bulunan B. A.**: "Oğlum F. Selim Aladağ 28.06.2014 tarihinde Sabiha Gökçen Havalimanında güvenlik sorumlusu olarak çalışırken, amirinin isteği üzerine mesaideki personeli evlerine arabayla götürmüş. 6 kişiyi evlerine bıraktıktan sonra kendisini takip eden bir araba tarafından arabası yoldan çıkartılmış. Tek kurşunla kalbinden vurularak öldürülmüş. O tarihten bu yana hukuk mücadelesi veriyoruz. Ancak ne olay sonrası olay yeri inceleme yapıldı ne de mahkeme olayı inceledi. Yani hep önümüz kesildi. TV programlarına çıktım, her yere gittim ama bir sonuç alamadık. Tüm hukuk süreci bitti. En son Anayasa Mahkemesi de reddetti. İlk avukatlarımız ilgi göstermedi, bizi kandırdılar. Daha sonra tuttuğumuz avukatlar da bu duruma şaşkın, dosyanın böyle incelenmeden kapatılmasına. Şu an AİHM'e gideceğiz. Bu işin arkasında politik bir şeylerin olduğunu düşünüyoruz. Oğlumu polis öldürmüş olabilir. Hukuki destek istiyorum. Bana bu hukuk mücadelemde yardım etmenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

f. Nefret Saldırılarında Yaşamını yitirenler / Yaralananlar

Marmara Bölgesinde yaşanan Nefret saldırılarında ölen ve yaralananlar	ölüm	yaralanma	
Basın taraması yolu ile tespit edilebildiği kadarı ile ; Marmara bölgesinde 27 kişi nefret saldırısına uğramış, bu saldırılarda 2 Suriyeli'nin öldürüldüğü belirlenmiştir. Aralarında TİP milletvekili Barış Atay ve Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Ayhan Sefer Üstün'ün de olduğu 7 si Suriyeli ve 16'sı Kürt 25 kişinin ise yaralandığı tespit edilmiştir.	**2 (Suriyeli)**	**25**	**TOPLAM 27 Kişi**
Saldırıya uğrayanların " kimlikleri"	**7 Suriyeli,** **16 Kürt,** **2 Muhalif siyasetçi**		

1. **16 Temmuz 2020 - Hamza Acan (17)- Bursa'da Irkçı Bir Grubun Saldırısı Sonucu Yaşamını Yitiren Suriye Vatandaşı Kişi…**16 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 15 Temmuz 2020 tarihinde Bursa'nın Gürsu ilçesinde kurulan pazarda çalışan Suriye vatandaşı Hamza Acan (17) isimli bir kişinin, Suriyeli bir kadına sözlü saldırıda bulunan ve pazarda çalışan bir grubu uyardığı ve çıkan tartışma sırasında başına taşla vurulması sonucu yaralandığı öğrenildi. Hastaneye kaldırılan Hamza Acan'ın beyin kanaması nedeniyle yaşamını yitirdiği bildirildi.
2. **17 Ağustos 2020 - Abdulkadir Davud (21)- İstanbul'da Irkçı Saldırı Sonucu Yaşamını Yitiren Suriye Vatandaşı**…17 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Zeytinburnu ilçesinde Suriye vatandaşı 6 kişiye, kimliği öğrenilemeyen bir kişinin ilk önce sözlü saldırıda bulunduğu, daha sonra ateş ettiği öğrenildi. Açılan ateş sonucu Abdulkadir Davud (21) isimli bir Suriye vatandaşının yaşamını yitirdiği bildirildi. Olayın tanıklarından Ahmet Uzun basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Eve gitmek üzere durağa gittik. (…) Tanımadığımız bir adam evinin penceresinden çıktı ve bize küfür etmeye başladı. 'Niye küfür

ediyorsun, biz sana ne yaptık' diye sorduk. 'S…n gidin Suriyeliler' diye devam etti, çok ağır küfürler etti. Biz küfür etmedik. (…) Daha sonra içeri girdi. Bu kez balkona eşi çıktı. Kadın bize 'Kaçın, bu sarhoş, silah almaya gitti' dedi. Biz de kaçmaya başladık. Arkadan 3 el silah sesi geldi. İkisi Abdulkadir'e saplanmış, biri boşa gitmiş. Döndüğümüzde çocuk kanlar içindeydi."

3. **26 Temmuz 2020** - **İstanbul'da Irkçı Saldırıya Maruz Kalan Kişi** -1 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde Muhammed Saeed (19) isimli Suriye vatandaşı bir mültecinin 26 Temmuz 2020 tarihinde ırkçı bir grubun saldırısına uğradığı öğrenildi. Bacağına aldığı bıçak darbesi soncu yaralanan Muhammed Saeed hastaneye kaldırıldığı bildirildi. Muhammed Saeed basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Pazar günü saat 20:00 civarı bir akrabamla Perşembe Pazarında yürüyorduk. Köşeyi dönerken bir grupla karşılaştık. Tahminen 20 kişi varlardı ve Türkçe konuşuyorlardı. İçlerinden biri elinde bıçakla bize bağırdı, 22-23 yaşlarındaydı. Akrabam kaçmaya başladı ama ben kaçamadım. (…) Biri karnıma bıçak salladı. Yana çekilince bıçak bacağıma geldi. O esnada 'Bir gün bütün Suriyelileri öldüreceğiz' diye bağırıyorlardı. Bıçağı tutan adam, 'Önüme çıkan her Suriyeliyi öldüreceğim' dedi. O adamla birlikte grup da hızla uzaklaştı". **02 Ağustos 2020 tarihinde yer alan haberlerden ise Muhammed Saeed'in maruz kaldığı ırkçı saldırıyı TBMM gündemine taşıyan Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya yönelik olayla ilgili** etkili bir soruşturma başlatılması ve faillerin tespiti konusunda neler yapıldığına dair bir soru önergesi verdiği öğrenildi.

4. **31 Temmuz 2020 -** Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Barış Atay, İstanbul'un Kadıköy ilçesinde kimliği belirsiz bir grubun saldırısına uğradı.

5. **4 Eylül 2020 -Sakarya'da Irkçı Saldırıya Maruz Kalan Kürt İşçiler-** 4 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Sakarya'nın Kocaali ilçesinde mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan ve aralarında kadınlarla çocukların da olduğu 16 Kürt işçinin işverenin ve köylülerin ırkçı saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. Saldırıya maruz kalan işçilerden Ş. D. basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "Biz Cuma sabahı tarlada çalışıyorduk. Tarlanın başka tarafına kayınca bize hakaret edildi. Ağza alınmayacak şeyler söylendi. Sonra biz de 'jandarmayı arayacağız' dedik. O da bize 'istediğinizi arayın jandarma bizim tarafımızda onlar bizim' dediler. 'Siz Doğulusunuz size inanmazlar' dediler. Bu laflardan sonra bize saldırmaya başladılar. İçlerinden bir kadın eline balta alarak 'bunları öldürün' diyerek, halamın oğlunun üstüne yürüdü. Bir kadını yere atıp tekmelediler. 'Sizi ateşe vereceğiz' diyerek üstümüze geliyorlardı." Olayla ilgili olarak Sakarya Valiliği'nin 4 Eylül 2020 tarihli açıklamasında şu ifadelere yer verildi: "22.08.2020 tarihinde İlimiz Kocaali ilçesinde fındık bahçesinin sahipleri arasında yaşanan tartışmanın sonucunda arbede yaşandığı, şahıslardan birinin aracını diğer kişinin üzerine sürdüğü, bu esnada Mardin nüfusuna kayıtlı iki kadın işçi ile Düzce nüfusuna kayıtlı bir erkek işçinin yaralandığı, olayın yargıya intikal ettiği ve Cumhuriyet Başsavcılığınca tahkikat yapılarak soruşturmanın devam ettiği anlaşılmıştır." 7 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden olayla ilgili olarak 2 kişinin (K. C. ve H. C.) 'tehdit' ve 'yaralama' iddialarıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Saldırının ardından Mardin'e dönen işçilerin Mazıdağı Devlet Hastanesi'nden maruz kaldıkları fiziksel şiddeti belgeleyen rapor aldıkları ve şikayetçi olacakları öğrenildi. 5 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, saldırıya maruz kalan işçilerle görüşmek üzere yaşadıkları köye girmek isteyen gazetecilerin jandarma tarafından Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçesiyle engellendiği öğrenildi.

6. **8 Aralık 2020** - Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Ayhan Sefer Üstün'ün Sakarya'nın Adapazarı ilçesinde bulunan evine 8 Aralık 2020 tarihinde silahlı bir saldırı düzenlendi. Saldırıda ölen ya da yaralanan kimsenin olmadığı öğrenildi.

g. Resmi Hata/İhmal Sonucu Yaşam Hakkı İhlali

Resmi hata / İhmal sonucu ölen ve yaralananlar	**4**	**179**

(1'i başvuru tespit edilen 2 vakada 4 kişinin yaşamını yitirdiği ve 179 kişinin yaralandığı belirlenmiştir)

1. **11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan O. K.:**"8 Ekim 2019 gecesi annemin rahatsızlanması sonucu gitmiş olduğumuz Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesinde, annem S.Kal'ın bir şeyinin olmadığını, sadece kas ağrılarının olduğunu söyleyerek kas gevşetici iğne yapıldıktan sonra eve gönderildi. Ertesi günün sabahında annemin evde yalnız olduğu sırada komşumuz kapıyı çalıp açan olmayınca içeri giriyor ve annemin hayatını kaybettiğini görüyor. Ambulans çağırıyor.. Ambulans görevlileri geldiğinde annem hayatını kaybetmiş olduğu için savcı bekleniyor. Ambulans görevlileri ve savcı, annemin bir gece önceki EKG ve tahlillerine bakıp kalp krizi geçirdiğini ve bu halde doktorun nasıl eve gönderdiğini soruyorlar. Savcı, annemin ölümünde ihmal olduğunu, bu yüzden otopsi yapılacağını söylüyor. Otopsi sonucu henüz çıkmadı. Annemin ölümünde ihmali olanların cezalandırılması için hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.
2. 0**5 Şubat 2020 tarihinde İzmir-İstanbul seferini yapan bir uçak Sabiha Gökçen Havalimanı'na inişi sırasında pistten çıkarak yola düştü.** Kaza sonucunda **3 kişinin öldüğü, 179 kişinin yaralandığı bildirildi.** Kazada yaralanan bazı kişilerin olay yerinden yolcu taşıyan servis otobüsleri ile havalimanına nakledildiğine dair görüntüler basında yer aldı

h. İntiharlar

İntiharlar (basın taraması yoluyla saptanan 10 vakada ; Ayrıca saptanan 4 Kadın intiharı "kadın cinayetleri" bölümünde gösterilmiştir.)	**8** **ölüm**	**2** **yaralanma**
İntihar nedenleri	**2 kişi** ekonomik nedenlerle **8 kişi** birlikte yaşadıkları kadınları öldürdükten sonra	
	TOPLAM : 10 kişi	

1. **21 Ocak 2020- Mürsel E-** Gebze de boş arazide eşini öldürdüğü cinayet silahıyla birlikte cesedi bulundu.
2. **26 Ocak 2020- Mehmet Keleş** - Otomobildeki Ece Alaç'ı öldürdükten sonra cesedi taşıdığı araçla geldiği 15 Temmuz Şehitler Köprüsünden atlayarak intihar etti
3. **18 Şubat 2020- Hakan Taşdemir-** Yaşadığı ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği bildirilen İstanbul Üniversitesi öğrencisi
4. **13 Mart 2020- Hacı Ahmet Altındağ -** Pınar Ayrıkan'ın katil zanlısı emniyetin aramaları sonrası Aydos ormanında kendisini asarak intihar etmiş halde bulundu
5. **05 Mayıs 2020- Lokman Of-** iddiaya göre eşi Zekiye Of'u öldürdü, daha sonra pencereden atlayarak intihar etti.
6. **12 temmuz 2020- Murat K-** İmam nikahlı eşi Hatice Turan (37) ve kızı Elisa Turan'ı (6) tabancayla öldürdükten sonra kendisini de başından vurdu.
7. **13 Ağustos 2020- Fikret Güven- Bursa'nın Uludağ ilçesinde bulunan büfesine ait ruhsatın Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından iptal edilmesini protesto etmek için Bursa Valiliği önünde kendisini yaktığı ve yaralı halde hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.**
8. **29 Ağustos 2020- Necati Yılmaz -** İstanbul Kartal da beraber yaşadığı Arzu Gül Komekova (Türkmenistan uyruklu)nu tabanca ile öldürüp ardından aynı silahla intihar etti.
9. **19 Ekim 2020- Mehmet Ali Atış** - Hazal Tektaş(19)'ı evlilik teklifini reddettiği için vurduktan sonra intihar etti.
10. **1 Aralık 2020- Mehmet Emin Karaaslan-** Edirne'de boşanmak isteyen eşi Nilay Karaaslan'ı vurup ardından intihar teşebbüsünde bulundu, **ağır yaralı** şekilde hastaneye kaldırıldı.

i. Kadın Cinayetleri

Marmara Bölgesinde yaşanan Kadın cinayetleri/ kadın iş cinayetleri/ şüpheli ölüm ve yaralanmalar		
	ölüm	**yaralanma**
Kadın cinayeti	**78 kadın,** (bu saldırılarda **5 çocuk** ve **4 erkek** de kasten öldürüldü)	**8 (kadın) yaralandı**
Şüpheli kadın ölümü	**31 kadın** (bu olaylarda **2 çocuk** ve **1 erkek** şüpheli ölümü de yaşandı)	
Kadın intiharları	**4**	

Kadın İş cinayetleri	**40**	
TOPLAM	**153 Kadın + 7 Çocuk + 5 Erkek ölümü**	**8 yaralanma**

Kadınlar hem erkekler tarafından hem de iş cinayetlerinde öldürüldüler.

Kadın Cinayetleri Durduracağız Platformunun açıklamasına göre; 2020 yılında Türkiye genelinde 171'i şüpheli olmak üzere en az 471 kadın öldürüldü. Kadın cinayetlerinin en az 70 i Marmara Bölgesinde gerçekleşti. Şehirlere göre dağılımı : İstanbul - 42, Balıkesir 3, Bursa 6, Çanakkale 2, Bilecik 2, Edirne 2, Kocaeli 7, Sakarya 2 ve Tekirdağ 4 oldu.

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre Kadınlar aynı zamanda iş cinayetlerinde de öldürüldüler. **2020 yılında 674 ü Marmara bölgesi illerinde olmak üzere yaşanan 2427 iş cinayetinin %6'sını kadınlar oluşturdu. Oransal olarak 2020 yılında yaşanan 148 kadın iş cinayetinin yaklaşık 40'ı kadın işçiydi. Bu cinayetlerin nedenlerinin başında** Covid-19, trafik-servis kazaları ve kadına yönelik şiddet geliyor[1]. Hayatını kaybeden kadınların büyük çoğunluğunun sendikasız ve kayıt dışı çalıştığı belirtiliyor.

Yayınlanan raporlardan elde edilen veriler ve basın taraması sonucunda, iş cinayetleri hariç olmak üzere Marmara Bölgesi illerinde ; 78 Kadın cinayeti ve bu saldırılar sırasında 5 çocuk ve 4 erkeğin de kasten öldürüldüğü ve yine 8 kadının bu saldırılardan yaralı olarak kurtuldukları , 31 kadının şüpheli ölüm ve 4 kadının intihar ederek yaşamını kaybettikleri, Marmara bölgesi illerinde altta dökümü de yapılan toplam en az 153 kadının yaşam hakkının ihlal edildiği tespit edilmiştir.

i . Kadın cinayetlerine ilişkin vaka örnekleri

1. **Melahat İşbir(40):**14.01.2020'de oğlu Batuhan Ü.;"annesini evde bir erkekle oturduğunu gördükten sonra aralarında çıktığını iddia ettiği tartışma sonucu öldürdüğünü, arkadaşının yardımıyla cesedi battaniyeye sararak ormanlık alanda uygun bir yer bularak attıklarını."söyledi
2. **Tuğçe Demiryaran (28):** 17 Ocak 2020'de, İstanbul'da T.D. (33) isimli erkek bir süre ayrı yaşadıktan sonra barışma aşamasında olduğu eşi Tuğçe Demiryaran'ı başkasıyla ilişkisi olduğunu düşündüğü için boğarak öldürdü. Erkek ifadesinde "Telefonunu karıştırırken bir erkek fotoğrafı gördüm" dedi.
3. **Seyhan Yüksekova (37):** 18 Ocak 2020'de, İstanbul'da cezaevinden yeni çıkan T.Y. isimli erkek, eşi Seyhan Yüksekova'yı çalıştığı çiçekçide silahla vurarak öldürdü. Olay yerinden kaçan T.Y. olayda kullandığı tabanca ile yakalandı. İfadesinde babası kendisine "sen cezaevindeyken neler oldu neler", "ölümü hak ettiler" ve "namusumuzu temizle" dediği için cinayetleri işlediğini iddia etti.
4. **Zülfiye Yüksekova:** 18 Ocak 2020'de İstanbul'da oğlu T.Y. eşini vurduktan sonra Zülfiye Yüksekova'yı öldürdü.
5. **Zübeyde Duran (40):** 19 Ocak 2020'de Kocaeli'nde M.E. isimli erkek, sevgilisi Zübeyde Duran'ı silahla vurarak öldürdü. Polis kadının 6 yaşındaki oğlunu Y.Y. evde annesinin başında beklerken buldu. Çocuk, M.E.'nin eve geldiğini, patlama sesi duyduğunu, sonra M.E.'nin olay yerinden kaçtığını söyledi. M.E. 21 Ocak'ta intihar etti.
6. **Şerife Beceren (26):** 24 Ocak 2020'de Çanakkale'de N.E. (32) isimli erkek dini nikahlı eşi Şerife Beceren'i evinde av tüfeğiyle vurarak öldürdü. Gözaltına alınan erkek av tüfeğinin "yanlışlıkla ateş aldığını" iddia etti.

[1] "Salgın Sürecinde Kadın Emeği" http://www.isigmeclisi.org/site_icerik/2021/1ocak/5kadin_kolektif.pdf

7. **Ece Alça:** 26 Ocak 2020'de İstanbul'da M.K. isimli erkek, sevgilisi olduğu iddia edilen Ece Alça'yı bıçaklayarak öldürdü. M.K. köprü üzerindeyken arabasına S.Ö.'nün kullandığı motosikletin arkadan çarpmasının ardından aracı durdurdu, kendini denize atarak intihar etti. Olay yerine gelen polis arabanın içinde bıçaklanarak öldürülmüş olan Ece Alça'nın cesedini buldu. M.K.'nin "cinsel taciz", "kasten yaralama", "çocuğa cinsel istismar" gibi suçlardan toplam 19 şüpheli kaydı olduğu ortaya çıktı. Polis olayla ilgili soruşturma başlattı.
8. **Pınar E.:** 3 Şubat 2020'de Bursa'da H.U. isimli erkek sevgilisi Pınar E.'yi kendisinden ayrılmak istediği için defalarca bıçaklayarak öldürdü. Olay yerinden ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılan kadın öldü.
9. **Zehra Erdem (39):** 5 Şubat 2020'de, Kocaeli'nde İ.E. (45) isimli erkek ekonomik sıkıntılar yüzünden tartıştığı eşi Zehra Erdem'i pompalı tüfekle vurarak öldürdü. Zehra E. olay yerinde, kadını öldürdükten sonra intihar eden İ.E. ise hastanede öldü.
10. **Hatice Çetinbaş (64):** 6 Şubat 2020'de, Kocaeli'nde 24 Ocak günü evinde oğlu tarafından ölü bulunan Hatice Çetinbaş'ı öldürdükleri iddiasıyla R.K. ve Z.K. gözaltına alındı. R.K. ve Z.K.'nin kadını senet imzalatmak ve bileziklerini çalmak için darp ederek öldürdüğü iddia edildi.
11. **Gülistan Özcan (47):** 10 Şubat 2020'de Balıkesir'de E.Ö. (45) isimli erkek, eşi Gülistan Özcan'ı kendisinden boşanmak istediği için öldürdü. Kadını bıçaklayarak öldüren E.Ö. ifadesinde "Beni aldattığı hissine kapıldım. Namusumu temizledim, pişman değilim" dedi. E.Ö.'nün eşini 12 yıl önce de bıçaklayarak yaraladığı, ardından mahkeme kararıyla yatırıldığı hastanede 3 yıl psikiyatrik tedavi gördüğü, hâlâ 3 ayda bir jandarma kontrolünde hastaneye götürülerek tedavisine devam edildiği ortaya çıktı.
12. **Fatma D. (64):** 14 Şubat 2020'de Kocaeli'nde E.D. (31) isimli erkek annesi Fatma D.'yi evinde uyuduğu sırada tüfekle vurarak öldürdü. Kadın kaldırıldığı hastanede öldü, erkek gözaltına alındı. E.D.'nin "psikolojik sorunu" olduğu öne sürüldü.
13. **Lemia Zaitar (56):** 19 Şubat 2020'de İstanbul'da Suriye vatandaşı C.Z. (31) isimli erkek Suriye vatandaşı annesi Lemia Z.'yi (56) çocuğunun önünde öldürdü. Çocuk koruma altına alındı, erkek ise gözaltında uyuşturucu kullandığını, annesiyle kendisine para vermediği için tartıştığını ve kadını bu yüzden öldürdüğünü söyledi.
14. **Elif A. (25):** 29 Şubat 2020'de Bursa'da H.Ö.A. (28) boşanma aşamasında olduğu Elif A.'yı (25) şoförü olduğu takside silahla vurdu ve yola attı. Göğsünden vurulan Elif A. kaldırıldığı hastanede öldü.
15. **Ulviye Hacıoğlu (35):** 2 Mart 2020'de Bursa'da H.H. (36) isimli erkek, eşi Ulviye Hacıoğlu'nu 9 kez bıçaklayarak öldürdü. Kadının 11 yaşındaki kız çocuğu eve gidince annesini buldu ve komşularından yardım istedi. Karakola giden H.H. kadını "şiddetli geçimsizlik yüzünden öldürdüğünü" söyledi.
16. **Pınar U. Baykan (32):** 6 Mart 2020'de İstanbul'da Pınar U.B. (32) evinde bıçaklanarak öldürülmüş olarak bulundu. İş arkadaşlarının polise haber vermesi üzerine bedeni bulunan kadının eşi ve eşinin babası olayla ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Kadını, evli olduğu E.B.'nin öldürdüğü tespit edildi.
17. **Elif Aydın,:** 7 Mart 2020'de ,hakkında uzaklaştırma kararı olan boşanma aşamasındaki eşi Hüseyin Ömer Aydın tarafından Bursa da taksinin içinde tek kurşunla vurularak öldürüldü
18. **Günay Seferova (41):** 11 Mart 2020'de Tekirdağ'da T.T. (48) isimli erkek birlikte yaşadığı Azerbaycan vatandaşı sevgilisi Günay Seferova'yı evde 8 kez bıçaklayarak öldürdü. T.T. polise teslim olarak itiraf etti, tutuklandı.
19. **Pınar Ayrıkan (38**): 11 Mart 2020'de İstanbul'da H.A.A. (41) isimli erkek, sevgilisi Pınar Ayrıkan'ı iple boğarak öldürdü. Kadın ölü bulunduktan sonra başlatılan çalışmalar sonucunda şüphelinin H.A.A. olduğu belirlenmişti. H.A.A. ormanlık alanda kendini asmış olarak bulundu.
20. **Lale Bayram (25):** 20 Mart 2020'de İstanbul'da Y.A. (30) ve S.K. (31) isimli iki erkek, Y.A.'nın eski eşi Lale Bayram'ı öldürdü. Cinayete "intihar süsü vermek" için kadının bileklerini keserek kadının bedenini

evindeki banyosuna koydular. Y.A.'nın Lale B.'nin kendisini aldattığını düşündüğü, arkadaşı S.K.'ye kadını boğması için 8 bin 500 TL ödeme yaptığı iddia edildi.

21. **Özlem Mutlu (39):** 23 Mart 2020'de Bursa'da O.K. (46) isimli erkek barışma teklifini reddettiği için eski sevgilisi Özlem M.'yi (39) silahla vurarak öldürdü. Erkek kadını iş yerinde, serbest bölgede çalıştığı fabrikada vurdu. Erkek intihar etti, kaldırıldığı hastanede öldü.
22. **Sıddıka K. (81):** 1 Nisan 2020'de İstanbul'da Ö.K. (46) isimli erkek annesi Sıddıka K.'yi kemerle boğarak öldürdü. Polise teslim olarak annesini öldürdüğünü itiraf eden erkek gözaltına alındı, psikolojik bozukluğu olduğu iddia edildi.
23. **Friba H. (22):** 9 Nisan 2020'de İstanbul'da Afganistan vatandaşı Friba H.'nin evinde boğularak öldürüldüğü anlaşıldı. Friba H.'nin sevgilisi olduğu iddia edilen Afganistan vatandaşı M.Y. (21) isimli erkek ve kadının işvereni olan Türkiye vatandaşı B.A. isimli erkek gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldılar.
24. **Kiraz Yıldırım (36):** 9 Nisan 2020'de Kocaeli'nin Darıca ilçesinde, 43 yaşındaki Mustafa Y., eşi Kiraz Yıldırım'ı yaşadıkları evde öldürdü. Katil Mustafa Y. saatler sonra polis merkezine giderek teslim oldu.
25. **Nurgül Boz (43):** 14 Nisan 2020'de İstanbul'da E.K. (44) isimli erkek beraber yaşadığı sevgilisi Nurgül Boz'u evde bıçaklayarak öldürdü. Erkeğin kıskançlık nedeniyle kadınla kavga ettiği iddia edildi. Evden ayrılan erkek polise teslim oldu. Hakkında "kasten yaralama, silahlı kanunlara muhalefet" dahil 15 ayrı suç kaydı bulunan E.K. tutuklandı.
26. **Meral Ahmetoğlu (79):** 18 Nisan 2020'de İstanbul'da kurye olarak çalışan R.Y. isimli erkek evine market siparişi götürdüğü Meral Ahmetoğlu'nu ayakkabı bağcığı ile boğarak öldürdü. R.Y., kadınla para üstü nedeniyle tartıştı, R.Y. ifadesinde kadının önceki siparişinden 8 TL borcu olduğunu söyleyerek "Sinirlendim. Aramızda tartışma çıktı. Arbede sırasında hayatını kaybetti" dedi. R.Y.'nin kadının evinden aldığı cep telefonunu da sattığı ortaya çıktı.
27. **Zekiye Of (68):** 5 Mayıs 2020'de İstanbul'da L.O. (70) isimli erkek, eşi Zekiye Of'u evinde bıçaklayarak öldürdü, sonra pencereden atlayarak intihar etti. Zekiye Of ve L.O. olay yerinde öldü. Erkeğin kadını öldürme gerekçesi basına yansımadı.
28. **Fatemeh Alidadishamsabadi (64):** 13 Mayıs 2020'de İstanbul'da İran vatandaşı M.K. (35), eşinin annesi Fatemeh ve babası Siavash Galeh B.'yi (71) öldürdüğü , cesetlerini 3 ay boyunca buzdolabında sakladığı ortaya çıktı. 13 Mayıs'ta İran Konsolosluğu'na giderek iki kişiyi öldürdüğünü itiraf etti, polis ekipleri cesetleri M.K.'nin evinde derin dondurucuda parçalanmış şekilde buldu.
29. **Fatma Kökoğlu (44):** 17 Mayıs 2020'de Çanakkale'de Aydın K. isimli erkek boşanma aşamasında olduğu Fatma Kökoğlu isimli kadını akşam işten eve döndüğü sırada 19 yaşındaki kızının önünde bıçaklayarak öldürdü. Kadını evin sokağında bekleyen erkek kadının önünü keserek onunla tartışmaya başladı. Kadını bıçakladıktan sonra olay yerinden kaçan A.K. jandarma tarafından kadına saldırdığı bıçakla yakalanarak gözaltına alındı. İfadesinin ardından mahkemeye sevk edilen A.K. tutuklandı.
30. **Gül Karadağ (40):** 18 Mayıs 2020'de İstanbul'da Ş.U. isimli erkek Gül Karadağ isimli kadını öldürdü. Ş.U.'nun Gül K.'yi taciz ettiği, Gül K.'nin eşi Y.K.'nin sokakta Ş.U. ile kavga ettiği, Ş.U.'nun da bu sırada kadını tabancayla vurduğu iddia edildi. Ş.U. olay yerinden kaçtı, hastaneye kaldırılan kadın müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. Sonra yakalanarak gözaltına alınan Ş.U., kadınla ilişkisi olduğunu, kadın ve eşinin pompalı tüfekle evine geldiğini ve bu yüzden kavga çıktığını iddia etti.
31. **Fatma Günay (61):** 26 Mayıs 2020'de Edirne'de evinden çıkıp 3 gün haber alınamayan Fatma Günay'ın cansız bedeni sazlıklar arasında bulundu. Fatma Günay'ın boğazının kesilerek öldürüldüğü belirlendi, oğlu A.G. ile komşuları E.A. ve J.A. tutuklandı.
32. **Nasiba Mamatklova:** 3 Haziran 2020'de İstanbul Kadıköy'de yaşayan Özbekistan uyruklu Nasiba Mamatklova adlı kadın, evli olduğu erkek tarafından katledildi.

33. **Ayşegül Aktürk (36):** 5 Haziran 2020'de İstanbul'un Maltepe ilçesine bağlı Başıbüyük Mahallesi'nde yaşayan ve bir devlet hastanesinin idari bölümde çalışan Ayşegül Aktürk (36), iddialara kendisini bir süredir rahatsız eden komşusu Muharrem E. (22) tarafından öldürüldü.
34. **Miray Yılmaz (37):** 5 Haziran 2020'de İstanbul'da V.T. (35) isimli erkek, Miray Yılmaz isimli kadını öldürdü. Erkeğin sokakta P.A. (29) isimli kadınla tartıştığı, kadına ateş açtığı, Miray Yılmaz'ın kadının arkadaşı olduğu için o sırada yanlarında olduğu ortaya çıktı. V.T. olay yerinden kaçtı, ertesi gün yakalanarak gözaltına alındı.
35. **Hatice Çelik:** 8 Haziran 2020'de İstanbul Arnavutköy'de sabah saatlerinde evli olduğu Veysi Çelik ile arasında bilinmeyen bir nedenle tartışma çıkan Hatice Çelik, tartışmanın ardından sokağa çıktı. Eşinin peşinden giden Veysi Çelik, ateşli silahla kadının üzerine ateş açıp kaçtı. Bir süre sonra yeniden olay yerine gelen Çelik, çevredekilerin engellemelerine rağmen yerde yatan eşinin üzerine tekrar ateş açtı. Çelik olay yerinde hayatını kaybetti.
36. **Nermin Yumuşak (36):** 12 Haziran 2020'de Tekirdağ'da İ.Y. (41) isimli erkek, eşi Nermin Yumuşak'ı öldürdü. Erkeğin kadını kendisinden boşanmak istediği için öldürdüğü açıklandı. Nermin Yumuşak, Kastamonu'ya ailesinin yanına kaçtı, Tekirdağ'a döndükten iki gün sonra evde olduğunu öğrenen İ.Y. kadının evine gitti ve yanında getirdiği bıçakla boğazını keserek öldürdü.
37. **Serpil Karataş (41):** 14 Haziran 2020'de Bursa'nın Nilüfer ilçesinde Osman Cenk Karataş, evli olduğu Serpil Karataş'ı öldürdü. Karataş'ın cenazesi, bahçede oyun oynadıktan sonra eve dönen iki çocuğu tarafından bulundu. Katil zanlısı, Kütahya-Eskişehir karayolunda yakalandı.
38. **Ayşe Altuntaş (43):** 19 Haziran 2020'de İstanbul'da 2019'un Temmuz ayında kayıp bildirilen Ayşe Altuntaş'ın cansız bedeni ormanlık alanda gömülmüş olarak bulundu. Ayşe Altuntaş'ın akrabası M.T. (53) isimli erkek sorgu sırasında kadını öldürdüğünü itiraf etti. Erkek, akrabası olan kadınla kıskançlık nedeniyle tartıştığını, bu sırada "silahının ateş aldığını" söyledi.
39. **Melahat Önlütürk** (70): 11 Temmuz 2020'de Sakarya'da cezaevinden infaz düzenlemesi ile çıkan İ.K. isimli erkek, boşanma aşamasında olduğu Zeynep Önlütürk'ü (40) ve kadının annesi Melahat Önlütürk'ü tatil için gittikleri otelde silahla vurarak öldürdü. İ.K. olay yerinden kaçtı, polis erkeği yakalamak için çalışma başlattı. Erkeğin insan öldürme ve yaralama suçlarından 20 suç kaydı olduğu açıklandı. Erkek 3 gün sonra Kocaeli'nde yakalanarak gözaltına alındı. Erkeğin kadını mal varlığı için öldürdüğü iddia edildi.
40. **Zeynep Önlütürk (40):** 11 Temmuz 2020'de Sakarya'da cezaevinden infaz düzenlemesi ile çıkan İ.K. isimli erkek, boşanma aşamasında olduğu Zeynep Önlütürk'ü ve kadının annesi Melahat Önlütürk'ü (70) tatil için gittikleri otelde silahla vurarak öldürdü. İ.K. olay yerinden kaçtı, polis erkeği yakalamak için çalışma başlattı. Erkeğin insan öldürme ve yaralama suçlarından 20 suç kaydı olduğu açıklandı. Erkek 3 gün sonra Kocaeli'nde yakalanarak gözaltına alındı. Erkeğin kadını mal varlığı için öldürdüğü iddia edildi.
41. **Elisa Turan (6):** 12 Temmuz 2020'de Tekirdağ'da M.K. isimli erkek bir süre önce ayrıldığı dini nikâhlı eşi Hatice Turan'ı(37) ve kızı Esila'yı tabanca ile başlarından vurarak öldürdü. M.K. kadını sebze meyve sattığı tezgaha giderek öldürdü, sonra da evine giderek kapıyı açan kızını öldürdü. M.K. intihar teşebbüsünde bulunarak kendini ağır yaraladı, tedavi gördüğü hastanede 4 gün sonra öldü.
42. **Hatice Turan (37):** 12 Temmuz 2020'de Tekirdağ'da M.K. isimli erkek bir süre önce ayrıldığı dini nikâhlı eşi Hatice Turan ve kızı Esila'yı (6) tabanca ile başlarından vurarak öldürdü. M.K. kadını sebze meyve sattığı tezgaha giderek öldürdü, sonra da evine giderek kapıyı açan kızını öldürdü. M.K. intihar teşebbüsünde bulunarak kendini ağır yaraladı, tedavi gördüğü hastanede 4 gün sonra öldü.
43. **Sabriye Yıldız (43):** 12 Temmuz 2020'de Bursa'da M.Y. (45) isimli erkek, kavga ettiği eşi Sabriye Yıldız'ı evde av tüfeğiyle vurarak öldürdü. Kadın olay yerinde hayatını kaybetti, M.Y. gözaltına alındı.
44. **Enkhmunkh Erdene Batsukh (40):** 14 Temmuz 2020'de İstanbul'da Moğolistan vatandaşı T.G. (52) isimli erkek, evine gittiği Moğolistan vatandaşı sevgilisi Enkhmunkh Erdene'yi kıskandığı için bıçaklayarak

öldürdü. Kadını bıçaklayan erkek olay yerinden kaçtı, ertesi gün polis tarafından yakalanarak gözaltına alındı.

45. **Bahar Özcan:** 22 Temmuz 2020'de İstanbul'da Ü.Ö. isimli erkek, evde eşi Bahar Özcan'ı uykusunda boğarak öldürdü. Ü.Ö. polise teslim oldu, tutuklandı. Kadını öldürdükten sonra erkek kardeşini arayan erkeğin kadını kıskandığı için öldürdüğü iddia edildi.
46. **Derya Aslan (33):** 29 Temmuz 2020'de İstanbul'da 33 yaşındaki Derya Aslan boşanmak istediği erkek tarafından katledildi.
47. **Yonca Tatarka (27):** 4 Ağustos 2020'de Balıkesir'de S.T. (30) isimli erkek, boşandığı eski eşi Yonca Tatarka'yı sokakta öldürdü. Sokakta kadınla tartışan erkek, yanındaki tabanca ile Yonca'yı vurduktan sonra olay yerinden kaçtı. Çevredekiler polis ve sağlık ekiplerine haber verdi. Kadın olay yerinde hayatını kaybetti. Polis, S.T.'yi yakalayarak gözaltına aldı.
48. **Makhfırat Ashurova**: 6 Ağustos 2020'de İstanbul'da S.Ç. isimli erkek, birlikte yaşadığı Tacikistan vatandaşı Makhfırat Ashurova'yı kadınla kıskançlık nedeniyle tartıştığı sırada "erkekliğine küfrettiğini" iddia ederek silahla öldürdü. S.Ç. kadını öldürdükten sonra polise teslim oldu, gözaltına alındı.
49. **Rahime G. (82):** 15 Ağustos 2020'de Sakarya'da E.G. isimli erkek, babaannesi Rahime G.'yi tüfekle vurarak öldürdü. E.G.'nin babası Ö.G. ile kavga ettiği, babaannesini kavgayı ayırmaya çalıştığı için öldürdüğü açıklandı. E.G.'nin tüfekle yaraladığı Ö.G. hastaneye kaldırıldı. Olay yerinden kaçan E.G., yakalanarak gözaltına alındı, ertesi gün tutuklandı.
50. **Rozygul Rejepova (47):** 23 Ağustos 2020'de İstanbul'da Türkmenistan vatandaşı A.Y. (29), internette tanıştığı Türkmenistan vatandaşı Rozygul Rejepova'yı balta ile öldürdü. Olay yerinden kaçan erkek kısa sürede yakalandı. A.Y. kadınla kavga ettiğini, kadını depoda öldürdüğünü itiraf etti.
51. **Özge S. (27):** 26 Ağustos 2020'de Balıkesir'de Özge S.'nin öldüğü öğrenildi. Kadının ablası, Ö.Ç., Özge S.'yi eşi A.S.'nin (65) ve sevgilisi C.B.'nin annesi E.B. isimli kadının darp ederek öldürdüğünü söyledi. Ö.Ç., E.B.'nin kadını geçen yıl A.S. ile evlenmeye zorladığını, yaşadıkları il olan Balıkesir'den Kütahya'ya ailesinin yanına gitmesine izin vermediklerini söyledi. 13 Temmuz'da A.S., Özge S.'nin babasını arayarak "Kızını otobüse bindirip gönderdim" dedi, ancak erkek kızını garda bulamadı. Sonra A.S. ailenin ısrarı üzerine kadının Y.A. isimli bir erkeğin yanında olduğunu söyledi, ailesi kadını Y.A.'nın evinde yarı baygın buldu. Özge S.'nin yargı baygınken ailesine kendisine işkence yapanın A.S. ve E.B. olduğunu söyledi, günler sonra hayatını kaybetti.
52. **Arzu Gül Komekova:** 29 Ağustos 2020'de İstanbul'da N.Y. isimli erkek, birlikte yaşadığı Türkmenistan vatandaşı sevgilisi Arzu Gül Komekova'yı tabancayla ateş ederek öldürdü, aynı silahla intihar etti. Polis soruşturma başlattı.
53. **Sevim Sökmensuer (37):** 29 Ağustos 2020'de İstanbul'da O.A. isimli erkek, sevgilisi Sevim Sökmensuer'i kendisinden ayrılmak istediği için bıçaklayarak öldürdü. Erkek kadının evine gitti, kadınla kavga etti, kadını öldürdükten sonra aynı bıçakla kendini de bıçakladı. Kadın olay yerinde hayatını kaybetti, O.A. hastaneye kaldırıldı.
54. **Özlem Güneş (39):** 5 Eylül 2020'de Kocaeli'nde Z.G. (40) isimli erkek, eşi Özlem Güneş'i boğarak öldürdü. Z.G. cesedin başında sabaha kadar bekledikten sonra polisi arayarak kendini ihbar etti, gözaltına alındı. Erkeğin kadını öldürdüğü tartışmanın içeriği basına yansımadı. Erkeğin Özlem G.'yi önceden birçok kez darp ettiği, kadının şikâyetçi olduğu açıklandı.
55. **Sevilay Kaya (18):** 5 Eylül 2020'de İstanbul'da Azerbaycan vatandaşı V.O. isimli erkek, Türkiye vatandaşı Sevilay Kaya'yı birlikte yaşadıkları evde öldürdü. Kadını kendisini aldattığını düşündüğü için öldüren erkek, duvara kadının kanıyla "ihanetin bedeli ölümdür" yazdı. Erkek teslim oldu ve gözaltına alındı.
56. **Çiğdem D. (33):** 12 Eylül 2020'de Balıkesir'de B.D., A.D., ve A.D. isimli üç erkek, miras kavgalarını ayırmaya çalışan Çiğdem D.'yi öldürdü. B.D. isimli erkek, kendisine miras kalan bir bahçeyi kullanım

nedeniyle anlaşmazlık yaşayan oğulları R.D., A.D. ve A.D. arasında bölüştürdü. B.D., bunun için bahçeyi kazıklar çakarak işaretledi. Çiğdem D.'nin eşi R.D. kazıkları çıkardığı için babası B.D., ve R.D.'nin iki kardeşi A.D. ve A.D. kavga etmeye başladı. Çiğdem Ş. kavgayı ayırmaya çalıştığında eşinin babası ve kardeşleri kürek ve sopayla kadını darp ederek öldürdü. Erkekler R.D.'yi de yaraladı. Üç erkek gözaltına alındı.

57. **H.K. (35):** 13 Eylül 2020'de Tekirdağ'da E.Ö. (72) isimli erkek, evine zorla girmeye çalıştığını iddia ettiği Bulgaristan vatandaşı H.K. isimli kadını av tüfeğiyle ateş ederek öldürdü. Ağır yaralı hastaneye kaldırılan H.K. hastanede hayatını kaybetti. Av tüfeği ile gözaltına alınan E.Ö. tutuklandı.
58. **Döndü G. (30):** 14 Eylül 2020'de İstanbul'da A.G. (34) isimli erkek, evde eşi Döndü G.'yi (30) bıçaklayarak öldürdü. Erkeğin kadını bıçakladığı kavganın içeriği basına yansımadı. Yaralı hastaneye kaldırılan Döndü G. müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. Polis A.G.'yi yakalayarak gözaltına aldı. A.G. tutuklandı.
59. **14 Eylül 2020'de** İstanbul'da ismi basına yansımayan **30 yaşındaki Gürcistan vatandaşı bir kadın** evinde ölü bulundu. Kimliği belirlenmeyen bir kişinin kadını birçok kez bıçaklayarak ve darp ederek öldürdüğü tespit edildi.
60. **Handan Bul (23):** 21 Eylül 2020'de Bilecik'te Y.U. (30) isimli erkek, kendisinden ayrılmak isteyen sevgilisi Handan Bul'u öldürdü ve intihar etti. Y.U., Handan B.'yi konuşma bahanesiyle aldığı arabasıyla ormanlık alana götürdü. Otomobilin içinde kadınla kavga etmeye başlayan erkek yanında getirdiği tabancayla kadını öldürdükten sonra intihar etti. Handan B. ve Y.U. olay yerinde öldü. Soruşturma başlatıldı.
61. **Elif Yılmaz:** 24 Eylül 2020'de İstanbul'da E.Y. isimli erkek, eşi Elif Yılmaz'ı ormanlık alanda tabancayla öldürdü. Erkek Elif Yılmaz'ı öldürdükten sonra arkadaşı Emrah E. isimli erkeği de evine giderek öldürdü. Olay yerinden kaçan E.Y., polis tarafından yakalanarak gözaltına alındı. Erkek ifadesinde Elif Yılmaz ve Emrah E.'nin ilişkisi olduğunu, bu yüzden onları öldürdüğünü iddia etti.
62. **Gül Gülsüm (28):** 7 Ekim 2020'de İstanbul'da F.Ç. isimli erkek, daha önce şiddet uyguladığı için hakkında uzaklaştırma kararı olan imam nikâhlı eşi Gül Gülsüm'ü iple boğarak öldürdü. F.Ç.'nin barışma tekliflerini reddeden kadını zorla araca bindirerek kaçırdığı, boş arazide öldürdükten sonra boş bir binada sakladığı ortaya çıktı. Erkek intihar teşebbüsünde bulundu. İntihar teşebbüsünden sonra sorgulanan erkek, cinayeti itiraf etti ve tutuklandı.
63. **Hiba Yusuf:** 12 Ekim 2020'de İstanbul'da F.E.H. isimli erkek, evde kavga ettiği Suriye vatandaşı eşi Hiba Yusuf'u boğazından ve vücudunun farklı yerlerinden bıçaklayarak öldürdü. Erkek gözaltına alındı. Erkeğin Hiba Yusuf'u önünde öldürdüğü 4 yaşındaki çocuğu korumaya alındı. Erkek ifadesinde çalışamadığı için psikolojisinin bozuk olduğunu, kadını bu yüzden öldürdüğünü iddia etti.
64. **Gülcan Kömürcü:** 14 Ekim 2020 'de İstanbul'da S.K. isimli erkek, cezaevinden izinli çıktı ve aynı gün eşi Gülcan K.'yi, 4 ve 6 yaşlarındaki iki çocuğunu silahla vurarak öldürdü. Erkek kadını ve çocukları öldürdükten sonra intihar etti. Çocukların cinsiyetleri basına yansımadı.
65. **Hazal Tektaş (19**): 18 Ekim 2020'de İstanbul'da M.A. (18) isimli erkek, sevgilisi Hazal Tektaş'ı (19) kendisini reddettiği için silahla başından vurarak öldürdü. Otogar bağlantı yolunda Hazal Tektaş'ın kaçmaya çalıştığı, erkeğin kadını öldürdükten sonra intihar ettiği açıklandı.
66. **Sıdıka Ü.:** 24 Ekim 2020'de İstanbul'da M.Ü. isimli erkek, eşi Sıdıka Ü.'yü evde bıçaklayarak öldürdü. Polis M.Ü.'yü olay yerinde gözaltına aldı. Erkeğin kadını öldürdüğü kavganın içeriği basına yansımadı. Erkek ifadesinde kadını kendisine "kötü davrandığı" için öldürdüğünü iddia etti.
67. **Fatma Mavi (31):** 1 Kasım 2020'de İstanbul Bahçelievler'de 1 Kasım günü sabah saatlerinde bir apartmanın ikinci katında meydana gelen patlamada, medya sektöründe çalışan Fatma Mavi yaşamını yitirdiği öğrenildi. Olay yerine sevk edilen itfaiye ekipleri, salon kısmında Mavi'nin cenazesiyle karşılaştı. İki yıldır burada ikamet ettiği öğrenilen Mavi'nin öldüğü patlamayla ilgili çalışmalarını derinleştiren polis, en son irtibatta olduğu kişilerle ilgili çalışma başlattı. Bu kapsamda gözaltına alınan Ergin A., emniyetteki ifadesinde cinayeti itiraf etti. Ergin A., önce Mavi'yi öldürdüğünü ardından da evi ateşe verdiğini söyledi.

68. **Serap Özkan (44):** 13 Kasım 2020'de Kocaeli'nde V.Ö. (54) isimli erkek, boşanma aşamasında olduğu eşi Serap Özkan ve oğlu Suat Özkan'ı (26) öldürdü. Erkek, Serap Özkan'ın annesi ve Suat Özkan ile birlikte yaşadığı eve gizlice girdi, Serap Özkan ile kavga etti ve yanında getirdiği pompalı tüfekle karsını ve oğlunu öldürdü. Erkek sonra intihar etti.
69. **Tülay Sivil:** 15 Kasım 2020'de İstanbul'un Silivri ilçesinde yaşayan Tülay Sivil ve eşi Mesut Sivil, evlerinin önünde katledildi. Tülay'ın evinin önüne gelen boşandığı Erdem D., Tülay ve eşi Mesut Sivil'i öldürdü.
70. **Cemile Nur Acar (23)**: 16 Kasım 2020'de Bilecik'te O.A. (30) isimli erkek, boşanma aşamasında olduğu Cemile Nur Acar ve kadının babası Abdullah Duman'ı (48) aralarındaki başka bir davanın duruşmasının çıkışında adliyenin önünde pompalı tüfekle vurarak ağır yaraladı. Ağır yaralanan kadın ve babası hayatlarını kaybetti. Olay yerinden kaçan O.A. polis tarafından yakalanarak gözaltına alındı ve tutuklandı. O.A.'nın ruhsatsız silah bulundurduğu için ceza aldığı, olaydan 5 gün önce cezaevinden tahliye edildiği açıklandı.
71. **Nagihan K.:** 25 Kasım 2020'de Bursa'da Y.S. (30) isimli erkek, Nagihan K. isimli kadını evine zorla girerek ateşli silahla öldürdü. Erkeğin kapıdan eve giremediği için apartmanın dışından seyyar merdivenle kadının dairesinin balkonuna tırmandığı ve eve zorla girerek kadını öldürdüğü açıklandı. Kadını birlikte oturduğu çocuklarının yanında vuran erkek, aynı tabancayla intihar etti.
72. **Nilay Karaarslan**: 30 Kasım 2020'de Edirne'de M.E.K. isimli erkek, boşanma aşamasında olduğu Nilay Karaarslan'ı işyerine giderek av tüfeğiyle öldürdü. Aynı silahla kendini yaralayan erkek hastaneye kaldırıldı.
73. **Rayyan Soltanov (45**): Aralık 2020'de İstanbul'da bir otelde Rayyan Soltanov'un intihar ettiği ihbar edildi, soruşturma sonrası birlikte olduğu Aliser Alymov tarafından öldürülüp intihar süsü verildiği ortaya çıktı.
74. **Seher Çatalca:** 17 Aralık 2020'de İstanbul'un Tuzla ilçesi Aydınlı Mahallesi'nde Ceyhun Çatalca evli olduğu ve sistematik şiddete maruz bıraktığı Seher Çatalca'yı öldürdü.
75. **Çiğdem Kırtay (37):** 25 Aralık 2020'de Balıkesir'de Çiğdem Kırtay kıskançlık bahanesiyle eşi Recep Kırtay (40) tarafından öldürüldü.
76. **Refiye S.:** 28 Aralık 2020'de Silivri'de bilinmeyen bir kişinin ateşiyle Refiye S. hayatını kaybetti, yanındaki iki kadın yaralandı.
77. **Aylin Sözer (48):** 30 Aralık 2020'de İstanbul'da öğretim görevlisi Aylin Sözer, Kemal Ayyıldız tarafından önce boğazı kesilip sonra yakılarak öldürüldü.
78. **Selma Taşkömür (25):** 31 Aralık 2020'de Bursa'da Selma Taşkömür birlikte olduğu Fahri K. (27) tarafından 7 kez ateş edilerek kıskançlık bahanesiyle öldürüldü.

Saldırılarda Yaralanan Kadınlar

Saldırılarda 7 olayda 8 kadının yaralandığı tespit edildi

1. **15 Nisan 2020**- İstanbul'da yaşayan 42 yaşındaki Güleren Ocak, evli olduğu erkeğin yeğeni A.O. tarafından ateşli silahla vurularak yaralandı. A.O. yakalandıktan sonra serbest bırakıldı. Güleren Ocak'ın daha önce de aynı kişi tarafından ateşli silahla ağır yaralandığı ve denetimli serbestlik aldığı ortaya çıktı. Güleren "Sesimin duyulması için öldürülmem mi gerekiyor?" dedi.
2. **15 Nisan 2020**- Bursa'da yaşayan Hatun B. ve avukatı Berrin Bayam, Hatun B'nın boşanma aşamasında olduğu erkek Şükrü B. tarafından ateşli silahla yaralandı. Hatun B. ve Berrin Bayam'ın durumları ağır.
3. **30 Mayıs 2020**- Bilecik'te yaşayan 23 yaşındaki Özge T.G., boşanma aşamasındaki ve açık cezaevinden koronavirüsü önlemleri kapsamında izinli olarak çıkan Tamer G. tarafından ateşli silahla yaralandı. Tamer G. olay yerine geldi kiralık bir araçla kaçtı. Failin bir savcıya "Sayın savcım, eşim olan Özge T.G.

beni aldattığı için bunu yaptım" dediği bir mektup ortaya çıktı. Öncesinde silahlı tehdit suçundan cezaevine girmiş olan fail henüz yakalanamadı

4. **7 Haziran2020-** İstanbul'da yaşayan 39 yaşındaki Derya Elbasan, boşanmak üzere olduğu Erol Elbasan tarafından ateşli silahla öldürülmeye çalışıldı. Derya, silahın tutukluk yapmasıyla kurtuldu. Derya'nın daha önce 20'den fazla darp raporu ve defalarca koruma talebi olmasına rağmen sonuç alınamadı. 15 yıl hapis cezasının bir kısmını yattığı ve daha yeni şartlı tahliye edildiği öğrenilen fail, kamuoyundaki tepkiler üzerine tutuklandı.
5. **9 Haziran 2020**- İstanbul'da yaşayan 29 yaşındaki Ceylan G., eskiden birlikte olduğu erkek Nazır İlgin tarafından yolu kesilerek kesici alet ile yaralandı. Daha öncesinde Ceylan G.'nin aynı kişi tarafından darp edildiği sonrasında erkeğin gözaltına alındığı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı ortaya çıktı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Nazir İlgin'in adli kontrol şartıyla serbest kalmasına "Bu nasıl olur, nasıl serbest kalabilir? O kişinin tutuklanması gerekirdi" dedi, Nazır İ. tutuklandı.
6. **17 Haziran 2020**- İstanbul'da yaşayan 31 yaşındaki Canan Dursun, boşanmak üzere olduğu Erkan Dursun tarafından şiddet gördüğü için ailesinin yanına taşınmıştı. Erkan D., Canan'ın ve ailesinin yaşadığı eve 1 ateşli silah, 3 şarjör mermi ve çift taraflı kesici alet ile gizlice girdi ve evdekilere saldırdı. Fail tutuklandıktan 35 gün sonra serbest bırakıldı. Hakkında koruma kararı aldırmasına rağmen, fail hala evin etrafına geliyor ve Canan tehdit almaya devam ediyor.
7. **21 Haziran 2020** - İstanbul'da yaşayan Nurtaç Canan, boşanmak istediği Ragıp Canan tarafından ateşli silahla bacaklarından vuruldu. Nurtaç polislere delil bırakmak için kanıyla yere "Annem babam beni Ragıp vurdu, hakkınızı helal edin. Üzülmeyin." yazdı. Nurtaç Canan'ın 2009 yılında da Ragıp C. hakkında uzaklaştırma kararı aldırdığı ama sonrasında yaşadığı şiddet nedeniyle tekrar polise gitmediği ortaya çıktı. Tutuklanan Ragıp Canan'ın avukatı "Müvekkilim eşine olan sevgisinden duygularına engel olamamıştır." diyerek dava sürecinde indirim istedi.

ii. Şüpheli Kadın Ölümleri

(Tespit edilen 31 vakada 31 kadın, 2 çocuk ve bir erkeğin hayatını kaybettiği tespit edilmiştir.)

1. 3 Ocak 2020- Gülnihal Kurum (20) ve Osman Turan (34),Büyükçekmece Fatih Mah Kordonboyu Cd bulunan otelde ölü bulundular
2. 8 Ocak 2020'de İstanbul'un Pendik ilçesinde Hayriye Y. adlı kadın, bir binanın beşinci katında bulunan evinin penceresinden, binanın bitişiğindeki dereye şüpheli şekilde düşerek yaşamını yitirdi.
3. 18 Ocak 2020'de İstanbul'da denizden Cennet M.'nin (75) cesedi çıkarıldı. Polis olayla ilgili soruşturma başlattı.
4. 26 Ocak 2020'de Bursa'da Hayriye Y. (74) evinde çıkan yangında öldü, yangının çıkma sebebi basına yansımadı.
5. 31 Ocak 2020'de İstanbul'da Maha Mohammad T. (29) isimli Irak vatandaşı kadın evinde ölü bulundu. Komşuların ihbarı üzerine bulunan kadının kesin ölüm nedeninin belirlenmesi için cesedi Adli Tıp Kurumu'na kaldırıldı.
6. 3 Şubat 2020'de Bursa'da Belkıs Ö. (75) evinde ölü bulundu. Kadının ölüm sebebinin tespit edilmesi için çalışma başlatıldı.

7. 21 Şubat 2020'de Tekirdağ'da bir otomobil Perihan A. (27) isimli kadına çarptı, sonra art arda üzerinden tır, kamyon ve ticari araç geçti. Kadının başka bir araçtan dışarı atıldığı, bunun üzerine yoldan geçen araçların kadına çarparak öldürdüğü tahmin ediliyor. Olayla ilgili soruşturma başlatıldı.
8. 24 Şubat 2020'de İstanbul Büyükçekmece'deki Güzelce sahilinde sabah saatlerinde şüpheli şekilde yaşamını yitiren bir kadının cenazesi bulundu. Kimliği tespit edilemeyen kadının vücudunda darp izleri tespit edildi.
9. 10 Mart 2020'de Çanakkale'de Pınar G. (38) dere yatağında ölü bulundu. Pınar G.'nin oturduğu apartmanın 3. katındaki balkondan dere yatağına "düştüğü" iddia edildi.
10. 6 Nisan 2020'de İstanbul'da Melek Yıldız (59) isimli kadın evinde ölü bulundu. Kadının eşi ifadesi alınmak üzere polis merkezine götürüldü. Kadının cesedinde boyun kısmı ve bileklerinde kızarıklıklar tespit edildi. Ölüm sebebinin tespiti için araştırma başlatıldı.
11. 14 Nisan 2020'de İstanbul'da sahilde 30 yaşlarında, kimliği basına yansımayan bir kadın cesedi bulundu. 30'lu yaşlarında olduğu tahmin edilen kadının ölüm sebebinin tespiti için araştırma başlatıldı.
12. 17 Nisan 2020'de Kocaeli'nde Semra K. (31) 9 katlı bir apartmanın çatısından düşerek öldü. Kadının intihar ettiği iddia edildi. Semra K.'nin önceki hafta eşiyle tartışınca abisinin evine gittiği, eşinin bina önüne giderek silahla havaya ateş ettiği, olay gününden önce eve döndüğü ortaya çıktı.
13. 17 Mayıs 2020'de İstanbul'da Mehtap G. (39) evinin bulunduğu 6. kattan düşerek öldü. Görgü tanıkları kadının düşerken yandığını, alevler içinde olduğunu iddia etti. Kadının vücudunda yanıklar olduğu kaydedildi. Hayatını kaybeden kadının düşme ya da üstünün tutuşma sebebi basına yansımadı. Polis olayla ilgili inceleme başlattı. Kadının eşinin ve iki çocuğunun olay anında evde olduğu iddia edildi.
14. 16 Haziran 2020'de Balıkesir'de Zatiye Bayrak (49) evinde ölü bulundu. Kadının ölüm nedeninin tespiti için çalışma başlatıldı.
15. 01 Temmuz 2020- Bahar Özdilek (39), Tekirdağ Süleymanpaşa 100.yıl mah oturduğu apt 3. katından düşme sonucu öldü.
16. 4 Temmuz 2020'de Bursa'da Elif P. isimli kadın, kızı Melinay P. (10) ve oğlu Murat P. (5) evlerinde ölü bulundu. Kadının çocukları öldürdükten sonra intihar ettiği iddia edildi. Tabancayla vuruldukları açıklandı.
17. 14 Ağustos 2020'de İstanbul'da Sadiye Y. (58) evinde tavandan asılı olarak ölü bulundu. Kadının intihar ettiği iddia edildi. Kadını evde bulduğu iddia edilen oğlu B.Y. (32) intihar girişiminde bulundu.
18. 6 Eylül 2020'de İstanbul'da Fatma Dürdane Yılmaz isimli kadın, kaldığı otel odasında ölü bulundu. Kadının ölüm nedeninin tespiti için çalışma başlatıldı.
19. 13 Eylül 2020'de İstanbul Şişli ilçesi Fulya Mahallesi'nde akşam saatlerinde bir binanın çatı katından düşen Ukrayna'lı Larysa Kuzky isimli kadın (43) hayatını kaybetti. Olay yerinde yapılan incelemelerin ardından evde bulunan bir kişinin ifadesi alınarak, emniyete götürüldü. Yapılan incelemelerde Kuzky'in yaşamını yitirmesi şüpheli bulundu
20. 13 Eylül 2020'de İstanbul Bağcılar ilçesi Barbaros Mahallesi'nde oturan kimliği öğrenilemeyen Gürcistanlı bir kadından 2 gündür haber alınamaması üzerine yakınları polise haber verdi. İhbar üzerine olay yerine polis ve sağlık ekipleri sevk edildi. Eve giren ekipler kadını ölü olarak buldu. Ekipler, kadının vücudunda çok sayıda bıçak yarası ve darp izleri olduğunu tespit etti.
21. 14.09.2020- Lara Kuzkyk(43) Ukrayna uyruklu kadın İstanbul Şişli Fulya Mah de yaşadığı apartmanın 7.katındaki dairesinden düşüp öldü.
22. 16 Eylül 2020'de İstanbul'da Yağmur Eker (42) isimli kadın, sevgilisi olan erkek polis memuru B.Ö.'nün (27) evinde ölü bulundu. Erkek, kadının onun tabancasıyla intihar ettiğini, kendisinin "heyecanla" tabancaya ve kadının cansız bedenine dokunduğunu iddia etti, "kasten öldürme" suçlamasıyla tutuklandı.

23. 17 Eylül 2020'de İstanbul'da Şeyda Y. (46) isimli kadın, M.A.D. isimli erkeğin 8. kattaki ofisinin penceresinden "düşerek" öldü. M.A.D. gözaltına alındıktan bir gün sonra serbest bırakıldı. Cesedin üzerinde giysi olmadığı kaydedildi. Kadının ailesi ölümün intihar değil cinayet olduğunu söyledi.
24. 25 Eylül 2020'de İstanbul Fatih'te yabancı uyruklu genç bir kadın, apartmanın merdivenlerinde ölü bulundu. Polislerce yapılan araştırmada ölen kadının 20 yaşındaki N.S. olduğu öğrenildi. N.S. ile aynı evde yaşayan ve ismi öğrenilemeyen yabancı uyruklu bir erkek ve beraberindeki 2 kişi gözaltına alındı.
25. 12 Ekim 2020'de basından edinilen bilgilere göre, İstanbul'da 18 Eylül'de Gülşen K. (32) pompalı tüfekle vurulmuş şekilde ölü bulundu. Hakkında uzaklaştırma kararı bulunan, evlilikleri sırasında kendine şiddet uyguladığı için ayrıldığı erkeğin olay anında evde olduğu açıklandı. Kadının kardeşi C.E. "9 yaşındaki yeğenimin söylediğine göre babası eli kanlı bir şekilde dışarı çıkıp onları uzaklaştırdı" dedi. Erkek kadının intihar ettiğini iddia etti, gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldı.
26. 13 Ekim 2020'de İstanbul'da gölde kimliği basına yansımayan bir kadın ölü bulundu.
27. 03.11.2020- Mihriban Tokat (16), Çanakkale Ezine Mahmudiye köy Tokat ailesi kızlarını Ezine Devlet Hastanesine cep telefonun patlaması sonucu başından yaralandığını beyan etti. Cansız bedeni inceleyen doktorlar şarapnel parçaları bulunmasının ardından ilçe Jandarma Komutanlığına haber verildi. Jandarma evdeki av tüfeğini kriminal incelemeye gönderdi
28. 9 Kasım 2020'de Sakarya'da Emine A. fındık toplamaya gittiği tarlada ölü bulundu. Soruşturma başlatıldı.
29. 10 Kasım 2020'de İstanbul'da Maria Ö. (52) isimli kadın, kaldığı otelde ölü bulundu. Polis soruşturma başlattı.
30. 23 Kasım 2020'de Tekirdağ'da Belgin K. (38) isimli kadın, evinde ölü bulundu. Olayla ilgili soruşturma başlatıldı.
31. 1 Aralık 2020'de Bursa'da Yusuf A. (37) evinde geceyi birlikte geçirdiği Nuray E.'yi fenalaşınca kapının önüne bıraktı, Nuray E. hayatını kaybetti.

iii. Kadın İntiharları/İntihar Teşebbüsleri

(Tespit edilen 4 intihar vakasında 4 kadın hayatını kaybetti.)

1. 3 Ocak 2020'de İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü 3. sınıf öğrencisi Sibel Ünli'den haber alamayan ailesinin polise kayıp ilanında bulunduğu öğrenildi. Kadını bulmak için çalışma başlatılırken, öğle saatlerinde Samatya sahilinde, kayalıkların üzerinde çanta gören çevredekiler durumu polis ekiplerine bildirdi. Olay yerine gelen polisler, çantanın iki gün önce hakkında kayıp başvurusunda bulunulan 20 yaşındaki Sibel Ünli'ye ait olduğunu tespit etti. İntihar ettiği anlaşılan Ünli'yi tanıdıklarını ifade eden Zehra Aydemir, "Ünli'ye 'gidecek yerim yok, yaşamaya değer bir hayatım da' dedirten, bu umutsuzluğa sürükleyen, aydınlık düşlerini karanlığa boğmaya çalışan şeyi de tanıyoruz" dedi.
2. 4 Şubat 2020'de Bursa'da C.K. isimli erkek, annesi ve eşinin annesi Güler K. (42) isimli kadını şiddet uygulayarak intihara sürükledi. C.K. evde kadının cansız bedeniyle karşılaştı. Kadın "Cenazemi eşime ve aileme sakın vermeyin lütfen" yazan bir not bıraktı.
3. 14 Mayıs 2020'de Sakarya'da Gülay B. (35) isimli kadın viyadükten düşerek öldü. Olay yerinde ölen kadının intihar ettiği iddia edildi.
4. 24 Mayıs 2020'de Sakarya'da Türkiye vatandaşı olmayan A.H. isimli kadın evinde ölü bulundu. Boynundan asılı bulunduğu açıklanan kadının intihar ettiği iddia edildi.

j. İş Cinayetleri

Marmara Bölgesinde yaşanan İş Cinayetleri ve iş kazalarında Yaralanmalar		
	İş cinayetleri	**YARALANMA**
Marmara bölgesinde yaşanan TOPLAM 685 İş cinayetinin (*) **Yaş , Cinsiyet ve mültecilere göre dağılımı (**)**	- **40'ı Kadın,** - **645'i erkek,** - **7 'si 14 yaş altı çocuk,** - **14 'ü 15-17 yaş aralığında çocuk,** - **28'i mülteci,**	**128**
İş cinayetlerinin İllere göre dağılımı (***)	İstanbul 325, Kırklareli 10, Edirne 17, Tekirdağ 26, Çanakkale 18, Balıkesir 23, Bursa 79, Kocaeli 99, Sakarya 57, Yalova 8, Bilecik 12	
	Toplam: 685 iş cinayeti	**Toplam: 128 Yaralanma**

(*) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) 2020 raporunda Marmara bölgesinde tespit edilen 674 iş cinayetine, başvuru ve basın taraması yoluyla elde edilen 11 vaka eklenerek iş cinayeti sayısı raporumuzda toplam en az 685 olarak belirlenmiştir.

(**) **İSİG 2020 Raporu'na göre;** iş cinayetlerinde ölen kadın sayısı yıl ve ülke toplamında 148, % 6 olarak ve çocuk sayısı 68 olarak açıklanmakla beraber kaçının Marmara Bölgesinde yaşandığı tespit edilemediğinden tabloda yüzde hesabı üzerinden elde edilen sayılar üzerinden kadın sayısı "en az 40" ve çocuk sayısı; 7 si 14 yaş altı ve 14'ü 15-17 yaş aralığında toplam 21 olarak gösterilmiştir **Aynı raporda;** 2020 yılı mülteci iş cinayeti sayısı 101 olarak bildirilmiş. Bu sayı da oranlandığında Marmara bölgesinde en az 28 mülteci iş cinayeti işlendiği tespit edilmiştir.)

(*)** İSİG 2020 Raporu'ndan alıntılanmıştır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin verilerine göre Türkiye genelinde 741'i covid nedeniyle olmak üzere en az 2427 işçi 2020 yılında hayatını kaybetti. [2]
İş cinayetine kurban giden 2427 işçinin; 2279'ü erkek / 148'i kadın (%6), 68'i çocuk (22'si 14 yaş altı- 46'sı 15-17 yaş aralığında), 101'i mülteci. (48 Suriye,28 Afgan, Türkmenistan, Gürcistan, Özbekistan,

[2] İSİG Meclisi 2020 Yılı İş Cinayetleri Raporu http://isigmeclisi.org/20607-2020-yilinda-en-az-2427-isci-is-cinayetlerinde-hayatini-kaybetti

Azerbaycan, İran, Rusya, Ukrayna, Bulgaristan, ırak, Nepal, Pakistan) . Hayatını kaybeden işçilerin büyük çoğunluğu sendikasız ve kayıt dışı çalıştırılıyordu.

Pek çok olayın basına dahi yansımadığı iş cinayetleri ile ilgili şubemize 1 başvuru yapılmış olup basın taraması yoluyla ayrıca tespit edilen 5 vakada toplam 11 ölüm 128 yaralanma tespit edilmiştir.

Tespit edilen bu vakalarla birlikte Marmara bölgesinde toplam 685 iş cinayeti ve iş kazalarında 128 yaralanma vakası tespit edişmiştir.

Başvurular:

1. **25.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Y.A**; İki gün önce İstanbul Kartal'da 18 yaşındaki Doğan Uysal'ın çalıştığı TOKİ inşaatının 17. Katından düşerek hayatını kaybettiğini dile getirdi. Çalıştığı inşaatta hiçbir güvenlik tedbirinin alınmadığını, bu nedenle hayatını kaybettiğini, dava açabilmek için çalışma yaşamı alanında iyi bir avukat aradıklarını söyleyip bizden bu konuda yardım talep etti.
2. **16 Ocak 2020- Mert Şen-** Sultangazi'de inşaat konteynerinde çıkan yangını fark edip arkadaşlarını kurtaran Mert Şen adlı işçi yanarak yaşamını yitirdi.
3. **31 Ocak 2020- Tufan Tayğın** Bursa da bakımını yaptığı pres makinasına sıkışarak can verdi
4. **3 Temmuz 2020- Sakarya**'nın Hendek ilçesinde bulunan Büyük Coşkunlar havai fişek fabrikasında 3 Temmuz günü patlama meydana gelmiş, 7 işçi yaşamını yitirmiş, çoğunluğu işçi 127 kişi yaralandı.
5. **09 Temmuz 2020**- Kontrollü imha amacıyla Adapazarı ilçesi Taşkısığı mevkisine getirilen fabrikadaki patlayıcıların, 9 Temmuz'da saat 11.35 sularında kamyondan indirildiği sırada meydana gelen patlamada da 3 asker yaşamını yitirdi, 8 jandarma personeli ile **kamyon şoförü yaralandı**.(olayda ölen ve yaralanan askerler şüpheli asker ölümlerine sayısal olarak klasöründe yer verilmiştir.)

k. Yaşam Hakkı İhlallerine Dair Devam Eden Dava Örnekleri (*)

Yaşam hakkı ihlallerine dair devam eden dava örnekleri	• Oğuzhan Erkul- Barış Kerem Davası • Festus Okey Davası, • Hrant Dink Davası, • Berkin Elvan Davası, • Çorlu Tren Kazası Davası, • Ümraniye Katliamı Davası	

(*) Davalara ilişkin bilgiler internet ve basılı gazete haberlerinden derlenmiştir. Davalara ilişkin bilgiler internet ve basılı gazete haberlerinden derlenmiştir. Yoğunluklu olarak https://www.failibelli.org/ ve Evrensel Gazetesinden yararlanılmıştır.

- **15 Nisan 2017 tarihinde Oğuzhan Erkul (17) ve Barış Kerem (17)'un polis tarafından öldürülmesi olayına dair devam eden dava:**

10.07.2020- 15 Nisan 2017 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesine bağlı Gazi Mahallesi'nde dur ihtarına uymadığı iddia edilen bir araca polis tarafından ateş açılmış ve olayda Oğuzhan Erkul (17) ve Barış Kerem (17) isimli 2 çocuk yaşamını yitirmiş ve 2 çocuk ise yaralanmıştı. Bu olayla ilgili olarak 4 polis memuru (Erkan E., Zafer S., Davut B. ve Kenan A.) hakkında İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan

davanın görülmesine 10 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Sunulan mütalaada "Sanıkların üzerilerine atılı bilinçli taksirle birden fazla kişinin ölümüne ve yaralanmasına sebebiyet verme suçunu işledikleri anlaşılmakla sanıklar Erkan Ekmekçi, Zafer Sağlam, Davut Bakır ve Kenan Akıl'ın TCK 85/2 maddesi gereğince cezalandırılmalarına, sanıkların suç işlenmesi sırasında bilinçli taksirle hareket ettikleri anlaşılmakla verilecek cezalarında TCK 22/3 maddesi gereğince artırım yapılmasına, sanıkların hakkında TCK 53/6 maddesi gereğince belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmaları iddia ve talep olunur" dendi. Katılan vekilleriyle sanıklar müdafiine mütalaayı inceleyerek esasa ilişkin savunmalarına hazırlamak üzere süre verilmesine karar verildi. Ve duruşma **18 Aralık 2020gününe ertelendi.** 18 Aralık'ta yapılan duruşmada, taraflara esas hakkındaki mütalaaya karşı beyanda bulunmak üzere ek süre verilmesine karar verildi ve duruşma **5 Şubat 2021** tarihine ertelendi

- **FESTUS OKEY DAVASI :**

20 Ağustos 2007'de arkadaşı M.O. ile birlikte Beyoğlu'nda sivil polislerce gözaltına alınarak Beyoğlu Asayiş Şube Müdürlüğü'ne götürülen Festus Okey'in burada silahla vurularak öldürülmesi olayı ile ilgili polis memuru Cengiz Yıldız hakkında açılan davaya devam edildi. Emniyetin iddiasına göre Okey, polisin silahını almaya çalışmış, bu sırada arbede çıkmış ve Okey kendini vurmuştu. Tesadüf o ki nezarethanedeki kamera çalışmıyordu, silahın hangi mesafeden ve açıdan ateşlendiğini ortaya çıkaracak en önemli delil olan Okey'in üzerindeki gömlek ise kayıptı.

Taksirle ölüme sebebiyet verdiği iddiası ile sanık Polis Memuru hakkında ilk karar 2011 yılında verildi ve oy çokluğu ile 4 Yıl 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. Dava iki kez Yargıtay'da bozuldu.

2019'da yeniden başlayan davada İstanbul 21. Ağır Ceza Mahkemesi, Okey'in Güney Afrika'da yaşayan annesi Love Ogu ve abisi Tochukwu Gameliah Ogu'dan alınan ve örneklerin Adli Tıp tarafından incelenmesine karar verdi. DNA testi sonucunda, eşleşme sağlandı. Ve nihayet, 12 yıl sonra, mahkeme de ailenin davaya katılma talebini kabul etti .

Yeniden başlayan davanın 4 Kasım 2020'de görülen 23. duruşmasında mütalaasını açıklayan savcı, sanığın eyleminde kast, olası kast veya bilinçli taksirle hareket ettiğine ilişkin cezalandırılmasına yeter delil bulunmadığını savundu. Polis memuru olan sanığın mesleğinin gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı hareket ettiği belirten savcı mütalaada, Yıldız'ın, "taksirle öldürme" suçundan 2 yıldan 6 yıla kadar hapsini istedi. Okey ailesinin avukatları ise Yıldız'ın "olası kastla öldürme" suçundan cezalandırılmasını talep etti. Savunma için süre veren mahkeme duruşmayı 17 Mart 2021 tarihine erteledi. Sanık polis yargılama boyunca hiç tutuklanmadı, görevine de devam etti. (bu bölüm Evrensel Gazetesinden alıntılanarak hazırlanmıştır)

- **HRANT DİNK DAVASI :**

Hrant Dink 19 Ocak 2007 tarihinde öldürüldü. Cinayet sonrasında yürütülen çeşitli soruşturmalar cinayetin kimler tarafından, kimlerin verdiği emir ve talimatlar kapsamında, neden gerçekleştirildiğini ve cinayetin örüntülerini bütünlüklü olarak ortaya çıkarabilecek nitelikte olmadı. Cinayetle ilgileri olabileceği konusunda ciddi ve kuvvetli şüpheler bulunan kamu görevlileri, haklarında soruşturma izni verilmeyerek idari süreçlerde korundu kollandı. Aynı koruma mekanizması savcılık soruşturmalarında da uzun süre (bazı şüpheliler bakımından hala) geçerli.

Cinayetten sonraki 10 yıl boyunca sadece cinayetten çeşitli derecelerde sorumlu tutulan 20 sivil kişi hakkında dava açıldı (Erhan Tuncel ,Yasin Hayal, Ogün Samast ,Tuncay Uzundal ,Zeynel Abidin , Yavuz , Ersin Yolcu,Ahmet İskender ,Mustafa Öztürk ,Yaşar Cihan ,1Halis Egemen ,Salih Hacısalihoğlu ,Erbil Susaman,Veysel Toprak ,Numan Şişman , İrfan Özkan ,Şenol Akduman ,Osman Alpay ,Alper Esirgemez, Coşkun İğci ,Osman Hayal) . Açılan ilk dava İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi 2007/428 Esas numarasını taşıyordu ve ilk duruşma 2 Temmuz 2007 tarihinde yapıldı. **Beş yıl süren Yargılamada Ogün Samast'la ilgili dava, sanık 18 yaşını doldurmadığı gerekçesiyle ayrılarak İstanbul 2. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi. Ogün Samast bu mahkeme tarafından Dink cinayetini işlediği ve ruhsatsız silah bulundurduğu gerekçesiyle 22 yıl 10 ay hapis cezasına çarptırıldı, cezası Yargıtay tarafından 21 Mart 2012 tarihinde onaylanarak kesinleşti (İnfaz süresi önümüzdeki birkaç yıl içinde dolacak).**

Diğer 19 sivil sanıkla ilgili yargılama sonunda İstanbul 14 Ağır Ceza Mahkemesi **cinayetin bir örgüt kapsamında işlenmediğine karar verdi** ve sadece **üç sanık** hakkında hapis cezası verdi. **Diğer sanıkların tamamı ise beraat etti**. Yasin Hayal cinayeti azmettirmekten, Ahmet İskender ve Ersin Yolcu ise cinayete yardım etmekten **12 yıl 6'şar** ay ceza aldılar.

Yargıtay, kararı **cinayetin örgütsel faaliyet kapsamında işlenmiş olduğu yönünde araştırma yapılması gerektiği** yönünden 13 Mayıs 2013 tarihinde bozdu. Bozma kararı üzerine yeniden yargılama başladı.

Bütün bu süreçler boyunca Dink Ailesi'nin avukatları çok sayıda hukuksal girişimde bulundu. Soruşturma izni verilmemesi, kovuşturmaya yer olmadığı vb. kararlara itiraz edildi. İtirazların reddi, beraat kararları ya da uygun cezalar verilmemesi yönündeki kararların temyizi gibi gerek idare mahkemeleri gerekse de Sulh Ceza Mahkemeleri, Ağır Ceza Mahkemeleri, Yargıtay, Danıştay, AİHM, AYM gibi makamlar nezdinde çok sayıda yargısal başvuruda bulunuldu.

Cinayetten bugüne kadar geçen 14 yıllık süre boyunca yapılan başvuruların bazıları iç içe yürüyen bir takım yargısal süreçler doğurdu. Yargısal süreçlerin bazıları devam ederken AİHM, Dink başvurusu hakkında Kasım 2010'da karar verdi. T.C. Devleti'nin Hrant Dink'i koruma ve cinayetin gerçekleşmesi sonucunu doğuran şartları ortaya koymaya elverir etkili soruşturma yürütme yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle "**yaşam hakkının maddi ve usuli boyutuyla ihlal edildiğ"**ne karar verdi.

İç içe yürüyen bu hukuksal gelişmeler bağlamında AİHM'nin verdiği ihlal kararı ve Dink Ailesi avukatları tarafından uzun yıllardır yapılan çeşitli başvurular sonucunda, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 2017'de kamu görevlisi kişiler hakkında farklı suçlamalarla peyderpey iddianame hazırladı, davalar açıldı.

Uzun ve zorlu bir hukuksal mücadelenin ürünü olarak açılan bu davalar daha önce Yargıtay'ın yukarıda söz edilen bozma kararı üzerine yeniden açılan ve sivillerin yargılandığı dava ile birleştirildi. **Böylece toplam 85 sanık için İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde 2016/32 Esas sayılı ana dava görülmeye başlandı.**

Ana davada Dink cinayetini örgüt faaliyetleri kapsamında işlemekle yargılanan kamu görevlileri şöyle: Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı, Trabzon İl Emniyet Müdürlüğü, Trabzon İl

Jandarma Komutanlığı, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, İstanbul İl Jandarma Komutanlığı, Samsun İl Emniyet Müdürlüğü, Samsun İl Jandarma Komutanlığı görevlileri.

Bütün uğraşlara rağmen İstanbul İl Vilayet görevlileri, MİT görevlileri hakkında şu ana dek dava açılmadı; İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Özel Yılmaz (MİT İst. Böl. Bşk. Terörden Sorumlu Daire Bşk.), Ergun Güngör (Vali Yrd.), Veli Küçük, Kemal Kerinçsiz, Oktay Yıldırım'ın da aralarında bulunduğu 43 kişi hakkında "kovuşturmaya yer olmadığına" karar verildi. Dink Ailesi avukatları karara itiraz etti, itirazları ilgili Sulh Ceza Mahkemesi tarafından reddedildi.

Bu karara ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi'ne yapılan 2016/10296 numaralı bireysel başvuru hakkında 2019 Ağustos'ta yargılama devam ettiği ve başvuru yolları tüketilmediği için kabul edilemezlik kararı verildi. Bu AYM kararına ilişkin de AİHM başvurusu yapıldı. Katılan taraf başından beri ilgili tüm kişi ve kurumların sorumluluğunun bütünlüklü bir şekilde araştırılması gerektiğini söylüyor. Savcılık ve İdare de ısrarla Genelkurmay Başkanlığı, MİT ve İstanbul Valiliği ile bazı kurum/kişilerin sorumluluğunu gerektiği gibi araştırmıyor. AYM kararı da bu bağlamda bütünlüklü soruşturma gerekliliğini görmezden gelmek anlamına geliyor.

Kamu görevlisi sanıklar hakkında ana dava kapsamında düzenlenen iddianamede Hrant Dink'in öldürüleceği bilgisine cinayetin işlenmesinden önce sahip oldukları halde İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin koruma tedbirleri almadıkları, Trabzon İl Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin cinayeti planlayan örgüte operasyon yapmadıkları, EGM İstihbarat Daire Başkanlığı görevlilerinin ise koruma tedbirlerinin alınması ve operasyon yapılması sürecini organize etmedikleri, cinayetin işlenmesinden sonra gerçeğe aykırı belge düzenledikleri belirtiliyor ve bu gerekçelerle devlet görevlilerine Türk Ceza Kanunu m.82 ['Kasten Öldürme'], TCK m.83 ['Kasten Öldürmenin Hareketsiz Kalınarak İşlenmesi'], TCK m.204 ['Resmi Belgede Sahtecilik'], TCK m.205 [Resmi Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek'] , TCK m.220 ['Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurmak'], TCK m.314/1 – TCK m.314/2 ['Silahlı Örgüt Kurmak veya Yönetmek' 'Silahlı Örgüte Üye Olmak'] Terörle Mücadele Kanunu m.5, TCK m.257 ['Görevi Kötüye Kullanmak'] olmak üzere çeşitli suçlamalar yöneltiliyor.

Yargılama devam ederken Yargıtay bozma kararı üzerine haklarında örgütlü suç bağlamında yeniden dava açılan sivillerin davası zamanaşımı riskiyle karşılaştığı için 7 sanık ana davada ayrılarak yargılandı ve 17 Temmuz 2019'da bir takım cezalara çarptırılarak tutuklandılar.

Ana dava böylece 85-7= 77 sanıkla devam etti ve 14 Aralık 2020 tarihli celse öncesinde esas hakkında mütalaa verildi, sanıklar hakkında çeşitli cezalar talep edildi.

77 sanıktan Reşat Altay için TCK 83/1-2 , 205, 257 ve 53, Celalettin Cerrah için TCK 257/2 ve 53/1, Sabri Uzun için TCK 257, Trabzon Jandarma İl Başkanı Ali Öz ve görevliler Metin Yıldız, Okan Şimşek için TCK 309/314.81/1,204; 257 istemleri var. Bunlar FETÖ/PDY ile ilişkilendirilmeyen isimler. FETO/PDY ile ilişkilendirilen isimler için ise genelde benzer ve bazen daha yüksek cezalandırma talepleri bulunuyor.

4'ü tutuklu 77 sanıklı davanın 114, 115 ve 115. duruşmaları 22, 23 ve 24 Aralık'ta görüldü. 15 Aralık'taki duruşmadan önce savcı **Muhammed İkbal Anar** esas hakkında mütalaasını açıkladı. Savcı Anar bir kısım sanıklar için beraat, bir kısım sanıklar için "FETÖ üyeliği", bir kısım için "FETÖ yöneticiliği" ve bir kısmı içinse "görevi ihmal" suçlamalarından ceza istedi. Dava sanıkların esas hakkına mütalaaya karşı savunmalarıyla sürüyor. **2001 yılının il duruşması 6 Ocak 'ta yapılacak.**

- **BERKİN ELVAN DAVASI :**

Berkin Elvan Taksim Gezi Parkı protestoları sırasında **16 Haziran 2013'te** İstanbul Okmeydanı'nda polis saldırısı sonucu gaz fişeğiyle yaralanmış, yapılan ameliyatın devamında beyin kanaması geçirmişti. . Berkin Elvan, Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 269 gün kaldı. **11 Mart 2014** tarihinde hayatını kaybettiğinde 45 kilodan 16 kiloya düşmüştü.

Elvan ailesi avukatları *"14 yaşında bir çocuğun kafatasında çökme ve beyin kanaması geçirmesine sebep olacak fiilin, kamu düzeninin tesisi ile açıklanamayacağını, yasal sınırlarda kalındığının iddia edilemeyeceğini, kolluk görevlilerinin hedef gözeterek Berkin'i öldürmeye teşebbüs ettiklerini"* belirterek polislerle ilgili olarak *"kasten adam öldürme"* suçlamasıyla **İstanbul Başsavcılığı'na** suç duyurusunda bulundu. Avukatlar olay yerinde görev yapan kolluk görevlileri ve amirlerinin belirlenerek isim listesinin dosyaya getirilmesi, olay yerinde bulunan MOBESE kameraları ve iş yeri kameralarının incelenmesi, tanıkların dinlenmesi talebinde de bulundu. **25 Haziran 2013'te** yapılan suç duyurusunu işleme koyan **İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı**, yapılan suçlamayı **Türk Ceza Kanunu'nun 256/1. maddesi** uyarınca ***"zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması"*** olarak değiştirerek kabul etti. Açılan soruşturma, Gezi parkı olaylarında kolluk kuvvetleri hakkında yapılan tüm şikayetlerin de içinde olduğu bir "torba dosyaya" konuldu. Avukatların itirazları sonucu savcılık dosyanın ayrılmasına karar verdi.

Soruşturma savcısı tarafından talep edilen olay yeri kamera kayıtlarına ilişkin Güvenlik Büro Amirliği'nden verilen yanıtta, *'söz konusu görüntülerin şube kayıtlarında olmadığı'* ifade edildi. Savcılık ayrıca İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nden olay günü görevli polislerin kim olduğunun tespiti için iki kez talepte bulundu**.** Emniyet'ten gelen **16 Aralık 2013** tarihli cevaba göre, o gün 791 polis görevliydi. Bunlardan 152'si olay yerindeydi. Savcılık **11 Mart 2014'te** isimlerin tespiti için tekrar talepte bulundu. İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nün **24 Mart'ta** gelen ikinci cevabıyla, savcılığa toplam 1065 polisin ismi ulaştı.

Soruşturma kapsamında emniyetten istenen ve *"Arşivimizde bulunmamaktadır"* denilen kamera görüntüleri ise olaydan aylar sonra ortaya çıktı. **20 Mart 2014'te** bir tanığın, *"TOMA'nın yanından gaz attılar"* diye ifade vermesi üzerine Elvan ailesinin avukatları bölgedeki TOMA'ların kamera görüntülerinin alınmasını istedi. Emniyet'ten **7 Nisan 2014'te** gönderilen yanıtta, bölgede görev yapan sadece 63537 numaralı TOMA'da kamera sistemi ve görüntüsünün bulunduğu belirtildi. Görüntüler, inceleme için savcılık tarafından bilirkişilere gönderildi.

Yürütülen soruşturmada bilirkişi raporu **21 Nisan 2014'te** tamamlandı. Ancak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı Trafik Müdürlüğü'nün raporlarında olay anıyla ilgili hiçbir bilgi yer almadı. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nın aynı gün savcılığa gönderdiği raporda ise Berkin'in ölüm nedeninin tespit edilemediği, 1. Adli Tıp İhtisas Kurulu'nun değerlendirmesinin gerektiği belirtildi.

Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu tarafından **9 Kasım 2014** tarihinde hazırlanan rapor, İstanbul Adalet Sarayı Memur Suçları Bürosu tarafından sürdürülen soruşturma dosyasına girdi. Raporda Berkin Elvan'ın sert bir cismin başına isabet etmesi ile aldığı yara sonucu öldüğü belirtilerek, ölümüyle ilgili üç ihtimal üzerinde duruldu. Yaranın, başına sert bir cisim isabet etmesiyle, yere düşerek başını sert bir cisme çarpmasıyla ya da bir kişinin sert bir cisimle başına vurmasıyla oluşabileceği belirtildi. Raporda kafaya isabet eden ZET veya plastik merminin ateş edildiği mesafenin tespit edilemediği, *"Hedef gözetilerek ateş edilip edilmediği hususu da tıbben belirlenemediği"* ve bu durumun adli soruşturmayla aydınlatılmasının uygun olduğu belirtildi.

Altı savcı değiştirerek devam eden Berkin Elvan'ın ölümüne ilişkin soruşturma **20 Aralık 2016'da** tamamlandı. **İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen 11 sayfalık iddianamede** polis memuru Fatih Dalgalı "şüpheli" olarak yer aldı. **Dalgalı'nın** *"olası kastla adam öldürmek"* suçundan müebbet hapisle cezalandırılmasını talep edilirken hakkında soruşturma yürütülen 42 şüpheli polis hakkında ise takipsizlik kararı verildi.

İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada **sanık Fatih Dalgalı** duruşmalara SEGBİS sistemi ile katılıyor. Dalgalı mahkemede verdiği ifadelerde gaz kapsülünü atan silahı (ZET) sadece kendisinin kullanmadığını belirterek görüntülerdeki kişinin kendisi olmadığını iddia etti. **16.11.2017'**deki duruşmada dava dosyasına, olaya ilişkin görüntüler üzerinde iyileştirme yapıldığı belirtilen **TÜBİTAK raporu** ulaştı. Elvan ailesinin avukatları raporda iyileştirme yapılmadığını, görüntülerin tamamen bozulduğunu ve delillerin karartıldığını belirtti.

10.05.2018'deki duruşmada olay anındaki ve sonrasındaki görüntülerin incelenmesi için İstanbul Jandarma Kriminal'e gönderilen görüntülere ilişkin dosyaya sunulan raporda görüntülerdeki kişinin yüzde 70'in üzerinde sanık polis Fatih Dalgalı olduğu tespit edildi. Ancak Elvan ailesinin avukatlarının sanık polis Fatih Dalgalı'nın tutuklanmasına dair talepleri reddedildi. **28 Kasım 2018** tarihli duruşmada da tanık polislerin dinlenmesine devam edildi, tanık polislere SEGBİS üzerinden olay yeri görüntüleri izletildi. İfade veren polisler katil zanlısı polisi tanımadığını, olayı hatırlamadıklarını belirtti. Katılan avukatları, SEGBİS sistemini eleştirerek yüzleştirme yapılarak yargılama yapılması gerektiğini belirtti. **23 Ocak 2019** tarihli duruşmada beklenen bilirkişi raporunun dosyaya ulaştığı belirtildi. Bilirkişi raporunda, Berkin Elvan'ın yaralandığı atışı sanık polisin yaptığının tespit edildiği belirtildi. Ancak sanık polisin tutuklanması yönündeki talepler yine reddedildi. **27 Şubat 2019** tarihli duruşmada verilen karar uyarınca **10 Nisan 2019** günü bilirkişi eşliğinde olay yerinde keşif yapıldı. **13 Kasım 2019** tarihli duruşmada, sanık olduğu iddia edilen görüntülerdeki kişinin eylemi sırasında ZET tüfeği kullanımı sebebiyle yönetmeliklere, talimatlara aykırı hareket edip etmediği hususunda **İzmir Foça Jandarma Okulu Komutanlığında** görevli gaz tüfeği eğitmenleri tarafından hazırlanan raporun sonucu mahkemeye sunuldu. Raporda, polisin biber gazı silahı kullanmada eğitimli olduğu ve "kanuni sınırların bilincinde hareket ettiği", uygulamadan doğacak hukuki boyutları yorumlayacak seviyede personel olduğunun anlaşıldığı, nişan alıp almadığının tespit edilemediği ve bu konudaki gerçeği "ancak polisin kendisinin bileceği" sonucuna varıldı. Mahkeme heyetinin talep ettiği hususlarda rapor içeriği gelmediği için bilirkişi raporu ve dosya ATK'ye gönderildi. Mahkeme Başkanı, en son gelecek Adli Tıp Kurumu raporundan sonra taraflara esasa ilişkin süre vereceklerini, sonrasında savcıdan mütalaa alıp, karar aşamasına geleceklerini ifade etti.

5 Şubat 2020 tarihli duruşmadan bir önceki celse mahkeme heyeti sanık Fatih Dalgalı'nın kusurunun tespit edilebilmesi için jandarmadan bilirkişi raporu istemişti. Jandarma 24 Ocak 2020'de mahkemeye dört sayfalık bir rapor gönderdi. Bu rapora göre polisin müdahalesi "yasal mevzuata uygundu". Buna göre Berkin Elvan'ın "yasadışı eylemlerde bulunan gösterici grubun olduğu alanda bulunarak kendi güvenliği ile ilgili gerekli özeni göstermediği için" tali kusurlu olduğu öne sürüldü. Gaz fişeğinin namlu çıkış hızının 75 m/sn olduğu ve bundan kaynaklı çocuğun vurulmasının "istem dışı ve anlık" olduğu yorumu ileri sürüldü. Önceki bilirkişi raporunun değerlendirmesi için gönderildiği Adli Tıp Kurumu ise "görev kapsamımızda değil" diyerek dosyayı mahkemeye iade etti..

09 Aralık 2020 tarihli duruşmada, dosyada mütalaa açıklanması beklenirken davaya başından beri bakan mahkeme başkanı Canel Rüzgar geçtiğimiz hafta HSK kararıyla Yargıtaya atandı. Rüzgar'ın yerine geçici olarak mahkeme başkanlığına üye hakim getirildi. **Duruşma** 29 Ocak 2021 **gününe ertelendi.**

- **ÇORLU TREN KAZASI DAVASI :**

İstanbul Halkalı'dan Edirne Uzunköprü'ye giden tren, 8 Temmuz 2018'de Tekirdağ'ın Çorlu ilçesine bağlı Sarılar'da devrilmiş, kazada 7'si çocuk 25 kişi yaşamını yitirmiş, en az 300 kişi yaralanmıştı.

Kazaya ilişkin davada Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) 1. Bölge Müdürlüğünde görev yapan Demiryolu Bakım Müdürü Turgut Kurt, Yol Bakım ve Onarım Şefi Özkan Polat, Köprüler Şefi Çetin Yıldırım ve Hat Bakım ve Onarım Memuru Celaleddin Çabuk yargılanıyor. Dört sanığın, "taksirle ölüme ve yaralanmaya neden olmak" suçundan 2'şer yıldan 15'er yıla kadar hapsi isteniyor.

Çorlu 1. Ağır Ceza Mahkemesince Halk Eğitim Merkezi salonunda devam edilen davanın 6. duruşmasına, tutuksuz sanıklar Turgut Kurt, Özkan Polat, Çetin Yıldırım ve Celaleddin Çabuk, kazada hayatını kaybedenlerin yakınları ve yaralananlar ile tarafların avukatları katıldı.

Duruşma öncesi yakınlarını kaybeden aileler Bulvar Yolu Santral Işıklar mevkisinden Çorlu Halk Eğitim Merkezi önüne yürüdü.

Son duruşmada Mahkeme heyeti, bilirkişi raporunun incelenmesi ve genişletilmesi için Çorlu Cumhuriyet Başsavcılığında devam eden dosyaya ilave edilmesi ve TCDD'deki sorumluların belirlenmesi için hiyerarşi şeması ile personelin görev tanımlarının istenmesini talep etti. Ve duruşma 16 Mart 2021'e ertelendi.

2- KAYIP :

Marmara Bölgesinde Yaşanan KAYIP vakaları	
Kayıp başvurusu 16 (yapılan 16 başvurudan 1'i Ankara'da yaşandığından sayısal veriye eklenmemiştir.)	**4'ü Suriyeli ve 4 ü bir yıldan eski tarihli olmak üzere)**
	TOPLAM 15 Kayıp bildirilmiştir

Derneğimize yapılmış 16 başvuru (1' i Ankara ve 4'ü kayıp/ cenaze teslimi talebi) tespit edilmiştir

1. **10.01.2019 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H. H (Suriye):** *"2015'de ağabeyim ve diğer kardeşlerimle Suriye Afrin'den Türkiye'ye geldik. Burada çalışıyorduk. Ağabeyim M.K. H, eşi ve beş çocuğu annem ve babamla birlikte Suriye'de kalmıştı. Şubat 2018'de ağabeyim, eşi ve çocuklarını ziyaret etmek için sınırdan geçip, geçerken de kimliğini sınırdaki askerlere vererek Afrin'e gitti. O sırada PYD asker topluyordu. Ağabeyim de savaşa gitmek istemediği için evden kaçmış. Ancak Özgür Suriye ordusunun (muhaliflerin) eline geçmiş. Onlar tarafından yakalandığına dair internetten muhaliflerin sayfasında fotoğrafını gördük. Bugüne kadar babam o tarafta birçok yerde araştırdı ama ağabeyimden*

bir haber alamadık. Türkiye'ye getirilip buradaki hapishanelerden birine konmuş olabileceğini düşünüyoruz. Ağabeyimi bulmak için yazışma vs girişimde bulunulmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **27.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H. Bal:** "*Yakınım Mehmet Bal ile 24.01.2020 Cuma günü saat 14.00'de Bağcılar Bekiranlılar Derneğinde görüştük. 2 saat kadar oturup sohbet ettik. Sonra bana, Anadolu yakasında arkadaşı olduğunu ve onu görmeye gideceğini söyleyip dernekten ayrıldı. Yanına gideceğini söylediği arkadaşının yanına gitmemiş ve ona Kadıköy'e gideceğini, sonrasında yanına geleceğini söylemiş. Ancak akşam saat 10'dan sonra kendisine ulaşılamadı, telefonu kapalı. Telefonunu aradığımızda "ulaşılamıyor" cevabı geliyor. Dün (26.01.2020) oğluyla birlikte Bağcılar Çınar Mahallesi Karakoluna gidip kayıp başvurusunda bulunduk. Amcamın oğlu Batman'dan İstanbul'a, Silivri hapishanesindeki oğlunu ziyaret etmek için Cuma günü gelmişti. Amcamın oğlunun bulunması için yardımınızı istiyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **04.02.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S:** "*Sayın İHD üyeleri, Almanya´dan yazıyorum size. Burada göçmenlerin hakları ilgili bir projede çalışıyoruz. Müşterimizin birisi bizden yârdim talep etti.* ***Kardeşi M. E.(Suriye) Türkiye****´den sahte belgeler ile 22 Ocak 2020 de çıkış yapmak istediğini ve bunu başaramadığını, muhtemelen tutuklandığını anlattı bize. Kardeşi kendisine bir kaç hafta önce konum atmış: …Beylikdüzü/İstanbul. Biz araştırdık internetten ama bir bilgi bulamadık bu adres ile alakalı. Gecen hafta ise yeniden bir konum atmış kardeşi. Bu sefer:… Merkez/Yozgat. Fakat bu adrese de baktık internetten bilgi bulamadık. M.R. E.`nin nerede olduğuna dair hiç bir fikrimiz yok: Bize bu konuda destek olursanız çok seviniriz.***"**

4. **09.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G.: Çete üyeleri tarafından kaçırılma, kayıp -** "Oğlum dün (08.02.2020) sabah evden aniden çıktı. Oğlum işsiz, gündüzleri bir kafeteryaya takılıyordu. Ancak dün çıktıktan sonra bir daha eve gelmedi. Benim oğlumu mahalleden bir çete kaçırdı. Bu şahısları eşim tanıyor. Bunlar eşimin arkadaşları. Oğlumun bu çeteden kurtarılmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **10.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan H. S.;** Kendisinin Almanya'ya yaşadığını, oğlu F. Erdem'in yaklaşık 10-15 gün önce Tuzla'da gözaltına alındığını ve bir daha kendisinden haber alamadıklarını söyledi. Oğlunun Viranşehir doğumlu olduğunu, İstanbul'a çalışmak için geldiğini ve tersanede çalıştığını söyledi. Şu an nerede, gözaltında, tutuklu veya serbest olup olmadığını bilmediklerini, endişe ettiklerini söyleyip yardım talep etti.

6. **19.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Ş. Ö.**: " *oğlum R.Ö. 10 Mart 2020 tarihinde evden saat 08.30'da çıktı ve saat 12.00 itibariyle tekrar ulaşamadık. Bağcılar karakoluna gidip başvuru yaptık. Cumartesi annelerine katılan, sosyal tutarlı bir çocuk. Yardımınızı istiyoruz. Oğlumuzun bulunması için yardım talep ediyoruz*" şeklinde başvuruda bulunmuştur.

7. **30.03.2020 tarihinde derneğimize telefon ve e-mail yoluyla İngilizce başvuruda bulunan Suriyeli T.A.;** Erkek kardeşi Z. A. Yı aradığını bildirdi. Kardeşinin 14 Aralık 2019 de ziyaret amacıyla ve normal vize ile Türkiye'ye geldiğini İstanbul'a geldiğini ve ancak 2 Ocak 2020'den bu yana kayıp olduğunu söyledi. Polise başvurduklarını ancak halen bir sonuç alamadıklarını ifade edip derneğimizden yardım talep etmiştir.

8. **27.05.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan C: - Kayıp- Mezar yerinin belirlenmesi talebi-** "*Eşimin kardeşi N. 1995 yılında evden ayrıldı ve bir daha kendisinden haber alamadık. 1998 yılında Elazığ Sason bölgesinde çıkan bir çatışma öldüğü söylendi bize korucular tarafından. Cesetler çok parçalanmıştı, tanıyamadık, korkudan DNA testi de yaptırmadık. Garzan Mezarlığındaki cenazelerin çıkarılıp İstanbul'a getirildiği haberlerini okuduk. Onun cenazesi de Garzan mezarlığına gömülüp sonra İstanbul'a getirilmiş olabilir mi diye DNA testi yaptırmak istiyoruz. Bu konuda ne yapabiliriz? …Bu konuda yardım istiyoruz*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **13.06.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda D. K. ;** *"… Başta selam, sevgi ve saygılarımı sunuyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Bu mektubu yazmamın sebebi 3 yıldır kayıp olan kardeşimin akıbetinin araştırılmasına ilişkindir. Kardeşim K.K. tam üç yıldır kayıptır. 2017 yılının Haziran ayında ailemin oturduğu İstanbul … mahallesindeki evimizden çıkarken "bir yere gidip bir hafta sonra döneceğim" deyip çıkıyor ve bir daha da dönmüyor. Şüphe ve kaygılar üzerine aile Bakırköy Emniyetine, yine mahalli yakın karakollara (Güvercintepe Mahallesi Karakolu vs) başvurup durumu bildiriyor. Emniyet sürekli arıyoruz, araştırıyoruz deyip duruyor ama şimdiye kadar 3 yıl geçti, halen bir haber yok. Karakollar olur olmaz şeyleri söyleyip duruyor: "suç dosyası var, zaten aranıyor, asker kaçağıdır aranıyor, yaşı reşit, bulsak da zorla getiremeyiz" gibi bin bir şey söylüyorlar. Herkes bir şey söylüyor, habire aileyi oyalayıp duruyorlar. Ben buradan İstanbul Başsavcılığına başvurup arama kararının çıkarılmasını ve emniyet birimlerinin bu konuda harekete geçirilmelerini talep ettim. Savcılık bana verdiği cevapta; "ortada suç yok, suçlu yok, dolayısıyla kovuşturmaya yer yok, konu hakkında emniyete başvurulması gerekir, emniyet ilgilenir" tarzında bir cevap verdi. Gördüğünüz gibi birbirinden çelişik söylemlerle oyalanıyor. Oysaki emniyetin ne kadar ilgilendiği (ya da gerçek tabiriyle ilgilenmediği) ortada. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki birkaç gün içinde birini çok rahatlıkla bulabilir, bulabiliyor. Yeter ki istensin. Hal böyleyken benim kardeşim 3 yıldır neden bulunamıyor? Demek ki yeterli ilgi gösterilmiyor, üzerinde durulmuyor. Tam üç yıldır ailem bunun acısını, sancısını çekiyor. Kendileri gariban insanlardır, çok fazla yol yöntem bilmiyorlar. Ellerinden bir şey de gelmiyor. Emniyet de onları sürekli bürokratik söylemlerle oyalayıp duruyor. Sizden (kurumunuzdan) ricam bu konuyla ilgilenmeniz, duruma el atmanızdır. Gerekli ve yeterli bilgi için aşağıda ailemin adres ve telefon numaralarını yazacağım. Konu üzerinde ciddiyetle duracağınıza inanıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. "*

10. **15.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N. : Kayıp-Yaşam hakkı ihlali ve cenazenin verilmesi talebi-** "*Kızımız 7 yıldır bizimle değil. Diyarbakır'da üniversitede okuyordu, sonra iletişimimiz koptu. Kayıp olduğunu düşünüyorduk. 9 Kasım 2019'da televizyonda öldürüldüğüne dair haber gördük. Kızımızın cenazesini almak istiyoruz. 18 Nisan 2020'de Sterk TV'de de öldüğüne dair haber çıkmış. Talep: Cenazemizi almak için sizden yardım talep ediyoruz*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **01.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan L. A.: Kayıp/ Cenaze teslimi -** "*Oğlum N.A. Mayıs 1995'te İstanbul'da evden ayrıldı. Bir daha kendisinden haber alamadık. Arkadaşlarına sorduk, bir yakınımızın tanıdığı bir polise sorduk. Daha sonra kardeşimin evine defalarca polis gelip araştırdı ama bulunamadı. Oğlum, kardeşimin yanında çalıştığı için onun evine gittiler. O zamandan bu yana her yere sordum, hiç haber alamadık. Garzan Mezarlığındaki cenazelerin İstanbul'a getirildikten sonra bir duvar dibine gömüldüğünü haberlerden duyduk. Oğlum da o cenazelerin içinde olabilir mi diye öğrenmek istiyorum. Oğlum sağ mı ölü mü, öldüyse cenazesi nerededir öğrenmek istiyorum. Hukuki destek istiyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

12. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. K.;** "*Olay, savcılığa yazdığım dilekçede olduğu gibidir. Savcılık araştırıyor. Oğlum K. K. İstanbul Başakşehir'den kayboldu. Bağımlıydı, arada sırada evden gidip gelmiyordu. Oğlumun yaşadığını düşünüyorum,… oğlumun bulunmasını istiyorum. Oğlumun bulunması için yardımınızı istiyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **İHD genel Merkezinden E-Mail Yoluyla Gelen Başvurusunda R.: - kayıp- cenaze teslimi talebi-** "*1995 yılında …(evden ayrılan) abimin yerel kaynaklarda da edindiğim bilgilere göre Van ve Bitlis arasında yer alan Garzan bölgesinde 1997 de çıkan çatışmalarda …(yaşamını yitirdiği) ve o bölgede toplu bir mezarlığa gömüldüğü bilgisi var. Son dönemlerde basına yansıyan İstanbul Kilyos'ta kaldırımlara gömülen cenazeler arasında olacağı şüphesiyle tarafınızdan hukuki ve manevi yardım talep ediyorum. Bu konuda yardımlarınızı eksik etmeyeceğiniz inancıyla gerekli tüm adımların atılması konusunda ailemize destek olmanızı rica ediyorum*." Demiştir.

14. **11.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A.: Gözaltı – kayıp -**"*A. K yaklaşık olarak 5 yıldır Türkiye'de. **Suriye'd**en yasal yolla geldi. Şu an hem İl Göç İdaresinden aldığı kimliği hem de pasaportu var. Pazartesi ya da Salı günüydü. Öğleden sonra saat 15.00-15.30 civarı çalıştığımız dönerciye polisler geldi. A.'nın anne ve babası Suriye'de yaşıyor ve ayrılmışlar. A. buradan kazandığı parayı annesine ve kardeşlerine gönderiyor. Günlük 70-75 TL para karşılığı çalışıyoruz ikimiz de. A., benimle ve ailemle birlikte yaşıyor. O gün polisler önce dükkânın içine girdi. Ben o sırada alt kattaydım. Maske kontrolüne geldiler sandım. Zaten maskelerimiz takılıydı. Alt kata da indiler, bakıp çıktılar. Ben üst kata çıktım baktım, A.'yı arkadan kelepçelemişler ve götürüyorlardı. Ne oldu diye sordum, cevap vermediler. Başakşehir Karakoluna götürüldüğünü söylediler. (sonra sorduk nerede olduğunu öğrenemedik) A., evinden işine giden bir insan, hiç kimseyle hiçbir şeyle ilgisi yok. Neden aldılar anlamadık. Zaten kendisi de bir suçu olduğunu düşünse polisi görünce kaçardı. Kaçmadı, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Resmi tüm belgeleri var. Arkadaşımın neden gözaltına alındığını (ve nerede olduğunu) öğrenmek ve serbest bırakılmasını istiyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.(15 gün boyunca nerede olduğu bilgisine ulaşılamayan mağdurun tutuklanarak Maltepe Hapishanesine konulduğu öğrenildi ancak bu süre içinde nerede tutulduğu öğrenilemedi)

15. **14 Ekim 2020 tarihinde İran'a gitmek üzere İstanbul Havalimanı'na gelen Bahtiyar Fırat'tan o tarihten beri haber alınmadığı öğrenildi:** Eşi, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: *"Eşim 14 Ekim'de 01.15 TK 0878 sayılı seferle Tahran'a gitmek üzere İstanbul Havalimanı'na gitti. Pasaport kontrolünden geçtikten sonra uçağı beklediği sırada yanına polisler gelmiş. Polis eşime 'Seni istihbarata teslim etmek üzere gözaltına alıyoruz' demiş. 3 saat boyunca çeşitli bahanelerle havalimanında bekletmişler. Bu bekleme sırasında eşimin uçağı kalkmış ve polisler kendisine 'Yanlış anlaşılma oldu, gidebilirsin' diyerek onu serbest bırakmışlar. Eşim eve dönmek üzere taksiye bindiği gibi beni aradı. Bana, 'Taksiye bindim. Şu an dört araç, bindiğim taksinin etrafını sarmış durumda. Beni takip ediyorlar. Her iki tarafımda, önümde ve arkamda olmak üzere dört araç tarafından çembere alınmışım. Bunlar uçağımı kaçırtmak için bana bunu yaptılar. İstihbarat beni sorguya çekti. Eğer benden haber alamazsan, savcıya git' dedi (…) Eşimin onların elinde olduğunu biliyorum. Çünkü biz savcıya gittik. Savcı, avukatlara MİT'in elinde olabileceğini söyledi. Sabredin bırakırlar demiş." Basında yer alan haberlerden savcılık tarafından olayla ilgili soruşturma başlatılacağı öğrenildi. (26 Kasım'da emniyet tarafından ailesi aranan Fırat'ın, kaybolduktan 45 gün sonra İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nde olduğu ortaya çıktı. 26 Kasım 2020 tarihinde polis tarafından aranmaları üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne giden Bahtiyar Fırat'ın ailesi, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "45 gün boyunca her gün savcılığa gittik.*

Bize kimse bilgi vermedi. (…) 26 Kasım günü telefonla arandık, Bahtiyar'ın emniyette tutulduğunu öğrendik. (…) aşırı kilo kaybı var. Şöyle ilk başta işkence yapılmış, belirli günler bu işkence izleri gitsin diye de ilaç sürülmüş. Kollarında, yüzünde şiddete uğradığına dair yaralar var. Zaten kendisini iyi ifade bile edemiyor, konuşamaz durumda.")

16. **29 Aralık 2020- Hüseyin Galip Küçüközyiğit için e mail yoluyla başvuru yapan U.K:** *Sayın Yetkili, … Bu mektubu size yardımınızı istemek için yazıyorum. Eski bir Bürokrat ve hukukçu olan abime 29 Aralık 2020 tarihinden bu yana ulaşamıyoruz ve her geçen gün kaçırıldığına ilişkin endişemiz büyüyor. Abim Ankara Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Almanya'da yüksek lisans yaptı. Ardından Türkiye Ulusal Ajans'ında Avrupa Birliği Koordinatörü olarak çalıştı. Hukuk Müşavirliği ve Başbakanlık Raportörü görevlerinde bulundu. İyi derecede İngilizce ve Almanca, orta seviyede Arapça bilen, eğitimli, yüksek nitelikli ve başarılı bir bürokrat idi. Bugüne kadar kimseye kötülüğü dokunmamış, husumeti olmayan biridir abim. 15 Temmuz 2016 dan sonra kamu görevinden çıkarılan yaklaşık 150 bin KHK'lı devlet memurundan biri oldu. Yargılama sürecinde 6 ay tutuklu kaldıktan sonra yaklaşık bir yıl önce tahliye edilmişti. Ailesi olarak Hüseyin Galip Küçüközyiği'in bulunması için elimizden geleni yapıyoruz. Kendi imkânlarımızla bazı güvenlik kamerası görüntülerine ulaştık. Cumhurbaşkanlığı, Ankara Emniyet Müdürlüğü ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı gibi makamlara durumumuzu paylaştık ancak bir insan hayatının hak ettiği bir duyarlılıkla karşılandığımız söylenemez. Bugün itibarıyla halen dosyaya bir savcı atanmış değil. Oysa Ankara'nın tam ortasındaki bölgede bulunan güvenlik kameraları, cep telefonu sinyalleri veya MOBESE kayıtları gibi teknik ve hayati delillere sadece bir savcı ulaşabilir. Delillerin karartılmasından ve silinmesinden endişe ediyoruz. Maalesef son yıllarda yeniden ve daha sık duymaya başladığımız şüpheli kaybolma vakaları nedeniyle tedirginliğimiz her geçen gün artıyor. Parti, ırk, dil veya din ayırt etmeyen bir duyarlılık bekliyoruz. Uygar, modern, inançlı veya inançsız hiç kimsenin göz yummaması gereken ihtimallerle daha fazla üzülmek istemiyoruz. Bu çaresizlik içinde Ailecek yardımınızı rica ediyoruz. Lütfen bu konuyu gündeme getiriniz. Yetkililerle iletişime geçiniz. Basında haber yapılması için aracı olunuz. Bu insani duruma kayıtsız kalmayacağınıza yürekten inanıyorum. Yardımlarınız için şimdiden size teşekkür ediyorum…."*

3- İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE :

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE TABLOSU (*)		
Başvuru sayısı	- **26**	**220 ihlal**
Basın taraması ile tespit edilen vakalar	- **36**	
Gözaltı klasöründe **Kaçırılma , ajanlığa zorlama klasöründe** **Mülteci Klasöründe**	- **923 vaka** - **43 vaka** - **5 vaka**	**Toplam 2012 ihlal**

Hapishane klasöründe	- **1041 vaka**	
Bu klasörde yer verilen vakalara ek olarak 2020 Hapishane ve Mülteci raporlarımızda tespit edilen vakalar üzerinden ; Gerçekleştiği mekana göre İşkence ve Kötü Muamele vakaları :	- 877 Sokakta, araç içinde - 19 ev baskınında, - 267 gözaltında - 26 hastanede - 1043 hapishanede	
İşkence ve Kötü muamele uygulayan güvenlik görevlileri hakkında devam eden davalar	- **2**	
Toplam		**TOPLAM 2232 ihlal**
(*) İşkence ve Kötü Muamele iddialarına ilişkin tablo oluşturulurken "işkence" klasörü dışında "Gözaltı", " Kaçırılma.." , "Mülteciler", "İfade Özgürlüğü", Toplanma ve Gösteri Hakkı" ve "Hapishane" klasörlerinden de veri aktarılmıştır.		

Bu klasörde aşağıda dökümü yapılan 26 başvuru ve basın taraması yoluyla 36 olmak üzere toplam 62 olaya yer verilmiş olup, bu olaylarda 220 ihlal tespit edilmiştir. Gözaltı klasöründe yer alan 923 vaka, "Kaçırılma, Ajanlığa Zorlama" Klasöründe tespit edilen 43 vaka, "Mülteci" klasöründe tespit edilen 5 ve "Hapishane" klasöründe tespit edilen 1041 işkence ve kötü muamele şikayeti ile birlikte TOPLAM 2232 vaka tespit edilmiştir. Bu vakaların 267 'si karakolda, 877' si gözaltı merkezleri dışında, 19'u ev baskını sırasında, 26 'sı hastanede, 1043 'ü hapishanede yaşanmıştır.

a. Sokakta, gözaltı merkezlerinde, hapishanede, toplumsal olaylara müdahaleler sırasında yaşanan işkence ve kötü muamelelere ilişkin başvuru örnekleri ve basın taramasından tespit edilen vakalar.

1. **21.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N.: Sokakta , gözaltı merkezinde darp, kötü muamele, cinsiyet ayrımcılığı** - "*12 Ocak 2020 sabaha karşı 4:15 sularında, 5 kişi birlikte gittiğimiz mekânın ara sokağında mekân kapandıktan sonra son birer bira içip muhabbet ediyorduk. Bu sırada iki sivil kişi yanımıza yaklaştı ve elimdeki sigarayı aldı. Sonra bir süre grubumuzun bir parçası gibi ayakta durmaya devam ettiler. Biz onları yoldan geçen herhangi birileri sandık. Cuma-Cumartesi geceleri farklı grup insanlar farklı gruplarla ayaküstü kısa sohbetlere girdiklerinden, grubumuzdaki hiç kimse onların gelmesini yadırgamadı. Hatta sigarayı elinde uzun bir süre tutup bir şey de demeyince, ben şahıslardan birine "Dön hadi, Ayol" dedim. "Ayol" LGBTİ+ camiasında sıklıkla kullanılan, olumsuz hiçbir anlam içermeyen, bizimle dalga geçenlere karşı sahiplendiğimiz kelimelerden biridir. Bunun üzerine şahıslar hızlıca polis kimliği gösterip bizlerden kimlik istediler. Üçüncü bir sivil kişi kimliklerimizi alıp GBT bakmaya başladı. Olayın başından itibaren ne benim ne de grubumuzdan herhangi bir kişinin şahıslara karşı herhangi bir kabalığı, saygısızlığı, ses yükseltmesi ya da benzeri hiçbir şeyi olmadı. Polislerin "ayol" hariç yanlış anlayabileceği hiçbir şeyi de ifade etmedik. Üçüncü sivil polis bir anda beni işaret edip üzerime yürümeye başladı. Bu noktada arkadaşlarımdan "…" üçüncü sivilin bana doğru bir tokat hamlesi yaptığını ve kendisinin "Ne yapıyorsun? Vurma, senin bizi koruman gerekiyor" diyerek tokadı engellediğini daha sonrasında bana aktarmıştır. Ne olduğunu bile anlamadan kendimi yerde yüzüstü buldum. Bu noktada hiçbir şekilde direnmedim, başıma ne geldiğini anlamaya yetecek zaman bile olmadı. Kaldı ki kuvvetli biri değilim. Karşımdaki polisler de bu durumda benden epey güçlüler. Karşı koymaya kalksam bile bunu becerebilecek güçte değilim. Yüzüstü yatırılmışken, sırtımda bir polis dizinin üstünde*

duruyor ve bastırıyordu, beni ters kelepçeye aldılar. Ve gözaltına alındığım Akansu sokaktan Güven Tim'lerinin Tel Sokaktaki karakoluna kadar iki kolumdan çok sıkı tutulup, "hafif" tartaklanarak götürüldüm iki polis tarafından. Bu sırada başka bir arkadaşım "..." götürülüşümü kayıt altına almak istemiş ancak kolumda olmayan polis buna engel olmuş, arkadaşımın telefonuna el koymaya çalışmış, arkadaşım vermeyince ona bağırarak onu korkutmuş. İstiklal Caddesi boyunca yürürken, arkadaşlarıma dönüp fotoğraf çekmelerini ve çok acil avukat çağırmalarını söyledim. Neden gözaltına alındığımı soran arkadaşlarımdan "…'e, Polislerden biri "polise hakaret ve direnme" diye açıklamış. Karakola vardıktan sonra beni bir bekleme salonuna aldılar. Burada benimle birlikte birkaç kişi daha vardı gözaltına alınmış. Ters kelepçenin elimi çok sıktığını, çıkarabilirler mi ya da en azından gevşetebilirler mi diye sordum. Tamam dedikten sonra gittiler. Daha sonra döndü biri ve kelepçeyi çözdü. Bu süreçte tam zamanını hatırlamakta zorlanıyorum, bir noktada üstüm arandı. Üstümü arayan polis ellerini bir miktar pantolonumun içine de soktu. Salonda beklemeye devam ettim. Yıllar içerisinde adım adım gelişen anksiyete bozukluğum var. Son iki yıldır metrobüs çıkışlarında veya farklı noktalarda GBT aramalarına denk geldiğimde, kaygı bozukluğum ortaya çıkıyor ve böyle anlarda heyecanlanıyorum ve ellerim titreyebiliyor. Ve bu süreç GBT araması yapan polisleri şüphelendirip çoğunlukla benim daha detaylı aranmama veya polisin benden şüphelenmesi ile bitiyor. Yıllar içerisinde bazı polislerle karşılaşmalarımda da kötü muameleye maruz kaldım. Arama sırasında cinsel yönelimim veya cinsiyet kimliğimle dalga geçildi, bunlar üzerinden defalarca ayrımcılığa, hakarete, tacize uğradım. Ben birkaç nefes egzersiziyle kendimi rahatlatmaya çalıştığım bu anlarda başka bir polis başka bir gözaltındaki kişiyi el hareketleriyle tartaklıyordu. "Bekleyeceksin lan, bekleyeceksin" diyordu. O noktada gördüğüm kötü muameleye müdahale etmek istedim. Panik atak ve anksiyete hastası olduğumu ve polisin başka bir gözaltındaki kişiye doğru da olsa uyguladığı şiddetin beni o anda tetiklediğini, heyecanımın arttığını, ona karşı davranış biçiminin beni korkuttuğunu söyledim. Polis yaptığı şeyin şiddet olmadığını benim şiddet nedir görmediğimi söyledi. Mümkün olduğunca sakin bir şekilde şiddetin sadece fiziksel ve görünür olmayacağını ifade etmeye çalıştım. Bu sırada camdan hava alabilmem için camı açtılar ve önünde beklememi istediler. Camdan karakolun önü görülüyordu ancak arkadaşlarımı göremiyordum. Arkadaşlarımın ifadelerine göre kapıdaki polisler aldıkları kimlikleri verdikten sonra karakol önünde bekleyemeyeceklerini, benim 1 saat içinde çıkacağımı, o zaman gelip beni almalarını söylemiş. Hayatımda ilk defa panik atak krizi geçirmeye başladım. Nasıl nefes alacağınızı yıllardır bilmenize rağmen o an nefesi içinize çekememek en korkutucu hislerden biri. Hayal meyal bir kaç anda yerde dizlerimin üzerindeyken elimi uzatıp polislerden yardım istediğimi hatırlıyorum. Ne kadar orada durduğumu hatırlamıyorum. Sonrasında bayılmış olmalıyım. Burnumun üzerine gelen bir darbeyle ayıldığımı hatırlıyorum. Ayaklarım yere sürtüyordu ve iki kolumda iki kişi beni çekiştirerek bir yere götürüyordu. Kendi ayaklarımın üzerinde yürümeye çalıştım. Biraz başarıp biraz tekrar ayaklarımın süründüğü anlar oldu. Ayılmaya çalıştığım o anlarda yürümeye çalıştım ancak çoğunlukla hızlarına yetişemediğimden tekrar bilincimi yitirir gibi oluyordum. Polislerden biri bana beni hastaneye onların götürdüğünü, onların geri karakola getireceğini ve hastaneden alacağımız raporu da onların taşıyacağını tehditkâr olduğu açık bir şekilde hatırlattı. Beni yol boyunca sürüklemeye ve tartaklamaya devam ettiler. Hastaneye vardığımızda panik atağım devam ediyordu. Kontrol edebileceğimden çok daha hızlı nefes alıp veriyordum. Acil servisteki hemşire ve doktora panik atak geçirdiğimi, bu durumu polislerin ve o ana kadar gördüğüm, tanıklık ettiğim kötü muamelenin tetiklediğini; onların oda dışında durmasını istediğimi, ancak öyle muayene olacağımı defalarca söylemeye ve anlatmaya çalıştım. Acil servisteki hiç kimse bu dediğimi ciddiye almadı. Nefes alamadığım için -kronik alerjik astım hastasıyım- ventolin istedim bana iyi geleceğini düşündüğümden. Ancak bana sadece oksijen verdiler. Polisler yan yatakta otururken aramızdaki perdeyi çekip, bak polis yok deyip resmen aklımla alay ettiler. Orada kaldığım süre boyunca

daha çok korkmaya ve korkutulmaya devam ettim. İlk hemşire ile doktorun muayenesine izin vermeyince, ikinci bir "iyi doktoru" oynayan bir doktor geldi. Panik atağımdan ve başıma gelenlerden bahsettim. Savcıyı ya da başka bir polisi aramalarını istedim. Beni çok iyi anladığını ama kimi kime şikâyet edeceğimi sordu, bunun bir işe yaramayacağını anlatmaya çalıştı bana. Sonrasında iki polis tarafından tomografiye götürüldüm. Makinaya yatırıldım. Polisler odadan çıktığı anda altıma idrarımı kaçırmaya başladım. Başladığı anda fark etmemiştim ve yaptığımın çok da farkında olamadım son ana kadar. Tomografi çekildikten sonra odaya geldiler. Kalkarken altıma kaçırdığımı söyledim. Tuvalete gidip gitmek istemediğimi sordular. Tuvalete gittim ancak orada yapacak bir şey kalmamıştı. Acile geri döndük ve beni yatağıma yatırdılar. Hastane süresince polislere ve doktorlara birkaç kere arkadaşlarımın nerede olduğunu sordum. Ya geçiştirerek cevap verdiler ya da arkadaşlarımın beni dışarıda beklediğini iddia edip benim sorularımı savuşturdular. Onlarla iletişime geçmeme izin verilmedi. Polisler ve doktorlar sağlık raporumu beraber hazırladıktan sonra hastaneden çıktık. Bu sefer Taksim Polis Merkezi karakoluna götürüldüm. O karakolun kapısında arkadaşlarım beklemekteydi. Polis memurlarından biri arkadaşlarımı kapıda görünce, arkadaşlarımın yanından geçerken uslu durmamı, en nihayetinde karakola gireceğimizi yine tehditkâr olduğu açık bir biçimde hatırlattı. Yine de arkadaşlarımın yanından geçerken mümkün olduğunca duyurmadan "Bana neler yaptıklarını bilmiyorsunuz. Avukat nerede kaldı, lütfen avukat çağırın" dedim. Verdikleri cevabı duyamadan çekiştirilerek karakola tekrardan sokuldum. Yine bir bekleme odasına alındım. Bir yere oturtuldum. Karşımda beni gözaltına alan polislerden biri elinde telefonumla oturuyordu ve benimle bekledi. Bu süre boyunca ara sıra telefonumu açıp kurcaladı. Telefonumun şifresi olmadığı için bunu yapması mümkündü. Arada bana dönüp bakıp gülüyor ve ya tuhaf bakışlar atıyordu. Telefonumda gördüğü içeriklerden dolayı benim cinsel yönelimim ve cinsiyet kimliğime yönelik dalga geçiyordu. Burada bir süre bekletildikten sonra üç tane polis masasının bulunduğu daha ana bir salona alındım. Burada önce sandalyeye oturmama engel oldular, pantolonum idrarlı diye. Önüme dört tane kâğıt uzatıp imzalamamı istediler. Ben çok yeni panik atak geçirdiğimi, aklımın ve zihnimin tam yerinde olmadığını, herhangi bir şey okusam da anlayamayacağımı, avukatımı beklemek istediğimi söyledim. Bu sırada camdan dışarıda bekleyen üç arkadaşımı görebiliyordum. İmza atmaktan imtina edince anlayacak bir şey olmadığını sadece olayın nasıl gerçekleştiğini yazdıklarını söylediler. Yine imzalamak istemeyince odanın perdelerini indirmeye başladılar. "Bak sen de arkadaşlarını göremiyorsun, arkadaşların da seni göremeyecekler. Emin misin imzalamak istemediğine?" diye tehditte bulundular. Bana bir çöp poşeti uzatıp, üzerimdeki bütün eşyaları, kemerimi ve ayakkabı bağcıklarımı dahi çıkarıp poşete koymamı söylediler. Arkadaşlarımdan eşofman altı istemek istediğimi söyledim. Çünkü pantolonum nedeniyle üşüyordum. Sonra beni nezarethanenin koridorundaki sandalyelerin oraya götürdüler. Nezarethane kalabalık diye olsa gerek beni oraya koymadılar. Orada epey bekledim. Bir arada nezarethanenin içindeki yaşlı biri tamamen soyundu. İçeriden diğer gözaltındakiler yardım isteyince bir polis nezarethaneye girip yaşlı kişi giyinene kadar onu epey sert bağırarak azarladı ve sonrasında nezarethaneden çıkarıp yanıma getirdi. Panik atağım onun bağırması sırasında tekrardan tetiklenmişti. Hızlı hızlı nefes alıp veriyordum, bir yandan da buna karşı koymaya çalışıyordum. Yaşlı kişi yanıma oturduğunda onun biraz çevresinde neler olup bittiğini anlamadığını fark ettim. Bir yandan da epey dehşete düşmüş ve korkmuş bakıyordu azarlanmaktan dolayı. Sanırım aynı memur bana ne olduğunu neredeyse aynı azarlar dilde sordu. Ona da panik atak geçirdiğimi ifade etmeye çalıştım ancak o anda edebildim mi hatırlamıyorum. Daha sonraki ifadelerine göre arkadaşlarımdan ikisini bir noktada uzaklaştırılmaya çalışmışlar karakol önünde beklemek yasak diye. Bu uzaklaştırma çabalarına benim çığlığımı duyduklarını buna duyduktan sonra uzaklaşamayacaklarını söyleyip polisi reddetmişler. Polis onlara benim sorunlu olduğumu söylemiş. Ne zaman olduğunu hala hatırlamadığım bir zamanda önüme sunulan dört kâğıttan birini imzaladım. Bu eşyalarımı poşete

koyduğum anlarda ya da bu panik atağı geçirdiğim sırada olmuş olabilir. Avukatım gelene kadar epey bir süre atakla mücadele ettim, bir yandan meditasyon ve nefes teknikleriyle kendimi sakinleştirmeye çalıştım. Avukatım geldikten sonra epey rahatladım kaygı bozuklukları açısından. Ancak onunla da avukat-müvekkil görüşme odasında başıma gelenler hakkında konuşurken bir memur iki kere odanın kapısını açıp gitti. Avukatım iki kere oturduğu yerden kalkıp kapıyı kapattı. Sonra ifade vermek için ana salona gittik avukatımla. Burada bu sefer oturmama altıma çöp poşeti serilerek izin verildi. İfadem alındı, avukatım gereken şerhleri ifademe düştükten sonra salıverildim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **04.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek İngilizce olarak hazırladığı bir dilekçe ile yazılı başvuruda bulunan M. S.'nin (Afganistan) sözlü anlatımında**: **Suudi Arabistan ve Afganistan'da kötü muamele, işkence -** 2017 yılında Suudi Arabistan istihbaratı tarafından arkadaşı ile birlikte gözaltına alınmış ve kötü muamele görmüş. İşkence izleri ayaklarda pranga izleri ve ellerindeki titreme hala devam ediyor. 2 yıl cezaevinde çok kötü muamele gördükten sonra tahliye edilip hiç yaşamadığı halde, Afganistan uyruklu olmasından dolayı Afganistan'a deport edilmiş. Afganistan'da terörist muamelesi görmüş ve orada yabancı gibi hissediyormuş. Böylelikle Türkiye'ye gelmiş ve okul okumaya başlamış. Süresi dolduğunda Afganistan'a dönmek istemiyor, orada öldürüleceğini düşünüyor. Gördüğü kötü muamele ile ilgili Suudi Arabistan hükümetine dava açmak istese de ailesinin kaçırılıp kötü muameleye maruz kalacaklarını düşündüğünden ne yapacağını bilmiyor ve hukuki bakımdan neler yapılabilir diye soruyor. İddiaları araştırıldıktan sonra kendisine, bu konudaki başvurusu ile alakalı olarak sunmuş olduğu evraklarla birlikte, başvurduğuna dair bir belge verilmesini talep ediyor.

3. **11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. S: Haksız tutukluluk, gözaltında ve hapishanede işkence, kötü muamele- Ev baskını sırasında, gözaltı merkezinde ve hapishanede** . "*17 Ekim 2016 tarihinde Muş'ta bulunan evime yapılan polis baskınıyla gözaltına alındım. Gözaltı esnasında hem ben hem de ailem polis işkencesine ve ağır cinsiyetçi küfürlere maruz kaldık. Kafam silah dipçiği ile vurularak kırıldı. 8 gün boyunca toz ve kir içerisinde bir nezarethanede tutuldum. 25 Ekim'de ise çıkarıldığım Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesince "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandım. 2 hafta Muş E Tipi Kapalı Cezaevinde kaldım. 9 Kasım tarihinde hiçbir gerekçe gösterilmeden Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevine sürgün edildim. 3 yılı aşkın bir süre bu cezaevinde kaldım. Cezaevinin aileme uzaklığı maddi ve manevi olarak olumsuz etkilere neden oldu. Trabzon E Tipi Kapalı cezaevine götürüldüğüm ilk gün çıplak arama dayatmasına maruz kaldım. Kabul etmeyince yaklaşık 10 kişilik bir gardiyan grubu tarafından darp edildim. Hapishanede bulunduğum süreçte birçok kısıtlamaya maruz kaldım. OHAL dönemi içerisinde hiçbir kitap tarafıma verilmedi. Gazete, dergi, kırtasiye malzemeleri de alamadım. Hastane sevkleri çok uzun zamanlara yayıldığı için tedaviler sağlıksız bir şekilde sürüyordu. Hastanede de kelepçeli tedaviye maruz bırakıldım. Odalarımız sık sık basılıp eşyalarımız dağıtılıyor ve bu da moral olarak olumsuz etkilenmelere neden oluyordu. Gardiyanlar sık sık provokatif yaklaşımlar sergiliyorlardı. Radyolarımız kontrol edilme gerekçesiyle toplatıldı ve bir daha geri verilmedi. 25 Ocak 2019'daki karar duruşması için Muş'a getirilmek üzere yola çıktık. 18 Ocak Patnos L Tipi KCİK'de çıplan arama ve darba maruz kaldım. Bir gece Patnos L Tipi Cezaevinde kaldıktan sonra 19 Ocak'ta Muş E Tipi Kapalı cezaevine götürüldüm. Burada da tekrar çıplak arama dayatmasıyla karşılaştım. Kabule etmeyince de darp edildim. 19 Ocak- 6 Mart tarihleri arasında bu cezaevinde kaldım. Bu süre zarfında koğuşa verilmem gerekirken disiplin cezalılarının tutulduğu hücrede tutuldum. Bir buçuk aydan fazla süre tek başıma hücrede tutuldum. Bu süre zarfında psikolojik olarak kötü etkilendim. Hücrede kaldığım süre içerisinde de fotoğraflarımın bulunduğu albümüm ve kıyafetlerim verilmedi. Kıyafetlerimin çoğu, renkleri ya da cepleri gerekçe gösterilerek verilmedi. 6 Mart 2019 tarihinde tekrar Trabzon'a götürüldüm. Burada kaldığım 3*

yılı aşkın zaman içerisinde baskı ev kısıtlamalar, maddi ve manevi olumsuz etkilenmeme neden oldu. 27 Kasım tarihinde ise uzun tutukluluk gerekçesiyle tahliye edildim. Gözaltına alındığım esnada ailemle beraber işkenceye maruz kalmamıza ilişkin Muş Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundum. Suç duyuruma "kovuşturmaya yer yoktur" cevabı geldi.Talep: 1-Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevine heyet gönderilsin. 2-Mevcut sorunların çözümü için çaba harcansın. 3-Gerekli mercilere yazı yazılsın" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M : -Edirne sınırında jandarma tarafından darp, haksız gözaltı ve tutuklama-** *" Arkadaşım Y Edirne'de Yunanistan'a yakın bir yerde arkadaşı A. ile birlikte yurt dışına çıkacakları gerekçesiyle gözaltına alındılar. Yurt dışı yasağı aldıkları için kaçak yollarla yurt dışına çıkacakları söylenerek askerler tarafından tutulup darp edilmişlerdir. 4 Ocak'ta gece yakalanan bu iki kişi, 5 Ocak'ta emniyete götürüldü. Batman savcılığına segbis ile bağlantı kurulduktan sonra tutuklanıp Edirne F Tipi cezaevine götürüldüler…*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **16.02.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A. K: Gözaltında işkence, kötü muamele –** "*Merhaba değerli İHD çalışanları, İsviçre'den Türkiye'ye deport edilen G. Türk polisi tarafından işkenceye uğradı ve kimliğine pasaportuna el konuldu. Detaylı bilgiyi kendisi başvurusunda anlatacak.*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **21.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G.: Sokakta , gözaltı merkezinde darp, işkence, gözaltı- 8 kişi -** "*15.02.2020 Cumartesi günü kuzenim M. 'a polis memurları tarafından GBT kimlik sorma uygulaması yapılıyor. O zamana kadar her şey normal bir şekilde giderken lise öğrencisi olan kuzenim polise merakından "ağabey, yunus polisi nasıl olunuyor" diye soruyor. Kuzenim 17 yaşında olduğundan ve kimliği eski olduğu için "oğlum sen piç misin" diyorlar. Kuzenimin "ağabey yanlış bir şey mi dedim" demesi üzerine tekrar "sen piç misin" diyorlar ve cop ve biber gazı ile müdahale ediyorlar. Arkasından arabaya bindirip orada da darp ediyorlar ve arabayla uzaklaşıyorlar. Amcam M. … kuzenimin darp edilip gözaltına alınmasına şahit olmuş. (Hastaneye götürüldüğünü öğrenince) Hastaneye amcam …, oğlu …, … gidiyorlar. "Kardeşim nerede" diye sorması ve yengemin de oğlunu sorması üzerine onlara da küfür ediyorlar ve anons edip tüm birimleri oraya topluyorlar. Ardından tüm akrabalarını darp ediyorlar. Amcam M. , başına aldığı darbe ile beyin kanaması geçiriyor. … Polis bu arada aileden 7 kişiyi darp edip ters kelepçe ile gözaltına aldı ve Şehremini Karakoluna götürdü. Onlar amcamın baygın ve ağır durumda olduğunu bilmiyorlardı. O gece karakolda gözaltında kalıp ertesi gün sabah serbest bırakıldılar. Bu arada amcam, Çapa Tıp Fakültesine götürüldü. O günden bu yana hala yoğun bakımda, bilinci kapalı ve hayati tehlikesi devam ediyor. Avukatlar aracılığıyla savcılığa suç duyurusunda bulunduk. Hastanenin önündeki görüntüler için kamera görüntülerini istedik ama bize veremeyeceklerini söylediler. "* şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **24.02.2020 - deneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. K: Sokakta, araç içinde, karakolda, hastanede - toplantı ve gösteri hakkı -Darp, işkence, haksız gözaltı, keyfi uygulamalar - 2 kişi +9 kişi-** "*21.02.2020 tarihinde Kadıköy Halit Ağa caddesinden yürüyerek boğa heykeline çıkmak istedik. İntiharların olmaması gerektiğini söylemek için basın açıklaması yapmak istedik. Polis anons yapmaya çalıştı. Fakat gürültüden anlaşılmadı ve anons bitmeden çevik kuvvet plastik mermi atarak saldırdı. Arkadaşımı ve beni ters kelepçe yapmak için sokak ortasında işkence yaptılar. Hatta kolumu kırmaya götürecek kadar … işkence de oldu. Çevik kuvvet aracında defalarca kafama, vücudumuzun çeşitli yerlerine darp yedik**. **9 arkadaşıma d**a emir vermeye, sanki insanlık dışı bir suç işlemişiz gibi bize*

psikolojik şiddet uyguladılar. Aracın içerisinde en az 1 saat darp edildik. Göztepe eğitim ve araştırma hastanesinde bulunan 21.02.2020 saat 22.30 civarında acilde kırmızı alanda bulunan doktor ve sağlık ekibi ve 22.02.2020 saat 11.00 de yine aynı hastanenin kırmızı alanındaki doktor ve sağlık personeli hukuki süreci işletmemiş, muayene alanına polis veya kolluk kuvveti sokmuştur… 22.02.2020 öğlen 12.00 civarında Kartal adliyesinden serbest bırakıldım. Koşulsuz serbest bırakıldım, bu da gerekçesiz gözaltından dolayı 1 günlük hak gaspı yapılmış, özgürlüğüm kısıtlanmıştır. Gözaltına alındığımızda ilk olarak Kadıköy rıhtım karakolunda arkadaşımızla özel görüşüp konuşmak isteyen polis memurları vardı. Zannımca TEM ve güvenlik şube polisler, tam aksine polis olmayabilirler. Arkadaşımız konuşmayınca darp ettiler. Biz karakolun içerisinde "arkadaşımızı nereye götürüyorsunuz, yoksa kaçırıyor musunuz, buraya gelecek" dememize karşılık haklı ve meşruymuş gibi savunma yaptılar. Kadıköy ilçe emniyet amirleri ve memurları İstanbul emniyet tem ve güvenlik şube polisler, çevik amirleri ve sivil polisler olay saati 20.00-21.30 arasında gerçekleşti. Buna benzer olay bir olay da; Kadıköy İlçe emniyette Hasanpaşa tarafındaki karakolda avukat görüşü yaptıktan sonra bütün arkadaşlarla vatan emniyetten gelen tem şube polisi özel görüşme yapmak istedi. Hiç birimiz kabul etmedik. …basın açıklaması yapmak istiyoruz. Suç duyurusunu avukatımla görüştükten sonra bildireceğim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **09.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan T.:- Gözaltı, darp, kötü muamele, hakaret, küfür, toplantı gösteri hakkı ihlali-** "*8 Mart gece yürüyüşüne katılım sağladım. Bizi alana almadılar. Sıraselviler Caddesinde kalkanlarla yürüdüler. Karşılıklı itişme yaşadık. O arada polisler bana vurdular, küfür ettiler, "orospu sen görürsün" dediler. Sonra Cihangir'e yakın yokuş başında bir polis kafama vurdu. Beni kenara çektiler, orada dört polis beni yerde tekmelediler. Darp izlerim var, parmağımda incinme, yaralanma var. Bir polis elime bastı diğeri de tekmeledi. Vücudumda her yerde darp izleri mevcut. Zaten hastane tutanağında da var. Bayrampaşa Devlet Hastanesi kayıtlarında ve tutanaklarında. Gözaltı aracında da aracı kullanan ve arkada oturan polisler de bize sözlü tacizde bulundular. Şu an yürüyemiyorum, ağrılarım çok. Bu arada bize plastik bardakla su vermediler. Rapor edilmesi ve basın açıklaması yapmak istiyorum. Suç duyurusu talep ediyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **09.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan K.: -Sokakta, araç içinde kötü muamele, işkence, gözaltı, toplanma gösteri hakkı ihlali.** "*8 Mart nedeniyle Taksim meydanına sokulmadık. O sıra zarfında teşhis edebileceğim bir polis beni darp ederek sürükledi. Çevik kuvvetin ortasından geçirerek hepsinin vurmasını sağladı. Araç içerisinde teşhis edebileceğim kadın polis saçlarımdan çekerek hakaretler savurdu. Diğer araca geçeceğimiz sırada beni gözaltına getiren polis ters kelepçe yapması için baskı yaparak ters kelepçe yaptırdı. Hastaneye rapor almaya gittiğimizde ise otobüsün içinde teşhis edebileceğim polis elime vurarak beni cama doğru ittirdi. Orantısız güç kullanan erkek polis beni araçtan darp ederek indirerek arama yaptırdı. Rapor almaya gittiğimiz sırada ise "tatlım görüşeceğiz seninle" diye bağırdı. Rapor edilmesini, basın açıklaması yapmayı, suç duyurusunun yapılmasını talep ediyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **18.03.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan H; Ev baskını sırasında kötü muamele, haksız gözaltı, tutuklama, – kendisi, eşi ve oğlu için -** Geçen Perşembe evlerinin polis tarafından basıldığını, o esnada 18 yaşındaki oğlu D.'nin evde olmadığını, polislerin kendisine ve eşine silah çekerek hakaretlerde bulunduğunu, bağırdıklarını, kaba davrandıklarını söyledi. Oğlunun sadece ifadesinin alınıp bırakılacağını söylediklerini ifade etti. Zaten oğlu 15 yaşından itibaren evlerinin sıklıkla basıldığını, her seferinde böyle davrandıklarını, artık bıktıklarını, yorulduklarını söyledi. Oğlunun daha

önce de bir kez hakkında atılan bir iftira sonucu tutuklandığını, ancak ifade veren kişinin bunun doğru olmadığını ve D'nin olayla hiçbir ilgisi olmadığını beyan etmesiyle serbest bırakıldığını söyledi. Bu sefer de, geçen Cuma günü gözaltına alınıp tutuklanıp Metris hapishanesine konulduğunu, 15 gün sonra Silivri Hapishanesine gönderileceğini öğrendiklerini söyledi. …Özellikle polislerin sık sık evlerini basması ve kendilerine davranış biçimiyle ilgili şikâyette bulunmak istediklerini söyledi.

11. **30.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.T; Haksız tutuklama, gözaltı merkezinde ve hapishanede kötü muamele sağlığa erişim hakkı ihlali -** 29 Kasım 2019'da gözaltına alınıp tutuklanmış ve 26 Mart 2020'de tahliye edilmiş. Silivri 5 nolu L Tipi Hapishanesinde kalmış. Omzu çıkık halde tutuklanmış. Tedavi ve diğer konularda hak ihlalleri ile karşılaşmış. Omzu çıkık olduğu halde kampus hastanesine geç götürülmüş. Bu olay sonrası yaptığı şikâyetlere ve başvurulara cevap verilmemiş. Durumu bilgimize sunuyor ve tıbbi destek istiyor.

12. **30.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Ş: -Haksız gözaltı, kötü muamele- Kendisi ve arkadaşı için-** *"28.02.2020 tarihinde Edirne Pazarkule sınır kapısında jandarma ve istihbarat görevlileri tarafından gözaltına alınıp kötü muameleye maruz kaldım. Birlikte gözaltına alındığım arkadaşım tutuklanıp Hapishaneye gönderilmiş. Olayın ayrıntılarını e-maille göndereceğim. Tıbbi destek ve bilgilendirme amaçlı başvuruda bulundum."*

13. **15.04.2020 tarihinde derneğimize telefon ve e-mail yoluyla başvuruda bulunan D: -Darp, kötü muamele, şikayetine ret cevabı gelmesi -** Yaklaşık 2,5 ay önce polisler tarafından darp edildiğini, bununla ilgili suç duyurusunda bulunduğunu, ancak iki gün önce kovuşturmaya yer olmadığına dair ret cevabı geldiğini söyledi. Bu kararda, olay yerindeki Garanti Bankası kamera kayıtlarının incelenmesini istediği halde bu kameraların incelenmediğini belirtip karara itiraz yazılmasını talep etti.

14. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H.T: sokakta, fiziksel, sözlü, psikolojik şiddet, gözaltı -** "*Olay günü evde otururken arkadaşım arayıp ağabeyimin köfte arabasını aldıklarını söyledi. Bunun üzerine evden apar topar çıkıp olay yerine geldim. Olay yerinde ağabeyimin polisler tarafından darp edildiğini görünce koşup ellerinden almaya çalışırken ben de polisler tarafından darp edildim. Daha sonra ellerim kelepçeli olarak karakola, oradan hastaneye, sonra tekrar ifadem alınmak üzere karakola getirildim. İfadem alındıktan sonra serbest bırakıldım. Biz darp edilirken çevredeki insanlar da darp edildi. Olayın görüntüsünü almak isteyen şahısların telefonları zorla alınıp kayıtları zorla sildirildi. Olay yerindeki görgü tanıkları ile görüşülmesini istiyorum. Muayene olmak istiyorum, şikâyetçi olmak istiyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. T: Fiziksel, sözlü, psikolojik şiddet, gözaltı -** "*Ben ve ağabeyim köfte satarken sivil polis ekibi geldi. Arama yaptılar. Ardından zabıtalar gelip köfte arabasını alıp sorgusuz sualsiz kırıp kamyonetin arkasına attılar. Ağabeyimin sinirlenip yapmayın, etmeyin demesine rağmen dinlemediler ve bizi parka doğru kovaladılar. 15-20 polis ağabeyimi darp ediyorlardı, ben araya girdim, beni de darp ettiler. Sonra bir polis amiri "bunun kolunu kırın" derken ben korkudan ellerinden kaçtım. Beni tekrar yakalayıp ters kelepçe yapıp çok fena darp ettiler. Burnum yamuldu, ayak parmaklarım kırıldı ve gözüm morardı. Sonra beni sürükleye sürükleye arabaya götürdüler. Oradan karakola götürdüler, sonra hastaneye götürüp muayene ettirdiler, tekrar karakola gittik. Sabah 05.00'e doğru bıraktılar. Biz darp edilirken çoğu mahalleli bizim gibi darp edildi ve telefonla görüntü almak isteyen kişilerin görüntüleri silinip telefonları kırıldı. Ben kulüpte futbol*

oynuyorum, ayağımın kırılması futbol geleceğim açısında risk oluşturuyor. Bu yüzden endişeliyim. Muayene olmak istiyorum. Şikâyet dilekçesi ve basın açıklaması yapmak istiyorum. Mahalledeki görgü tanıkları ile görüşmenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

16. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. T: Sokakta, Fiziksel, sözlü, psikolojik şiddet, gözaltı -** "*Olay yerinde olduğumda ben şahsım köfte yapıp satmaktaydım. Yanıma gelen sivil polis, üst araması yapacağını dile getirdi. Ben de doğal olarak aramasında bir sakınca bulmadım, aramasına izin verdim. Bir şey bulamadı. Ne arıyorsunuz diye sordum. İhbar üzerine geldiğini söyledi. Ben de aradınız, bir şey buldunuz mu deyince hayır dendi. Ben, şahsım olur ya sevenim sevmeyenim vardır dedim. O da bana, doğrudur dedi. Arkasından zabıta amirleri geldi ve seyyar arabamı apar topar koyup dökmeye başladılar. Ben de vicdanen rahatsız olup tepkimi çaresizce verdim ve ondan sonra darp edilip bırakıldım. Buna sessiz kalınmasın istiyorum. Ben şahsım olarak karakoldan çıktığımda psikolojik sıkıntılarla yaşamaya başladım. Bundan dolayı basın açıklaması yapılmasını istiyorum, muayene olmak istiyorum, görgü tanıklarından ifade alınmasını istiyorum. Gözaltına alındık ve sabah 05.00 civarı serbest bırakıldık"* şeklinde beyanda bulunmuştur.
17. **22.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G.: Hapishanede kötü muamele -** "*21 Haziran 2012 tarihinden 21 Nisan 2020 tarihinde kadar Kocaeli Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde siyasi tutsak olarak kaldım. Bu süre içerisinde fiziksel-ruhsal olarak mağdur edildim. Sağlık durumumun kontrolü amacıyla TİHV ile görüşme talep ediyorum.*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

18. **03.09.2020- derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan V. A: Gözaltı, işkence –18 kişi -** *"1 Eylül akşamı basın açıklamasına katılmak üzere gittiğim Sarıgazi'de parkta yürürken GBT yapılmak üzere polis tarafından çevrildik. Yaklaşık 45 dk bekletildikten sonra gözaltına alındığımız söylendi…Nefesim kesilecek –şekilde boğazım sıkılarak karnıma yumruk atılarak arabaya götürüldüm. Arabanın girişinde darp edilmeye devam edildim. Sancaktepe karakoluna götürüldük. 18 kişi gözaltına alınmıştık. Araçtan indirildikten sonra kaba dayak koridoruna sokulduk. Burada merdivenleri çıkana kadar yoğun şekilde darp edildik. Merdivenlerden çıktıktan sonra yere yatırıldık. Burada balık istifi şeklinde üst üste atılarak ters kelepçe işkencesine maruz kaldık. Yerde ters kelepçe yapıldıktan sonra sürekli tekmelerle darp edildik. Vücudumun her yerine tekme attılar. Kafama atılan tekmeler sonucunda kaşım patladı. Gözaltında sağlık muayenesi için Maltepe cezaevinin aciline götürüldük. Burada yapılan sağlık kontrolünde başka bir hastaneye tomografi çekilmek üzere gönderildim. Daha sonra Sancaktepe İlhan Varank hastanesine götürüldüm. Burada da tomografi makinesi çalışmadığı için çekilmedi. Doktor polislerin önünde kelepçeli şekilde muayene etmek istedi. Kendisinden haklarımı kullanmamı engellendiği ve sağlığımı keyfi şekilde engellediği için şikâyetçiyim. Travma geçirme ihtimalim göz ardı edildi. Sadece röntgen çekilerek kaşıma dikiş atıldı. Şu ana kadar ifade ettiğim ve bu gözaltı işleminin devamında yaşadığım işkence ve hak ihlallerinin raporlanmasını istiyorum. yaşadığım işkence ve hak ihlaline karşı hukuki destek ve bu sürecin raporlanmasını istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

19. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Gözaltı, darp** *"1 Eylül günü bir grup insanla beraber basın açıklaması yapmak üzere basın açıklaması yapacağımız alana doğru geçerken bir grup sivil polis tarafından durdurulup gbt ve çanta araması yapılıp zorla gözaltına alındık. Daha sonra çevredeki bir karakola götürülüp önce içeri girerken merdivenlerde, merdivenlerden çıktıktan sonra da içeride organize olmuş bir grup polis tarafından işkence edilmeye başlandı. Ters kelepçe takılarak işkence devam etti. Sonrasında Maltepe Cezaevine sağlık kontrolüne götürülüp rutin gözaltı işlemleri yapıldı. Çıkmadan evvel tekrar sağlık kontrolüne götürüldüğümüzde vücudumuzdan zorla çeşitli şeyler alındı*

(tükürük vs.). Bu sırada da ters kelepçeliydik ve darp ediliyorduk. Tüm bunlar yaşanırken henüz hala ne için gözaltında olduğumuzu bilmiyorduk. Adliyeye götürülüp savcıyı dahi görmeden polisler bizi bırakıp ortalıktan kayboldular. Şikâyet dilekçesi hazırlanmasını, tıbbi destek ve basın açıklaması yapmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan F: Gözaltı, darp, işkence** - *"1 Eylül akşam saat 9 civarı Sarıgazi Mahallesi yürüyüş yolunda yürürken birkaç tane sivil polis tarafından gbt yapılacağı, neden gösterilerek yolumuz kesildi. Kimliklerimizi aldıktan sonra saatlerce üst ve çanta aramasına tabi tutulduk. Üzerimizde yasal olmayan hiçbir şey tespit edilememesine rağmen gözaltına alındık. Gözaltı gerekçesine karakolda polislerin bile hemfikir olamadığına, aralarında kavga ettiklerine şahit olduk. Daha sonra öğrendik ki 2911 Nolu TCK kanununa muhalefetten ve polise mukavemetten gözaltına alınmışız. Gözaltı sırasında yoğun bir şekilde darp edildik. Karakola getirildiğimizde sebepsiz yere, yere yatırılarak ters kelepçe uygulamasına maruz kaldık. Saatlerce yere yatırıldık ve kalkmamıza izin verilmedi. Bu süreçte polisin işkencesi sadece bununla sınırlı kalmadı, darp hali sürekli devam etti. Gözaltı öncesi yapılan sağlık kontrolünde kelepçem çıkarılmadı. Bacak bacak üstüne attığım sebep gösterilerek zorla ayrı bir odada alıkonuldum. Burada darp edilirken bir polis memuru boğazımı sıkarak ölümle tehdit etti. Gözaltı işlemi boyunca kelepçelerimiz (ters) büyük oranda çıkarılmadı. Avukatlarımızla görüşmemize izin verilmedi ve avukatlarımıza hakaret edildi. Gözaltı sonrası sağlık kontrolünde bizden Covid-19 testi bahanesiyle zorla tükürük örneği alındı. Tahliye olurken eşya teslimi sırasında imzadan imtina etmeme izin verilmezken avukatımın eşyalarımı teslim almasına izin verilmedi. Hukuki ve tıbbi destek istiyorum. Basın açıklaması yapmak istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.
21. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. : Gözaltı, darp, işkence-** *"1 Eylül günü Sarıgazi'de basın açıklaması yapmak isterken işkenceli bir şekilde gözaltına alındık. Araç içinde darp edildik. Sözlü hakarete maruz kaldık. Hastanede doktorun önünde zorla müdahale edildi ve işkenceye tekrar maruz kaldık. Sarıgazi'de bulunan karakolda kameranın görmediği yerde ters kelepçe takılıp insan onuruna yakışmayacak şekilde darp edildik. Vatan emniyette de aynı şekilde hakaretlere ve şiddete maruz kaldık. Esenler ilçe karakolunda bulunan nezarethanede insan pisliği vardı. Hukuki ve tıbbi destek istiyorum. Basın açıklaması yapmak istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.
22. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M: Gözaltı, darp, işkence-** *"1 Eylül akşamı arkadaşlarımız ile birlikte 1 Eylül Dünya Barış Gününe yönelik basın açıklaması gerçekleştirmek istedik. Fakat istediğimiz basın açıklamasına, açıklamamız henüz gerçekleşmeden önce sivil polis memurlarının engeli ile karşılaştık. Engellemenin ardından polisler gözaltı işlemi yaptı. Bu gözaltı işlemi sırasında, Sarıgazi Polis Karakolu içerisinde ve Vatan Emniyet Müdürlüğünde işkence ile karşılaştım. Bu süreç boyunca plastik ve demir kelepçeler ile ters kelepçeye maruz kaldım. Kaba dayak ve küfürlere, işkenceye maruz kaldım. Bunların dışında geceyi geçirdiğimiz Atışalanı Polis Merkezinde bulunan nezarethanede insanlık onuru ile bağdaşmayan uygulamalar ile karşılaştık. Burada, insan dışkısı ve idrarının temizlenmeden bulunduğu bir nezarethanede kalmak zorunda bırakıldık. İşkenceye maruz kaldığım devlet görevlileri hakkında suç duyurusunda bulunmak ve sorumlular hakkında gereğinin yapılmasını istemekteyim. Konu hakkında basın açıklaması yapmak isterim"* şeklinde beyanda bulunmuştur.
23. **31.10.2020 tarihinde İHD Mersin Şubesinin e-mail yoluyla gönderdiği başvuruda M. Ekinci:** Ev baskını, kötü muamele, gözaltı - "*Bu gece sabaha karşı saat 06.00'da silahlı polisler eve baskın yaptılar. Silahlarını bize doğrultarak hepimizi yere yatırdılar, hepimize bağırdılar. Daha sonra hepimizi avluya topladılar. Namaz kılmamıza bile müsaade etmediler. Evin her tarafını aradılar. Sonra kızım L.'yi alıp götürdüler. Dosyasının jandarmada olduğunu söylediler. Emniyetten bizi arayarak kızımı Balıkesir'e*

götüreceklerini söylediler. Evdeki bilgisayar ve iki telefona el kondu. (Telefonun birisi annesine ait)" şeklinde beyanda bulunmuştur.

24. **02.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S. Eriş:** Ev baskını, kötü muamele, gözaltı, Covid-19 tedbirlerinin alınmaması- Gözaltına alınan yaklaşık 100 kişi için (Başvuru özeti gözaltı klasöründe)
25. **06.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek İngilizce yazılı başvuruda bulunan A. G (Cezayir):** Haksız gözaltı, kötü muamele, hakaret, şiddet - (Başvuru özeti mülteci klasöründe)
26. **15.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek başvuruda bulunan Ö. B: Gözaltı, işkence, kötü muamele , haksız sınırdışı edilme (Romanya polisi)** *"22.10.2020 tarihinde Türkiye'de yaşadığım baskı nedeniyle Sırbistan'a gittim. Orada bir hafta yaşadıktan sonra Romanya üzerinden batı Avrupa ülkelerinden birine gitmeye karar verdim. Sırbistan'da insan kaçakçılarıyla anlaşarak, Romanya'ya iki gün yürüyerek vardım. Tımişora ketinde …isimli pansiyona yerleştim. Pansiyonda benim gibi 50 civarı mülteci vardı. Kaçakçılardan, Avrupa'ya gitmek için haber beklerken, Pansiyon polis tarafından basıldı. Yaklaşık 50 kişi ile gözaltına alınıp otobüsle geri gönderme merkezine götürüldük. Buraya geldiğimizde 70 mülteci daha vardı. 2 gün 2 gece açık havada beton zeminde bekletildik ifade işlemleri için. Bu süre zarfında bize yiyecek, içecek, battaniye gibi ihtiyaç duyduğumuz şeyler verilmedi. İfade esnasında darp edildik, işkence gördük. Verdiğim ifade onları tatmin etmediği, ikna olmadıkları için sabaha kadar ters kelepçelenip darp edildim. Telefonlarımıza el koydukları için kimseye haber de veremiyorduk. Defalarca avukat talep etmemize rağmen avukat çağrılmadı. Yakınlarıma haber vermem engellendi. Türkçe ve Kürtçe bilen bir tercüman eşliğinde ifadelerimiz alındı. Rumence bir sürü evrak zorla imzalatıldı. İtiraz ettiğimizde, prosedürün bu olduğu, evrakların aleyhimize olmadığı söylendi. Daha sonra Arad kentine götürdüler. Orada 3 gün kaldıktan sonra kampa gitmeyi beklerken Bükreş'e doğru yola çıkarılıp havalimanına götürüldük ve zorla iade edildik. Şu an psikolojik tedavi görmekteyim. Bu yazdıklarımın İHD kayıtlarına geçmesini istiyorum ve Romanya'nın göçmenlere yönelik bu insanlık dışı uygulamalarından vazgeçmeye çağırıyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

Basın taraması yoluyla ulaşılan 36 işkence ve kötü muamele vakası:

1. **1 Ocak 2020 - Gözaltında İşkence ve Diğer Kötü Muamele** - Basında yer alan haberlerden Devrimci Parti üyesi trans kadın Yıldız İdil'in 31 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alındıktan sonra götürüldüğü İstanbul Beyoğlu Karakolu'nda işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi.

2. **2 Ocak 2020- Rektörlüğe dilekçe vermek isteyen öğrencilere polisin darp ve kötü muamelesi** İstanbul Üniversitesi yemekhanelerinde kahvaltının kaldırılması ve indirimli öğün sayısının bire düşürülmesine karşı 2 Ocak 2020 tarihinde rektörlüğe dilekçe vermek isteyen öğrencilere polis copla müdahale etti. Polis, Merkez Kampüs dışındaki fakültelerden gelen öğrencilerin kampüse girişine, kampüsteki öğrencilerin de dışarı çıkışına izin vermedi.

3. **5 Ocak 2020 - Gözaltında İşkence ve Diğer Kötü Muamele** – 2 kişi - Basında yer alan haberlerden, 5 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesinde gözaltına alınan Deniz Aydın ve Taylan Gültekin isimli 2 kişinin götürüldükleri polis karakolunda işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Deniz Aydın ve Taylan Gültekin'in maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen tıbbi rapor aldıkları ve konuyla ilgili suç duyurusunda bulunacakları öğrenildi.

4. **30 Ocak 2020- Sokakta Polisin Şiddetine Maruz Kalan Trans Kadın, gazeteci, gözaltı** -basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde soyadı öğrenilemeyen Ada isimli bir trans kadının, yanındaki arkadaşının kimlik kontrolü sonrasında gözaltına alınmak istenmesine karşı çıktığı gerekçesiyle polisin

fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Trans kadının karakola giderek sorumlu polis hakkında şikayetçi olduğu bildirildi. Polis şiddetini görüntüleyen ve ismi öğrenilemeyen Jinnews muhabirinin de karakola götürüldüğü ve çektiği görüntüler izlendikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

5. **1 Şubat 2020 - Bekçilerin Fiziksel Şiddeti -**İstanbul'un Fatih ilçesinde bir parkta üstünü aramak isteyen bekçilere itiraz ettiği gerekçesiyle Ş. Ç. isimli bir kişinin fiziksel şiddete maruz kaldığı ve daha sonra park demirlerine kelepçelendiği öğrenildi. Bekçilerin fiziksel şiddetine ait görüntüler basına yansıdı. Görüntülerde bu kişinin bekçilere "bileğimi kırdınız" dediği görülmektedir.İstanbul Emniyet Müdürlüğü, söz konusu olayla ilgili bir açıklama yaparak Ş. Ç.'nin kaçtığını ve bekçilere mukavemette bulunduğunu belirtti.
6. **15 Şubat 2020- ev baskını sırasında işkence -**Halkların Demokratik Partisi (HDP) Esenyurt eski ilçe Eş Başkanı Edip Karçik'in evinin 15 Şubat 2020 tarihinde polis tarafından basıldığı, ev aramasına ilişkin savcılık izninin olup olmadığını soran Edip Karçik ile evde bulunan diğer aile bireylerinin polis tarafından yere yatırıldığı ve fiziksel şiddete maruz bırakıldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucunda Edip Karçik ile Mikail Karçik'in hastaneye kaldırıldığı, polislerin "yanlış adres" diyerek evden ayrıldığı bildirildi.

7. **15 Şubat 2020 -gözaltı, polisin fiziksel şiddetine maruz kalan çocuk (16 yş) -**Basında yer alan haberlerden, 15 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Fatih ilçesinde polisle yaşadığı bir tartışma sonrasında polisin fiziksel şiddetine maruz kalan ve ters kelepçe takılarak gözaltına alınan M. Y.'nin (e, 16) daha sonra Haseki Devlet Hastanesi'ne götürüldüğü öğrenildi. Oğlunun akıbetini öğrenmek için hastaneye gelen anne Güler Yaman'a polisin fiziksel şiddet uygulaması üzerine duruma müdahale eden yakını Mehmet Yaman'ın (52) da polis tarafından tekme, cop ve silah dipçiği kullanılarak dövüldüğü öğrenildi. **Polisin fiziksel şiddetine maruz kalan Mehmet Yaman'ın beyin kanaması geçirdiği ve 4 gündür yoğun bakımda tutulduğu bildirildi.**Yaman ailesinin İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na polisler hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.
8. **23 Şubat 2020 -polisin fiziksel şiddetine maruz kalan Pakistanlı- 2 kişi-** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde bulunan Ayrılık Çeşmesi metro istasyonunda yapılan kimlik kontrolü sırasında Pakistan vatandaşı ve aynı zamanda Bilgi Üniversitesi öğrencisi olan 2 kişinin pasaportları yanlarında bulunmadığı ve polisin sorularına Türkçe değil İngilizce cevap verdikleri gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, sosyal medyada paylaşımlarından öğrenildi. Polisin telefonlarına ve cüzdanlarına el koyduktan sonra 2 kişiyi serbest bıraktığı iddia edildi.
9. **5 Mart 2020- polis şiddetine maruz kalan kişiler -** İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bir eve yapılan baskın sırasında Seher Kıyıcı isimli bir kişinin polisin fiziki ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Seher Kıyıcı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Sabah 06.00 sularında evimin kapısı büyük bir gürültüyle çalındı. 'Kimsiniz?' diye sordum. 'Polis' yanıtını alınca kimlik görmek istediğimi söyledim. Buna karşılık ağza alınmayacak hakaretlere ve küfürlere maruz kaldım. Kimlik göstermeden içeri girdiler. Sözlü hakaret çocuklarımın gözleri önünde de sürdü. İte kaka evi aramaya başladılar. Evi altını üstüne getirdiler. Evimize sürekli düzenlenen baskınlar yüzünden çocuklarımda ciddi korkular gelişti."

10. **06.03.2020 – Yunanistan sınır görevlileri tarafından geri itilen mültecilere kötü muamele,**işkence-İnsan Hakları İzleme Örgütü sınır köylerinde yaşayan Türkiyeli beş kişi ile görüştüğünü, Bu kişilerin 28 Şubat ile 6 Mart tarihleri arasında, Yunanistan'dan yaralı ve yarı çıplak halde dönen büyük insan gruplarına yardım ettiklerini, bu grupların kendilerine Yunanlı güvenlik güçlerinin onları dövdüğünü, soyduğunu, elektrikli jopla vurduklarını, elbiselerini çıkarttığını, kişisel eşyalarına ve paralarına el koyarak sınır dışı ettiğini anlattıklarını söylediler.

11. **29 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da Zabıtanın Fiziksel Şiddeti -**Basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgını ile ilgili alınan önlemler uyarınca yasaklanmasına rağmen İstanbul'un Üsküdar ilçesinde sahilde balık tutan M. K., A. K. ve E. K. isimli 3 kişinin belediye zabıtaları tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları fiziksel şiddet sonucu 2 kişinin yüzünden ve vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. 3 kişinin olayla ilgili şikâyetçi olduğu bildirildi.

12. **22 Nisan 2020 tarihinde Gözaltında İşkence ,Kötü Muamele…** İltica başvurusunda bulunduğu İsveç tarafından 22 Nisan 2020 tarihinde Türkiye'ye iade edilen Resul Özdemir'in Türkiye'ye getirildikten sonra gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Resul Özdemir'in avukatı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Özdemir'in bindirildiği uçak Sabiha Gökçen Havaalanı'na indikten sonra MİT görevlilerine teslim edildi. MİT görevlileri müvekkilimi kendi yerlerine götürüp, burada 6 saat işkence ederek sorgulamış. Ardından TEM ekibine teslim edilmiş. TEM'e götürüldükten sonra burada elektrik verme, kaba dayak, hakaret ve bir gün boyunca ayakta bekletilerek işkenceye maruz bırakılıyor. "Gördüğü işkenceye rağmen Resul Özdemir'e götürüldüğü hastanede rapor verilmediği öğrenildi. Resul Özdemir sevk edildiği mahkeme tarafından 23 Nisan 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

13. **8 Mayıs 2020 -Gözaltında İşkence ve Diğer Kötü Muamele -**İbrahim Gökçek'in cenazesinin bekletildiği İstanbul'un Sultangazi ilçesinde bulunan Gazi Cemevi'ne yönelik polis baskının gözaltına alınan ve aralarında avukatların da olduğu 18 kişinin gözaltına alınırken ve götürüldükleri İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Açlık grevine başlayan **18 kişiye** avukatlarca getirilen su ve şekerlerin polis tarafından alınmadığı bildirildi. Gözaltına alınanların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele hakkında avukat Yaprak Türkmen, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Gözaltına alınan meslektaşlarımız ve müvekkillerimiz çok ciddi bir biçimde işkence görmüş. İlk alındıkları andan itibaren, gözaltı aracında, emniyet müdürlüğü bahçesinde, otoparkında, üst araması sırasında, avukat görüşü sonrasında sistematik işkence yapılmış. Gidip gördüğümüzde vücutlarında işkenceden kaynaklı morluklar ve çizikler vardı. Kafalarına darbeler almışlardı. Bir müvekkilimiz bir cisimle boğulmaya çalışılmıştı. Görüşmemiz esnasında bu işkenceden dolayı sesi çıkmıyordu ve öksürüyordu." Halkın Hukuk Bürosu tarafından yapılan açıklamada maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele sonucu Cemil Kurut'un gözlerinde şişlik, Rıdvan Akbaş ve Hasan Karapınar'ın kafasından yaralandığı, Beyhan Gün'ün boğazından morluk ve şişler olduğu, Bahar Ertürk'ün bir cisimle boğulmak istendiği, Tuğçe Tayyar ve Elif Tayyar'ın vücutlarında morluklar ve çizikler olduğu belirtilmektedir.

14. **19 Mayıs 2020 - Polis ve bekçilerin Fiziksel Şiddeti-** Basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Kadıköy ilçesinde kurye olduğu bildirilen motosikletli bir kişinin kendisini durduran polisin sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basına yansıyan görüntülerde etrafında bekçilerin de olduğu görülen polisin söz konusu kişiye "Oğlum, motorunu kilitliyorum bak, adama artistlik yapma" dedikten sonra fiziksel şiddet uyguladığı, bunun üzerine "bana vurman doğru mu?" diye tepki gösteren kişiye "Doğru, ben ona karar verdiğim için doğru" dediği izlenmektedir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü 25 Mayıs 2020 tarihinde **olayın basında yer almasını takiben** bir açıklama yaparak şunları belirtti: "Olayın kurye şahsın uygulama noktasına süratli giriş yapması akabinde uygulama noktasında görevli polis memurlarıyla tartışması sonucu yaşandığı anlaşılmıştır. **Olaya karışan polis memuru açığa alınmış, olayın ayrıntılarının soruşturulması amacıyla müfettiş talep edilerek gerekli idari işlemler başlatılmıştır**".

15. **25 Mayıs 2020- Edirne'de Polisin Fiziksel Şiddeti -**Basında yer alan haberlerden Edirne'nin Keşan ilçesinde, sokağa çıkma yasağına rağmen dışarıda içki içtikleri iddia edilen kişilere polisin biber gazı ile müdahale ettiği, olay yerine gelerek tepki gösteren ve aralarında çocukların da olduğu kişilere de biber gazı sıkan polisin ardından havaya ateş açtığı ve 1 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı öğrenildi. Olaya ilişkin görüntülerin basında ve sosyal medyada yer almasının ardından bir açıklama yapan Edirne Valiliği şunları belirtti: "Uyarılara rağmen kalabalığın dağılmaması ve taşkınlık çıkarması üzerine kademeli olarak müdahale edilmiştir. Olayla ilgili olarak şüpheli S.H. isimli şahıs gözaltına alınmış olup, 'görevli memura mukavemet' suçundan tahkikata başlanmış olup, ayrıca meydana gelen olaylarla ilgili genel tahkikat yürütülmektedir".

16. **24 Mayıs 2020 – Sokakta işkence ve Kötü Muamele, gözaltı…** 25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul'un Zeytinburnu ilçesinde sokağa çıkma yasağı nedeniyle kaçtıkları iddia edilen 3 kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları ve daha sonra ters kelepçelenerek gözaltına alındıkları öğrenildi. Olaya ilişkin görüntülerin basında ve sosyal medyada yer almasının ardından bir açıklama yapan İstanbul Emniyet Müdürlüğü şunları belirtti: "24.05.2020 tarihinde Zeytinburnu İlçesi Sümer Mahallesi'nde durumundan ve içinde bulunan şahıslardan şüphelenilerek durdurulmak istenen aracın kaçmaya çalışması üzerine Zeytinburnu İlce Emniyet Müdürlüğü görevlilerince bahse konu araca 'Dur' ihtarı yapılmış ancak yapılan ihtara uymayan araç hızını arttırarak kaçmaya başlamış bunun üzerine ihtarlara daha yüksek sesle ve sirenler çalınarak devam edilmiş, yaşanan kovalamacanın devamında araç durdurulmuş, araç sürücüsü Kadir T.'nin (19) görevlilere mukavemet göstermesi üzerine şahıs kelepçe takılmak suretiyle gözaltına alınmış, araçta bulunan Metehan Ç. (18) ve O.Ç. (18) isimli şahısların görevlilere mukavemette bulunması, tehdit hakaret etmesi üzerine şahıslar kademeli güç kullanılarak gözaltına alınmıştır. Araç içerisinde bulunan Kadir T., Özen D., Metehan Ç., O.Ç., (18) isimli şahıslara 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun 282. maddesi gereğince idari işlem uygulanmıştır".

17. **25 Mayıs 2020** - **Bekçilerin Fiziksel Şiddetine -** 25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul'un Eyüp ilçesinde ekmek almaya gittiği belirtilen bir kişinin sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Olaya ilişkin basında yer alan görüntülerde bekçilerin olaya müdahale eden diğer kişilere de fiziksel şiddet uyguladığı izlenmektedir.
18. **25 Mayıs 2020 tarihinde Bekçilerin ve Polisin Fiziksel Şiddetine Maruz Kalan Kişiler…**25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İstanbul'un Sultangazi ilçesinde 2 kişinin sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle bekçilerin ve polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Olaya ilişkin basında yer alan görüntülerde bekçilerin olaya tepki gösteren çevredeki kişilere "Çekmeyin, dağılın" şeklinde bağırdığı izlenmektedir.

19. **24 Mayıs 2020 tarihinde Tekirdağ'da Polisin Fiziksel Şiddetine Maruz Kalan Kişiler…**25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Dursun Gültaş (76) isimli 1 kişinin Tekirdağ'ın Çorlu ilçesindeki evinin önünde oturduğu sırada kendisini sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle uyardığı bildirilen polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, olaya müdahale etmek isteyen aile üyelerine de polisin cop ve biber gazı kullanarak müdahale ettiği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde olay anında baygınlık geçiren 60 yaşındaki Satı Gültaş'ı hastaneye kaldırmak üzere gelen ambulansın da polisler tarafından engellendiği bildirildi. 3 kişinin (Mehmet Gültaş ve Osman Gültaş ve Kazım Gültaş) gözaltına alındığı olayı görüntüleyen Hasan Ersavcı isimli 1 kişinin de polis tarafından "O görüntüyü çeken çocuğu da döveceğiz. O görüntüler bir yerde çıkarsa sizi evden aldırırız" şeklinde tehdit edildiği öğrenildi.**Olaya ilişkin görüntülerin basında ve sosyal medyada yer almasının ardından bir açıklama yapan Tekirdağ Emniyet**

Müdürlüğü şunları belirtti: "24.05.2020 günü saat 15:30 sıralarında Çorlu ilçemiz Silahtarağa Mahallesi Selimiye Camii civarında sokağa çıkma yasağını ihlal eden vatandaşların olduğu ihbarı üzerine Çorlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı bir ekip olay yerine intikal etmiştir, olay yerinde bulunan iki şahıs görevli memurlara mukavemet göstererek linç etmekle tehdit etmişlerdir. Akabinde hakaretlerde bulunmaları üzerine şahıslar etkisiz hale getirilmiş, bir şahsın üzerindeki mandallı sustalı diye tabir edilen bıçak rızaen teslim alınmış, şahıslara sokağa çıkma yasağını ihlal ettiklerinden dolayı idari işlem yapılmıştır. Olayda aşırı güç kullandığı iddia edilen görevlilere işten el çektirilmiş ve haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmıştır".

20. **31 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Polis Şiddetine Maruz Kalan Kişi…**31 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Eyüp ilçesinde sokağa çıkma yasağı sırasında oturduğu evin kapısının önüne çıkan bir kişinin polis tarafından fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına alındığı öğrenildi. İsmi öğrenilemeyen bu kişinin polis şiddetine maruz kaldığı anlara dair görüntüler basında yer aldı.

21. **11 Haziran 2020 tarihinde Bekçilerin Fiziksel Şiddetine Maruz Kalan yabancı uyruklu Kişi…**11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yabancı uyruklu bir kişinin bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. İsmi öğrenilemeyen yabancı uyruklu kişinin bekçilerden şikâyetçi olduğu ve **2 bekçinin İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü tarafından açığa alınarak haklarında soruşturma başlatıldığı bildirildi.**

22. **5 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'da Bekçi Şiddetine Maruz Kalan avukat ve diğer iki kişi, gözaltı-** 5 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde müdahale ettikleri bir olay sırasında insanlara fiziksel şiddet uygulayan bekçileri uyaran avukat Cihat Duman'ın da bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve ters kelepçelenerek gözaltına alındığı öğrenildi. Avukat Cihat Duman'ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarını belgeleyen sağlık raporu aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Avukat Cihat Duman, yaptığı açıklamada maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele ile ilgili şunları belirtti: "İstiklal Caddesi, Mis Sokak'ta 10-15 adet bekçi kıyafetli şahıs tarafından yüzlerine biber gazı sıkılıp darp edilen iki vatandaşın gözaltına alındığı sırada topluluğa yaklaşıp 'Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanacaksınız. Bu yaptığınız suçtur, kötü muameledir. Avukat olduğum için Görevli Memura Mukavemet Suçlarında bu tür davranışların muhakkak memur aleyhine neticelendiğini biliyorum' demem üzerine iki bekçi kılıklı şahıs tarafından saldırıya uğradım. Ellerim arkadan kelepçelendi. Haklarım hatırlatılmadı. Suçlama tarafıma yöneltilmedi. Avukat olduğumu söylediğim halde kimliğime bakılmadı, baroya haber verilmedi. Gözaltına alınan diğer iki kişi ile birlikte Beyoğlu Polis Merkezi'ne götürülürken neden gözaltına alındığımı sorduğumda bekçiler ağız birliği yapmışçasına Süleyman Soylu'ya ve Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret etmemin hesabını vereceğimi söyleyip bu kez tuttukları kolumu bükmek, kelepçeye kıstırmak suretiyle boynumdan tutup kambur şekilde yürüterek karakola getirmişlerdir. Karakoldaki polislerin bekçi kılıklı şahısları mekâna kabul etmesiyle bu şahsıların Bekçi olduğu anlaşılmıştır. Burada kelepçeyi uzun süre çıkarmamış, ifade işlemlerine yaklaşık 7,5 saat başlamamışlardır. Bu arada götürdükleri Taksim İlk Yardım Hastanesi'nden vücudumdaki yaraları ve ezikleri belgeleyen darp raporu alınmıştır. Bununla beraber ayakta bekletme, diğer mağdurlarla konuşturmama ve kaldığımız mekâna tek tek gelip ben ve yanımdaki diğer mağdurlarla sürekli dalga geçerek psikolojik işkenceye devam etmişlerdir."

23. **7 Temmuz 2020** - **Polis Şiddeti, gözaltı-2 kişi -** Basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde Serdar Turgut isimli bir kişinin 7 Temmuz 2020 tarihinde polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı

öğrenildi. Söz konusu haberlerde, seyyar satıcılık yapan Serdar Turgut'un yanına gelen iki sivil polisin kendisine kimlik sorduğu, ardından arabasını aradığı, daha sonra oradan uzaklaşan Serdar Turgut'un kendisini takip eden polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı belirtilmektedir. Bir güvenlik kamerası tarafından kaydedilen görüntülerde, bir polisin Serdar Turgut'u yere yatırdığı ve diğer bir polisin Serdar Turgut'un yüzüne tekme ile vurduğu görülmektedir. Polisin çevrede bulunan kişilere de müdahale ettiği öğrenildi. Müdahale sırasında Muhittin Kaya isimli bir kişinin de polis şiddetini telefonu ile kaydettiği gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve gözaltına alındığı öğrenildi. Muhittin Kaya'nın çektiği görüntülerin götürüldüğü polis karakolunda zorla silindiği bildirildi. **Serdar Turgut** basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Biri ellerimi arkadan bağlamıştı biri ise yüzüme tekme ve yumruk atıyordu. Parkta oturan insanlar polislere tepki gösterince bir polis 'Buranın amiri de savcısı da hakimi de benim. Her şey benden sorulur' dedi. Daha sonra birçok polis daha geldi."**Muhittin Kaya i**se şunları belirtti: "Video çekmeye başladım. Çocuk yerde, polis kafasına vuruyordu. Bir tanesi kafasını kolunun arasına almış, bir polis de kaskıyla vuruyordu. O ara ben hepsini çekiyordum. Bir tane bekçi beni fark etti. Direkt beni ters kelepçe yaparak, yere yatırdı. Yerde sürükleyip onların yanına götürdü. Yerde vurmaya devam etti. Beni de gözaltına aldılar. Karakolda telefonumu almak istediler. Yasal olmadığını söyledim ama dört beş polis etrafımı sarıp zorla görüntüleri sildi."

24. **18 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'da Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele…**18 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Bağcılar ilçesinde bir polis aracına düzenlenen ve 1 polis memurunun öldüğü, 1 polis memurunun ise yaralandığı saldırıyla ilgili düzenlenen operasyonda gözaltına alınan 3 kişinin gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalan 3 kişiye ait olduğu belirtilen fotoğrafların sosyal medya hesaplarında paylaşıldığı bildirildi.

25. **20 Temmuz 2020 tarihinde, gözaltı takibi için karakola giden 2 avukata gözaltı, işkence, kötü muamele-** 20 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan Suruç Katliamı anmasına yönelik polis müdahalesi sırasında gözaltına alınanlarla görüşmek üzere Kadıköy İskele Karakolu'na giden avukatlar Gökhan Soysal ve Ezgi Önalan, görüşme talebinde bulundukları sırada fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Avukat olduğunu belirtmesine rağmen Ezgi Önalan'ın ters kelepçelendiği ve maruz kaldığı fiziksel şiddet yüzünden yaralandığı öğrenildi. Gökhan Soysal'ın da gözaltına alınırken yere yatırıldığı ve boynuna basıldığı bildirildi.

26. **22 Temmuz 2020 - çocuklara işkence, kötü muamele-** tarihinde basında yer alan haberlerden, Bursa'nın Yıldırım ilçesinde polisin durdurduğu bir aracın içinde bulunan 4 çocuğa fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi. Haberde çocuklar tarafından kullanıldığı gerekçesi ile aracı durduran polisin yere yatırdığı bir çocuğun sırtına bastığı, bir diğer çocuğa tokat attığı belirtilmektedir.

27. **25 Temmuz 2020 tarihinde polis Şiddeti, işkence, kötü muamele, gözaltı-** Basında yer alan haberlerden İstanbul'da Nihat İzsiz ve ismi öğrenilemeyen bir kişinin gittikleri lokantada polisle tartıştıkları ve daha sonra polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. **2 kişinin maruz** kaldıkları fiziksel şiddet nedeniyle yüzlerinden yaralandıkları öğrenildi. Nihat İzsiz maruz kaldığı polis şiddeti hakkında basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Ben ve bir arkadaşım işten sonra bozuk olan motorumu tamire götürecektik. Ama aç olduğumuz için öncesinde bir yemek yiyelim dedik. Gittiğimiz mekanda yemeğimizi yerken trafik polisleri yanımıza geldi ve 'motorun çok ses çıkarıyor' dedi. Ben de zaten tamire götüreceğimi söyledim. Ama buna rağmen bize hakaretler etti. Daha sonra yanımıza sivil

giyimli polisler geldi. 4-5 kişi biber gazı sıkarak bize saldırdı. Beni yere yatırıp ters kelepçe takmak istediler. Ben yatmayınca beni zorla yere yatırdılar ve yerde iken beni darp ettiler ve biber gazı sıktılar. Yerdeyken gözüme tekme vurdular. Tekme vurunca ben de 'kurtarın beni' diye bağırdım. Esnaflar araya girdi ama dinlemediler. Ondan sonra karakola götürdüler. Orada da darp edildim. Arkadaşımı da alırlarken kafasına silah dipçiğiyle vuruyorlar. Kafasına 6 tane zımba atıldı."

28. **5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da Gözaltında İşkence ve Kötü Muameleye Maruz Kalan Grup Yorum Üyeleri…**5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Beykoz ilçesinde konser provası sırasında gözaltına alınan Grup Yorum üyeleri Dilan Poyraz, Bahar Kurt, Betül Varan, Eren Erdem, Barış Yüksel ve Sercan Toptancı'nın gözaltına alınırken ve gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. 6 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

29. **19 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da Polis Şiddeti, kötü muamele, gözaltı -** 19 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 2 kadının maske takmadıkları gerekçesiyle polis tarafından fiziksel ve sözlü şiddete maruz bırakıldığı, daha sonra ters kelepçe takılarak gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. 2 kadından biri olan Rana Batı, 21 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan açıklamasında maruz kaldığı polis şiddeti ile ilgili şunları belirtti: "Sigara içtiğim için maskemi çeneme indirmiştim. Çevremde maskesiz dolu insan var. Beni durduran polisin yüzünde maske dahi yoktu. Ben 'Sizde maske yok' deyince sinirlendiler. İki memur da sözüm üzerine maskesini çıkarıp yüzüne taktı. Daha sonra ceza kestiler. Tepki gösterince beni gözaltına almaya çalıştı. Önce kollarımı arkadan tuttu. Yere yatırmaya çalıştı. Düşmem için ayaklarıma tekme atıyordu. Yere düşünce nefesim kesildi. 'Tamam yapmayın, karakola geleceğim' dememe rağmen yere yatırmaya çalışıyordu. Çevredeki insanlar müdahale etti. Ben asla polislere küfür etmedim." İstanbul Valiliği olayla ilgili açılan soruşturma kapsamında 2 polis memurunun görevden uzaklaştırıldığını açıklamıştı. 21 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2 polis memurunun göreve iade edildikleri öğrenildi. **5 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden** (Rana Batı ve Zeynep K.) hakkında İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede Rana Batı'nın 'zincirleme şekilde görevi yaptırmamak için direnme' ve 'zincirleme şekilde kamu görevlisine hakaret' suçlarından 2 yıl 15 günden 9 yıl 4 aya kadar, Zeynep K.'nin ise 'zincirleme şekilde kamu görevlisine hakaret' suçundan 1 yıl 5 aydan 4 yıl 1 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılmasının talep edildiği, 2 polis memuru hakkında 'görevi kötüye kullanma', 'zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması', 'cinsel saldırı' ve 'cinsel taciz' iddialarıyla başlatılan soruşturmada ise takipsizlik kararı verildiği bildirildi.

30. **20 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da Belediye Zabıtalarının Fiziksel Şiddetine Maruz Kalan Kişi…** 20 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde Arif Gülmez isimli bir seyyar satıcının İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde görev yapan zabıtalarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldığı şiddet sonucu Arif Gülmez'in vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı ve görevli zabıta memurlarından şikâyetçi olduğu bildirildi.

31. **01 Eylül 2020- 1 Eylül Barış Günü etkinliğine müdahale, gözaltında İşkence, kötü muamele-**Basında yer alan haberlerden, 1 Eylül Dünya Barış Günü için İstanbul'un Sancaktepe ilçesindeki Sarıgazi Mahallesi'nde Yeni Demokrat Gençlik (YDG), Gençliğin Devrimci Güçleri (Dev-Güç), Devrimci Öğrenciler Birliği (DÖP) ve HDP Gençlik Meclisi üyeleri tarafından yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 18 kişinin götürüldükleri Sancaktepe Karakolu'nda işkence ve kötü

muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Gözaltına alınan 18 kişi 2 Eylül 2020 tarihinde yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

32. **30 Eylül 2020 tarihinde Edirne'de Jandarmanın İşkence ve Diğer Kötü Muamelesine Maruz Kalan Kişiler…** 30 Eylül 2020 tarihinde Edirne'de yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiası ile jandarma tarafından gözaltına alınan 2 kişinin (İsa Sefa ve Halis Güven) fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları şiddet sonucu 2 kişinin yüzlerinden ve vücutlarının çeşitli yerlerinden yaralandığı bildirildi. 2 kişinin maruz kaldıkları fiziksel şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldığı sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunacağı öğrenildi. 1 Eylül 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen İsa Sefa, 'sınır ihlali' gerekçesiyle tutuklandı. Halis Güven'in ise halen gözaltında olduğu bildirildi.

33. **29 Eylül 2020 tarihinde Özel Güvenlik Görevlisinin Şiddetine Maruz Kalan Kişiler…**29 Eylül 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan Şişhane metro istasyonunda kızı için metroya kart basmadığı gerekçesiyle Umut Kaçar ve kızı R. K.'nin (10) metro istasyonunda görevli özel güvenlik görevlilerinin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Umut Kaçar'ın maruz kaldığı fiziksel şiddet ile ilgili görevliler hakkında şikayetçi olduğu bildirildi. Umut Kaçar basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Seçim döneminde 12 yaşından küçüklere ulaşımda ücretsiz binme imkanı sağlanmıştı. Ben de kartı bu yüzden basmadığımı söyledim. Orada bulunan güvenlikçi böyle bir şeyin olmadığını söyledi. Ondan sonra oda güvenlik amirini çağırdı. O da gelip bize bağırıp, çağırıp müdahale etmeye başladı. Beni yaklaşık olarak 400 metre sürükledi. Ben sürüklenirken kızım da öbür tarafta panikledi ve ağlamaya başladı."

34. **30 Ekim 2020 - gözaltı, işkence -** Denizli'de gözaltına alınan **Avukat Seda Şaraldı'nın** İstanbul getirildiği 8 saat boyunca ters kelepçeli tutulduğu, aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında Covid-19 testi pozitif çıkan bir kişinin de olduğu başka kişilerle birlikte herhangi bir önlem alınmadan aynı araç ile İstanbul'a götürüldüğü belirtildi.

35. **2 Aralık 2020 tarihinde Zabıtaların Fiziksel Şiddetine Maruz Kalan Çocuk (9 yş)** 2 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Esenler ilçesinde babası ile beraber seyyar satıcılık yapan 9 yaşındaki bir çocuğun tezgahlarına el koyan zabıtaların fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan açıklamasında çocuk, zabıtanın kendisine "devleti de zabıtayı da tanıyacaksın" diyerek boğazını sıktığını belirtti.

36. **9 Aralık 2020 tarihinde Edirne sınırında Av. Aytaç Ünsal'a gözaltı, işkence ve kötü muamele-** Adil yargılanma hakkı için açlık grevi yapan ve sağlık durumu gerekçesiyle tahliye edilen avukat Aytaç Ünsal'ın 9 Aralık 2020 tarihinde yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı iddiasıyla Edirne'de gözaltına alınırken işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Aytaç Ünsal'ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele sonucu yüzünden yaralandığı bildirildi.

b. İşkence ve Kötü muamele uygulayan güvenlik görevlileri hakkında devam eden dava örnekleri

1. **Av. Zeycan Balcı'ya şiddet uygulayan Polis Memurunun Yargılandığı Dava;**

19 Ekim 2020- Polis memuru Murat A. hakkında 30 Mart 2016 tarihinde İstanbul Adalet Sarayı önünde yapılan bir basın açıklaması sırasında tekme atarak avukat Zeycan Balcı'nın belini kırdığı gerekçesiyle İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 19 Ekim 2020 tarihinde devam

edildi. İddianamede Murat A.'nın 'yaralama', 'kemiklerin kırılmasına sebep olacak şekilde kasten yaralama' ve 'zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Duruşmada savunma yapan sanık polis memuru bilirkişi raporunda yer alan fotoğrafta çembere alınan kişinin kendisi olduğunu kabul etti. Mahkeme tanık İsmail Güvendiren'in yeniden dinlenmesine karar vererek, duruşmayı 28 Aralık 2020 tarihine erteledi.**28 Aralık 2020**- davanın görülmesine 28 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme olay gününe ait görüntülerin ve telsiz kayıtlarının istenmesine karar vererek, duruşmayı 26 Nisan 2021 tarihine erteledi.

2. Av. Gül simge Yılmaz'a görevini yaptığı sırada şiddet uygulayan polis memurları hakkında devam eden dava:

Bayrampaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde görevli komiser Gökhan Kızıltepe ile polis memurları Emre Andaç ve İ. C. hakkında avukat Gül Simge Yılmaz'a fiziksel ve sözlü şiddet uyguladıkları gerekçesiyle İstanbul 37. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 21 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Gökhan Kızıltepe'yi 2 yıl 1 ay hapis ve 8 bin 750 TL adli para cezası ile cezalandırdı. Mahkeme polis memuru Emre Andaç'ı ise 3 bin 125 TL adli para cezası ile cezalandırdı. Mahkeme polis memuru İ. C.'nin ise beraatına hükmetti. (4 Haziran 2018 tarihinde müvekkilinin ifadesine katılmak için Bayrampaşa İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne gelen avukat Gül Simge Yılmaz, komiser Gökhan Kızıltepe'nin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kalmıştı. Polis komiserinin avluda konuştuğu avukata "Burada çok avukat dövdük, sizi de dövelim mi" demesi ve daha sonra diğer polis memurlarından sopa isteyip getirilen iki sopayı kontrol ettikten sonra biri ile avukatın eline vurması, ardından yine diğer polislerden tabanca istemesi ve getirilen tabanca ile havaya ateş etmesi, akabinde polis komiserinin avluda bıraktığı silahı alan bir temizlik görevlisinin gülerek silahı avukata doğrultması güvenlik kameraları tarafından kaydedilmişti. Olay sonrası görevden uzaklaştırılan Gökhan Kızıltepe'nin odasında yapılan aramada çok sayıda sopa ve suç niteliği taşıyan alet bulunmuştu.)

4-KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ :

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN
KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU

b- Gözaltı

(Gözaltı sayısı ve ayrıntılarına ilişkin veriler "İfade Özgürlüğü" ve "İşkence Kötü Muamele" bölümlerindeki veriler eklenerek hazırlanmıştır.)

Başvuru sayısı	**42**	**191 gözaltı**
Basın taraması yoluyla	**287**	**3595 gözaltı**

ulaşılan vaka sayısı		
Toplam	**339 vaka**	**TOPLAM 3786 gözaltı**
Gözaltına alınma nedenleri	- **1867'i darbe ile ilişkili olarak,** - **1394' ü toplumsal olaylar nedeniyle,** - **24 ' ü sosyal medya paylaşımları** - **501'i yazı, haber takibi, adli olaylara müdahale vb gerekçelerle, gözaltına alındılar**	
Gözaltına alınanlar arasında;	- **47 Gazeteci ,** - **3 Yazar,** - **12 Avukat,** - **203 Kurum temsilcisi** - **31 trans birey, tespit edildi**	
Gözaltına alınıp serbest bırakılanlara yönelik cezalandırıcı uygulamalar ;	- **277 kişiye adli kontrol,** - **1 kişiye ev hapsi ,** - **161. 619 TL İdari para cezası, (Çevre eylemlerine katılanlara 124.000, toplumsal olaylara katılanlara 37.000 TL gazetecilere 579. TL olmak üzere**	
b. Kaçırma , tehdit, Ajanlığa Zorlama		
Tespit edilen vaka sayısı	**42 (29'u başvuru, 13'ü basından)**	**43 vaka/ ihlal**
İhlal mekanları	- 15'i kaçırılarak - 10'u gözaltında, - 2'si sosyal medya üzerinden, - 16'sı evlerinin önünde, sokakta…	
İhlalde öne çıkan gerekçeler	- 21'i HDP ile bağı ve aktiviteleri, - 22'si HDP dışında siyasi/ demokratik aktiviteleri ,	
Faillerin kimlikleri (kendilerini tanıtırken kullandıkları ifadelere göre)	- 34 vakada "polis", - 1 vakada "Özel Tim" - 2 vakada "MİT", - 4 vakada "istihbarat" - 2 vakada tanımsız	

e- Irkçı- Ayrımcı saldırılar, kişi güvenliğine yönelik tehdit		
Başvuru sayısı	- **13 başvuru,**	**TOPLAM :** **35 KİŞİ**
Basın taraması yoluyla ulaşılan vaka sayısı	- **7 vaka**	
Saldırıya uğrayan kurum	- **2**	
Saldırıya uğrayan birey	- **33**	
Saldırlara gerekçe olarak öne çıkan nedenler	- **19 'u Kürt olmak ve Kürtçe konuşmak ,** - **3'ü Ermeni olmak,** - **4'ü LGBTİ+ birey olmak** - **1'i kadın olmak,** - **2 'si Siyasal ayrımcılık,** - **1' i yaşlılık,** - **1' i hastalık,** - **1'i Mezhep ayrılığı,** - **1'i güvenlik soruşturması,** - **2'si suç tipi nedeniyle infaz bakımından,** - **1 davranış tarzı nedeniyle**	
Saldırı failleri	- **6 vakada siviller,** - **5 vakada idareciler ,** - **4 vakada işyeri yöneticileri,** - **4 vakada basın, sosyal medya,** - **2 vakada polis,** - **1 vakada doktor,** - **1 vakada taksi şoförü,**	
Saldırı mekanları	- **3 vaka sokakta,** - **2 vaka takside,** - **3 vaka hastanede,** - **4 vaka resmi kurumda,** - **3 vaka işyerinde,** - **4 vaka medyada,** - **1 vaka okulda,** - **1 vaka hapiste,** - **1 vaka ticari faaliyet alanında** - **3 vaka demokratik faaliyet alanında**	

C- Psikolojik sorunlarla öne çıkan ihlal iddiaları	
Başvuru sayısı	**6 başvuru**
Başvuru nedenleri	**Özellikle** siyasi krizin derinleştiği, insan hak ve özgürlüklerine baskının arttığı, toplumun ve bireyin sıkışıklık duygusunun ve güvenlik kaygılarının arttığı dönemlerde derneğimize psikolojik sorunların öne çıktığı çok sayıda başvurunun yapıldığı gözlenmektedir. **2020 yılı için 6 örnek aşağıya alınmıştır. Nitekim bu örneklerde genel ihlal tablosunda da öne çıkan yakınmalar dikkat çekmektedir. Bu başvurularda; Düşüncesi çalınarak hakkının yendiği, sahte ihbarlarla hedef gösterildiği, Çin devletine virüsü dünyaya yaydığı için baskı uygulanması, Ermeni olduğu için taciz, takip, ayrımcılık, işkenceli sorgu tecavüz ve dijital yollardan taciz tehdit idiaları görülmektedir.**

Bu bölüm;

a- Gözaltı,
b- Kaçırma, tehdit ,ajanlığa zorlama,
c- Irkçı- Ayrımcı saldırılar, kişi güvenliğine yönelik tehdit ,
d- Psikolojik sorunlarla öne çıkan ihlal iddiaları, başlıkları altında incelenmiştir.

a- Gözaltı/ idari gözetim

Derneğimize yapılan 42 başvuruda 191 kişinin ve basın taraması yoluyla 287 olayda toplam 3786 kişinin gözaltına alındığı tespit edilmiştir. Gözaltına alınanların : 1867 kişi darbe ile ilişkili olarak, 1394 kişi toplumsal olaylar nedeniyle, 24 kişi sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındıkları, gözaltına alınanalar arasında : 47 gazeteci, 3 yazar, 12 avukat, 203 kurum temsilcisi, 31 trans birey olduğu tespit edilmiştir. Gözaltına alınanıp serbest bırakılanlardan ;
277 kişiye adli kontrol, 1 kişiye ev hapsi Çevre eylemlerine katılanlara 124.000, toplumsal olaylara katılanlara 37.000 TL ve gazetecilere 599. TL olmak üzere toplam 161.619 TL idari para cezası verildiği tespit edilmiştir.

Gözaltı/ İdari Gözetim/ Tutuklama vakalarına ilişkin örnekler; (42 başvuru-)

1. **21.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N.: Gözaltı, darp, kötü muamele, cinsiyet ayrımcılığı (başvuru özeti işkence klasöründe)**

2. **03.02.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan A; -Haksız Gözaltı ve İdari Gözetim Kararı- "** …, kendisinin Türkiye vatandaşı olduğunu, Fas vatandaşı olan eşi B. ile 3 yıl önce … evlendiklerini ve yaklaşık 2,5 yıl önce de Türkiye'ye geldiklerini söyledi. Eşi, geçen Salı günü evden polislerce gözaltına alınmış, birkaç gün sonra da Selimpaşa Geri Gönderme Merkezine götürülmüş. Görevlilere sorduğunda, eşinin üzerinde bir kod olduğunu, hakkında bir şüphe bulunduğunu söylemişler.

İki çocukları olduğunu, birinin sadece 10 aylık olması nedeniyle şu anda annesiyle birlikte geri gönderme merkezinde . Fas'tayken, eşinin kardeşinin kendilerini dayanaktan yoksun bir şekilde şikâyet ettiğini, Türkiye'ye geldiklerinde de terör şüphesi ile hem kendisinin hem eşinin gözaltına alındığını, eşinin 7 gün gözaltından sonra denetimli serbestlikle bırakıldığını, kendisinin ise 5 ay hapis yattığını söyledi. Ancak sonrasında şikâyetin sahte olduğunu ortaya çıkmasıyla her ikisinin de beraat ettiğini söyledi. Şu anda eşinin gözaltında olmasının nedeninin bu konu olabileceğini düşündüğünü ancak beraat ettikleri için bunun adil olmadığını söyledi ve eşinin deport edilmeyip serbest bırakılması için ne yapması gerektiğini sordu, yardım istedi.

3. **11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M :-Haksız gözaltı ve tutuklama-** " Arkadaşım Y Edirne'de Yunanistan'a yakın bir yerde arkadaşı A. ile birlikte yurt dışına çıkacakları gerekçesiyle gözaltına alındılar. Yurt dışı yasağı aldıkları için kaçak yollarla yurt dışına çıkacakları söylenerek askerler tarafından tutulup darp edilmişlerdir. 4 Ocak'ta gece yakalanan bu iki kişi, 5 Ocak'ta emniyete götürüldü. Batman savcılığına segbis ile bağlantı kurulduktan sonra tutuklanıp Edirne F Tipi cezaevine götürüldüler…" şeklinde beyanda bulunmuştur.
4. **13.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Z.: - Haksız gözaltı ve dava açılması, adli kontrol, sosyal medya paylaşımı-** "**Bir yıl önce** evimden gözaltına alındım. 24 saat gözaltında kaldıktan sonra haftada 2 gün imzaya bağlı kalma şartıyla serbest bırakıldım. O tarihten bu yana henüz mahkemeye çağırılmadım. İlk duruşmam 24 Mart 2020 tarihine Sosyal medya üzerinden hükümeti eleştirmemden dolayı bir yıldır imzaya tabi tutuluyorum…Adım kodlama şeklinde birçok gazeteye verilerek milliyetçi bir yerde hedef gösterildim. Bu süre zarfında imzadan dolayı çalışamadım, maddi ve manevi anlamda mağdur edildim. Yardım talep ediyorum. … Hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **21.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G.: Darp, işkence, gözaltı- 8 kişi- başvuru özeti işkence klasöründe-**

6. **24.02.2020 tarihinde deneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. K: Darp, işkence, haksız gözaltı, keyfi uygulamalar - sokakta, araç içinde, karakolda, hastanede - 2 kişi- Başvuru özeti işkence klasöründe-**
7. **09.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan T.:- Gözaltı, darp, kötü muamele, hakaret, küfür, toplanma ve gösteri özgürlüğü ihlali –** Başvuru özeti işkence klasöründe **–**
8. **09.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan K.: -Gözaltı, işkence- toplanma ve gösteri özgürlüğü ihlali –** Başvuru özeti işkence klasöründe **–**

9. **10.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan H.;-Gözaltı, Kayıp –**Kendisinin Almanya'ya yaşadığını, oğlu F.'nin yaklaşık 10-15 gün önce Tuzla'da gözaltına alındığını ve bir daha kendisinden haber alamadıklarını söyledi. Oğlunun …İstanbul'a çalışmak için geldiğini ve tersanede çalıştığını söyledi. Şu an nerede, gözaltında, tutuklu veya serbest olup olmadığını bilmediklerini, endişe ettiklerini söyleyip yardım talep etti.

10. **12.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve N.K için yazılı başvuruda bulunan İ.: Haksız gözaltı ve tutuklama- gazeteciler -** "29.02.2020 tarihinde haber takibi için Edirne ilinin Yunanistan'a olan sınırındaki Pazarkule sınır kapısına gittim. M. Ajansı muhabiriyim. Pazarkule sınır kapısına aynı ajansta çalıştığım N. K isimli arkadaşımla gittim. Sınır kapısına vardıktan 10 dakika sonra askerler tarafından

gözaltına alındık. Bulunduğumuz bölgede binlerce mülteci ve çok sayıda gazeteci bulunmaktaydı. Askerler, kimlik kontrolleri sonrası hakkımızda açılmış olan önceki yıllara ait davaların "yurtdışına çıkış yasağını" ve "askeri yasaklı bölgede çekim yapma" gibi gerekçeleri öne sürerek bizi gözaltına aldı. Ancak bizim maksadımız sınırı geçmek değil, haber yapmaktı. Öte yandan, sınır kapılarının açıldığını duyuran hükümetin kendisiydi. Bölgede yüzlerce gazeteci görev yapıyordu. Bizler muhalif gazeteci olduğumuz için gözaltına alındık. Orada yaşanan dramların engellenmesi adına gözaltı yaptılar. Gözaltına alındığımızda kamera kayıtlarımız silindi. Bu arada birçok gazeteci de karakola getirilmişti. Görüntülerini silip serbest bıraktılar, ama biz muhalif kimliğimizden dolayı gözaltında kaldık. Sınır karakolunda çok kötü muameleye maruz kaldık. Çok ağır küfür ve hakaretlere uğradık. Jeneratörün bulunduğu bir kafese benzer bir yerde yaklaşık 2 saat tutulduk. Daha sonra Edirne merkez ilçe jandarma komutanlığına götürüldük. Burada 2 günlük gözaltının ardından çıkarıldığım mahkemece "yurtdışı yasağını ihlal" gerekçesiyle tutuklanıp Edirne F Tipi Kapalı Cezaevine konuldum. Cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasına maruz kaldım. Kabul etmeyince darp edildim. Bir gün sonra mahkemeye yaptığımız itiraz sonucu tahliye edildim. Başvurumun kayıtlarda yer alması ve hukuki sürecin takibini talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **18.03.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan H; Ev baskını, Haksız gözaltı, tutuklama, kötü muamele – Başvuru özeti işkence klasöründe**

12. **30.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Sadık Topaloğlu; Haksız gözaltı kötü muamele sağlığa erişim hakkı ihlali Başvuru özeti işkence klasöründe**

13. **30.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Ş: -Haksız gözaltı, kötü muamele-** "28.02.2020 tarihinde Edirne Pazarkule sınır kapısında jandarma ve istihbarat görevlileri tarafından gözaltına alınıp kötü muameleye maruz kaldım. Birlikte gözaltına alındığım arkadaşım tutuklanıp Hapishaneye gönderilmiş. Olayın ayrıntılarını e-maille göndereceğim. Tıbbi destek ve bilgilendirme amaçlı başvuruda bulundum."

14. **15.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G: -Haksız gözaltı- "**Kardeşim Cuma günü Frankfurt'tan geldiğinde İstanbul Yeni Havalimanında gözaltına alındı ve Ankara'ya götürüldü… Oğlu Ankara'ya gitti ve avukat tuttu. Avukat 100 kişinin aynı davadan gözaltına alındığını, 63 kişinin yakalanıp bir kısmının tutuklandığını ve diğer kısmının serbest bırakıldığını söyledi. Derneğinizden hukuki destek istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. **07.07.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan F.; -Gözaltı- 7 Kadın- İ**stanbul Valiliği Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü önünde bu sabah saat 10.30 civarı, İstanbul Sözleşmesi ile ilgili taleplerini iletmek isteyen 7 kadının (…) polislerce gözaltına alındığını söyledi. Gözaltına alınan kadınların Sirkeci Polis Karakoluna götürüldüğünü, oradan da muayene için Haseki devlet hastanesine götürüldüklerine dair kendilerine mesaj attıklarını söyledi.

16. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H.T: -Fiziksel, sözlü, psikolojik şiddet, gözaltı-** Başvuru özeti işkence klasöründe**-**

17. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. T: -Fiziksel, sözlü, psikolojik şiddet, gözaltı-** Başvuru özeti işkence klasöründe**-**

18. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. T: Fiziksel, sözlü, psikolojik şiddet, gözaltı -** Başvuru özeti işkence klasöründe-

19. **27.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.: Kaçırılma, ajanlık dayatması, darp, ev baskını, gözaltı –** (başvuru özeti kaçırılma, tehdit, ajanlık dayatması klasöründe)
20. **03.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan V.: -Gözaltı, işkence –18 kişi -** (Başvuru özeti işkence klasöründe)
21. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Gözaltı, darp-** (Başvuru özeti işkence klasöründe)
22. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan F: Gözaltı, darp, işkence**

23. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. :Gözaltı, darp, işkence**

24. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M: Gözaltı, darp, işkence**

25. **09.09.2020 tarihinde derneğimize yazılı başvuruda bulunan M.: Haksız gözaltı, darp, hakaret - 16 kişi -** "07.09.2020 tarihinde ev baskınları, yol güzergâhlarında ve kurum giriş çıkışlarında ESP üye ve yöneticileri, HDK eş sözcüsünün de içinde yer aldığı bugün itibariyle 16 kişi zorla, işkence edilerek hukuksuz bir biçimde gözaltına alınmıştır. Ayrıca aranan ve listede olduğu söylenen kişilerin kaldığını tahmin ettikleri evler basılarak dağıtılmıştır. Dosyada gizlilik kararı olduğu için soruşturmanın içeriği ve gerekçesi belli değil. Avukatlar 4 kişiyle, 48 saati dolduranlar ile görüşmüş. Ç. Otlu ve çıplak arama dayatmasını kabul etmeyen V. Uyar özellikle darp edilmiştir. Bugün itibariyle gözaltına alınanların adları;… Gözaltı saldırısı, darp, hakaret, hukuksuzluk, kötü muamele ve işkence nedeniyle dernek kayıtlarında olması ve raporlarda yer almasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

26. **11.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A.: Gözaltı - kayıp**
"A. K yaklaşık olarak 5 yıldır Türkiye'de. Suriye'den yasal yolla geldi. Şu an hem İl Göç İdaresinden aldığı kimliği hem de pasaportu var. Pazartesi ya da Salı günüydü. Öğleden sonra saat 15.00-15.30 civarı çalıştığımız dönerciye polisler geldi. A.'nın anne ve babası Suriye'de yaşıyor ve ayrılmışlar. A. buradan kazandığı parayı annesine ve kardeşlerine gönderiyor. Günlük 70-75 TL para karşılığı çalışıyoruz ikimiz de. A., benimle ve ailemle birlikte yaşıyor. O gün polisler önce dükkânın içine girdi. Ben o sırada alt kattaydım. Maske kontrolüne geldiler sandım. Zaten maskelerimiz takılıydı. Alt kata da indiler, bakıp çıktılar. Ben üst kata çıktım baktım, A.'yı arkadan kelepçelemişler ve götürüyorlardı. Ne oldu diye sordum, cevap vermediler. Başakşehir Karakoluna götürüldüğünü söylediler. (sonra sorduk nerede olduğunu öğrenemedik) A., evinden işine giden bir insan, hiç kimseyle hiçbir şeyle ilgisi yok. Neden aldılar anlamadık. Zaten kendisi de bir suçu olduğunu düşünse polisi görünce kaçardı. Kaçmadı, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Resmi tüm belgeleri var. Arkadaşımın neden gözaltına alındığını (ve nerede olduğunu) öğrenmek ve serbest bırakılmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

27. **29.09.2020 günü İHD Genel Merkezinden E-Mail Yoluyla Gelen Başvurusunda G.; Gözaltı, tutuklama -** 11 Eylül 2020 Cuma günü 05.30da Türkiye geneli yapılan operasyonda eşim gözaltına alındı. Bir kişinin 2012 yılında gittiğim örgüt (fetö)evinde F. de vardı beyanı ile hiçbir delil olmadan eşim tutuklandı. İfadeyi veren kişi eşimin Bursalı olduğunu fakat ailesinin başka bir şehirde yaşadığını, kısa boylu, şişman ve esmer olduğunu belirtmiş. Fakat eşim İzmir doğumlu ve kütükte Kütahya 'ya kayıtlıdır. Ayrıca 193 cm boyunda, tanıdığım dediği dönemde ise 70-75 kilolarındaydı. Başka tanık ve ya herhangi bir suç unsuru

oluşturabilecek belge olmadığı halde eşim 13 gündür Metris 1 nolu cezaevinde d1 koğuşunda tutulmaktadır. 13 Eylül Pazartesi günü nöbetçi mahkemenin elinde hiçbir belge veya delil olmadığı halde diğer delilleri göz önünde bulundurarak tutukluluğuna karar verildi. Ayrıca eşimin hangi cezaevi ve koğuşta bulunduğu bana yetkililer tarafından bildirilmedi, günlerce eşimden haber alamadım. 23 Eylül Çarşamba günü kapalı görüşte kendisiyle bir defa görüşebildim.

28. **10.10.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan K.: Ev Baskını, gözaltı-** "Dün gece (09.10.2020) Bahçelievler'de bulunan evimiz terörle mücadele polisleri tarafından basıldı. 19 yaşındaki oğlum M.'yi, savcılık tarafından hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına aldılar. Av. Ş. , terörle mücadeleye giderek hakkında bilgi almak istedi. Ancak bilgi vermediler. Oğlum için endişeleniyorum. Hakkında bilgi almak için yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

29. **20.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Ev baskını, Gözaltı -** "Ben Ü.'nün babasıyım. 20.10.2020 tarihinde sabah 04.00 sıralarında Mahmutbey Mahallesi Bağcılar adresindeki evimize polis, jandarma, sivil, resmi kişiler zili çalarak "Ü. Burada mı" dediler. Biz de evet burada dedik. Gözaltı tutanağını gösterdiler. Kapıda Ü.nün hazırlanmasını, beraber gideceklerini, Maslak Jandarma İl Komutanlığına gideceklerini söylediler. Evden hiçbir şey alınmadı, evi aramadılar, götürdüler. Sabah saat 10.00 gibi Maslak Jandarma Komutanlığına gittiğimizde nizamiyede görevli askerler ailesinin görüşemeyeceğini fakat avukatla görüşebileceğini söylediler. Bizim kendi avukatımız olmadığı için baroya başvurduk. Mağdurun talep etmesiyle göndereceklerini söylediler. Daha sonra İnsan Hakları Derneğine giderek durumu anlattık. Dört gün gözaltı süresi olduğunu söylediler. Biz de bir avukatın ilgilenmesini istedik. Fakat durum acil olduğu için bir avukatın ilgilenmesi, bizi bilgilendirmesi, kaygımızı gidermesini istedik. Sizlerden isteğimiz bir avukatın gidip görebilmesi. Oğlum kendi halinde işinde gücünde olan birisi. Ama okuduğu okulun Deniz Harp Okulu olması ve malum fetöcü diye adlandırılan olmasıdır. Kendisi okulu bitirip deniz teğmeni rütbesi takmasına rağmen 2015 Temmuz ile birlikte bu hakları elinden alınıp İstanbul Üniversitesi Makine Mühendisi diploması almasını söylediler. Yüksek lisansını İstanbul Üniversitesinde yaptı. Şimdi kendisi taksicilik yapıyor. Oğlum, Maslak Jandarma Komutanlığında gözaltında. Acilen bir avukatın görüşme yapmasını istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

30. **28.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Ü. : Gözaltı -** "2016 yılında askeri okuldan mezun olup göreve başlamadan okulla ilişiğim KHK ile kesildi. Sonrasında 5 ay makine mühendisi olarak çalıştım. 2017 yılında yüksek lisansa başladım. 20.10.2020 tarihinde jandarma tarafından evden gözaltına alındım. Polis ve jandarma ekipleri tarafından saat 05.00 gibi (resmi ekipler tarafından) Maslak İl Jandarmaya ifade vermek için götürüldüm. Evde arama yapılmadı. Cep telefonumu istemediler. Gözaltına alındıktan 2-3 saat sonra avukat yokluğunda mülakat yapıldı. Etkin pişmanlıkta yararlanmam tavsiye edildi. Bildiklerimi anlatıp 1-2 gün içinde beni bırakacaklarını söylediler. Yaklaşık bir gün sonra barodan avukat geldi. Avukat eşliğinde ifademi verdim. İfade verirken bir an önce çıkabilmek için 2007 yılından itibaren bildiğim isimleri etkin pişmanlık kapsamında söyledim. 22.10.2020 tarihinde saat 23.30'da serbest bırakıldım. Serbest bırakıldığımdan beri sürekli yorgunluk, baş ağrısı hissediyorum. Psikolojik olarak kendimi gergin hissediyorum. Hukuki sürecin takibi ve tıbbi destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

31. **21.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A: Gözaltı -** "20.10.2020 Salı günü polis evimize gelip oğlumun imza atması gerektiğini söyledi. Sorduğumuzda "denetimli serbestlik imzası" dediler. Sonra biz oğluma gitmesini söyledik, bir şey yoktur, imza at gel, dedik. Oğlum gitti ama dönmedi.

Ben karakola gittim, bana Vatan Emniyete gönderildiğini söylediler. Vatan emniyete gittim. Oğlumun engelli olduğunu söyledim ve gözaltının nedenini sordum. Torbacı çeteleri ile ilgili dediler. Korkmamam gerektiğini soruşturma bitince göndereceklerini söylediler. Ben de, madem öyle neden başta bize sadece imza dediniz, dedim. Oğlum engelli olduğu için çok kaygılıyım. Avukatımıza gittim. O vatan emniyete gitti. Soruşturma sürüyor dediler. Benden oğlumun engeli ile ilgili belgeleri istedi. Avukatım ilgileniyor. … Eğer oğluma bu süreçte bir şey olursa burada açıklama yapmak istiyorum. Engelli olduğu için çok korkuyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

32. **30.10.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan G. A: Gözaltı -** "Antakya'dan arıyorum. Kardeşim S. 28.10.2020 tarihinde gözaltına alındı. Bir gün burada tutuldu ve sonrasında İstanbul'a gönderileceği söylendi. Buradayken bize hiçbir bilgi vermediler. Şu anda da nerede olduğu ile ilgili bilgimiz yok. İstanbul'da olup olmadığını öğrenmek istiyoruz. Kardeşim…" şeklinde beyanda bulunmuştur.
33. **31.10.2020 tarihinde İHD Mersin Şubesinin e-mail yoluyla gönderdiği başvuruda M. Ekinci: Ev baskını, kötü muamele, gözaltı**
34. **02.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S. Eriş: Ev baskını, kötü muamele, gözaltı, Covid-19 tedbirlerinin alınmaması- Gözaltına alınan yaklaşık 100 kişi için-** "Merhabalar, 28-29 Ekim tarihlerinde İstanbul başta olmak üzere Mersin, Adana, Hatay, İzmir, Kocaeli, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Sakarya gibi çeşitli illerde gözaltılar gerçekleşmiştir. Gözaltına alınanlar otobüsle İstanbul'a getirilmiştir. Gerek İstanbul'a getirilirken gerekse getirildikten sonra nezarethanede tutuldukları süreçte Covid-19 olan insanlar olmasına rağmen gözaltı süreleri 4 gün uzatılmıştır. -29.10.2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan Ö. K'un Covid-19 testi pozitif çıkmış ve gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılmıştır. -28.10.2020 tarihinde Hatay'da gözaltına alınan E.A Covid-19 belirtileri göstermesine rağmen Hatay'dan İstanbul'a getirilmiş, İstanbul emniyet müdürlüğünde gözaltına tutulmuş, 2-3 gün sonra pozitif olduğu için serbest bırakılmıştır. İ.A, Covid-19 belirtileri gösteriyor ancak filmi temiz çıktı diye test yapmadan hastaneden gönderilmiş olup halen gözaltında tutulmaktadır.-28.10.2020 tarihinde gözaltına alınan İ. K, Hatay'dan gözaltına alınmış İstanbul'a doğru yola çıkıldığında Covid-19 testinin sonucunun pozitif çıkması sonucu yolda serbest bırakılmıştır. -D.S gözaltına alınmış, Covid-19 belirtileri göstermesine rağmen herhangi bir önlem alınmamıştır. 3-4 gün sonra müvekkilin ateşinin yükselmesi ve kusması neticesinde ambulansla hastaneye sevk edilip serbest bırakılmıştır.- Hala gözaltında buluna S.T Covid-19 semptomları göstermesine rağmen diğer insanlarla aynı yerde tutulmakta, hastaneye sevki sağlanmamaktadır.

    -O. A'ın da ağrıları bulunmasına rağmen Covid-19 testi yapılmamıştır. -13 kişi için sağlık kontrolü sırasında çeşitli tanılarla reçeteler yazılmıştır.Müvekkillerin gözaltına alındıkları andan itibaren can güvenlikleri bulunmamaktadır, zira çok ciddi bir temas söz konusudur" şeklinde beyanda bulunmuş gözaltına alındığını söylediği 100 kişiden 82 sinin isimlerini liste olarak sunmuştur.

35. **4.11. 2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesi nden gönderdiği mektubunda B. T. Ğ. (Irak Kürt bölgesel Yönetimi vatandaşı) ; Haksız tutuklanma ve halen mahkemeye çıkarılmama-**

    "Merhaba değerli İHD çalışanları. Irak Kürt Bölgesel vatandaşıyım. Dokuz aydır cezaevindeyim. Propaganda yapmışım deyip beni tutukladılar. Tutuklandığımdan beri ne ailemle görüştüm ne de benim burada olduğumdan haberleri var. Dokuz aydır mahkeme "Irak yönetimiyle iletişime giremedik" deyip beni bekletiyor. Avukatım yok. Dokuz aydır param olmadığı için de rezil rüsva içinde bir hayat sürdürüyorum. Sizden ricam bana yardım etmeniz ve benimle iletişim sağlamanızdır. Ailem Erbil'de

yaşıyor. Bir tane kızım var. Aylardır sesini bile duymadım. Öldüler mi kaldılar mı bilmiyorum. Saygı ve sevgilerimi sunuyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum."

36. **04.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı eşi ve çocukları için başvuruda bulunan A.N(Suriye):** "Eşimle birlikte 7 yıl önce Türkiye'ye geldik. Buraya geldikten sonra 4 çocuğumuz oldu. En küçük çocuğumuz Hayat 6 aylık doğmuştu. Uzun süre kuvözde kaldı. O nedenle ona çok özenli davranıyorduk. Bir yaşına gelmişti. 28 Eylül günü eşim beni telefonla arayarak acilen eve gelmemi Hayat iyi olmadığını söyledi. Yanımda bir Türk ve bir Suriyeli arkadaşla taksiyle eve gittik. Bu sırada ambulans çağırmıştık. Biz eve vardığımızda ambulans henüz gelmemişti. Çocuğu taksiyle hastaneye götürürken yolda ambulansa rastladık. Çocuğu ambulansa koyduk, hastaneye gittik. Çocuğu yoğun bakıma aldılar, İlhan Varank hastanesinde. Birkaç saat sonra Çekmeköy Devlet hastanesine sevk edildi. Sabaha karşı 05.00'de bize eve gidin dediler. Sabah hastaneye gittim. Orada polisler benimle birlikte eve gidip eşimi ve diğer üç çocuğumu da alıp karakola götürdüler. Beni en az 2 saat darp ettiler karakolda. Bana katil, tecavüzcü dediler. Ben anlamadım, ne katili dedim. Meğer Hayat hastanede ölmüş, haberimiz yoktu. Bu sırada eşimi de darp etmişler ve çocukta darp işkence izlerini kendisinin yaptığını söylemesi için baskı yapmışlar. Eşim tehditlerden korkup kabul etmiş. ..Karakolda bir gün kaldık. Çocukları sosyal hizmetler aldı. Ertesi mahkemeye çıkarıldık. Beni tutuksuz yargılamayla serbest bıraktılar. Ama eşim, tutuklanıp Bakırköy Kapalı Kadın Hapishanesine gönderildi…Talep: Bizi bu zor durumdan kurtarabilecek, suçsuz olduğumuzu ortaya çıkarabilecek bir avukat talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.
37. **05.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Z.: Polis baskısı, gözaltı, tehdit-** Başvuru özeti işkence klasöründe
38. **06.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. : Ajanlık dayatması, gözaltı** – Başvuru özeti Kaçırılma ve ajanlık dayatması klasöründe
39. **06.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek İngilizce yazılı başvuruda bulunan A. G (Cezayir): Haksız gözaltı, kötü muamele, hakaret, şiddet** - başvuru özeti mülteci klasöründe- **09.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan F.: Gözaltı, ajanlık dayatması (**Başvuru özeti Kaçırılma ve ajanlık dayatması klasöründe)

40. **27.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Av. M.H: Gözaltı, Covid 19 pozitif, tedavi hakkı ihlali** "Müvekkil Ç. K. U, 26.11.2020 tarihinde HDK'ye yönelik operasyon kapsamında İstanbul'da evinden gözaltına alınmıştır. Gözaltı sonrası kolluk görevlileri tarafından covid19 testi yapılarak Emniyete girişi yapılmıştır. İlk 24 saat avukat görüş kısıtlaması nedeni ile kendisiyle görüşme gerçekleştirilememiştir. Kısıtlama sırasında müvekkilin ailesi Sağlık Merkezi tarafından aranarak covid19 testinin pozitif çıktığı belirtilmiştir. Bunun üzerine 27.11.2020 tarihinde sabah saatlerinde Savcılık Makamına başvuru yapılarak müvekkilin serbest bırakılması talep edilmiştir. Başvuru sonrası 24 saat görüş yasağının da son bulmasıyla müvekkille görüşme sağlanabilmiştir. Müvekkil, baş ağrısı, yoğun baş dönmeleri ve eklem ağrılarının başladığını belirtmiştir. Yürürken zorluk çektiği, iki büklüm oturduğu ve acı çektiği de tarafımızca gözlenmiştir. Aradan 36 saat geçmiş olmasına rağmen henüz filyasyon ekibinin gelmediği, ilaç tedavisine başlanmadığını da belirtmek gerekmektedir. İlk 24 saat diğer şüphelilerle beraber aynı nezarethanede tutulmuştur. Dün gece test sonucunun gelmesi üzerine ayrı bir yere alınmıştır. Müvekkil tutulduğu yerin hijyen koşullarının kötü olduğunu belirtmiştir. Tuvalet kâğıdı ve peçete gibi ihtiyaçların dahi karşılanmadığını belirtmiştir. Müvekkilin filyasyon ekibinin verdiği ilaçlar dışında kan sulandırıcı, ağrı kesici ve takviye vitamin haplarına ihtiyacı olacağı açıktır. Ayrıca akciğerde tutulum riskinin bulunup bulunmadığının kontrolü için tomografi çekilmesi gerekmektedir. Müvekkille

yapılan görüşmedeki izlenimleri de belirterek Savcılık Makamına ikinci bir başvuru gün içinde yapılacaktır. Bilginize, iyi çalışmalar" şeklinde beyanda bulunmuştur.

41. **16.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H.: gözaltı, ajanlığa zorlama** (Başvuru özeti Kaçırılma ve ajanlık dayatması klasöründe)

Basın taraması yoluyla başvurulara ek olarak 287 olay ve 3595 gözaltı tespit edilmiştir .

1. **5 Ocak 2020- gözaltı, işkence** - İstanbul'un Sultangazi ilçesinde gözaltına alınan Deniz Aydın ve Taylan Gültekin isimli 2 kişinin götürüldükleri polis karakolunda işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Deniz Aydın ve Taylan Gültekin'in maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen tıbbi rapor aldıkları ve konuyla ilgili suç duyurusunda bulunacakları öğrenildi.
2. **6 Ocak 2020- gözaltı, kötü muamele, oturma eylemine müdahale**- KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda oturma eylemi yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi 146. kez polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
3. **8 Ocak 2020 – gözaltı-** Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 6 kişi ByLock kullandıkları iddiası ile gözaltına alındı.
4. **12 Ocak 2020 – gözaltı-** tarihinde darbe girişimi ile ilişkilendirilen 4 kişi, Edirne'de yasadışı yollarla Yunanistan'a gitmeye çalıştıkları için ve bu kişilere yardım ettikleri iddia edilen 3 kişi gözaltına alındı.
5. **13 Ocak 2020- gözaltı -** İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca FETÖ'ye yönelik yürütülen soruşturmada örgütün tepe yönetimiyle irtibat kurdukları ve ByLock kullandıkları belirlenen 33 şüpheli hakkında gözaltı kararı verildi. Eş zamanlı düzenlenen operasyonlarda 20 zanlı gözaltına alınırken 11 şahsın yurt dışında olduğu 2 şüphelinin ise arandığı kaydedildi.
6. **13 Ocak 2020- gözaltı tutuklama-** Balıkesir'de FETÖ soruşturması kapsamında Bandırma 6. Ana Jet Üs Komutanlığında görevli muvazzaf astsubaylar A.O.E., İ.Z., O.M. ve Y.G. yakalanarak gözaltına alındı.
7. 13 Ocak 2020- gözaltı- **Gazeteci** ve sosyal güvenlik uzmanı Ali Tezel, hakkında açılan bir "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında İstanbul'da gözaltına alındı. Ali Tezel aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
8. **14 Ocak 2020- gözaltı-** İstanbul'da yapılan ev baskınında Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (TAYAD) üyesi Mehmet Güvel ile Nuri Cihanyandı isimli bir kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
9. **16 Ocak 2020- gözaltı-** İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Gökhan Uysal ve Mert Arslan) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
10. **16 Ocak 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilgili olarak aranan"Metin İyidil'i kaçırmaya çalıştıkları" iddiasıyla İstanbul'da 3 kişi gözaltına alındı. 3 kişinin aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.
11. **21 Ocak 2020- gözaltı kararı-** Darbe girişimi ile ilgili olarak adliye ve ceza infaz kurumlarında çalışan personele yönelik Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 10 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği ve bu kişilerin yakalanması için 8 ilde operasyonlar yapıldığı öğrenildi.
12. **23 Ocak 2020- gözaltı, basın açıklamasına müdahale -** İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve adil yargılanma talebiyle 205 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak, 23 Ocak 2020 tarihinde gittikleri Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Şişli ilçe binasında polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
13. **20 Ocak 2020- gözaltı, tutuklama-** 15 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan HDP İl binası önünde havaya 7 el ateş ettikten sonra gözaltına alınan M. S. H. simli kişinin 20 Ocak 2020

tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'ruhsatsız silah kullanma' ve 'çevreyi rahatsız etme' iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

14. **21 Ocak 2020 -gözaltı- basın açıklamasına engel**- İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda, cezaevinde ölüm orucunda olan Grup Yorum üyeleri Helin Bölek ve İbrahim Gökçek ile ilgili basın açıklaması yapan 2 kişi (Helin Bölek'in annesi Aygül Bilgi ve Bakican Işık) polisin müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.
15. **23 Ocak 2020 -gözaltı- basın açıklamasına engel-** İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve adil yargılanma talebiyle 205 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak, gittikleri Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Şişli ilçe binasında polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
16. **24 Ocak 200 -gözaltı- basın açıklamasına engel**- İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve adil yargılanma talebiyle 207 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak,İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yaptıkları basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Zeynep Koçak ve Hasan Koçak, 1 Eylül 2019 tarihinden bu yana yapmak istedikleri basın açıklamalarına yönelik polis müdahaleleri sonucunda 9. kez gözaltına alınmış oldu.
17. **27 Ocak 2020 -gözaltı- basın açıklamasına engel-** KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda oturma eylemi yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi 149. kez polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
18. **28 Ocak 2020 -gözaltı, adli kontrol ile serbest bırakma-** İranlı rap sanatçısı Amir Hossein Maghsoudloo'nun İstanbul'un Fatih ilçesinde gözaltına alındığı öğrenildi. Söz konusu haberlerde Maghsoudloo'nun 'uyuşturucu kullanmaya teşvik' iddiasıyla İran'da kırmızı bültenle arandığı belirtildi. Maghsoudloo 4 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
19. **28 Ocak 2020- gözaltı-** tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde 5 kişi gözaltına alındı.
20. **3 Şubat 2020 -gözaltı- basın açıklamasına engel-** KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda oturma eylemi yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi 150. kez polis tarafından fiziksel şiddet ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı
21. **3 Şubat 2020 – gözaltı-** Cumhurbaşkanına Hakaret iddiası- İstanbul'un Sarıyer ilçesinde bulunan bir notere giderek Cumhurbaşkanı'na tarafsız bir cumhurbaşkanı gibi davranmadığını ve Cumhurbaşkanlığı'nı tanımadığını ve kabul etmediğini belirten bir ihtarname çekmek isteyen Nuri Başkapan isimli kişinin ihtarnameye çekmeyi kabul etmeyen noterin çağırdığı polis tarafından 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla gözaltına alındığı ve aynı gün içinde savcılık talimatı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.
22. **3 Şubat 2020- gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili olarak açılan İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 20 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 17 kişi gözaltına alındı.
23. **4 Şubat 2020 –gözaltı-** adliye ve ceza infaz kurumu personellerine yönelik Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 11 ilde düzenlenen operasyonlarda 24 kişi gözaltına alındı.
24. **5 Şubat 2020- gözaltı, basın açıklamasına polis müdahalesi**- İstanbul Beşiktaş'ta bulunan Kızılay binası önünde Kızılay'a yapılan bağışların Ensar Vakfı'na aktarılmasını protesto etmek için basın açıklaması yapan Dev-Güç üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (Umut Doğan ve Bekir Açat) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

25. **5 Şubat 2020- gözaltı, gazeteci -** Görüş için gittiği Silivri Cezaevi 5 Nolu Cezaevi'nde gözaltına alınan Mezopotamya Haber Ajansı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ferhat Çelik, haber ajansında yayınlanan **bir haber ile ilgili** Silivri Adliyesi'nde ifadesi alındıktan sonra aynı gün içinde serbest bırakıldı.Ferhat Çelik aynı gün içinde kaldığı eve gelen polis tarafından aynı soruşturma ile ilgili **ikinci kez gözaltına alındı.** Silivri Adliyesi'nde verdiği ifade sisteme girmediği için gözaltına alınan Ferhat Çelik daha sonra serbest bırakıldı.
26. **6 Şubat 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 223 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 237 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 235 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 6 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu'nu gözaltına aldı. 18 Haziran 2019 tarihinde açlık grevine başlayan İbrahim Gökçek eylemini 3 Ocak 2020 tarihinde, Helin Bölek ise 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti.
27. **6 Şubat 2020 – gözaltı-** insan hakları savunucusu- İHD İstanbul Şubesi Başkanı avukat Gülseren Yoleri, 6 Şubat 2020 tarihinde evine gelen iki sivil polis tarafından gözaltına alındı. Cumartesi Anneleri'nin 12 Ekim 2019 tarihinde Galatasaray Meydanı'nda 759'uncu hafta buluşmasında yaptığı konuşma gerekçesiyle gözaltına alınan Gülseren Yoleri, götürüldüğü Sarıyer Karakolu'ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
28. **6 Şubat 2020- gözaltı**- yazar- Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 10 Ekim 2019 tarihinde başlattığı Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik askeri operasyonu, Roboski katliamı vb. olaylar ile ilgili **sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı gerekçesiyle** 5 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan yazar Fuad Önen, 6 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
29. **7 Şubat 2020 - gözaltı-** HDP ve Barış Anneleri'ne yönelik- İstanbul'da yapılan ev baskınlarında aralarında **Halkların Demokratik Partisi (HDP) yö**neticisi ile bir Barış Annesi'nin de olduğu kişiler gözaltına alındı. Gözaltına alınan 10 kişiden 4'ü 10 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi oldukları' iddiasıyla tutuklandı. 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesinin cezaevinde tutulan mahpuslara para göndermek olduğu öğrenildi. Tutuklananların isimleri: HDP il örgütü bina sorumlusu Mustafa Turgut, Adem Öztürk, Ahmet Ogün, HDP Bahçelievler ilçe yöneticisi Serkan Yılmaz. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanlar: Barış Annesi Canşah Cemile Çelik, İsmail Sever, Serkan Bacaru, Mesut Yılmaz, Süreyya Aydın, İhsan Sinmiş.
30. **7 Şubat 2020 –gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 11 ilde düzenlenen operasyonlarda 18 kişi gözaltına alındı.
31. **8 Şubat 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale, adli kontrol-** İstanbul'un Şişli ilçesinde eylem yapan Gençlik Komiteleri üyelerine müdahale eden polis 10 kişiyi ve Sendika.org muhabiri Vedat Örüç'ü fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında 1 kişinin fenalaştığı polisin buna rağmen müdahale etmeye devam ettiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi. Gözaltına alınan 11 kişinin 9 Şubat 2020 tarihinde mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.
32. **8 Şubat 2020 -gözaltı, gazeteci, kabahatler kanununa ayk. ceza**- İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde Genel Bilgi Toplama (GBT) uygulaması için kendisine kimlik soran bekçilere böyle bir hakları olmadığını söyleyen gazeteci Ersan Kınık'ın Beşiktaş Karakolu'na götürüldüğü, burada Kabahatler Kanunu'nun 32. ve 40. maddeleri kapsamında 392 TL ve 187 TL olmak üzere toplam 579 para cezası kesildiği öğrenildi.
33. **9 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'e destek olmak için İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Ahmet Gökçek ve Aygül Bilgi) gözaltına aldı.

34. **9 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) başvuru ücretine yapılan zammı protesto etmek için 9 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde "Müşteri değil öğrenciyiz" pankartı açarak yol kapatma eylemi yapan Dev-Lis üyelerine müdahale eden polis 3 kişiyi (Bünyamin Süskü, Yıldız İdil Şen ve Berivan Han) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan 3 kişi 10 Şubat 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
35. **11 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucundaki Mustafa Koçak, Helin Bölek ve İbrahim Koçak'a destek için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, İsmail Kara'yı gözaltına aldı. İsmail Kara'nın aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
36. **11 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Baki Can Işık, Aygül Bilgi) gözaltına aldı.
37. **11 Şubat 2020 -gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli, bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 14 kişi gözaltına alındı.
38. **11 Şubat 20 –gözaltı, sosyal medya paylaşımları CB hakaret suçlaması-** İsviçre'den İstanbul'a gelen Ayten Sarıkaya Kesler isimli bir kişi sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alındı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkemeye tarafından tutuklandı. Tutuklama kararı sonrasında, kanser hastası olan Ayten Sarıkaya'nın adliyede fenalaşarak hastaneye kaldırıldığı ve tedavisinin tamamlanmasından sonra cezaevine götürüleceği bildirildi. Haberde ayrıca Ayten Sarıkaya Kesler'e baygın halde iken zorla sorgu tutanağının imzalatılmaya çalışıldığı iddia edildi.
39. **11 şubat 2020- gözaltı, çıplak arama, sosyal medya paylaşımları-** Arlet Natali Avazyan isimli bir kişi, 11 Şubat 2020 İstanbul'da tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alınan Arlet Natali Avazyan 12 Şubat 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Çıplak aramaya maruz bırakıldığın söyledi.
40. **13 Şubat 2020 – gözaltı-** darbe girişimi kapsamında Rize Emniyet Müdürü'nün öldürülmesiyle ilgili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 25 kişi; İstanbul'da yapılan ev baskınlarında 19 kişi; gözaltına alındı.
41. **14 Şubat 2020 -gözaltı, adli kontrol-** İstanbul'da gözaltına alınan 7 kişi 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
42. **15 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Mustafa Koçak'ın anne ve babası Zeynep Koçak ve Hasan Koçak'ı gözaltına aldı.
43. **15 Şubat 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı-** ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, İbrahim Gökçek, Helin Bölek ve Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi avukatlar için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Volkan Çeşme ve Batuhan Şendağı) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
44. **17 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-**Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 230 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 244 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 242 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu'nu gözaltına aldı
45. **17 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 231 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 245 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 243 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis,

2 kişiyi (Aygül Bilgi ve Yaşar Coşkun) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldıkları öğrenildi

46. **18 Şubat 2020- gözaltı, gazeteci yazar-** Müfid Yükse'in 18 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındığı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldığı öğrenildi.
47. **18 Şubat 2020 -gözaltı, insan hakları savunucusu-** İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18 Şubat 2020 tarihli kararıyla hakkında açılan davadan beraat eden ve tahliye kararı verilen Osman Kavala, aynı gün içinde 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili hakkında açılmış bir soruşturma kapsamında cezaevinden tahliye edilmeden yeniden gözaltına alındı.
48. **18 Şubat 2020 -gözaltı, gazeteci -** haber takibi için İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bulunan bir okula giden Kanal D muhabiri Şevval Şirin okul müdürünün çağırdığı polisler tarafından gözaltına alındı. Şevval Şirin'in cep telefonuna mahkeme kararı olmamasına rağmen el konulduğu ve saatlerce bir odada kapalı tutulduğu öğrenildi. Aynı gün içinde serbest bırakılan Şevval Şirin'in kendisini gözaltına alan polislerden şikâyetçi olduğu bildirildi
49. **19 Şubat 2020 –gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 26 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 36 kişi gözaltına alındı.
50. **19 Şubat 2020 -gözaltı, anma eylemine müdahale-** Yaşadığı ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği bildirilen İstanbul Üniversitesi öğrencisi Hakan Taşdemir'i anmak için 19 Şubat 2020 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde eylem yapan üniversite öğrencilerine müdahale eden polis ve özel güvenlik birimleri 3 kişiyi gözaltına aldı.
51. **20 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon meydanında yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, 1 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu) gözaltına aldı.
52. **21 Şubat 2020 - gözaltı, yürüyüşe müdahale-** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, gençlik örgütleri tarafından son dönemde artan intiharlara ilişkin yapılmak istenen yürüyüşe müdahale eden polis 9 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar 22 Şubat 2020 tarihinde savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.
53. **21 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale**- İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı
54. **21 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale**- İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, 5 kişiyi (Ahmet Gökçek ve Aygül Bilgi, Gökhan Uysal, Özcan Karagöz ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
55. **23 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale**- İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, 5 kişiyi (Ahmet Gökçek ve Aygül Bilgi, Gökhan Uysal, Özcan Karagöz ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
56. **24 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale**- KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda 153 haftadır sürdürdüğü oturma eylemini yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
57. **25 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin il binası önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 3 kişiyi (Zeynep Koçak, Hasan Koçak ve soyadı öğrenilemeyen Özlem isimli kişi) zorla gözaltına aldı.

58. **25 Şubat 2020 -gözaltı, HDP yöneticisi-** HDP Bayrampaşa İlçe Eş Başkanı Nedim Genç İstanbul'da gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
59. **27 Şubat 2020–gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 241 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri 256 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 255 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 27 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanağaoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
60. **27 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, Helin Bölek ve İbrahim Göçek'e destek olmak 27 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, TAYAD üyesi 4 kişiyi gözaltına aldı. 4 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
61. **29 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-**Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 244 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile 259 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 257 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 28 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 8 kişiyi (Grup Yorum üyesi Meral Hır, BEKSAV Eş Başkanları Canan Kaplan ve Ahmet Uçar, HDK İstanbul İl Eş Sözcüsü Yoldaş Aydın, ESP İstanbul İl Yöneticisi Çınar Altan ile Aygül Bilgi, Ahmet Gökçek ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 8 kişi 29 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
62. **29 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, Helin Bölek ve İbrahim Gökçek'e destek olmak için 29 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2 kişi 1 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
63. **2 Mart 2020- gözaltı ,gazeteci, mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa'ya geçişi ile ilgili haber takibi için Edirne'de bulunan-** 8 gazeteci ve 1 çevirmen 'askeri yasak bölgeye girdikleri' iddiasıyla gözaltına alındı.
64. **2 Mart 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-**, KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda 154 haftadır sürdürdüğü oturma eylemini yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
65. **3 Mart 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 246 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ve Grup Yorum üyeleri 261 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ile 259 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 3 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Aygül Bilgi ve soyadı öğrenilemeyen Özlem isimli bir kişi) gözaltına aldı.
66. **3 Mart 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-**Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri Helin Bölek ve İbrahim Göçek'e destek olmak için 3 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon meydanında yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı.
67. **5 Mart 2020 -gözaltı, DİSK yöneticisi, sosyal medya paylaşımı nedeniyle, adli kontrol -** Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) İletişim Daire Başkanı Umar Karatepe, 5 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Umar Karatepe aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı

68. **5 Mart 2020 – gözaltı, sosyal medya paylaşımı nedeniyle-** Suriye'nin İdlib kentinde bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) personeline yönelik düzenlenen ve resmi açıklamalara göre 33 askerin öldüğü saldırı ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul'da gözaltına alınan 6 kişi 6 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
69. **6 Mart 2020 – gözaltı, EMEP üyelerine 8 Mart bildirisi dağıtımı sırasında-** Çanakkale'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ile ilgili bildiri dağıtan Emek Partisi (EMEP) üyelerine müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltı gerekçesinin bildiride yer alan savaş karşıtı ifadeler olduğu öğrenildi.
70. **6 Mart 2020 – gözaltı, gazeteciler, tutuklama, adli kontrol-** İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik, Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Editör Semiha Alankuş ve Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağırel aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. OdaTV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
71. **7 Mart 2020 -gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul'da 1 kişi gözaltına alındı.
72. **7 Mart 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm oruçları ile ilgili 7 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı.
73. **8 Mart 2020 - gözaltı, tutuklama, gazeteciler-** Savcılığın Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağırel'ın serbest bırakılmasına yaptığı itirazı üzerine 3 kişi yeniden gözaltına alınarak 8 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.
74. **9 Mart 2020 – gözaltı, İstanbul valiliği etkinlik yasağı, basın açıklamasına müdahale-**İstanbul Valiliği 8 Mart 2020 akşamı Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi üzerinde yapılacak Feminist Gece Yürüyüşü'nü yasakladı. Yürüyüş için Sıraselviler Caddesi'nde toplanan kadınlara polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. Polisin ayrıca gazetecilere de müdahale ettiği ve onları alandan uzaklaştırmaya çalıştığı bildirildi. Müdahale sonucu en az 32 kadının gözaltına alındığı ve gözaltına alınanlar arasında Gazete Yolculuk muhabiri Buse Söğütlü ile ismi öğrenilemeyen 2 gazetecinin de olduğu öğrenildi. Gözaltına alınanlar 9 Mart 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
75. **9 Mart 2020 – gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul Bakırköy Meydanı'nda 155 haftadır sürdürdüğü oturma eylemini yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
76. **9 Mart 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanağaoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı.
77. **9 Mart 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Ahmet Gökçek ve Özlem Balkır isimli 2 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
78. **10 Mart 2020 - gözaltı, gazeteci, Edirne'de mültecilerin sınır geçmesine ilişkin haber takibi** yapan Halk TV kameramanı Yavuz Dönmez'in gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
79. **11 Mart 2020 – gözaltı, ziyarete polis engeli -** tarihinde istekleri ve iradeleri dışında mahkeme kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülen açlık grevinde olan Grup Yorum üyelerini İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'i **ziyaret etmek için hastaneye gelen 8 kişi** (Betül Varan, Seher Adıgüzel, Eren Erdem, İbrahim Gökçek'in kardeşi Onur Gökçek, Fırat Kıl, Beyhan Gün, Cemile Temizkalp, Ulaş Baran) gözaltına alındı.
80. **11 Mart 2020 - ev baskını, darp, gözaltı, işkence -** İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesindeki eve polis 11 Mart 2020 tarihinde baskın düzenledi. Baskın sırasında açlık grevindekilere

destek için evde bulunanların ters kelepçelendiği ve Erdinç Aslan, Ayhan Gün, Yurdagül Gümüş'ün gözaltına alındığı bildirildi.

81. **13 Mart 2020 – gözaltı, tutuklama, TUHAY-DER faaliyeti-** 11 Mart 2020 tarihinde Muğla'nın Fethiye ilçesinde cezaevindeki mahpuslara para gönderdiği gerekçesiyle gözaltına alınıp İstanbul'a getirilen Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma Derneği (TUHAY-DER) Marmara Bölgesi Eş Başkanı Esin Çelik, 13 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
82. **16 Mart 2020 – gözaltı, tutuklama-** Darbe girişimi ile ilişkili olarak İstanbul'da gözaltına alınan aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Azeri iş insanı Mübariz Mansimov Gurbanoğlu, 16 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
83. **16 Mart 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Bakırköy Meydanı'nda 156 haftadır sürdürdüğü oturma eylemini yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
84. **22 Mart 2020 –gözaltı, gazetecilik ve sendikal faaliyeti engelleme-** SES Kocaeli Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmeni İsmet Çiğit ve gazetenin yazarı Güngör Aslan, gazetenin internet sitesinde Covid-19 salgını ile ilgili çıkan bir haber gerekçe gösterilerek 22 Mart 2020 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 gazeteci polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
85. **23 Mart 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda 157 haftadır sürdürdüğü oturma eylemini yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
86. **23 Mart 2020 – gözaltı, gazetecilik faaliyetinin engellenmesi, para cezası-** 23 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda Nursel Tanrıverdi'nin KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için yaptığı eylemi takip eden Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın, 65 yaş üstü olduğu gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındı. Necdet Özsaygın'ın 3 bin 150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.
87. **26 Mart 2020 - gözaltı, tutuklama-** 26 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da darbe girişimi ile ilişkili gözaltına alınan 28 kişiden 10'u aynı gün sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 18 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
88. **31 Mart 2020 – gazeteci, gözaltı, sosyal medya paylaşımına dayanılarak-** Gazeteci Hakan Gülseven 31 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul'da gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde serbest bırakıldı.
89. **2 Nisan 2020 - gözaltı, gazetecilik faaliyetinin engellenmesi-** pandemi hastanesi olarak kullanılan Tekirdağ Devlet Hastanesi'ne "izinsiz girerek işyeri dokunulmazlığını ihlal ettiği" iddiasıyla gözaltına alınan gazeteci Ferhat Akgün sevk edildiği mahkeme tarafından soruşturma tamamlanana dek konutu terk etmeme şartıyla serbest bırakıldı.
90. **3 Nisan 2020 – gözaltı, Sosyal medya paylaşımı nedeniyle gazeteciye soruşturma-** "Türkiye Gerçekleri" isimli sosyal medya hesabının sahibi M. A. İstanbul'da gözaltına alındı. M. A.'nın Ankara'ya götürüldüğü öğrenildi.
91. **4 Nisan 2020 - gözaltı, cenaze törenine katılımın biber gazı ve şiddet kullanılarak engellenmesi-** Helin Bölek'in 4 Nisan 2020 tarihinde yapılmak istenen cenaze töreni öncesinde Grup Yorum üyesi Meral Hır İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'nin önünde polis tarafından gözaltına aldı. Cenazeye katılmak isteyenlere biber gazı ve tazyikli suyla müdahale eden polis aralarında 1 çocuğun da olduğu 19 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

92. **8 Nisan 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) İstanbul il binası önünde, ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi Helin Bölek ile halen ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ve Mustafa Koçak ile ilgili yapılan eyleme müdahale eden polis, 2 kişiyi (Cemile Temizkalp ve Aydın Duru) gözaltına aldı.
93. **8 Nisan 2020 – gözaltı, siyasi parti bildiri dağıtımının engellemesi-** Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde Covid-19 salgınıyla ilgili afiş asan Emek Partisi (EMEP) üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (İlçe Başkanı Erdal Koçer ve parti üyesi Kenan Işık) gözaltına aldı.
94. **9 Nisan 2020 – gözaltı, siyasi parti faaliyeti olarak basın açıklamasına müdahale, para cezası-** İstanbul'da Şişli Kaymakamlığı önünde, TBMM'ye gelmesi beklenen ücretsiz izin düzenlemesini protesto etmek için basın açıklaması yapan Emekçi Hareket Partisi (EHP) üyelerine müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve bazı kişilere ters kelepçe uygulayarak gözaltına aldı. İsimleri öğrenilemeyen 11 kişi "sosyal mesafeyi ihlal ettikleri" gerekçesiyle para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.
95. **9 Nisan 2020 –gözaltı, sosyal medya paylaşımı gerekçesi ile -** Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) üyesi stajyer avukat Yağız Timoçin, 9 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'da "ödeme yapmıyoruz" şeklindeki sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 'kanunlara uymamaya tahrik' suçlamasıyla gözaltına alındı. Kronik astım hastası olan Yağız Timoçin'in gözaltı süresinin Covid-19 salgınında riskli grupta yer almasına rağmen 3 gün uzatıldığı öğrenildi.
96. **20 Nisan 2020 –gözaltı,sendikal faaliyetin engellenmesi, basın açıklamasına müdahale, para cezası-** İstanbul'un Tuzla ilçesinde tersanelerde Covid-19 salgını ile ilgili gerekli önemlerin alınması ve 1 Mayıs ile ilgili, DİSK/Limter-İş Sendikası tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında Sendika başkanı Kamber Saygılı'nın da olduğu 6 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3 bin 180'er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Limter-İş Sendikası Genel Başkanı Kanber Saygılı, Örgütlenme Uzmanı Deniz Bakır, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) İl Eş Başkanı Hüseyin İldan, ESP İl Yöneticisi Çınar Altan, Aydın Kılıçdere ile Birleşik İşçi Kurultayı (BİG) üyesi Murat Şaşmaz.
97. **22 Nisan 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, Mustafa Koçak, Didem Akman, Özgür Karakaya ile avukatlar Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik'e destek olmak için İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nın bahçe duvarına kendilerini zincirleyen TAYAD üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (Kemal Gün ve Aydın Geve) gözaltına aldı.
98. **24 Nisan 2020 - gözaltı, gazeteci-** Kocaeli Koz gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Gökhan Karabulut, 24 Nisan 2020 tarihinde Kocaeli İl Sağlık Müdürü'nü eleştiren haberler gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gökhan Karabulut, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
99. **26 Nisan 2020 – gözaltı, Belediye yardım dağıtımı faaliyetinin engellenmesi-** Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen ekmekleri Yüreğir ilçesinde ücretsiz olarak dağıtan 3 kişi (Hasali Demir, Cumali Sucu ve Camal Demir) haklarında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Doğankent Polis Karakolu'na götürülen 3 kişi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
100. **28 Nisan 2020 – gözaltı, ev hapsi -** basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Bağcılar ilçesinde bir evde "parti yaptıkları" gerekçesiyle 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 10 kişi aynı gün çıkarıldıkları mahkeme tarafından 'bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranmak' suçundan 2'şer ay ev hapsi ile cezalandırıldı.
101. **29 Nisan 2020 – gözaltı, pankart asma eyleminin engellenmesi-** İstanbul Boğaziçi Köprüsü üzerinde ölüm oruçları ile ilgili pankart asan 2 kişi (Baki Can Işık ve Aydın Gevin) gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
102. **30 Nisan 2020 – gözaltı, basın açıklamasına şiddet kullanarak müdahale -** İstanbul'un Şişli ilçesinde Emekçi Hareket Partisi (EHP) tarafından 1 Mayıs ile ilgili yapılan basın açıklamasına müdahale

eden polis aralarında EHP Sözcüsü Özge Akman'ın da olduğu 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Covid-19 salgınına rağmen müdahale sırasında polisin sosyal mesafe kuralına uymadığı ve bazı polislerin maske takmadığı öğrenildi.

103. **1 Mayıs 2020 - gözaltı, 1 Mayıs gösterilerine şiddet kullanılarak müdahale, para cezası-** İstanbul'da Taksim Meydanı'na yürümek üzere Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Merkezi'nden çıkan sendika yöneticilerine polis müdahale etti. Müdahale soncu aralarında DİSK Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu'nun da olduğu 15 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu, Dev Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Özgür Karabulut, Dev Sağlık-İş Sendikası Genel Sekreteri Erdoğan Demir, Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Seyit Aslan, Enerji-Sen Genel Başkanı Süleyman Keskin, Gıda-İş Genel Sekreteri Olcay Ozak, Birleşik-Metal İş Yönetim Kurulu üyesi Seyfettin Gülengün, Tekstil Sen İstanbul Şube Başkanı Asalettin Aslan, DİSK uzmanı Faruk Işık, Sosyal-İş uzmanı Cemal Bilgin, Birleşik-Metal İş yöneticisi Muhammet Yurtsever, Halkevleri Genel Sekreteri Özge Ozan, Halkevleri üyesi Ersin Kiriş ve Polat Deniş Gülşen. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3.180'er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

104. **1 Mayıs 2020 - gözaltı, 1 Mayıs gösterilerine müdahale-** İstanbul'da Şişli'den Taksim Meydanı'na yürümek için toplanan gruba müdahale eden polis 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

105. **1 Mayıs 2020 - gözaltı, 1 Mayıs gösterilerine müdahale-** İstanbul'da Taksim Meydanı'nda pankart açan gruba müdahale eden polis **1'i gazeteci 3 kişiyi** (Gamze Nihal İyidoğan, Ekinsu Aktaş ve Önsöz Tv muhabiri Sena Şat Karaköy) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar polisteki ifade işlemlerinin ardından para cezası kesilerek serbest bırakıldı.

106. **1 Mayıs 2020 – gözaltı, gösteriye müdahale-** İstanbul'da Taksim Meydanı'nda eylem yapan Grup Yorum korosu üyesi Tuğçe Tayyar ve İdil Kültür Merkezi çalışanı Baki Can Işık gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

107. **1 Mayıs 2020 -gözaltı, 1 Mayıs gösterilerine müdahale-** İstanbul'da Taksim Meydanı'na çıkmak isteyen Halkevi üyelerine müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi

108. **1 Mayıs 2020 -gözaltı, 1 Mayıs gösterilerine müdahale-** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 1 Mayıs'ı kutlayan İnşaat-İş ve Umut-Sen üyelerine müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

109. **8 Mayıs 2020 – gözaltı, kötü muamele, cenaze törenine katılımın engellenmesi, avukata gözaltı-** 5 Mayıs 2020 tarihinde 323 gündür sürdürdüğü ölüm orucuna ara veren ve 7 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek için İbrahim Gökçek için anmanın yapılacağı Gazi Cemevi etrafındaki sokakları kapatan polisin anmaya katılmak isteyen 2'si çocuk 36 kişiyi gözaltına aldığı, Cemevi içine gaz bombası attığı, Cemevi'nin morg bölümünün kapılarını kırarak İbrahim Gökçek'in cenazesini kaçırdığı öğrenildi. Gözaltına alınan ve Sultangazi Polis Karakolu'na götürülen 26 kişinin avukatları ile görüşmelerine izin verilmediği bildirildi. Gözaltına alınan 2'si çocuk 26 kişi aynı gün içinde götürüldükleri Sultangazi Polis Karakolu'ndaki ifade işlemlerinin ardından "sosyal mesafe kuralına uymadıkları" gerekçesiyle 1000'er TL idari para cezası kesilerek serbest bırakıldı. Aralarında avukatların da olduğu 18 kişi hakkında ise 4 gün gözaltı kararı alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan ve aralarında 2 avukat ile 1 stajyer avukatın bulunduğu 10 kişinin ise İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldükleri öğrenildi . Gözaltında tutulanlar 12 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurt dışı yasağı konularak serbest bırakıldı.

110. **9 Mayıs 2020 – Kazdağları nöbetine polis müdahalesi, para cezası-** Çanakkale Kazdağları'ndaki altın madeni projesine karşı 288 gündür nöbet tutan 4 yaşam savunucusuna Kabahatler Kanunu uyarınca Çanakkale Valiliği tarafından 4 günde toplam 57.240 TL idari para cezası kesildiği öğrenildi

111. **15 Mayıs 200 - gözaltı, tutuklamaya yönelik yakalama kararı-** 8 Mayıs 2020 tarihinde İbrahim Gökçek'in Gazi Mahallesi'nde yapılan cenaze töreni sırasında gözaltına alınan ve sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakılan 5 kişi hakkında 15 Mayıs 2020 tarihinde savcılığın itirazı üzerine tutuklamaya yönelik yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi. Haklarında yakalama kararı çıkartılan kişiler: Bahar Ertürk, Cemil Kurt, Dilan Ekin, Tuğçe Tayyar ve Sevda Kurban. İbrahim Gökçek'in cenazesinde pankart açtığı iddiasıyla gözaltına alınan B. A. (17, e) isimli bir çocuk da 15 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

112. **15 Mayıs 2020 – gözaltı, gösteriye polis müdahalesi-** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 17 Mayıs Uluslararası Homofobi, Bifobi ve Transfobi Karşıtı Gün dolayısıyla yapılan eyleme müdahale eden polis 2 kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

113. **17 Mayıs 2020 -tekrar eden gözaltı, tutuklama, adli kontrol, sosyal medya paylaşımı ve gazetecilik faaliyetine yönelik baskı, -** Taylan Kulaçoğlu isimli bir kişi 17 Mayıs 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında sosyal medya paylaşımları gerekçesi ile 'suç işlemeye tahrik' ile 'suç ve suçluyu övme' iddialarıyla gözaltına alındı. Aynı soruşturma kapsamında Red Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülseven de 17 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. Serbest bırakılmasına ilişkin Cumhuriyet Savcılığı tarafından yapılan itirazın kabul edilmesi üzerine 20 Mayıs 2020 tarihinde yeniden gözaltına Taylan Kulaçoğlu aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Yine Savcılığın itirazı üzerine 21 Mayıs 2020 tarihinde yeniden gözaltına alınan Hakan Gülseven aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

114. **20 Mayıs 2020 – eyleme valilik yasağı, polis müdahalesi, gözaltı -** Mayıs ayı içinde yaşamını yitirmiş olan İbrahim Kaypakkaya, Haki Karer, Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin ve Necmi Önen'i anmak için 20 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen anmaya valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis, aralarında Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Eş Başkan Deniz Bahçeci'nin de olduğu 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında HDP İstanbul milletvekili Dilşat Canbaz'ın polisin sözlü şiddetine maruz kaldığı, çevrede polis müdahalesine tepki gösteren kişilere de polisin fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi.

115. **25 Mayıs 2020 – oturma eylemine polis müdahalesi, gözaltı -** KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı'nda 166 haftadır sürdürdüğü oturma eylemini yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Nursel Tanrıverdi para cezası kesildikten sonra aynı gün serbest bırakıldı.

116. **28 Mayıs 2020 – gözaltı, basın açıklamasına polis müdahalesi-** Adil yargılama talebiyle ölüm orucunda olan Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukatlar Ebru Timtik (147 gün) ve Aytaç Ünsal'ın (116 gün) durumuna ilişkin Adalet ve Kalınma Partisi (AKP) İstanbul il binası önünde yapılan eyleme müdahale eden polis 2 kişiyi (Sultan Kaya ve Yıldız Deniz) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

117. **31 Mayıs 2020 - ifadeye çağrılma, gazeteci ,gazeteye soruşturma-** Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Saray ilçesi Belediye Başkanlığı sosyal medya hesabında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamı ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımını haberleştiren Saray gazetesi hakkında soruşturma açıldığı ve bu kapsamda gazeteci Alper Karahan'ın İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

118. **2 Haziran 2020 - gözaltı-** darbe girişimi ile ilgili olarak İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 35 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 72 kişi; Kayseri'de 5 kişi gözaltına alındı.

119. **3 Haziran 2020 – gözaltı, şiddet, kötü muamele, basın açıklamasına polis müdahalesi, eyleme kaymakamlık yasağı -** İstanbul Kadıköy'de çeşitli örgütler tarafından Covid-19 salgını sırasında yaşanan polis şiddetini protesto etmek için yapılmak istenen basın açıklamasına Kadıköy Kaymakamlığı'nın yasak kararını gerekçe göstererek izin vermeyen polis şiddet kullanarak 29 kişiyi gözaltına aldı. 29 kişi 3 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

120. **3 Haziran 2020- gözaltı, eyleme polis müdahalesi-** İstanbul'da Kadıköy-Eminönü vapurunda "Gülistan Doku Nerede?" yazılı pankart açan Özgür Genç Kadın üyesi 2 kişi polis tarafından gözaltına alındı

121. **5 Haziran 2020 – gözaltı, darp, eyleme polis müdahalesi-** Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) ve Halkların Demokratik Partisi'nden (HDP) 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde Kadınların Kurtuluşu üyeleri tarafından yapılan eylem sonrasında GBT uygulaması yapan polis 5 kişiyi (Burcugül Çubuk, Başak Yeşilot, Nupelda Çelik, Gamze Taşçı ve Şirin Yıldız) fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

122. **8 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Bursa merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde yapılan operasyonlarda 35 kişi; Antep merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 33 kişi; gözaltına alındı.

123. **8 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında KHK ile meslekten ihraç edilmiş 74 eski polis memuru hakkında gözaltı kararı verildiği ve bu kişilerin yakalanması için 13 ile operasyonlar düzenlendiği öğrenildi.

124. **9 Haziran 2020 – gözaltı, Kazdağları Nöbeti eylemine engelleme -** Kazdağları Kirazlı köyünde madencilik firmasının ağaçları kesmesine karşı 320 gündür devam eden 'Su ve Vicdan Nöbeti' alanına gitmek isteyen 2 yaşam savunucusu 9 Haziran 2020 tarihinde jandarma tarafından İl Hıfzısıhha Kurulu'nun aldığı idari karar gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi (Melis Tantan ve soyadı öğrenilemeyen Ozan adlı kişi) aynı gün içinde serbest bırakıldı. Basında yer alan haberlerden yaşam savunucularının jandarma tarafından nöbet alanına gitmeleri durumunda yeniden gözaltına alınmakla tehdit edildiği öğrenildi.

125. **9 Haziran 2020 – Gözaltı, Altın madenine karşı eylemin engellenmesi-** Bursa'nın Yenişehir ilçesine bağlı Kirazlıyayla köyünde yapılmak istenen maden zenginleştirme tesisine karşı mücadele eden 9 kişi (Gülizar Canbaz, Emine Çip, Hatice Kara, Nermin Çetin, Kaniye Karasu, Ferhat Fındıl, Ömer Güler, Muhammed Çakır ve Hüseyin Tekin) maden şirketinin şikayeti üzerine 8 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alındı. 9 kişi 5'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 9 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

126. **10 Haziran 2020 –gözaltı -** Darbe girişimiyle ilişkilendirilerek Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 25 kişi gözaltına alındı

127. **11 Haziran 2020 - gözaltı , basın açıklamasına engelleme-** Sakarya'da bir AVM inşaatında çalışırken maaşları ödenmeden işten çıkarılan işçiler tarafından 11 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Üsküdar ilçesinde yapılan basın açıklaması sonrası polis aralarında **İşçinin Kendi Partisi (İKEP) Genel Başkanı Cemal Bilgin'in de olduğu 8 kişiyi gözaltına aldı.**

128. **12 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda 28 kişi gözaltına alındı.

129. **12 Haziran 2020- gözaltı, tutuklama, adli kontrol-** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında muvazzaf askerlerin de oluğu 84 kişiden 12'si 12 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı, 28 kişi ise 15'i adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı. Aynı soruşturma kapsamında daha önce 10 kişi tutuklanmış, 22 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. 1 kişinin ise halen gözaltında olduğu öğrenildi.

130. **14 Haziran 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP) tarafından 15-16 Haziran İşçi Eylemleri ile ilgili olarak 14 Haziran 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 13 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleyerek gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

131. **15 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul'da 34 kişi gözaltına altına alındı.

132. 15 Haziran 2020 – HDP demokrasi yürüyüşü eylemine valilik yasağı, gözaltı, darp , eyleme polis müdahalesi- Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 15 Haziran 2020 tarihinde Silivri'den Edirne'ye doğru yürüyüşe geçen ve aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu gruba polis plastik mermi ve biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sonucu 9 kişinin gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldı öğrenildi. **Yaşanan müdahale sırasında milletvekillerinin de polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi.**

133. **15 Haziran 2020- gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş polis memurlarının da olduğu 21 kişiden 2'si 15 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 19 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

134. **16 Haziran 2020 - ev baskını, gözaltı, BDSP üyelerine baskı -** Kocaeli'de yapılan ev baskınlarında Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'na (BDSP) yönelik bir soruşturma kapsamında 4 kişi (Vural Uzal, Zeynel Kızılarslan, Elif Alçınkaya ve Sabit Yıldırım) gözaltına alındı.

135. **16 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Çanakkale merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf ve emekli askerlerin de olduğu 30 kişi hakkında gözaltı kararı çıkartıldığı ve bu kişilerin yakalanması için 16 ilde operasyonlar düzenlendiği öğrenildi.

136. **16 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş polis memurlarının da olduğu 21 kişiden 2'si 15 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 19 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

137. **16 Haziran 2020- gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 35 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 44 kişi gözaltına alındı.

138. **18 Haziran 2020 – gözaltı, HDP tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü"ne engelleme- gazetecilik faaliyetinin engellenmesi-** "Demokrasi yürüyüşü" kapsamında İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı'nda yapılan halk buluşmasının ardından aralarında gazeteci Hasan Akbaba'nın da olduğu 5 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

139. **22 Haziran 2020- gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Edirne'de hakkında yakalama kararı olan 1 kişi gözaltına alındı.

140. **24 Haziran 2020 – gözaltı, eyleme polis engeli-** İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde "Kıdem tazminatıma dokunma" pankartı asan Emekçi Hareket Partisi (EHP) üyesi 4 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

141. **24 Haziran 2020 –gözaltı -** Darbe girişimi ile ilişkili yürütülen İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 23 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 41 kişi gözaltına alındı.

142. **25 Haziran 2020 –avukata gözaltı, tutuklama-** haklarında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle İstanbul'da gözaltına alınan ÇHD ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukatlar Özgür Yılmaz ve Süleyman Gökten, 27 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

143. **26 Haziran 2020 – gözaltı, gazeteciler, siyasetçiler, STK temsilcileri -** Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik soruşturma kapsamında aralarında gazetecilerin, belediye eş başkanlarının, belediye meclisi üyelerinin, siyasi partilerin, çeşitli derneklerin ve sendikaların üye ve yöneticilerinin de olduğu 64 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği öğrenildi. Diyarbakır, İstanbul, Adana, Şırnak, Batman ve Van'da yapılan ev baskınlarında 42 kişi gözaltına alındı.

144. **29 Haziran 2020 – gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Bursa merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında KHK ile meslekten ihraç edilmiş öğretmenlerinde olduğu 16 kişi gözaltına alındı.

145. **29 Haziran 2020 – gözaltı, basın açıklamasına polis engeli-** Adil yargılanma hakkı için ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'a destek olmak için Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki evinin önünde basın açıklaması yapan 2 kişi (Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız) polis tarafından gözaltına alındı. Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız 30 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle tutuklandı.

146. **30 Haziran 2020 – gözaltı, ev baskını-** İstanbul'da yapılan ev baskınlarında Halkların Demokratik Partisi (HDP) Gençlik Meclisi üyesi 9 kişi 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.

147. **1 Temmuz 2020 – gözaltı, tutuklama, Berat Albayrak hakkındaki sosyal medya paylaşımlarına soruşturma açılması-** Sosyal medya paylaşımlarında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ve ailesine hakaret ettikleri iddiasıyla gözaltına alınan 11 kişiden 1'i (E. B.) 1 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı, 4 kişi (K. Z. U., N. S., F. M. A. ve Ö. D.) ise serbest bırakıldı. 6 kişinin halen gözaltında olduğu öğrenildi. 19 ayrı hesabı yöneten 11 kişinin gözaltına alındığı duyuruldu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı bu 11 kişiden 4'ünün serbest bırakıldığını açıkladı.

148. **6 Temmuz 2020 – gözaltı, basın açıklamasına polis müdahalesi -** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, cezaevinde ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan basın açıklamasına müdahale den polis 1 kişiyi (Yıldırım Deniz) gözaltına aldı.

149. **6 Temmuz 2020 – gözaltı, basın açıklamasına biber gazı ile müdahale-** İstanbul'un Esenler ilçesinde belediye tarafından işine son verilen Taylan Öztürk'ün işe geri alınması talebiyle Esenler Kültür Merkezi önünde DİSK Dev-Turizm ve diğer örgütler tarafından yapılan basın açıklamasına polis biber gazıyla müdahale etti. Müdahale sonucu 1 kişinin (Taylan Öztürk) yaralandığı öğrenildi.

150. **7 Temmuz 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü binasına "Artık Yeter! Kadınlar Yaşam Güvencesi İstiyor!" pankartı asan **Kırkyama Kadın Dayanışması ve FeminAmfi** aktivisti 7 kadın polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi. Gözaltına alınan kişiler aynı gün içinde serbest bırakıldı.

151. **8 Temmuz 2020 – tutuklama, adli kontrol-** 1 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan HDP Gençlik Meclisi üyesi 9 kişiden 5'i 8 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

152. **8 Temmuz 2020 - gözaltı, basın açıklamasına polis müdahalesi-** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan basın açıklamasına müdahale den polis 1 kişiyi (Yıldırım Deniz) gözaltına aldı. Yıldırım Deniz aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

153. **10 Temmuz 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı - Kuzey Ormanları Savunması aktivistleri** tarafından 10 Temmuz 2020 tarihinde Kuzey Ormanları'na yapılması planlanan rüzgar türbinlerini protesto etmek için İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi (Seda Elhan, Seçkin Ulaş Barbaros, Eren İpçizade ve Mustafa Çakır) gözaltına aldı. 4 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

154. **14 Temmuz 2020- gözaltı, etkinliğe polis müdahalesi-** Adil yargılanma talebiyle ölüm orucundaki avukatlar Ebru Timtik (Silivri 9 Nolu Cezaevi, 196 gündür), Aytaç Ünsal'ın (Burhaniye T Tipi Cezaevi, 165 gündür) taleplerinin kabul edilmesi için Silivri Cezaevi önünden Ankara'ya yürümeye başlayan Tutuklu Aileleriyle Yardımlaşma Derneği (TAYA)D üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 3 kişiyi (Yıldırım Deniz, Feridun Osmanağaoğlu ve Ali Dilmen) gözaltına aldı.

155. **15 Temmuz 2020 – gözaltı, basın açıklamasına polis engeli-** İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda toplanan TAYAD üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 5 kişiyi (Kemal Gün, Yıldız Turan, Ali Dilmen, Emircan Yazı, Berkay Köroğlu) gözaltına aldı. Söz konusu 5 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

156. **16 Temmuz 2020 – gözaltı, yürüyüşe polis müdahalesi-** İstanbul'dan Ankara'ya yürümeye başlayan Tutuklu Aileleriyle Yardımlaşma Derneği (TAYAD) üyelerinden oluşan gruba İstanbul Kartal Meydanı'nda müdahale eden polis 2 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu ve Yıldırım Deniz) gözaltına aldı.

157. **18 Temmuz 2020 – etkinliğe polis müdahalesi, gözaltı -** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, Suruç Katliamı ile ilgili bildiri dağıtan gruba müdahale eden polis aralarında Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) İstanbul İl Eş Başkanı Ezgi Bahçeci ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Eş Başkanı Alev Özkiraz'ın da olduğu 20 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar 19 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerin ardından serbest bırakıldı.

158. **19 Temmuz 2020 – gözaltı, yürüyüşe polis müdahalesi-** İstanbul'dan Ankara'ya yürümeye başlayan Tutuklu Aileleriyle Yardımlaşma Derneği (TAYAD) üyelerinden oluşan gruba Eskişehir'de müdahale eden polis 2 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu, Merve Demirel) gözaltına aldı. Söz konusu 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

159. **20 Temmuz 2020 – gözaltı, Suruç Katliamı anmasına polis müdahalesi-** 20 Temmuz 2015 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesindeki bombalı saldırıda yaşamını yitiren 33 kişiyi anmak için İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 20 Temmuz 2020 tarihinde yapılmak istenen anmaya polis biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sırasında aralarında Özgür Gelecek muhabiri Emre Türksever'in de olduğu en az 17 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün katliamın gerçekleştiği yerde yapılan anmaya da polisin müdahale ettiği, müdahale sırasında polisin yaşamını yitirenlerin fotoğraflarını yırttığı ve üzerinde "Suruç için adalet" yazılı pankarta el koyduğu, aynı gün içinde Suruç Aile Mezarlığı'nda yapılmak istenen anmanın da polis tarafından engellendiği, engelleme üzerine Mezarlığın önünde basın açıklaması ve oturma eylemi yapıldığı bildirildi.

160. **20 Temmuz 2020 – gözaltı, basın açıklamasına polis müdahalesi-** Suruç Katliamında yaşamını yitirenlerin anılmasına izin verilmemesi nedeniyle 20 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan açıklamaya polis müdahalesinde gözaltına alınan 55 kişiden 4'ü 21 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. 51 kişi ise savcılığa sevk edildi ve 22 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurtdışı yasağı ile serbest bırakıldı

161. **22 Temmuz 2020 – eyleme polis müdahalesi, gözaltı -** Bursa'nın Yenişehir ilçesine bağlı Kirazlıyayla kırsal mahallesinde yapımı devam eden Çinko-Kurşun-Bakır Zenginleştirme Tesisi ve Atık Barajı Projesi için köy yolundan sevkiyat yapılmaması için 22 Temmuz 2020 tarihinde yol kapatma eylemi yapan gruba müdahale eden jandarma 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

162. **25 Temmuz 2020 – gözaltı, Cumartesi Anneleri karanfil bırakma eylemine polis müdahalesi-** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 800'üncüsü öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engellemeye rağmen Galatasaray Meydanı'na karanfil bırakan kişilere müdahale eden polis 3 kişiyi (Hasan Karakoç, Maside Ocak ve Yaşar Aktaş) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

163. **25 Temmuz 2020 – gözaltı, kötü muamele, Kazdağları nöbet eylemine polis müdahalesi-** Çanakkale'deki Kaz Dağları'nda devam etmekte olan doğa nöbetine katılmak isteyen yaşam savunucularının içinde olduğu 3 otobüsün Eceabat ilçesinde jandarma tarafından durdurulduğu ve Çanakkale Valiliği'nin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek Çanakkale'ye girmelerine izin verilmediği öğrenildi. Engellemeye rağmen Çanakkale'ye gitmek isteyen gruba müdahale eden polis 9 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

164. **25 Temmuz 2020- gözaltı, darp, kötü muamele, Doğa nöbeti etkinliğine polis engeli-** Doğa nöbetine katılmak üzere Çanakkale'de bekleyen gruba da polisin müdahale ettiği ve 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar 26 Temmuz 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

165. **26 Temmuz 2020 –etkinliğe valilik yasağı, polis müdahalesi ve gözaltı, -** İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı'nda Kadınlar Birlikte Güçlü Kolektifi'nin çağrısıyla düzenlenecek olan İstanbul Sözleşmesi ile ilgili foruma polis tarafından valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine forum Beşiktaş Denizcilik Müzesi'nin yanında gerçekleştirildi. Forumun sona ermesinin ardından 8 kişi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

166. **26 Temmuz 2020 – ev baskını, gözaltı, adli kontrol -** Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Eş Genel Başkanı Özlem Gümüştaş, Sosyalist Kadın Meclisleri (SKM) Genel Sözcüsü Hatice Deniz Aktaş, SKM merkez yürütme kurulu üyeleri üyeleri Çiçek Otlu, Ebru Yiğit, Satiye Ok, Züleyha Mangan, Ezgi Bahçeci, Tanya Kara ve Halkların Demokratik Partisi (HDP(Edremit İlçe Eş Başkanı Sevgi Özdem 26 Temmuz 2020 tarihinde Balıkesir'in Edremit ilçesinde yapılan bir ev baskınında gözaltına alındı. 9 kişinin gözaltı sürelerinin 4 gün uzatıldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar 28 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

167. **28 Temmuz 2020 - gözaltı -** Darbe girişimi ile ilişkili Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 23 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 41 kişi gözaltına alındı.

168. **2 Ağustos 2020 - gözaltı-** İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma hastanesi önünde yapılan basın açıklaması sonrasında hastane bahçesine girmek isteyen 2 kişinin (Volkan Çeşme ve Erkan Munar) gözaltına alındığı öğrenildi

169. **4 Ağustos 2020 – gözaltı, basın açıklamasına polis müdahalesi** - İstanbul'un Kadıköy ilçesinde Grup Yorum üzerindeki konser yasağının kaldırılması talebiyle yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Cansu Kalender, Sercan Çakır) gözaltına aldı.

170. **5 Ağustos 2020 – gözaltı, işkence, Grup Yorum konser provasının polis müdahalesi ile engellenmesi-** sanatçı gözaltı İstanbul'un Beykoz ilçesinde konser provası sırasında gözaltına alınan Grup Yorum üyeleri Dilan Poyraz, Bahar Kurt, Betül Varan, Eren Erdem, Barış Yüksel ve Sercan Toptancı'nın gözaltına alınırken ve gözaltında işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi.

171. **5 Ağustos 2020 – İdil Kültür Merkezi'ne baskın, gözaltı-** İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi polis tarafından basıldı. Baskında İdil Kültür Merkezi'nde bulunan 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Yasemin Karadağ, Olcay Karadağ, Ezgi Kul, Nuriye Gülmen, Fırat Kaya ve Rıdvan Akbaş.

172. **9 Ağustos 2020 – konsere valilik yasağı gerekçesi ile polis müdahalesi, gözaltı -** basında yer alan haberlerden Grup Yorum'un Yenikapı'da yapacağı "9. Bağımsız Türkiye Konseri"nin alanı ablukaya alan polis tarafından engellediği öğrenildi. Konser alanına giriş ve çıkışları kapatan polisin alanda pankart açan Grup Yorum üyelerine müdahale ettiği ve **25 kişiyi f**iziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı bildirildi. Polisin alandaki gazetecileri de engellediği, kameralarına el koyarak görüntüleri sildiği öğrenildi. 12 kişinin savcılık tarafından, 13 kişinin ise çıkarıldıkları mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla 10 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

173. **11 Ağustos 2020 – gözaltı –** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan operasyonlarda 34 muvazzaf asker; Ankara'da ise 6 kişi gözaltına alındı.

174. **11 Ağustos 2020 – gözaltı, adli kontrol, yurtdışı yasağı -**Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Merve Demirel'in 10 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Sarıyer ilçesinde gözaltına alındığı, 11 Ağustos 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartı ve yurtdışı yasağıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

175. **13 Ağustos 2020 – gözaltı, sosyal medya paylaşımları nedeniyle-** Bursa'nın Osmangazi, Gemlik, Nilüfer ve İnegöl ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 5 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Aziz Amak, İbrahim Tekeş, Onur Demir, Serkan Savgan ve İbrahim Gezer.

176. **13 Ağustos 2020- basın açıklamasına polis engeli, darp, gözaltı- İstanbul Sözleşme**si'nin uygulanması talebiyle **Kadınların Kurtuluşu üyeleri** tarafından İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde bulunan Yeni Akit gazetesi binası önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

177. **14 Ağustos 2020 - ev baskını, gözaltı-** İstanbul'da yapılan ev baskınında **HDP Esenyurt ilçe yöneticisi** Kemal Kaplan hakkında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı

178. **14 Ağustos 2020- tutuklama, adli kontrol -** Darbe girişimi ile ilişkili 11 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 37 muvazzaf askerden 12'si 14 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 20'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 25 kişi ise serbest bırakıldı.

179. **15 Ağustos 2020- sosyal medya paylaşımları gerekçesi ile tutuklama -** Bursa'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 13 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alınan 5 kişiden 1'i (Aziz Amak) 15 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi (İbrahim Tekeş, Onur Demir, Serkan Savgan ve İbrahim Gezer) ise serbest bırakıldı.

180. **18 Ağustos 2020 – gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili TSK personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 16 ilde düzenlenen operasyonlarda 30 kişi gözaltına alındı.

181. **18 Ağustos 2020 – gözaltı, tutuklama -** Yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiasıyla Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinde gözaltına alınan darbe girişimi ile ilişkili 13 kişi 18 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

182. **19 Ağustos 2020 –darp, gözaltı -** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde **2 kadının maske takmadıkları** gerekçesiyle polis tarafından fiziksel ve sözlü şiddete maruz bırakıldığı, daha sonra ters kelepçe takılarak gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

183. **20 Ağustos 2020 – basına açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı)** O . isimli bir uzman çavuşun cinsel saldırıda bulunduğu ve 16 Temmuz 2020 tarihinde İ. E. (17, k) isimli çocuğun tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirmesi ile ilgili 20 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Taksim Meydanı'nda Kadınların Kurtuluşu tarafından yapılan basına açıklaması sonrasında açıklamaya katılan 4 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan 4 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

184. **22 Ağustos 2020 - gazetecilere gözaltı-** Bugün TV kanalının eski haber müdürü ve spikeri Erkan Akkuş, 22 Ağustos 2020 tarihinde Kocaeli'nin İzmit ilçesinde gözaltına alındı. Erkan Akkuş'un İstanbul'a götürüldüğü öğrenildi.

185. **24 Ağustos 2020 – nöbet eylemine polis müdahalesi, darp, gözaltı-** Av. Ebru Timtik'in tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi önünde Adalet İçin Dayanışma Platformu tarafından yapılan basın açıklaması sonrasında, hastane önünde nöbet eylemi yapan 10 kişi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Müdahale sonrasında hastane önünde bulunan ve nöbet eylemine katılanlar tarafından da kullanılan bankların kepçe ile sökülerek götürüldüğü öğrenildi.

186. **24 Ağustos 2020 – gözaltı , tutuklama , adli kontrol -** darbe girişimiyle ilişkilendirilerek İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 54 kişi gözaltına alındı. gözaltına alınan 54 kişiden 35'i 24 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 19 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

187. **27 Ağustos 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı-** Adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal ile ilgili olarak Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın İstanbul'daki evi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 21 kişiyi gözaltına aldı.

188. **28 Ağustos 2020 - tutuklama, ev hapsi, adli kontrol -** 27 Ağustos 2020 tarihinde cezaevlerinde devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu gözaltına alınan 21 kişiden 19'u 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi (Hüseyin Kütük) tutuklandı, 1 kişi (Metin Kaleli) ev hapis tedbiriyle serbest bırakıldı.

189. **29 Ağustos 2020 –gözaltı, adli kontrol-** 28 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'in cenazesini almak üzere Adli Tıp Kurumu önünde bekleyenlere yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 3 kişi (Ayhan Balık, Emir Karakum, Vedat Doğan) 29 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

190. **28 Ağustos 2020 – (gözaltı, tutuklama)** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul'da gözaltına alınan 1 kişi 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

191. **30 Ağustos 2020 – gözaltı -** Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde 1 kişi (Erkan Munar) gözaltına alındı.

192. **31 Ağustos 2020- basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı-** İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu 4 kişi (Abdullah Papur, Emin Aslan, Ali Dilmen ve Utku Urgancı) gözaltına alındı.

193. **1 Eylül 2020- gözaltı-** Darbe girişimi ile ilişkili Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 30 ilde düzenlenen operasyonlarda 59 kişi gözaltına alındı.

194. **1 Eylül 2020 – gözaltı, tutuklama-** İzmir'in Çeşme ilçesinde yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan darbe girişimi ile ilişkilendirilen 3 kişi 1 Eylül 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

195. **2 Eylül 2020- basın açıklamasına polis müdahalesi, darp, gözaltı** - 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde Sancaktepe ilçesine bağlı Sarıgazi Mahallesi'nde yapılmak istenen açıklama polis müdahalesiyle engellenerek, 17 genç darp edilerek gözaltına alındı. Avukatlarıyla dahi görüştürülmeyen gençler bir günlük gözaltının ardından yurt dışı çıkış yasağı ve imza şartıyla serbest bırakıldılar"

196. **2 Eylül 2020 - gözaltı, tutuklama-** Türkiye İşçi Partisi (TİP) Genel Başkan Yardımcısı ve Hatay Milletvekili Barış Atay'ın İstanbul Kadıköy'de darp edilmesiyle ilgili gözaltına alınan 3 kişi, sevk edildikleri Sulh Ceza Hakimliği tarafından tutuklandı. Atay, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun hakaret ederek hedef göstermesi ardından İstanbul'un Kadıköy ilçesinde bir grubun saldırısına uğramıştı.

197. **4 Eylül 2020 – gözaltı**- … darbe ile ilişkili Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde yapılan operasyonlarda 15 kişi ve Ankara'da 4 kişi gözaltına alındı.

198. **4 Eylül 2020- gözaltı -** Sakarya'da Kürt işçilere yönelik ırkçı saldırıya ilişkin Kocaali Cumhuriyet Başsavcılığı, 2 kişi hakkında gözaltı kararı verdi.

199. **6 Eylül 2020 – festival etkinliğine polis müdahalesi, gözaltı -** İstanbul'un Ümraniye ilçesindeki 1 Mayıs Mahallesi'nde 2 Eylül Kuruluş Festivali kapsamında 6 Eylül 2020 tarihinde yapılmak istenen yürüyüşe polis müdahale etti. Polis müdahalesinde aralarında Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Ataşehir Şube Başkanı Gülsev Kaya'nın da bulunduğu 39 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı, 1 kişinin (Emre Ziya Bayer) ayağının kırıldığı öğrenildi.

200. **8 Eylül 2020- ev baskınları, gözaltı-** İstanbul, Diyarbakır, Antalya, İzmir ve Hatay'da Gözaltına Alınan ESP Üye ve Yöneticileri… 8 Eylül 2020 tarihinde Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne (ESP) yönelik bir soruşturma kapsamında 5 ilde yapılan ev baskınlarında aralarında Halkların Demokratik Kongresi (HDK) Eş Sözcüsü Sedat Şenoğlu'nun da bulunduğu 16 kişi gözaltına alındı.

201. **9 Eylül 2020- gözaltı** - Çağlayan Adliyesi önünde iki gurup arasında çatışma yaşandı. Olayda 4 kişi gözaltına alındı.

202. **10 Eylül 2020 – gözaltı, tutuklama, adli kontrol -** Türk Silahlı Kuvvetleri'ne yönelik İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 109 kişiden 43'ü aynı gün içinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı, 24 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 42 kişinin halen gözaltında olduğu bildirildi.

203. **10 Eylül 2020- yazar Hasan Basri Aydın'a eski adalet bakanlarına hakaret iddiasıyla gözaltı-** Demokrasi, insan hakları ve sendikal alanında uzun yıllar mücadele veren 90 yaşındaki emekli öğretmen Hasan Basri Aydın, eski bakanlar Cemil Çiçek ve Şevket Kazan'a hakaret suçlamasıyla gözaltına alındı.Tutuklanmasına karar verildi, ancak eski mahkeme kararının ulaştırılması üzerine cezaevine girmeden serbest bırakıldı.

204. **11 Eylül 2020 – tutuklama -** 8 Eylül 2020 tarihinde Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne (ESP) yönelik bir soruşturma kapsamında 5 ilde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 17 kişi 11 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla tutuklandı.

205. **11 Eylül 2020 – gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili …Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde yapılan operasyonlarda 15 kişi gözaltına alındı.

206. **12 Eylül 2020 – gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 26 kişi gözaltına alındı.

207. **14 Eylül 2020 – gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 21 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 41 kişi, Bursa merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 12 kişi gözaltına alındı.

208. 14 Eylül 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı, gazetecilere baskı - İstanbul Valiliği'nin İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla Covid-19 salgını önlemleri kapsamında açık alanlarda yapılacak konser, gösteri, festival gibi etkinlikleri yasaklamasını protesto etmek için 14 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Valiliği önünde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve 2'si gazeteci 5 kişiyi gözaltına aldı.

209. 15 Eylül 2020 - gözaltı , tutuklama - 13 Eylül 2020 tarihinde, Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne (ESP) yönelik soruşturma kapsamında İstanbul'da gözaltına alınan 1 kişi (Özgür Bedel) 15 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandı.

210. **15 Eylül 2020- gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 4 kişi, yine İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında muvazzaf ve ihraç edilmiş askerler ile askeri okul öğrencilerinin de olduğu 17 kişi, … gözaltına alındı.

211. **16 Eylül 2020 – gözaltı, tutuklama, adli kontrol -** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 34 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de bulunduğu 131 kişi gözaltına alındı. 94'ü tutuklandı. 1'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 37 kişi serbest bırakıldı.

212. 17 Eylül 2020- basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı - tarihinde, birikmiş maaşları ve tazminatları ödenmeden işten çıkarılan Bimeks işçileri tarafından, şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi'nde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 20 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan 16 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı, Umut-Sen sözcüsü Betül Celep ile 3 işçinin halen gözaltında tutuldukları öğrenildi.

213. **18 Eylül 2020 - gözaltı, tutuklama, adli kontrol -** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 83 kişiden 29'u 18 Eylül 2020 tarihinde tutuklandı, 51 kişi adli kontrolle serbest bırakıldı, 3 kişinin halen gözaltında olduğu öğrenildi.

214. **20 Eylül 2020 – gözaltı, iç işleri bakanlığı tarafından etkinlik yasağı-** Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu tarafından Kanal İstanbul projesine karşı Yeniköy'den Karaburun'a yapılacak yürüyüşün İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklanması üzerine Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasından sonra 2 kişi polis tarafından durdurularak gözaltına alındı. İsimleri öğrenilemeyen 2 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

215. **22 Eylül 2020 - gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 9 ilde yapılan operasyonlarda 11 kişi, Van merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan operasyonlarda aralarında muvazzaf ve KHK ile ihraç edilmiş askerlerin de olduğu 17 kişi gözaltına alındı.

216. **22 Eylül 2020 – Kazdağları Nöbet eylemine baskın, gözaltı -** Çanakkale'deki Kaz Dağları'nda yapılmak istenen altın madeni işletmesine karşı sürdürülen doğa nöbetinin tutulduğu alana 22 Eylül 2020 tarihinde jandarma tarafından baskın yapıldığı ve 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin aileleri ve avukatları ile görüşmelerine izin verilmediği, tuvalete gitme istekleri ve görüntü almalarının engellendiği bildirildi. Gözaltına alınan 4 kişi (Seçkin Barbaros, Onur Uysal, Sema Demir, Canan Hakko) aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı, nöbet alanının jandarma tarafından tahliye edildiği öğrenildi.

217. 24 Eylül 2020 - gözaltı- darbe girişimi ile ilişkili **… İstanbul'da 33 kişi gözaltına alındı.**

218. **25 Eylül 2020 - gözaltı, basın açıklamasına gelirken gözaltı-** Adli Tıp Kurumu'nda bekletilen cenazelere ilişkin Partizan Şehit ve Tutsak Aileleri tarafından 23 Eylül 2020 tarihinde İnsan Hakları

Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde yapılacak basına toplantısı öncesinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi'nde yürürken polis tarafından durdurulan 3 kişi (Gözde Soydan, Arzu Özdemir ve Ertan Çıta) yanlarında bulunan, basın toplantısında kullanılacak materyaller gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. 3 kişi polisteki ifade işlemlerinin ardından 25 Eylül 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

219. **25 Eylül 2020 - gözaltı, ev baskını - "İsimsizler hareketi"** soruşturması kapsamında aralarında Av. Tamer Doğan ve Taylan Kulaçoğlu'nun kardeşi Özem Kulaçoğlu'nun da bulunduğu 24 kişi gözaltına alındı. **Gazeteci Hakan Gülseven a**ynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltında olan 23 kişi için 24 saat avukatla görüşme kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. Soruşturma kapsamında gazeteci Zeynep Kuray'ın da evinin basıldığı, Kuray evde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı bildirildi.

220. **25 Eylül 2020 - ev baskını, gözaltı -Yazar Temel Demirer**, İstanbul Kartal'da bulunan evine baskın düzenleyen polisler tarafından gözaltına alındı. Demirer'in, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından "Cumhurbaşkanına hakaret etmek" gerekçesiyle yürütülen soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi.Demirer, Vatan Caddesi'nde bulunan İstanbul Emniyet Müdürlüğüne götürüldü.

221. **25 Eylül 2020 - gözaltı-** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında aralarında akademisyen ve üniversite çalışanlarının da olduğu 76 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği ve bu kişilerin yakalanması için 26 ilde operasyonlar düzenlendiği öğrenildi.

222. **26 Eylül 2020 - ev baskını, kötü muamele, gözaltı -**İstanbul Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğü ekipleri tarafından Fatih, Gaziosmanpaşa ve Maltepe ilçelerindeki bazı evlere sabaha karşı baskınlar yapıldı. Özel harekât polislerinin de katıldığı baskınlar sırasında evlerin kapıları kırılıp, içerideki eşyalar dağıtıldı. Bu baskınlarda A.M., M.H., M.N., M.K., E.K., F.O. ve H.D. isimli 7 kişinin "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

223. **27 Eylül 2020 - sanatçı, sosyal medya paylaşımları nedeniyle ev baskını, gözaltı -** Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM) sanatçılarından Veysi Ermiş, sabah saatlerinde İstanbul Sultanbeyli'deki evine gelen polisler tarafından gözaltına alındı. Sosyal medya hesaplarından yaptığı paylaşımlar gerekçe gösterilerek hakkında başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınan Ermiş, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı.

224. **28 Eylül 2020 - yurt dışı yasağı– CB hakaret iddiası ile tutuklama, "İsimsizler hareketi"** adı altında İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 19 kişiden 15'i 4'ü (Tamer Doğan, Defne Halman, Özen Kulaçoğlu, İsmail Keleş, Tayfun Uçar) yurtdışı yasağı şartıyla olmak üzere 28 Eylül 2020 tarihinde serbest bırakıldı. 3 kişi (Şehmus Kavak, Misli Cihan Şenleten ve Özgür Doğuş Erhan) ise sevk edildikleri mahkeme tarafından 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla tutuklandı. Gazeteci Hakan Gülseven 25 Eylül 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı.

225. **4 Ekim 2020 - gözaltı, tutuklama-** İstanbul'un Esenyurt ilçesinde, hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan Grup Yorum üyesi Dilan Ekin tutuklandı.

226. **8 Ekim 2020 - gözaltı -** Darbe girişimiyle ilişkilendirilerek yürütülen Sakarya merkezli bir soruşturma kapsamında 10 ilde düzenlenen operasyonlarda 25 kişi gözaltına alındı.

227. **9 Ekim 2020- ev baskını, gözaltı -**Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyelerine yönelik bir soruşturma kapsamında 7 Ekim 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında katıldıkları bir cenaze gerekçe gösterilerek gözaltına alınan ve aralarında ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü ile SGDF Eş bBaşkanı Alev Özkiraz ve HDP Parti Meclisi üyesi Helin Yılmaz, Etkin haber ajansı muhabiri Pınar Gayıp'ın da olduğu 20 kişi 9 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

228. **11 Ekim 2020 - sosyal medya paylaşımı nedeniyle gözaltı, adli kontrol-**İstanbul Tabip Odası (İTO) Büyük Kongre delegesi Dr. Tahsin Çınar, 11 Ekim 2020 tarihinde kendisine ait olmadığı bildirilen bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlar nedeniyle gözaltına alındı.

229. **13 Ekim 2020 - gözaltı, tutuklama-** Yasadışı yollarla Yunanistan'a gitmeye çalıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişi 13 Ekim 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.

230. **13 Ekim 2020 - gözaltı –** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 15 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 44 kişi gözaltına alındı.

231. **14 Ekim 2020 - kültür merkezine polis baskını, gözaltı -** İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi, 14 Ekim 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskında binada bulunan Grup Yorum üyeleri Sultan Gökçek, Bergün Varan, Betül Varan, Eren Erdem ve Barış Gürses'in gözaltına alındığı öğrenildi.

232. **15 Ekim 2020 – TAYAD'a baskın, gözaltı -** İstanbul Nurtepe'de bulunan Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği'nin (TAYAD) Genel Merkezi polis tarafından basıldı. Baskın sonrasında TAYAD üyeleri Mehmet Güvelin, Yılmaz Viraner ve Feridun Osmanoğlu'nun gözaltına alındığı ve aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

233. **16 Ekim 2020 - gözaltı -** darbe girişimi ile ilişkili Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 8 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 14 kişi gözaltına alındı.

234. **18 Ekim 2020 - Gazi Cemevi çıkışı darp, gözaltı-** İstanbul Gazi Cemevi'nde düzenlenen bir anma sonrasında Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyesi 4 kişinin ellerinde fotoğraf ve çiçek olduğu gerekçesiyle polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi.

235. **20 Ekim 2020 - ev baskını, gözaltı -** Kocaeli'nin Darıca ilçesinde yapılan ev baskınında Emek Partisi **(EMEP) Darıca ilçe yöneticisi** Fevzi Yaşar sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

236. **22 Ekim 2020 - sosyal medya paylaşımlarında CB hakaret iddiası ile gözaltı-** Öğrenci Kolektifi üyesi Ş. D. isimli bir üniversite öğrencisi 22 Ekim 2020 tarihinde Edirne'de yapılan bir ev baskını sonrasında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla gözaltına alındı

237. **25 Ekim 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** 15 Kasım 2020 tarihinde ilan edilecek olan Birleşik Gençlik Meclisleri'ne ilişkin Kadıköy'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis en az 55 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında gazeteci Fatoş Erdoğan'ın da gözaltına alındığı ve daha sonra serbest bırakıldığı , gözaltına alınanların aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

238. **28 Ekim 2020 - ev baskını, gözaltı -** İstanbul'da yapılan ev baskınlarında HDP üyesi 3 kişinin (Raif Altunhisar, Ercan Yücedağ ve Volkan Eren) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

239. **28-29 Ekim 2020 - ev baskını, gözaltı , avukat görüş engeli -** İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 12 ilde yapılan ev baskınlarında aralarında Grup Yorum üyeleri Ali Aracı, Seher Adıgüzel, Barış Yüksel, Eren Erdem ve Özgürcan Elbiz; Halkın Hukuk Bürosu avukatlarından Seda Şaraldı, Ankara Yüksel Caddesi'nde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Merve Demirel ve Bengisu Demirel, İstanbul Bakırköy'de yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Selvi Polat, İstanbul Sarıyer'de işine geri dönmek için 2 yıl boyunca oturma eylemleri düzenleyen Türkan Albayrak, Hatay'da evine yapılan polis baskını sırasında yaşamını yitiren annesi Edibe Özçelik için basın açıklamaları yapan Ümit Özçelk'in de olduğu 99 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilere 24 saat avukat ile görüşme kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. 99 kişiden 22'si 3 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Buna göre bu soruşturma kapsamında tutuklananların sayısı 20, 14'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakılanların sayısı 30, ev hapis tedbiri ile serbest bırakılanların sayısı 2 oldu. 99 kişiden 20'si 4 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 13 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. 25'i 5 Kasım 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 16 kişi tutuklandı, 9 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Buna göre bu soruşturma kapsamında tutuklananların sayısı 49,

21'i adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakılanların sayısı 46, ev hapis tedbiri ile serbest bırakılanların sayısı 2 oldu.

240. **31 Ekim 2020- ev baskını , siyasetçi, STK temsilcisi ve hak savunucularına gözaltı -** Balıkesir'de yapılan ev baskınlarında İnsan Hakları Derneği (İHD) Balıkesir Şube Başkanı Fahri Semizoğlu, HDP Burhaniye İlçe Eş Başkanı Yahya Anık, HDP üyesi Serdar Kocaman gözaltına alındı. Aynı soruşturma kapsamında Diyarbakır'da Beyaz Tülbentli Anneler İnsiyatifi üyesi Aysel Ateş, yazar ve çevirmen Fahriye Adsay, Nasır Demirkan, Herdem Kızıldemir, Gülden Kızıldemir; Mardin'de Leyla Ekinci gözaltına alındı. 6 kişinin Balıkesir'e götürüleceği öğrenildi.

241. **2 Kasım 2020 - iki basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Ödenmeyen maaş ve tazminatlarını almak için Bimeks işçileri tarafında , şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 7 kişiyi gözaltına aldı. Aynı gün içinde serbest bırakılan 7 kişi, akşam saatlerinde yaptıkları ikinci basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından bir kez daha gözaltına alındı.

242. **2 Kasım 2020- gözaltı-** Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde yapılan operasyonlarda 13 kişi gözaltına alındı.

243. **3 Kasım 20 - gözaltı -** Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 5 ilde yapılan operasyonlarda 10 kişi gözaltına alındı.

244. **4 Kasım 2020 - gözaltı-** İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde yapılan operasyonlarda 19 kişi gözaltına alındı.

245. **8 Kasım 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Furkan Vakfı Kurucu Genel Başkanı Alpaslan Kuytul hakkında yargılandığı davada verilen beraat kararı ile ilgili **Furkan Vakfı** üyelerince İstanbul'da Saraçhane Parkı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 40 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

246. **8 Kasım 2020- avukata ev baskını, gözaltı, tutuklama -** Avukat ve Devrimci Parti üyesi Sinan Varlık 6 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Sinan Varlık 8 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

247. **9 Kasım 2020 – gözaltı -** Sosyalist Kadın Meclisleri (SKM) Sözcüsü Deniz Aktaş, 9 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin Van Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atanmasını protesto etmek için yapılan eylemler nedeniyle hakkında açılmış bir soruşturma olduğu öğrenildi. Deniz Aktaş ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Basında yer alan haberlerden Deniz Aktaş'ın bu soruşturma kapsamında ifade verdiği fakat ek ifade talebiyle gözaltına alındığı öğrenildi

248. **9 Kasım 2020 -Gözaltına Alınan Trans Kadınlar-** basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde 18 trans kadının polis tarafından "koronavirüs tedbirleri" gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Trans kadınların gözaltında bir gece tutulduktan sonra polisteki ifade işlemlerinin tamamlanması üzerine serbest bırakıldıkları öğrenildi.

249. **10 Kasım 2020 – gözaltı –** Darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 21 ilde düzenlenen operasyonlarda aralarında muvazzaf askerlerin de olduğu 70 kişi; İstanbul'da 4 kişi gözaltına alındı.

250. **10 Kasım 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -**ödenmemiş maaş ve tazminat hakları için Bimeks işçileri tarafından şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapılan oturma eylemine müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. Polisin ayrıca gazetecilerin görüntü almasına da engel olduğu öğrenildi.

251. **16 Kasım 2020 - gözaltı -** Edirne'de yasadışı yollarla Yunanistan'a gitmeye çalıştıkları iddiasıyla 7 kişi gözaltına alındı.

252. **17 Kasım 2020 - gözaltı -** darbe girişimi ile ilişkili İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 19 ilde düzenlenen operasyonlarda 23 kişi gözaltına alındı.

253. **18 Kasım 2020 - ev baskını- gözaltı -** İstanbul'da yapılan ev baskınlarında aralarında Halkların Demokratik Partisi (HDP) ve Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği (TUAY-DER) yöneticilerinin de olduğu 6 kişi gözaltına alındı.

254. **19 Kasım 2020 – iki basın açıklamasına polis müdahalesi , gözaltı-** ödenmemiş ücret ve kıdem tazminatları için Bimeks işçileri tarafından, şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişiler aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Serbest bırakılan 5 kişinin aynı gün içinde ikinci kez yine Boğaziçi Üniversitesi önünde eylem yaptıkları ve bir kez daha gözaltına alındıkları öğrenildi. Bu son gözaltılar ile birlikte Bimeks işçilerinin Boğaziçi Üniversitesi önünde yaptıkları ve gözaltı ile sonuçlanan basın açıklaması sayısı 13 oldu.

255. **19 Kasım 2020- gözaltı -** İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde düzenlenen operasyonlarda 28 kişi gözaltına alındı.

256. **20 Kasım 2020 – Cemevine baskın, gözaltı -** İstanbul'un Sarıyer ilçesinde bulunan Armutlu Cemevi'ne polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Baskında Cemevi'nde bulunan 5 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

257. **20 Kasım 2020- ev baskını, gözaltı -** Bursa'da yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. Söz konusu 6 kişinin cezaevinde oldukları 2019 yılında, PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle cezaevlerinde yapılan açlık grevine katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alındıkları öğrenildi.Covid-19 tedavisi gördükleri gerekçesiyle 2 kişinin serbest bırakıldığı bildirildi.

258. **21 Kasım 2020 - gözaltı -** İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında 7 ilde düzenlenen operasyonlarda 39 kişi gözaltına alındı.

259. **21 Kasım 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Diyarbakır'da avukatların, hak savunucularının, siyasetçilerin gözaltına alınmasını protesto etmek için HDP tarafından 21 Kasım 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, aralarında HDP İstanbul İl Eş Başkanlarının da olduğu 22 kişiyi gözaltına aldı.Gözaltına alınan 21 kişinin polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı, 1 kişinin hakkındaki başka bir soruşturma nedeniyle halen gözaltında olduğu öğrenildi

260. **24 Kasım 2020 – basın açıklamasına ve sendika etkinliğine polis müdahalesi, şiddet, gözaltı -** tazminatsız işten atılmaları ve ücretsiz izinleri protesto etmek için Birleşik Metal-İş Sendikası tarafından Kocaeli'nin Gebze ilçesinden Ankara'ya yapılacak yürüyüş öncesinde sendikanın Gebze'deki 1 Nolu Şube binası önünde toplanan gruba müdahale eden polis, aralarında sendika üye ve yöneticileri ile siyasetçilerin de bulunduğu 109 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

261. **24 Kasım 2020 - gözaltı , tutuklama -** Edirne'de yasadışı yollarla Yunanistan'a gitmeye çalıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişiden 2'si aynı gün sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. .

262. **25 Kasım 2020 - basın açıklamasına ve Kadın etkinliğine polis müdahalesi, gözaltı-** İstanbul Taksim'de Kadın Komiteleri tarafından yapılmak istenen yürüyüşe ve basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polis barikatı önünde oturma eylemi yapan kadınları yaklaşık 5 saat boyunca abluka altına alan polis, daha sonra 10 kadını fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleyerek gözaltına aldı. Müdahale sırasında 1 kadının ise yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınanların avukatlarıyla görüşmesine izin verilmediği ve ters kelepçeli halde araç içinde bekletildikleri bildirildi. Polis, ayrıca haber takibi yapan gazetecilerin görüntü almasına izin vermedi.

263. **25 Kasım 2020 - ev baskını, avukatlara gözaltı -**Bursa'da jandarma tarafından yapılan ev baskınlarında Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) üyesi 2 avukat (Cahit Kırkazak ve Mehmet Deniz Büyük) gözaltına alındı. Hakkında gözaltı kararı verilen avukat İbrahim Fatih Korhan'ın ise evinde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı öğrenildi. Gözaltına alınan avukatların Otosansit Jandarma Karakolu'na götürüldüğü bildirildi.

264. **26 Kasım 2020- siyasetçi ve gazetecilere yönelik gözaltı , tutuklama, adli kontrol -** İstanbul'da Halkların Demokratik Kongresi'ne (HDK) yönelik bir soruşturma kapsamında yapılan operasyonlarda aralarında Şişli Belediye Başkan Yardımcısı Cihan Yavuz ile gazeteciler Davut Uçar ve Kesire Önel'in ve çeşitli parti ve derneklerin üye ve yöneticilerinin de olduğu 26 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 20 kişiden 6'sı 2 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 12 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

265. **2 Aralık 2020 - trans kadınlara yönelik baskı, gözaltı, evlerinin mühürlenmesi-** İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Bayram Sokak'ta ikamet eden 9 trans kadının polis tarafından gözaltına alındığı ve evlerinin mühürlendiği öğrenildi. Avukat Levent Pişkin şu açıklamayı yaptı: "…Ortada ne bir suç ne de suç isnadı var. Bilgilerine başvurmak için akşam vakti evlerinden alınıyor trans kadınlar. Bu hukuka uygun bir işlem değildir. Polisin bilgi alma gibi bir yetkisi de yoktur. Bilgi alma adı altında ifade almaya çalıştılar. Gözaltına alınan kadınların aktardıklarına göre polis sokaktan geçen iki erkeği evlerine itiyor ve onların ifadeleri üzerinden bir işlem uyguluyor. (…) Gözaltının ardından eşyalarını almak için evlerine döndük ve polisin sokağı bantlarla kapattığına şahit olduk. Polisin verdiği bilgiye göre yarın evler de mühürlenecek ancak buna ilişkin bize iletilmiş bir İl Hıfzıssıhha Kurulu kararı da bulunmuyor." **9 Kasım 2020** tarihinde yine aynı sokakta yaşayan 18 trans kadın Covid-19 tedbirleri gerekçe gösterilerek gözaltına alınmış, daha sonra serbest bırakılmıştı.

266. **2 Aralık 2020- tutuklama, adli kontrol -** 26 Kasım 2020 tarihinde **Halkların Demokratik Kongresi**'ne (HDK) yönelik bir soruşturma kapsamında İstanbul'da gözaltına alınan ve aralarında Şişli Belediye Başkan Yardımcısı Cihan Yavuz ile çeşitli parti ve derneklerin üye ve yöneticilerinin de olduğu 20 kişiden 6'sı 2 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 12 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

267. **3 Aralık 2020 – Rus gazetecilere gözaltı -** İstanbul'da İnsansız Hava Aracı (İHA) AR-GE Merkezi'nin bulunduğu alanı izinsiz bir şekilde görüntüledikleri iddiasıyla Rusya vatandaşı 2 gazeteci (A. P. ve I. M.) ve A. Ç. K. isimli 1 kişi gözaltına alındı.

268. 8 Aralık 2020 – etkinlik yasağı, basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı - Abdullah Öcalan üzerindeki tecride karşı cezaevlerinden başlayan açlık grevleri ile ilgili Halkların Demokratik Kongresi (HDK), Özgür Kadın Hareketi (TJA) ve HDP Kadın Meclisi tarafından İstanbul'un Fatih ilçesindeki Aksaray Meydanı'nda yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu kişilerin basın açıklamasını yapmak üzere Marmara Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin (MA-TUHAY-DER) binasına yürüdüğü, polisin orada da basın açıklaması yapılmasını engellediği öğrenildi. **HDP Fatih ilçe binası önünde yapılan açıklamanın ardından polisin müdahalesi sonucu 1 kişi (HDP ilçe yöneticisi Erkin Barın) gözaltına alındı**

269. **9 – 10 Aralık 2020 - gözaltı, işkence, tutuklama -** Adil yargılanma hakkı için açlık grevi yapan ve sağlık durumu gerekçesiyle tahliye edilen **avukat Aytaç Ünsal'ın** yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı iddiasıyla Edirne'de gözaltına alınırken işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Aytaç Ünsal'ın maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele sonucu yüzünden yaralandığı bildirildi. İçişleri Bakanlığı Aytaç Ünsal'ın yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı gerekçesiyle gözaltına alındığını açıkladı. Aytaç Ünsal 213 gündür sürdürdüğü ölüm orucu eylemini 3 Eylül 2020

tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin infazının iyileşinceye kadar durdurulması yönündeki kararıyla tahliye edilmesinin ardından 4 Eylül 2020 tarihinde sona erdirdiğini duyurmuştu. Avukat Aytaç Ünsal, 10 Aralık 2020 tarihinde tutuklandı. Aytaç Ünsal 29 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği Adli Tıp Kurumu'nun cezaevinde kalamayacağı yönünde rapor vermesinin ardından, 3 3 Eylül 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin infazının iyileşinceye kadar durdurulması yönündeki kararla tahliye edilmişti. Aytaç Ünsal'ın, cezaevinde kalamayacağı yönündeki karar kaldırılarak mahkemeye çıkartılmadan doğrudan Edirne F Tipi Cezaevi'ne götürüldüğü öğrenildi.

270. **10 Aralık 2020 - işçi direnişine polis müdahalesi, darp, gözaltı -** Maaş ve tazminat alacakları için İstanbul'un Kadıköy ilçesinde bulunan ETS Tur binası önünde çadır direnişi yapan Atlas Global işçilerine müdahale eden polis **aralarında bir gazetecinin de olduğu 9 kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı**. Polisin ayrıca eylemcilerin çadırlarına da el koyduğu öğrenildi.

271. **10 Aralık 2020 - basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Bimeks işçileri tarafından şirket sahibi Vedat Akgiray'ın ders verdiği Boğaziçi Üniversitesi önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında Umut-Sen yöneticilerinin olduğu 5 kişiyi gözaltına aldı.

272. **15 Aralık 2020 - gözaltı-** Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 4 ilde düzenlenen operasyonlarda 11 kişi gözaltına alındı.

273. **15 Aralık 2020 - gözaltı -** İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce gözaltına alınan SGDF merkez yürütme kurulu üyesi Okan Danacı Ankara'ya götürüldü.

274. **17 Aralık 2020 – panel etkinliğine polis müdahalesi, gözaltı -** İstanbul'un Sultangazi ilçesinde HDP ilçe binasında düzenlenen "Birleşik Devrimci Mücadele" başlıklı panele polis tarafından engel olundu. Polisin panele katılmak isteyenlere yönelik müdahalesi sonucu 3 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Polisin engellemesine rağmen gerçekleştirilen panel sonrasında binadan çıkan HDP il yöneticisi Bilal Basutcu da gözaltına alındı. 4 kişinin Gazi Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi.

275. **18 Aralık 2020 - ev baskını, gözaltı-** İstanbul'da ve 4 ilde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan aralarında Grup Yorum üyelerinin de olduğu 15 kişiden 9'u 22 Aralık 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 6 kişi ise serbest bırakıldı.

276. **18 Aralık 2020- Basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından cezaevlerinde süren açlık grevleri ve "Hayata Dönüş" operasyonunun yıl dönümü nedeniyle 18 Aralık 220 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçe takarak 6 kişiyi gözaltına aldı. Müdahale sırasında HDP Van Milletvekili Sezai Temelli'nin de polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar (HDP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Cengiz Çiçek, HDP İstanbul il yöneticisi Pınar Türk, Bilal Basutçu, HDP Kadıköy ilçe Eş Başkanı Nimet Çelebi Erdoğan, HDP Parti Meclisi üyesi Esengül Demir, HDP Küçükçekmece ilçe Eş Başkanı Hüseyin Fidanboy) aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.,

277. **18 Aralık 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı -** Devrimci Anarşist Faaliyet tarafından "Hayata Dönüş" operasyonunun yıl dönümü nedeniyle İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçe takarak 10 kişiyi gözaltına aldı.

278. **18 Aralık 2020 - ev baskını, gözaltı -** İstanbul'da ve 4 ilde yapılan ev baskınlarında aralarında Grup Yorum üyelerinin de olduğu en az 16 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi

279. **21 Aralık 2020 – gözaltı -** İstanbul'da Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyesi Uğur Ok'un gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

280. **22 Aralık 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi- gözaltı -** Vekilliği düşürülen Halkların Demokratik Partisi (HDP) Hakkari Milletvekili ve Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanı Leyla Güven'in yargılandığı davada verilen hapis cezası sonrasında tutuklanmasını protesto etmek için, Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) tarafından İstanbul'un Aksaray ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 14 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

281. **22 Aralık 2020 - gözaltı -** Balıkesir'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

282. **23 Aralık 2020 - gözaltı-** HDP Gençlik Meclisi üyesi Lider Polat, 23 Aralık 2020 tarihinde İzmir Havalimanı'nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin, Lider Polat'ın, daha önce kendisini kaçıran kişilerce el konulan cep telefonundan tehdit mesajları atılması olduğu öğrenildi. Lider Polat 27 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırılmış ve ajanlık dayatmasına maruz kalmış, daha sonra kişisel eşyaları, elbiseleri ve telefonu alınarak gözü kapalı bir şekilde yol kenarına bırakılmıştı. Lider Polat aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

283. **23 Aralık 2020 - gözaltı -** Edirne'de yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştığı iddia edilen 4 kişi gözaltına alındı.

284. **24 Aralık 2020 - tutuklama -** 21 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Parti Meclisi üyesi Uğur Ok, 24 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

285. **25 Aralık 2020 - gözaltı -** Kocaeli merkezli bir soruşturma kapsamında 3 ilde yapılan operasyonlarda 9 kişi gözaltına alındı.

286. **27 Aralık 2020 - sosyal medya paylaşımı nedeniyle gözaltı, adli kontrol -** İstanbul'da Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi Taylan Özgür Karatepe'nin sosyal medyada "Musa Orhan katildir" şeklindeki paylaşımı nedeniyle "İçişleri Bakanlığı'na hakaret" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Taylan Özgür Karatepe aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

287. **28 Aralık 2020 – gözaltı -** 27 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan **Devrimci Parti Parti Meclisi üyesi** Hasan Hüseyin Yeşilova, Devrimci Anarşist Faaliyet (DAF) üyesi Abdülmelik Yalçın ve HDP Gençlik Meclisi üyesi Erkin Barın, 28 Aralık 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

b. Kaçırma ,tehdit, Ajanlığa Zorlama

b. Kaçırma , tehdit, Ajanlığa Zorlama		
Tespit edilen vaka sayısı	**42 (29'u başvuru, 13'ü basından)**	**43 vaka/ ihlal**
İhlal mekanları	- 15'i kaçırılarak - 10'u gözaltında, - 2'si sosyal medya üzerinden,	

	- 16'sı evlerinin önünde, sokakta…	
İhlalde öne çıkan gerekçeler	- 21'i HDP ile bağı ve aktiviteleri, - 22'si HDP dışında siyasi/ demokratik aktiviteleri,	
Faillerin kimlikleri (kendilerini tanıtırken kullandıkları ifadelere göre)	- 34 vakada "polis", - 1 vakada "Özel Tim" - 2 vakada "MİT", - 4 vakada "istihbarat" - 2 vakada tanımsız	

Başvuru örnekleri

1. **13.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan O.: Polis tarafından taciz, tehdit, ajanlık dayatması -** "2011'de tutuklandım. 2012 yılı Mayıs ayında tahliye edildim. Tahliye sürecinden sonra sürekli olarak sivil giyimli polisler tarafından tehditler aldım. Aralıklı olarak tehditler, mesajlar devam etti. Bir ay önce Yenibosna'da sivil giyimli iki kişi polis olduğunu söyleyip tehditlerde bulundular. "HDP'de çalışırsan ileride başına kötü şeyler gelir" dediler. Bu kişilere, onları savcılığa şikâyet edeceğimi söyledim ama tavırları değişmedi. … numaralı telefondan tehdit mesajları gelmişti. Benimle daha önceki görüşmelerinde, onlara yardımcı olursam bana bir takım yardımlarda bulunacaklarını söylemişlerdi ama ben kabul etmeyince son zamanlarda sadece tehdit ediyorlardı. Bu olaylardan dolayı psikolojim bozuldu. Bazen takip edilmesem bile takip ediliyormuşum gibi hissediyorum. Suç duyurusunda bulunmak istiyorum. Ayrıca psikolojik destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **22.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A.: Polisin tehdit ve baskısı, ajanlık dayatması -** "(kendilerini polis olarak tanıtan kişiler) Sarıyer Armutlu'da bir arkadaşımla görüştükten sonra yolumu kesip, burada ne aradığım, kimlerle görüştüğümü, akıllı olmamı, yoksa olacaklardan sorumlu olamayacaklarını söylediler. Tekrar geleceğiz, kendine dikkat et diyerek gittiler. Daha sonra yine Temmuz ayında işyerime geldiklerini, iş arkadaşlarımla yaşadıkları tartışmadan dolayı tesadüfen öğrendim. Son olarak da 20 Aralık günü evime yakın bir yerde yolumu keserek "bize yardımcı ol, sözümüzü dinle, bizi yorma…İstersek seni 20 yıl içeride yatırırız" dediler. Ben de "elinizden geleni yapın. Ben … okuruyum, eylemlerine katılırım, dergisini dağıtırım, bundan başka da bir şey bilmem" diyerek gitmek istedim. Kolumdan tutarak "söyleyeceklerimiz bitmedi. Evini, barkını biliyoruz, çoluğun çocuğum var, bizi uğraştırma, sözümüzü dinle" dediler. Ben de aynı şeyleri tekrarlayıp söyleyeceklerim bu kadar dedim. Onlar da "şimdi git ama biz tekrar geleceğiz" dediler. Yanıma gelen bu kişiler kendilerini polis olarak tanıttı. Kimliklerini gösterdiler, fakat ben göremedim. İlk sefer 3 kişilerdi, son seferde 4 kişilerdi. Basın açıklaması yapmak istiyorum. Başvurduğuma dair belge istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.
3. **15.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C. Y: Ölüm tehdidi, silahla vurulma -** "Politik tercihlerim doğrultusunda yapmış olduğum konuşmalar neticesinde tehdit ediliyorum. Evimin camına MKE yazılı tabanca mermisi zarfın içine konarak ve zarfa x (çarpı) işareti atılarak tehdit ediliyorum. Polis ile ilgili birimleri haberdar ettim. Bu sebeple tedirginlik yaşıyorum. Daha önceden bu tür sebeplerden olduğunu düşündüğüm şekilde beni ayağımdan vurdular. Olay adli ve polisiye olarak aydınlatılamadı. Başıma, aileme ve çocuklarıma bir şey olursa bu belgenin burada durmasını istiyorum. Bilgi amaçlı başvuru yapmış bulunuyorum, herhangi bir talebim yoktur" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **24.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan T.: Tehdit -** "İstanbul'a çalışmaya gelmiştim. (Akrabamın)…evinde kalıyordum. … HDP ilçe binasına gidiyorum diye tehdit edildim. 3 Hafta önce evin bulunduğu sokakta 3 kişi yanıma geldi. İkisi uzun boylu biri orta boylu "bir daha parti binasına gitme, onlar terörist" dedi. İçlerinden biri Kürt olduğunu söyledi "ben de Kürdüm, parti binasındakiler terörist, onlar yanlış insanlar, oraya bir daha gitme başına iş alırsın" diye tehdit etti. Ben de korktuğum için tamam dedim. Şimdilik bir şey yapılmasını istemiyorum. Bu olay tekrarlarsa bu başvurumun kullanılmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **28.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R.: ölüm tehdidi-**
"Ağabeyim 15-20 gün önce yurt dışına çıkmıştı. Mahallede iki kişi kolumdan tuttu. Ağabeyimi sordular. Ben de burada değil deyince bana "HDP'ye gitme" diye tehditte bulundular. Kim olduklarını sordum. Belindeki silahı gösterip belli değil mi kim olduğumuz" dedi. Bu olay iki kez yaşandı. Üçüncüsünde sokakta onları görünce kaçtım. Can güvenliğim yok. Bu kişilerden biri orta boylu diğeri uzun boyluydu. Avukatımla görüştükten sonra ne yapacağıma karar verip size bildireceğim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **28.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A.: Baskı, Tehdit-**
"İki hafta önce akşamüstü mahalleye geldiğimde iki kişi kolumdan tuttu ve beni biraz ileriye götürdü. Bu arada onları bir kişi uzakta bekliyordu. Bana önce "ağabeyin nerede" dediler. Ben de "tanımadığımız şahıslar tarafından tehdit ediliyordu o da kaçak yolla Avrupa'ya kaçtı" dedim. "Ne zaman olsa elimize geçecek" dediler. "Niye soruyorsunuz" dedim. Onlar da "partiye niye gidiyorsunuz, vatana ihanet ediyorsunuz. Ağabeyinizin yolundan giderseniz sizin için iyi olmaz" dediler. Ben "partimdir, seviyorum, sayıyorum, gidiyorum" dedim. "Gidersen senin sonun da ağabeyin gibi olur" dediler. Bir hafta içinde 3 kez aynı şeyi yaşadım. Polis olduklarını söylemediler, kim olduklarını bilmiyorum. Kulaklarında kulaklık vardı, telsiz olduğunu düşünüyorum. Bence polistiler. Avukatımla görüşüp ne yapacağıma karar verdikten sonra size bildireceğim" şeklinde beyanda bulunmuştur. (Diğer kardeşi de aynı şekilde tehdit edildiğinden bahisle başvuru yapmıştır.)

7. **29.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. : Kaçırılma, ajanlık dayatması -** "*Mecidiyeköy'de arkadaşımdan ayrıldığım sırada metrobüse yürürken profilo yakınlarında iki sivil polis önümü kesti. Kimlik aldılar, ifadem olduğunu öne sürerek 4 polis eşliğinde beyaz Fiat Egea arabaya bindirdiler. Telefonumu arabada kapatmamı istediler ve aldılar. Ardından Topkapı'da bir mezarlığa götürüldüm. Orada ikisi dışarıda, 1'i gri bir wolksvogen transporter içerisinden çıkarak beni içeri aldılar. Kimliğim, telefonum ve çantam onlarda kaldı (daha sonra verdiler). Arabada konuştuk; ailemin isimlerini, babamın açığa alınmasını, eski sevgilimin ismini söyledi içerideki adam ve bir daha geleceğini söyledi. O esnada öğrenciler içerisinde ne tür faaliyetlerde bulunduğumu sordu. Beyaz bir Renault clio hatcback yaklaştı. İçerisindeki iki kişiden biri inip transportera bindi. Binen adam adının Ahmet olduğunu ve Laz olduğunu söyledi. Yanındakine şef diye hitap ediyordu. Benden öğrenciler içerisinde ajanlık yapmamı isteyip karşılığında istersem para, istersem staj ve okulda her konuda yardımcı olabileceklerini söylediler. İHD'ye gitmemem için bir mesaj da verdiler. Bildikleri birinin de İHD'ye gittiğini ve yanlış yaptığını söylediler. Onların istediklerini yapamam durumunda ileride tutuklanmakla tehdit ettiler. Bir hafta içerisinde arayıp bir daha oturmamızı ve ne karar vereceğimi öğrenmek istediklerini söylediler. Hiçbir şekilde onlara istediklerini vermeyeceğimi belirttim. Onlara yardım edersem hiç korkmamam gerektiğini söylediler. İçeride transporterdaki (gri transporterdaki kel adam) adam kaldı, sonradan gelen ayrıldı.*

Bana eşyalarımı vererek beni Topkapı metro durağına bırakıp vedalaştılar. İstihbarattan olduklarını öne sürdüler. Ellerinde fotoğrafım olan bir dosya vardı ve okumaya çalıştığımda izin vermediler. Dosyadaki kâğıdın üst sağ ve solunda iki logo vardı. HDP kongresine neden gittiğimi, sürecin nasıl işlediğini sordular. (HDP 4. Kongrede görevliydim) Üniversite eylemlerinden çekileceğimi belirttim. Onlar ise "hayır kal, arkadaşlarını kurtar ve bize bilgi ver" dediler. Herhangi bir güvencem olmadığından dolayı başvuruda bulundum. Başıma bir şey geldiğinde sorumlusu olarak beni kaçıranların gösterilmesini istiyorum. Kayıt altına alınmasını talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **16.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Tehdit, Ajanlık dayatması** - *"…HDP ilçe eski yöneticisiydim. Hala aktif bir şekilde mahallemde çalışmalarını sürdürüyorum. Partimin 7. Yılı dolayısıyla yapılan etkinliklerde … gözaltına alınıp tutuklandım. 5 ay tutsak kaldım. Şubat 2020'de tahliye oldum. Mart 2020 tarihinde 0552 489 46 13 numaralı telefondan, benim adıma kayıtlı olan ve oğlumun ve kızımın kullandığı her iki numaradan aradılar. Beni güvenlik şubeye çağırdılar. 10 Mart 2020 tarihinde 4 kişi tarafından, istihbarat olduğunu düşündüğüm sivil giyimli kişiler tarafından sorguya alındım. Tehdit edildim. Ajanlık dayattılar. İllegal işler yaptığımı ve beni rahat bırakmayacaklarını dile getirdiler. Sürekli peşimde olacaklarını ve beni rahatsız edeceklerini söylediler. Cezaevi çıkışlı olduğum için oradaki kişilerle 5 ay boyunca duygusal bağ kurdum. Arkadaşlarımın ihtiyaçlarını (kıyafet, iç çamaşırı) göndermek için iki hafta üst üste cezaevi önüne gittim. İçeri girmedim, eşyaları ziyaretçilerle içeri gönderdim. Cezaevine gitmemem gerektiğini, bununla ilgili de uyarıda bulundular. Çocuklarımın olduğunu, çocuklarımı düşünüyorsam onlara yardımcı olmam gerektiğini söylediler. Ben de onlara bu söylemlerinin doğru olmadığını söyleyip reddedip oradan çıktım. Bunun yasa dışı sorgu olduğunu söyleyip böyle devam edeceklerse avukatımı çağıracağımı söyledim ve görüşmeyi sonlandırdım. Bu aşamada sadece basın açıklaması talep ediyorum. Baskıları devam ederse ayrıca suç duyurusu için kurumunuza tekrar başvuracağım"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **01.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan E.: Ölümle tehdit, hedef gösterme** - *"İnstagram hesabıma (@jitem.turkey/KodAdım:Yeşil) hesabından mesajla "şevbaş heval ölüm seni bulacak, Jitem" şeklinde ve PKK2li gerillaların üzerine ayakla basılmış cenaze fotoğrafı gönderildi. Ertesi twitter paylaşımlarımı da herkese yaptığı gibi paylaşıp hedef gösterdi ve 24 fotoğraf ve buna dair mesajı gönderdi. Ölümle tehdit edip hedef gösterdiği için hesap hakkında suç duyurusunda bulunacağız. Avukatımız ve biz konuyla ilgili basın açıklaması yapacağız. Basın açıklaması ve suç duyurusu yapmak istiyoruz"* şeklinde beyanda bulunmuştur.
10. **21.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M: Takip edilme, ölümle tehdit**- "*Tersanede çalışıyordum, bir arkadaşın vasıtasıyla kast merkezi oyunculuğa gönderdi. Sonra kast merkezi telefonu uzaktan takibe alarak içinde Kürtçe müzik olduğu için polise şikâyet etmiş. Polis sürekli ensemdedir, sürekli beni takip ediyorlar… Bu kişilerden şikâyetçiyim"* şeklinde beyanda bulunmuştur.
11. **24.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Ö.: Ajanlık dayatması, kaçırılma, tehdit, darp** - "*…Ağustos Cumartesi saat 18.00 civarı …Mahallesinde sivil araçtaki polisler bana kimliğimi sordular. Kimliğimi verir vermez beni arabaya attılar. Beyaz citroen bir taksiydi. Arabada virüs maskesiyle gözlerimi kapattılar. Başımı eğdiler, başını kaldırma dediler. Üç kişiydiler. Yaklaşık 1.5-2 saat yol gittik. Arabanın içinde bana vurmadılar, sohbet ettiler. Daha çok din üzerine konuştuk. Okuyup okumadığımı, nerede çalıştığımı sordular, halde çalıştığımı söyledim. Hafta içi neler yaptığımı, hangi kitapları okuduğumu sordular. Yaklaşık 2 saat sonra bir ormanda beni bu arabadan çıkarıp gri renkli transport bir arabaya koydular. Burada 3 kişi daha vardı, 6 kişi oldular. O transportun içinde beni darp ettiler. Ben eski HDP çalışanıyım, … Bana, tekrar HDP içine gir, bize bilgi getir dediler. Ben kabul etmeyince darp ettiler.*

Bizimle çalış, biz senin abileriniz, biz devletiz, MİT'iz, istihbaratız, sana her türlü yardımcı oluruz dediler. Kendi aralarında birbirlerine komutanım diyorlardı. Her yerime vurdular. Bana, seni sabaha kadar döveceğiz dediler. Kurtulmak için kabul ettim. Bunun üzerine seni Salı günü ararız, Cumartesi de Kadıköy'de abi-kardeş yemek yeriz dediler. Kimliğimi vermediler. Beni … kavşağında bıraktılar. Beni bırakır bırakmaz saat 23.40'da …Hastanesine gidip darp raporu aldım. Darp raporumla birlikte aynı gece Sultanbeyli Fatih Karakoluna gidip şikâyetçi oldum. Karakola annemle birlikte gittik. İfademin örneğini almadım. Tıbbi ve hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

12. **25.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C.: Ajanlık dayatması, kaçırılma, tehdit, darp -** *"…Ağustos saat 17.20 sıralarında … Mahallesi HDP ilçe binasından…minibüs durağına yürüdüm. Tam minibüse binerken sivil polisler beni çevirip kimlik istediler, verdim. Sonra, masken takılı değil diye işlem yapacağız deyip arabaya götürdüler. 4 kişiydiler, ellerimi ters çevirerek başım öne eğik bir şekilde 2 saat yol gittik. O sırada argo sözler, hakaretler ederek beni darp ettiler. Sonra bir yerde bekletildim. Yaklaşık 30 dakika sonra gözümü kapatarak ve tekmeleyerek başka bir araca bindirdiler. Bir buçuk saatlik bir yol gittik. Ormanlık bir alanda gözümü açtılar. Seni kurtaracağız, bizimle çalış, maddi manevi destek vereceğiz dediler. Kabul etmedim diye hakaretler tehditler ettiler. Seni bir hafta içinde yine alacağız, o zamana kadar düşün dediler, yine kabul etmedim. Sonra beni … yol üzerinde bıraktılar. Kimliğimi ve telefonumu alırken taksi parası diyerek zorla 300 TL verdiler. Tıbbi, hukuki destek istiyorum ve basın açıklaması yapmak istiyorum*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **27.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.: Kaçırılma, ajanlık dayatması, darp, ev baskını, gözaltı -** *"… (7 Şubatta) iş çıkışında bir tane Passat sivil araç önümü kesti, arabada iki kişi vardı. … bizim mahallenin tepesine götürdüler. Orada bir kişi daha bekliyordu. Orada bana, bir süre önce mahallede olan bir olayı sordular, bilmediğimi söyledim. Bana bazı isimler vereceklerini ve onlar hakkında bilgi getirmemi söylediler. Kabul etmeyince beni darp ettiler. Bir hafta sonra tekrar arayacaklarını söylediler. "Bir hafta içinde beni aramazsan olacaklara katlanacaksın" dediler. Beni aldıkları yere geri bıraktılar. Sonraki hafta boyunca onlarla karşılaşmamak için eve hep farklı yollardan gittim. (Bir hafta sonra)…gece 00.50'de ailemle kaldığım evimize polis baskın yaptı ve savcılığın hakkımda arama kararı olduğunu söyledi. Beni … emniyete götürdüler. 4 gün gözaltında kaldım. İnstagramda Öcalan'ın fotoğrafımı paylaştığımı söylediler, reddettim. Karakoldayken, daha önce beni kaçıran polisler beni sorguladı. 4 gün sonra savcıya çıkardılar ve savcılıktan serbest bırakıldım. Beni kaçıranlardan birinin telefonu …Kaçırılma olayından sonra sürekli takip edildim. Girdiğim işlerden çıkarıldım ve şu an işsizim. Basın açıklaması yapmak istiyorum, hukuki ve tıbbi destek istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

14. **28.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan T: Telegram mesajları ile tehdit -** "*22.08.2020 Cumartesi günü arkadaşım Ö ile (kendisi derneğinize birkaç gün önce başvuruda bulunmuştu) Sultanbeyli'de otururken arkadaşım kaçırılmıştı. Ben olaya tanık olmadım ama yanımdan kısa süreliğine ayrılıp saatlerce gelmeyince şüphelenip …aramıştım, ailesine haber versinler diye. Zaten o gece 24.00 civarı arkadaşım geldi ve kaçırılma olayını öğrendik. Yaşadıkları ile ilgili ayrıntıları size başvurusunda anlatmış olmalı. Bu olaydan iki gün sonra Pazartesi günü bana telegramdan, kayıtsız bir numaradan (numara görünmüyor, sadece Özer ya da SS isimleriyle) ölüm tehdidi mesajları gelmeye başladı. (Arkadaşı Ö. nün yaşadığı olaya da vurgu yapan ve İHD ye başvuru yaparsa diye de tehdit içeren mesajlar) Ne olduğunu anlayamadım. Mesajların ekran görüntüsünü ekte size sundum. Bu konuda yardımınızı istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. **28.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan L.: kaçırılma, darp, işkence, zorla alıkonulma, tehdit -** *"(bir gün önce) …tarihinde öğlen … yolda yürürken polis olduğunu iddia eden 4 kişi 'ifaden var' diyerek beni zorla alıkoydular. Arabanın içinde darp edip küfür ettiler. 1 saat sonra araba değişikliği oldu. Beni tahminen zırhlı bir araca aldılar. Tahminen diyorum çünkü kollarım plastik kelepçe ile yüzüm ise siyah bir bantla kapatılmıştı. Zırhlı aracın içindekiler istihbarat (MİT) olduklarını söylediler.* ***Sonra beni çırılçıplak bir şekilde soydular, vücuduma elektrik verdiler. Bana, hiç bilmediğim birçok konuda değişik sorular sordular.*** *Toplam 5 saat ellerinde esir kaldım. En son beni bırakırlarken 'devlet bize yetki vermiş, git nereye şikâyet ediyorsan et' dediler. Gözlerim bağlı bir şekilde ve telefonum dâhil tüm kişisel eşyalarıma el konuldu. Sonra … tarafında otobanda gözlerim kapalı bir şekilde beni indirdiler. Tıbbi ve hukuki destek istiyorum ve basın açıklaması için daha sonra sizi bilgilendireceğim"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

16. **04.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan E.: Alıkoyma, darp, kötü muamele - 3 kişi için -** *"03.09.2020 Lüleburgaz Pınarhisar yolu üzerinde kimliği belirsiz kişiler tarafından, biz seyir halindeyken, araçlarla önümüze durulup aracımız yavaşlatılarak, önde 4-5 araç, arkada da bu sayıda araç ile durdurulduk. Silahlı kişiler hızla araca geldi. Bu sırada saat 20.45 civarıydı. Bizleri araçtan indirerek araç dışına hakaret ve bağırmalarla başımızı önümüze eğdirip zorla yere dizlerimizin üzerine ters kelepçe yapılarak bekletilmeye başladık. Ben, gözaltına mı alıyorsunuz deyince hakaret ederek, konuşma sus birazdan ne olduğunu göreceksin diyerek bağırdılar. Yaklaşık 15-20 dakika sonra beni bir araca bindirdiler. Kafamı koltuk arasına bastırdılar. Yine, gözaltına mı alıyorsunuz, savcılığa götürün haklarım var diye sorduğumda hakaret ettiler. Bu esnada da aracımızı aradılar. Araçtan çıkan telefonları önümüze getirdiler açın dediler. Ben, kimliğinizi gösterin, savcılığa götürün telefonumu açmam dedim. O zaman beni araçtan indirip bir tarlanın kenarına götürüp dövmeye başladılar. Tehdit etmeye başladılar; seni bu orman kenarında öldürürüz, kimse duymaz diye tehdit ettiler. Tekrar tekrar, aç bu telefonu dediler, açmayacağımı söyledim. Daha şiddetle darp edip küfürler etmeye başladılar. Pek çok kere bu tekrar etti. Yaklaşık 1,5 saat bu devam etti. Sonrasında o yolun kenarında hiçbir açıklama yapmadan ellerimizdeki* ***ters kelepçeleri söküp bizi o şekilde bırakıp hızla uzaklaştılar****. Bu kişiler gittikten sonra aracımızı ve üstümüzü kontrol ettiğimizde eşyalarımız dağılmıştı. Üzerimde bulunan para yok idi. Alınıp alınmadığını bu esnada fark etmedim. Darp esnasında düşmüş de olabilir. Ek olarak araçtaki diğer kişilere sadece ters kelepçe yapıldı. Ben itiraz ettiğim için daha çok bana yöneldiler. Her itirazımda beni daha şiddetli olarak darp ettiler. Bu olay esnasında biz araçta 3 kişiydik. Onlar da en az 15 kişiydi.* ***Yaklaşık 7 ay önce evimin önünden kaçırılmıştım. Bununla ilgili de İHD'de başvurum mevcuttur.*** *Tıbbi ve hukuki destek istiyorum. Bununla birlikte sürecin takipçisi olmanızı istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

17. **05.10.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M: Kimliği meçhul kişiler tarafından takip, güvenlik tehdidi-** *"İHD'nin Dikkatine; … 1 Ekim 2020 tarihinde öğleden sonra kardeşlerimin ikamet ettikleri İstanbul'daki … mülkiyeti babama ait olan evde ailemle misafir kalmaktayken; binaya giren 40'lı yaşlarda, sakallı, yüzlerine sağlık maskesi çekmiş ve güneş gözlükleri takmış iki kişi binanın merdivenlerinde kız kardeşimle karşılaşmış ve adımı söyleyerek "... kaldığı daire hangisidir" diye sormuşlar. Kız kardeşim "kimsiniz niçin soruyorsunuz" demiş ama hiçbir cevap alamamış. "Polis misiniz" demiş, ona da cevap vermemişler. Bunun üzerine kuşkulanmış ve "burada oturmuyor" demiş. Adamlar binadan ayrılmışlar. Fakat kız kardeşim adamların durumundan "iyi niyetli olmadıkları" izlenimi edinmiş. Bunun üzerine 3 Ekim tarihinde akşam saat 20:00 sularında bölgeye bakan Esentepe Polis Karakoluna giderek suç duyurusu yapmak istedim. Bu şahısların bana zarar verme amaçları olma*

ihtimalinin yüksek olduğunu, maskeli ve güneş gözlüğü takmalarının bu olasılığı güçlendirdiğini, can güvenliğimden endişe ettiğimi, binamızın bitişiği ve karşısındaki esnaf komşularımızın kamera kayıtlarının incelenmesi ile bu şahısları teşhis edebileceğimizi belirttim. Karakolda görevli polis memuru; bu şekilde bir işlem yapılamaz, ortada bir suç yok, ne tehdit etmişler ve ne de silah kullanmamışlar, ne adına şikâyet alacağız" dedi. Ben de; "işlem yapılması için illa vurulmam mı lazım" dedim. Bunun üstüne; gelenler kargocu da olabilir veya istihbarat da olabilir, istihbaratın kimliğini gizleme yetkisi vb. var" dedi. Ben de; " bina içinde koridorlarda güneş gözlüğü takan kaç kargocu var, ayrıca ikametgâhım İstanbul'da değil; istihbarat ise neden merdivende karşılaştığı bir insana hangi dairede oturduğumu sorsun ki, zaten bilir" dedim. Tüm ısrarlarıma rağmen şikâyet işlemi yapmadılar. "Kaymakamlığa gidip koruma talebinde bulunmamı istediler. Ben de; siz şikâyet dilekçesi kabul etmiyorsunuz, kaymakamlık niçin bana koruma versin" diyerek karakoldan ayrıldım. Sonuçta bu şekilde gelen iki şahsın bana zarar vermek amacı taşıdıklarından hiç şüphem yok. Resmi görevli mi yoksa karanlık odaklar mı oldukları veya asimetrik başka güçlerin adamları mı oldukları konusunda kesin bir fikrim yok. Tüm bunların sonucunda İstanbul'dan ayrıldım.Durumu bilgilerinize arz ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

18. **01.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M: Kaçırılma, ajanlık dayatması -** *" …Eylül öğleden sonra saat 3 sularında babamın işyerine giderken … polis olduğunu söyleyen dört kişi tarafından zorla bir arabaya bindirilerek alıkonuldum. Hakkımda ifade verildiği, benim ifademe başvurulacağı söylendi. Bu sırada başım eğdirildi. Yanımdaki şahıs şoföre "vatan emniyete" dedi. 1,5 saat kadar yol aldıktan sonra gözüm kapatılıp başka bir araca bindirildim. Bu araçta şoförle birlikte 3 kişi vardı. Benimle konuşan iki kişi, HDP'nin pikniğine katıldığım için yargılanacağımı söylediler. "Eğer bize yardımcı olursan adını dosyadan çıkaracağız" dediler. HDP gençlik meclisi üyesi olan kişileri sordular ve "onlara geçireceğim" dediler. Ailemi sordular, kardeşlerimin babamın ne iş yaptıklarını, iş yerlerini sordular, okuduğum okulu sordular. Daha sonra, onlarla görüştüğümü kimseye söylemeyeceğim üzerine yemin ettirdiler. Beni tekrar arayacaklarında Aksaray Meydanı veya Vatan Emniyete geleceksin dediler. Uyuşturucu kullanıp kullanmadığımı sordular, kullanmıyorum dediğimde, "hiç öyle görünmüyorsun" dediler. Beni Yusufpaşa tramvay durağında indirecekleri sırada "paran var mı, yoksa verelim, doğru söyle" diye ısrar edip sıkıştırdılar. Daha sonra arabadan indim. Gri renkli bir Mercedes Vito aracıydı. Şikâyet dilekçesi hazırlanmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.*

19. **07.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.: Ajanlık dayatması-**
"Oğlum B. Aralık 2015 tarihinde evden gitti ve bir daha gelmedi. 2 yıl kendisinden haber alamadım. Gittiği dönemde sokağa çıkma yasakları, ölümler vardı. Ona dayanarak belki bir şeyler öğrenirim diye Mardin Nusaybin'e gittim, savcılığa başvurdum. DNA örneği verdim. Bu olayların üzerinden İstanbul'da yaşadığım evime polis gelmiş. …oğlumun nerede olduğunu, nerede saklandığını sorup eğer bir akrabamızın yanında saklanıyorsa onlara teslim etmemiz gerektiğini söylemişler. Eve geldiğimde diğer oğlum B. ve eşim bana olayı anlattı. Eşimle birlikte hemen karakola gittik ve eve geldiklerinin nedenini sorduk. Onlar da bana böyle bir şey yok dediler ve gönderdiler. Daha sonra beni telefonla aradılar, eşimi ve diğer oğlumu da arayarak B. İle ilgili ifade vermemizi istediler. Biz gitmeyince benim ve eşimin işyerine gelip ifade aldılar. Bu olaylardan yaklaşık 6 ay sonra oğlumun ölüm haberi geldi. … oğlum B'nin Rojava'da yaşamını yitirdiğini duyduk. En son 23 Ekim 2020'de bir numara beni aradı, cevap verdim. Bana tekrar şubeden aradıklarını söylediler. Sorunun ne olduğunu sorduğumda oğlum …ile ilgili Yakacık karakoluna gitmem istendi. Ben de gittim. Oraya geldiğinde bizi ara seni kapıdan alalım dendi, ben de öyle yaptım. Beni üst kata çıkardılar. Sivil giyimli 2 kişiydiler. Konuşmaya başladık. Bana, B.'ın ne zaman nereye gittiğini sordular, ben de 2015'de gittiğini, yerini bilmediğimi ve savcılığa başvurduğumu söyledim. Oğlumu 2019'da kaybettiğimi sizler de biliyorsunuz dedim. Evet biliyoruz taziye yaptınız dediler. O zaman

derdiniz ne dedim. Bir daha böyle bir şey yaşamamak için birbirimize yardımcı olalım dediler. Ne tür yardım dedim. …bak senin iki oğlun daha var buralarda, yarın abilerinin yolundan giderlerse üzülmez misin gibi sözler söylediler. Tabi üzülürüm …dedim. Bize yardım et, birbirimize yardımcı olalım dediler. Yardım edecek bir şey yok, ben ve çocuklarım işimizle meşgulüz, benden size fayda gelmez dedim. … Sizi tekrar arayacağız, konuşacağız dediler. İtiraz ettim ve karakoldan çıktım. Saat… tekrar aradılar yine görüşmek istediler, itiraz ettim. Bana, sen halen sakinleşmemişsin, sakinleş gel konuşalım dediler. Ben de tamam haftaya Perşembe geleceğim ama yalnız gelmeyeceğim deyip telefonu kapattım" şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. **08.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.: Kaçırma, ajanlık dayatması -** "07.10.2020 saat …civarında … sokağında kimlik araması adı altında beni aldılar. Plakasız 2 araba ve 6 kişi gördüm. Bana hırsızlık var dediler ve beni aldılar. Önce hırsızlığın yapıldığını söyledikleri hastane polisine dediler, sonra vaz geçip Vatan emniyete gideceğiz dediler. Bir baktım başka bir yere gidiyoruz. 1 saat dolaştıktan sonra mezarlığa (Anıtlar Mezarlığı) götürdüler. Orada polisler yer değiştirdi. 3 araba vardı, toplam 9 kişi olabilir. Bana orada ajanlık teklif ettiler. Ben HDP ….ilçe yönetimindeyim. Bana, toplantı notları ve faaliyetlerini bildir dediler. Yani kısacası parti faaliyetlerini bize söyle dediler. Daha önceki parti basın açıklamaları ve faaliyetleri görüntülerini bana gösterdiler ve bizimle işbirliği yapmazsan dosya açarız diye tehdit ettiler. Ben de bunların yasal olduğunu ve herhangi bir çekincem olmadığını söyledim. Yaklaşık 1.5-2 saat mezarlıkta bu konuşmalar devam etti. Sonra beni mezarlıkta bıraktılar. Giderken de seni sık sık arayacağız dediler. Ertesi gün (bugün) özel numaradan beni aradılar ve seninle buluşmak istiyoruz dediler. Ben de işim var diye kapattım.Basın açıklaması yapmak ve suç duyurusunda bulunmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

21. **05.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Z.: Polis baskısı, gözaltı, tehdit -** *"Diyarbakır'da **MİT binasında 1 yıl bekletildim. Bu** arada mahkemem vardı ama ben mahkemeye MİT binasından gidip geliyordum. Gözaltına alınmamın nedeni Irak'tan gelmem. Cumhurbaşkanına suikast düzenlememden korkulduğu için beni aldıklarını söylediler. 1 yıl sonra beni herhangi bir sorun yok diye bıraktılar. **Hiç işkence görmedim. Bu konuda açılan mahkememden de beraat ettim. Beraat ettiğim gün beni pijamalarım ile eve gönderdiler. Elbisemi 15 gün sonra eve posta ile gönderdiler.** Sonra İstanbul'a geldim. Buraya geldikten sonra kimlik kontrolü yapıp beni gözaltına alıyorlar. Sadece beni değil, kiminle konuşuyorsam onları da alıyorlar. **En son 02.11.2020 tarihinde alıp kısa bir sorgudan sonra serbest bıraktılar.** Diyarbakır iHD'ye gittim, suç duyurusunda bulunduk. … İstanbul İHD'ye de geldim. … Beraat ettiğim halde beni sıkıştırmalarından dolayı suç duyurusunda bulunmak istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

22. **06.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Ajanlık dayatması, gözaltı -** *" …Turizm şirketinde … çalışmaktayım. (1 Kasım günü)Şirket polis merkezinden aranarak …plakalı aracı kim kullanıyor diye sormuşlar. Şirket beni arayarak hakkında şikâyet varmış dedi. Ben de Bahçelievler polis karakoluna giderek şikâyetin ne olduğunu öğrenmek istedim. Biraz beklemen lazım ifaden alınacak dediler. ... gittim 2 saat bekletildim. Bir polis içeri gelerek bana, senin hakkında şikâyet var sen birilerine bakmışsın, dedi. Sonrasında iki polis daha gelerek 3 kişi oldular. Bana, anlat, dediler. Ben de ne anlatacağım dediğimde, sen biliyorsun sen anlatacaksın, dediler. Birilerine baktığımı söylediler. Kime baktığımı sorduğumda, senin zaten Ovacıklı olman yeterli, neden Ovacık'a gittin diye sordular. Ben de bir ay önce gittiğimi ve orada … ve ailemle görüştüğümü söyledim. Beni takibe almışlar. Bir gece karakolda kaldım. Sabah 08.00'de adliyeye çıkacağımı, öncesinde hastaneye kontrole götürüleceğimi söylediler. Adliye sevk aracında 5 kişiydik. Hastane önünde bekleyen başka bir ekip otosuna bindirerek götürdüler. Hastane kontrolüm var nereye götürüyorsunuz dediğimde, senin kontrolün yok, dendi. Adliye nezaretinde*

1 saat bekletildikten sonra tanımadığım bir sivil polis bana, adam olarak kal bilgi ver, dedi. Ben kabul etmedim. Savcıya ne zaman çıkacağımı sorduğumda, özel eşyaların var mı, dendi. Beni nezaretten çıkardı ve bize çalış dendi. Ben kabul etmeyeceğimi söyledim. Savcıya mı çıkıyoruz diye sorduğumda, senin savcıyla işin yok gidebilirsin, dendi. Gözaltına aldıklarında şirket telefonum ve kendi telefonum alındı, inceleneceği söylendi. …Avukatım savcılığa suç duyurusunda bulunacak. Derneğinize arkadaşlarımın tavsiyesi üzerine geldim. Avukatımın başvurusunun neticesine göre konuyu takip etmenizi ve raporlarınıza geçirmenizi istiyorum. Bu konunun raporlarınızda yer almasını …talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

23. **09.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan F.: Gözaltı, ajanlık dayatması -** *"07.11. tarihinde oğlum A. … gözaltına alınmış. (aynı gün) sabaha karşı saat 05.30'da terörle mücadele polisleri beni aradı. Oğlunuz gözaltında bizde, dediler. Oğlum tarafından iki avukat ismi söylenmiş, benim onları aramamı istemiş. Ben avukatlarla görüştüm. Sabah …oğlumla görüşmüşler. Oğlum İstanbul TEM'e getirilmiş ve İstanbul TEM'de avukatlar tekrar görüşmüşler. Oğlumun avukatlara söylediği; psikolojik baskıyla ifademi almak istiyorlar ve beni itirafçılığa zorluyorlar. Talep: Basın açıklaması yapmak istiyorum ve hukuki destek istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

24. **18.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.: gözaltı, İşkence, kötü muamele, baskı, ajanlık teklifi-** *"İBB seçimlerinde HDP'nin sandık görevlisiydim. Seçim olmadan 2 gün önce evimiz basıldı ve gözaltına alındım. Bu baskın esnasında ben odamda otururken babam kapıyı açmaya gitti. Kapı deliğinden kimseyi görmediği için kapıyı açmakta gecikti. Zaten kendisi panik atak davranışlar gösteriyor. Kapıyı açmayınca polisler koçbaşı ile kapıyı kırdılar ve üzerimize geldiler. Babam ön tarafta olduğu için önce ona dipçikle vurdular ve kafasını yardılar. Her taraf kan olmuştu, sonra ben arka odaya kaçtım. Annem saklanmıştı. Ablam ve 4 yaşındaki oğlu balkona gitmişti. O arada onlar amcamlara telefon etmeye çalışıyordu. Ama polis aramayın öldürürüm diye bağırdı. Bana sopayla vurmaya başladılar. Sonra beni ve babamı kaldırıp ters kelepçe ile koltuğa oturttular. Hala babamdan kan akıyordu. Annem bizi görünce bağırmaya başladı. Neden kelepçeli bunlar diye. Evi aradılar, kitaplarıma el koydular, sonra beni gözaltına aldılar. Gözaltında 4 gün kaldım. Vatan emniyette sorguda eylemde yapacağımız üzerinde durdular. Adli kontrolle serbest bırakıldım. Serbest bırakıldıktan sonra o gecede yaşadığım travmadan dolayı uzun süre kendime gelemedim. Özellikle babamın hali, kanlı hali beni çok etkilemişti. Avukatım …ağabeyimin avukatıydı. Gözaltından 3-4 gün sonra babam ve ben TİHV'e gittik, tedaviye başladık. Ben 6 ay gittim. Her konuda bana yardımcı oldular, ilaç vermeye başladılar, ilaçlarımı Nisan'dan Eylül'e kadar kullandım. İlaç kullandığım için çalışamıyordum ama yine de Ağustos 2019'da muavinlik yaptım Ekim'e kadar. 1 Ekim'de işi bıraktım. 11 Ekim 2019'da akşam 10.30-11.00 arası eve baskın yaptılar. Bu sefer kapıyı kırmadılar biz açtık. Özel harekât, siber tim ve kameralı polis vardı. İçeri girdiler ve beni çekmeye başladılar. Bizi bir odaya topladılar, telefonları ortaya bırakın dediler. Sonra korkmamamız gerektiğini sadece oğlumuzu yani beni gözaltına alacaklarını söylediler ve kelepçesiz bir şekilde beni arabaya bindirdiler. Vatan emniyete götüreceklerini söyleyip arabada konuşmamı istediler. Sosyal medyada neler paylaştığımı sordular, ben paylaşmadığımı söyledim. Sonra bana "biz senin iyiliğin için buradayız, eğer sen bize yardımcı olursan biz de sana yardımcı oluruz" deyip bilgi almak istediler. Vatan emniyetten önce Haseki Hastanesine götürdüler. Emniyette 1 gece kaldım, ertesi gün nöbetçi mahkemeye çıktım ve tutuklandım. "Barış Pınarı Harekâtı" ile ilgi paylaşımlar. 12 Ekim Metris, 14 Ekim'de de Silivri 5 Noluya götürdüler. Cezaevinde depresyon ilaçlarımı alamadım. Bu süre 1,5 ay sürdü. Bu zaman zarfında çok kriz yaşadım, kötü oldum. Son anda ilaçlarımı hiç kullanamadım. İlk 3 ay telefon görüşmesini engellediler, evrak eksik diye. Sonra izin verdiler. Orada başka bir sorun yaşamadım.* ***Mayıs***

2020'de *cezaevinden ara karar ile tahliye oldum. Adli kontrol verdiler, Salı günleri imzaya gidiyordum ve yurt dışı yasağı vardı. Bu süreçte GBT kontrollerinde sıkıntı yaşıyorum. Tanıdıkları için ve dosyamı gördükleri için* ***HDP'ye gidip gelmemi konu ediyorlar. Her seferinde "bir daha o partiye gidersen seni öldürürüz" diyorlar. Sadece beni değil, Kanarya mezarlığının yanındaki tepeye gençleri götürüp silahla tehdit ediyorlar. Bana da yaptılar. Ajanlık teklif ettiler****, kabul etmeyince tehdit ettiler. Mahallede dolaşamıyorum, korkuyorum, ailem de korkuyor. Söylemeyi unuttum, bilgisayarımı belleklerimi aldılar. Kayıt altına alınmasını istiyorum. Sonra bana başvurduğuma dair belge vermenizi talep ediyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

25. **21.11.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan A.nın anlatımına göre: Kaçırılma, tehdit, ajanlık dayatması -** 1,5 ay önce …da evinin önünden sivil bir araca bindirilmiş. Yenibosna Çevik Kuvvet önünde başka bir ekip almış. Tehdit ve hakaret etmişler ve ajanlığa zorlamışlar. Bizimle işbirliği yapmazsan ölürsün demişler. Bu olaydan sonra …memleketine gitmiş. Bir önceki Çarşamba, İkitelli metro civarında aracı ile giderken plakasız bir araba tarafından takibe alınmış. … Diyarbakırlılar kahvesine sığınmış. Arabadaki 3 kişi … kahve karşısında kendisini izlemeye devam etmişler. Akrabalarını çağırmış ve onların nezaretinde akşam kahveden çıkmışlar. Yine takip olmuş, kendisini zorlukla eve atmış. Geçen Çarşamba yine aynı şekilde takip edilmiş. HDP üyesi olduğunu, başka bir faaliyeti olmadığını ama kendisine PKK üyesi dediklerini ve iftira attıklarını söylüyor. Can güveliği olmadığını belirtip yardım talep etti. Avukatı…suç duyurusunda bulunmuş.

26. **16.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H.: Gözaltı, ajanlık dayatması -** *"… Kasım'da (İçerenköy Polis Karakolu'nda) hukuksuz bir şekilde saatlerce soğuk odada kilitli bir şekilde gözaltına alındım. Avukat odasında bekleyen iki sivil kişi benimle … davamdan pozitif bir şekilde bahsedip kendilerini biz iyi insanlarız diye tanıttılar. Konuşmanın ortasında polis olduklarını anladım. Daha sonrasında bizden kimseye bahsetme, seni dışlarlar diye uyardılar ve sürekli telefondan iletişim kurmaya devam ettiler. Artık bu baskıya dayanamayıp engelledim ve bir gün sonra farklı bir telefonla ulaştılar. Oradan da iletişimi kestim. Bu olayın basına duyurulmasını ve izlem başlatılmasını talep ediyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

27. **16.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan T.: Tehdit, Ajanlık dayatması -** *"Metrobüs çıkışı GBT bahanesiyle kenara çekip sohbet bahanesiyle ajanlaştırma girişiminde bulundular. Aile bireylerinin isimlerini sayarak onların kötülüğünü istemiyoruz, partiden ayrıl dediler. Eski bulunduğum kurumu örnek göstererek orada bizi rahatsız etmiyordun ama burada …anmaya gidip bayrak tutup bağlama çalıyorsun, bunlar bizim için sıkıntı teşkil ediyor, dediler. … Eğer onların dediklerini yaparsam istediğim üniversite bölümüne beni rahatlıkla yerleştireceklerini söylediler. Telefonuma mesaj atıp, gören olduysa polisler sadece ceza kestiler, başka bir şey demediler dersin deyip yanımdan ayrıldılar. Kayıt altına alınmasını istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

28. 21.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan D. Doğan: Tehdit, baskı
"10.12.2020 tarihinde HDP …İlçe Örgütünde oturduğum sırada … numaralı telefonla arandım. (Telefondaki kişi)Kendisini A olarak tanıtarak, parti çalışmalarına bu şekilde devam ettiğim sürece bana gözaltı yaparak beni tutuklayacağını söyleyip beni tehdit etmiştir. Telefonu kapattıktan sonra bana whatsapp üzerinden mesaj atarak tacizine devam etmiştir. 17.12.2020 tarihinde beni arayan aynı numara annemi de arayarak kendini "Vatan Emniyetten A." olarak tanıtıp aileme benimle ilgili "kızınızın ne yaptığını biliyor musunuz, birilerinden talimat alıyor, kızınıza sahip çıkın" ve buna benzer şeyler

söyleyerek ailem üzerinden beni tehdit etmiştir. Polislerin tehdit ve tacizlerine karşı suç duyurusunda bulunmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

29. **30.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Ö. Akbulut: Ajanlık dayatması, tehdit -** *"Yaklaşık 20 gün önce Akşam saat 9 civarı evime giderken evimin bahçesinde 2 kişi duruyordu. Kendilerini özel tim olarak tanıttılar ve "HDP … ilçe yöneticiliği yapıyorsun, bize yardım edeceksin" dediler. Hangi yönde yardım istiyorsunuz diye sordum. "Partide olup biten bütün bilgileri" dediler ve "orada oluşan bütün illegal işleri bize aktaracaksın" diye tehditler savurdular ve "buna karşılık her ay 4.000 TL para vereceğiz, ilk ayda 1.000 TL vereceğiz" diye bir teklifte bulundular. Onlara karşılık şunları ifade ettim; ben …te resmi yönetici olarak siyaset ile uğraşıyorum ve biz kesinlikle illegal işler yapmıyoruz. "İkinci kez geleceğiz, sen iyi düşün teklifimizi" deyip gittiler. İkinci kez 24 Aralık'ta akşam 8'de geldiler. Aynı tehditleri savurup gittiler. Şunları eklediler; sen teklifimizi kabul etmezsen senin ailen var, iyi düşün. Ben kesinlikle böyle bir şeyi kabul etmeyeceğimi ifade ettim. Yine geleceğiz deyip çıkıp gittiler. Her iki sefer de aynı kişiler geldi. Her seferinde evimin karanlık olan bahçe tarafında duruyorlardı, yüzlerini tam göremediğim için tarif edemiyorum. Bu olayları yaşadığımdan beri ailem açısından kaygılarım oldu, uykusuzluk oldu, partiye gidip gelemedim. Avukatım var, suç duyurusunda bulunacağım ve sonrasında basın açıklaması yapmak istiyorum. Hukuki destek ve konunun kamuoyuna duyurulmasını istiyorum"* şeklinde beyanda bulunmuştur.

Basın taraması yolu ile kaçırılma ve ajanlık dayatmasına dair 13 vaka tespit edilebilmiştir.

30. **22 Ocak 2020- polisler tarafından evinin önünde sözlü tehdit-** basında yer alan haberlerden, ***Kaldıraç dergisi okuru*** olduğu bildirilen Alican Aygün isimli kişinin 20 Ocak 2020 tarihinde oturduğu evin önünde yolunu kesen polisler tarafından "çoluğun çocuğun var, aklını başına al" denilerek tehdit edildiği öğrenildi.

31. **27 Ağustos 2020- kaçırılma, tehdit , ajanlığa zorlama- B**asında yer alan haberlerden Halkların Demokratik Partisi **(HDP) üyesi 3 kişinin** İstanbul'da **kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişiler tarafından ajanlık dayatmasına maruz kaldıkları** öğrenildi. Konuyla ilgili olarak İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde yapılan basın toplantısında, HDP üyelerinden Musa Taştan belli aralıklarla kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce önünün kesilip ajanlık dayatıldığını, kabul etmediği için gözaltı ile tehdit edildiğini ve bu kişilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığını belirtmektedir. HDP üyesi Özer Yıldırım, kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan 4 kişi tarafından kaçırıldığını, ıssız bir yere götürülerek fiziksel şiddete ve ajanlık dayatmasına maruz kaldığını, kendisini bıraktıkları sırada cüzdanının ve kimliğinin geri verilmediğini ifade etmektedir. HDP Sultangazi ilçe yöneticisi Cihan Çitgez ise, üç gün önce kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan yüzleri maskeli 4 kişi tarafından beyaz renkli sivil bir araca bindirilerek kaçırıldığını, iki saat boyunca şehir içinde gezdirdiğini, daha sonra bulunduğu araçtan indirilip söz konusu kişilerin sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kaldığını ve başka bir araca bindirildiğini belirtmektedir. Cihan Çitgez ayrıca şunları belirtmektedir: "Bana; 'bizimle olursan her zaman sana abilik yaparız' dediler. Kabul etmeyince bu sefer ailemle tehdit ettiler. Tabi bu esnada darp etmeye devam ediyorlardı. Aynı zamanda bana 'istersen araba kundakla, dükkan yak, serbestsin ama bunu haberimiz olacak şekilde yap' dediler. Hiçbir şekilde bunları kabul etmeyeceğimi söyledim. Onlar da 'sana bir hafta süre veriyoruz. Biraz daha düşün hemen yok deme. Her türlü desteği sağlarız' deyip, beni gece 22.00 sıralarında Habipler yoluna bıraktılar."

32. **2 Eylül 2020- Kaymakamlığa çağrılmasının ardından ajanlığa zorlanma-** 2 Eylül 2020tarihinde bir açıklama yapan Emekçi Hareket Partisi (EHP) İstanbul'da bir üyelerinin ajanlık dayatmasına maruz

kaldığını duyurdu. Açıklamada 'Kaymakamlıktan sizin için yardım çıktı' denilerek Beyoğlu Kaymakamlığı'na çağrılan EHP üyesinin kaymakamlığa gittiğinde iki kişi tarafından binadan çıkarılarak konuşmak üzere başka bir alana götürüldüğü, **kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan iki kişinin** para karşılığı ajanlık teklifinde bulundukları ifade edilmektedir.

33. **3 Eylül 2020- kaçırılma, ajanlığa zorlanma-** tarihinde basında yer alan haberlerden Halkların Demokratik Partisi (HDP) Gençlik Meclisi üyesi Lider Polat isimli bir kişinin kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından 27 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde kaçırıldığı ve ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Basında yer alan görüntülerde Lider Polat'ın 4 kişi tarafından yolda durdurularak beyaz sivil bir araca bindirildiği görülmektedir. HDP İstanbul Gençlik Meclisi konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada şunları belirtti: "Gözleri ve elleri arkadan bağlanılıp küfür ve hakaretler edilerek 'seni birazdan büyük abilerimize teslim edeceğiz onlara karşı saygılı olacaksın' denilerek başka bir araca bindirilmiş. Bindirildikten sonra üstündeki bütün elbiseler çıkartılarak çıplak bir şekilde saatlerce işkence edilip ajanlık dayatmasında bulunulmuştur. (…) tehdit edilmiş ve üzerindeki bütün kişisel eşyalarını, elbiselerini ve telefonunu gasp ederek gözü kapalı bir şekilde yol kenarına bırakmışlardır."

34. **7 Ekim 2020- Karakolda ajanlığa zorlanma, tehdit-** tarihinde basında yer alan haberlerden, Medine Çeken isimli bir kişinin, 14 Ekim 2019 tarihinde Suriye'de yaşamını yitiren oğlu ile ilgili olarak 23 Eylül 2020 tarihinde çağrıldığı İstanbul'un Kartal ilçesinde bulunan Yakacık Polis Merkezi Terörle Mücadele Şubesi'nde ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi.Medine Çeken İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde düzenlediği basın toplantısında şunları belirtti: "Oğlumun ne zaman gittiğini sordular. Ben de ne zaman gittiğini ve ne zaman şehit düştüğünü söyledim. Daha sonra 'bize yardımcı olmanı istiyoruz' dediler. Hangi konuda yardım istediklerini sordum. 'Oğlunuzun gidişini önleyemedik, bundan sonraki gençlerin gidişini engellemek için, onlara yardımcı olmak için bize yardımcı ol' dediler. Ben de 'Yardımcı olamam. Yardımcı olabilseydim kendi oğluma yardım ederdim, yardım edebileceğim bir şey yok' dedim (…) Bir daha beni rahatsız etmeyin diyerek, çıktım. 'Hayır arayacağız' dediler (…) 1 Ekim günü beni bir daha aradılar. 'Oraya geldim, konuştuk ve bitti. Bir daha ne diye arıyorsunuz' diye sordum. Yine görüşmek istediklerini söylediler. Ben de 'görüşmek istemiyorum, gelmeyeceğim' dedim. 'Geleceksin' dediler. 'Sen çok sinirlisin biraz sakinleş yarın gel' dediler. Ben de 'Perşembe günü geleceğim ama yalnız gelmeyeceğim' dedim. Bana 'yalnız geleceksin ve gelmek zorundasın' dediler."

35. **13 Ekim 2020 – kaçırılma, tehdit, ajanlığa zorlanma-** tarihinde basında yer alan haberlerden Halkların Demokratik Partisi (HDP) Fatih ilçe yöneticisi Mithat Tanrıtanır'ın 7 Ekim 2020 tarihinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından plakasız bir araca zorla bindirilerek kaçırıldığı öğrenildi. Mithat Tanrıtanır'ın tehdit edildiği ve ajan olması için baskıya maruz kaldığı öğrenildi. 13 Ekim 2020 tarihinde İnsan Hakları Derneği (İHD(İstanbul Şubesi'nde bir basın açıklaması yapan Mithat Tanrıtanır şunları belirtti: "Gözlerimi bağlamak istediler ancak kabul etmedim. Bir baktım ki araç mezarlığın içine giriyor. Üç araç mezarlığa girdi ve 9 kadar polis indi ve bana direkt ajanlık teklif ettiler. Tehdit ettiler. Bana HDP'de yapılan kapalı toplantılarda neler konuşulduğu konusunda onlara bilgi vermemi istediler."
36. **9 Kasım 2020 – kaçırılma**- tarihinde basında yer alan haberlerden, **Devrimci Parti eski Parti Meclisi üyesi** Çağlar Deniz Gündüz'ün İstanbul'un Kadıköy ilçesinde polis olduğu iddia edilen kişiler tarafından kaçırıldığı öğrenildi. Daha sonra 10 Kasım 2020 tarihinde Çağlar Deniz Gündüz'ün İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde olduğu açıklandı. Olay sırasında Çağlar Deniz Gündüz'ün yanında olan bir kişi basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Olay akşam saat 18.20 sularında yaşandı. Kadıköy Halitağa Caddesi üzerinde yürürken Fiat Linea marka bir araç önümüzü kesti, içinden 3 kişi çıktı. Kendilerini tanıtmadan direkt Çağlar'a yöneldiler. Ben olaya müdahale edince iki kişi beni olay yerinden uzaklaştırmak istedi.

Ben direnince aramızda arbede yaşandı. O sırada araçtan çıkan 3 kişi Çağlar'ı araca bindirip götürdüler. Araçtaki kişiler Terörle Mücadele Şubesi'nden polislerdi. Avukatlarımız karakolları arıyor şu ana kadar bir haber almış değiliz."

37. **9 Kasım 2020**- **emniyet müdürlüğünde ajanlığa zorlanma**- basında yer alan haberlerden, 7 Kasım 2020 tarihinde gözaltına alınan Ahmet Ayva isimli kişinin İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde ajan olması yönünde baskı ve tehditlere maruz kaldığı öğrenildi. Konuyla ilgili 9 Kasım 2020 tarihinde İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde düzenlenen basın toplantısında avukat Sezin Uçar şunları belirtti: "Müvekkilimiz Ahmet Ayva gözaltına alındığından itibaren itirafçı olmaya zorlanıyor. Bu yasak bir sorgu yöntemidir (…) Bu suçu işleyen kişiler hakkında soruşturmaların açılmasını talep ediyoruz."

38. **28 Kasım 2020**- **kaçırılma, ajanlık dayatması-** basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde Halkların Demokratik Partisi (HDP) üyesi Abdulgaffar Evren isimli bir kişinin kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından zorla bir araca bindirilerek Yenibosna Çevik Kuvvet Polis Amirliği'ne götürüldüğü ve orada ajan olması için baskıya maruz kaldığı öğrenildi. Serbest bırakıldıktan sonra da plakasız araçlarla takip edildiği belirtilen Abdulgaffar Evren'in İnsan Hakları Derneği'ne (İHD) başvurduğu ve daha sonra Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Haberde savcının Evren'e 'Sana söyledikleri şeyin nesi kötü. Senden kötü bir şey istememişler, neden kabul etmiyorsun' dediği iddia edildi.
39. **16 Aralık 2020 –keyfi gözaltı, müteaddit kere ajanlık dayatması**- basında yer alan haberlerden, İstanbul'da Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi Havin Özcan'ın gözaltında polisin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Konuyla ilgili İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde düzenlenen basın açıklamasında Havin Özcan şunları belirtti: "18 Kasım'da bir arkadaşımla keyfi bir şekilde gözaltına aldık (…) Daha sonrasında görüşmek istediklerini söyleyip sürekli iletişime geçmeye çalıştılar."
40. **17 Aralık 2020**- **kaçırılma**- basında yer alan haberlerden, Sunay Yıldız isimli bir kişinin, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan Okmeydanı'nda sivil bir araca bindirilerek kaçırıldığı öğrenildi. Aynı tarihte bir açıklama yapan Halkın Hukuk Bürosu, müvekkillerinin İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü bilgisine ulaştıklarını duyurdu.
41. **23 Aralık 2020 –kaçırılma, ajanlık dayatması ve sonrasında gözaltı-** HDP Gençlik Meclisi üyesi Lider Polat, 23 Aralık 2020 tarihinde İzmir Havalimanı'nda gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin, Lider Polat'ın, daha önce kendisini kaçıran kişilerce el konulan cep telefonundan tehdit mesajları atılması olduğu öğrenildi. Lider Polat 27 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından kaçırılmış ve ajanlık dayatmasına maruz kalmış, daha sonra kişisel eşyaları, elbiseleri ve telefonu alınarak gözü kapalı bir şekilde yol kenarına bırakılmıştı. Lider Polat aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
42. **24 Aralık 2020 –ajanlık dayatması** - basında yer alan haberlerden, HDP Gençlik Meclisi üyesi Dicle Doğan'ın İstanbul'da polisin ajanlık dayatmasına maruz kaldığı öğrenildi. Konu ile ilgili basın toplantısında 10 Aralık 2020 tarihinde polis tarafından arandığını söyleyen Dicle Doğan şunları belirtti: "Bana 'Sen beni tanımazsın arkadaşların beni iyi tanır. Ben Ahmet' diyerek HDP içerisinde yürüttüğüm çalışmaları durdurmamı istedi. Çalışmaları yürütmeye devam ettiğim takdirde beni alacaklarını söylediler. 17 Aralık 2020 tarihinde de ailemi arayarak, 'Kızınıza ablalık yapıyoruz. Kızınızın HDP içinde yürüttüğü çalışmalardan haberiniz var mı?' diyerek baskı yapmaya devam ettiler".

c. Irkçı- Ayrımcı saldırılar, kişi güvenliğine yönelik tehdit :

Marmara Bölgesinde yaşanan Irkçı- Ayrımcı saldırılar, kişi güvenliğine yönelik tehditlere ilişkin ihlal tablosu		
Başvuru sayısı	**13 başvuru,**	**TOPLAM :** **35 kişi/ ihlal**
Basın taraması yoluyla ulaşılan vaka sayısı	- **7 vaka**	
Saldırya uğrayanlar	- **2 Kurum,** - **33 birey**	
Saldırlara gerekçe olarak öne çıkan nedenler	- **19 'u Kürt olmak ve Kürtçe konuşmak ,** - **3'ü Ermeni olmak,** - **4'ü LGBTİ+ birey olmak** - **1'i kadın olmak,** - **2 'si Siyasal ayrımcılık,** - **1' i yaşlılık,** - **1' i hastalık,** - **1'i Mezhep ayrılığı,** - **1'i güvenlik soruşturması,** - **2'si suç tipi nedeniyle infaz bakımından,** - **1 davranış tarzı gerekçesiyle,**	
Saldırı failleri	- **6 vakada siviller,** - **5 vakada idareciler ,** - **4 vakada işyeri yöneticileri,** - **4 vakada basın, sosyal medya,** - **2 vakada polis,** - **1 vakada doktor,** - **1 vakada taksi şoförü,**	
Saldırı mekanları	- **3 vaka sokakta,** - **2 vaka takside,** - **3 vaka hastanede,** - **4 vaka resmi kurumda,** - **3 vaka işyerinde,** - **4 vaka medyada,** - **1 vaka okulda,** - **1 vaka hapiste,** - **1 vaka ticari faaliyet alanında** - **3 vaka demokratik faaliyet alanında**	
	TOPLAM	**35 İhlal**

13' ü başvuru olmak üzere toplam 20 vakada 35 kişinin/ kurumun ırkçı saldırı / ayrımcılık ve tehdide maruz kaldığı tespit edilmiştir.

1. **09.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.A: : Irkçılık, ayrımcılık, küfür, hakaret -** "09.01.2020 günü saat 13.30 sıralarında plakasını tam olarak hatırlamadığım 34 AS numaralı
2. metrobüse Çağlayan durağından bindim. Mecidiyeköy istikametine doğru geldiğim sırada telefonda kuzenimle Kürtçe konuşuyordum. Bu sırada 20 ila 25 yaşları arasında 4-5 kişilik bir arkadaş grubu bana hitaben sesli bir şekilde bağırarak "burası Türkiye, o telefonu kapat ya da Türkçe konuş o… çocuğu. Senin yüzünden her gün şehit veriyoruz, siz teröristsiniz, buralarda bu topraklarda yaşama hakkınız yok, burası bizim topraklarımız şerefsiz" dedi. Ardından hepsi birlikte üzerime doğru yürümeye başladılar, "seni öldüreceğiz piç kurusu" dediler. Bu sırada metrobüste bulunan diğer vatandaşlar araya girerek engel oldular. Daha sonra bu şahıslar o vatandaşlara da "o teröristi savunmayın, bunların hepsi terörist, vatan haini, şerefsizler" diyerek tepki gösterince ben de metrobüsten inmek zorunda kaldım. Ben inince onlar da "inelim, o teröristi dövelim, öldürelim" diyerek inmek istediler. Fakat şoför kapıyı hemen kapatınca inemediler. Ben olayın şokuyla metrobüsün plakasını alamadım. Ardından ben de polis merkezine geldim. Sadece Kürt olduğum için can güvenliğim yok, bu olaydan dolayı telefonda Kürtçe konuşamıyorum, psikolojim bozuldu. Ben bu şahıslarla veya bu şahıslarla aynı düşüncede kişilerle karşılaştığımda kendimi nasıl savunacağımı bilmiyorum. Bana tehdit ve hakaret eden bu şahıslardan davacı ve şikâyetçiyim.Talep: Hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **21.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N.: Gözaltı, darp, kötü muamele, cinsiyet ayrımcılığı – Başvuru özeti işkence klasöründe-**

4. **22.01.2020 tarihinde Düzce T Tipi Kapalı Cezaevi'nden gönderdiği mektubunda Ö; Cinsiyet ayrımcılığına bağlı tecrit. –** "Akhisar Ceza İnfaz Kurumundayken cinsel eğilimimin farklı olduğunu, … benim gibi kişilerin bulunmuş oldukları kurumlardan birine gönderilmek istediğimi belirttim. Hastanede genel cerrah doktoru tarafından kontrolüm yapıldı. Hastane kontrolümden sonra …Düzce T Tipi Ceza İnfaz kurumuna gönderildim. Kuruma girişim yapıldığında cinsel eğilimimin farklı olduğunu söyledim. Görevli memur dosyamın içerisine baktığında bir evrakta secde pozisyonunda hemoroit yazdığı, başka bir şey yazmadığı söylendi. … Hemoroit yok bende, böyle yazılmıştır. Bulunduğum kurumda cinsel yönelimimin farklı olduğuna dair dilekçem alındı. Cinsel eğilimi benim gibi olan kişiler bu kurumda olmadığından dolayı savcılığa dilekçe yazarak, hastaneye giderek raporum alınarak, benim gibi kişilerin bulunmuş olduğu kurumlardan herhangi birine gönderilmek için dilekçem alındı. Sonra Düzce Atatürk Devlet Hastanesine gönderildim. Poliklinik bölümünde fotoğrafım çekildi. Psikiyatri polikliniğinde doktor hanıma memur bey evrak verdi. Doktor hanım evraka baktı. Daha önceleri başkalarının da geldiğini, kendilerinin bu durumlara rapor veremediklerini söyledi. İki gün sonra tekrar Düzce Devlet Hastanesine, bu sefer üroloji polikliniğine götürüldüm. … Üroloji doktoru yumurtalıklarıma baktı, kan ve idrarım alındı, ne zamandır böyle olduğumu sordu ve kuruma geri gönderildim. Sayın başkanım, bulunduğum kurumda benim gibi cinsel eğilimi farklı kimse bulunmadığından dolayı … **tek tutulmaktayım**. … Bulunduğum kurumda da benim gibi kişiler olmadığından benim gibi kişilerin bulunduğu kurumlardan birine gönderilerek mağduriyetimin giderilmesini, siz büyüklerimden yardımcı olmanızı saygılarımla arz ederim. 16.01.2020…"

5. **27.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Ayrımcılık, ırkçılık -**"Parti hizmetlerimizi engellediler. Komşular ve polisler ben parti afişlerini asmadan beni, ailemi ve binayı takibe

aldılar. 7 Haziran seçimlerinden bugüne bunlar devam ediyor. Bu süre içerisinde defalarca gözaltına alındım. Ben engelliyim, işitme cihazı kullanıyorum, %56 raporum var. Hastanede Kürt olduğum için %40 çıkarıp engelli haklarımı engellediler. Aynı binada oturduğumuz komşular bizimle selamlaşmıyor, bizi Kürt olduğumuz için ötekileştiriyorlar. Kendi aralarında bizim hakkımızda konuşup ağır sözler söylüyorlar. Bizim için Ermeni diyorlar, Müslüman değiller diyorlar. Bize böyle davranan komşular hakkında suç duyurusunda bulunmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **27.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan trans birey A.: Nefret suçları, ayrımcılık-** "İsimlerini belirttiğim kişilerin (6 kişi) bana yaptıkları; cinsel taciz, tecavüz, işkence, eziyet, kezzaplı saldırı, ölüm tehditleri, psikolojik ve fiziksel şiddet, hürriyetten mahrum bırakma, hak ve özgürlükleri kısıtlamak, şantaj, transfobi, ve gözetleme, itibar zedeleme, bıçaklı saldırı, özel hayatın gizliliğini ihlal, haneye tecavüz, yasaları yanıltmak, savcılığa, polislere sahte ihbarlarda bulunmak, suç çetesi kurmak, nefret suçları, apartmana ve eve sokmamak, toplum önünde küçük düşürmek, sopalarla saldırmak. Kadına karşı işlenen suçlar bürosu aradı. … evimde şikâyeti yazın dedim. ... Devlet isteyerek yardım etmiyor. Kuzenlerimin üzerine saldırıda bulundular, paralarını gasp ettiler. Polislere, savcılara sürekli yalanlar söyleyerek sahte ihbarlarda bulunuyorlar. Ben müştekiyim, evime sokmuyorlar. Şikâyetlerimi geri çekmediğim için annem için sahte ihbarlar yapıyorlar. Annemin, kuzenimin, teyzemin can güvenliği yok. Maddi ve manevi zarara uğradık. Sosyal ve ekonomik ölüme neden oldular. Canlı canlı öldürmeye çalışıyorlar. Can güvenliğim yok, korkuyorum. Annen şahit olamaz öldürürüz diyorlar. Yaşam hakkım elimden alındı. İtibarımı iade edecekler. Maddi, manevi zararlarımı ödeyecekler. Basın açıklaması yapmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **10.02.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M. (Kadın) : psikolojik şiddet , ayrımcılık -** "Merhaba, 10.02.2020 Tarihinde saat 01:02 saatinde Cevizlibağ tramway durağının orada duran 34TEU33 Plakalı taksiye bindim. Zaten giderken yolu uzattı. Normalde oradan esenler otogar 25 tl yazarken ben 40 tl para ödedim. Ve şu yoldan değil de şuradan gidebilirsiniz dediğimde "baştan söylesene", "yok işte"," en nefret ettiğim şey müdahale edilmesi", "karışma" gibi cümleler söyledi. Böyle insanlar böyle hizmet vermesin ben sadece "düzgün konuş" diyebildim ve sizlerin şikâyetimi dikkate alacağınızı düşünerek şikâyette bulunmak istiyorum. Hem yolumu uzattı hem bağırdı karşısında bir bayan var her şeyden önce. Rica ediyorum gereği neyse yapılsın. Teşekkürler, iyi çalışmalar" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **02.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A.: Hakkında Yalan haber yapılması yoluyla tehdit:**
"Merhaba, 2016 yılında bir iftiraya uğradım. Bununla ilgili sosyal medya linçine uğradım ve yalan haberler pıtrak gibi yayıldı. Mahkemelere başvurdum, aslı olmayan bu haberlere erişim engelleme kararı verildi ve çoğu da yayından kaldırıldı. **Takvim Gazetesi**, haberi yayında tutarak bu kararın muhatabı olmadıklarını ve Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin Mahkeme kararının muhatabı olduğunu söylediler. Avukatlarını aradım, çok ilgisiz davrandılar. Oysa bu gazete haberlerini, "https" protokolü ile yayınladıkları için "Erişim Sağlayıcıları Birliği" müdahale edemiyor. Mahkemeden de aldığım bilgi bu yönde. Takvim gazetesi, bu haberi o dönemde Doğan Haber ajansından almış ve onlar da haber yalan olduğu için kaldırmışlardı sonra. Adımı google'a yazan herkesin ilk karşılaştığı şeylerden biri bu haber oluyor. Bu konuda neler yapabilirim. Teşekkür ederim. A. Ç.D " şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **11.05.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan M: 65 yaş evden çıkma yasağı nedeniyle ayrımcılık, dışlanma, psikolojisinin bozulması -** "Avcılar'da oturuyorum, 65 yaş üzerindeyim ve Covid-19 salgını nedeniyle evden çıkmam yasak. Ama bu bir ayrımcılıktır. Dünyada evden çıkma yasağının uygulandığı ülkelerde bu yasak sadece belli yaştaki insanlar için değil herkes için uygulanıyor. Bizi resmen eve hapsettiler, özgürlüğümüz kısıtlanıyor, hayvan gibi eve kapatıldık. Pazar günü ilk defa birkaç saat dışarı çıkmamıza izin verdiler, onda da dikkatli olun hırsızlar olabilir, oraya gitmeyin, buraya gitmeyin diye uyarıyorlar. Sanki bizim aklımız yok. Ben 25 yıl memurluk yaptım, şimdi emekliyim. Bu uygulamayı şikâyet etmek istiyorum ama dinleyen yok. Basınla konuşmak istiyorum ama aradığım bir iki yer bana, bu haberi yapamayız bizim de başımız belaya girer dedi. Psikolojim bozuldu, çok sinirliyim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **20.05.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G.: İyileşmiş olmasına rağmen Corona 19 nedeniyle ayrımcılık -** "4.ayın 7 sinde yüksek ateşle hastaneye kaldırıldım ve corona dan şüphelenip corona testi yapıldı ve testim 4.ayın 12 sinde pozitif çıktı. Daha sonra ağır bir durumum olmadığından dolayı hastanede yatmak yerine evde kendimi izole etmemi daha uygun gördüler. Kendimi yaklaşık 1 aya yakın 1 odada tek başıma izole ettim. Bu süreç içinde ilaç tedavisi de gördüm. Durumum iyiye gitmeye başladı ve doktor her ihtimale karşı 27 Nisan'da ikinci corona testimi yaptı ve sonuçlarım negatife dönmüştü. Artık eski hayatıma kaldığım yerden devam edebileceğimi söylediler. Benim de herkes gibi maddi durumumun iyi olmamasından dolayı işime devam etmeye başladım. Ta ki bu gün patronumuz beni herkesin içinde, elimde negatif test sonucum olmasına rağmen "sen coronasın iş yerimden çık" diye bir karşılık verdi. Bu hastalıkla ben de herkes gibi mücadele ettim ve başardım. Yüzüme gülmesi gerekirken herkesin içinde bana corona muamelesi yaptı ve herkesin içinde kovdu. Belki benim durumumda o da olabilirdi, aynı tepkiler ona yapılsaydı nasıl bir tepki verirdi ki ben bir bayan olarak bunları yaşadığıma gerçekten çok üzüldüm. Çünkü insanlar çok değişmiş ve siz insan haklarından gerçekten yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **13.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan T.: İnfaz Yasasında ayrımcılık-** "Ağustos 2018 tarihinden itibaren adli para cezasından dolayı cezaevinde bulundum. Pandemi dolayısıyla şu an izinde bulunmaktayım. Eğer izin süresi uzatılmazsa 31 Temmuz tarihinde tekrar cezaevine geri dönmek zorunda kalacağım. Toplam cezam 3 yıl yatarım var. Birçok mahkûm infaz yasasından yararlanırken ben yararlanmadım. Ben de bu yasadan yararlanmak için hukuki desteğinizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

12. **17.09.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan F: Hakaret, mezhep ayrımcılığı, görevi kötüye kullanma -** "Merhabalar, Piri Reis Üniversitesi Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği ve Ekonomi ve Finans bölümü öğrencisiyim. 2017 yılından başlamak üzere hem üniversite eğitim gemisinde hem de üniversite içinde bazı sorunlar yaşadım. Süreç 2020 yılına kadar uzadı. Son olarak 26.08.2020 tarihinde Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığına şikâyette bulundum. Süreci ayrıntılı olarak savcılığa verdiğim dilekçede anlattım. Dilekçe ektedir. Delil niteliğinde olacak belgeleri de sizinle ekte paylaşacağım. Sizlerden talebim dilekçemi incelemeniz ve ne tür cezalar çıkabileceği ya da herhangi bir ceza çıkmaz gibi bir bilgilendirme bekliyorum… İlgileneceğinizi düşünüyorum. Suç duyurusunu hakaret, küfür, ırkçılık, mezhep ayrımcılığı, görevi kötüye kullanma suçları gibi suçlardan dolayı yaptım. … Benim adaletin sağlanacağından ümidim var. Gerekli bütün belgeler ektedir…" şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **25.10.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M: Esnafın çalışmasını zorlaştırılması, siyasi ayrımcılık -** "Öncelikle iyi günler efendim. Ben İstanbul Bahçelievler … mahallesinde … sahibiyim. Belediye Başkanı….'dan tüm iş yerleri olarak şikâyetçiyiz. Ekmeğimizden etmek için elinden geleni yapıyor efendim. Öncelikle Seyyar Satıcılık yaptığımız ve neredeyse İstanbul'da bulunan en kalabalık meydanlardan birini kaldırdı… Bize siz Büyükşehirde CHP'ye oy verdiniz şimdi gidin CHP'nin bölgesinde tezgâh açın demeye getirerek açıklama yaptı. Bu şekilde meydanın kalabalığını, canlılığını ve esnafın kazancını yerle bir etti….Meydan üzerine ufak bir tabela koymak istedik ona bile izin verilmedi. Resmen ekmeğimizle oynuyor ve böyle giderse aç kalacağız. … Gereğinin yapılmasını istiyorum. Lütfen dikkate alın ve bir çözüm bulun. Teşekkürlerimi sunar sağlıklı günler dilerim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

14. **21.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan K.G: Güvenlik soruşturması, nefret suçu, hedef gösterme -** "Güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek işten atıldıktan sonra Zeytinburnu Belediyesi önünde başlattığım direnişten dolayı belediye başkanının görüntülerde de mevcut olan "terörist, PKK'li" dediği tespit edilmesine rağmen daha sonra gelişen linç ve saldırılardan dolayı, hakkında özel yetkili savcılıklara yaptığım başvurulardan sonuç alamıyorum. Kürt olduğum için uğradığım nefret suçudur. Bu suç nedeniyle yargıya yaptığım başvurular İçişleri Bakanlığı ve mahkemelerde sümen altı edilmektedir. (Belgeler elimde mevcut) Bizlere karşı yapılan suç duyurularında harekete geçen güvenlik güçleri ve mahkemeler, mevzu bahis bizler olunca üç maymunu oynamaktadır…Hukuki destek, dayanışma ve uluslararası kamuoyu. Basın açıklaması, İçişleri Bakanlığı hakkında suç duyurusu talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

Basın taraması yoluyla ulaşılan vakalar:

15. **3 Mayıs 2020** tarihinde sosyal medya hesabında bir kavanoz dolusu mermi fotoğrafı paylaşarak **Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Grup Başkanvekili Özgür Özel ve İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nu tehdit ettiği** iddiasıyla Mehmet Emin G. isimli bir kişi hakkında İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla silahla tehdit' suçundan 6 yıla kadar hapis cezası istemiyle iddianame hazırlandığı 13 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

16. **31 Mayıs 2020 Hrant Dink Vakfı'na gönderilen ikinci bir tehdit mesaj**ı- ile ilgili olarak İstanbul'da gözaltına alınan E. B. isimli 1 kişi 2 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Hrant Dink Vakfı'na yönelik gönderilen tehdit mesajları ile ilgili olarak daha önce 30 Mayıs 2020 tarihinde Konya'nın Selçuklu ilçesinde H. A. isimli bir kişi gözaltına alınmış ve 31 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

17. **1 Haziran 2020- Hrant Dink Vakfı'na Yönelik Tehdit** - basında yer alan haberlerden, Hrant Dink Vakfı'na 31 Mayıs 2020 tarihinde ikinci bir tehdit mesajının daha geldiği öğrenildi. Vakfın avukatlarından Fethiye Çetin basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "Şüphelinin eylemi, münferit, bireysel bir eylem değildir. Bize gelen 'Bir gece ansızın gelebiliriz' sloganlı tehdit Hrant Dink cinayeti döneminde de kullanılmıştı". Hrant Dink Vakfı 29 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile 27-28 Mayıs 2929 tarihlerinde kendilerine ve Rakel Dink'e yönelik e-mail yoluyla ölüm tehditleri geldiğini duyurmuştu. Söz konusu tehdit içerikli e-maile ilişkin olarak 30 Mayıs 2020 tarihinde Konya'nın Selçuklu ilçesinde gözaltına alınan 1 kişi (H. A.) 31 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
18. **12 Haziran 2020 - Kaymakamlıkta Fiziksel Şiddet, ayrımcılık - 1**2 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Mehmet Nuri Deniz isimli kişinin sosyal yardım almak için gittiği Şişli Kaymakamlığı'nda

görevlilerin fiziksel şiddeti ile ırkçı sözlerine maruz kaldığı öğrenildi. Mehmet Nuri Deniz'in maruz kaldığı fiziksel şiddeti belgeleyen sağlık raporu aldığı ve sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Mehmet Nuri Deniz basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Şişli Kaymakamlığı'na gittim. Mehmet isimli danışmanla görüştüm. Bana 'Biz sana para vermek zorunda mıyız? Nereden geldiysen oraya git. Bitlis'ten Kürt gelmiş Nişantaşı'nda yaşamak istiyor. Köyüne git sana mı kaldı Nişantaşı'nda yaşamak? Biz sana niye para verelim' gibi söylemleri oldu. Ben de ona cevap verince sözlü tartışma çıktı. Beni itti, darp etmeye çalıştı. Sonra iki güvenlik görevlisini çağırdı. Onlar da beni asansöre kadar dövdüler. Asansörün içinde bir kişi daha geldi, üç kişi beni dövdü. Sonra binanın dışına attılar".

19. **15 Ağustos 2020 - İstanbul'da Hastanede Doktor Tarafından Ayrımcılığa Maruz Bırakılan LGBTİQ+ Kişi…** 17 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 15 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi acil servisine giden M. P. isimli bir kişinin LGBTİQ+ olduğu için görevli doktorun ayrımcı muamelesine maruz kaldığı ve tedavisinin yapılmadığı öğrenildi. M. P. maruz kaldığı ayrımcılık ile ilgili basında yer alan açıklamasında şunları belirtti, "Nöbetçi doktor, sinirli bir şekilde konuşmaya başladı. Ayağa kalkarak, 'oğlum' diye bağırmaya başladı. Eliyle 'çık' işareti yaparak masadaki dezenfektan şişesini fırlatmaya kalktı. O ana kadar güvenlik hiçbir şekilde müdahale etmemişti. 'Ben sana bakmam ibne' diyerek dezenfektan şişesini eline aldı ve güvenliklere 'atın şunu dışarı' dedi. (…) Ben de güvenliğe tedavi olmadan hastaneden gitmeyeceğimi söyledim. Farklı bir doktorun beni tedavi etmesini istediğimi belirttim onlar da bana 'burada seni tedavi edecek doktor yok' dedi."

20. **22 Ağustos 2020 – tarım işçilerine ırkçı saldırı -** 4 Eylül'de basında yer alan haberlerden, Sakarya'nın Kocaali ilçesinde mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan ve aralarında kadınlarla çocukların da olduğu **16 Kürt işçinin** işverenin ve köylülerin ırkçı saldırısına maruz kaldığı öğrenildi. Saldırıya maruz kalan işçilerden Ş. D. basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "Biz Cuma sabahı tarlada çalışıyorduk. Tarlanın başka tarafına kayınca bize hakaret edildi. Ağza alınmayacak şeyler söylendi. Sonra biz de 'jandarmayı arayacağız' dedik. O da bize 'istediğinizi arayın jandarma bizim tarafımızda onlar bizim' dediler. 'Siz Doğulusunuz size inanmazlar' dediler. Bu laflardan sonra bize saldırmaya başladılar. İçlerinden bir kadın eline balta alarak 'bunları öldürün' diyerek, halamın oğlunun üstüne yürüdü. Bir kadını yere atıp tekmelediler. 'Sizi ateşe vereceğiz' diyerek üstümüze geliyorlardı."Olayla ilgili olarak Sakarya Valiliği'nin 4 Eylül 2020 tarihli açıklamasında şu ifadelere yer verildi: "22.08.2020 tarihinde İlimiz Kocaali ilçesinde fındık bahçesinin sahipleri arasında yaşanan tartışmanın sonucunda arbede yaşandığı, şahıslardan birinin aracını diğer kişinin üzerine sürdüğü, bu esnada Mardin nüfusuna kayıtlı iki kadın işçi ile Düzce nüfusuna kayıtlı bir erkek işçinin yaralandığı, olayın yargıya intikal ettiği ve Cumhuriyet Başsavcılığınca tahkikat yapılarak soruşturmanın devam ettiği anlaşılmıştır." **SORUŞTURMANIN GELİŞİMİ** : 7 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden olayla ilgili olarak 2 kişinin (K. C. ve H. C.) 'tehdit' ve 'yaralama' iddialarıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **Saldırının ardından Mardin'e dönen işçilerin Mazıdağı Devlet Hastanesi'nden maruz kaldıkları fiziksel şiddeti belgeleyen rapor aldıkları ve şikayetçi olacakları öğrenildi.** 5 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, saldırıya maruz kalan işçilerle görüşmek üzere yaşadıkları köye girmek isteyen gazetecilerin jandarma tarafından Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçesiyle engellendiği öğrenildi. 24 Aralık 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, bu olaya ilişkin, 'halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek' iddiasıyla başlatılan soruşturmada takipsizlik kararı verildiği öğrenildi. 'Basit yaralama' suçundan açılan soruşturmanın devam ettiği bildirildi.

21. **28 Eylül 2020 - Ermeni Patrikhanesi önünde taciz gösterisi -** basında yer alan haberlerden, Azerbaycan ile Ermenistan arasında başlayan çatışmaların ardından, İstanbul'un Fatih ilçesindeki Kumkapı semtinde bulunan Ermeni Patrikhanesi yakınlarında bir grubun Azerbaycan'a destek gösterisi yaptığı öğrenildi.

Basına yansıyan görüntülerde Azerbaycan bayraklı arabalardan oluşan bir grubun konvoy oluşturup Kumkapı'da gezdiği ve Ermeni Patrikhanesi'nin yakınından geçtiği görülmektedir.

d. Psikolojik sorunlarla birleşen başvurular :

Marmara Bölgesinden Psikolojik sorunlarla birleşen başvurular	
Başvuru sayısı	**6 başvuru**
Başvuru nedenleri	**Özellikle** siyasi krizin derinleştiği, insan hak ve özgürlüklerine baskının arttığı, toplumun ve bireyin sıkışıklık duygusunun ve güvenlik kaygılarının arttığı dönemlerde derneğimize psikolojik sorunların öne çıktığı çok sayıda başvurunun yapıldığı gözlenmektedir. **2020 yılı için 6 örnek aşağıya alınmıştır. Nitekim bu örneklerde genel ihlal tablosunda da öne çıkan yakınmalar dikkat çekmektedir. Bu başvurularda; Düşüncesi çalınarak hakkının yendiği, sahte ihbarlarla hedef gösterildiği, Çin devletine virüsü dünyaya yaydığı için baskı uygulanması, Ermeni olduğu için taciz, takip, ayrımcılık, işkenceli sorgu tecavüz ve dijital yollardan taciz tehdit idiaları görülmektedir.**

1. **10.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı dilekçe vererek başvuruda bulunan S.: düşüncelerinin çalınması -** Kendisinin bulduğu güneş simgesinin … Parti tarafından kullanıldığını ve hakkının yendiğini ile sürmüştür.

2. **02.03.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.: Sahte ihbarlar -** "1993'den bu yana hem polisler iftira atıyor hem de binlerce muhbirine eşkâlimi vererek, hakkımda gerçek dışı sözler söyleyerek sahte ihbarlar yaptırtıyor. Tanımadığımız kişileri hakkımızda yalancı şahit gösterdiler. 1996'dan beri apartmanımdaki 3 kişi hariç herkese hakkımızda sahte ihbarlar yaptırdılar. Geçen gün bunların çıkar amaçlı suç çetesi oldukları düşüncesinde sabit oldum. 1996'dan beri tüm toplu taşıma araçları şoförlerine suratımızı öğretip indiğimiz durağı öğreniyor ve tertemiz insanlar olduğumuzu halde. Jandarma sayısız kez dilekçe verin dedi, verdim ancak dilekçelere polis çalıştığından sonuç çıkmadı. Evimizde Karaca ev eşyası mağazasının deposu açılmıştı. O kişilerle tek kelime konuşmadığımız halde yüzümüze karşı polise hep sahte ihbarlar yaptılar, bu öğlen yaptıkları gibi. Dolmuş şoförlerine hep beni hedef gösterdiler. O adamları tanımam. Eşkâlimi verdiler" şeklinde beyanda bulunmuştur."

3. **13.05.2020 tarihinde e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan M.: Çin'in dünyaya virüs yaydığı iddiası -** "İlgili makama; Bu 3.dünya savaşı niteliğindeki salgın hastalık için ihd ne yapabilir? Şu an bu hastalık salgınından ötürü bir sürü insanımız ölüyor. Neden youtube ve instagramda Çin Halk

Cumhuriyetini insan hakları mahkemesine vermiyorsunuz? Bu da bir insanlık suçu. Sağlık Bakanlığımızda ölülerin isim soy adları mevcut. Ortak akıl kullanıp aileler ile iletişime geçip bu ölen insanlarımız için iha ya mahkeme açmıyorsunuz? Sosyal medya da çıkıp duyuru yapsanız imza toplasanız herkes size destek olur. Kedi köpek yiyen bu ucube … (köpek eti yedikleri için köpek bile olamazlar) insan hakları mahkemesine vermiyorsunuz. Benim adım … (üniversite mezunuyum).… İstediğiniz anda yardıma hazırım, lütfen bu talebimi dikkate alın teşekkürler" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **20.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ.: Takip edilme, ayrımcılık -** "Ermeni kökenliyiz, 100 senedir sistematik öldürme, katliam, ipotek, Asala, bütün siyasi olaylara kadar. Evimde kameralar, radyo tv de ırkçılık, laf atmalar. Sala ile imam nöbet bekliyor uyumaya, uyanınca gürültülü sala, zamansız sala okumak, İslami baskı yapıyorlar. Banyoya dahi kamera konulmuş. Sürekli basın yayın, çocuk teşhiri. … diye bir öğretmen sokağıma atamışlar. Sonra telefonumu aldırdı. Kadınlar, porno vs hakaretler, fotolar, ailem gibi. … Rus elçiyi vurdu. Sonra uyumamı bekliyor, deney yapıp sonra sala okuyor. Darbecilere evimden fotolar verilmiş" şeklinde beyanda bulunmuştur.
5. **10.03.2020 tarihinde derneğimiz adresine kargo posta yoluyla TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna gönderdiği şikâyet dilekçesinin bir örneğini gönderen F:** İşkence, tecavüz- İş arkadaşlarının ve onlara eşlik eden bazı kişilerin kendisine işyerinde işkenceli sorgu yaptığı iddiasında bulunmuş ve bu konunun araştırılması, soruşturulması talebinde bulunarak çalıştığı … Belediyesinden tayininin … Belediyesine alınmasını istemiştir.

6. **15.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan F: Dijital şiddet -** "Dijital iletişim araçlarının ele geçirilmesiyle bir grup tarafından yazılı ve sözlü olarak telefon ile taciz edildim. Bu durum 3 kere ev ve telefon numaralarımı değiştirmeme rağmen devam etmektedir. İşin bu boyutunu bir şekilde atlatmaya çalışıyorum, fakat bu takip kameralar ile evimde, banyomda kızlarımı da istismar eden bir sürece dönüşmüştür. Bilginizi ve desteğinizi rica ederim. Talep: Hukuki danışmanlık" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5- ADİL YARGILANMA HAKKI İHLALİ :

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN ADİL YARGILANMA HAKKI İHLALLERİ TABLOSU		
Başvuru sayısı	23 başvuru 15'i "Hapishane" klasöründe olmak üzere)	34 ihlal
2020 Marmara Hapishaneleri İhlal raporunda tespit edilen klasöründe tespit edilen adil yargılanma hakkı ihlalleri :		235 ihlal
2020 Mülteci raporunda tespit edilen ihlaller		2
	TOPLAM	**271 ihlal**

Haksız suçlama, Avukatsız yargılama, Savunma hakkının kısıtlanması, Hukuki yardım alamama, Avukatla görüşmelerin kayıt altına alınması, yargılamanın usulüne uygun yürütülmemesi, bağımsız mahkemede yargılama yapılmadığı yönlü yakınmalar ile yapılan başvurularda "Davanın makul bir süre içerisinde, bağımsız ve tarafsız bir mahkemede, hakkaniyete uygun bir biçimde ve kamuya açık olarak görülmesi" anlamına gelen adil yargılanma hakkının ihlal edildiği bildirilmiştir.

Derneğimize yapılan 9 başvuru ve hapishanelerden gelen 25 başvuru ile toplam 34 vaka bildirilmiş olup bu vakaların 23'ü Marmara Bölgesindeki illerden gerçekleşmiştir. Hapishane raporumuzda tespit edilen 235 ihlal ve Mülteci raporumuzda tespit edilen 2 ihlal ile toplam ihlal sayısı 271 olarak tespit edilebilmiştir.

Başvuru Örnekleri :

1. **09.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. Ç:** "15 yaşında işlediğim bir suçtan dolayı gasptan cezaevine girdim. Suçsuz olduğum ortaya çıkınca beraat aldım ve beş ay yattıktan sonra çıktım. Ondan sonra tekrar beni aldılar. Başka bir suçtan dolayı beni cezaevine attılar. 2 ay yattıktan sonra dosyam gelince baktım, suç tarihinde ben zaten cezaevindeydim. Ben gasp suçu işlediğim için 10 yıl ceza verdiler. Bu suçu da işlemediğimi kanıtladım. Bu suç tarihinde de cezaevindeydim. Tek kanıtlayamadığım bir dosyam var. Talep: ne yapabileceğim konusunda hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **21.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan B. A**: ALANYA -"Yukarıda ismi geçen şüpheli şahıslar 15 Temmuz darbe girişimi esnasında **Alanya**…sitesinde "ezana ve okunan selaya hakaret" etmişlerdir… Şikâyet ettiğimiz günden sonra şüpheli şahıslar savcı ve emniyet görevlileri ile yakın ilişki kurmuştur. Vatanımızı koruduğumuz için, bu karanlık güçlere müsaade etmediğimiz için emniyet güçleri ve savcılar dâhil hakkımızda asılsız iddianameler hazırlamaktadır.…Talep: … tarihinde **Alanya …Mahkemesinde gö**rülecek davamızın takip edilmesini rica etmekteyim. "

3. **23.03.2020 tarihinde derneğimize mektup göndererek başvuruda bulunan M. A.:** "İnsan Hakları Savunucularına saygılarımla, Suçsuz olduğum davada kendimi savunamadım. Savunucum, avukatım yoktu. Mahkemedeki mevcut delillerle, müştekinin ifadesi aksine tezat teşkil ediyor. 2 yıl 1 ay 15 gün, suçsuz yere, alakam olmadığı halde ceza verdiler. İstinaf mahkemesi cezayı bozdu. 12.06.2020 saat 09.25'de tekrar mahkemeye çıkacağım. Efendim benim bu olayda suçum günahım yok. Bakırköy'de 7 kere uyuşturucuya bağlı psikolojik tedavi gördüm. İlgi, alaka, dostluğunuza, yardımınıza ihtiyacım var. Bilgilerinize arz eder saygılarımı sunarım. 17.03.2020" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **16.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Ş. T: "**Kartım kullanılmış, bilgim dışında. Benim bu konuda hiçbir suçum yokken ceza aldım. Ben mağdurum, haksız ceza aldım. Denizbank ATM kartım 2017 yılında bilgim dışında kullanılmış. İnsanlardan para alınmış, benim hesabıma aktarmışlar. Nitelikli dolandırıcılıkla suçlanıyorum. Aslında arayan abone bir şirket hattı ve bu da resmi evrakta belirtilmiş. Yani suçu bir şebeke örgütlü olarak işlemişler. Benim bu suçu işleme ihtimalim bile yok. Telefonda insanları dolandırmışlar. Benim tek suçlu buldukları şey kartın bana ait olması. ATM'deki şahısların eşkâlleri belli. Benim olmadığım anlaşılmış olmasına rağmen bana 3 yıl 4 ay ceza verildi. İtiraz ettik, sonucunu bekliyoruz. Talep: Bu başvurumun kayıtlarda yer almasını istiyorum, itiraz sonucuna göre tekrar başvurabilirim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **06.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan V. S:** "Benim telefonumdan kızımın telefonuna saçma, içeriği olmayan bir mesaj atılmış, büyük ihtimal eşim veya baldızım tarafından atılmış. Bu mesajın benimle hiçbir ilgisi olmamasına rağmen eşimin ve kızımın yalanları çıktığı halde bana ceza verildi. Savcılar ve hâkimler kumpas ve iftira olduğu halde böyle bir ceza vermelerini reddediyorum. Dosya No: 2019/368 Bakırköy 19. Ağır Ceza Mahkemesi. Talep: Bu kumpasın ve iftiranın ortaya çıkarılması ve bu iftira ve kumpası kuranlar hakkında kamuyu yanıltmaktan ceza almalarını sağlamak" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **07.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Ç:** "Üvey ablamla imam nikâhlı birliktelik yaşayan İ. E isimli şahsı haksız emeklilikten dolayı SGK'ya şikâyet ettim. Şikâyetime istinaden şahsın emekliliği kesildi. Bu şikâyeti benim yaptığımı daha önceden biliyordu ve İ. E isimli kişi haksız nedenle emekliliği kesildiği için benim hakkımda çok kötü çok çirkin bir iftirada bulunarak kız kardeşim E. Ç.'ye beni yakıştırmış ve kardeşime istismarda bulunduğumu söyleyerek hakkımda sosyal hizmetlere şikâyette bulundu ve hakkımda ceza davası açıldı. Ancak kişinin iftira attığı gün gibi ortaya çıkmıştır. Soruşturma aşaması, dava süreci tüm belge bilgi vs deliller lehimdedir. Bunlara rağmen, sosyal hizmetler yurduna alınan kız kardeşimin vasisi de olduğum halde tarafıma teslim edilmiyor. Gerçek dışı beyan ve kanaatlere sosyal hizmetlerdeki bazı görevliler, özel rehabilitasyon merkeziyle karşılıklı maddi menfaat gözettiğini düşünüyorum. Şöyle ki, özel kurumda kalan engelli kişi başına devlet 4000 TL bakım maaşı ödemektedir. Bu sebeple lehimde olan tüm delil bilgi ve belgeleri sosyal hizmet kurumunda görevli kişilerin görmemezlikten geldiğini düşünüyorum. Hakkımda iftira nedeniyle açılan cinsel istismar davası Bakırköy …Mahkemesinde devam ediyor. Adli tıp kurumu raporunun 2 yıldır gelmemesi nedeniyle raporun mahkemeye gelmesi ve kız kardeşimin tarafıma teslim edilmesini ve bu iftiradan kurtulmak istiyorum ve bu sebeple tarafınızdan yardım talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **17.10.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A : (haksız ceza, Polis memurluğu görevinden ihraç edilme**.) 16 Temmuz günü görev arkadaşlarımız ile daha önce görev amaçlı aramızda kurmuş olduğumuz whatsapp grubundan bir arkadaşın boğaz köprüsünde boğazı kesilmiş bir asker fotoğrafını paylaşması sonucu verdiğim bir anlık tepki sonucu Cumhurbaşkanına ve Başbakana hakaret olayı gerçekleşmiştir. Fakat mahkeme bunu fetö propagandası olarak kabul etti. 10. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından bu suçtan dolayı 3 ay tutuklu kaldım. Akabinde beraat ettim. Olay sonrası aynı gruptaki arkadaşlarımdan özür diledim. Olayı bilerek yapmadığımı, bir anlık şuur kaybı sonucu ifa ettiğimi beyan ettim. Zaten o sıralar hatta daha önceden beridir psikolojik tedavi görmekteydim. Halen de tedavi görüyorum. Ayrıca olay gecesi alkol almıştım. Sabahına bunlar gelişti. Bilincim yerinde değildi. Kanlar içerisindeki fotoğrafı görünce de şuurumu kaybettim ve bu tepkiyi verdim. O görüntü ile karşılaşınca midem bulandı, başım döndü ve tansiyonum düşmüş gibi bir duruma geldim. Benim niyetim orada sadece sakin olmamızı sağlamak ve siyasi yorum veya görev dışında hiçbir şey ile ilgilenmememizi sağlamaya çalışmaktı. Fakat içinde bulunduğum sağlık durumum buna müsaade etmedi. Zaten arkadaşlar kendi aralarında olayı tartışıyorlardı. Ben sonradan müdahil oldum. Ayrıca fotoğraf olayının da FETÖ nün kumpası olduğuna dair basın ortamından (internet ve youtube) bilgiler de elde ettim. Şu an, devlet büyüklerine hakaretten 1 yıl 15 gün HAGB cezası aldım ve OHAL komisyonundan cevap beklemekteyim. Olayın özeti budur. Bu konuda yardımlarınızı ve bilgilerinizi rica ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **12.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. Y: "**Bir ay önce oğlum U. kendisini bıçakladığım iddiasıyla beni polise şikâyet etmiş. Beni karakoldan aradılar, gittim. Oğlumun

rahatsız olduğunu, menenjit geçirdiğini ve 10 senedir psikolojik tedavi gördüğünü, şu an depresyonda olduğunu söyleyip ilaçlarını ve raporunu göstermeme rağmen çocuğu sosyal hizmetlere verdiler. Sosyal hizmetler çocuğu 4 gün sonra bana geri teslim etti. Çocuk ifadesini geri almasına rağmen savcı bana dava açmaya kararlı. Dün beni karakoldan aradılar, ben de bugün çocuğu da alıp karakola gittim. Oradan Küçükçekmece adliyesine geçtim. Ama savcı beni hiç konuşturmadı ve sen bıçakladın diyerek beni dışarı attı. Oğlumun bacağında eski bir çizik izi var. Savcı, orayı benim bıçakladığımı söyleyerek beni dinlemedi. Çocuk, bir süre ilaçlarını kullanmadığı için depresyona girdiğini polislere anlattı ve 2 saat sonra kendine geldiğinde yalan söylediğini itiraf etti zaten. Adil yargılanma ve hukuki danışmanlık istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **27.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S: "**21.07.2017 tarihinde Fetö/Pdy terör örgütü üyeliği ile gözaltına alındım. 13 gün gözaltında tutulduktan sonra adli kontrol şartıyla hukuksuz olarak yargılanmaya devam edildim. Mahkeme, dijital materyallerin incelenmesi için defalarca gerekli mercilere yazı gönderildiği halde inceleme sonuçları mahkemeye gönderilmedi. 17.09.2020'de gerçekleşen duruşmada "materyallerin arşivlerde bulunmadığı" bildirildi. Bunun üzerine 26.11.2020'deki duruşmada mahkeme, dosyada bulunan bylock tespit tutanağının karar için yeterli olduğunu söyleyerek dijital materyallerin inceleme sonuçlarının gerekli olmadığına hükmetti. 21.01.2021'de karar duruşmasının gerçekleşeceğini belirterek savunma istedi. Kullanmadığım bir haberleşme programından dolayı üstüme atılı suç için etkin pişmanlıktan yararlanıp yararlanamayacağımın sorulması üzerine "kanuna mugayir bir hareketimin olmadığını" söyleyerek bunu kabul etmedim. Karar duruşmasında hakkımda tutukluluk kararı çıkarsa okulumu bitiremeyeceğim, tek endişelendiğim nokta bu sanırım. Talep: Mahkemede adil yargılanmamı ve kanuni haklarımın korunması konusunda bana destek olmanızı talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6- İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU (*)		
Bu bölümde tespit edilebilen vaka sayısı		**289 vaka**
Gazetecilere Yönelik İhlaller		
		İhlal sayısı
Saldırıya uğrayan, hedef gösterilen gazeteciler	- **2**	
Gözaltına alınan gazeteciler	- **47**	

Gözaltına alınan yazar	- **3**	**Toplam 375 ihlal**
Tutuklanan gazeteciler	- **13**	
Adli kontrol ile serbest bırakılan gazeteciler	- **10 (1'i ev hapsi)**	
Gözaltı nedenleri	- **11 Haber takibi sırasında,** - **24 yayınlanan haberler nedeniyle,** - **8 sosyal medya paylaşımı nedeniyle,** - **2 adli nedenlerle,** - **1 darbe girişimi suçlamasıyla,**	
Gazetecilere açılan soruşturma ve davalar	- **20 soruşturma ,** - **196 Devam eden dava ,** - **84 Karara çıkan dava (45 Beraat, 3 Düşme, 36 Ceza)**	
Verilen hapis cezaları		**122 Yıl 4 Ay 14 Gün ,**
Verilen para cezaları		**13.080 TL**
HAGB (**) kararı verilen cezalar		**2 yıl 62 ay 44 gün hapis cezası –HAGB-**
İdari Para Cezaları		3729 TL
Manevi tazminat ödemesi		**250Bin TL**
Sosyal medya kısıtlaması		**1**
Gazetecilere verilen cezalar ve dayanakları	- **Örgüt propagandası suçlaması ile; 17 gazeteciye toplam :** 37 yıl 129 ay 74 gün hapis, - **Örgüte yardım, açıklamasını yayınlamak ve basmak suçlaması ile; 3 gazeteciye toplam:** 10 yıl 23 ay, - **MİT yasasına muhalefet, devlet güvenliğine karşı suçlar, casusluk suçlaması ile; 9 gazeteciye toplam :** 52 yıl 64 ay 21 gün, - **Ve** Cumhurbaşkanına ve devletin manevi şahsiyetine hakaret , soruşturmanın gizliliğini ihlal	**TOPLAM :** **Hapis cezası : 122 Yıl 4 Ay 14 Gün ,** **Para Cezası : 13.080 TL,** **HAGB(*) kararı verilen cezalar:** 5 gazeteciye verilmiş bulunan toplam **2 yıl 62 ay 44 gün hapis cezası** bakımından hükmün açıklanması geri bırakılmıştır**.** **İdari Para Cezası** : 3729 TL **Manevi tazminat** 250Bin TL **ve**

	suçlamaları ile **olmak üzere;**	1 sosyal medya kısıtlaması getirilmiştir.
(**) HAGB : Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması		
Basın yayın kuruluşlarına yönelik ihlaller		
Saldırıya uğrayan, hedef gösterilen basın yayın kuruluşları		**2**
RTÜK (***) kararı ile ceza verilen basın yayın kuruluşları :		
RTÜK tarafından : Ceza verilen TV'ler	**TELE 1, Halk TV, KRT, Fox Tv, HaberTürk, ATV, Ülke,**	**7 TV**
		1 Radyo
		Toplam 8
Ceza verilen radyo	**Kafa Radyo**	
RTÜK kararı ile verilen cezalar :		
Yayını durdurulan program	**12**	**32 gün süreyle (toplam)**
Ekranı karartılan TV	**2**	**10 gün süreyle (toplam)**
Para cezası verilen TV	**6**	**47 kere (toplam)**
Uyarı cezası verilen radyo	**1**	**3 kere (aynı programa)**
RTÜK kararı ile verilen yayın durdurma, program durdurma ve para cezalarına ilişkin ayrıntılar	**TELE 1'e** , 16 idari para cezası, 8 gün boyunca 2 program durdurma ve 1kez beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 19 ceza verildi. **Halk TV'ye,** 12 kez idari para cezası, 10 gün boyunca süren 2 program durdurma, bir kez beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 15 ceza, **KRT'ye,** 3 kez idari para cezası, **Fox TV'ye** 9 kez idari para cezası, 1 kez 3 ana haber bültenine durdurma **Habertürk'e** 1 kez uyarı, 5 kez idari para cezası, 1 kez 5 günlüğüne program durdurma cezası, **ATV'ye** 2 para cezası, **Ülke Tv'ye** 3 kez program durdurma cezası, **Kafa Radyo'ya** 1 programa 3 kez yayın durdurma cezası.	**TOPLAM:** **7 TV 1 Radyoya ;** - **47 idari para cezası** (yaklaşık 10 milyon TL), - **6 yayın durdurma** (2 programa 3'er kez) - **23 gün yayın durdurma** (5 programa toplam), - **10 gün ekran karartma (2 TV'ye 5'er gün)** - **1 uyarı cezası**

Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından verilen cezalar :		
Basın İlan Kurumu kararı ile **ceza verilen gazeteler**	**Cumhuriyet Gazetesi** **Birgün Gazetesi**	**2**
Verilen "İlan Kesme Cezaları"	80 gün Cumhuriyet Gazetesi'ne, 7 gün Birgün Gazetesi'ne	**87 gün - Toplam**
(***) RTÜK : Radyo Televizyon Üst Kurulu		
İnternet siteleri, Kitap ve Gazetelere yönelik yasak, toplatma , erişim engeli		
Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından verilen internet erişimi engeli, yasak ve toplatma kararları :		
Erişimi engellenen internet siteleri		**28**
Yasaklanan Kitap	- **"Ülkerler Dost mu Düşman mı?"** isimli kitap henüz basılmamış olmasına rağmen ihtiyati tedbir kararı verilerek yasaklandı.	1
Yasaklanan ve Toplatılan Gazete	- **"Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi" gazetesinin 49. sayısı** hakkında İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği yasaklama ve toplatma kararı verildi.	1
	Toplam	30
İfade özgürlüğünü ihlal eden soruşturma ve davalar (Gazeteciler hariç)		
ifade özgürlüğünü ihlal eden soruşturma ve davalar (gazeteciler üstte ayrıca gösterilmiştir)	- **59 soruşturma** - **95 Devam Eden Dava** - **168 Karara çıkan dosya (124 Beraat, 44 Ceza)** - **İki paylaşıma kısıtlama**	**Toplam** **324 ihlal**
Ceza verilen kişi sayısı		**44**
ifade özgürlüğünü ihlal eden cezalar ve yasal dayanakları (gazeteciler hariç)	**Örgüt propagandası suçlaması ile 30** kişiye toplam 4 yıl 214 ay hapis, 42.000 TL para cezası , **Örgüt üyeliği suçlaması ile 11 kişi** hakkında toplam 78 yıl 60 ay hapis ,	TOPLAM 106 YIL 3 AY 27 GÜN hapis 8400 TL para cezası verilmiştir. Verilen 206 ay 7 gün hapis

	Cumhurbaşkanına ve Görevli Memura Hakaret, Dini Değerleri Aşağılama suçlaması ile 3 kişi hakkında toplam 17 ay 27 gün , olmak üzere	cezası için Hükmün açıklanması geri bırakılmış, 10 aylık ceza ise ertelenmiştir.
Verilen hapis cezaları		**106 yıl 3 ay 27 gün hapis**
Verilen Para cezaları		**8400 TL para cezası**
HAGB kararı verilen cezalar		**17 yıl 2 ay 7 gün- HAGB**
Ertelenen cezalar		**10 ay - Erteleme**

(*) İfade özgürlüğüne yönelik hak ihlalleri sadece bu bölümde yer alan vakalarla sınırlı olmayıp, gözaltı, toplantı ve gösteri hakkı, işkence ve kötü muamele ve örgütlenme özgürlüğü klasörlerinde de örnekler yer almaktadır. Bu nedenle sorunun boyutunu anlamak bakımından bu bölümlerde yer alan açıklama ve örneklerin birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir.

Bu bölümde :

a. Gözaltına Alınan Gazeteciler,
b. Gazetecilere yönelik saldırı ve tehditler,
c. Gazetecilere açılan soruşturma ve davalar,
d. İfade özgürlüğüne yönelik soruşturma ve dava örnekleri,
e. Yasaklanan , Toplatılan Kitap ve Gazeteler,
f. RTÜK tarafından TV ve Radyolara verilen Yayın ve Programı Durdurma ve idari Para Cezaları ile Basın İlan Kurumu tarafından Gazetelere verilen ilan Kesme Cezaları,
g. Erişim engeli getirilen haber ve internet siteleri, ayrı ayrı gruplandırılmıştır.

a- Gözaltına alınan gazeteciler

(Bölüm girişinde ihlal tablosu bulunmaktadır)

Bu bölümde ; gazetecilere yönelik (darbe girişimi 1, sosyal medya paylaşımı 8, haber 24, adli 2, haber takibi nedeniyle 11 olmak üzere) 50 gözaltı, 13 tutuklama, 9 adli kontrol, 1 ev hapsi, 3729 TL idari para cezası, 1 sosyal medya kısıtlamasına dair 31 vaka yer almaktadır

1. **13 Ocak 2020 - Gazeteci ve sosyal güvenlik uzmanı Ali Tezel İstanbul'da gözaltına alındı-** 13 Ocak 2020 tarihinde hakkında açılan bir "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında İstanbul'da gözaltına alındı. Ali Tezel aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
2. **5 Şubat 2020** – **Ferhat Çelik ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı-** Görüş için gittiği Silivri Cezaevi 5 Nolu Cezaevi'nde gözaltına alınan Mezopotamya Haber Ajansı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ferhat Çelik,

haber ajansında yayınlanan bir haber ile ilgili Silivri Adliyesi'nde ifadesi alındıktan sonra aynı gün içinde serbest bırakıldı.

3. **5 Şubat 2020- Ferhat Çelik aynı gün içinde ikinci kez gözaltına alındı-** kaldığı eve gelen polis tarafından aynı soruşturma ile ilgili ikinci kez gözaltına alındı. Silivri Adliyesi'nde verdiği ifade sisteme girmediği için gözaltına alınan Ferhat Çelik daha sonra serbest bırakıldı.
4. **8 Şubat 2020 – Ersan Kınık gözaltına alındıktan sonra para cezası kesilerek serbest bırakıldı-** İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde Genel Bilgi Toplama (GBT) uygulaması için kendisine kimlik soran bekçilere böyle bir hakları olmadığını söyleyen gazeteci Ersan Kınık'ın gözaltına alınarak Beşiktaş Karakolu'na götürüldüğü, burada Kabahatler Kanunu'nun 32. ve 40. maddeleri kapsamında 392 TL ve 187 TL olmak üzere toplam 579 para cezası kesildiği öğrenildi.
5. **7 Şubat 2020 - Gazeteci Hüseyin Aykol'un pasaportuna el konuldu-** Belçika'ya gitmek için 7 Şubat 2020 tarihinde geldiği İstanbul Havalimanı'nda Nüfus Müdürlüğü'nün tahdit kararı gerekçe gösterilerek el konuldu.
6. **18 Şubat 2020 - Kanal D muhabiri Şevval Şirin haber takibi için gittiği okulda gözaltına alındı-** İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bulunan bir okula giden Kanal D muhabiri Şevval Şirin okul müdürünün çağırdığı polisler tarafından gözaltına alındı. Şevval Şirin'in cep telefonuna mahkeme kararı olmamasına rağmen el konulduğu ve saatlerce bir odada kapalı tutulduğu öğrenildi. Aynı gün içinde serbest bırakılan Şevval Şirin'in kendisini gözaltına alan polislerden şikayetçi olduğu bildirildi.
7. **18 Şubat 2020 – Gözaltına alınan gazeteci Müfid Yüksel makkeme tarafından serbest bırakıldı-** 18 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındığı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldığı öğrenildi.
8. **29 Şubat 2020- Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri İdris Sayılğan(tutuklu) ve Naci Kaya ile Rudaw tv muhabiri Ravin Sterk Yıldız ve kameraman Mehmet Şirin Akgün gözaltına alındı-** 29 Şubat 2020 tarihinde mültecilerin sınır geçişi ile ilgili haber takibi için bulundukları Edirne'de 'yasaklı bölgede çekim yaptıkları' iddiasıyla gözaltına alındı. İdris Sayılğan 2 Mart 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'yurtdışına çıkış yasağı'nı ihlal ettiği iddiasıyla tutuklandı, 3 gazeteci ise serbest bırakıldı.
9. **29 Şubat 2020- Alptekin Dursunoğlu sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındı ve 1 Mart'ta tutuklandı-** tarihinde gözaltına alınan Yakın Doğu Haber Genel Yayın Yönetmeni Alptekin Dursunoğlu, 1 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek tutuklandı.
10. **2 Mart 2020- mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa'ya geçişi ile ilgili haber takibi için Edirne'de bulunan 8 gazeteci ve 1 çevirmen 'askeri yasak bölgeye girdikleri' iddiasıyla gözaltına alındı.** 9 kişiden 8'inin 2 Mart 2020 tarihinde, İngiliz gazeteci Bradley Alan Secker'ın ise 3 Mart 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan gazetecilerden isimleri öğrenilenler: Sedat Suna, Tolga Sezgin, Umut Tangöl, Yasin Akgül, Bradley Alan Secker.
11. **3 Mart 2020- İdris Sayılğan itiraz üzerine serbest bırakıldı**- 29 Şubat 2020 tarihinde mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa'ya geçişi ile ilgili haber takibi için bulunduğu Edirne'de 'yasaklı bölgede çekim yaptıkları' iddiasıyla gözaltına alınan ve daha sonra tutuklanan Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri İdris Sayılğan, 3 Mart 2020 tarihinde avukatlarının tutukluluğuna ilişkin yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine serbest bırakıldı.
12. **5 Mart 2020 - Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve gazeteci Hülya Kılınç tutuklandı-** Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili Oda TV'de yayınlanan haber nedeniyle İstanbul'da gözaltına alınan Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve Manisa'da gözaltına alınıp İstanbul'a getirilen gazeteci Hülya Kılınç, 5 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme

tarafından 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesi kapsamında tutuklandı.

13. **6 Mart 2020 - Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser, Semiha Alankuş ve Murat Ağırel adli kontrol şartı ile serbest bırakıldılar-** Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle 6 Mart 2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik, Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Editör Semiha Alankuş ve Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağırel aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
14. **6 Mart 2020 - Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan tutuklandı** - Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
15. **8 Mart 2020 -** Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağırel, serbest bırakılmalarına Savcılığın yaptığı itiraz üzerine aynı soruşturma kapsamında **yeniden gözaltına alınarak sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandılar.**
16. **10 Mart 2020 - Halk TV kameramanı Yavuz Dönmez gözaltına alındı-** Edirne'de mültecilerin sınır geçmesine ilişkin haber takibi yapan Halk TV kameramanı Yavuz Dönmez'in gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
17. **22 Mart 2020 - SES Kocaeli Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmeni İsmet Çiğit ve gazetenin yazarı Güngör Aslan gözaltına alındı-** gazetenin internet sitesinde Covid-19 salgını ile ilgili çıkan bir haber gerekçe gösterilerek 22 Mart 2020 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 gazeteci polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
18. **23 Mart 2020- Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın gözaltına alındı-** İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda Nursel Tanrıverdi'nin KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için yaptığı eylemi takip eden Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın, 65 yaş üstü olduğu gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındı. Necdet Özsaygın'ın 3 bin 150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.
19. **31 Mart 2020 - Gazeteci Hakan Gülseven gözaltına alındı ve aynı gün serbest bırakıldı-** 31 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul'da gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde serbest bırakıldı.
20. **2 Nisan 2020 – Ferhat Akgün ev hapsi kararı ile serbest bırakıldı-** tarihinde basında yer alan haberlerden, pandemi hastanesi olarak kullanılan Tekirdağ Devlet Hastanesi'ne "izinsiz girerek işyeri dokunulmazlığını ihlal ettiği" iddiasıyla gözaltına alınan gazeteci Ferhat Akgün sevk edildiği mahkeme tarafından soruşturma tamamlanana dek konutu terk etmeme şartıyla serbest bırakıldı
21. **2 Nisan 2020 "Ankara Kuşu" isimli sosyal medya hesabının sahibi O. Y., 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alındı.** Soruşturma kapsamında "Ankara Kuşu" isimli hesaba kısıtlama getirildiği öğrenildi.
22. **3 Nisan 2020 - "Türkiye Gerçekleri" isimli sosyal medya hesabının sahibi M. A. Gözaltına alınarak Ankara' ya götürüldü-** 3 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındı. M. A.'nın Ankara'ya götürüldüğü öğrenildi.
23. **24 Nisan 2020 – Kocaeli Koz gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Gökhan Karabulut gözaltına alındı-** 24 Nisan 2020 tarihinde Kocaeli İl Sağlık Müdürü'nü eleştiren haberler gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gökhan Karabulut, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
24. **17 Mayıs 2020- Taylan Kulaçoğlu ve Red dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülseven** il dışına çıkma yasağı ile serbest bırakıldı- Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 'suç işlemeye tahrik' ile 'suç ve

suçluyu övme' iddialarıyla gözaltına alındı, 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından il dışına çıkış yasağı şartıyla serbest bırakıldı.

25. **20 Mayıs 2020- Taylan Kulaçoğlu ve Red dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülseven savcının itirazı üzerine gözaltına alınarak tutuklandı-** 17 Mayıs 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında 'suç işlemeye tahrik' ile 'suç ve suçluyu övmek' iddialarıyla gözaltına alınmış ve 19 Mayıs 2020 tarihinde il dışına çıkış yasağı şartıyla serbest bırakılmışlardı. Serbest bırakılmasına ilişkin Cumhuriyet Savcılığı tarafından yapılan itirazın kabul edilmesi üzerine 20 Mayıs 2020 tarihinde yeniden gözaltına alınan Taylan Kulaçoğlu aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
26. **21 Mayıs 2020-** Taylan Kulaçoğlu ve Red dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülseven adli kontrol şartı ile serbest bırakıldılar- Savcılığın itirazı üzerine yeniden gözaltına alınan ve tutuklanan Hakan Gülseven 21 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
27. **22 Ağustos 2020 - Bugün TV kanalının eski haber müdürü ve spikeri Erkan Akkuş gözaltına alınarak İstanbul'a götürüldü-** 22 Ağustos 2020 tarihinde Kocaeli'nin İzmit ilçesinde gözaltına alındı. Erkan Akkuş'un İstanbul'a götürüldüğü öğrenildi. Erkan Akkuş, 24 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
28. **8 Eylül 2020- Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Serdal Işık İstanbul'da gözaltına alındı.** Gözaltı gerekçesinin ajansa ait sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlar olduğu öğrenildi. Serdal Işık ifade işlemlerinin ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı.
29. **28 Eylül 2020 - Kocaeli Halk gazetesi internet sitesinin imtiyaz sahibi Faruk Bostan ile sitenin yazı işleri müdürü Bülent Karagöz tutuklandı-** Kartepe ilçesinde gerçekleşen tecavüz ve cinsel istismar iddiasıyla ilgili haberler nedeniyle 28 Eylül 2020 tarihinde 'iftira' suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.
30. **10 Kasım 2020- Tele 1 Dış Haberler Editörü, gazeteci-yazar Çağlar Tekin gözaltına alındı-** ifade vermek için gittiği İstanbul Adliyesi'nde, yaptığı bir haber paylaşımı nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında gözaltına alındığı ve ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı öğrenildi.
31. **3 Aralık 2020 – 2 Rus gazeteci gözaltına alındı**- İstanbul'da İnsansız Hava Aracı (İHA) AR-GE Merkezi'nin bulunduğu alanı izinsiz bir şekilde görüntüledikleri iddiasıyla gözaltına alınan Rusya vatandaşı 2 gazeteci (A. P. ve I. M.) ve A. Ç. K. isimli 1 kişi 7 Aralık 2020 tarihinde savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.

b- Basın Kuruluşlarına ve gazetecilere yönelik saldırılar

(Bölüm girişinde ihlal tablosu bulunmaktadır)

Bu bölümde ; 1 gazeteci ve 1 gazeteye fiziki saldırı ve 1 gazeteciye tehdit vakası yer almaktadır.

32. **20 Nisan 2020- Ses Kocaeli gazetesine kimliği belirsiz kişiler tarafından silahlı saldırı düzenlendi-** Ölen ya da yaralanın olmadığı saldırı sonucu gazete binasında maddi hasar oluştuğu öğrenildi. (Ses Kocaeli gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni İsmet Çiğit ve gazetenin yazarı Güngör Aslan, gazetenin internet sitesinde Covid-19 salgını ile ilgili çıkan bir haber gerekçe gösterilerek 22 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı. 20 Nisan 2020 tarihinde Ses Kocaeli gazetesine düzenlenen silahlı saldırı ile ilgili gözaltına alına 6 kişiden 2'si (F. D. ve Y. G.) 30 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi ise serbest bırakıldı.)

33. **20 Ağustos 2020- Bursa'da yayımlanan yerel Karacabey Yörem gazetesi İmtiyaz Sahibi Şaban Önen 4 kişinin saldırısına uğradı.** Saldırı sonucu Şaban Önen'in yüzünden yaralandığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, saldırının gerekçesinin Bursa'nın Karacabey ilçesinin Adalet ve Kalkınma Partisi'nden (AKP) Belediye Başkanı Ali Özkan ile ilgili gazetede yayımlanan haberler olduğu belirtildi.

34. **28.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan O.: Tehdit, hakaret, hedef gösterme -** "2003-2004 yılında getirdiğim eleştiriler sonrasında …Dergisi çevresiyle her tür ilişkimi kestim. İşçilik hayatımdan arta kalan zamanlarda kitap çalışmalarımın dışında …sözlü tarih çalışmaları yaptım. …anlatan çalışmalarım Ayrıntı Yayınları tarafından yayınlandı. Maalesef geçtiğimiz hafta içinde … adıyla …dergisinde bir bildiri yayınlandı. … cezalandırılmakla tehdit edildik. Bizler içinden geldiği tarihin devrimci değerlerine sahip çıkan, aynı zamanda yazdığı kitaplarla tarihimizin önemli kesitleri ve devrimci bireyleriyle ilgili sözlü tarih çalışmaları yapan, aynı zamanda insan hakları mücadelesinde hala yer alan bireyleriz. Sosyal medyada yayınlanan kamuoyuna açık olan bu bildiriyle … açık hedef haline getirilmiş durumdayız…. Aynı şekilde … bu bildirinin …açık bir " ihbar" boyutu taşıdığını düşündüğümüz için internet sitelerinden kaldırılmasını talep ediyoruz. Konuyla ilgili, ilgili kurumlarla ivedilikle konuşmanız, diyaloga geçmenizi rica ediyorum."

c- Gazetecilere açılan soruşturma ve davalar

(Bölüm girişinde ihlal tablosu bulunmaktadır)

Bu bölümde yer alan 129 vakada (35-164) ; 196 gazeteci hakkında dava , 20 gazeteci hakkında soruşturma devam ettiği, biten davalarda 45 beraat ve 3 düşme kararına karşılık; Örgüt propagandası , Cumhurbaşkanına Hakaret, Suçu ve suçluyu övmek, soruşturmanın gizliliğini ihlal, örgüt açıklamasını yayınlamak, casusluk, MİT Kanununu ihlal suçlamaları ile toplam, **TOPLAM : 122 Yıl 4 Ay 14 Gün Hapis,** 13.080 TL Para Cezası verildiği, 5 gazeteciye verilmiş bulunan toplam 2 yıl 62 ay 44 gün hapis cezası bakımından hükmün açıklanması geri bırakıldığı, Ayrıca 3729 TL idari para cezası, 250Bin TL Manevi tazminat, 1 sosyal medya kısıtlaması getirildiği tespit edilmiştir.

35. **3 Ocak 2020 - Ahmet Altan'a verilen ceza İstinafta onandı -** İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi, gazeteci yazar Ahmet Altan hakkında Taraf gazetesinde yazdığı bir yazı gerekçesiyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüt propagandası yapma' ve 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçlarından verilen **toplam 5 yıl 11 ay hapis cezası ile ilgili istinaf başvurusunu 3 Ocak 2020 tarihinde karara bağladı.** 3. Ceza Dairesi istinaf başvurusunun reddine hükmederek verilen cezayı onadı. Kararla ilgi Ahmet Altan'ın avukatlarının Yargıtay'a başvuracağı öğrenildi.
36. **9 Ocak 2020- Yeni yaşam Gazetesi eski yazı işleri Müdürü'ne 5 ay hapis cezası verildi ve HAGB uygulandı -** Yeni Yaşam gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Osman Akın hakkında gazetede yer alan haberler nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, Osman Akın'ın 'Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama' suçundan **5 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına** karar verdi.
37. **9 Ocak 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Seyhan Avşar hakkındaki davanın ilk duruşması-** Cumhuriyet gazetesi muhabiri Seyhan Avşar hakkında "Sözcü savcısı sabıkalı çıktı" haberi nedeniyle 'kamu görevlisini hedef gösterme' iddiasıyla İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın

görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından **mahkeme duruşmayı 21 Mayıs 2020 tarihine erteledi.**

38. **9 Ocak 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ve Duygu Güvenç hakkındaki davaya devam edildi-** Cumhuriyet gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ve Duygu Güvenç hakkında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson'a verilen ev hapsi cezasıyla ilgili olarak yapılan haberler nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi uyarınca 'Türkiye Cumhuriyeti devletini ve devletin kurum ve organlarını aşağıladıkları' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı **16 Nisan 2020 tarihine erteledi.**
2 temmuz 2020- davaya devam edildi- davanın görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 22 Ekim 2020 tarihine erteledi.
22 Ekim 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ve Duygu Güvenç hakkında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson'a verilen ev hapsi cezasıyla ilgili olarak yapılan haberler nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi uyarınca 'Türkiye Cumhuriyeti devletini ve devletin kurum ve organlarını aşağıladıkları' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, 2 gazetecinin beraatına karar verdi.

Özgür Gündem Ana Davası:

39. **13 Ocak 2020- -KHK ile kapatılan Özgür Gündem Ana Davasına devam edildi-** gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı, Yayın Danışma Kurulu üyeleri Aslı Erdoğan, Necmiye Alpay, Filiz Koçali, Ragıp Zarakolu, Bilge Aykut ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada savcı esas hakkındaki mütalaasını sundu. Savcı mütalaasında Eren Keskin, Kemal Sancılı ile İnan Kızılkaya'nın 'örgüt üyesi olma' suçundan cezalandırılmasını, Zana Kaya'nın 'zincirleme örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılmasını, Asli Erdoğan'ın 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılmasını, Necmiye Alpay ile Bilge Aykut hakkında beraat kararı verilmesini, Filiz Koçali ile Ragıp Zarakolu'nun dosyalarının ayrılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 14 Şubat 2020 tarihine erteledi.
40. **14 Şubat 2020- Özgür Gündem ana davasına devam edildi-** KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı, Yayın Danışma Kurulu üyeleri Aslı Erdoğan, Necmiye Alpay, Filiz Koçali, Ragıp Zarakolu, Bilge Aykut ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Duruşmada savcı esas hakkındaki mütalaasını sundu. Mahkeme haklarında yakalama kararı bulunan Filiz Koçali ve Ragıp Zarakolu'nun dosyalarının ayrılmasına, Zana Kaya, İnan Kızılkaya, Kemal Sancılı ve Eren Keskin yönünden de dosyanın ayrılmasına, Necmiye Alpay, Bilge Aykut ve Aslı Erdoğan'ın beraatına karar verdi.
41. **9 Eylül 2020 -** KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. 9 kişi hakkında açılan davanın 14 Şubat 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme 4 kişi yönünden dosyanın ayrılmasına karar vermişti. Mahkeme duruşmayı 24 Aralık 2020 tarihine erteledi. **24 Aralık 2020 -** KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. 9 kişi hakkında açılan davanın 14 Şubat 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme 4 kişi yönünden dosyanın ayrılmasına karar vermişti. Mahkeme duruşmayı 5 Şubat 2021 tarihine erteledi.

42. **14 Ocak 2020- Gazeteci Mehmet Yılmaz hakkında açılan dava görülmeye başlandı-** Gazeteci Mehmet Yılmaz hakkında yazdığı bir yazıda Binali Yıldırım'a hakaret ettiği iddiası ile İstanbul 38. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme savunmaların ardından duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi.
43. **14 – 24 Ocak 2020 - Yeni Yaşam gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Osman Akın hakkındaki dava görülmeye başlandı ve 10 gün sonra karara çıktı-** Yeni Yaşam gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Osman Akın hakkında, gazetede yayınlanmış haberler nedeniyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İlk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Osman Akın'ın 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılmasını talep etti. **Mahkeme duruşmayı 24 Ocak 2020 tarihine erteledi.** Davanın karar duruşması 24 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Osman Akın'ı 'örgüt propagandası yapma' suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.
44. **16 Ocak 2020- Gazeteciler Perihan Erkılınç Okay, Mehmet Şahin ve Berfin Aslan ile Volkan Atmaca, Umut Akgül, Selda Erbil, Melek Andan, İlayda Çalasın, Rojen Zaman, Gamze Taşçı ve Metin Yılmaz hakkında açılan dava karar çıktı-** Diyarbakır, Mardin ve Van büyükşehir belediyelerine kayyım atanmasını protesto etmek için 23 Ağustos 2019 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 11 kişi (gazeteciler Perihan Erkılınç Okay, Mehmet Şahin ve Berfin Aslan ile Volkan Atmaca, Umut Akgül, Selda Erbil, Melek Andan, İlayda Çalasın, Rojen Zaman, Gamze Taşçı ve Metin Yılmaz) hakkında "2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" iddiasıyla İstanbul Anadolu 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 11 kişinin beraatına karar verdi.
45. **16 Ocak 2020 - Cumhuriyet gazetesi muhabiri Seyhan Avşar hakkında açılan davaya başlandı-** Cumhuriyet gazetesi muhabiri Seyhan Avşar hakkında "İşte FETÖ borsasındaki rüşvet çarkı" başlıklı haberinde 'kamu görevlisine hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca süreli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.
46. **16 Ocak 2020 - Cumhuriyet Gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ile eski Sorumlu Müdürü Abbas Yalçın hakkındaki davada karar verildi-** Cumhuriyet Gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ile eski Sorumlu Müdürü Abbas Yalçın hakkında, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca süreli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.
47. **17 Ocak 2020 – Kerim Karakaya, Ferdan Yalınkılıç ve haber hakkında yorum yapan 36 kişi hakkındaki davaya başlandı-** 2018 yılı içinde ekonomik kriz ve döviz fiyatlarındaki artış ile ilgili haber yapan Bloomberg muhabirleri **Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç ile bu haberler ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında yorum yapan ve aralarında Mustafa Sönmez, Merdan Yanardağ, Gazi Kozanoğlu, Sedef Kabaş Yirmibeşoğlu'nun da olduğu 36 kişi hakkında** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yapılan şikayet üzerine, İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede sanıkların 'devletin ekonomik düzen ve istikrarını zayıflatmaya çalışılması' iddiasıyla 38 kişinin 2 yıl ile 5 yıl arasında hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan sanıklar hakkında yakalama kararı çıkartılmasına karar vererek duruşmayı 8 Mayıs 2020 tarihine erteledi. **23 Ekim 2020 -** 2018 yılı içinde ekonomik kriz ve döviz fiyatlarındaki artış ile ilgili haber yapan Bloomberg TV muhabirleri Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç ile bu haberler ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında yorum yapan ve aralarında Mustafa Sönmez, Merdan Yanardağ, Gazi Kozanoğlu, Sedef Kabaş

Yirmibeşoğlu'nun da olduğu 36 kişi hakkındadavanın görülmesine 23 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede sanıkların 'devletin ekonomik düzen ve istikrarını zayıflatmaya çalışılması' iddiasıyla 38 kişinin 2 yıl ile 5 yıl arasında hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 26 Şubat 2021 tarihine erteledi.

48. **17 Ocak 2020- Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser hakkında dava açıldı.** Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser hakkında gazetenin 10 Ekim 2019 tarihli nüshasında yer alan "Bu pınardan barış akmaz" başlıklı haber nedeniyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 17 Ocak 2020 tarihinde İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede Aydın Keser'in 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Davanın ilk duruşması 7 Şubat 2020 tarihinde görülecek.
49. **21 Ocak 2020 - KHK ile kapatılan TV10 çalışanı Rohat Emekçi hakkında açılan dava görülmeye başlandı.** KHK ile kapatılan TV10 çalışanı Rohat Emekçi hakkında, hazırladığı programlar nedeniyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Rohat Emekçi'nin 'örgüt üyesi olma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi.
50. **4 Şubat 2020 - Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) Mehmet Altan'ın bireysel başvurusuna ilişin 20 Ocak 2020 tarihli kararı 4 Şubat 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlandı.** AYM, Mehmet Altan'ın bireysel başvurusuna ilişkin 11 Ocak 2018 tarihli kararında başvurucunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermişti. Mahkeme ayrıca suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin soruşturma mercilerince yeterince ortaya konulamadığı sonucuna vararak Mehmet Altan'ın tutukluluğunun hukuki olmadığı sonucuna varmıştı. Avukatlarının Mehmet Altan'ın tahliyesine ilişkin aynı gün içinde yaptıkları başvuru davanın görüldüğü İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kararın resmi gazetede yayınlanmaması gerekçe gösterilerek reddedilmişti. Bu karara ilişkin bir üst mahkeme olarak 27. Ağır Ceza Mahkemesi'ne 15 Ocak 2018 tarihinde yapılan itiraz da aynı gerekçe ile reddedilmişti. Kararın yayınlanmasının ardından yapılan ikinci tahliye başvurusu da İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmişti. Mahkeme bu kararının gerekçesinde yerel mahkemece delil durumu takdir edilerek tutukluluk kararı verilmişse AYM tarafından delillerin yetersiz olması nedeniyle ihlal kararı verilemeyeceğini, AYM'nin yasal sınırların dışına çıkarak vermiş olduğu söz konusu kararın kesin ve bağlayıcı olduğundan söz edilemeyeceğini belirtmişti. Yargılandığı davada verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına ilişkin yapılan istinaf başvurusu sonrasında İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 27 Haziran 2018 tarihinde AYM kararına dayanarak Mehmet Altan'ın tahliyesine karar vermişti. İstinaf başvurusunun reddi üzerine kararın temyiz edildiği Yargıtay 16. Ceza Dairesi, 5 Temmuz 2019 tarihinde Mehmet Altan'ın beraat etmesi gerektiği gerekçesiyle kararın bozulmasına hükmetmişti. Davayı tekrar gören İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi, 4 Aralık 2019 tarihinde Mehmet Altan'ın beraatına karar vermişti.AYM, kararına rağmen tahliye edilmeyen Mehmet Altan'ın kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ve 30 bin TL tazminat ödenmesine hükmetti. AYM, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının ise reddine karar verdi. AYM kararında "Anayasa Mahkemesi'nin vermiş olduğu ihlal kararlarının başka bir merci tarafından Anayasa'ya veya kanuna uygunluk yönünden denetlenemeyeceğini", "İhlal kararının hukuki sonuç doğurabilmesi için Resmi Gazete'de yayımlanması gerekli olmayıp ilgili merciye tebliğinin veya gönderilmesinin yeterli olduğunu", "ilgili mercilerin ihlal kararının niteliğini dikkate alarak ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde hareket etmek zorunda olduğunu, bu bağlamda derece mahkemelerinin görevinin AYM'nin görev ve yetkilerinin kapsamını değerlendirmek değil AYM tarafından tespit edilen ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmaktan ibaret olduğunu" belirtti.

Dicle Haber Ajansı Haber Müdürü Ömer Çelik(tutuklu) ve muhabir Metin Yoksu, Diken haber portalı eski editörü Tunca Öğreten(Tutuklu), Birgün gazetesi çalışanı Mahir Kanaat(tutuklu); Yolculuk gazetesi Yazı İşleri Müdürü Eray Sargın ve Etkin Haber Ajansı Haber Müdürü Derya Okatan) hakkındaki dava:

51. **6 Şubat 2020-** 6 gazeteci (KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı Haber Müdürü Ömer Çelik ve muhabir Metin Yoksu, Diken haber portalı eski editörü Tunca Öğreten, Birgün gazetesi çalışanı Mahir Kanaat; Yolculuk gazetesi Yazı İşleri Müdürü Eray Sargın ve Etkin Haber Ajansı Haber Müdürü Derya Okatan) hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. **(** 25 Aralık 2016 tarihinde gözaltına alınan 6 gazeteciden 3'ü 17 Ocak 2017 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Ömer Çelik davanın 24 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında, Tunca Öğreten ve Mahir Kanaat ise davanın 6 Aralık 2017 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.) İddianamede 6 gazetecinin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'a ait, Redhack tarafından ulaşılan ve daha sonra internet ortamında yayınlanan elektronik postaları haberleştirdikleri gerekçesiyle 'örgüt üyesi olma', 'örgüt propagandası yapma' ve 'bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri değiştirme veya yok etme' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Derya Okatan ile Eray Sargın hakkındaki yurtdışına çıkış yasağını kaldıran mahkeme, diğer gazeteciler üzerindeki adli kontrol hükümlerinin kaldırılması talebini ise reddetti ve duruşmayı 25 Haziran 2020 tarihine erteledi.
52. **25 Haziran 2020 - 6 gazeteci hakkında** İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 15 Aralık 2020 tarihine erteledi.
53. **15 Aralık 2020-** 6 gazeteci hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Mahir Kanaat, Ömer Çelik, Metin Yoksu ve Tunca Öğreten hakkındaki yurt dışı çıkış yasağının devamına karar vererek duruşmayı 5 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

Özgür Gündem Davası :

54. **6 Şubat 2020- KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmenleri Hüseyin Aykol ile Zana Kaya, sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya ve siyasetçi Hatip Dicle** hakkında İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hatip Dicle hakkındaki yakalama kararının devamına karar verdi ve duruşmayı 2 Haziran 2020 tarihine erteledi.
55. **22 Eylül 2020** - KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmenleri Hüseyin Aykol ile Zana Kaya, sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya ve siyasetçi Hatip Dicle hakkında İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hatip Dicle hakkındaki yakalama kararının devamına karar verdi ve duruşmayı 15 Aralık 2020 tarihine erteledi**.**
56. **15 Aralık 2020**- KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmenleri Hüseyin Aykol ile Zana Kaya, sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya ve siyasetçi Hatip Dicle hakkında İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hatip Dicle hakkındaki yakalama kararının devamına karar verdi ve duruşmayı 4 Mart 2021 tarihine erteledi.

57. **Yeni Yaşam : 7 Şubat 2020- Yeni Yaşam gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser** hakkında gazetede yer alan "Bu Pınardan Barış Akmaz" manşeti nedeniyle İstanbul 21. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 7 Şubat 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Aydın Keser'in 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından ilk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını sunan savcı haberin şiddet ve cebire teşvik eden bir içeriği olmadığı

dolayısıyla Aydın Keser'in beraat etmesini istedi. Mahkeme de bu mütalaaya uyarak Aydın Keser'in **beraat**ına hükmetti.

58. **12 Şubat 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Zehra Çelenk hakkındaki dava başladı-** yaptığı bir haberde bir gizli tanığın adını yazdığı gerekçesiyle İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Nisan 2020 tarihine erteledi.
59. **13.02.2020 - Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Sönmez Kayar(tutuklu)**, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) merkez yönetim kurulu üyesi Sıtkı Güngör, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi Narin Duru, Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üyesi Ali Deniz Esen'in de olduğu 9 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olma' iddiasıyla açılan davanın görülmesine **13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi**. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Haziran 2020 tarihine erteledi. (1 Şubat 2018 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan Sıtkı Güngör, Ali Deniz Esen, Narin Duru, Eren Bulut ve Ali Sönmez Kayar 6 Şubat 2018 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmış ve mahkemenin 31 Ekim 2018 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti.)
60. **5 Kasım 2020 -** Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Sönmez Kayar, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) merkez yönetim kurulu üyesi Sıtkı Güngör, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi Narin Duru, Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üyesi Ali Deniz Esen'in de olduğu 9 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 5 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Mart 2021 tarihine erteledi.
61. **13 Şubat 2020-** Aralarında **Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Adil Demirci**, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyesi Mesut Çeki ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üyesi Özge Doğan'ın da bulunduğu 23 kişi hakkında İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine **13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi.** Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Haziran 2020 tarihine erteledi.
62. **13 Şubat 2020- Gazeteci Emre Orman hakkında**ki **davanın ilk duruşması yapıldı -** sosyal medya paylaşımlarında zincirleme örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 13 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Emre Orman savunmasında iddianamede suç konusu yapılan paylaşımların kendisine ait olmayan sahte bir hesaptan yapıldığı belirtti. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme **Emre Orman'ı 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.**

Alman Vatandaşı Gazeteci Deniz Yücel Davası :

63. **13 Şubat 2020- Gazeteci Deniz Yücel hakkındaki dava devam etti-** Almanya'da yayın yapan Die Welt gazetesinin Türkiye muhabiri Deniz Yücel hakkında 'örgüt propagandası yapmak' ve 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' iddialarıyla İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan **savcı,** Deniz Yücel'in 'örgüt propagandası yapmak' ve 'halkın bir kesimini diğer bir kesimine yönelik olarak kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek' suçlarından 2 yıl 3 aydan 15 yıl 3 aya kadar cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 2 Nisan 2020 tarihine erteledi. (Deniz Yücel 14 Şubat 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 27 Şubat 2017 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Hakkında hazırlanan iddianameyi 16 Şubat 2018 tarihinde kabul eden mahkeme, Deniz Yücel'in tensip kararıyla tahliyesine hükmetmişti.)

64. **24 Haziran 2020**- İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Temmuz 2020 tarihine erteledi.
65. **16 Temmuz 2020-** İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Deniz Yücel'i '**örgüt propagandası yapmak' suçundan 2 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.**
66. **18 Şubat 2020- Özgür Gündem - nöbetçi yayın yönetmenliği davası -**KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için "Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği" kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle belgesel sinemacı **Veysi Altay ve gazetenin okuru Hüseyin Süzügen hakkında** İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 18 Şubat 2019 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 28 Şubat 2020 tarihine erteledi. **Davanın karar duruşması 28 Şubat 2020 tarihinde görüldü-** Mahkeme Veysi Atay'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis ve 'örgüt açıklamasını yayınlamak' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan verdiği ceza ile ilgili hükmün açıklanmasını 2 yıl geriye bıraktı, 'örgüt açıklamasını yayınlamak' suçundan verdiği cezayı ise 6 bin TL para cezasına çevirdi. Mahkeme Hüseyin Süzügen'in dosyasının ise ayrılmasına karar verdi.
67. **19 Şubat 2020- Birgün gazetesi Yayın Koordinatörü İbrahim Varlı hakkında karar verildi-** İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 23. Ceza Dairesi, Birgün gazetesi Yayın Koordinatörü İbrahim Varlı hakkında gazetede yer alan bir haber nedeniyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Berat Albayrak'ın şikayeti üzerine açılan davada** verilen **7 bin 100 TL para cezasına ilişkin istinaf başvurusunu** 19 Şubat 2020 tarihinde **karara bağladı.** 23. Ceza Dairesi, **hakaret suçunun unsurları oluşmadığı gerekçesiyle İbrahim Varlı'nın beraatına hükmetti.**
68. **20 Şubat 2020- özgür Gündem eş genel yayın yönetmenleri hk. Davaya devam edildi.** KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ve Hüseyin Aykol ile gazetenin Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

"KCK Basın Davası"

69. **25 Şubat 2020- 46 gazetecinin yargılandığı "KCK Basın Davası" na devam edildi- 46 gazeteci** hakkında İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve "KCK Basın Davası" olarak bilinen davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Gazeteci Yüksel Genç hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava ile söz konusu davanın birleştirilmesine ilişkin kararın mahkeme dosyasına girdiği bildirildi. Mahkeme duruşmayı erteledi.
70. **2 Temmuz 2020 -** 46 gazeteci hakkında İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve "KCK Basın Davası" olarak bilinen davanın görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, avukatların, Çağdaş Ulus hakkında tefrik kararı verilmesi talebini reddetti ve duruşmayı 1 Aralık 2020 tarihine erteledi.
71. **1 Aralık 2020** – Davaya devam edildi ve eksikliklerin tamamlanması için 4 Mart 2021 e ertelendi.

72. **25 Şubat 2020- Özgür Gündem'e polis baskınına dair 22 gazeteci hakkında devam eden davada**- 16 Ağustos 2016 tarihinde Özgür Gündem gazetesine yönelik polis baskını sırasında yaşananlarla ilgili olarak 22 kişi hakkında İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 'polise mukavemet' iddiası ile açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada bazı gazetecilere ait olan ve polis tarafından el konulan telefonların ve sim kartlarının kaybolduğu öğrenildi. Mahkeme, duruşmayı 2 Haziran 2020 tarihine erteledi.

73. **22 Ekim 2020** - 16 Ağustos 2016 tarihinde Özgür Gündem gazetesine yönelik polis baskını sırasında yaşananlarla ilgili olarak 22 kişi hakkında İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 'polise mukavemet' iddiası ile açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme gazetecilere ait el konulan dijital materyallerin bulunamadığı için sahiplerine verilemeyeceğine hükmederek duruşmayı 16 Şubat 2021 tarihine erteledi.
74. **25 Şubat 2020- Gazeteci Barış Terkoğlu hakkındaki davada karar verildi-** Elazığ'da Alperen Ocakları üyesi 17 yaşında bir çocuğun cinsel istismara uğramasını haberleştirerek **'soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği' gerekçesiyle** İstanbul 16. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Şubat 2020 tarihinde görüldü. **Mahkeme Barış Terkoğlu'nu 6 bin 80 TL para cezası ile cezalandırdı.**
75. **25 Şubat 2020- Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Meşale Tolu ve yazar Mukaddes Erdoğdu Çelik'in de bulunduğu 27 kişi hakkındaki davaya devam edildi.** İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi.
76. **27 şubat 2020- Birgün gazetesinin İmtiyaz Sahibi İbrahim Aydın ile eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Koç ve birgun.net Sorumlu Müdürü olan Mustafa Kömüş hakkında**ki davaya devam edildi- 'kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret etmek' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Mayıs 2020 tarihine erteledi.
77. **27 Şubat 2020- Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabir Pınar Gayıp'ın da aralarında bulunduğu 4 kişi hakkında**ki davaya devam edildi- İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi.
78. **9 Eylül 2020-** İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. **Mahkeme duruşmayı 22 Aralık 2020 tarihine erteledi.**
79. **22 Aralık 2020-** Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabir Pınar Gayıp'ın da aralarında bulunduğu 4 kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın görülmesine 22 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.** Mahkeme duruşmayı 11 Şubat 2021 tarihine erteledi.
80. **5 Mart 2020- Gazeteci Işıl Özgentürk hakkında açılan davada karar verildi-** 'sosyal medya paylaşımlarında zincirleme örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Işıl Özgentürk'ün **beraatına karar verdi.**
81. **5 Mart 2020- Birgün gazetesinin eski yöneticileri İbrahim Aydın, Barış İnce, Can Uğur ve Bülent Yılmaz hakkında**ki **davaya devam edildi**- Twitter'daki "Fuat Avni" adlı hesabın paylaşımlarına dair haberler nedeniyle İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Mart 2019 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Nisan 2020 tarihine erteledi.
82. **16 Mart 2020- Gazeteci Alptekin Dursunoğlu hakkında**ki dava ilk duruşmada karara bağlandı- İdlib ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 49. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Mart 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve Alptekin Dursunoğlu'nu **'suçu ve suçluyu övmek' suçundan 50 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve daha sonra bu cezayı 1000 TL adli para cezasına çevirdi. Mahkeme hükümle birlikte Alptekin Dursunoğlu'nun tahliyesine de karar verdi.** Alptekin Dursunoğlu, 29 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
83. **26 Mart 2020- Mezopotamya Ajansı muhabirleri Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser hakkında**ki dava başladı- 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Mart 2020 tarihinde başlandı. Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser SEGBİS aracılığıyla duruşmaya katıldı ve

savunma yaptı.Savunmaların ve tanık ifadesinin ardından mahkeme Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser'in adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 15 Ekim 2020 tarihine erteledi. Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser 29 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 2 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

84. **18 Nisan 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Alican Uludağ ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça hakkında hazırlanan iddianame kabul edildi-** İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Cumhuriyet gazetesi muhabiri Alican Uludağ ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça hakkında Ankara'da görülen gar katliamı davasında bazı dosyaların savcılık tarafından saklandığı iddiasına ilişkin yapılan haber nedeniyle hazırlanan iddianame İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede Alican Uludağ ve Olcay Büyüktaş Akça'nın Terörle Mücadele Yasası'nın 6. maddesi uyarınca **'terörle mücadelede görev almış kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklama veya yayınlama veya bu yolla kişileri hedef gösterme**' suçundan 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir. Davanın ilk duruşması 2020 Kasım ayı içinde görülecek.
85. **27 Nisan 2020 – Gazeteci Zülal Koçer hakkında, sosyal medya paylaşımı nedeniyle soruşturma açıldı-** 8 Mart 2020 tarihinde yapılan Feminist Gece Yürüyüşü sırasında polis tarafından uyguladığı fiziksel şiddeti görüntüleyen gazeteci Zülal Koçer hakkında çektiği görüntüleri sosyal medya hesabı üzerinden paylaştığı gerekçesiyle Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı Bilişim Suçları Bürosu tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.
86. **18 Nisan 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak hakkında Berat Albayrak ile ilgili haberi nedeniyle dava açıldı-** İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak hakkında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığına dair yaptığı haber nedeniyle hazırlanan iddianamene İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nce 18 Nisan 2020 tarihinde kabul edildi. İddianamede Hazal Ocak'ın 'hakaret' suçundan 1 yıldan 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Davanın ilk duruşması 18 Haziran 2020 tarihinde görülecek.
87. **27 Ekim 2020-** Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak hakkında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığına dair yaptığı haber nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın karar duruşması 27 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Hazal Ocak'ın beraatına karar verdi.**

88. **16 Nisan 2020- Cumhuriyet Gazetesine dava- Fahrettin Altuın ile ilgili haberlerden dolayı soruşturma başlatıldı-** Cumhuriyet gazetesine tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un kiraladığı vakıf arazisine yaptırdığı yapıların İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına dair Cumhuriyet gazetesinde yer alan haberler ile ilgili İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'terör örgütlerine hedef göstermek' iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.
89. **Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak, fotoğraf muhabiri Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey**, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun''un kiraladığı arazi ile ilgili gazetede çıkan haberler nedeniyle haklarında açılan soruşturma kapsamında 30 Nisan 2020 tarihinde **İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde ifade verdi.**
90. **16 Aralık 2020 - Cumhuriyet Gazetesi muhabiri Hazal Ocak, foto muhabir Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey hakkında** açılan davaya devam edildi- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un kiraladığı vakıf arazisine yaptırdığı binaların İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına dair yapılan haber nedeniyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davan görülmesine 16 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede gazetecilerin 'terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterme' ve 'özel hayatın gizliliğini ihlal'

suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 18 Mart 2021 tarihine erteledi.

Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Oda TV Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu, Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV muhabiri Hülya Kılınç ile Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağırel'in tutuklu bulunduğu Birgün gazetesi yazarı Erk Acarer ve Akhisar Belediyesi Basın Birimi görevlisi E. E ile birlikte 8 gazetecinin yer aldığı soruşturmada ;

91. **24 Nisan 2020-** İstanbul Başsavcılığı tarafından Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle **iddianame hazırlandığı** öğrenildi. İddianamede 6 gazetecinin Türk Ceza Kanunu'nun 329/1. maddesinde yer alan 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan ayrı ayrı 5 yıldan 10 yıla; Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesi gereğince 'istihbarat faaliyeti ile ilgili bilgi ve belgeleri ifşa etme' suçundan da ayrı ayrı 4 yıldan 10 yıla hapisle cezalandırılması istenmektedir. (Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve gazeteci Hülya Kılınç, 4 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 5 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan 6 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağırel ise 6 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılmalarına yönelik savcılık itirazı üzerine yeniden gözaltına alınmış ve 8 Mart 2020 tarihinde tutuklanmıştı. 2 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme yurtdışında bulunan Erk Acarer hakkında yakalama kararı çıkartmıştı.)
92. **4 Mayıs 2020-** Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili yaptıkları haberler nedeniyle tutuklu bulunan Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu, muhabir Hülya Kılınç, Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ferhat Çelik, Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Yeniçağ yazarı Murat Ağırel'in tutukluluk hallerine yapılan itirazın İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından, gazetecilerin avukatlarına haber verilmeden İstanbul Barosu'ndan başka avukatlar çağrılarak görüşüldüğü ve itirazın reddedildiği 4 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.
93. İstanbul Başsavcılığı tarafından Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Oda TV Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu, Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV muhabiri Hülya Kılınç ile Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağırel, hakkında başlatılan soruşturmaya Birgün gazetesi yazarı Erk Acarer ve Akhisar Belediyesi Basın Birimi görevlisi E. E de dahil edildi. H**azırlanan iddianame İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede 8 kişinin Türk Ceza Kanunu'nun 329/1.** maddesinde yer alan 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan **ayrı ayrı 5 yıldan 10 yıla; Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesi gereğince** 'istihbarat faaliyeti ile ilgili bilgi ve belgeleri ifşa etme' suçundan da **ayrı ayrı 4 yıldan 10 yıla hapisle cezalandırılması istenmektedir.**
94. **24 Haziran 2020**- İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Barış Terkoğlu, Aydın Keser ve Ferhat Çelik'in tahliyesine, Murat Ağırel, Hülya Kılınç, Barış Pehlivan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 9 Eylül 2020 tarihine erteledi.
95. **9 Eylül 2020**- İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşmasında Mahkeme **MİT Kanunu'nu ihlal** ettikleri gerekçesiyle **Aydın Keser, Ferhat Çelik ve Murat Ağırel'in ayrı ayrı 4 yıl 8 ay 7 gün, Barış Pehlivan ve Hülya Kılınç'ın ayrı ayrı 3 yıl 9 ay hapis cezası** ile cezalandırılmasına karar verildi.

Barış Pehlivan, Hülya Kılınç ve Murat Ağırel'in **tutuklu geçirdikleri süreyi göz önünde bulunduran mahkeme 3 gazetecinin yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına hükmetti.** Mahkeme Aydın Keser ve Ferhat Çelik hakkında uygulanan adli kontrol şartlarının kaldırılmasına, **yurtdışında bulunan Erk Acarer'in dosyasının ayrılmasına karar verdi. Mahkeme ayrıca 7 kişinin "devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama" suçlamasından beraatına karar verdi.**

96. **27 Nisan 2020- Gazeteci Zülal Koçer hakkında soruşturma başlatıldı-** 8 Mart 2020 tarihinde yapılan Feminist Gece Yürüyüşü sırasında polis tarafından uyguladığı fiziksel şiddeti görüntüleyen gazeteci Zülal Koçer hakkında çektiği görüntüleri sosyal medya hesabı üzerinden paylaştığı gerekçesiyle Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı Bilişim Suçları Bürosu tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.
97. **30 Nisan 2020 – Fatih Portakal hakkında sosyal medya paylaşımı nedeni ile soruşturma açıldı-** tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Başsavcılığı tarafından gazeteci Fatih Portakal hakkında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Bankacılık Kanunu'nun 'İtibarın Korunması' başlıklı 74. maddesini ihlal suçlamasıyla iddianame hazırlandığı öğrenildi. Fatih Portakal 6 Nisan 2020 tarihinde sosyal medya hesabından "**Zor günlerden geçiyoruz. Mevduat veya tasarrufu olanlardan para istenmesin bir de! Olmaz olmaz diyemiyorum maalesef"** şeklinde bir paylaşım yapmıştı.
98. **10 Mayıs 2020- Gazeteci Can Ataklı'ya soruşturma başlatıldı-** İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Can Ataklı hakkında 23 Mart 2020 tarihinde katıldığı bir televizyon programındaki sözleri nedeniyle 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçlamasıyla bir iddianame hazırlandığı öğrenildi.İddianamede Can Ataklı'nın 9 aydan 1 yıl 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.
99. **12 Mayıs 2020- Yazar Ragıp Zarakolu ifadeye çağrıldı-** Evrensel gazetesinde yayınlanan "Makus Talihten kaçış yok" başlıklı yazısı nedeniyle gazetenin Genel Yayın Yönetmeni Fatih Polat ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Görkem Kınacı İstanbul Güvenlik Şube Müdürlüğü Kamu Güvenliği Büro Amirliği tarafından 12 Mayıs 2020 tarihinde ifade vermeye çağrıldı. Artı Gerçek internet sitesi ve Evrensel gazetesinde yayınlanan **söz konusu yazı ile ilgili Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan suç duyurusunda bulunmuştu.**
100. **14 Mayıs 2020- Evrensel gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Fatih Polat ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Görkem Kınacı emniyette ifade verdi-** yazar Ragıp Zarakolu'nun gazetede yayınlanan "Makus Talihten kaçış yok" başlıklı yazısı nedeniyle açılan soruşturma kapsamında 14 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdi.
101. **5 Haziran 2020**- tarihinde basında yer alan haberlerden, yurtdışında yaşayan yazar Aziz Tunç hakkında yazdığı bir yazı nedeniyle Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi. Suç duyurusu üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı ve Aziz Tunç hakkında yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi.
102. **23 Haziran 2020- Gazeteci Rıfat Doğan hakkında açılan davaya devam edildi-** Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde 8 Temmuz 2018 tarihinde meydana gelen tren kazasıyla ilgili açılan davanın duruşması sırasında fotoğraf çektiği gerekçesiyle Çorlu 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 8 Aralık 2020 tarihine erteledi.
103. **8 Aralık 2020 – Gazeteci Rıfat Doğan hakkındaki davada karar verildi-** Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde 8 Temmuz 2018 tarihinde meydana gelen tren kazasıyla ilgili açılan davanın duruşması sırasında fotoğraf çektiği gerekçesiyle Çorlu 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 8 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Rıfat Doğan'ın beraatına karar verdi.
104. **24 Haziran 2020- Evrensel gazetesi yazarı Ender İmrek hakkındaki davaya başlandı-** "Parıl parıl parlıyordu Hermes çanta" başlıklı yazı nedeniyle 'Cumhurbaşkanı'nın eşi Emine Erdoğan'a hakaret ettiği'

iddiasıyla Bakırköy 2. Asliye Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde başlandı.Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi.

105. **25 haziran 2020- Gazeteci Ferda Yılmazoğlu (tutuklu) ve arkadaşları hakkındaki davaya başlandı-** Gazeteci Ferda Yılmazoğlu'nunda aralarında bulunduğu 4 kişi hakkında İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte yardım etmek' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.Duruşmada mahkemenin Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli'nin kimlik beyanlarını Kürtçe yapmalarını kabul etmediği ve bu nedenle de 2 kişinin savunmasının alınmadığı öğrenildi. Diğer iki sanığın savunmalarının ardından mahkeme Teymen Öztürk ve Faruk Öztürk'ün adli kontrol şartıyla tahliyesine, Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli'nin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi.

106. **25 Haziran 2020- Gazeteci Sabiha Temizkan hakkındaki dava görülmeye başlandı-** 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme duruşmayı 22 Eylül 2020 tarihine erteledi.

107. **27 Haziran 2020- Adapazarı Akşam Haberleri gazetesi imtiyaz sahibi Mustafa Sarı, Yazı İşleri Müdür Sedat Balta, Haber Müdür İsmail Erken haklarında açılan soruşturma kapsamında ifade verdi-** Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Sakarya milletvekili Ali İhsan Yavuz'un 'Medya güzellikleri yansıtmıyor' sözleri ile ilgili hazırladıkları haberler nedeniyle Adapazarı Akşam Haberleri gazetesi imtiyaz sahibi Mustafa Sarı, Yazı İşleri Müdür Sedat Balta, Haber Müdür İsmail Erken hakkında "Görevi başındaki kamu görevlisine hakaret ve iftira" iddiasıyla soruşturma açıldığı ve 3 kişinin soruşturma kapsamında ifade verdiği öğrenildi.

108. **29 Haziran 2020- Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Sadiye Eser savcıya ifade verdi-** hakkında 2019 yılında yaptığı bir röportaj nedeniyle İstanbul Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve soruşturma kapsamında Sadiye Eser'in 29 Haziran 2020 tarihinde savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

109. **2 Eylül 2020- Rudaw TV muhabiri Rawin Stêrk (tutuklu) hakkındaki davaya başlandı**- İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 2 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Rawin Stêrk'in yurtdışı yasağıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. (29 Şubat 2020 tarihinde Edirne'de göçmenler ile ilgili haber takibi yaparken gözaltına alınan Rawin Stêrk, 6 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla tutuklanmıştı.)

110. **31 Mayıs 2020- Saray gazetesi hakkında açılan soruşturma kapsamında Alper Karahan ifade verdi-** Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Saray ilçesi Belediye Başkanlığı sosyal medya hesabında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamı ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımını haberleştiren Saray gazetesi hakkında soruşturma açıldığı ve bu kapsamada gazeteci Alper Karahan'ın İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

111. **5 Haziran 2020- Gazeteci Metin Uca hakkındaki davanın karar duruşması-** 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde Anadolu Ajansı'nın (AA) önceden açıkladığı verilerle seçim sonuçlarının birebir uyuşmasına ilişkin sosyal medya paylaşımları nedeniyle, İstanbul 53. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Metin Uca'yı 'görevli memura görevi nedeniyle hakaret' suçundan **1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı.**

112. **16 Haziran 2020- KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ve Hüseyin Aykol ile gazetenin Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkındaki davaya devam edildi-** İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 1 Ekim 2020 tarihine erteledi.

113. **1 Ekim 2020-** İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 3 Aralık 2020 tarihine erteledi.

114. **3 Aralık 2020-** KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ve Hüseyin Aykol ile gazetenin Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 3 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı ileri bir tarihe erteledi

115. 2 Temmuz 2020- T24 haber sitesinin kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni Doğan Akın hakkındaki davada karar verildi- "Fuat Avni" hesabından paylaşılan tweetlere dair haberler gerekçe gösterilerek 'örgüte üye olmamakla birlikte bilerek ve isteyerek yardım etmek' iddiasıyla İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. **Mahkeme Doğan Akın'ın beraatına karar verdi.**

116. **6 Temmuz 2020- Evrensel gazetesi eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Cem Şimşek hakkında**ki **davaya devam edildi-** gazetede yayınlanan "Alman karikatüristler Erdoğan'ı fena çizdi" başlıklı haberde Cumhurbaşkanı'na hakaret edildiği iddiasıyla Bakırköy 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 27 Ekim 2020 tarihine erteledi.

117. **6 Temmuz 2020 - Cumhuriyet Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş, muhabir Hazal Ocak ve Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. hakkında Fahrettin Altun tarafından manevi tazminat davası açıldı-** Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un, Cumhuriyet gazetesinin 14 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan "Boğazda kaçak var", 15 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan "CHP: Dolandırıcılık" ve 29 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan "Suçumuz suçu ifşa suçumuz kaçağa suçüstü yapmak" başlıklı 3 haber nedeniyle yaptığı suç duyurusu sonucunda Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş, muhabir Hazal Ocak ve Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. hakkında toplam 250 bin TL manevi tazminat talebiyle İstanbul Anadolu 30. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldığı öğrenildi.

<u>Mit Tırları Davası :</u>

118. **9 Temmuz 2020- Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkındaki MİT tırları davasına devam edildi.** 19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Can Dündar'ın 'gizli kalması gereken bilgileri casusluk maksadıyla temin etme', 'örgüte yardım etmek' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

119. **17 Eylül 2020** - 19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi üzerine, yurtdışında bulunan Can Dündar'ın 15 gün içinde mahkemeye gitmemesi durumunda "kaçak" sayılarak tüm mallarına el konulmasına karar verdi ve duruşmayı 14 Ekim 2020 tarihine erteledi.

120. **7 Ekim 2020** -19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak gazeteci Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 7 Ekim 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme, Can Dündar'ın kaçak sayılmasına ve sahip olduğu tüm menkul ve gayrimenkullere el konulmasına hükmetti. El konulan malların yönetilmesi amacıyla Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun (TMSF) kayyum olarak atanacağı öğrenildi. Mahkeme, ayrıca Can Dündar'ın banka hesaplarının tespiti için Türkiye Bankalar Birliği'ne

müzekkere yazılmasına, gelen cevaba göre tespit edilen vadeli-vadesiz hesaplarına el koyma kararının uygulanması için ilgili bankalara da yazı yazılmasına karar verdi. Davanın 17 Eylül 2020 tarihinde görülen bir önceki duruşmasında mahkeme Can Dündar'a gazete ilanıyla çağrı yapılmasına, 15 gün içinde mahkemeye gelmemesi durumunda kaçak sayılıp tüm mal varlığına el konulmasına karar vermişti.

121. **14 Ekim 2020**- 19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı Can Dündar'ın devlet sırrı niteliğindeki bilgileri temin ederek basın yoluyla yaymak suretiyle 'siyasal ve askeri casusluk' ve 'örgüte üye olmamakla birlikte örgüte yardım etme' suçlarında 22 yıl 6 aydan 35 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme, Can Dündar'ın kaçak sayılmasına ve tüm mal varlığına el koyma kararına ilişkin avukatının yaptığı itirazı reddetti ve duruşmayı 4 Aralık 2020 tarihine erteledi.

122. **4 Aralık 2020-** 19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Can Dündar'ın 'gizli kalması gereken bilgileri casusluk maksadıyla temin etme', 'örgüte yardım etmek' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Duruşmada Can Dündar'ın avukatları reddi hakim talebinde bulundu. Mahkeme bu talebin reddine karar vererek duruşmayı 23 Aralık 2020 tarihine erteledi.

123. **23 Aralık 2020-** 19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkingörüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Can Dündar'ın 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri siyasal veya askeri casusluk maksadıyla temin etmek' suçundan 18 yıl 9 ay, 'örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri siyasal ve askeri casusluk maksadıyla açıklamak' suçundan beraatına karar verdi. Mahkeme ayrıca Can Dündar'ın malvarlığına el konulması kararlarının devamına, Can Dündar hakkında tutuklama kararı ve kırmızı bülten çıkarılmasına ve iade talebiyle işlemlere başlanmasına hükmetti.

124. **9 Temmuz 2020- Aktifhaber internet sitesi Genel Yayın Yönetmeni Yetkin Yıldız hakkında**ki davaya devam edildi- sitede yer alan bir haber nedeniyle 'hakaret' ve 'iftira' iddialarıyla İstanbul Bakırköy 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 8 Aralık 2020 tarihine erteledi.

125. 27 Ağustos 2020 - Gazeteci Can Ataklı hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iddianame hazırlandı- gazeteci Can Ataklı hakkında bir televizyon programında deprem vergilerine dair ifadelerinde 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle 1 yıl 2 aydan 4 yıl 8 aya kadar hapis istemiyle iddianame hazırlandığı öğrenildi.

126. 3 Eylül 2020 - Diken.com.tr haber sitesi kurucusu Harun Simavi, Yayın Yönetmeni Erdal Güven ve eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Semin Sezerer hakkındaki davaya başlandı- "Fuat Avni" isimli sosyal medya hesabının paylaşımlarına ilişkin haberler gerekçe gösterilerek "örgüte yardım etme" iddiasıyla İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 3 Eylül 2020 tarihinde görüldü. **Mahkeme 3 kişinin beraatına karar verdi.**

127. **17 Eylül 2020 - Gazeteciler Canan Coşkun, Ali Açar ve Can Uğur hakkında açılan davaya başlandı-** Berkin Elvan'ın ölümüyle ilgili haberlerde 'terörle mücadelede görev almış kamu görevlisini hedef göstermek' gerekçesiyle İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 17 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 10 Kasım 2020 tarihine erteledi.

128. **22 Eylül 2020 - Gazeteci Sabiha Temizkan hakkında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine devam edildi.** Esas hakkında mütalaasını açıklayan savcı, Sabiha Temizkan'ın 'basın yayın yolu ile örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılmasını istedi. Mahkeme duruşmayı 15 Ekim 2020 tarihine erteledi.

129. **15 Ekim 2020-** Gazeteci Sabiha Temizkan hakkında 2014 yılında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 22 Ekim 2020 tarihine erteledi.

130. **23 Eylül 2020- Etkin Haber Ajansı (ETHA) haber müdürü İsminaz Temel ile muhabir Havva Cuştan'ın yargılandığı davaya devam edildi-** ve Ezilenlerin Hukuk Bürosu avukatları Sezin Uçar, Özlem Gümüştaş, Gülhan Kaya ve Ali Haydar Doğan, ve Ezilenlerin Sosyalist Partisi üye ve yöneticilerinin olduğu 23 kişi hakkında İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, sanıklar ile ilgili adli kontrol şartının kaldırılması talebini reddetti ve duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine ertelendi.

131. **24 Eylül 2020- Gazeteci Fatih Portakal hakkındaki dava görülmeye başlandı-** yaptığı bir sosyal medya paylaşımında "halkı manipüle etmeye yönelik ifadeler" ve "bankacılık ve finans sistemine yönelik gerçeğe aykırı ve maksatlı ifadeler" bulunduğu gerekçesiyle İstanbul 46. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Fatih Portakal hakkında söz konusu sosyal medya paylaşımı gerekçesiyle 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçundan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan yeni bir iddianamenin birleştirme talebiyle mahkemeye gönderildiği öğrenildi. Mahkeme müşteki Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) davaya katılma talebini kabul etti ve duruşmayı erteledi.

132. **25 Eylül 2020 – Gazeteciler Şahin Alpay, Ali Bulaç ve Müntazer Türköene ile ilgili mahkumiyet kararlarını Yargıtay 16. Ceza Dairesi 25 Eylül 2020 tarihinde "eksik inceleme" gerekçesiyle bozdu-** Yargıtay 16. Ceza Dairesi ayrıca tutuklu sanık Müntazer Türköne'nin tahliyesine karar verdi. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 6 Temmuz 2018 tarihinde 'örgüt üyesi olmak' suçundan Şahin Alpay ve Ali Bulaç'ın 8 yıl 9 ay, Mümtazer Türköne'nin 10 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermişti.

133. **28 Eylül 2020- TELE1 Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ ifadesinin ardından yırtdışı yasağı ile serbest bırakıldı-** Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman'ın düğününden sonra Cumhurbaşkanı'na yaptığı ziyaretle ilgili yapılan haber nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. 28 Eylül'de İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'na ifade veren ve daha sonra Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edilen Merdan Yanardağ'ın yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldığı bildirildi.

134. **30 Eylül 2020 -** "**İsimsizler Hareketi" soruşturması kapsamında gazeteci Zeynep Kuray ifade verdi-** hakkında yakalama kararı çıkartılan gazeteci Zeynep Kuray, 30 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Adliyesi'ne giderek savcılığa ifade verdi. Kuray ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

135. **1 Ekim 2020 - gazeteci Ayşenur Aslan'ın** İstanbul Başsavcılığı Basın Bürosu tarafından şüpheli olarak ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

136. **7 Ekim 2020- Gazeteci Ceren Sözeri hakkındaki davaya devam edildi-** "AKP'ye kim oy kaybettirdi" başlıklı yazısı nedeniyle Turkuvaz Medya Grubu Yönetim Kurulu Başkan Vekili Serhat

Albayrak'ın şikayetiyle İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 3 Şubat 2020 tarihine erteledi.

137. **13 Ekim 2020-** Taraf gazetesinin eski çalışanları **Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldıray Oğur, Tuncay Opçin ve Mehmet Baransu'nun hakkında** İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde **açılan davanın görülmesine** 13 Ekim 2020 tarihinde **devam edildi.** İddianamede sanıkların 'devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile alma, çalma', 'devletin güvenliğine ilişkin gizli belgeleri temin etme', 'devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin gizli kalması gereken bilgileri açıklama' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Mehmet Baransu duruşmada hazır bulundu ve savunma yaptı. Mahkeme Mehmet Baransu'nun tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 9 Aralık 2020 tarihine erteledi.

138. 13 Ekim 2020 – Arafat Dayan hakkındaki davada karar verildi- Demokratik Ulus gazetesi eski yazı işleri müdürü Arafat Dayan hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 13 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Arafat Dayan'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 3 yıl 6 ay, 'örgüt yayınlarını basma ve yayınlama' suçundan 2 yıl 4 ay olmak üzere **toplam 5 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.**

139. **13 Ekim 2020 - Gazeteci Deniz Yücel hakkındaki davaya devam edildi-** 'kamu görevlisine hakaret' iddiasıyla İstanbul 24. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 9 Eylül 2021 tarihine erteledi.

140. **13 Ekim 2020- Birgün gazetesi yazarı Barış İnce, Yönetim Kurulu Üyesi Bülent Yılmaz, Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Aydın ve çalışanı Cansever Uğur hakkındaki davada beraat kararı verildi-** 'örgüt üyesi olmamakla beraber örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' iddiasıyla İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 13 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme tüm sanıkların beraatına karar verdi.

141. **Ekim 2020- Emin Çölaşan, Necati Doğru, Metin Yılmaz, Mustafa Çetin, Yücel Arı, muhabir Gökmen Ulu ve muhasebe görevlisi Yonca Yücekaleli hakkında verilen karar Bölge adliye mahkemesi tarafından onandı-** İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Ceza Dairesi, Sözcü gazetesi yöneticisi ve yazarı 8 kişi hakkında açılan davada İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği kararları hukuka uygun bularak onadı. Mahkeme yazarlar Emin Çölaşan ve Necati Doğru'yu 3 yıl 6 ay 15 gün, Sözcü gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Metin Yılmaz ve gazetenin internet sayfası yayın yönetmeni Mustafa Çetin'i 3 yıl 4 ay, haber koordinatörü Yücel Arı ve muhabir Gökmen Ulu ve muhasebe görevlisi Yonca Yücekaleli'yi 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırmıştı.

142. **13 Ekim 2020- KHK ile kapatılan TV10 çalışanları Kemal Karagöz ve Kemal Demir hakkındaki davaya devam edildi.** İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 2 kişinin 'örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek' iddiasıyla cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 26 Ocak 2021 tarihine erteledi.

143. **15 Ekim 2020 - KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Danışma Kurulu üyesi Ayhan Bilgen hakkındaki davada karar verildi-** olduğu gerekçesiyle, yerine kayyım atanan Kars Belediye Eş Başkanı Ayhan Bilgen hakkında İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Ayhan Bilgen duruşmaya tutuklu bulunduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğü bozma' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından Ayhan Bilgen'in beraatına, 'örgüt üyesi olmak' suçundan ise dosyanın tefrikine karar verdi.

144. **15 Ekim 2020 – Gazeteciler Yılmaz Yıldız ve İshak Yasul hakkındaki davada karar verildi-** KHK ile kapatılan Özgürlükçü Demokrasi gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Yılmaz Yıldız ve Sorumlu Yazı İşleri

Müdürü İshak Yasul hakkında İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İshak Yasul'u 'örgüt propagandası yapmak' suçundan **10 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve cezayı ertelemedi.** Mahkeme Yılmaz Yıldız'ın ise dosyasının ayrılmasına karar verdi.

145. **22 Ekim 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Alican Uludağ ve Gazetenin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça hakkındaki davaya devam edildi-** 10 Ekim Ankara Katliamı'nı gerçekleştiren 2 kişinin patlayıcının etkisini artırmak için Antep'in Nizip ilçesindeki bir gübre bayiinden amonyum nitrat almalarının polis tarafından bilindiğine ilişkin yaptıkları haber nedeniyle İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Ekim 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 12 Ocak 2021 tarihine erteledi.

146. **23 Ekim 2020 - Gazeteci Hayri Tunç hakkındaki davada karar verildi-** haber takibi sırasında çektiği fotoğrafları sosyal medya hesaplarında paylaştığı gerekçesiyle İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Ekim 2020 tarihinde görüldü. **Mahkeme Hayri Tunç'u 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 2 yıl hapis cezası ile cezalandırdı ve cezayı ertelemedi.**

147. **23 Ekim 2020 - Korkusuz gazetesi yazarı Memduh Bayraktaroğlu hakkındaki davada karar verildi-** TGRT televizyon kanalındaki bir programda sarf edilen "haysiyetsiz, ahlaksız, foseptik çukuru, bidon kafa' gibi sözlerle ilgili Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından ceza verilmemesi üzerine yaptığı yorumda "Ben de size aynı kelimelerle hitap edebilir miyim?" dediği gerekçesiyle açılan davada mahkemenin gazeteciyi 'hakaret' suçundan 380 gün hapis cezası ile cezalandırdığı, 23 Ekim 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

148. **28 Ekim 2020- Gazete Karınca eski İmtiyaz Sahibi Necla Demir hakkındaki davada karar verildi-** Bakırköy 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Necla Demir'in 'Cumhurbaşkanı'na hakaret', 'halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme Necla Demir'in beraatına karar verdi.

149. **28 Ekim 2020- gazeteci Burhan Ekinci hakkında hazırlanan iddianame kabul edildi-** İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Burhan Ekinci hakkında, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlar nedeniyle 'örgüt propagandası yapmak' gerekçesiyle hazırlanan iddianamenin İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve Almanya'da yaşayan Burhan Ekinci hakkında yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi.

150. **3 Kasım 2020 - Erol Önderoğlu, Ahmet Nesin ve Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkında verilen beraat kararı İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozuldu-** Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, yazar Ahmet Nesin ile TİHV ve Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkında KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için "Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği" kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada verilen beraat kararının 3 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından bozulduğu öğrenildi.

151. **5 Kasım 2020 - Gazeteci Rüstem Batum hakkındaki davaya devam edildi-** sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 25 Şubat 2021 tarihine erteledi.

152. **6 Kasım 2020 - sendika.org editörü Ali Ergin Demirhan hakkındaki davada karar verildi-** 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla açılan davanın karar duruşmasının 6 Kasım 2020 tarihinde görüldüğü ve mahkemenin Ali Engin Demirhan'ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmettiği öğrenildi.

153. **17 Kasım 2020 – Gazeteci Uğur Güç hakkındaki davada karar verildi-** Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) İstanbul Temsilcisi ve Sol Haber portalı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Güç hakkında yaptığı bir haberde 'devlet kurumlarına hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul Anadolu 29. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Uğur Güç'ün beraatına karar verdi.

154. **19 Kasım 2020 – Gazeteci Uğur Koç ve İbrahim Aydın hakkındaki davada karar verildi-** Birgün gazetesi eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Koç, gazetenin internet sitesinin eski Sorumlu Müdür ü Mustafa Kömüş ve İmtiyaz Sahibi İbrahim Aydın hakkında eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın şikayeti üzerine İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 19 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme gazetecilerin beraatına karar verdi.

155. **23 Kasım 2020 - Gazeteci Melis Alphan hakkında açılan soruşturma kapsamında savcıya ifade verdi-** hakkında 2015 yılında Diyarbakır'daki Newroz kutlamaları ile ilgili o tarihte yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Melis Alphan'ın 23 Kasım 2020 tarihinde bu soruşturma kapsamında İstanbul Başsavcılığı Basın Suçları Soruşturma Bürosu'na ifade verdiği bildirildi.

156. **23 Kasım 2020 – Mehmet Baransu (tutuklu) ve Murat Şevki hakkındaki davada karar verildi-** KHK ile kapatılan Taraf gazetesi eski muhabiri Mehmet Baransu ve sorumlu yazı işleri müdürü Murat Şevki hakkında "Gülen'i bitirme kararı 2004'te MGK'da alındı" başlıklı haber nedeniyle İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 23 Kasım 2020 tarihinde görüldü.Mehmet Baransu duruşmaya SEGBİS aracılıya tutulduğu cezaevinden katıldı. Mahkeme, Mehmet Baransu'yu 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri temin etme' suçundan 3 yıl 4 ay, '**devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan** 6 yıl 3 ay, 'MİT'in görev ve faaliyetine ilişkin bilgileri ve belgeleri temin etmek suretiyle **MİT Kanunu'na muhalefet etme**' suçundan 4 yıl 2 ay, '**MİT'in görev ve faaliyetine ilişkin bilgi ve belgeleri yayımlama, yayma ve açıklama' suçundan** 3 yıl 4 ay olmak üzere toplam 17 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme Murat Şevki'nin ise beraatına karar verdi.

157. **24 Kasım 2020 - Yazar Temel Demirer hakkındaki davaya devam edildi-** 'suçu ve suçluyu övme' iddiasıyla İstanbul 33. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Kasım 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 30 Mart 2021 tarihine erteledi.

158. **9 Aralık 2020 - Yeni Demokrasi gazetesi Yazı İşleri Müdürü Tuba Apaydın hakkında İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Aralık 2020 tarihinde görüldü**. Mahkeme 2 ayrı haberden dolayı Tuba Apaydın'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan ayrı ayrı 15 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

159. **10 Aralık 2020 - Gazeteci Aziz Oruç ile Ersin Çaksu hakkındaki davaya devam edildi-** KHK ile kapatılan Özgürlükçü Demokrasi gazetesinde çıkan kimi haberler nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 2 kişinin 'devleti, hükümeti, askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Mart 2021 tarihine erteledi.

160. **22 Aralık 2020 - Mücadele Birliği gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Süleyman Acar, Önsöz dergisi Genel Yayın Yönetmeni Songül Yücel, Emekçi Kadınlar (EKA) üyesi Nurten Karahancı, Atılım gazetesi muhabiri Serpil Ünal ve İnci Şahin ile Tuğba Acar isimli iki okur hakkındaki davaya devam edildi-** Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Afrin'e yönelik askeri harekatına ilişkin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada esas hakkında mütalaasını sunan savcı Süleyman Acar, Songül Yücel ve Nurten

Karahancı'ının 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından, Serpil Ünal, İnci Şahin ile Tuğba Acar'ın 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 9 Mart 2021 tarihine erteledi.

161. **22 Aralık 2020- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Pelin Ünker ile Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Erinç hakkında açılan tazminat davasında karar verildi-** "Paradise Papers" haberleri nedeniyle Çalık Holding tarafından 10 bin TL maddi tazminat talebiyle İstanbul 21. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 22 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme davanın reddine karar verdi.

162. **24 Aralık 2020-** KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için **"Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği" kampanyasına katıldığı gerekçesiyle gazeteci Can Dündar hakkında**ki davaya devam edildi- İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Can Dündar hakkındaki yakalama emrinin infazının beklenmesine karar vererek duruşmayı 24 Haziran 2021 tarihine erteledi.

163. **30 Aralık 2020 - Gazete Yolculuk muhabiri Buse Söğütlü hakkındaki davaya devam edildi-** 'terörle mücadelede görev almış kişiyi hedef göstermek' iddiasıyla İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Buse Söğütlü'nün "örgütsel bir ilişkisinin olup olmadığına d

164. air" emniyete ve MİT'e müzekkere yazılmasına karar vererek duruşmayı 24 Mart 2021 tarihine erteledi.

d- İfade özgürlüğünü kullananlara açılan soruşturma ve dava örnekleri:

- **İfade özgürlüğünü ihlal eden soruşturma ve davalar** (Marmara bölgesi ile sınırlı ve Gazeteciler hariç)		
ifade özgürlüğünü ihlal eden soruşturma ve davalar (gazeteciler üstte ayrıca gösterilmiştir)	- **59 soruşturma** - **95 Devam Eden Dava** - **168 Karara çıkan dosya (124 Beraat, 44 Ceza)** - **İki paylaşıma kısıtlama**	**Toplam 324 ihlal**
Ceza verilen kişi sayısı		**44**
ifade özgürlüğünü ihlal eden cezalar ve yasal dayanakları (gazeteciler hariç)	**Örgüt propagandası suçlaması ile 30** kişiye toplam 4 yıl 214 ay hapis, 42.000 TL para cezası , **Örgüt üyeliği suçlaması ile 11 kişi** hakkında toplam 78 yıl 60 ay hapis , **Cumhurbaşkanına ve Görevli Memura Hakaret, Dini Değerleri Aşağılama suçlaması ile 3 kişi hakkında** toplam 17 ay 27 gün , olmak üzere	TOPLAM 106 YIL 3 AY 27 GÜN hapis 8400 TL para cezası verilmiştir. Verilen 206 ay 7 gün hapis cezası için Hükmün açıklanması geri bırakılmış, 10 aylık ceza ise ertelenmiştir.

Verilen hapis cezaları		**106 yıl 3 ay 27 gün hapis**
Verilen Para cezaları		**8400 TL para cezası**
HAGB kararı verilen cezalar		**17 yıl 2 ay 7 gün- HAGB**
Ertelenen cezalar		**10 ay - Erteleme**

Bu bölümde yer alan 79 (165-244) vakada; 95 devam eden dava, 59 soruşturma , iki sosyal medya paylaşımına kısıtlama, karara çıkan 168 dosyada ise ; 124 beraat yanında, Örgüt propagandası, örgüt üyeliği, görevli memura ve cumhurbaşkanına hakaret , dini değerleri aşağılama suçlamaları ile 44 dosyada toplam 106 yıl 3 ay 27 gün hapis ve **8400 TL para cezası verildiği, verilen 206 ay 7 gün hapis cezası için hükmün açıklanmasının geri bırakıldığı ve 10 aylık cezanın ise ertelendiği tespit edilmiştir.**

165. **7 Ocak 2020 -** Yaşam alanı savunucusu 10 kişi- **Baran Doğan, Canan Hakko, Cenk Usta, Harun Özgür Turgan, Koray Türkay, Murat Akbaş, Onur Akceylan, Önder Yılman ve Ulvi Kaan** Meriç **hakkındaki davaya başlandı-** Kaz Dağları'ndaki altın madenini işleten şirket tarafından yapılan ağaç kesimleri ile ilgili İstanbul'dan Ankara'ya yürüyüş yapmak isteyen yaşam alanı savunucusu 10 kişi (Baran Doğan, Canan Hakko, Cenk Usta, Harun Özgür Turgan, Koray Türkay, Murat Akbaş, Onur Akceylan, Önder Yılman ve Ulvi Kaan Meriç) hakkında İstanbul Anadolu Adliyesi 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 4 Mart 2020 tarihine erteledi.

166. **23 Ocak 2020 - Esin Kavruk hakkındaki davaya başlandı-** Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye yaptığı askeri harekat ile ilgili **sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla** İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Esin Kavruk'un adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Esin Kavruk 11 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı. 28 Kasım 2019 tarihinde ise tutulduğu Bakırköy Kadın Cezaevi'nde zorla DNA örneği alınmıştı.

167. **30 Ocak 2020 - Avukat Kemal Aytaç hakkında dava açıldı**- 4 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul Çağlayan Adliyesi'nde yapılan Adalet Nöbeti gerekçesiyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamenin İstanbul 9 Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve davanın ilk duruşmasının 16 Nisan 2020 tarihinde görüleceği 30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. İddianamede Avukat Kemal Aytaç'ın Türk Ceza Kanunu'nun 28. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen 'Kanuna Aykırı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Düzenleme, Yönetme, Bunların Hareketlerine Katılma' suçu uyarınca cezalandırılması istenmektedir.

168. **31 Ocak 2020 - Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi 30 kişi hakkındaki davada karar verildi-** Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 2018 yılında Afrin'e yönelik gerçekleştirdiği harekat ile ilgili olarak üniversite kampüsünde lokum dağıtılmasını, üzerinde "İşgalin ve katliamın lokumu olmaz" yazan pankart ile 19 Mart 2018 tarihinde protesto ettikleri gerekçesi ile Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi 30 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 31 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 27 kişiyi 'örgüt propagandası yapma suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 3 kişi hakkında ise beraat kararı verdi. Mahkeme 10 ay hapis cezası ile cezalandırılan 27 kişiden 20'sinin cezasını erteledi, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kabul etmeyen 7 kişinin cezasını ise 6 bin TL para cezasına çevirdi.

169. **28 Ocak 2020** - **İranlı rap sanatçısı Amir Hossein Maghsoudloo adli kontrol kararı ile serbest bırakıldı-** İstanbul'da, İran tarafından kırmızı bültenle arandığı gerekçesiyle gözaltına alınan İranlı rap sanatçısı Amir Hossein Maghsoudloo, 4 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

170. **10 Şubat 2020 - Müzisyen Erhan Güleryüz hakkında 2019 yılında verdiği bir konserdeki sözleri nedeniyle açılan davada beraat kararı verildi-** Demirköy Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Şubat 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Erhan Güleryüz'ün 'halkın bir kesimini sosyal sınıf, din, mezhep, cinsiyet, bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme Erhan Güleryüz'ün beraatına karar verdi.

171. **11 Şubat 2020 - İsviçre'den İstanbul'a gelen Ayten Sarıkaya Kesler sosyal medya paylaşımlarında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla gözaltına alındı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkemeye tarafından tutuklandı.** Tutuklama kararı sonrasında, kanser hastası olan Ayten Sarıkaya'nın adliyede fenalaşarak hastaneye kaldırıldığı ve tedavisinin tamamlanmasından sonra cezaevine götürüleceği bildirildi. Haberde ayrıca Ayten Sarıkaya Kesler'e baygın halde iken zorla sorgu tutanağının imzalatılmaya çalışıldığı iddia edildi.

172. **11 Şubat 2020 - Soma katliamını protesto eden 57 kişi hakkında mahkeme beraat kararı verdi-** Manisa'nın Soma ilçesinde meydana gelen ve 301 madencinin öldüğü maden faciasını protesto etmek için 3 Mayıs 2014 tarihinde Kocaeli'de yapılan protestoya katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 11 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme tüm sanıkların beraatına karar verdi.

173. **12 Şubat 2020 -** 24 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'un Esenyurt ilçesinde "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü" ile ilgili bildiri dağıtırken gözaltına alınıp tutuklanan **7 kişi (Ayfer Yılmaz, Muzaffer İpek, Türkan Sünbül, Elvan Uçar, Mürvet Kesen, Zübeyde Ağırbaş, Maynur Yılmaz) hakkında** İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın görülmesine 12 Şubat 2020 tarihinde başlandı.** Savunmaların ardından mahkeme 7 kişinin yurtdışı yasağı şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 10 Mart 2020 tarihine erteledi. **10 Mart 2020** - yapılan duruşmada savunmaların ardından mahkeme 7 kişinin beraatına karar verdi.

174. **14 Şubat 2020 -** Esin Kavruk hakkında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye yaptığı askeri harekat ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Esin Kavruk'un 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. (Esin Kavruk 11 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmış, hakkında açılan davanın 23 Ocak 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. 28 Kasım 2019 tarihinde ise tutulduğu Bakırköy Kadın Cezaevi'nde zorla DNA örneği alınmıştı.)

175. **17 Şubat 2020 - Kocaeli Üniversitesi öğrencisi 12 kişi hakkında** karar duruşması- katıldıkları eylem ve etkinlikler ile evlerinde bulunan kimi kitaplar gerekçe gösterilerek Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 10 öğrenciyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl ile 7 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 2 kişinin ise beraatına karar verdi.

176. **17 Şubat 2020 – Yeniden görülen Kırklareli Gezi davasına devam edildi-** 2013 yılında Gezi Parkı eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle 230 kişi hakkında açılan davada verilen beraat kararının Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine Kırklareli 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 17 Şubat 2020 tarihinde devam edildi.

177. **18.02.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Erdoğan Doğan: Röportajının gazeteden kaldırılması -**"Ben Kadıköylü Erdoğan Doğan olarak 1971 senesinde imal ettiğim otomobil ile ilgili Kadıköy gazetesinin röportajında çıkmış iken şimdi bunu kaldırmışlar. Vatandaşın öncülük hakkı olarak bu becerinin tekrar internette çıkması ricası ile ilginize saygılarımı sunarım" şeklinde beyanda bulunmuştur.

Büyükada Davası:

178. **19 Şubat 2020-** Günal Kurşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran, Nejat Taştan, Veli Acu, Peter Frank Steudtner, Ali Gharavi, İlknur Üstün, Nalan Erkem ve Muhammed Şeyhmus Özbekli, Taner Kılıç **11 insan hakları savunucusu hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 19 Şubat 2020 tarihlerinde devam edildi-** İddianamede 11 insan hakları savunucusunun 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek' suçlarından 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir. Haziran 2017 tarihinde, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanı Avukat Taner Kılıç da bu davaya eklenmişti. Duruşmada esas hakkında mütalaasını açıklayan savcının, Taner Kılıç'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan, Günal Kurşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran, Nejat Taştan, Veli Acu'nun da 'örgüte üye olmamakla beraber örgüte yardım etmek' suçundan cezalandırılmasını, Peter Frank Steudtner, Ali Gharavi, İlknur Üstün, Nalan Erkem ve Muhammed Şeyhmus Özbekli'nin ise beraatını talep ettiği öğrenildi. Mütalaada ayrıca tüm sanıklar hakkında 'uluslararası casusluk ve terörizmin finansmanı' suçlarından yürütülen soruşturma sonucunda, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği de yer aldı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 3 Nisan 2020 tarihine erteledi. (*10 insan hakları savunucusu, 5 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Büyükada'da yapılan bir toplantı sırasında gözaltına alınmıştı. Gözaltı süreleri 14 güne uzatılan insan hakları savunucuları, 12 Temmuz 2017 tarihinde mahkemeye sevk edilmişti. Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü İdil Eser, Yurttaşlık Derneği'nden Özlem Dalkıran, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Günal Kurşun ve Veli Acu, İsviçre vatandaşı Ali Garawi ve Alman vatandaşı Peter Steudtner'in tutuklanmasına ve Kadın Koalisyonu'ndan İlknur Üstün, Yurttaşlık Derneği'nden Nalan Erkem, Eşit Haklar İzleme Derneği'nden Nejat Taştan ve Hak İnisiyatifi'nden Şeyhmus Özbekli'nin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar vermişti.* ***21 Temmuz 2018*** *tarihinde savcılığın dört insan hakları savunucusunun serbest bırakılmasına yaptığı itiraz üzerine insan hakları savunucuları hakkında yakalama kararı çıkartılmıştı. İlknur Üstün ve Nalan Erkem 23 Temmuz 2017 tarihinde tutuklanmış, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Davanın 25 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında tutuklu 8 insan hakları savunucusu adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Taner Kılıç ise 15 Ağustos 2018 tarihinde mahkemenin aylık tutukluluk incelemesi sonucu tahliye edilmişti.)*

179. **20 Şubat 2020 - Sanatçı Şenol Akdağ hakkında katıldığı bir konser nedeniyle 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla açılan dava başladı-** İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Şenol Akdağ'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. (Şenol Akdağ, 19 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınmış ve 21 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından **tutuklanmıştı**.)

180. **24 Şubat 2020 – Av Celal Çelik hakkında CB hakaret suçlaması ile açılan davaya başlandı-** Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun avukatı Celal Çelik hakkında İstanbul Anadolu 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' ve 'görevi kötüye kullanmak' iddialarıyla açılan davanın görülmesine 24 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Celal Çelik'in Cumhurbaşkanı tarafından Kemal Kılıçdaroğlu aleyhine açılan davalarda mahkemeye sunduğu dilekçeler ve aralarında Cumhurbaşkanı'na ait olduğu iddia edilen ses kayıtlarının da olduğu deliller gerekçe

gösterilerek cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 24 Nisan 2020 tarihine erteledi.

181. **25 Şubat 2020 – Mahpus yakınları Cemile Çiftçi, Türkiye Bozkurt, Fehime Ekmez, Yeter Seyhan hakkındaki davaya başlandı-** isimli 4 mahpus yakını hakkında ölüm oruçları ile ilgili 2 Mayıs 2019 tarihinde Gebze Kadın Cezaevi önünde yapılan oturma eylemine katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve 4 kişinin 'örgüt adına suç işlemek' ve '2911 Sayılı Gösteri ve Toplu Yürüyüş Yasası'na muhalefet' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 21 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

182. **26 Şubat 2020 – Turgut Öker hakkındaki davaya devam edildi-** Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 29 Nisan 2020 tarihine erteledi.

183. **27 Şubat 2020 - Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukat Oya Aslan hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde başlandı.** Savunması sırasında Oya Aslan'ın sözünün mahkeme başkanı tarafından "politik savunma yapıyorsun" denilerek kesildiği öğrenildi. Bu duruma itiraz eden avukatların mahkeme başkanı tarafından çağrılan polislerce mahkeme salonundan çıkartıldığı ve verilen aranın sonunda duruşmaya avukatlar olmadan devam edildiği bildirildi. Mahkeme Oya Aslan'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Nisan 2020 tarihine erteledi.

184. **5 Mart 2020 - Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) İletişim Daire Başkanı Umar Karatepe, İstanbul'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı-** Umar Karatepe aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

185. **9 mart 2020-** Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu hakkında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Sapanca ilçe örgütü tarafından 5 Haziran 2016 tarihinde düzenlenen bir panelde yaptığı konuşma nedeniyle Sapanca Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Arzu Çerkezoğlu'nun beraatına karar verdi.

186. **20 Mart 2020 - Anadolu Kültür A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Osman Kavala hakkında 15 Temmuz darbe girişimi kapsamında açılan soruşturmada İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği 20 Mart 2020 tarihinde tahliye kararı verdi.** Osman Kavala bu soruşturma kapsamında 19 Şubat 2020 tarihinde tutuklanmıştı. Osman Kavala 'siyasi veya askeri casusluk' iddiasıyla açılan bir diğer soruşturma kapsamında 9 Mart 2020 tarihinde tutuklandığı için cezaevinden çıkamadı.

187. **9 Nisan 2020 - stajyer avukat Yağız Timoçin sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındı-** Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) üyesi stajyer avukat Yağız Timoçin, 9 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'da "ödeme yapmıyoruz" şeklindeki sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 'kanunlara uymamaya tahrik' suçlamasıyla gözaltına alındı. Kronik astım hastası olan Yağız Timoçin'in gözaltı süresinin Covid-19 salgınında riskli grupta yer almasına rağmen 3 gün uzatıldığı öğrenildi.

188. **16 Nisan 2020** - 14 Nisan 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilerek yürürlüğe giren infaz düzenlemesi sonrasında, **Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağırel, Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve muhabir Hülya Kılınç** ile ilgili ayrı ayrı yapılan tahliye başvurularının İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 16 Nisan 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi. Söz konusu kararlarda "mevcut delil durumu, atılı suçun vasıf ve mahiyeti, ifade tutanakları, atılı suç için yasada öngörülen ceza miktarı ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde tutukluluk tedbirinin ölçülü olduğu, şüphelilerin tutukluluk hallerinin

sonlandırılmasını gerektirir bir husus bulunmadığı ve itiraz gerekçeleri yerinde olmadığından adı geçen şüpheli müdafilerinin tahliye taleplerinin ayrı ayrı reddine karar verilmiştir" denilmektedir.

189. **30 Nisan 2020 - Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu savcıya ifade verdi-** 30 Nisan 2020 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun''un evinin fotoğraflanmasıyla ilgili açılan soruşturma kapsamında İstanbul Anadolu Adliyesi'ne giderek Basın Suçları Soruşturma Bürosu'nda ifade verdi.

190. **8 Mayıs 2020 – CHP milletvekilleri Özgür Özel ve Engin Özkoç hakkında suç duyurusu-** Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Manisa milletvekili ve Grup Başkanvekili Özgür Özel ile Sakarya milletvekili Engin Özkoç hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na 'hakaret' ve 'iftira' iddialarıyla suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

191. 11 Mayıs 2020 - Tekirdağ'ın Saray Belediyesi'nde soysal medya hesaplarından sorumlu çalışan hakkında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın ölüm yıldönümü ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımı nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında belediye çalışanının Saray İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği bildirildi. Haberde ayrıca **söz konusu sosyal medya paylaşımının polisin talebiyle kaldırıldığı belirtildi.**

192. **3 Haziran 2020 – Selahattin Demirtaş'ın mektubuna sansür-** Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın eşi Başak Demirtaş'a yazdığı mektup Edirne F Tipi Cezaevi Disiplin Kurulu kararıyla sansürlenerek gönderildiği öğrenildi.

193. **11 Haziran 2020- "Ankara Kuşu" isimli sosyal medya hesabının sahibi Oktay Yaşar (tutuklu) hakkında**ki **davada yetkisizlik kararı-** 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara'da "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında gözaltına alınan ve 3 Nisan 2020 tarihinde tutuklanan "Ankara Kuşu" isimli sosyal medya hesabının sahibi Oktay Yaşar hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameye ilişkin Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yetkisizlik kararı verdiği ve dava dosyasını Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği öğrenildi.

194. **11 Haziran 2020 - "Türkiye Gerçekleri" isimli soysal medya hesabının sahibi Mesut Aydın (tutuklu) hakkındaki davada yetkisizlik kararı-** 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara'da "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında gözaltına alınan ve 3 Nisan 2020 tarihinde tutuklanan "Türkiye Gerçekleri" isimli soysal medya hesabının sahibi Mesut Aydın hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameye ilişkin Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yetkisizlik kararı verdiği ve dava dosyasını İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği öğrenildi.

195. **13 Haziran 2020 - İnsan Hakları Derneği (İHD) Eş Genel Başkanı Eren Keskin savcılığa ifade verdi-** 2015 yılında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Eren Keskin'in 13 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'da savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

196. **18 Haziran 2020 -** Yrd. Doç. Dr. **Lütfiye Bozdağ yeniden yargılanıyor-** "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisini imzaladığı gerekçesiyle İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Lütfiye Bozdağ'a verilen 1 yıl 6 ay hapis cezasının bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkeme'sinde 18 Haziran 2020 tarihinde yeniden başlandı. Mahkeme Lütfiye Bozdağ'ın beraatına karar verdi.

197. "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisini imzaladıkları gerekçesiyle akademisyenlere karşı açılan 822 davadan 602'si hakkında 19 Haziran 2020 itibarıyla beraat kararı verildi.

198. **18 Haziran 2020- Turgut Öker hakkındaki davada karar verildi-** Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul Anadolu 21. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Haziran 2020

tarihinde görüldü. Mahkeme Turgut Öker'i 11 ay 20 gün hapis cezasıyla cezalandırdı ve daha sonra bu cezayı 7 bin TL para cezasına çevirdi.

199. **17 Haziran 2020 -** Suruç'ta meydana gelen bombalı saldırıda yaralanan **Ceren Çoban hakkında, saldırıyla ilgili davayı gören Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunduğu dilekçe nedeniyle soruşturma açıldı ifade verdi.** 17 Haziran 2020 tarihinde soruşturma kapsamında ifade vermeye giden Ceren Çoban'ın hakkında açılmış başka bir davadaki yakalama kararı gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı ve aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

200. **29 Haziran 2020 – Ali Rıza Dizdar hakkında soruşturma açıldı-** Beşiktaş Jimnastik Kulübü Divan Kurulu Üyesi Ali Rıza Dizdar hakkında Göztepe-Beşiktaş maçının ardından yaptığı açıklamada geçen "damat" sözü nedeniyle 'hakaret' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Ali Rıza Dizdar'ın soruşturma kapsamında savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

201. **1 Temmuz 2020 – Turgut Öker'e ceza verildi-** Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker İstanbul'da yapılan üçüncü köprüye Yavuz Sultan Selim adının verilmesiyle ilgili konuşması nedeniyle İstanbul 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 1 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Turgut Öker'i 'Görevli memura görevi başında hakaret' suçundan 8 bin 400 TL para cezası ile cezalandırdı.

202. **7 Temmuz 2020- Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve Prof. Dr. Gençay Gürsoy hakkında AYM kararı sonrası beraat kararı verildi-** 26 Ağustos 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi (AYM) Genel Kurulu'nun "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisini imzalayan akademisyenlere verilen hapis cezalarına ilişkin ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine dair kararı sonrasında, Türkiye İnsan Hakları Vakfı (THİV) Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve Prof. Dr. Gençay Gürsoy hakkında açılan dava 7 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve Prof. Dr. Gençay Gürsoy'un beraatına karar verdi. (Prof. Dr. Gençay Gürsoy 12 Aralık 2018 tarihinde 2 yıl 3 ay, Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı 19 Aralık 2018 tarihinde 2 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı.)

203. **7 Temmuz 2020** - **Sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen hakkında ceza davası açıldı-** 21 Aralık 2018 tarihinde Halk TV'de konuk olarak katıldıkları Halk Arenası programındaki konuşmalarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettikleri iddiası ile İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca hazırlanan iddianame İstanbul Anadolu 8. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 7 Temmuz 2020 tarihinde kabul edildi. İddianamede Metin Akpınar ve Müjdat Gezen'in ayrı ayrı 4 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

204. **19 Ağustos 2020- İBB belediyesi afişleri polisler tarafından toplandı -** İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından Kanal İstanbul ile ilgili olarak köprülere asılan bilgilendirme afişlerinin polis tarafından gece yarısı söküldüğü öğrenildi. Afişlerin hangi gerekçeyle söküldüğü öğrenilemedi.

205. **4 Eylül 2020**- Ses sanatçısı Hozan Canê' (Saide İnac)'ın(tutuklu)yargılanmasına devam edildi - Edirne 3. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan verilen 6 yıl 3 ay hapis cezasının Yargıtay tarafından bozulmasının ardından, ses sanatçısı Hozan Canê'nin (Saide İnac) yeniden yargılanmasına 4 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hozan Canê'nin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 20 Ekim 2020 tarihine erteledi.

206. **8 Eylül 2020 müzisyen Ferhat Tunç hakkında son albümü ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle dava açıldı-** "Marşlar ve Ağıtlar" isimli son albümünün kapağı ve sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamenin İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve Ferhat Tunç hakkında açılmış bir başka dava dosyası ile birleştirildiği öğrenildi.

207. **10 Eylül 2020 - yazar Hasan Basri Aydın (90) İstanbul Havalimanı'nda gözaltına alındı-** Gözaltı gerekçesinin eski Adalet Bakanı Cemil Çiçek'e hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı dava sonucunda Adli Tıp Kurumu ruh sağlığının izlenmesi kararının kaldırılmış olmasına rağmen kayıtlara geçmemiş olması olduğu öğrenildi. Hasan Basri Aydın hakkında verilen tutuklama kararı sonrasında Silivri Cezaevi'ne gönderildikten sonra cezaevine girmeden serbest bırakıldı.

208. **15 Eylül 2020 - Esra Mungan, Muzaffer Kaya, Kıvanç Ersoy, Sevda Bulduk ve Şebnem Korur Fincancı hakkında İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü mahkemeden bilgi istedi-** İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne bir yazı göndererek, "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisini imzaladıkları için yargılanan akademisyenler Esra Mungan, Muzaffer Kaya, Kıvanç Ersoy, Sevda Bulduk ve Şebnem Korur Fincancı hakkında kesinleşmiş şerhli gerekçeli kararların Güvenlik Şube Müdürlüğü Bilgi Toplama ve Arşiv Büro Amirliği'ne gönderilmesini istediği öğrenildi.

209. **15 Eylül 2020 - Sanatçı Ferhat Tunç hakkındaki davaya devam edildi-** 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İstanbul Büyükçekmece 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Ferhat Tunç ile ilgili yakalama kararı çıkarılmasına hükmetti ve duruşmayı 23 Şubat 2021 tarihine erteledi.

210. **17 Eylül 2020 -** 8 Temmuz 2018 Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde meydana gelen tren kazasında yaşamını yitiren Oğuz Arda Sel'in annesi Mısra Öz Sel hakkında, sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle Çorlu 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 21 Şubat 2021 tarihine erteledi.

211. **27 Eylül 2020 - Sanatçı Veysi Ermiş, İstanbul'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı-** Veysi Ermiş, aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

212. **29 Eylül 2020 –** yazar ve ilahiyatçı İhsan Eliaçık'ın da olduğu 8 kişi hakkında **"Yeryüzü sofrası" davası başladı-** 6 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Galatasaray Meydanı'nda iftar için kurulmak istenen "Yeryüzü Sofrası"na yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan ve aralarında yazar ve ilahiyatçı İhsan Eliaçık'ın da olduğu 8 kişi hakkında İstanbul 47. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 29 Eylül 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme polis müdahalesine ilişkin görüntülerin beklenmesi için duruşmayı 18 Aralık 2020 tarihine erteledi.

213. **1 Ekim 2020 - Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkındaki davaya devam edildi-** Gezi Parkı eylemleri döneminde yaptığı sosyal medya paylaşımında dönemin başbakanı 'Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 42. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 16 Şubat 2021 tarihine erteledi.

214. **9 Ekim 2020 - Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyelerine kayyım atanmasını protesto etmek için yapılan basın açıklaması nedeniyle 23 kişi hakkında**ki **davada karar verildi-** İstanbul 17. Asliye Ceza Mahkemesi'nde '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçlamasıyla açılan davanın karar duruşması 9 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 23 kişinin beraatına karar verdi.

215. **13 Ekim 2020- Sanatçı Ferhat Tunç hakkındaki davaya devam edildi-** 'kamu görevlisine hakaret' iddiasıyla İstanbul Küçükçekmece 16. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 27 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

216. **13 Ekim 2020 - Aralarında HDP il ve ilçe yöneticilerinin de olduğu 11 kişi hakkında mezar ziyareti nedeniyle açılan davada karar verildi-** 2019 yılında Kurban Bayramı'nda mezarlık ziyareti

yaptıkları gerekçesiyle İstanbul Gaziosmanpaşa 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 13 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 11 kişinin de beraatına karar verdi.

217. **13 Ekim 2020- Kürtçe tiyatro gösterimine yasak -** İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Şehir Tiyatroları sahnesinde Teatra Jîyana Nû tarafından, İtalyan oyun yazarı Dario Fo'nun oyunundan Kürtçeye çevrilerek sahnelenecek olan Bêrû: Klakson Borizan Birt isimli oyunun gösterimi 13 Ekim 2020 tarihinde Gaziosmanpaşa Kaymakamlığı tarafından 'kamu düzenini bozabileceği' gerekçesiyle yasaklandı. Kararın İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün talebi üzerine alındığı öğrenildi. İçişleri Bakanı Yardımcısı İsmail Çataklı sosyal medya üzerinden yasaklama kararına ilişkin şu açıklamayı yaptı: "Kürtçe tiyatro elbette ki serbesttir. Ancak, PKK terör örgütünün propagandasını içeren tiyatro Kürtçe de olsa, Türkçe de olsa, Arapça da olsa müsaade edilmez. Buna izin verenlerle ilgili de gerekli yasal işlemler başlatılmıştır". İstanbul Valiliği ise şu açıklamayı yaptı: "Gaziosmanpaşa Kaymakamlığımız 'BERU' tiyatro oyununu Kürtçe dilde olduğu için değil, PKK propagandası içermesi nedeniyle yasaklamıştır. Konuyla ilgili adli süreç başlatılmıştır".

218. **20 Ekim 2020- 10 Ekim Ankara Katliamı'nı protesto etmek için eylem yapan 19 avukat hakkındaki davaya devam edildi-** 12 Ekim 2015 tarihinde İstanbul Adliyesi'nde eylem yaptıkları gerekçesiyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Ekim 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, 19 avukatın '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 15 Ocak 2021 tarihine erteledi.

219. **20 Ekim 2020 – mahpus yakınları Cemile Çiftçi, Türkiye Bozkurt, Fehime Ekmez, Yeter Seyhan hakkındaki davda karar verildi-** 4 mahpus yakını hakkında cezaevlerinde o dönem devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili 2 Mayıs 2019 tarihinde Gebze Kadın Cezaevi önünde yapılan oturma eylemine katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4 kişinin de beraatına karar verdi.

220. **27 Ekim 2020 - İyi Parti İstanbul İl Başkanı Buğra Kavuncu hakkında soruşturma-** İstanbul Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldı.

221. **3 Kasım 2020 – 15 mahpus yakınına tecrit karşıtı basın açıklaması nedeniyle açılan dava görülmeye başlandı-** 2019 yılında PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona ermesi talebiyle cezaevlerindeki açlık grevine dikkat çekmek için İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi önünde basın açıklaması yaptıkları gerekçesiyle 15 mahpus yakını (Latife Buğday, Sürreya Kılınç, Nesibe Başaran, Zübeyde Adar, Selamet Demir, Sinem Güzel, Emine Erbek, Hafize Şahin, Ayşegül Yalçın, Sümanperi Akyıldız, Kumri Akgül ve Zehra Doğan, Sakine Yakut, Melek Başkale, Zeliha Gün) hakkında Bakırköy 13 Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 3 Kasım 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 14 kişinin '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet', 'polise mukavemet' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan 1 kişi hakkında yakalama kararı çıkartılmasına, 1 kişi hakkında ise zorla mahkemeye getirme kararı çıkartılmasına, avukatların polislerin ifadelerinin mahkeme huzurunda alınması talebini reddederek duruşmayı 11 Mart 2021 tarihin erteledi.

222. **11 Kasım 2020 -** Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona ermesi talebiyle sürdürdüğü ölüm orucuna son verdikten sonra 7 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitiren Grup Yorum **üyesi İbrahim Gökçek'in cenaze törenine katıldıkları gerekçesiyle tutuklanan 5 kişi (Cemil Kurt, Bahar Ertürk, Dilan Ekin, Sevda Kurban, Tuğçe Tayyar) hakkında** İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Kasım 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme 5 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

223. **12 Kasım 2020- Suruç Katliamı'nın 4. yıldönümü anmasına katılan 22 kişi hakkında açılan davaya başlandı-** 20 Temmuz 2019 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan ve aralarında Suruç katliamından yaralı kurtulan Çağla Seven, Koray Türkay ile Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü ve ESP merkez yürütme kurulu üyesi Ebru Yiğit'in de olduğu 22 kişi hakkında İstanbul Anadolu 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Kasım 2020 tarihinde başlandı. Koray Türkay'ın savunmasının mahkeme tarafından "siyasi analiz olduğu" gerekçesiyle kesildiği öğrenildi. ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığını, Çağla Seven ise engelli olmasına polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak ve ters kelepçelenerek gözaltına alındığını belirtti. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine erteledi.

224. **18 Kasım 2020 - Avukatlar Levent Pişkin, Cahit Kırkazak ve Ayşe Batumlu dahil 12 kişi hakkındaki davada karar verildi-** 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla Bursa 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Kasım 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 12 kişinin de beraatına karar verdi.

225. **23 Kasım 2020- Cumartesi Anneleri Eylemi'nin 700. Buluşmasına dava açıldı-** yönelik polis müdahalesi sonucu gözaltına alınan ve aralarında Cumartesi Anneleri ile hak savunucularının olduğu 46 kişi hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 23 Kasım 2020 tarihinde İstanbul 21. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede 46 kişinin '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etme' suçundan cezalandırılması istenmektedir.(Cumartesi Anneleri zorla kaybedilen yakınlarının akıbetini sormak için her hafta gerçekleştirdiği buluşmaların 25 Ağustos 2018 tarihinde yapılacak 700.'sü Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklanmış, yasağa rağmen eylemin yapıldığı Galatasaray Meydanı'nda toplananlara müdahale eden polis 46 kişiyi gözaltına almıştı.)

226. **23 Kasım 2020- Eğitim-Sen İstanbul 5 Nolu Şube eski yöneticisi Rahmetullah Öral'a sosyal medya paylaşımları nedeniyle ceza verildi-** hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada mahkemenin Rahmetullah Öral'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 3 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdığı öğrenildi. Haberde Rahmetullah Öral'ın savunmasında kendisine ait sosyal medya hesabının şifresinin çalındığını ve söz konusu paylaşımların kendisi tarafından yapılmadığını belirttiği ifade edildi. Kararın ardından Rahmetullah Öral'ın açığa alındığı bildirildi.

227. **23 Kasım 2020- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında yeniden soruşturma açıldı-** Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflarının çekilmesine ilişkin açılan soruşturmada verilen takipsizlik kararı, Fahrettin Altun'un avukatının yaptığı itiraz üzerine Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 23 Kasım 2020 tarihinde kaldırıldı. Takipsizliğin kaldırılması kararı üzerine dosyanın yeniden soruşturma savcılığına gönderildiği öğrenildi.

228. **24 kasım 2020- 6 mahpus yakını (Zeynep Calıhan, Türkiye Bozkurt, Cemile Çiftçi, Latife Buğday, Erdihan Erol ve Hazal Taş) hakkında açılan davaya başlandı-** 2019 yılında PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması talebiyle cezaevlerinde yapılan açlık grevine dikkat çekmek için Gebze Kadın Cezaevi önünde oturma eylemi yaptıkları gerekçesiyle İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Kasım 2020 tarihinde başlandı.İddianamede 6 kişinin '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçundan cezalandırılmaları istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan Erdihan Erol hakkında zorla getirilme kararı vererek duruşmayı 1 Aralık 2020 tarihine erteledi.

229. **2 Aralık 2020 - Ege TUHAYDER (Tutuklu ve Hükümlü Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği) kurucu üyesi Selma Altan hakkındaki davaya devam edildi-** 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.

Mahkeme Selma Altan'ın duruşmalardan vareste tutulması talebini kabul ederek duruşmayı 13 Nisan 2021 tarihine erteledi. 12 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınan ve 16 Kasım 2019 tarihinde tutuklanan Selma Altan, hakkında açılan davanın 16 Haziran 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti.

230. **2 Aralık 2020 - Sanatçı Ferhat Tunç hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılan davaya devam edildi-** Büyükçekmece 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Ferhat Tunç hakkındaki yakalama kararının beklenmesine karar vererek duruşmayı 3 Mart 2021 tarihine erteledi.

231. **2 Aralık 2020 – Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri Roza Kahya ve Pelin Şahin hakkındaki dava karar çıktı-** Afrin'e yönelik TSK operasyonu ile ilgili olarak Boğaziçi Üniversitesi kampusunda lokum dağıtılmasını üzerinde "İşgalin ve katliamın lokumu olmaz" yazan pankart ile protesto ettikleri gerekçesi açılan davanın karar duruşması 2 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan Roza Kahya'yı 1 yıl, Pelin Şahin'i 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Pelin Şahin'e verdiği cezayı erteleyen mahkemenin Roza Kahya'ya verdiği cezayı ertelemediği ve Roza Kahya'nın tutuklanmasına karar verdiği öğrenildi.

232. **3 Aralık 2020 -** M. B. isimli 1 kişi hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik ettiği' ve 'halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağıladığı' gerekçesiyle İstanbul Bakırköy 39. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Aralık 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme M. B.'yi 6 ay 7 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

233. **4 Aralık 2020 - HDP Ağrı eski milletvekili Halil Aksoy hakkında İstanbul 20. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Aralık 2020 tarihinde görüldü.** Halil Aksoy duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarında Halil Aksoy'u toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükümle birlikte Halil Aksoy'un tahliyesine karar verdi. Halil Aksoy 22 Ocak 2016 tarihinde tutuklanmıştı

234. **8 Aralık 2020 -** sosyal medya paylaşımlarında eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'a hakaret ettiği iddiasıyla Volkan Bilgin isimli bir kişi hakkında İstanbul 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşmasının 8 Aralık 2020 tarihinde görüldüğü ve mahkemenin Volkan Bilgin'in beraatına karar verdiği öğrenildi.

235. **9 Aralık 2020 -** ismi öğrenilemeyen 80 yaşında bir kadının sosyal medya paylaşımları ile ilgili Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un şikayeti üzerine evine gelen polis tarafından adliyeye götürülerek ifadesinin alındığı öğrenildi.

236. **17 Aralık 2020 - "İzinsiz" mahlaslı bir sokak sanatçısı hakkındaki davaya devam edildi-** İstanbul Kabataş iskelesi çevresine yaptığı bir çizim gerekçe gösterilerek "Türk bayrağını alenen aşağılama" ve "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddialarıyla İstanbul 20 Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Aralık 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından mahkemeye yanlış kamera görüntülerinin gönderildiği öğrenildi. Mahkeme duruşmayı 25 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

237. **18 Aralık 2020 - İş insanı Osman Kavala hakkında İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine başlandı.** İddianamede Osman Kavala'nın 'cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis, 'devletin güvenliği ve iç veya dış siyasal yararları bakımından, niteliği itibarıyla, gizli kalması gereken bilgileri, siyasal veya askerî casusluk maksadıyla temin etme' suçundan ise 20 yıl hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme Osman Kavala'nın tutukluluğunun devamına karar verdi ve duruşmayı 5 Şubat 2021 tarihine erteledi.

238. **23 Aralık 2020 - Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız hakkındaki dava görülmeye başlandı-** avukat Ebru Timtik'in adil yargılanma talebi ile sürdürdüğü ölüm orucuna dikkat çekmek için 29 Haziran 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Tayip Erdoğan'ın İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki konutunun önünde yapılan basın açıklamasına katıldıkları gerekçesiyle, 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Aralık 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 27 Mayıs 2021 tarihine erteledi.

239. **23 Aralık 2020 - Sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen hakkındaki davanın ilk duruşması yapıldı-** 21 Aralık 2018 tarihinde Halk TV'de konuk olarak katıldıkları Halk Arenası programındaki konuşmalarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettikleri iddiası ile İstanbul Anadolu 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 23 Aralık 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Metin Akpınar ve Müjdat Gezen'in ayrı ayrı 4 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın suçtan zarar görme ihtimaline karşı davaya katılma talebinin kabulüne, Metin Akpınar'ın duruşmalardan vareste tutulmasına karar verdi ve duruşmayı erteledi.

240. **24 Aralık 2020 - İnsan Hakları Derneği (İHD) Eş Genel Başkanı Eren Keskin hakkında 2015 yılında yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Aralık 2020 tarihinde devam edildi.** Mahkeme davanın aynı gerekçeyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılmış olan dava ile birleştirilmesine karar verdi.

241. **29 Aralık 2020 - Gazeteci Ferda Yılmazoğlu, HDP Kadın Meclisi üyesi Seyhan Çiçekli ile Teğmen Öztürk, Faruk Öztürk, Hanım Bozkurt, Heremsi Öztürk, Jiyan Öztürk ve Betül Öztürk hakkında** İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın görülmesine** 29 Aralık 2020 tarihinde **devam edildi.** Ferda Yılmazoğlu ile Seyhan Çiçekli duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Tutuksuz yargılanan sanıklar ise duruşmada hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Ferda Yılmazoğlu ile Seyhan Çiçekli'nin tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 23 Mart 2021 tarihine erteledi. (Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli 4 Ağustos 2018 tarihinde gözaltına alınmış ve çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklanmıştı.)

242. **29 Aralık 2020 - Müzisyen Ferhat Tunç hakkında** "Marşlar ve Ağıtlar" isimli son albümünün kapağı ve sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde **açılan davanın görülmesine 29 Aralık 2020 tarihinde devam edildi**. Mahkeme Ferhat Tunç hakkında çıkarılan yakalama kararının infazının beklenmesine karar verdi ve duruşmayı 6 Nisan 2021 tarihine erteledi.

243. **29 Aralık 2020 - Anayasa Mahkemesi (AYM), iş insanı Osman Kavala kararını açıkladı-** 'kişi hak ve özgürlüğü ile güvenliğinin ihlal edildiği' gerekçesiyle yaptığı başvuruyla ilgili kararını 29 Aralık 2020 tarihinde açıkladı. AYM, Gezi Parkı eylemleri ile ilgili davanın 18 Şubat 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında beraat eden ancak 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili hakkında açılan başka bir soruşturma gerekçesiyle cezaevinden tahliye edilmeden yeniden tutuklanan Osman Kavala'nın 'kişi hak ve özgürlüğü ile güvenliğinin' ihlal edilmediğine hükmetti.

244. **30 Aralık 2020 – şair Yılmaz Odabaşı tutuklandı-** bir noter işlemi yaptığı sırada gözaltına alınan şair Yılmaz Odabaşı, aynı gün sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Tutuklama gerekçesi öğrenilemedi.

e- Yasaklanan, Toplatılan Kitap Gazete (Bölüm girişinde ihlal tablosu bulunmaktadır)

245. 10 Ocak 2020 - Yasaklanan Kitap- Ergün Poyraz tarafından yazılan "**Ülkerler Dost mu Düşman mı?" isimli kitabın henüz basılmamış olmasına rağmen** Murat Ülker tarafından açılan dava üzerine İstanbul 12. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından **ihtiyati tedbir kararı verilerek yasaklandığı öğrenildi.**

246. **23 Ocak 2020 -** Yasaklanan ve toplatılan gazete- **Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi gazetesinin 12 Aralık 2019 tarihinde çıkan 49. sayısı** hakkında İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 'örgüt propagandası yapıldığı' iddiasıyla yasaklama ve toplatma kararı verildiği öğrenildi.

e- RTÜK tarafından TV ve Radyolara verilen Yayın durdurma, Programı Durdurma ve idari Para Cezaları ile Basın İlan Kurumu tarafından gazetelere verilen ilan Kesme Cezaları.

Marmara Bölgesinde Basın yayın kuruluşlarına yönelik ihlaller		
Saldırıya uğrayan, hedef gösterilen basın yayın kuruluşları		**2**
RTÜK (***) kararı ile ceza verilen basın yayın kuruluşları :		
RTÜK tarafından : **Ceza verilen TV'ler**	**TELE 1,** **Halk TV,** **KRT,** **Fox Tv,** **HaberTürk,** **ATV,** **Ülke,**	**7 TV** **1 Radyo** **Toplam 8**
Ceza verilen radyo	**Kafa Radyo**	
RTÜK kararı ile verilen cezalar :		
Yayını durdurulan program	**12**	**32 gün süreyle (toplam)**
Ekranı karartılan TV	**2**	**10 gün süreyle (toplam)**
Para cezası verilen TV	**6**	**47 kere (toplam)**
Uyarı cezası verilen radyo	**1**	**3 kere (aynı programa)**
RTÜK kararı ile verilen yayın durdurma, program durdurma ve para cezalarına ilişkin ayrıntılar	**TELE 1'e** , 16 idari para cezası, 8 gün boyunca 2 program durdurma ve 1kez beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 19 ceza verildi. **Halk TV'ye,** 12 kez idari para cezası, 10 gün boyunca süren 2 program durdurma, bir kez beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 15 ceza, **KRT'ye,** 3 kez idari para cezası, **Fox TV'ye** 9 kez idari para cezası, 1 kez 3 ana haber bültenine durdurma **Habertürk'e** 1 kez uyarı, 5 kez idari para cezası, 1 kez 5 günlüğüne program durdurma cezası,	**TOPLAM:** **7 TV 1 Radyoya ;** - **47 idari para cezası** (yaklaşık 10 milyon TL), - **6 yayın durdurma** (2 programa 3'er kez) - **23 gün yayın durdurma** (5 programa toplam), - **10 gün ekran karartma (2 TV'ye 5'er gün)** - **1 uyarı cezası**

	ATV'ye 2 para cezası, **Ülke Tv'ye** 3 kez program durdurma cezası, **Kafa Radyo'ya** 1 programa 3 kez yayın durdurma cezası.	
Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından verilen cezalar :		
Basın İlan Kurumu kararı ile **ceza verilen gazeteler**	**Cumhuriyet Gazetesi** **Birgün Gazetesi**	**2**
Verilen "İlan Kesme Cezaları"	80 gün Cumhuriyet Gazetesi'ne, 7 gün Birgün Gazetesi'ne	**87 gün - Toplam**
(***) RTÜK : Radyo Televizyon Üst Kurulu		

Bu bölümde yer alan 12 vaka (247-259) ve yararlanılan diğer kaynaklardan toplanan bilgilere göre; RTÜK tarafından TOPLAM: 7 TV 1 Radyoya ; 47 idari para cezası (yaklaşık 10 milyon TL), 2 programa 3'er kez ve 5 programa 23 gün yayın durdurma, iki TV'ye 5'er gün (toplam 10 gün) ekran karartma ve 1 uyarı cezası verilmiştir. Yine Basın İlan Kurumu tarafından Cumhuriyet Gazetesine toplam 80 gün ve Birgün Gazetesine 7 gün (toplam 87 gün) ilan kesme cezası vermiştir.

Evrensel Gazetesinde yayınlanan 28 Aralık 2020 tarihli habere göre; RTÜK'ün Üst Kurul Üyesi İlhan Taşcı RTÜK'ün 1 Ocak 2020 ile 25 Aralık 2020 tarihleri arasındaki eylem ve kararlarını raporlaştırdı. Bu rapora göre ; yandaş kanallara yalnızca 400 bin lira para cezası verilirken, muhalif kanallara tam 25 katı, 10 milyon liralık ceza kesildi. A Haber, Kanal 7, TV Net, TGRT Haber'le ilgili 1 yıl boyunca hiçbir dosya görüşülmedi ve hiçbirine ceza verilmedi. Bir yıl boyunca 102 bin 500 şikayetle RTÜK'e en çok şikayet edilen kanal olan ATV hakkında ise Üst Kurul gündemine yalnızca 2 dosya alındı. Kurul, bu kanala bir kez "Türkçe'nin kaba kullanımından" uyarı yaptırımı, 1 kez de "ailenin korunması"na aykırılıktan idari para cezası verdi. ATV'ye verilen para cezası, beyan ettiği reklam geliri üzerinden 400 bin lira olarak hesaplandı. İlhan Taşcı'nın raporuna göre, aynı dönemde, TELE 1 hakkında 16 idari para cezası, 8 gün boyunca 2 program durdurma ve 1 kez de beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 19 ceza verildi. Üst Kurul, Halk TV'ye 12 kez idari para cezası, 10 gün boyunca süren 2 program durdurma, bir kez de beş günlüğüne ekran karartma olmak üzere 15 yaptırım kararına imza attı. KRT'ye 3 kez idari para cezası verildiği, Fox TV'ye RTÜK tarafından 9 kez idari para cezası verilirken, 1 kez de 3 ana haber bülteninin durdurulmasına hükmetti. Habertürk'e ise 1 kez uyarı, 5 kez idari para cezası, 1 kez de 5 günlüğüne program durdurma cezası verildi. muhalif çizgideki televizyon kanallarına kesilen idari cezaların parasal karşılığı ise kayıtlara yaklaşık 10 milyon lira olarak geçti.

247. **30 Nisan 2020** - RTÜK, FOX TV ana haber bülteninin künye bilgilerinde "FETÖ/PDY soruşturmaları" kapsamında tutuklu olarak cezaevinde bulunan Ercan Gün'ün "haber planlama müdürü" olarak gösterildiği **gerekçesiyle FOX TV'ye en <u>üst sınırdan idari para cezası verdi.</u>**

248. **30 Nisan 2020** - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Halk TV'de Ayşenur Arslan'ın sunduğu **"Medya Mahallesi" programına beş kez program durdurma cezası verdi.** Cezanın hangi gerekçe ile verildiği öğrenilemedi.

249. **7 Mayıs 2020** - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), **Halk TV'de** yayınlanan "Sözüm Var" isimli programa konuk olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nun programdaki sözleri nedeniyle **5 kez program durdurma cezası** ve **5 kez idari para cezası verdi.**

250. **7 Mayıs 2020** - RTÜK, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in konuk olduğu **Habertürk** TV'de yayınlanan "Teke Tek" programına programda kullanılan kimi ifadeleri gerekçe göstererek idari para cezası verdi.

251. **19 Mayıs 2020 -** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) **Kafa Radyo'da** yayınlanan Nihat Sırdar tarafından sunulan programa "Evde kendi patates cipsimi yaptım. Yanında bira iyi gider" şeklindeki seyirci mesajının program sırasında okunduğu gerekçesiyle 3 kez yayın durdurma cezası verdiği öğrenildi.

252. **21 Mayıs 2020** -, Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK), **Halk TV'ye 5 ayrı program** (Medya Mahallesi [2 ayrı yayın], Günaydın Türkiye, Şimdiki Zaman Siyaset ve Şule Aydın'la Haber Masası) **nedeniyle toplam 129 bin 405 TL idari para cezası verdiği öğrenildi.**

253. **22 Mayıs 2020-** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), **Ülke TV'de** yayınlanan bir programa konuk olarak katılan Sevda Noyan'ın sözleri nedeniyle 'halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği' gerekçesiyle Ülke TV'ye 3 kez program durdurma cezası verilmesine karar verdi.

254. **22 Mayıs 2020 -** Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un kiraladığı vakıf arazisine yaptırdığı yapıların İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına dair **Cumhuriyet gazetesind**e yer alan haberler gerekçe gösterilerek gazeteye Basın İlan Kurumu tarafından 35 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. Söz konusu haberle ilgili muhabir Hazal Ocak, foto muhabir Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 'terör örgütlerine hedef göstermek' iddiasıyla soruşturma başlatmıştı.

255. **22 Mayıs 2020** - Birgün gazetesine Kızılay ile ilgili haberleri nedeniyle Basın İlan Kurumu tarafından 7 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi.

256. **1 Temmuz 2020** - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), **Tele1 kanalına** 30 Nisan 2020 tarihli ana haber bülteninde ve 24 Mayıs 2020 tarihinde ekrana gelen "Karanlıktan Aydınlığa" isimli programda Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili kullanılan ifadeler nedeniyle 5 gün yayın durdurma cezası verilmesine karar verdi.

257. **1 Temmuz 2020 -** RTÜK, **Tele 1 kanalına** "18 Dakika" isimli programda sunucu Merdan Yanardağ'ın Osmanlı Padişahı II. Abdülhamit ile ilgili sarf ettiği sözler nedeniyle üt sınırdan idari para cezası verdi.

258. **1 Temmuz 2020** - RTÜK, **Halk TV**'ye 16 Haziran 2020 tarihinde yayınlanan "Medya Mahallesi" isimli programda gazeteci Hüsnü Mahalli'nin sarf ettiği sözler nedeniyle 5 gün yayın durdurma cezası verilmesine karar verdi.

259. 16 Kasım 2020 - 14 Nisan 2020 tarihli "Boğaz'da kaçak var" başlıklı haber nedeniyle **Cumhuriyet gazetesine,** Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un şikâyeti üzerine Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından 45 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. Cezaya ilişkin İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi'ne yapılan itirazın reddedilmesi üzerine cezanın 28 gününün 16 Kasım 2020 tarihinde uygulanmaya başlandığı bildirildi.

g- Erişim Engeli Getirilen İnternet Sayfaları…

(Bölüm girişinde ihlal tablosu bulunmaktadır)

2020 yılında Sulh Ceza Hakimliği kararları ile 28 internet sitesine erişim engeli getirildiği tespit edilebilmiştir.

260. 13 Şubat 2020 - Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın ve babasının Kanal İstanbul güzergahında arsa satın aldığına dair haberlere erişimin İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararı ile engellendiği 13 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. Leman dergisinin 22 Ocak 2020 tarihinde çıkan sayısının kapağında yer alan konuyla ilgili karikatürün de erişime engellendiği bildirildi.

261. **21 Şubat 2020** - Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığına yönelik haberlere erişim engeli getirilmesine ilişkin haberlerin yer aldığı internet sayfalarına İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 21 Şubat 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

262. **22 Şubat 2020** - Elazığ'da yaşamını yitiren Kırgızistanlı gazeteci Yeldana Kaharman ile ilgili Ekşi Sözlük isimli internet sitesinde yer alan sayfaya erişimin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Şubat 2020 tarihli kararı ile engellendiği 22 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

263. **18 Haziran 2020 -** Sözcü gazetesinin internet sayfasında yer alan bir habere İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 8 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği 18 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

264. 22 Haziran 2020 - Ekşi Sözlük isimli internet sitesinde yer alan ve aralarında "Emine Erdoğan'ın çantası", "Bilal'e anlatır gibi anlatmak" başlıklarının da yer aldığı 6 başlığa erişimin İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19 Haziran 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.

265. 2 Temmuz 2020- https://www.hurriyet.com.tr/, https://twitter.com/ececelk, https://odatv4.com/, https://twitter.com/sozluk internet sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yer alan bir habere İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

266. **9 Temmuz 2020** - https://halktv.com.tr/ internet sitesinde yer alan bir habere ve Halk TV Youtube kanalında yer alan bir videoya erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 9 Temmuz 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.

267. **1 Temmuz 2020** - **124 ayrı internet adresine** Kocaeli 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

268. **11 Temmuz 2020** - https://www.evrensel.net/ ve https://kizilbayrak45.net/ internet sitelerinde yer alan **bir habere** Gaziantep 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

269. 14 Temmuz 2020- https://odatv4.com/, https://www.birgun.net/, https://tele1.com/, https://t24.com.tr/, https://dokuz8haber.net/ internet sitelerinde yer alan, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödemesi gerek katkı payları ile ilgili **bir habere** Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

270. 16 Temmuz 2020- https://odatv4.com/, https://www.sozcu.com.tr/ internet sitelerinde ve https://twitter.com/OzlemGurses, https://twitter.com/mustafa_asci46 sosyal medya hesaplarında yer alan eski TRT çalışanı Mustafa Aşçı ile ilgili bir habere İstanbul 11. Sulh Ceza Hakimliğinin 16 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

271. 22 Temmuz 2020 - https://www.cumhuriyet.com.tr/, https://gazetemanifesto.com/internet sitelerinde yer alan Hazine ve Maliye Bakanı ile ilgili bir habere İstanbul Anadolu Adliyesi 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

272. **11 Ağustos 2020 -** www.ankahaber.com.tr, www.cumhuriyet.com.tr, www.odatv.com, www.birgun.net, www.sol.org.tr ve www.krttv.com.tr haber sitelerinde 6 Ağustos 2020 tarihinde yayınlanan, TMSF'ye ait bir arazinin ihalesinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın sınıf arkadaşı tarafından alınmasına ilişkin bir haber İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 11 Ağustos 2020 tarihinde erişime engellendi.

17 Ağustos 2020-

273. https://odatv4.com/, http://haber.sol.org.tr/, https://halktv.com.tr/ internet sitelerinde yer alan, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ile ilgili bir habere İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi. Erişim engeli kararının gerekçesinin kişilik haklarının ihlali olduğu öğrenildi.

274. **Ağustos 2020-** https://ankahaber.net/, https://t24.com.tr/ ve https://ilerihaber.org/ sitelerinde yer alan, TMSF'ye ait bir arazinin ihalesinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın sınıf arkadaşı tarafından alınmasına ilişkin bir haberin erişime engellenmesiyle ilgili haberler İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından, kişilik haklarının erişime engellendiği öğrenildi.

275. **20 Ağustos 2020 -** Üsküdar'da Maliye'ye bağışlanan bir arazinin Sağlık Bakanı Koca'nın kurucusu olduğu Medipol Hastanesi tarafından otopark olarak kullanılmasına ilişkin https://www.birgun.net/, https://www.cumhuriyet.com.tr/ ve https://www.yenicaggazetesi.com.tr / sitelerinde yer alan haberlere erişimin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 20 Ağustos 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

276. **4 Eylül 2020 -** Komşusunun köpeğini öldürdüğü iddia edilen bir kişi ile ilgili https://eksisozluk.com/ sitesinde yer alan bir başlığa Beykoz Sulh Ceza Hakimliği'nin 4 Eylül 2020 tarihli kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.

277. **26 Ağustos 2020 -** AKP'li Bahçelievler Belediyesi'nin gıda kolisi ihalesiyle ilgili https://www.birgun.net/ sitesinde yer alan habere erişimin Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Ağustos 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

278. **20 Ağustos 2020 -** İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin metro projesi için aldığı kredinin bir asfalt firmasının alacakları gerekçesiyle haczedilmesine dair https://www.sol.org.tr/, https://www.gercekgundem.com/ ve http://www.krttv.com.tr/ sitelerinde yer alan haberlere erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 20 Ağustos 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

279. **9 Eylül 2020 -** Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın çantasıyla ilgili https://yesilgazete.org/, https://onedio.com/ ve https://eksisozluk.com/ sitelerinde yer alan içeriklere erişimin İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 9 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

280. **15 Eylül 2020 -** Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nün Covid-19 test kiti satın aldığı şirketin yönetim kurulu başkanına ait şirketlerin, manipülatif işlemleri nedeniyle borsada işlem yapmasının Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yasaklanmasına ve şirketin icra kurulu başkanının AKP il yöneticisi olmasına ilişkin, https://www.cumhuriyet.com.tr/ sitesinde yayınlanan habere erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 15 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendiği öğrenildi.

281. **23 Eylül 2020 -** ABD Mali Suçları Uygulama Ağı'na (Financial Crime Enforcement Network-FinCEN) sunulan Şüpheli Eylem Bildirimi (SAR) raporlarında Çalık Holding'e bağlı Aktif Bank'ın yer almasına dair https://www.dw.com/tr, https://tele1.com.tr/ ve Kaliforniya merkezli yayın yapan https://www.courthousenews.com/ sitelerinde yer alan haberlere erişim İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Eylül 2020 tarihli kararıyla engellendi.

282. **25 Eylül 2020 -** Bakırköy Cezaevi'nde görevinden alınan hekimin yerine yapılan atamayla ilgili, Cumhuriyet gazetesine ait https://www.cumhuriyet.com.tr/ ve http://www.diken.com.tr/ internet sitelerinde yer alan bir habere Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Eylül 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

283. **29 Eylül 2020 -** ABD Mali Suçları Uygulama Ağı'na (Financial Crime Enforcement Network-FinCEN) sunulan Şüpheli Eylem Bildirimi (SAR) raporlarında Çalık Holding'e bağlı Aktif Bank'ın yer almasına dair https://www.dw.com/tr/, https://www.cumhuriyet.com.tr/, https://halktv.com.tr/, https://tele1.com.tr/ internet sitelerinde yer alan haberlere İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 29 Eylül 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

284. **1 Ekim 2020 -** Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın yurtdışına döviz kaçırdığı iddia edilen bir şirketle ilgili işlemlerine dair https://odatv4.com/ internet sitesinde yer alan bir habere İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

285. **30 Eylül 2020 -** Yazar Aziz Tunç ile yapılan bir söyleşi ile İzmir'de cami hoparlörlerinden "Çav Bella" marşının çalışmasına dair https://alevinet.com/ internet sitesinde yer alan iki habere İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

286. **2 Ekim 2020 -** ABD Mali Suçları Uygulama Ağı'na (Financial Crime Enforcement Network-FinCEN) sunulan Şüpheli Eylem Bildirimi (SAR) raporları ve Berat Albayrak hakkında https://www.birgun.net/ ve https://cumhuriyet.com.tr/ gazetelerinin internet sitelerinde yer alan haberler ile https://eksisozluk.com/ internet sitesinde yer alan bir içeriğe erişim İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Ekim 2020 tarihli kararıyla engellendi.

287. 14 Aralık 2020 - İstanbul Bağımsız Milletvekili Ahmet Şık'ın sosyal medya hesabından bir yargı mensubuna ilişkin kadına şiddet ve yolsuzluk iddialarıyla açılan soruşturma hakkında yapılan 5 ayrı paylaşımına İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

288. **14 Aralık 2020 -** @perchem sosyal medya hesabının, maruz kaldığı cinsel taciz ile ilgili yaptığı 3 paylaşıma ve bununla ilgili https://eksisozluk.com/ internet sitesinde yer alan bir habere Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Aralık 2020 tarihli kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildiği öğrenildi.

7- TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ

(Toplanma ve gösteri hakkına yönelik ihlaller bu bölümde yer alan 73 vaka ile sınırlı olmayıp, tabloda Gözaltı, İşkence ve Kötü Muamele ile Örgütlenme Özgürlüğüne yönelik ihlaller bölümlerinden alıntılamalar da yapılmış olup durum birlikte değerlendirilmelidir.)

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU		
Yasaklanan, engellenen, müdahale edilen etkinlikler		
Yasaklanan etkinlikler	- 12 'i "Cumartesi Anneleri" eylemi, - 11' i " F Oturması" Hasta mahpus eylemi, - 6 sı çevre eylemi, - 23 Nisan etkinliği, - Kürtçe Tiyatro gösterimi, - 8 Mart yürüyüşü, o 1 Mayıs kutlamaları, - Deniz Gezmiş anması, - Grup Yorum Konserleri - Festival - Öğrenci eylemleri - 7 si gözaltı bölümünde yer alan Dahil **60 Etkinlik**	**Toplam :** **242** **ihlal**
Etkinliklere polis müdahalesi	- 47 etkinliğe yasak gerekçesi ile , - 123 etkinliğe yasak kararı belirtilmeden,	
Polis/ jandarma tarafından etkinlik gerekçe göstermeden engellenen etkinlik	- 12 engellenen etkinlik	
İl genelinde Uzun süreli etkinlik yasakları		
İl genelinde uzun süreli etkinlik yasakları	(İstanbul, Balıkesir, Kırklareli, Kocaeli, Edirne, Sakarya, Tekirdağ, Bursa'da) **8 İlde Toplam 191 gün süreyle**	**Toplam** **311 gün**
İl genelinde etkinliklerin yasaklandığı illerde bu yasağa ek olarak illere giriş çıkışlara da sınırlama getirilmesi	4 ilde (Edirne, Tekirdağ, Sakarya, Bursa) toplam 30 gün süreyle	
Açık hava etkinliklerinin 50 kişi ile sınırlandırılması	(15 Haziran-14 Eylül 2020- İstanbul) 90 Gün	

<table>
<tr><td colspan="3">Toplantı ve gösterilere katılanlara yönelik gözaltı, adli kontrol ve idari para cezaları</td></tr>
<tr><td>Toplantı ve gösterilerde gözaltına alınanlar</td><td>1394 kişi (“Gözaltı” bölümünden alıntı)</td><td rowspan="2">- 1394 gözaltı

- 278 adli kontrol
- 77 idari para cezası

<u>Toplam 1742 ihlal (*)</u></td></tr>
<tr><td>Toplanı ve gösterilere katılıp serbest bırakılanlara verilen adli kontrol ve idari parea cezaları</td><td>- 277 kişiye adli kontrol,
- 1 kişiye ev hapsi ,
- 77 kişiye toplam 161. 619 TL İdari para cezası,
(Çevre eylemlerine katılan 39 kişiye 124.000 TL,
toplumsal olaylara katılan 37 kişiye Toplam 37.000 TL
1 gazeteciye 579. TL olmak üzere)</td></tr>
<tr><td colspan="3">(*) 1394 gözaltı “Gözaltı” bölümünde ihlal olarak toplam sayıya dahil edileceğinden bu bölümün ihlal sayısı ” 348” olarak toplam ihlal sayısına eklenecektir.</td></tr>
</table>

Bu bölümde yer alan 73 vakada; 12 si Cumartesi Anneleri, 11’i F Oturması,6 sı çevre eylemi olmak üzere, 23 Nisan etkinliği, Kürtçe Tiyatro gösterimi, konser, 8 Mart, 1 Mayıs ve Çevre etkinlikleri, Deniz Gezmiş anması dahil **53 Etkinliğin yasaklandığı / yasaklanan etkinliklerin 40’ına polis müdahalesi gerçekleştiği/** 12 etkinliğin ise yasak gerekçe gösterilmeksizin güvenlik güçleri tarafından engellendiği/ ve İl valilikleri tarafından alınan uzun süreli yasak kararları ile açık hava etkinliklerinin İstanbul, Balıkesir, Kırklareli, Kocaeli, Edirne, Sakarya, Tekirdağ, Bursa olmak üzere **8 il genelinde toplam 191 gün boyunca yasaklandığı/** Bu yasakların 30 gününde Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ ve Bursa **illerine giriş çıkışlara da kısıtlama getirildiği**, ayrıca İstanbul Valiliği tarafından açık hava etkinliklerine katılımın 15 Haziran’dan başlamak üzere, tamamen yasaklandığı 14 Eylül tarihinde kadar yaklaşık 90 gün süreyle **50 kişi ile sınırlandığı** tespit edilmiştir.

Gözaltı ve işkence klasöründe üstteki tespitlere ek olarak; toplumsal olaylarda 1394 kişinin gözaltına alındığı,7 ‘si çevre eylemi olmak üzere 130 eyleme polis müdahalesi olduğu, 7 etkinliğin yasaklandığı , eylemlerde gözaltına alınıp bırakılanlara 278 adli kontrol kararı ve toplam 161.619 TL idari para cezası uygulandığı tespit edilmiştir. Verilen idari para cezalarının 124Bin20TL si çevre eylemlerine, 37Bin TL ise diğer toplumsal gösterilere katılanlara verilmiştir.

1. **03.01.2021 - Üniversite Öğrencileri eylemine polis engeli ve müdahale -** İstanbul Üniversitesi yemekhanelerinde kahvaltının kaldırılması ve indirimli öğün sayısının bire düşürülmesine karşı 2 Ocak 2020 tarihinde rektörlüğe dilekçe vermek isteyen öğrencilere polis copla müdahale etti. Polis, Merkez Kampüs dışındaki fakültelerden gelen öğrencilerin kampüse girişine, kampüsteki öğrencilerin de dışarı çıkışına izin vermedi.

2. **4 Ocak 2020- Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale-** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 23 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 771'incisi öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
3. **4 Ocak 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale -**İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 4 Ocak 2020 tarihinde 406. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
4. **11 Ocak 2020 Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale-** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 23 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 772.'si öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
5. **11 Ocak 2020**- **F Oturmasına yasak ve müdahale** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 11 Ocak 2020 tarihinde 407. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
6. **16 Ocak 2020 toplantı ve gösteriye müdahale ve 2911 s.k aykırılık-** HDP belediyelerine kayyım atanmasını protesto etmek için 23 Ağustos 2019 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 11 kişi (gazeteciler Perihan Erkılınç Okay, Mehmet Şahin ve Berfin Aslan ile Volkan Atmaca, Umut Akgül, Selda Erbil, Melek Andan, İlayda Çalasın, Rojen Zaman, Gamze Taşçı ve Metin Yılmaz) hakkında "2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" iddiasıyla İstanbul Anadolu 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü.
7. **18 Ocak 2020 Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale -** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 23 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 773.'sü öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
8. **18 Ocak 2020**- **F Oturmasına yasak ve müdahale-** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 18 Ocak 2020 tarihinde 408. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
9. **25 Ocak 2020- Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale**, Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 23 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 774.'üncüsü öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
10. **25 Ocak 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale -** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 25 Ocak 2020 tarihinde 409. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan

polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.

11. **1 Şubat 2020 Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale**, Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 775.'si öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
12. **1 Şubat 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 1 Şubat 2020 tarihinde 410. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
13. **8 Şubat 2020-Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale**, Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 776.'sı öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
14. **8 Şubat 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 8 Şubat 2020 tarihinde 411. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
15. **15 Şubat 2020 Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 777.'si öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
16. **15 Şubat 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 15 Şubat 2020 tarihinde 412. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
17. **22 Şubat 2020- Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale**, Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 778.'si öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
18. **22 Şubat 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 22 Şubat 2020 tarihinde 413. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
19. **25 Şubat 2020 – Konser yasağı-** Grup Yorum ile dayanışmak için İstanbul'un Avcılar ilçesinde düzenlenmek istenen "Sanata Özgürlük Konseri", 25 Şubat 2020 tarihinde Avcılar Kaymakamlığı'nın kararı ile yasaklandı.

20. **29 Şubat 2020 Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale**, Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 779.'su öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
21. **29 Şubat 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-** İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 29 Şubat 2020 tarihinde 414. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi binasında açıklama yaptı.
22. **2 Mart 2020 İstanbul'da 1-10 Mart tarihleri arasında il genelinde 10 gün etkinlik yasakları-** İstanbul Valiliği, 2 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde TSK'nin **"Suriye'de yürütmekte olduğu askeri operasyonları eleştirmeye veya bu operasyonların sonlandırılması amacıyla kamuoyu oluşturmaya yönelik"** toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, stant açma, imza toplama, bildiri, broşür dağıtma vb. etkinliklerin 1-10 Mart 2020 tarihleri arasında yasaklandığını duyurdu.
23. **5 Mart 2020 Balıkesir'de 5-15 Mart tarihleri arasında il genelinde 10 gün etkinlik yasakları-**Balıkesir Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile **Suriye'de devam etmekte olan askeri harekatı protesto etmek amacıyla yapılacak toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, stant açma, imza toplama, bildiri, broşür dağıtma benzeri** her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
24. **5 Mart 2020 Kırklareli 'de 5-15 Mart tarihleri arasında il genelinde 10 gün etkinlik yasakları-**Kırklareli Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile **"Savaşa Hayır vb. konular adı altında yapılacak"** miting, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, imza kampanyası, stant/çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma ve benzeri her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
25. **5 Mart 2020 Kocaeli 'de 5-7 Mart tarihleri arasında il genelinde 2 gün etkinlik yasakları** Kocaeli Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile **"Savaşa Hayır vb. konular adı altında yapılacak"** açık ve kapalı yer toplantıları, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stant açma, imza kampanyası, çadır kurma, meşale yakma, el ilanı/bildiri, broşür dağıtma, protesto eylemi ve benzeri her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 2 gün süreyle yasakladı.
26. 7 Mart 2020 **Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 780.'si öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine aralarında TİHV Genel Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın da bulunduğu insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
27. **7 Mart 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-** İHD İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 7 Mart 2020 tarihinde 415. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
28. **8 Mart 2020- 8 Mart etkinliklerine yönelik yasak ve müdahale-** İstanbul Valiliği 8 Mart 2020 akşamı Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi üzerinde yapılacak Feminist Gece Yürüyüşü'nü yasakladı. Yürüyüş için Sıraselviler Caddesi'nde toplanan kadınlara polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. Polisin ayrıca gazetecilere de müdahale ettiği ve onları alandan uzaklaştırmaya çalıştığı bildirildi. Müdahale

sonucu en az 32 kadının gözaltına alındığı ve gözaltına alınanlar arasında Gazete Yolculuk muhabiri Buse Söğütlü ile ismi öğrenilemeyen 2 gazetecinin de olduğu öğrenildi. Gözaltına alınanlar 9 Mart 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

29. **21 Mart 2020 Cumartesi Anneleri Buluşmasına yasak ve müdahale** Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 780.'si öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engelleme üzerine aralarında TİHV Genel Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın da bulunduğu insan hakları savunucuları ve siyasi parti temsilcileri İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
30. **21 Mart 2020- F Oturmasına yasak ve müdahale-**İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle 21 Mart 2020 tarihinde 417. kez düzenlenmek istenen "F Oturumu"na, Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis tarafından izin verilmedi. İnsan hakları savunucuları, bu engelleme üzerine İHD İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokakta bir basın açıklaması yaptı.
31. **11 Mart 2020- Edirne'de Engellenen Avukatlar-** İstanbul, Antalya, Tekirdağ ve Kırklareli barolarının başkanlarını ile bu barolara bağlı avukatların, mültecilerin maruz kaldığı hak ihlallerini gözlemlemek üzere 11 Mart 2020 tarihinde Edirne'nin Pazarkule sınır bölgesine yaptığı ziyaretin valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından engellendiği öğrenildi.
32. **2 Nisan 2020 Kocaeli 'de 2-16 Nisan tarihleri arasında il genelinde 14 gün etkinlik yasakları** Kocaeli Valiliği 2 Nisan 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile, "koronavirüs salgınının halk üzerinde korku/panik oluşturabileceği ve toplu halde yapılacak her türlü eylem/etkinliklerin söz konusu virüsün yayılması açısından risk oluşturduğu" gerekçesiyle il genelinde açık ve kapalı yer toplantıları, her türlü bilimsel, kültürel, sanatsal ve benzeri toplantı ve aktiviteler, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stant açma, imza kampanyası, çadır kurma, meşale yakma, el ilanı/bildiri, broşür dağıtma, protesto eylemi vb. eylem ve etkinlikleri 2 Nisan 2020 ile 16 Nisan 2020 tarihleri arasında yasakladı.
33. **4 Nisan 2020- Helin Bölek'in Cenazesine Yönelik Kısıtlama ve Müdahale-** Grup Yorum üzerindeki baskılar ve yasaklamaların sona ermesi ve adil yargılanma talebiyle yaptığı ölüm orucunun 288. günü olan 3 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitiren Helin Bölek'in 4 Nisan 2020 tarihinde yapılmak istenen cenaze töreni öncesinde Grup Yorum üyesi Meral Hır İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'nin önünde polis tarafından gözaltına aldı. Helin Bölek'in cenazesini İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesinde, ölüm orucunun sürdürüldüğü evden Okmeydanı Cemevi'ne getiren aracın önünün polis tarafından kesildiği ve aracı kullanan kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Helin Bölek'in cenazesini taşıyan aracın polisin baskısıyla doğrudan Feriköy Mezarlığı'na götürüldüğü bildirildi. Feriköy Mezarlığı'na sadece Helin Bölek ile İbrahim Gökçek'in ailelerinin girmesine izin verildiği öğrenildi. Cenazeye katılmak isteyenlere biber gazı ve tazyikli suyla müdahale eden polis aralarında 1 çocuğun da olduğu 19 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
34. **18 Nisan 2020 – 23 Nisan etkinliklerine yasak-** Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenecek 23 Nisan etkinliklerinin Kadıköy Kaymakamlığı tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek 18 Nisan 2020 tarihinde yasaklandığı öğrenildi.
35. **1 Mayıs Gösterilerine Sokağa Çıkma Yasağı gerekçesi ile getirilen Yasak , Kısıtlama ve Müdahaleler -**1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'na yürümek üzere Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Merkezi'nden çıkan sendika yöneticilerine polis müdahale etti. Müdahale sonucu aralarında DİSK Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu'nun da olduğu 15 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu, Dev Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Özgür Karabulut, Dev Sağlık-İş Sendikası Genel Sekreteri Erdoğan Demir, Gıda-İş Sendikası Genel

Başkanı Seyit Aslan, Enerji-Sen Genel Başkanı Süleyman Keskin, Gıda-İş Genel Sekreteri Olcay Ozak, Birleşik-Metal İş Yönetim Kurulu üyesi Seyfettin Gülengün, Tekstil Sen İstanbul Şube Başkanı Asalettin Aslan, DİSK uzmanı Faruk Işık, Sosyal-İş uzmanı Cemal Bilgin, Birleşik-Metal İş yöneticisi Muhammet Yurtsever, Halkevleri Genel Sekreteri Özge Ozan, Halkevleri üyesi Ersin Kiriş ve Polat Deniş Gülşen. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3.180'er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

36. 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Şişli'den Taksim Meydanı'na yürümek için toplanan gruba müdahale eden polis 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
37. 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'nda pankart açan gruba müdahale eden polis 1'i gazeteci 3 kişiyi (Gamze Nihal İyidoğan, Ekinsu Aktaş ve Önsöz Tv muhabiri Sena Şat Karaköy) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar polisteki ifade işlemlerinin ardından para cezası kesilerek serbest bırakıldı.
38. 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'nda eylem yapan Grup Yorum korosu üyesi Tuğçe Tayyar ve İdil Kültür Merkezi çalışanı Baki Can Işık gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
39. 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'na çıkmak isteyen Halkevi üyelerine müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
40. 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 1 Mayıs'ı kutlayan İnşaat-İş ve Umut-Sen üyelerine müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
41. **6 Mayıs 2020**- **Deniz Gezmiş Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin yıldönümüne dair basın açıklamasına engelleme-** Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin yıldönümüyle ilgili Emek Partisi (EMEP) ilçe örgütü tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine etkinliğin EMEP ilçe örgütünde gerçekleştirildiği öğrenildi.
42. **12 Mayıs 2020 – Bursa Kirazlıyayla'da ağaç kesimine karşı yapılacak eyleme engelleme ve müdahale-** Bursa'nın Yenişehir ilçesine bağlı Kirazlıyayla köyünde faaliyet gösteren maden şirketinin yapacağı ağaç kesimini engellemek için eylem yapan köylülere jandarma müdahale etti. Müdahale sonucu köylülerin jandarma tarafından araçlarına bindirilerek ağaç kesiminin yapılacağı alandan çıkartıldığı ve köylerine götürüldüğü öğrenildi. Müdahale sırasında gazeteci Yusuf Kayışoğlu çekim yaptığı gerekçesiyle gözaltına alındı. Yusuf Kayışoğlu ifade işlemlerinin ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı. Müdahale sırasında 1 kişinin ise yaralandığı öğrenildi. Jandarmanın destek için gelen DOĞADER üyelerinin köye girişine izin vermediği öğrenildi.
43. **20 Mayıs 2020- Anma etkinliğine Valilik yasağı, müdahale-** Mayıs ayı içinde yaşamını yitirmiş olan İbrahim Kaypakkaya, Haki Karer, Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin ve Necmi Önen'i anmak için 20 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen anmaya valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis, 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
44. **2 Haziran 2020 – Kaymakamlık yasağı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul Kadıköy'de çeşitli örgütler tarafından Covid-19 salgını sırasında yaşanan polis şiddetini protesto etmek için yapılmak istenen basın açıklamasına Kadıköy Kaymakamlığı'nın yasak kararını gerekçe göstererek izin vermeyen polis, 19 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
45. **9 Ağustos 2020 – Konsere Valilik yasağı-** İstanbul Yenikapı Miting Alanı'nda yapılmak istenen Grup Yorum konserine İstanbul Valiliği tarafından 2 Haziran 2020 tarihinde izin verilmediği öğrenildi.
46. **11 Haziran 2020- Etkinliğe Kaymakamlık yasağı-** basında yer alan haberlerden, Bilim Eğitim Estetik Kültür Sanat Vakfının (BEKSAV) tarafından "15-16 Haziran'dan Gezi'ye Direniş Günleri" etkinliğinin Kadıköy Kaymakamlığı tarafından yasaklandığı öğrenildi.
47. **14 Haziran 2020- 13 il genelinde 3-15 gün süreyle etkinlik yasakları**- HDP tarafından yapılacak "**Demokrasi Yürüyüşü" öncesinde 14 Haziran 2020 itibarıyla 13 ilde "yürüyüşe katılacak kişilerin" illere**

giriş ve çıkışlarına ve açık alanlarda yapılacak eylem ve etkinliklere valiliklerce kısıtlama getirildi. Kısıtlama getirilen iller ve kısıtlama süreleri: Kırklareli (7 gün), Edirne (3 gün), Kocaeli (15 gün), Sakarya (5 gün), Tekirdağ (3 gün), Adana (15 gün) ve Bursa (7 gün), Edirne Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını 14 Haziran 2020 ile 17 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı. **Kırklareli Valiliği** 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde düzenlenecek eylem ve etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği yasakladı.**Tekirdağ Valiliği** 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 17 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.**Kırklareli Valiliği** 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, açık yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans, panel, seminer vb. her türlü eylem/etkinlikleri 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı. **Kocaeli Valiliği** 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği kısıtlama getirdi. **Kocaeli Valiliği** 13 Haziran 2020 tarihinde yaptı açıklama ile il genlinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, açık yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans, panel, seminer vb. her türlü eylem/etkinlikleri 13 Haziran 2020 ile 27 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı. **Sakarya Valiliği** 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi. **Bursa Valiliği** 14 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, milletvekilleri hariç olmak üzere il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.

48. **15 Haziran 2020- Basın açıklamasına Jandarma engeli-** Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 15 Haziran 2020 tarihinde Edirne F Tipi Cezaevi önünde yapılmak istenen basın açıklamasının da jandarma tarafından engellendiği ve bunun üzerine basın açıklamasının başka bir yerde yapıldığı öğrenildi.
49. **15 Haziran 2020- İstanbul'da parti bina ve önünde yapılacak açıklamaları 50 kişi ile sınırlandırdı ve açık hava etkinliklerini sonraki bir açıklamaya kadar yasakladı-** İstanbul Valiliği 15 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurul Kararı gereği kısıtlama getirdi.
50. **17 Haziran 2020**- **Basın açıklamasına polis engeli-** İstanbul'un Kadıköy ilçesinde aralarında HDP milletvekillerinin, çeşitli siyasi parti yöneticilerinin de olduğu grup tarafından yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından izin verilmedi.

51. **19 Haziran 2020- Demokrasi Yürüyüşü etkinliğine polis engeli-** Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 19 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'dan Kocaeli Kandıra F Tipi Cezaevi'ne gitmek üzere oluşturulan "Mor Konvoy" İzmit-Kandıra yolu üzerindeki bir polis kontrol noktasında durduruldu. Polisin milletvekilleri ile genel merkez yöneticileri dışındakilerin geçişine izin vermediği öğrenildi. Ayrıca polisin gazetecilerin geçişini de engellediği bildirildi.
52. **1 Temmuz 2020 – Matuhay-Der basın açıklamasına polis engeli -** İstanbul'un Fatih ilçesinde Marmara Tutuklu ve Hükümlü Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (MATUHAY-DER) tarafından cezaevlerindeki hak ihlalleri ile ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.
53. **5 Temmuz 2020- Açık hava forumuna Kocaeli Valiliği yasağı-** Kocaeli Dayanışma Akademisi (KODA) tarafından 5 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleştirilecek "Biyolojisinden Ekonomi-politiğine Koronavirüs Küresel Salgını ve Ötesi: Dünyada Dayanışma ve Mücadele" konulu açık hava forumunun Kocaeli Valiliği tarafından yasaklandığı öğrenildi.
54. **25 Temmuz 2020- Cumartesi Anneleri'nin 800. Hafta buluşmasına valilik yasağı, polis engeli-** İstanbul Galatasaray Meydanı'nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 800'üncüsü öncesinde Galatasaray Meydanı'na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydanda yapılmasına izin vermedi. Engellemeye rağmen Galatasaray Meydanı'na karanfil bırakan kişilere müdahale eden polis 3 kişiyi (Hasan Karakoç, Maside Ocak ve Yaşar Aktaş) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
55. **25 Temmuz 2020 – Kazdağları doğa nöbeti eylemine valilik yasağı, müdahale-** Çanakkale'deki Kaz Dağları'nda devam etmekte olan doğa nöbetine katılmak isteyen yaşam savunucularının içinde olduğu 3 otobüsün 25 Temmuz 2020 tarihinde Eceabat ilçesinde jandarma tarafından durdurulduğu ve Çanakkale Valiliği'nin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek Çanakkale'ye girmelerine izin verilmediği öğrenildi. Engellemeye rağmen Çanakkale'ye gitmek isteyen gruba müdahale eden polis 9 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
56. **25 Temmuz 2020 – Kazdağları doğa nöbeti eylemine valilik yasağı, müdahale**- Doğa nöbetine katılmak üzere Çanakkale'de bekleyen gruba da polisin müdahale ettiği ve 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar 26 Temmuz 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
57. **26 Temmuz 2020- Kadın forumuna Valilik yasağı engeli-** İstanbul'un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı'nda Kadınlar Birlikte Güçlü Kolektifi'nin çağrısıyla düzenlenecek olan İstanbul Sözleşmesi ile ilgili foruma polis tarafından valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine forum Beşiktaş Denizcilik Müzesi'nin yanında gerçekleştirildi. Forumun sona ermesinin ardından 8 kişi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.
58. **9 Ağustos 2020- Grup Yorum Konserine valilik yasağı gerekçesi ile engelleme-** basında yer alan haberlerden Grup Yorum'un Yenikapı'da yapacağı "9. Bağımsız Türkiye Konseri"nin alanı ablukaya alan polis tarafından engellediği öğrenildi. Konser alanına giriş ve çıkışları kapatan polisin alanda pankart açan Grup Yorum üyelerine müdahale ettiği ve 25 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı bildirildi. Polisin alandaki gazetecileri de engellediği, kameralarına el koyarak görüntüleri sildiği öğrenildi. İstanbul Valiliği Haziran ayında yaptığı açıklamayla konsere izin verilmeyeceğini bildirmişti.
59. **8 Ağustos 2020- Düş Yolcuları Adalet Plaketleri etkinliğine kaymakamlık yasağı, Hill Otel-** Beyoğlu Kaymakamlığı 8 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Hill Otel'de Suruç Aileleri İnisiyatifi tarafından yapılması planlanan "Düş Yolcuları Adalet Plaketleri" törenini yasakladı.
60. **8 Ağustos 2020- Düş Yolcuları Adalet Plaketleri etkinliğine kaymakamlık yasağı, Önder Babat Kültür Merkezi-** Beyoğlu'nda bulunan Önder Babat Kültür Merkezi'nde yapılmak istenen tören kültür merkezini ablukaya alan polis tarafından Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasak kararı gerekçe gösterilerek engellendi.

61. **2 Eylül 2020- Etkinliğe valilik yasağı-** Türkiye Komünist Hareketi'nin (TKH) 13 Eylül 2020 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde yapacağı '100. kuruluş yıldönümü etkinliği' İstanbul Valiliği tarafından Covid-19 salgını kapsamındaki tedbirler gerekçesiyle 2 Eylül 2020 tarihinde yasaklandı.

62. **13 Eylül 2020 – Orman yangınlarına karşı etkinliğe polis engeli-** Halkların Demokratik Kongresi (HDK) Ekoloji Meclisi, Polen Ekoloji, Kaz Dağları İstanbul Dayanışması ve Doğanın Çocukları tarafından, Cudi Dağı'nda süren orman yangınları ile ilgili İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından Covid-19 salgını gerekçesiyle engellendi.

63. **12 Eylül 2020- Darbe karşıtı basın açıklamasına polis engeli-** 78'ler Girişimi, Türkiye Yazarlar Sendikası ve Karşı Sanat Çalışmaları tarafından 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile ilgili İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Kazancı Yokuşu'nda yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından Covid-19 salgını gerekçesiyle engellendi.

64. **11 Eylül 2020 - İstanbul'da 14 Eylülden itibaren il genelinde açık alanlarda yapılacak etkinliklere yasak-** İstanbul Valiliği 11 Eylül 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Covid-19 salgını önlemleri kapsamında İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu kararıyla açık alanlarda yapılacak konser, gösteri, festival gibi etkinlikleri 11 Eylül 2020 itibarıyla yasaklandığını duyurdu. Valilik daha sonra yaptığı açıklama ile yasaklama kararının 14 Eylül 2020 itibarıyla uygulanacağını ilan etti.

65. **15 Eylül 2020- İstanbul Tabip Odası etkinliğine kaymakamlık yasağı engeli-** İstanbul Tabip Odası üyeleri tarafından, Covid-19 salgını sürecinin yönetimine ilişkin acil eylem ve planlamanın açıklanması, sağlık çalışanlarının maddi ve manevi olarak desteklenmesi, Covid-19 hastalığının sağlık çalışanları için meslek hastalığı kapsamına alınması, Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın iptal edilmesi talepleriyle, 15 Eylül 2020 tarihinde İstanbul Tıp Fakültesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne yapılmak istenen yürüyüş, Fatih Kaymakamlığı'nın Covid-19 salgınına dair tedbirler kapsamındaki kararını gerekçe gösteren polis tarafından engellendi.

66. **20 Eylül 2020- Kanal İstanbul Projsine karşı yapılacak yürüyüşe valilik yasağı-** tarihinde Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu tarafından Kanal İstanbul projesine karşı Yeniköy'den Karaburun'a yapılacak yürüyüşün İstanbul Valiliği tarafından Covid-19 salgını ve 'milli güvenlik, kamu düzeni ve genel ahlak' gerekçeleriyle 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na dayanarak yasaklandığı öğrenildi.

67. **22 Eylül 2020- Kazdağları Nöbeti'ne jandarma engeli-** Çanakkale'deki Kaz Dağları'nda yapılmak istenen altın madeni işletmesine karşı sürdürülen doğa nöbetinin tutulduğu alana 22 Eylül 2020 tarihinde jandarma tarafından baskın yapıldığı ve 4 kişinin gözaltına alındığı, nöbet alanının jandarma tarafından tahliye edildiği öğrenildi.

68. **29 Eylül 2020- basın açıklamasına kaymakamlık yasağı -** Halkların Demokratik Partisi (HDP) üye ve yöneticilerinin gözaltına alınmasını protesto etmek için 29 Eylül 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde HDP ilçe örgütü tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis Gebze Kaymakamlığı'nın kararını gerekçe göstererek izin vermedi.

69. **5 Ekim 2020- İsveçli heyetin Selahattin Demirtaş ile görüşmesine hapishane idaresi engeli-** İsveç Sol Parti Genel Başkanı Jonas Sjöstedt, Meclis Başkanvekili Lotto Jonhson Formarve ve İsveç Sol Parti Dış İlişkiler Sorumlusu H. Erik Metz Swernaling'den oluşan bir heyetin, Edirne F Tipi Cezaevi'nde tutulan HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile 5 Ekim 2020 tarihinde yapmak istedikleri görüşmeye cezaevi idaresinin izin vermediği öğrenildi.

70. **13 Ekim 2020- Kürtçe tiyatro oyununa Kaymakamlık yasağı-** İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Şehir Tiyatroları sahnesinde Teatra Jîyana Nû tarafından, İtalyan oyun yazarı Dario Fo'nun oyunundan Kürtçeye

çevrilerek sahnelenecek olan Bêrû: Klakson Borizan Birt isimli oyunun gösterimi 13 Ekim 2020 tarihinde Gaziosmanpaşa Kaymakamlığı tarafından 'kamu düzenini bozabileceği' gerekçesiyle yasaklandı. Kararın İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün talebi üzerine alındığı öğrenildi. İçişleri Bakanı Yardımcısı İsmail Çataklı sosyal medya üzerinden yasaklama kararına ilişkin şu açıklamayı yaptı: "Kürtçe tiyatro elbette ki serbesttir. Ancak, PKK terör örgütünün propagandasını içeren tiyatro Kürtçe de olsa, Türkçe de olsa, Arapça da olsa müsaade edilmez. Buna izin verenlerle ilgili de gerekli yasal işlemler başlatılmıştır". İstanbul Valiliği ise şu açıklamayı yaptı: "Gaziosmanpaşa Kaymakamlığımız 'BERU' tiyatro oyununu Kürtçe dilde olduğu için değil, PKK propagandası içermesi nedeniyle yasaklamıştır. Konuyla ilgili adli süreç başlatılmıştır".

71. **8 Aralık 2020- Basın açıklamasına polis engeli-** Abdullah Öcalan üzerindeki tecride karşı cezaevlerinden başlayan açlık grevleri ile ilgili Halkların Demokratik Kongresi (HDK), Özgür Kadın Hareketi (TJA) ve HDP Kadın Meclisi tarafından 8 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Fatih ilçesindeki Aksaray Meydanı'nda yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu kişilerin basın açıklamasını yapmak üzere Marmara Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin (MA-TUHAY-DER) binasına yürüdüğü, polisin orada da basın açıklaması yapılmasını engellediği öğrenildi. HDP Fatih ilçe binası önünde yapılan açıklamanın ardından polisin müdahalesi sonucu 1 kişi (HDP ilçe yöneticisi Erkin Barın) gözaltına alındı.
72. **11 Aralık 2020- HDP basın toplantısına polis engeli-** HDP İstanbul Gençlik Meclisi tarafından 11 Aralık 2020 tarihinde İstanbul Beyoğlu Okmeydanı'nda yapılmak istenen halk toplantısına polis tarafından izin verilmedi.
73. **17 Aralık 2020 – Panele polis engeli-** İstanbul'un Sultangazi ilçesinde HDP ilçe binasında düzenlenen "Birleşik Devrimci Mücadele" başlıklı panele polis tarafından engel olundu.

8- ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ

(Örgütlenme özgürlüğüne yönelik ihlaller bu bölüm ile sınırlı olmayıp, Gözaltı, İşkence ve Kötü Muamele, Toplantı ve Gösteri Özgürlüğü ile Kaçırılma ve Ajanlık Dayatması bölümlerinde de örnekler bulunmaktadır. Alana yönelik ihlallerin boyutu tamamı üzerinden düşünülmelidir.)

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU		
Bu bölümde incelenen vaka sayısı		55
Basılan, saldırıya uğrayan kurumlar / örgütler	- HDP İstanbul İl binası, - HDP Bakırköy İlçe binası, - İdil Kültür merkezi (2 defa), - EğitimSen 5 Nolu Şube binası, - Armutlu Cemevi	**Toplam:** **5 kurum** **6 defa**
Yöneticileri baskıya uğrayan kurumlar	- İstanbul Barosu, - Uluslararası Af Örgütü, - Eşit Haklar Derneği - Yurttaşlık Derneği - İnsan Hakları Gündemi Derneği, - Hayvanları Koruma Kurtarma ve Yaşatma Derneği(HAYKURDER) - Kadın Koalisyonu - Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu, - Hrant Dink Vakfı - İdil Kültür Merkezi - Armutlu Cemevi - Grup Yorum Müzik Grubu - Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, - EGE TUHAY-DER - Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) - Sosyalist Gençler Dernekleri Federasyonu (SGDF) - Halkevi (Sarıyer) - Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) - Halkların Demokratik Partisi (HDP) - Emek Partisi (EMEP) - Ezilenlerin Sosyalist Partisi(ESP) - Devrimci Parti - Türkiye İşçi Partisi - İyi Parti, - Gelecek Partisi - İstanbul Büyükşehir Belediyesi - Yalova Belediyesi - Balıkesir Erdek belediyesi	**Toplam** **28** **Kurum**

Hedef gösterilen ve ardından saldırıya maruz kalan kurum temsicileri	- CHP Gençlik Kolları İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterildi, aynı gün bir üyesinin evi basıldı. - CHP İstanbul İl başkanı Canan Kaftancıoğlu İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterildi, devamında medyada ağır linçe uğradı, devam eden davalarında ağır cezalara çarptırıldı. - Barış Atay (TİP milletvekili) İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterildi. Ertesi gün Kadıköyde bir grubun saldırısına uğradı. - Ayhan Sefer Üstün'ün(Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı) evi silahlı saldırıya uğradı	**Toplam 4 Kurum Temsilcisi**
Gözaltına alınan kurum temsilcileri	**105+203("Gözaltı" bölümünden)**	TOPLAM: - 308 gözaltı - 42 tutuklama - 33 adli kontrol - 15 soruşturma - 94 dava - 17 Fezleke
Adli kontrol kararı verilenler	**33 (3'ü ev hapsi) adli kontrol**	
Tutuklanan kurum temsilcileri	**12 Kurum'dan 42 yönetici**	
Kurum yöneticileri ve faaliyetlere yönelik açılan soruşturma	15	
Örgüt yöneticileri ve faaliyetlere yönelik devam eden davalar	94	
Milletvekili dokunulmazlıklarına karşı hazırlanan fezlekeler	HDP milletvekilleri, CHP milletvekilleri İyi Parti Milletvekilleri için 17 fezleke	
Aşağıda örneklenen 55 vaka içinde, karara çıkan 29 davada verilen cezalar;		
Darbe girişimi ile ilişkili davalarda;	- Anayasal Düzene Karşı Suçlar, - örgüt üyeliği , - örgüt propagandası , - Cumhurbaşkanına Hakaret iddiaları ile	**17 davada Toplam** 71 müebbet hapis ve 121 Yıl 70 Ay 15 Gün Hapis Cezası,
Siyasi parti ve Sivil Örgütlerin faaliyetleri nedeni ile açılan davalarda;	- örgüt üyeliği , - örgüt propagandası , - Cumhurbaşkanına Hakaret iddiaları ile	**12 davada Toplam** 37 Yıl 20 Ay 67 Gün Hapis Cezası ile 1000 TL İdari Para Cezası ve

		197 Bin TL manevi tazminat
Kurum temsilcilerine yönelik gözaltı, tutuklama ve cezalara dayanak faaliyetler: (altta yer verilen örneklerden ayrıntıları görülebilecektir)	Muhalif içerikli; - Demeçler, - Cumhurbaşkanı ve iktidar temsilcilerine ve faaliyetlerine yönlik eleştiriler, - İktidar açıklamalarını yanlışlayan bilgilendirmeler, - Sosyal medya paylaşımları, - Basın açıklamaları, - Toplantı ve gösteriler, - AKP Belediyelerinin özellikle mali faaliyetleri hakkındaki beyanlar, - Belediyelerin iktidar projelerine muhalif faaliyetleri - Çıkarılacak yasalarla ilgili eleştiriler - Demokrasi talepli, savaş karşıtı temali açıklama ve etkinlikler vb.	

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, bu bölümde örneklenen vakaların ayrıntılarında, ifade özgürlüğüne yönelik baskıların örgütlenme özgürlüğüne tehdit olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu durum verilen cezaların yasal dayanaklarında da kendisini göstermektedir.

Haykurder tarafından hayvan hakları yasasına ilşkin yapılan yorumdan, İstanbul Barosu üyesi bir avukatın fotoğrafının baro binasına asılmasına, Belediyelerin mali faaliyetlerine ilişkin kamuoyuna yapılan bilgilendirmelere karşı açılan soruşturmalar ve verilen cezalar; sadece muhalif bilgi paylaşımı, yorum ve eleştirlere tahammülsüzlüğü gözler önüne sermekle kalmamakta, siyasi parti, dernek ve benzeri örgütlenmelerin faaliyetlerine de ağır tehdit içermektedir.

Faaliyetleri yanında, bizzat kurumlara, yöneticilerine ve üyelerine yönelik baskı ve saldırılar örgütlenme özgürlüğünü baskı altına almakta, örgütlü olmayı suç olarak empoze etmekte ve örgütsüzlüğü dayatmaktadır.
İstanbul barosu başkanı ve 10 yöneticisine soruşturma açılması, Hayvanları Koruma Derneği(Haykurder) yöneticisine yeni çıkarılacak yasa hakkındaki konuşmaları nedeniyle açılan soruşturma, 16 CHP li hakkında (9'u CHP Gençlik kolları üyesi- çoğunluğu sosyal medya paylaşımlarındaki muhalif söylemleri nedeniyle açılan sorşturma ,İstanbul İl başkanı ve CHP gençlik kolları İç İşleri Bakanı tarafından hedef gösterilmesinim ardından yaşanan ev baskını, Canan Kaftancıoğluna örgüt propagandası, Cumhurbaşkanına hakaret, Halkı kin ve düşmanlığa tahrik kamu görevlisini ve devleti aşağılama suçlamalarından toplam 9 yıl 8 ay 20 gün ceza verilmesi , CHP Genel Başkanı K Kılıçdaroğlu nun hümümete yönelik eleştiirleri karşısında açılan davada 197 bin TL tazminata hükmedilmesi, CHP li Yalova ve Balıkesir Erdek belediye başkanlarına yapılan işlemler ve Ekrem İmamoğluna soruşturma açılması, Devrimci Parti üyelerine bir basın açılmasına katıldıkları için ilçe dışına çıkma yasağı verilmesi, milletvekillerine yaptıkları açıklamalar üzerinden dokunulmazlıklarını kaldırmak üzere hazırlanan 17 fezleke , örgüt yöneticileri ve siyasetçilere yönelik tutuklamalar, Grup Yorum üyelerinin tutuklanması, Armutlu Cemevi ne baskın ve yöneticilerinin tutuklanması, Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısının

evine silahlı saldırı, İyi Paryi üyesi milletvekiline muahif paylaşımı nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılması için hazırlanan fezleke, Pir Sultan Abdal Kültür Merkezi yöneticisi 5 kişinin tutuklanması ve daha pek çok örnek, örgütlenme özgürlüğüne yönelik bu baskının , özgürlüğü ortadan kaldırmayı amaçladığını göstermektedir.

İhlal Örnekleri:

1. **03 Ocak 2020- karar duruşması-** 2'si er 70'i eski Hava Harp Okulu öğrencisi 72 kişi hakkında İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme darbe girişimi ile ilişkili olarak yargılanan 70 eski Hava Harp Okulu öğrencisini **'Anayasa'yı ihlal' suçundan müebbet hapis cezası ile cezalandırdı**. Mahkeme 2 er ile ilgili olarak ise ceza verilmesine yer olmadığına hükmetti.
2. **14 Ocak 2020** - Emek Partisi Edremit ilçe yöneticisi Mehmet Tank hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Edremit 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Tank'ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükmün açıklanmasını geri bırakmadı ve hapis cezasını para cezasına çevirmedi.
3. **20 Ocak 2020** - Aralarında eski futbolcuların da olduğu 6 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme darbe girişimi ile ilişkili 'örgüt üyesi olma' suçundan 3 sanığı ayrı ayrı 6 yıl 3 ay ve 3 sanığı ise ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı.
4. **20 Ocak 2020 –** HDP' ye saldırı- 15 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan **HDP İl binası önünde havaya 7 el ateş ettikten sonra gözaltına alınan M. S. H. simli kişinin** 20 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'ruhsatsız silah kullanma' ve 'çevreyi rahatsız etme' iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.
5. **21 Ocak 2020-** İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) üyesi Tarık Balyalı hakkında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin önceki dönem vakıflara yaptığı yardımlar ile ilgili yaptığı açıklama gerekçesiyle Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı'nın şikayeti üzerine İstanbul 15. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Nisan 2020 tarihine erteledi.
6. **28 Ocak 2020** - Hasan Hüseyin Günakan isimli bir kişi hakkında darbe girişimi ile ilişkili olarak İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın karar duruşması** 28 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.
7. **30 Ocak 2020** - KHK ile kayyum atanmış Kaynak Holding'de yöneticilik yapmış 4 kişi hakkında İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi'nde darbe girişimi ile ilişkili olarak açılan davanın karar duruşması 30 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 4 sanığı 'örgüt üyesi olma' suçundan 9 yıl ile 13 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 4 sanığın da tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

8. **31 Ocak 2020- Devrimci Parti Parti Meclisi üyesi Cansu Kalender ile Elvan Polat hakkında** 11 Mayıs 2019 tarihinde, cezaevlerindeki açlık grevleri ile ilgili İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan oturma eylemi nedeniyle İstanbul 41. Asliye Ceza Mahkemesi'nde **açılan davanın görülmesine 31 Ocak 2020 tarihinde devam edildi**. Söz konusu 2 kişi 11 Mayıs 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 17 Mayıs 2019 tarihinde savcılık tarafından ilçe dışına çıkma yasağıyla serbest bırakılmıştı. Cansu Kalender duruşmadaki ifadesinde şunları belirtti: "Tam 8 buçuk aydır mahkemeye çıkarılıp savunma yapamadım. Ben Kadıköy'de kalp krizi şüphesiyle Numune Hastanesi'ne gittiğimde bana, 'Burası Üsküdar'a bağlı. Senin

ilçe yasağın var. Seni muayene edemeyiz' dediler. Ben gözaltına alındığımda tam 5 polis üzerimde tepindi. Ama iddianamede bununla ilgili hiç bir şey yazmıyor. Avukatlarımın 6 kez itiraz etmesine rağmen yasağım kaldırılmadı. İlçe yasağıyla birlikte yurtdışı yasağı verildi". Savunmaların ardından mahkeme 2 kişi hakkındaki ilçe dışına çıkma yasağının kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 16 Nisan 2020 tarihine erteledi.

9. **12 Şubat 2020-** Faruk Güllü isimli bir kişi hakkında darbe girişimi ile ilişkili olarak İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 12 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

10. **14 Şubat 2020- Grup Yorum üyeleri İ**brahim Gökçek, Emel Yeşilırmak, Ümit İlter, Caferi Sadık Eroğlu, Barış Yüksel ve tutuksuz yargılanan Betül Varan hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın ilk duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü.** 242 gündür ölüm orucunda bulunan İbrahim Gökçek, Silivri Cezaevi'nden duruşma salonuna getirildi. Mahkeme Barış Yüksel'in tahliyesine, İbrahim Gökçek, Emel Yeşilırmak, Ümit İlter, Caferi Sadık Eroğlu'nun tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 26-27 Mart 2020 tarihlerine erteledi. **Davanın görülmesine 12 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme 3 kişinin ev hapsi şartıyla tahliyesine karar verdi. Emel Yeşilırmak, Ümit İlter ve Sadık Eroğlu aynı gün içinde cezaevinden tahliye işlemlerinin tamamlanmasının ardından, savcılığın tahliye kararına itirazının kabul edilmesi üzerine yeniden gözaltına alındı ve tutuklandı.**

11. **21 Şubat 2020-** Aralarında HDP Şişli İlçe Eş Başkanı Mutlu Öztürk, Küçükçekmece İlçe Eş Başkanı Hüseyin Fidanboy'un da olduğu tutuklu **9 HDP üyesi hakkında** İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan **davanın görülmesine 21 Şubat 2020 tarihinde başlandı**. İddianamede 9 kişinin 'kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme ve bunların hareketlerine katılma', 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 9 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 7 Temmuz 2020 tarihine erteledi. (9 kişi HDP'nin 7. kuruluş yıldönümü etkinliğinin yasaklanmasını protesto ettikleri gerekesiyle 13 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 14 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı.)
12. **21 Şubat 2020-** 1'i tutuklu, 1'i firari 3 kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde darbe girişimi ile ilişkili olarak açılan davanın karar duruşması 21 Şubat 2020 tarihinde görüldü. **Mahkeme 'örgüt üyesi olma' suçundan 1 sanığı 8 yıl 9 ay ve 1 sanığı ise 9 yıl 4 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.** Mahkeme 1 sanığın ise dosyasının ayrılmasına karar verdi. Mahkeme ayrıca hükümle birlikte tutuklu sanığın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi.
13. **27 Şubat 2020- Belediye başkanının görevden alınması-** Yalova'nın Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) Belediye Başkanı Vefa Salman 27 Şubat 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı.
14. **5 Ekim 2020 -** 4 Ekim'de İstanbul'un Esenyurt ilçesinde, hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan Grup Yorum üyesi Dilan Ekin'in 5 Ekim 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.
15. **27 Ekim 2020-** ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu görevlisi Nazmi Mete Cantürk hakkında İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde darbe girişimi ile ilişkili olarak açılan davanın karar duruşması 27 Ekim 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı 'örgüte yardım etmek' suçundan 5 yıl 2 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.
16. **5 Kasım 2020-** Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Sönmez Kayar, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) merkez yönetim kurulu üyesi Sıtkı Güngör, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi Narin Duru, Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üyesi

Ali Deniz Esen'in de olduğu 9 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 5 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.(1 Şubat 2018 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan Sıtkı Güngör, Ali Deniz Esen, Narin Duru, Eren Bulut ve Ali Sönmez Kayar 6 Şubat 2018 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmış ve mahkemenin 31 Ekim 2018 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Mart 2021 tarihine erteledi.)

17. **16 Kasım 2020** - İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında Kanal İstanbul projesi ile ilgili İBB tarafından hazırlanan "Ya Kanal Ya İstanbul", "Kanal İstanbul'a Kimin İhtiyacı Var" afişleri gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi. İçişleri Bakanlığı tarafından "idarenin bütünlüğü ilkesine ve devlet politikasına kamu kaynağı kullanılarak muhalefet edilmesinin mümkün olmadığı" iddiasıyla açılan soruşturma kapsamında Ekrem İmamoğlu'ndan yazılı ifade vermesinin istendiği bildirildi
18. **20 Kasım 2020**- İstanbul'un Sarıyer ilçesinde bulunan Armutlu Cemevi'ne polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Baskında Cemevi'nde bulunan 5 kişinin gözaltına alındığı bildirildi. 5 kişiden 2'si tutuklandı. 3 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
19. 8 Aralık 2020 - Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Ayhan Sefer Üstün'ün Sakarya'nın Adapazarı ilçesinde bulunan evine 8 Aralık 2020 tarihinde silahlı bir saldırı düzenlendi. Saldırıda ölen ya da yaralanan kimsenin olmadığı öğrenildi.
20. 18 Nisan 2020 - İYİ Parti İstanbul milletvekili Ümit Özdağ hakkında Libya'da ölen MİT görevlileri ile ilgili TBMM'de düzenlediği basın toplantısı nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılması talebiyle bir fezleke hazırlanarak TBMM'ye sunulduğu öğrenildi.
21. **20 Nisan 2020 -** Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Sarıyer Şube Başkanı Zeynep Yıldırım'ın da aralarında olduğu 5 kişi hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Nisan 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 5 sanığın da tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 8 Temmuz 2020 tarihine erteledi.(Zeynep Yıldırım 24 Temmuz 2018 tarihinde gözaltına alınmış ve sevk edildiği mahkeme tarafından 26 Temmuz 2018 tarihinde tutuklanmıştı.)

22. **28 Nisan 2020 -** Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun''un evinin fotoğraflanmasıyla ilgili soruşturma kapsamında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında 'suçu ve suçluyu övmek' ve 'azmettirme' suçlamalarıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve Canan Kaftancıoğlu'nun ifadeye çağrıldığı öğrenildi. **Soruşturmada İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 29 Eylül 2020 tarihinde takipsizlik kararı verdiği öğrenildi.** '**Özel hayatın gizliliğini ihlale azmettirme', 'suçu ve suçluyu övme' ve 'suç işlemeye tahrik' suçlamalarıyla açılan soruşturma kapsamında Canan Kaftancıoğlu 30 Nisan 2020 tarihinde savcılığa ifade vermişti.**

23. **13 Mayıs 2020 -** Halkların Demokratik Partisi (HDP) Parti Meclisi üyesi Bülent Uyguner hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Mayıs 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Bülent Uyguner'in 'örgüt üyesi olmak', 'zincirleme örgüt propagandası yapmak', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçlamalarıyla cezalandırılması istenmektedir. Bülent Uyguner SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme tahliye taleplerinin reddine karar vererek duruşmayı 9 Temmuz 2020 tarihine erteledi. (Bülent Uyguner 26 Kasım 2019 tarihinde Kocaeli'de gözaltına alınmış ve 28 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.) **9 Temmuz 2020 - HDP Parti Meclisi eski üyesi Bülent Uyguner hakkında** İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve Bülent Uyguner'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılmasını istedi. Mahkeme Bülent Uyguner'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 11 Ağustos 2020 tarihine erteledi. **11 Ağustos 2020- HDP Parti Meclisi eski üyesi Bülent Uyguner hakkında İ**stanbul 32.

Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmesine 11 Ağustos 2020 tarihinde devam edildi. Bülent Uyguner duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Bülent Uyguner'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 30 Eylül 2020 tarihine erteledi.

24. **30 Eylül 2020-** davanın karar duruşması 30 Eylül 2020 tarihinde görüldü. Bülent Uyguner duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Bülent Uyguner'i **'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükümle birlikte Bülent Uyguner'in yurtdışı yasağı şartıyla tahliyesine karar verdi.**

25. **20 Mayıs 2020 – İdil Kültür Merkezine baskın - Grup Yorum üyesi Bergün Varan ve Sultan Gökçek hakkında** İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Mayıs 2020 tarihinde devam edildi. Bergün Varan ve Sultan Gökçek duruşmaya tutuldukları cezaevlerinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Bergün Varan ve Sultan Gökçek'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 16 Temmuz 2020 tarihine erteledi.(Bergün Varan ve Sultan Gökçek 29 Kasım 2019 tarihinde İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'ne yapılan baskında gözaltına alınmış ve 2 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.)
26. **16 Temmuz 2020-** tarihinde davaya devam edildi. Sultan Gökçek ve Bergün Varan duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Sultan Gökçek ve Bergün Varan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 30 Eylül 2020 tarihine erteledi. **30 Eylül 2020 tarihinde davaya devam edildi. Mahkeme Bergün Varan ve Sultan Gökçek'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.**

27. **9 Haziran 2020 - Grup Yorum üyesi Ali Aracı** hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Ali Aracı'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 3 Eylül 2020 tarihine erteledi.(Ali Aracı 19 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı.) **Davanın görülmesine 3 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Ali Aracı'nın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.**

28. **13 Haziran 2020- HDP tarafından yapılacak "Demokrasi Yürüyüşü**" kapsamında kullanılmak üzere HDP Genel Merkezi tarafından Edirne il örgütüne gönderilen pankart, önlük, şapka gibi materyallere 13 Haziran 2020 tarihinde polis tarafından savcılık kararıyla Edirne otogarında el konulduğu öğrenildi. Materyallerle ilgili HDP il yöneticisi Kerim Tüfekçi'nin Edirne Emniyet Müdürlüğü'ne götürülerek ifadesinin alındığı bildirildi.
29. **16 Haziran 2020- EGE TUHAY-DER kurucu üyesi Selma Altan hakkındaki davaya başlandı-** Ege Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (EGE TUHAY-DER) kurucu üyesi Selma Altan (71) hakkında İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Haziran 2020 tarihinde başlandı.
30. **23 Haziran 2020 -** Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'halkı zincirleme şekilde kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme' suçundan 2 yıl 8 ay, 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 6 ay, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçundan 2 yıl 4 ay, 'Türkiye Cumhuriyeti devletini alenen aşağılama' suçundan 1 yıl 8 ay, 'kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret etme' suçundan 1 yıl 6 ay 20 gün olmak üzere verilen toplam 9 yıl 8 ay 20 gün hapis cezası 23 Haziran 2020 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi tarafından onandı.
31. **22 Haziran 2020-** Balıkesir'in Erdek ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Hüseyin Sarı'nın hakkında 'ihaleye fesat karıştırma' suçundan verilen 1 yıl 15 gün hapis cezasının kesinleşmesi üzerine 22 Haziran 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

32. **28 Haziran 2020 -** Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ile ilgili pankart astıkları gerekçesiyle, aralarında ertesi gün sınava girecek 2 kişinin de olduğu CHP Gençlik Örgütü üyesi 8 kişinin polis tarafından ifadeye çağrıldığı öğrenildi.
33. **28 Haziran 2020** - HDP, CHP ve İYİ Parti'den 13 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan 16 fezlekenin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildiği öğrenildi.
34. **1 Temmuz 2020 -** Bandırma 6. Ana Jet Üssü Komutanı hava pilot tuğgeneral Mustafa Rüştü Çelenk'in de aralarında olduğu 5 kişi hakkında darbe girişimi ile ilişkili olarak Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 1 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mustafa Rüştü Çelenk'i 'Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan müebbet hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 1 sanığı aynı suçtan 12 yıl 6 ay hapis cezası ile, 2 sanığı ise 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 1 sanığın ise beraatına hükmetti.
35. **3 temmuz 2020 – Büyükada Davası-** 11 insan hakları savunucusu hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanı avukat Taner Kılıç'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile; Günal Kuşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran'ın 'örgüte yardım etmek' suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme Nalan Erkem, İlknur Üstün, Ali Gharavi, Peter Steudtner, Veli Acu, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli hakkında beraat kararı verdi. (*10 insan hakları savunucusu, 5 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Büyükada'da yapılan bir toplantı sırasında gözaltına alınmıştı. Gözaltı süreleri 14 güne uzatılan insan hakları savunucuları, 12 Temmuz 2017 tarihinde mahkemeye sevk edilmişti. Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü İdil Eser, Yurttaşlık Derneği'nden Özlem Dalkıran, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Günal Kurşun ve Veli Acu, İsviçre vatandaşı Ali Garawi ve Alman vatandaşı Peter Steudtner'in tutuklanmasına ve Kadın Koalisyonu'ndan İlknur Üstün, Yurttaşlık Derneği'nden Nalan Erkem, Eşit Haklar İzleme Derneği'nden Nejat Taştan ve Hak İnisiyatifi'nden Şeyhmus Özbekli'nin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar vermişti. 6 Haziran 2017 tarihinde gözaltına alınan Taner Kılıç ise 9 Haziran 2017 tarihinde tutuklanmıştı. 21 Temmuz 2018 tarihinde savcılığın dört insan hakları savunucusunun serbest bırakılmasına yaptığı itiraz üzerine insan hakları savunucuları hakkında yakalama kararı çıkartılmıştı. İlknur Üstün ve Nalan Erkem 23 Temmuz 2017 tarihinde tutuklanmış, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.Davanın 25 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında tutuklu 8 insan hakları savunucusu adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Taner Kılıç ise 15 Ağustos 2018 tarihinde mahkemenin aylık tutukluluk incelemesi sonucu tahliye edilmişti.)*
36. **6 Haziran 2020-** Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında yaptığı bir konuşmada dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu ile Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla İstanbul Bakırköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.
37. **8 Temmuz 2020 -** Aralarında HDP Kocaeli il eş başkanlarının da olduğu 14'ü tutuklu 27 kişi hakkında Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Tutuklu sanıklar duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutuldukları cezaevlerinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 8 kişinin tahliyesine 6 kişinin ise tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 8 Eylül 2020 tarihine erteledi.
38. **8 Temmuz 2020 - ESP ve SGDF Üye ve Yöneticisi 14 kişinin yargılandığı dava-** Aralarında Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Eş Genel Başkanı Şahin Tümüklü ile Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Eş Genel Başkanı Alev Özkiraz'ın da aralarında oluğu ESP ve SGDF üyesi 14 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme sanıklar hakkındaki yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartının kaldırılması taleplerini reddederek duruşmayı 4 Kasım 2020 tarihine erteledi.

39. **10 Temmuz 2020 - Emek Partisi (EMEP) Kocaeli İl Sekreteri Adem Korkmaz hakkında soruşturma açıldı-** Sakarya'nın Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamayla ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma açıldığı ve soruşturma kapsamında Adem Korkmaz'ın ifade verdiği öğrenildi.
40. **13 Temmuz 2020 –** 23 kişi hakkında Diyarbakır, Van ve Mardin büyükşehir belediyelerine kayyım atanmasını protesto etmek için 24 Ağustos 2019 tarihinde ***Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu*** tarafından İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde yapılan basın açıklaması gerekçe gösterilerek İstanbul 17. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 9 Ekim 2020 tarihine erteledi.
41. **16 Temmuz 2020-** Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında Cumhurbaşkanı ve yakınlarının Man Adası ile ticaret yapmak suretiyle vergi kaçırdıklarına ilişkin iddiaları ile ilgili İstanbul Anadolu 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Kemal Kılıçdaroğlu'nun avukatlarının reddi hakim talebini reddederek Kemal Kılıçdaroğlu'nu toplam 197 bin TL lira tazminat ödemeye mahkum etti.
42. **23 Temmuz 2020-** Yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında soruşturma başlatılan İstanbul **Sarıgazi Halkevi Başkanı Berivan Bila'nın** 23 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul Anadolu Adliyesi Basın Suçları Bürosu'nda ifade verdiği öğrenildi.
43. **5 Ağustos 2020** – **İdil Kültür Merkezine baskın-** İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi polis tarafından basıldı. Baskında İdil Kültür Merkezi'nde bulunan 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 2 si 11 Ağustos 2020 tarihinde tutuklandı, 4 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
44. **10 Ağustos 2020** - tarihinde **İstanbul'un Bakırköy ilçe binasında HDP binasına bir saldırı düzenlendi**ği, saldırı sonucunda binada maddi hasar meydana geldiği öğrenildi. Olayla ilgili olarak gözaltına alınan 1 kişi (S. A.) HDP ilçe binasına 200 metreden fazla yaklaşmama ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
45. **18 Ağustos 2020 - HDP Yöneticisine para cezası-** Hakların Demokratik Partisi'nin (HDP) Manisa'nın Saruhanlı ilçesi Eş Başkanı Mehmet Akat'a HDP tarafından düzenlenen "Darbeye Karşı Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında Silivri'den Edirne'ye yapılan yürüyüşe 15 Haziran 2020 tarihinde katılığı gerekçesiyle İstanbul Silivri Kaymakamlığı tarafından Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nu 282'inci maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 1000 TL para cezası kesildiği öğrenildi.
46. **Tehdit- hedef gösterme - 30 Ağustos 2020-** İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 30 Ağustos 2020 tarihinde Barış Atay'a yönelik "Benden 'tecavüzcü kollayıcı' olmaz da senden tam tecavüzcü olur. Dikkat yakalanma" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.
47. **FAİLİ MEÇHUL SALDIRI- 31 Ağustos 2020- Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Barış Atay, 31 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde kimliği belirsiz bir grubun saldırısına uğradı.** Barış Atay basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "Arkamdan gelen bir kişi boynuma atıldı. Bu şahsı savurduktan sonra 3 ya da 4 kişi beni arkamdan yumruklamaya başladı. Ben kendimi savunmaya çalışırken beni yere düşürdüler. Başta kafam olmak üzere vücudumun çeşitli yerlerine vurmaya başladılar. Bu esnada arkadaşımın polisi araması üzerine koşarak kaçmaya başladılar. Bu şahıslar beni darp ederken küfür ederek 'vatan haini' diye bağırdı." (**30 Ağustos 2020-** İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 30 Ağustos 2020 tarihinde Barış Atay'a yönelik "Benden 'tecavüzcü kollayıcı' olmaz da senden tam tecavüzcü olur. Dikkat yakalanma" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.) **Saldırıyla ilgili olarak gözaltına alınan 3 kişi (Ömür Canpolat, Çağrı Hasan Çalışkan ve Çağlar Baş) 2 Eylül 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından 'kasten yaralama' suçundan tutuklandı.**

48. **Tehdit- hedef gösterme - 29 Ağustos 2020 -** İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 29 Ağustos 2020 tarihinde Mutlu Yıldırım'ın sosyal medya paylaşımı ile ilgili "Gazi Mustafa Kemal ve kahraman arkadaşları, kahraman ecdadımız İstiklal mücadelesini DHKP-C'li terörist hainlerin 'şehit' diye anılması için vermediler. 30 Ağustos'u bize değil CHP Gençlik Kollarına anlatın" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.
49. **29 Ağustos 2020-** CHP Avcılar Gençlik Kolları üyesi Mutlu Yıldırım'ın evinin, ölüm orucunda yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik ile ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 29 Ağustos 2020 tarihinde polis tarafından basıldığı ve evinde arama yapıldığı öğrenildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 29 Ağustos 2020 tarihinde Mutlu Yıldırım'ın sosyal medya paylaşımı ile ilgili "Gazi Mustafa Kemal ve kahraman arkadaşları, kahraman ecdadımız İstiklal mücadelesini DHKP-C'li terörist hainlerin 'şehit' diye anılması için vermediler. 30 Ağustos'u bize değil CHP Gençlik Kollarına anlatın" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.

50. **8 Eylül 2020 - Sendika Binasına Polis Baskını-** Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) İstanbul 5 Nolu Şube binasının 7 Eylül 2020 tarihinde polis tarafından "binada aranan bir kişi olduğu" gerekçesiyle habersiz bir şekilde basıldığı ve binada arama yapıldığı öğrenildi.

51. 20 Eylül 2020 - İstanbul Barosu Hakkında Soruşturma- adil yargılanma talebiyle sürdürdüğü ölüm orucu eyleminin 238. gününde, 27 Ağustos 2020 tarihinde yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik'in fotoğrafının İstanbul Barosu binasına asılması gerekçesiyle, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından Baro Başkanı ve 10 yöneticisi hakkında soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

52. **21 Eylül 2020 Hayvanları Koruma, Kurtarma ve Yaşatma Derneği (HAYKURDER) Başkanı Erman Paçalı hakkında soruşturma-** Hayvan Hakları Yasası konusunda milletvekillerine seslenerek yaptığı bir sosyal medya paylaşımıyla, 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği' iddiasıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi.

53. 4 Ekim 2020 - İstanbul'un Esenyurt ilçesinde, hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan **Grup Yorum üyesi Dilan Ekin'in 5 Ekim 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.**

54. **30 Eylül 2020- Avukat Levent Pişkin hakkındaki davaya devam edildi-** Bursa 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Eylül 2020 tarihinde devam edildi. Duruşmada esas hakkındaki mütalaasını sunan savcı, Levent Pişkin'in 'örgüt propagandası yapmak' ve 'örgüt üyesi olmak' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 18 Kasım 2020 tarihine erteledi.

55. **15 Aralık 2020** - **SGDF Yöneticisi** tutuklandı- hakkındaki bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere gittiği İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınan ve Ankara'ya götürülen SGDF merkez yürütme kurulu üyesi Okan Danacı, 16 Aralık 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

9- EKONOMİK SOSYAL HAKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ :

MARMARA BÖLGESİNDE YAŞANAN

EKONOMİK SOSYAL HAKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU		
a. Çalışma hakkına yönelik hak ihlallleri		
Çalışma yaşamına dair başvuru ve ihlal sayısı	48 başvuru	
İhlallerin başlıklarına göre dağılımı:	- **209** İşten atılma, - **285** İş güvenliği önlemleri ve corona tedbirleri alınmadan çalışmaya zorlanma, - **6** Sigortasız çalıştırma, - **18** Maaş, kısa çalışma ödeneği ve asgari geçim indirimi alamama, zorunlu ücretsiz izin, - **4** Diğer nedenler,	522 ihlal
Mültecilere yönelik çalışma hakkı ihlallleri	Ayrıntıları, altta yer alan "Mültecilere yönelik hak ihlallleri " bölümünde bulunmaktadır.	10 ihlal
		Toplam 532 ihlal
b. Mülkiyet, barınma , yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb alanlarda yaşanan ihlaller		
Mülkiyet, barınma , yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb başvuru ve ihlal sayısı	60 başvuruda 147 kişi için başvuru yapılmıştır	
İhlallerin başlıklarına göre dağılımı:	- 121 yoksulluk, - 29 işsizlik, - 6 Asgari ücret ve emekli maaşının geçim için yetersiz kalması. - 28 sosyal yardımlara erişememe, - 6 mülkiyet hakkı ihlali, - 18 barınma hakkı ihlali, - 2 engelli maaşının kesilmesi, - 7 tüketici hakkı ihlali, - 10 seyahat hakkı ihlali, - 2 alt yapı hizmetlerine dair yerel sorunlar, - 7 diğer nedenler,	230 ihlal 121 ekonomik yardım talebi
Mültecilere yönelik ihlaller	- 4 tüketici hakkı ihlali, - 10 işsizlik, - 209 seyahat hakkı engeli	223 ihlal
Öne çıkan İşsizlik nedenleri	- Ekonomik kriz, - Engellilik, - Kronik hastalık, - Eski mahpus olmak,	

	- Adli kontrol ve ev hapsine tabi olmak - Çalışma izni bulunmaması - Farklı bir ilde ikameti bulunması - ayrımcılık	
		Toplam 453 ihlal 121 ekonomik yardım talebi

g. Sağlık hakkı ihlalleri

Sağlık hakkına yönelik Başvurularda tespit edilen İhlal sayısı	14 başvuru	264 ihlal
İhlal nedenleri :	- 250 İşyerinde verilen yemekten zehirlenme - 8 Covid 19 tedavisinde yaşanan sorunlar - 2 Tedavi sonrası adli süreç - 2 Pasaport tahdidi nedeniyle tedaviye erişememe - 1 İkamet sorunu nedeniyle tedaviye erişememe - 1 İnternet erişim kabininden yayılan radyasyona bağlı sağlık sorunları	264 ihlal
Hapishanelerden bildirilen sağlık hakkı ihlalleri	Başvuru ve basından tespit edilen vaka ayrıntıları Altta "Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri" bölümünde yer almaktadır.	997 ihlal (*)
Mültecilere yönelik sağlık hakkı ihlalleri	Ayrıntıları Altta yer alan "Mültecilere Yönelik Hak İhlallerii" bölümünde yer almaktadır.	9 ihlal (**)
		TOPLAM 1270 ihlal

(*) Sayısal veriler "Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

(**) Sayısal veri "Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

h. Eğitim hakkı ihlalleri

Başvuru ve İhlal sayısı	9 başvuru	İhlal sayısı(***)
	-	

Mültecilere yönelik eğitim hakkı ihlalleri	Ayrıntıları Altta yer alan "Mültecilere Yönelik Hak İhlallerii" bölümünde yer almaktadır.	4 ihlal (****)

(***) Başvurularda genel olarak tüm öğrencilerin eğitim hakkı ihlalline uğradıkları ve öğretim kurumlarına yönelik ayrımcı uygulamalardan söz edilmekte bu nedenle ihlal sayıısı saptanamamaktadır. Nitekim öÖzellikle pandemi sürecinde ; tüm öğrencilerin hak ihlaline uğradıkları bilinmekte ise de ; Tartışmasız tüm yoksul çocuklar, tüm mülteci cocuklar ve tüm hapiste bulunan çocuklar için eğitim hakkı ihlali yaşandığı kabul edilmelidir.

(****) Sayısal veri "Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

i. Hukuki yardım ve danışma talepleri (*****)

Başvuru sayısı		**21**
Konularına göre dağılımı	8 çalışma hakkı, 6 ceza hukuku, 2 kadına yönelik şiddet, - engelli hakları, -Tüketici hakları, - Nüfus kayıtlarının düzeltilmesi, - tazminat hukuku,	

(*****) Derneğimize yapılan neredeyse tüm başvurularda hukuki destek, danışma talebi yer almakta ise de bu bölümde hukuki danışma ve yardım talebi öne çıkan başvurulara yer verilmiş, bu başvurular genel olarak ekonomik sosyal haklarla ilgili olduğundan ekonomik soyal haklar ana başlığı altında konumlandırılmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

Bu bölümde;

a- Çalışma yaşamındaki hak ihlalleri
b- Mülkiyet, barınma , yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb alanlarındaki ihlaller,
c- Sağlık hakkı ihlalleri
d- Eğitim hakkı ihlalleri ve
e- Hukuki yardım ve danışma taleplerine ilişkin örnekler ayrı ayrı gruplandırılmıştır.

a- Çalışma Yaşamı Alanında Yaşanan Hak İhlalleri :

Çalışma yaşamındaki hak ihlallerine dair derneğimize 48 başvuru yapılmış olup bu başvurularda üstteki tabloda ayrıntılarına yer verilen 522 ihlal tespit edilmiştir.

1. **01.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. Çet: (kendisi ve 13 arkadaşı için);** "04.04.2019 tarihinde işe başladım. İşyerinde hafta sonu tatilleri, resmi ve dini bayramlar, haftalık 45 saati aşan **mesailer, yol paraları, yemek paraları ödenmedi.** İşyerinden haklarımızı istedik. Bir hafta görüşmelerimiz oldu, tüm haklarımızı ödeyeceklerini söylediler. Bizden süre istediler, olumlu karşıladık.

Belirtilen süre sonunda haklarımız üzerinden pazarlık yapmaya başladılar. Eksik ödeme yapacaklarını söyleyip kabul etmemizi istediler. Biz de kabul etmeyip, iş akitlerini yapmama kararı aldık. 26.11.2019 tarihinde iş akitlerini yapmadık ve bizi hukuksuz grev yapma, işverenin iyi niyetini kötüye kullanma nedeni ile **iş sözleşmemizi feshettiler**. **Sigortaya 29 koddan çıkış verildi. İşsizlik maaşı da alamadık**. 26.11.2019 tarihinde şirket binası önünde eylem yapmaya başladık. **Benimle aynı durumda haksızlığa uğrayan 13 arkadaşımız,** çıkış tarihimden önce 30.10.2019 tarihinde çıkışları verildi. Aynı hakları istediler, görüşmelerinden olumlu cevap alamadılar. 11.11.2019 tarihinde eylem yapmaya başladılar. Eylemin ikinci günü Beykent Üniversitesinin avukatı arkadaşımızı çağırıp haklarının ödeneceğini söylediler. 13 kişiden 2 gün talep ettiler. Ancak haklarının 3'te 1'i ödendiği için eyleme devam ettiler. **Eylemin başladığı gün Suriyeli, Türkmen, Özbek, yabancı uyruklu, sigortasız çalışan işçilerin de hepsinin çıkışları verildi.** Yaşadığımız hak kayıpları için sizden hukuki yardım talep ediyor ve basın açıklaması yapmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **06.01.2019 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan O.E.:** "Ben toplam 5 yıl içinde girişli çıkışlı olmak üzere toplam 2 yıla yakın çalıştım Başakşehir' de bir firmada. Ve hiç agi almadım, **yani asgari geçim indirimi hiç almadım**. Aynı işyerinde bulunan ve farklı mesleklerde çalışan işçiler alıyor ama bizim çalıştığımız firma hiç vermedi bize. Ben bunun için ne yapabilirim ve eğer şikâyet edersem bu geçmişe dönük agi kaç gün içinde alabilirim? Hukuki destek istiyorum.

3. **07.01.2019 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan E. :** "İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesine, Ben Üsküdar belediyesi temizlik işleri müdürlüğünde 2 yıl boyunca çalıştım. 23 Ağustos 2019 saat 15:26 da Kent AŞ. den aradılar. **İşime son verildiğini** söylediler. İşten atılma sebebim 'değişim şart' demem. Ayrıca 26 gün boyunca işe dönüş davasını açmamam için patron destekli sendika olan Hizmet-İs sendikası tarafından oyalandım. **Benimle birlikte 170 arkadaşım 3'er 5'er işten atıldı.** İşyerinde **mobinge uğradım. Siyasi baskı gördüm**. **İşimi geri istiyorum.** Yaşadığım Hak ihlallerinin tarafınızca değerlendirilmesini arz ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **07.01.2019 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan E**: "Üsküdar Belediyesi temizlik islerinde 13 yıl 7 ay çalıştım. **İşten çıkartıldığımı SSK'dan gelen bir sms ile öğrendim.** Belediye hiç bir gerekçe göstermedi. Hak-İş Sendikası üyesiydik. Bizleri 1 ay oyaladı, 'sizi işe döndüreceğim' diye. 1 ay sonra dava hakkımız bitmişti. O da bize sırtını döndü ve sendika üyeliğinden çıkardı. Tazminatı bankaya yatırmış belediye ama mesailer falan yok. 1 yıldır emeklilikte yaşa takılanlar paylaşımı yapıyordum. Eyt'liyim, sosyal medyada, bu yüzden çıkarıldığımı düşünüyorum. Belediye hakkında kötü bir sözüm olmadı, hukuki yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **10.01.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan C. Ş.:** Bursa İl Sağlık Müdürlüğünde 4/B kadrosunda çalıştığını , Ailesinin Samsun'da yaşadığını ve annesinin kanser hastası olduğunu ve kemoterapi tedavisi gördüğünü, ancak son zamanlarda artık kemoterapinin de kesildiğini ve durumunun çok ağır olduğunu, her an hayatını kaybedebileceğini, ailesinin yanında olmak ve annesinin son günlerini birlikte geçirebilmek için Samsun'a gitmek istediğini, bunun için müdürüyle görüşme yaptığını, dilekçe verdiğini, kanunen tayin isteme hakkı olmadığını bildiğini, ancak **geçici görevlendirmeyle** gönderilmesini talep ettiğini, bunun örneklerinin olduğunu, Erzurum'da yine 4/B kadrosundaki bir kişinin, çocuğunun sağlık durumu dolayısıyla başka bir şehre geçici görevlendirme ile gönderildiğini ve kendisinin de bu kişiyle telefonda konuşup bu olayı teyit ettiğini ancak tüm çabalarına, annesinin durumunu anlatmasına rağmen Samsun'a **gönderilmesinin mümkün olmadığı cevabıyla**

karşılaştığını söyledi ve derneğimizden, bu konuda ne yapabileceği konusunda yol göstermesini ve **Samsun'a gidebilmesi için yardım etmemizi talep etti.**

6. **15.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. Ç.:** "2004-2010 arasında May Model Ajansta **çalışırken sigortam ödenmemiş. Ödenmediğini SGK'dan öğrendim.** Sigortam ödenmediği için davacı olmak ve tazminatımın ödenmesini istedim. Ancak aradan 5 yıl geçtiği için alamayacağım söylendi. Bu kişiden davacı olmak için barodan adli yardım talebinde bulundum. Ancak adli yardım alabilmem için barodan istenen belgeler arasında ikametgâh da var. **Benim ikametgâhım yok**. Ağustos 2019 tarihinden bugüne **sokaklarda yaşıyorum**. **Bir ikametgâhım olmadan avukat veremeyeceklerini, dava açamayacağımı söylediler.** Bu konuda **hukuki destek** istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **16.01.2020 tarihinde derneğimize telefonla arayarak başvuruda bulunan H. A;** Bağcılar Belediyesinin karşı sokağında bulunan HMG Tekstil firmasında çalıştığını, Kasım ayı da dâhil olmak üzere üç aydır **maaşlarını alamadıklarını** söyledi. Ayrıca **Mayıs 2019'dan bu yana da AGİ lerinin yatırılmadığını** belirtti. İşverenin isterseniz gidin demesi üzerine bugüne kadar **7-8 kişinin işi bırakıp gittiğini, kalanların da halen hiçbir ücret alamadığını söyledi. Çalışanların çoğunun kadın işçiler olduğunu söyledi. İ**şverene, maaşlarını ödemesi için baskı yapmaları üzerine, önümüzdeki cumartesi (iki gün sonra) gelin konuşalım dediğini, ancak daha önce verdiği sözleri tutmaması nedeniyle yine güvenmediklerini ifade etti. **Maaşlarının ödenmesi için yardım talep etti.**

8. **22.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C. S.:** "Daha önce Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaklaşık 5 yıl, kapanan Alman Hastanesinde 6 yıl çalıştım. Yaklaşık 7 senedir de Taksim Meydanındaki Burger King'de çalışıyorum. %53 engelli raporum var. Şimdiye kadarki sigorta dökümümü çıkarttırmak istiyorum. Ancak okuma yazmam iyi olmadığı için SGK'ya vermek üzere dilekçe yazamıyorum. Daha önce çalıştığım yerlerden tazminat almak için dava açmak istiyorum. **Sigorta dökümümü almak için bana yardım etmenizi ve hukuki danışmanlık yapmanızı istiyorum**" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **24.01.2020 tarihinde derneğimize e-mail göndererek başvuruda bulunan A: - Haksız işten çıkarılma, mobbing -** "Dünyanın en büyük havalimanında İstanbul Havalimanı İGA anonim şirkette özel güvenlik görevlisi olarak 6.8.2018 tarihinden itibaren 16 ay boyunca çalıştığım dönem içerisinde özel güvenlik sektöründeki yetkili kişiler tarafından patronları müdürleri şefleri vb gibi işçi olan mazlum genç bir kadına zulüm ederek ciddi derecede mobbinglere maruz bıraktılar. Milyar dolarlık projelere imza atan havalimanı gibi bir şirket kıdem ve ihbar tazminatımı, işçi alacak haklarımı vermemek için usulsüzlük yaparak illegal yollar kullanarak ben işten çıkmak durumunda bırakılarak işten çıktım. Bir gün öncesinde işten çıkartıldım ikisini de bir gün arayla yaşadım. **Bana haber verilmeden 26.11.2019 tarihinde işten çıkışım verilmiş.** 27.11.2019 tarihinde iş yerine istifa etmeye gittiğimde öğrendim. İnkâr edilemeyecek gerçeklerden ibaret olan doğruları size maddeler halinde özetleyerek aktaracağım. Benim hakkımda gerçeğe aykırı sağlık raporu hazırladılar. İşyeri hekimi beni muayene etmeden görüş bildirerek sahte sağlık raporuna imza atmıştır. … İşyeri hekimi tarafından gerçeğe aykırı sağlık raporu imzalanarak sevk kâğıdı düzenleyerek kendi istedikleri hastanedeki doktora yönlendirdiler. Benim erkek kardeşim olduğu halde ve Trakya üniversitesi lojistik mezunu olduğu halde, tuvalette oturmadığım halde, psikolojik hap kullanmadığım halde, müşterilerle yolcularla kavgam olmadığı halde, onlar gibi güvenlik personelini 1 hafta boyunca yanlış bölgede çalıştırarak can ve mal güvenliğini riske atacak kadar güvenlik zafiyetine

sebebiyet vermediğim halde, tüm bunların hepsi varmış gibi empoze etmeye uğraşarak yalan yanlış bilgileri onaylatmaya kalktılar. Doktora sevk ettikleri zarfın içinde … test kâğıdını koymamışlar. Teste ait cevap anahtarı kitapçığını koymamışlar. Sadece teste dair fikirlerimin yazdığı notu koymuşlar. Test firmayla bağlantısı olmayan bir psikologdan alınmıştır. Ayrıca ekip değiştiren ilk ve son personel de sadece ben değilim. Psikologla personel arasında gizlilik arz eden şahsıma ait olan belgelerin içine benim rızam olmadan, benim onayım olmadan, bana haber vermeden yazılı olarak iftirada bulundukları, beni kötüleyerek olumsuz negatif bir insanmışım gibi göstererek kendi fikirlerini beyan ettikleri imza attıkları raporu koymuşlardır. Ücretsiz izin talep etmediğim halde, ücretsiz izin kâğıdını imzalamadığım halde, zorla ücretsiz izin kullandırtarak beni ekonomik açıdan mağdur bıraktılar. Benim düzenimi, sinirlerimi, psikolojimi ruh sağlığımı maddi gelirimi bozmak için işime, kişiliğime, mesleğime, aile hayatıma özel hayatıma yaşama hakkıma sağlığıma saldırıda bulunarak kanunen de işledikleri yasal suçu telafi etmek yerine bize yükleyerek, bana kardeşime anneme babama aileme maddi ve manevi zarar vermişlerdir. İşkence etmek demek sadece fiziksel şiddet uygulamak olmayıp psikolojik şiddet uygulamak da işkence yapmakla eş değerdedir ki mobbing uygulamak da işkence olduğu için bana karşı art niyetle kasıtlı yaptıkları kötülükler yüzünden işten çıktığım halde telefonuma şantaj mesajları geliyor" şeklinde beyanda bulunmuş hukuki destek talep etmiştir.

10. **27.01.2020 tarihinde derneğimize telefonla başvuruda bulunan S:** - **Haksız işten atılma-** 24 Ekim 2019'da Çatalca'da L. Terlik Fabrikasında çalışmaya başladığını, defalarca söylemesine rağmen sigortasının yapılmadığını, ancak bu ayın başında sigorta girişinin yapıldığını, 4-5 aydır yakın arkadaş olduğu kişinin kız arkadaşının kendisini haksız yere tacizle suçladığını ve bu nedenle bugün işten atıldığını, haksızlığa uğradığını ifade etti. Ne yapabileceği konusunda yardım istedi.

11. **19.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve arkadaşları adına başvuruda bulunan X ; Virüs salgınına rağmen sağlıksız koşullarda çalıştırılma -** Yurtiçi Kargo'da çalıştığını ve çalışanların virüs salgınına rağmen korunmasız çalıştırılmaya devam edildiğini söyledi. Özellikle kuryelerin maskesiz eldivensiz çalıştırıldığını, istediklerinde ise "kendiniz alın, kullanın" dediklerini iletti. Bir maskenin 50 TL civarında satıldığını ve her çalışanın bunu alma imkânının olmadığını, bu konuyla ilgili neler yapabileceklerini öğrenmek istediğini söyledi. Ayrıca isminin herhangi bir yerde kullanılmamasını, çünkü bunun işyerinde sorun yaratabileceğini, işten bile atılabileceğini ifade etti.

12. **23.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Ö; zorunlu ücretsiz izne çıkarılma-** Bir ayakkabı firmasında yaklaşık 4 yıldır çalıştığını, Corona virüs salgını gerekçe göstererek kendisini ve iş arkadaşlarını **zorunlu ücretsiz izne çıkardıklarını**, senelik izni olanların senelik izninden düşürüleceğini, ancak senelik izni olmayanlardan ücret kesileceği söylenmiş. Hukuki olarak ne hakları olduğunu öğrenmek istiyor.

13. **25.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Y; Yaşam Hakkı İhlali -**iki gün önce İstanbul Kartal'da 18 yaşındaki Doğan Uysal'ın çalıştığı TOKİ inşaatının 17. Katından düşerek hayatını kaybettiğini dile getirdi. Çalıştığı inşaatta hiçbir güvenlik tedbirinin alınmadığını, bu nedenle hayatını kaybettiğini, dava açabilmek için çalışma yaşamı alanında iyi bir avukat aradıklarını söyleyip bizden bu konuda yardım talep etti.

14. **30.03.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan E. ve E. Kendileri ve 25-30 işçi için; -Ücretlerini alamamak, sağlıksız koşullarda çalıştırılmak** - "Kasımpaşa Piyalepaşa'da bulunan Polat

İnşaatta işçi olarak çalışıyoruz. Çoğumuz Ağrı vb uzak yerlerden buraya çalışmaya geldik. Salgından dolayı ailelerimizin yanına dönmek istiyoruz. Onlara orada bakacak kimse yok, ihtiyaçlarını karşılayacak kimse yok. Zaten çalıştığımız yerde de iki kişide virüs çıktı. İşveren, istiyorsanız gidin diyor ancak paramızı vermiyor. Burada çok sağlıksız koşullarda çalıştırılıyoruz, hijyen, temizlik anlamında hiçbir şey yok. Cebimizde paramız yok, İstanbul'da kalacak yerimiz yok. Şehir dışına çıkmak için valiliğe de seyahat izni için başvuruda bulunduk. İşverenin paramızı bir an evvel vermesini istiyoruz. Bu konuda yardımınızı istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. **30.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak** Kendisi ve 4 arkadaşı için **başvuruda bulunan A.: Haksız işten çıkarılma -** "2 aydır Başakşehir Şehir Hastanesinde temizlik işçisi olarak çalışıyordum. Sözleşmeli olarak işe başladım. Beni işe alan firma el değiştirdi ve tüm haklarımızı yeni firmaya devretti. Ben gece vardiyasında çalışıyordum. Dün akşam bir akrabamın vefat haberini alınca izin istedim. Onlar da bana eğer valilik izin verirse git, vermezse de geri gelip çalışmaya devam edersin dediler. Ben valiliğe başvurdum ancak onlar bir cevap vermeyip 'biz size haber vereceğiz' dedikleri için çalışmak için geri döndüm. Ancak bu arada benim işten çıkışımı verdiklerini öğrendim. Benimle birlikte gündüz vardiyasında çalışan 4 arkadaşıma da çıkış vermişler. Yardımınızı istiyoruz" şeklinde beyanda

16. **10.04.2020 tarihinde derneğimize telefon ve e-mail yoluyla başvuruda bulunan D: İşten çıkarılma ve tazminatını alamama -** "İstanbul Kemerburgaz'da yaklaşık 3 ay Aktif Elektrik'in taşeronu olan Cihan kora çalıştım. Çalıştığım yerden beni sebepsizce işten çıkardılar. Birkaç arkadaşımı daha çıkardılar. Ancak onların tazminatını aynı gün verdikleri halde benim hem tazminatımı vermediler hem de çıkış evraklarıma benim yerime imza attılar. İşe giriş tarihim 08.01.2020, çıkardıkları tarih ise 20.03.2020'dir. Gereğinin yapılmasını arz ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

17. **13.04.2020 tarihinde İHD Genel Merkezi tarafından şubemize yönlendirilen e-mail başvurusunda F: Eşinin işsiz kalması ve maddi sıkıntılar -** Ben F. G. maddi sıkıntılarımız var 5 kiram birikti eşim işsiz kaldı yardımcı olun İstanbul esenler de oturuyorum 3 çocuğum var, demiştir.

18. **13.04.2020 tarihinde İHD Genel Merkezi Tarafından Yönlendirilen Başvurusunda** Ç. K: Eşinin işsiz kalması ve maddi sıkıntılar- Ben ev hanımı 3 çocuk annesiyim evim kira gecekondu da oturuyom eşim calisiyordu bu hastalık pandemi yüzünden çalıştığı yeri kapattilar sigortası yok birikmiş faturalarım ve kiram var yakacagim yok tüpum bitmiş onu bile dolduramiyorum çok zor durumdayim esim günlük alıyordu para şimdi o da yok bir gelirimız de yok lütfen yardımcı olun.

19. **15.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve iş arkadaşları için başvuruda bulunan Ü.: Çalışma saatlerinin uzatılması-** "Bir markette çalışıyorum. Normalde haftada bir gün iznimiz vardı ve diğer günler de vardiya şeklinde çalışıyorduk. Hafta sonu sokağa çıkma yasağı nedeniyle cumartesi Pazar çalışmadık. Buna karşılık müdürümüz bizim hafta içi çalışma saatlerimizi uzattı. Şu anda sabah 09.00 ile akşam 21.00 arasında çalışıyoruz. Zaten sabahları da 15 dakika erken gelmemiz gerekiyor. Dün buraya gelen zabıtalar akşam en geç 20.00'ye kadar çalışabileceğimizi, sonrasında marketin kapatılması gerektiğini söylediler. Ama müdürümüz 21.00'e kadar çalışmamızı istiyor. Cumartesi gününü haftalık iznimiz sayıp Pazar gününün mesaisini de hafta içine dağıtmış oluyor. Bu konudaki haklarımız nelerdir öğrenmek istiyorum. İşten çıkarılmamak için soyadımı ve marketin adını vermek istemiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. **20.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan F.: İşten haksızca atılma ama çıkışın verilmemesi -** "Ben… 02.05.2019 tarihinden itibaren ISS şirketinde temizlik elemanı olarak işe başladım. İlerleyen günlerde 29.03.2020 tarihinde gece vardiyasındaydım, kronik hastalığım olduğu için bacağım arada ağrıyordu, yürümekte güçlük çekiyordum. İş yeri kuralları gereği mescitte oturmak yasaktı, fakat korona virüsten dolayı fabrika çıkışına çıkmamıştım, mola saatimde mescitte dinlenmeyi seçtim. Devriye atan güvenlikler gördü ve bu duruma tutanak tuttular. Ben de hastalığımı ve neden burada durmak istediğimi onlara da anlattım ama nafile. Ben de şefimden izin almak için gece 03.30 da aradım. Ben derdimi arz etmeden bana "şerefsiz bu saatte aranır mı" diyerek telefonu kapattı. Sabah 9-10 civarında bana watsapptan mesaj attı, "çıkışını gel ver" diye. Ben de gitmedim "vereceksiniz siz verin" dedim. Annem ve babamın aramasına rağmen beni iş yerine geri kabul etmedi. Nisan ayının 6'sında çıkış bildirgemi "Devamsızlık" la vermek isteyince arkadaşım iş yerinden aradı. Ben de şefi aradım, olayı yalanladı ve telefonu suratıma kapattı. Bugün hala çıkışım verilmedi. Gereğini arz ederim.

21. **30.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan C.: Ücretini alamama-** Merhabalar, ben Ata Fod … Şirketinde 2 ay hizmet ettim. Ve geriye içeride 14 günlük maaşım kaldı. Kendilerine söylediğim zaman yatırmayacaklarını içeride kalan paramın olmadığını söylediler. Bunun sebebi ise ihbar süresi. Ben çıkmadan önce defalarca kez çıkmak istediğimi söyledim, bana "eleman yok, haftaya çıkarsın, biraz idare et" diyerek tuttular. İlerleyen zamanlarda benim çıkma zorunluluğumdan dolayı çıktım. Futbol oynuyorum, antrenmanlar ve futbol müsabakaları ile saatler uyuşmuyordu. Benim çıkmak istediğime dair mesajlar duruyor. Yardımcı olursanız çok memnun olurum. Teşekkür ederim." şeklinde beyanda bulunmuştur.

22. **08.05.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan E.: Ücretsiz izne çıkarılma ve ekonomik sıkıntı -** "Bulunduğum işyerinden Corona virüsü sebebi ile bana ücretsiz izin kâğıdı imzalattılar ve bu süreç 2 buçuk ay civarı, ne devletten ne de işyerinden herhangi bir ücret yoktur. Ayrıca işyeri diğer çalışanlarla devam etmektedir. Beni ne çağırdılar ne de ücret verdiler ve beni mağdur bıraktılar. Ne yapmam gerekiyor bana yardımcı olur musunuz?

23. **20.05.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G.: İyileşmiş olmasına rağmen Corona hastası diye işten atılma -** "4.ayın 7 sinde yüksek ateşle hastaneye kaldırıldım ve corona dan şüphelenip corona testi yapıldı ve testim 4.ayın 12 sinde pozitif çıktı. Daha sonra ağır bir durumum olmadığından dolayı hastanede yatmak yerine evde kendimi izole etmemi daha uygun gördüler. Kendimi yaklaşık 1 aya yakın 1 odada tek başıma izole ettim. Bu süreç içinde ilaç tedavisi de gördüm. Durumum iyiye gitmeye başladı ve doktor her ihtimale karşı 27 Nisan'da ikinci corona testimi yaptı ve sonuçlarım negatife dönmüştü. Artık eski hayatıma kaldığım yerden devam edebileceğimi söylediler. Benim de herkes gibi maddi durumumun iyi olmamasından dolayı işime devam etmeye başladım. Ta ki bu gün patronumuz beni herkesin içinde, elimde negatif test sonucum olmasına rağmen "sen coronasın iş yerimden çık" diye bir karşılık verdi. Bu hastalıkla ben de herkes gibi mücadele ettim ve başardım. Yüzüme gülmesi gerekirken herkesin içinde bana corona muamelesi yaptı ve herkesin içinde kovdu. Belki benim durumumda o da olabilirdi, aynı tepkiler ona yapılsaydı nasıl bir tepki verirdi ki ben bir bayan olarak bunları yaşadığıma gerçekten çok üzüldüm. Çünkü insanlar çok değişmiş ve siz insan haklarından gerçekten yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

24. **01.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. S: İşyerinde sosyal hakların ihlali -** "3 yıldır çalışıyorum. Geçen sene Esenyurt'a taşındım. İşyerinde servis vardı. Pandemi

döneminde servisi kaldırdılar. Benim kendim çıkmamı sağlamaya çalışıyorlar. Hukuki danışmanlık istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

25. **07.07.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve birlikte çalıştığı 250-300 işçi başvuruda bulunan X; Gıda zehirlenmesi sonrası tedavi hakkı ihlali -** İstanbul Bahçekent Emlak Konutları Siyah Kalem Projesinde işçi olarak çalıştığını , Üç gün önce Cumartesi gecesi yedikleri yemekten aynı şantiyede çalışan yaklaşık 250-300 işçinin zehirlendiğini, karın, ağrısı kusma gibi şikâyetlerinin olduğunu ancak sadece 30-40 kişinin hastaneye götürüldüğünü, hastaneye götürülen işçilerin de Covid-19 testi yapılıp şantiyeye geri getirildiğini, ne onlara ne de hastalanan diğer işçilere herhangi bir tedavinin uygulanmadığını ifade etti. Üç gün geçmiş olmasına rağmen halen hasta olduklarını ancak bu halde çalıştırılmaya devam edildiklerini söyledi. İşten atılma tehlikesi olduğu için herhangi bir yere şikâyet edemediklerini, kendisinin de isminin gizli tutulmasını istediğini belirtti.

26. **27.07.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan M.G: İşyerinde fazla çalıştırma, işten çıkarmakla tehdit -** "Eşim 8 yıldır bir firmada aşçı olarak çalışıyor. Bugüne kadar 20 kişiye yemek yapıyordu. Ancak firma bir yer daha açtı ve orada da 20 kişi çalışıyor. Şimdi eşimden 40 kişilik yemek yapmasını istiyorlar. 'Maaşına 100 TL ekleriz' demişler. Eşim yapmak istemeyince de 'o zaman işten çık' diye baskı yapıyorlar. Bu konuda ne yapabiliriz bilgi almak istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

27. **08.08.2020 tarihinde derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan C.K: Haksız işten çıkarılma-** "İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesine, Uzun yıllar emek harcadığım eski … işyerimden tazminat verilerek çıkarıldım. Aylar süren bir zamanın ardından kendime uygun yeni bir iş bulup çalışmaya başladım. Bu işyerinde kendi halimde çalışıp düzenimi kurmaya çalışırken eski işimden biriyle karşılaştım. Burada kurduğum düzenden eski işyerime bahsetmemesini vurguladım. .. Bahsettiğim bu arkadaş eski işyerimi telefonla arayarak anlatmış. Bunun üzerine eski işyerim devreye girerek türlü yalan ve iftiralarla benim yeni işyerimden çıkarılmamı sağladılar. Mağduriyetimi ve şikâyetimi sizlere iletiyorum. Yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

28. **15.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C: Mobbing, baskı-** "UIT Tekstil pazarlamada çalışıyordum. Yaklaşık 15 Temmuz 2016 tarihinde işe başladım. Daha sonra yaklaşık 3 ay sonra eşim de çalışmaya başladı. Eşimi işe alırken beraber işe gelip gideceğimizi konuşmuştuk. Yaklaşık 1 yıl böyle devam etti. Fakat daha sonra sürekli mesaiye bırakmaya başladılar. Ben de buna itiraz ettim. Eşimi yalnız bırakmak istemediğimi söyledim. Ondan sonra beni de mesaiye bıraktılar. Mesai bitiminde bizi bekletiyorlardı. Servis aracı yerine farklı araçlarla ve gecikmeli yolluyorlardı. Bütün zamanımızı alıyorlardı. Biz de buna defalarca itiraz ettik. İtirazlarımızı çeşitli gerekçelerle oyalıyorlardı. Biz itiraz ettiğimiz için işyerinde herhangi bir olay olduğunda direkt bize hakaret ve suçlamada bulunuyorlardı. Pandemi döneminde bronşit hastası olduğum için işverene söylememe rağmen bizi zorla çalıştırdılar. İşe gitmek istemeyince çıkarmakla tehdit ettiler. **Eşim ve bana sürekli baskı uyguladılar. İşe gitmeme rağmen sahte tutanaklarla işe gelmediğimizi iddia ettiler. Sonuç olarak bizi işe almadılar. İçeride bulunan maaşımızı ve mesaimizi vermediler**. Bu konuda hukuki destek istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

29. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan U. (Pakistan): İşyerinden ücretini alamama -** "4 yıl önce Türkiye'ye kaçak geldim. 1 yıl tekstilde çalıştım, ayrılıp 1 yıl başka yerde çalıştıktan

sonra tekrar aynı firmaya döndüm, yaklaşık 1 yıldır aynı yerde çalışıyorum. İki aydır maaşımızı vermiyorlar. Bayramda ya da fazla mesai olarak çalıştığımızda da para vermiyorlar. Maaşımızı isteyince patron küfrediyor, kızıyor. Oturum izni veya çalışma izni için hiçbir yere başvurmadım. Şu an hiçbir resmi belgem yok. Ücretimi almak için yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

30. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C. (Bangladeş) : İşyerinden ücretini alamama-** "10 aydır Türkiye'de kaçak yaşıyorum. Resmi hiçbir belgem yok. Geldiğimden bu yana aynı tekstil firmasında çalışıyorum. Patron iki aydır maaşımı vermiyor. Ücretimi almak için yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

31. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. (Pakistan) : İşyerinden ücretini alamama-** "2 yıldır Türkiye'de kaçak olarak yaşıyorum. Piyalepaşadaki bir tekstil firmasında çalışıyorum. Son iki aydır maaşımı vermiyorlar. Maaşımı istediğim zaman patron hakaret ediyor. Ücretimi alabilmek için yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

32. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R.(Bangladeş): İşyerinden ücretini alamama-** "1 senedir Türkiye'de kaçak yaşıyorum. Geldiğimden beri aynı tekstil firmasında çalışıyorum. Son iki aydır maaşımızı vermiyorlar. Talep: Ücretimi almak istiyorum, bunun için yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

33. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. (Pakistan) İşyerinden ücretini alamama-** "5 senedir Türkiye'de kaçak yaşıyorum. 4 senedir aynı tekstil firmasında çalışıyorum. 2 aydır maaşımızı vermiyorlar. Ücretimi alabilmek için yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

34. **28.08.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S: İşe alma gerekçesiyle oyalama -** "Ashan diye bir catering firmasına iş görüşmesine gittim bana evrak listesi verdiler, evrakları hazırladım günlerce. Şimdi de beni bugün yarın diye diye erteliyorlar gerekenin yapılmasını rica ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

35. **02.09.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan E.: Kısa çalışma ödeneğini alamama -** "Yaklaşık 5,5 senedir bir özel güvenlik şirketinde çalışıyorum. Pandemi döneminde birçok arkadaşımız çalışmadı ve kısa çalışma ödeneğinden faydalandı. Ben 22 Haziran 2020'ye kadar çalıştım. O tarihten sonra da ücretsiz izne ayırdılar ve kısa çalışma ödeneğine başvurduklarını söylediler. Ancak ben hala kısa çalışma ödeneğinden faydalanamıyorum. Şirkete sorduğumda başvurduklarını söylediler. Paramı almak için ne yapmam gerektiği konusunda bana danışmanlık yapmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

36. **02.09.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan A: Kısa çalışma ödeneğini alamama -** "Çalıştığım işyerinde bizi ücretsiz izne ayırdılar, kısa çalışma ödeneğine başvuruldu. Biz halen işe çağrılmadık işten de çıkarılmadık. Ancak bizim yaptığımız işler için yabancı işçiler alıp onlara yaptırıyorlar. Haklarımız nelerdir, süreç nasıl işlemeli bilgi edinmek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

37. **09.09.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M : Haksız olarak işten çıkarılma, ücretini alamama -** "… 02.04.2018 tarihinde özel sektörde faaliyet gösteren bir firmada işe başladım.

Hiç bir şekilde hak etmediğim halde beni haksız yere 08.09.2020 tarihinde işten çıkardılar. Firma mali müşavirleri üzerinden haklarımı gasp etmeyi düşünüyorlar. Özelikle bu pandemi döneminde çıkan yasalara sığınarak tazminat hakkımı ödememeyi düşünüyorlar. Sizden ricam tazminat tutarımı, ihbar tazminat hakkımı ve34 gün kullanılmayan izin günlerimi (maaş 2.324tl. , agi 375tl., yol 205tl, yemek parası 400 tl. Toplam aldığım para aylık 3.400tl.) hesaplamanız. Bir de yasal olarak ben neler yapabilirim varsa önerilerinizi almak istiyorum. Birçok yere başvuruda bulundum ancak kimse yardımcı olamadı. 50 yaşındayım, kiracıyım, 3 çocuğum var. En büyüğü daha 13 yaşında. Evde benden başka çalışan yok. İşsizim. Demek istediğim gerçekten maddi olarak çok zor bir durumdayım. Alacağım parayla yeni bir iş buluncaya kadar idare etmek zorundayım. Lütfen yardımınızı esirgemeyin. Bir de hemen bu gün bu işi çözmem gerektiği söylendi. Göstereceğiniz ilgiden dolayı sizlere teşekkürü bir borç varsayıyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

38. **21.09.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve diğer işçiler için başvuruda bulunan H; Karantinadan dolayı yevmiyelerini alamama -** Beyoğlu Piyalepaşa Adnan P.İnşaat'ta işçi olarak çalıştığını, şantiyede Covid-19 pozitif vakalar çıktığı için karantinaya alındıklarını ancak yevmiyelerinin ödenmediğini belirtti. Zaten şantiye koşullarından virüsün yayıldığını ve şimdi de haklarını alamadıklarını söyleyip bizden yol göstermemizi talep etti.

39. **17.10.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A: Haksız ceza alma ve KHK ile görevden ihraç -** 16 Temmuz günü görev arkadaşlarımız ile daha önce görev amaçlı aramızda kurmuş olduğumuz whatsapp grubundan bir arkadaşın boğaz köprüsünde boğazı kesilmiş bir asker fotoğrafını paylaşması sonucu verdiğim bir anlık tepki sonucu Cumhurbaşkanına ve Başbakana hakaret olayı gerçekleşmiştir. Fakat mahkeme bunu fetö propagandası olarak kabul etti. 10. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından bu suçtan dolayı 3 ay tutuklu kaldım. Akabinde beraat ettim. Olay sonrası aynı gruptaki arkadaşlarımdan özür diledim. Olayı bilerek yapmadığımı, bir anlık şuur kaybı sonucu ifa ettiğimi beyan ettim. Zaten o sıralar hatta daha önceden beridir psikolojik tedavi görmekteydim. Halen de tedavi görüyorum. Ayrıca olay gecesi alkol almıştım. Sabahına bunlar gelişti. Bilincim yerinde değildi. Kanlar içerisindeki fotoğrafı görünce de şuurumu kaybettim ve bu tepkiyi verdim. O görüntü ile karşılaşınca midem bulandı, başım döndü ve tansiyonum düşmüş gibi bir duruma geldim. Benim niyetim orada sadece sakin olmamızı sağlamak ve siyasi yorum veya görev dışında hiçbir şey ile ilgilenmememizi sağlamaya çalışmaktı. Fakat içinde bulunduğum sağlık durumum buna müsaade etmedi. Zaten arkadaşlar kendi aralarında olayı tartışıyorlardı. Ben sonradan müdahil oldum. Ayrıca fotoğraf olayının da fetönün kumpası olduğuna dair basın ortamından (internet ve youtube) bilgiler de elde ettim. Şu an, devlet büyüklerine hakaretten 1 yıl 15 gün HAGB cezası aldım ve OHAL komisyonundan cevap beklemekteyim. Olayın özeti budur. Bu konuda yardımlarınızı ve bilgilerinizi rica ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

40. **19.10.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla babası T için başvuruda bulunan S: Maaşının ödenmemesi, işten çıkmaya zorlanma -** "Merhaba ben S. Babam T. çalıştığı şirketten düzenli olarak 3 aydır maaş alamıyor. Zorbalıkla imza artırılıp çıkartılmak isteniyor. Sigortaları girdi çıktı yapılıp çalıştırılıyor. Şu anda oradan ayrıldı. Gelip imza atsın çıkış yapalım, hesap yapıp 1500 TL bizden olsun yatıralım diyerek zorlanıyor. Mağdur durumdayız. En son 01.09.2020 de 2000 TL yatırdılar. Pandemiden yatan parayı da kesinti olarak şirket adıyla yatırıp maaş olarak gösteriyorlar. Şirket dolandırıcılık üzerine kurulmuş gibi zorbalıkla insanlar çalıştırılıyor. Ersöz mobilya " şeklinde beyanda bulunmuştur.

41. **21.10.2020 tarihine derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C.: Öğretmenlik yapma hakkının verilmemesi -** "2016 yılında öğretmenlik için girdiğim KPSS sınavından 84 puan alarak tüm Türkiye'de Biyoloji öğretmenleri arasında 160. sıraya yerleştim. O yıl biyoloji öğretmenleri kontenjanı 500 olarak açıklandı. Merkezi atama sistemine göre atamamın yapılması gerekiyordu. Fakat aynı yıl yayınlanan bir KHK ile öğretmenlik atamalarının mülakat yoluyla yapılacağı açıklandı. Mülakatlara, atanacak öğretmen sayısının 3 katı kadar öğretmen çağırıldı (puan sıralamasına göre). Bu öğretmenlerden mülakat komisyonunun yüksek puan verdiği kişiler göreve başlatıldı. 2017 yılı Mayıs ayında Bahçelievler'de girdiğim mülakatta bana yöneltilen tüm soruları doğru yanıtlayarak mülakat odasından çıktım. Sonuçlar açıklandığında bana 50 puan verildiğini gördüm. Baraj 60 olduğu için 50 puanla tercih hakkım da elimden alınmış oldu. Sonrasında mülakatın usulüne göre yapılmadığına ve bu sebepten iptaline dair Milli eğitim Bakanlığına dava açtım. Dava sonucunda beni tekrar mülakata çağırdılar. 2020 yılının Ocak ayında Ankara'da tekrar mülakata girdim. Mülakatta sorulan 4 sorunun 3'ünü doğru yanıtlamama rağmen yine 50 puan verdiler. Yanıtlayamadığım diğer soru ise "çayı Türkiye'ye ilk kim getirdi?" sorusuydu. Bu sorunun öğretmenlik ile ilişkisini kuramadım doğrusu. Bu karara da itiraz ettim, sonuç bekliyorum. Dava sürecini avukatım …takip ediyor. Öğretmenliğe dönüş sürecimin derneğiniz tarafından takip edilmesini ve basın açıklaması yapmayı talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

42. **07.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G: Haksız olarak iş akdinin feshedilmesi -** "Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesinde 4.5 yıldır çalışmaktayım. Bir hafta önce telefonla aranıp görevimin dışında başka bir göreve çağırıldım. Yatan Covid'li hastalara yemek servisi için çağrıldım. Bronşit astım ve alerjik astımım olduğu için Mart ayı itibari ile kısa çalışma ödeneği ile izne çıkardılar. Telefonda gelemeyeceğimi, 90 yasında babaannem olduğunu ve astımım olduğunu belirttim. Bildikleri halde ihtarname yollamışlar. Bundan 1 sene öncesi ise müdürümüz beni dövmeye kalkmıştı ve o dönemden itibaren mobbing uygulanıyor. Bana yardımcı olursanız sevinirim, teşekkür ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

43. **25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. : "**Suriye- Türkiye çift vatandaşlığım var. 2016 yılında İstanbul Eğitim Müdürlüğünde öğretmen olarak göreve başladım. **Hiçbir neden yokken görevime son verildiğini öğrendim.** Görevime son verilme nedenini öğrenmek için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne müracaat ettim. Fakat bana hiçbir beyanda bulunmadılar. Ben hiçbir suç veya yasa dışı işlemde bulunmadım. Ayrıca GBT belgemde hiçbir sorun bulunmamaktadır, görevime dönmek istiyorum, yardım talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

44. 25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. : "Suriye uyrukluyum, MEB Suriye geçici okullarında beş yıl İngilizce öğretmeni olarak görev yaptım. Son çalıştığım okulda Suriyeli öğretmen istemediler ırkçı davrandılar. Mobbing uyguladılar, ayrımcılık uyguladılar, bu yolla beni gönderemeyince **hakkımda gerçeğe aykırı tutanak tuttular bu şekilde işime son verdiler**. Bu haksızlığa karşı desteğinizi talep ediyorum" demiştir.

45. **25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek L.- E.- M. için başvuruda buluna T.;** MEB e bağlı okullarda öğretmen olarak görev yapan Türkiye-Suriye vatandaşı L. ve E. ile Suriye vatandaşı M'nın hiçbir açıklama yapılmadan **güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek iş akitlerinin sonlandırıldığını**. Bu haksız uygulamaya karşı hukuki destek talebinde bulunmuştur.

46. **26.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan F: İş Koşullarının kötü olması, ihtiyaçlarının karşılanmaması -** "Bir soğuk hava deposunda 5 yıldır işçi olarak çalışıyorum. İşverenden asgari ücretimi talep etmeme rağmen her şey içinde deyip erteliyor. Soğuk hava deposunda çalışmama rağmen ayakkabı, elbise vs gibi ihtiyaçlarımı karşılamıyor. Sözleşmenin koşullarını hatırlamıyorum. Bana yardımcı olmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

47. **07.12.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan B: Maaşını alamama, sigortasının yatmaması -** "Tuzla İçmeler'de bulunan Sedef Doğuş Gemi'de yaklaşık 15 gün çalıştıktan sonra oradan ayrıldım. Ayrılalı 15-20 gün oluyor. İşe girişte sigorta girişimi yapmışlardı. Ancak ücretimi vermediler ve sigorta paramı da yatırmadılar. Patronu aradığımda da telefonu yüzüne kapatıyorlar. Sigortamı yatırmalarını istiyorum. Bana yardım etmenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

48. **21.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan O: Mobbing, haksız işten atılma -** "Sayın İnsan Hakları Yetkilisi, Bu maili size de iletiyorum çünkü canım yandı. Çünkü bu ülkede daha fazla iyi işler olsun, daha fazla haksızlık olmasın, daha fazla mobbing olmasın istiyorum. …Biliyorsunuz Pandemi dönemi ve haksız şekilde hele ki personel çıkarmak kesinlikle yasak. Ancak bana zorla imza attırdılar bir çeşit mobbing veya benzeri yaptılar bugün bana istifa dilekçesi yazdırıp beni işten attılar. Bunu yapan firma Kent Fiesta isimli bir firma. Yıllık en az 45 milyon dolar da ciro yapan bir firma. Yaklaşık en az 350 kişi çalıştırıyor…Ne gibi hak ve imkânlarım var? Teşekkürler. Saygılarımla. "şeklinde beyanda bulunmuştur.

b- Mülkiyet, barınma, yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb alanlara dair başvurular:

Mülkiyet, barınma , yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb alanlarda yaşanan ihlaller		
Mülkiyet, barınma , yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb başvuru ve ihlal sayısı	60 başvuruda 147 kişi için başvuru yapılmıştır	
İhlallerin başlıklarına göre dağılımı:	- 121 yoksulluk, - 29 işsizlik, - 6 Asgari ücret ve emekli maaşının geçim için yetersiz kalması. - 28 sosyal yardımlara erişememe, - 6 mülkiyet hakkı ihlali, - 18 barınma hakkı ihlali, - 2 engelli maaşının kesilmesi, - 7 tüketici hakkı ihlali, - 10 seyahat hakkı ihlali, - 2 alt yapı hizmetlerine dair yerel sorunlar, - 7 diğer nedenler,	230 ihlal 121 ekonomik yardım talebi
Mültecilere yönelik ihlaller	- 4 tüketici hakkı ihlali,	

	- 10 işsizlik, - 209 seyahat hakkı engeli	223 ihlal
Öne çıkan İşsizlik nedenleri	- Ekonomik kriz, - Engellilik, - Kronik hastalık, - Eski mahpus olmak, - Adli kontrol ve ev hapsine tabi olmak - Çalışma izni bulunmaması - Farklı bir ilde ikameti bulunması - ayrımcılık	
		Toplam 453 ihlal Ve 121 ekonomik yardım talebi

Üstte yer alan ihlal tablosundan da görüleceği üzere ; Mülkiyet, barınma , işsizlik, yeterli gelirden yoksunluk, yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe vb alanlardan 147 kişi için yapılan 60 başvuruda 230 ihlal ve 121 ekonomik yardım talebi dile getirilmiştir. Bu ihlallerin 29 u işsizlik, 121 i yoksulluk, 28'i sosyal yardımlara erişememe, 6 sı mülkiyet hakkı ihlali, 18 i barınma hakkı ihlali, 2 si engelli maaşının kesilmesi, 7'si tüketici hakları,10'u seyehat hakkı ihlali, 7'si diğer nedenlerle yapılmıştır. Pandemi sürecinde artan işsizlik, yoksulluk, sosyal yardımlara erişememe ve sosyal yardım ihtiyacı 2020 yılına damgasını vurdu denilebilir. İşsizlik nedenleri arasında engellilik, kronik hastalık ve eski mahpus olmak yanında 2020 yılında ayrıca adli kontrol ve ev hapsinin de işsizlik için neden oluşturduğu görülmektedir.

1. **13.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: -mülkiyet hakkı-** "Tek istediğim ev yapmaktı. Müteahhitler dolandırır, kandırır diye Üsküdar Belediyesine başvuru yapıp prosedür nasıldır, tecrübem de yok dedim. Meğer kurtların içine düşmüşüm, yağmurdan kaçarken doluya tutuldum ve kâbusum oldular. Yalnız olmadığımı ve sesim olmanızı, desteğinizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **21.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan B.: - Barınma Hakkı, yoksulluk- "**1 yıl önce babamın şiddet göstermesi ve beni evden atmasıyla sokaklarda yaşamaya başladım. Barınacak, kalacak yere ihtiyacım var. Bana yardım etmenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **01.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Y. : -işsizlik ve barınma hakkı-** "10.05.2007 tarihinde cinayet suçundan cezaevine girdim. 17.09.2019 tarihinde tahliye oldum. Bu süre itibariyle herhangi bir iş bulamadım ve barınma sorunu yaşamaktayım, yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **05.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.: -Barınma hakkı, yoksulluk-** "31.01.2020 tarihinde Fethiye'den İstanbul'a tedavi amaçlı olarak geldim. Maddi durumum iyi değil. Tüm

paramı, birkaç gündür kaldığım yere verdim. Şu an üzerimde hiç para kalmadı. Kalacak yere ihtiyacım var. Tedavim birkaç gün daha süreceğinden İstanbul'da kalmam gerekiyor. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi oluyorum. Kalacak yere ihtiyacım var, yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **13.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Z.: -denetimli serbestlik ve imza zorunluluğu nedeniyle iş bulamama, yoksulluk-** "**Bir yıl önce** evimden gözaltına alındım. 24 saat gözaltında kaldıktan sonra haftada 2 gün imzaya bağlı kalma şartıyla serbest bırakıldım. O tarihten bu yana henüz mahkemeye çağırılmadım. İlk duruşmam 24 Mart 2020 tarihine Sosyal medya üzerinden hükümeti eleştirmemden dolayı bir yıldır imzaya tabi tutuluyorum…Adım kodlama şeklinde birçok gazeteye verilerek milliyetçi bir yerde hedef gösterildim. Bu süre zarfında imzadan dolayı çalışamadım, maddi ve manevi anlamda mağdur edildim. Yardım talep ediyorum. … Hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **21.02.2020 tarihinde deneğimizi telefon ile arayarak başvuruda bulunan Ö.K; -Engelli maaşının kesilmesi, yoksulluk-** Yaklaşık 7 yıldır hapishanede olduğunu, daha önce Silivri 2 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesindeyken şimdi Silivri Açık Hapishanesinde bulunduğunu, İki yaşından bu yana engelli olduğunu, 2008'de engelli maaşı için başvurduğunu ve o tarihten bu yana engelli maaşını aldığını, Ancak 2 yıl önce, babasıyla birlikte yaşadığı gerekçesiyle engelli maaşının kesildiğini, defalarca dilekçe yazıp kendisinin hapishanede olduğunu, ailesiyle yaşamadığını belirtmesine rağmen maaşının geri bağlanmadığını söyledi. Avcılar sosyal yardımlaşma Müdürlüğü'ne kendisinin ve vasisi olan annesinin dilekçeler verdiğini ancak kabul etmediklerini, Silivri Şubesine gitmeleri gerektiğini söylediğini, annesi oraya gidince de oradakilerin tekrar Avcılar'a gönderdiğini söyledi. Bu şekilde bir türlü çözüme ulaşamadıklarını ve iki yıldır maaş alamadığı için maddi açıdan sıkıntı yaşadığını ifade etti. Hakkı olan engelli maaşını tekrar alabilmesi için yardım etmemizi talep etti.

7. **24.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R.: -Sağlık problemi nedeniyle iş bulamama, yoksulluk-** "2017 Ekim tarihinde bana Behçet tanısı kondu. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Romatoloji bölümünde takibe alındım. İşçi olarak çalıştığım Migros T. A. Ş. Hastalığımı sebep gösterip iş sözleşmemi feshetti. 2018 yılı Kasım ayından itibaren iş bulamıyorum. Bulduğum işlerde sağlık gerekçesi ile çıkartıyorlar. Tedavi olamıyorum. GSS (Genel Sağlık Sigortası) borcum olduğunu öne sürerek Cerrahpaşa Tıp, Çapa Tıp hastanelerinde muayene olamıyorum. İş Kur'a başvurdum. Ayaküstü çalışamaz raporum var, onu ilettim. Ama dönüş olmadı. Migros T. A. Ş.'den İşten çıkarıldığım için tazminat davası açtım. 1,5 yıl oldu, halen dönüş olmadı. Ben iş bulmak, hayatımı idame ettirmek istiyorum. Bunun için yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **04.03.2020 tarihinde kendisi ve komşuları adına derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G.: -Ulaşım hakkı ihlali ve yolların bozukluğu-** Merhaba, …Başakşehir adresinde ikamet etmekteyim. Siteye gelen yolda çok büyük çukurlar ve bozukluklar mevcuttur. Bu yüzden aracımın lastiği 2 kere zarar görmüştür. Konuyla alakalı Dekar yapı yönetimini defalarca aramama rağmen hiçbir sonuç alamadım. Yönetim asfalt maliyetlerinin fazla olduğunu ayrıca yolun yönetimin sorumluluğu olmadığını söylemektedir. Site sakinleri olarak mağduruz ve muhatap bulamıyoruz. Dekar yapı yeni etapları inşa etmek için bütçe kullanmaya devam etmekte fakat iki çukur doldurmak için bütçe bulamayıp site sakinlerini mağdur etmektedir. Ayrıca site servisinin kaldırılması ve siteye gelen otobüs seferlerinin azlığı sebebiyle siteye geliş gidiş imkânsız hale gelmiştir. Site sakinleri gölet durağına kadar soğukta yürümek

zorunda kalmaktadırlar. Ulaşım sorununun çözülmesi için otobüs seferleri arttırılmalıdır. Dekar Yapı'ya gereken ikazın yapılmasını ve mağduriyetimizin giderilmesini arz ederim. İyi çalışmalar dilerim," şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **07.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.:- yurt dışı yasağı nedeniyle mahsur kaldığı Türkiye'de sağlık hakkı ve gelirden yoksun kalma-** "25 yıldır Almanya'da yaşıyorum, çifte vatandaşım…09.01.2019 tarihinde Türkiye'ye giriş yaptım. Almanya'ya dönerken 10.01.2019 tarihinde İstanbul Havalimanında…eşimin geçişine izin verdiler, benim geçişime izin vermediler... Beş dakikalık bir sorgulamadan sonra avukatıma, yurtdışı yasağının getirildiğini ve benim yurt dışına çıkamayacağımı söylediler…eşim ve ben de ikimiz de hastayız. Sağlık sorunlarımız var. Eşimin tansiyon, göz, kulak hastalıkları var. Kendine tek başına bakacak durumda değil ve çok mağdur. Bende de depresyon, bel fıtığı, bel kayması, mide ve baş ağrısı bulunmaktadır. Ayrıca ekonomik olarak da sıkıntı yaşamaktayım. Almanya'da aldığım 600 euro parayı şu anda alamamaktayım. Geçimimi sağlayacak hiçbir maddi durumum yok. Sağlık olarak da herhangi bir tedavim yok. Sizden mağduriyetimin giderilmesi konusunda gerekli yasal işlemlerin başlatılmasını rica ediyorum…" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **12.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A.: -Zorla göç, evinin haksız yıkımı, mülkiyet ve barınma hakkı ihlali-** "Bizler 35 yılı aşkın bir süredir İstanbul Çekmeköy … sokakta kendimize ait gecekondularda yaşamaktayız. Devletin bizlere sağladığı elektrik, su, doğalgaz, kanalizasyon gibi alt yapı hizmetlerinden yararlanıyoruz. Çekmeköy belediyesine de emlak ve çevre temizlik vergilerimizi düzenli bir şekilde ödüyoruz. 25 Aralık 2017'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mesken Müdürlüğü bize yazılı bir tebligatla, İSKİ idaresinin Çekmeköy deresinde bir derebandı çalışması yapılacağından ve gecekondularımızın engel teşkil ettiğinden bahisle bizleri görüşmeye davet ettiler. Yaptığımız ilk görüşmelerde gecekondularımızın derebandında olması nedeniyle yıkılmasının zaruri olduğu, ancak yıkım karşılığında enkaz bedelinin ödeneceği, İBB'nin bizlere Pendik'te birer daire tahsis edildiği, dilersek kiralama, dilersek 20 yıl vadeli şekilde bedeli karşılığında ev tahsis edildiği bildirildi. Bizler de bu durum karşısında hukuki itiraz hakkımızı kullanarak dava açtık. Davamız devam ediyorken ilk yıkım 4 Nisan 2018'de, ikinci yıkım da 2 Ağustos 2018'de gerçekleşti. Bu mağduriyetimizi kamuoyunun gündemine taşıyarak belediye nezdinde tartışmaya açtık. Belediye meclis üyelerinin bizlere verdiği bilgilerde, Farabi sokağının hemen üst parsellerinin hinterlandının imara açıldığı, burada parsellerin büyütülerek müteahhitlere belediye tarafından imkân sağlandığı, bunun hangi imar olanaklarıyla sağlandığı Cumhuriyet Halk Partisi Meclis grubu tarafından önergelerle başkanlık makamından sorularak cevaplanması istendi. Henüz verilen bir cevap yok. Kot farkından eksi iki kat mesken yapılması nasıl olanaklı oldu? Bu durum imar kanununa aykırılık teşkil ediyor. Eksi ikinci kata nasıl iskân verildiği belli değil. Ancak an itibariyle Farabi Sokak ve Candar Sokak arasındaki parsellerin tamamına yakın (üç parsel hariç) inşaatlar yapıldı ve tamamlandı. Müteahhitler buralara 8 blok inşaat yaptılar. Yeni yapılan bu binaların önemli bir kısmı da Farabi sokağın üzerine yapıldı. Yaklaşık olarak Farabi sokağın yarısı üzerinde inşaatlar tamamlandı. Bu durumun hakkaniyete ve eşitliğe aykırı olduğunu düşünüyoruz. Bu imtiyazın hangi menfaatler çerçevesinde belediye tarafından sağlandığının açıklığa kavuşturulmasına acil ihtiyaç var. Adalet açısından bu zorunludur. Yoksul gecekondu sahiplerinin mağduriyeti üzerine müteahhitlere rant sağlanması insani, ahlaki, vicdani ve hukuki değildir. Bu durum asla kabul edilebilir değildir. Her bir bireyin temel insan haklarının korunması ve bunun adil, adalete ve eşitliğe uygun olarak düzenlenmesi kamu yöneticilerinin asli ve en öncelikli görevidir. Aksi durum ise sonuçları açısından ağır derecede bireysel ve toplumsal mağduriyetlere sebep olmuştur. Olmaya devam etmektedir. Bizler 35 yıldır yaşadığımız mekândan rızamız dışında, zorla, hileyle hukuk sistemimiz aşındırılarak, uluslararası insan

haklarımız yok sayılarak, çiğnenerek mağdur edildik. Bu mağduriyetimiz tüm iyi niyetli çabalarımıza rağmen halen telafi edilebilmiş değil. İBB eski yönetiminin değişmesi sebebiyle yeni yönetim iş başına gelmiş durumda. Yeni İBB yönetiminin uğramış olduğumuz bu haksız durum karşısında yeniden bizim durumumuzu inceleyerek, yerinde dönüşüm ve insani çözümler üreterek bu mağduriyetimizin giderilmesini talep ediyoruz. Eğer bu mağduriyetimiz giderilmeyecekse, uğradığımız haksızlığın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınmasını, bizlere hukuki destek sağlanmasını talep ediyoruz. Yıkımların durdurulması, başvuru ile birlikte (imar barışı) tapuların verilmesi. Yapılacak olan dere yatağının değişiklikle geçmesi gereken yerden geçirilmesi. Basın açıklaması yapmak istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **18.03.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla oğlu A için başvuruda bulunan C. Y: -Engelli raporuyla iş bulamama, yoksulluk-** "Velisi bulunduğum A. %50 yaşam boyu mental engellidir. Oğlumun ilköğretimi sona erdikten sonra sağlık güvencesinden faydalanamamaktadır. 18 aydır İŞKUR'da kaydı olmasına rağmen herhangi bir iş çıkmadı. Bütün üst düzey bürokratlarla görüşmeme rağmen olumsuz cevaplar geldi. Benim oğluma bakma zorunluluğum var mı? Kaymakamlığın vermiş olduğu cevap ise; aldığınız ücret asgari ücretin üstünde olduğu için oğlunuza herhangi bir maaş bağlanmamaktadır, ikamet adresinde olmaman gerekir. Bunun hukuki boyutu nedir? Sizden bu konularla ilgili yardım talep ediyorum. Lütfen geri dönüş yaparsanız sevinirim"

12. **18.03.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.D: -Mülkiyet hakkı ihlali-**"Sivas ili Belediyesinin ilanıyla satılan organize sanayisinde 10,5 dönüm araziyi Sivas belediye encümen kararıyla 24 milyon 340800 TL ye satın aldım. Parasını ödedim makbuzu dosyadadır. Ben İstanbul'da hazırlık yaparken 5 yıl sonra Sivas belediyesi 885 milyon 600 bine satabileceği müşteriyi buluyor, yasaları hiçe yasarak gizlice satıyor. Kısacası aynı arsayı iki kişiye satıyor ve parasını alıyor. Bana hiç para ödemediler, bilgi vermediler ve tebligat yapılmadı. Ben de Sivas 1. Asliye hukuk mahkemesine dava açtım. … aleyhimde karar verildi. Yargıtay'a gittim karar bozuldu. Tekrar Sivas 1.Asliye hukuk mahkemesi aleyhimde… karar verdi. Tekrar Yargıtay'a da bozulmasını istedim. Yargıtay onadı. Belgelerle Yargıtay'a karar düzeltme talebinde bulundum, Yargıtay reddetti. Belgelerle anayasa Mahkemesine gittim, anayasa mahkemesi reddetti. Bugüne kadar 10,5 dönüm arsama ödediğim para bana verilmedi. Benim arsam 885600000 tl ye başkasına satıldı. Bu parayı da Sivas belediyesi cebine attı. Mahkemeler ise zamanaşımı bahanesiyle aleyhimde karar veriyor. Hâlbuki (Yargıtay 5. Hukuk dairesi E;2010/8225K2010/14151T: 12/07.2010 BEDELE DÖNÜŞTÜRMEDE HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRENİN BAŞLANGICI: Özet Hakların kullanılması ve borçların yerine getirilmesi bakımından kamulaştırma işlemi mal sahibi için noter marifetiyle yapılan tebligatla başlar. Olayımızda bedele dönüştürme işlemi davacıya tebliğ edilmemiş aynı zamanda ihtilafsız bedel de davacıya ödenmemiş. Bu durumda hak düşürücü süre söz konusu değildir.) benim arsamın Belediye tarafından üçüncü şahsa satışı bana haber verilmemiş veya noter marifetiyle tebligatı yoktur. Benim Maddi ve manevi zararım olmuştur." şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **25.03.2020 tarihinde derneğimize telefonla kendisi, eşi ve iki çocuğu için başvuruda bulunan D.; -Doğalgaz saatinin sökülmesi, maaşın giderlere yetmemesi, yoksulluk- Kendisinin 3. Havalimanında çalıştığını, gelirinin geçimine yetmediğini, faturaları ödeyemediği için yaklaşık 1** ay önce doğalgaz saatinin söküldüğünü, bu **nedenle iki çocuğu ve eşiyle yaşadığı evinde büyük sıkıntı yaşadıklarını söyledi.** Banyo yapamadıkları için hem ailesinin hem de kendisinin yeterince temizlenemediğini, işten toz kir içinde geldiğini ama temizlenemediği için çocuklarının da hasta olmasından korktuğunu söyledi.

Özellikle virüs salgını dolayısıyla temizliğin çok önemli olduğu konusundaki uyarıları yerine getiremediklerini, doğalgaz firmasına gidip bu durumu anlattığını, gerekirse bir borç yapılandırılmasına gidilmesini söylemesine rağmen herhangi bir şey yapmadıklarını söyledi. Önerimiz üzerine, konuyla ilgili kaymakamlığı aradığındaysa CİMER'e yazmasının söylendiğini ifade edip ne yapması gerektiği konusunda yardım talep etti.

14. **30.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Ö.: -Seyahat ve barınma hakkı ihlali-** "Kâğıthane'de Vadi İstanbul Gül Projede çalışıyorum. Virüs salgını çıkınca başka şehirde olan ailelerimizin yanına gitmek için 1 Nisan tarihinde otobüs bileti almıştık. Gideceğimiz için bizim isteğimizle de işten çıkışımız verildi. Ancak şehirlerarası yolculuk yasaklandı. Yola çıkabilmek için kaymakamlığa başvurduk ama bize valiliğe başvurmamız söylendi. Valiliğe bir türlü ulaşamıyoruz. Şimdi biletimiz de yanacak ve işten çıkmış olduk, ortada kaldık. Kalacak yerimiz yok, ne yapacağımızı bilmiyoruz, bize yardım edin" şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. **30.03.2020 tarihinde derneğimize telefon edip sonrasında da e-mail göndererek kendisi ve ailesi adına başvuruda bulunan E.: -Elektrik borcu nedeniyle elektriğin kesilmesi, borcunu ödemesine rağmen borç çıkarılması- Tüketici hakları ihlali -** "13.10.2017 tarihinde faturayı ödeyemediğimizden dolayı elektriğim kesildi. Fatura gelmemeye başladı abonelikten düştü. Ve biz bu durumdan dolayı ödeme yapmak için Ayedaş'a gittik. Fakat Ayedaş avukatlık olduğumuzu bildirdi. Avukat, borcu ödemediğiniz takdirde işlem alamadığını söyledi ve bize avukatın ismini ve hesap numarası verdi. Ayrıca büronun ismini ve numarasını verdi, Biz avukatla iletişime geçtik, avukatta indirim istedik, bize yardımcı olmasını istedik, kesinlikle kabul etmedi. Taksitlendirmesini istedik onu da kabul etmedi ve biz borcun tamamını ödedik. Ödedikten sonra Ayedaş da işlemimizi aldı. O tarihten 18.03.2020 tarihine kadar kesintisiz faturalarım sorunsuz bir şekilde gelmeye başladı. Tekrar 18.03.2020 tarihinde sabah saatinde benim elektrik kesintim oldu. İlk başta elektriklerin kesik olduğunu düşündüm. Fakat komşumda ve apartmanda elektrik olduğunu fark edince 2 adet elektrik faturam vardı, bundan dolayı kesildiğini düşünerek aynı gün faturamı yatırdım. Benim elektriğim gelmedi ve Ayedaşı aradım. Ayedaş bana avukatlık bürosunun kestiğini bildirdi ve beş bin altı yüz küsurat borcum olduğunu bildirdi. Ben bunun üzerine Ayedaşa gittim. Ayedaş bu kesintiye bir anlam veremediğini belirtti. Elektrik-sa ile görüşmem gerektiğini söyledi. Söylediği yere gittim ve ben durumu anlattım bana sistemden o da neden kesildiğine bir anlam veremediğini bildirdi. Ben avukata ulaşmaya çalıştım ve avukata ulaşamadım. Yaklaşık 1 hafta aradım ve hiçbir telefonumu açmadı. Ben de ayedaşı arayıp şikâyet dilekçesi yazdırdım. Yazdıktan sonra sekreteri bizimle iletişime geçti ve kendisine de durumu anlattım. Bana bir ihbarname gelmediğini bildirdim ve beni kimsenin aramadığını bildirdim. Ödediğim borcu ödemediğimi iddia ediyorlar ve ben bunu hiçbir şekilde kabul etmiyorum. K.B. avukatlıktan A Hanım 30.03.2020 tarihinde benimle üslupsuz bir sekide konuşup beni hiçbir şekilde dinlemiyor, borcunuz budur deyip ister ödeyin ister ödemeyin diyor kendisi bize. Olağan üstü durumdan dolayı bize cevap vermediğini söyledi ve bu olağan üstü durumda benim elektriğimi kesip bizi mağdur durumda bıraktı. Beden olarak ve beyin olarak bizi çok yordu. Yaklaşık 10 gündür bunlarla uğraşıyorum ve ödediğim borcu ödemedim olarak gösteriyor, kesinlikle bunu kabul etmiyorum. Benim tek suçum dekontu saklamamış olmam, böyle durumla karşılaşacağımı asla tahmin etmedim. Şöyle bir durum da var, avukata borcumu sıfırlamadığım sürece Ayedaş işlemimi hiçbir şekilde kabul etmedi. Borcum kapandıktan sonra işlemim alındı. Sizden rica ediyorum lütfen yardımcı olur musunuz?" şeklinde beyanda bulunmuştur.

16. **01.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi, eşi ve iki çocuğu için başvuruda bulunan M.Ö: -Pandemi nedeniyle çalışamama, ekonomik sıkıntı, yardım talebinin karşılanmaması-** "Ben keçe satarak ailemi geçindiriyordum. Ama salgın nedeniyle iş yok. Çocuklarım iki gündür bir şey yemedi. Yardım için kaymakamlığa gittim, beni sosyal yardımlaşmaya yönlendirdiler. Orası zaten kapalıydı. Kapısında da yeni kayıt almadıkları yazıyor. Sadece engellilere, yaşlılara ve dullara yardım ettiklerini söylediler. 153'ü aradım ama gıda yardımının 20 gün sonra olacağını söylediler. Şu an evde yiyecek ekmeğimiz yok. Yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

17. **06.04.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla kendisi ve eşi için başvuruda bulunan F.B: -İşsizlik, yetersiz gelir, resmi kurumlardan yardım talebinin karşılanmaması-** "Hastalığım nedeniyle çalışamıyorum, eşim de asgari ücretle çalışıyor. Yardım alabilmek için kaymakamlığa başvurduk ancak daha önceden kayıtlı olmadığımız için bizi bir telefon numarasına yönlendirdiler, o telefon numarasına da bir türlü ulaşamıyoruz. Oturduğumuz yer olduğu için Esenyurt belediyesine gittim, bizi kapıdan kovuyorlar. Hiç değilse kredi çekeyim dedim. Eşimin maaşını göstererek on bin lira kredi için Halk Bankasına başvurdum, şifre gelecek dediler, üç gündür şifre de gelmedi, dönüş de yapmadılar. Karnımızı zor doyuruyoruz, iki gün sonra çocuklarıma ekmek alacak param kalmayacak. Bana bir yol göstermenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

18. 07.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan M.K: **işsizlik, yoksulluk, resmi kurumlardan yardım talebinin karşılanmaması-** "17 Mart 2020'den bu yana işsizim. Yardım için kaymakamlığı ve valiliği aramaya çalıştım ama ulaşamadım. Valiliğin telefonu bir türlü düşmüyor. Kaymakamlık başvurusu için yönlendirilen numaraların hiç biri çıkmıyor. Maddi durumumuz çok kötü. Aradığım bir yer beni size yönlendirdi. Yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

19. **07.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi , eşi ve iki çocuğu için başvuruda bulunan M.Y: -İşsizlik, yoksulluk ve kaymakamlık, valilik ve belediye tarafından sağlanan yardımlardan yararlandırılmama-** "Arnavutköy'de oturuyoruz. Günlük çalışan bir inşaat işçisiyim. En son bir düğün salonunun yapımında çalışıyorduk ama işler durdu ve 20 gündür işsizim. Eşim Suriyeli, adı Melek Türk, bir yıl önce resmi olarak evlendik. 2 yaşında ve 3,5 yaşında iki çocuğumuz var. Çocuklarımız resmi evliliğimizden önce doğduğu için onlara kimlik çıkaramadım. Onlara kimlik çıkarmak için nüfusa gittim, konsolosluğa gittim, belge istediler, belgeyi götürdüğümde de eski tarihli diye kabul etmediler. Avukat tutmamız gerektiğini söylediler ama avukat tutacak paramız yok. Maddi olarak çok kötü durumdayız. Maddi yardım için kaymakamlığa ve valiliğe başvurmaya çalıştım. Kaymakamlıktan içeri bile almadılar, valiliğin telefonları bir türlü düşmüyor. Yardım için başka nereye başvuracağımı bilmiyorum, bana yol gösterin" şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. **08.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail göndererek kendisi annesi ve 2 kardeşi adına başvuruda bulunan K.: -Sağlığa erişim hakkı ihlali, ekonomik sıkıntılar, işsizlik-** "**Benim Annem** aslen Azerbaycanlı fakat babamla boşandı ve Türk vatandaşı N ile evlenerek Türk vatandaşlığı kazandı. Annem %53 engelli, engel sebebiyeti ağır diyabet, koroner arter hastalığı ve diyabetten kaynaklı görme sorunu var. Annem hep benim biricik kahramanımdı, bizi okutmak için çok çabaladı ama hep sömürüldü, yaşam şartları git gide zorlandığı için hırsızlık yaptı ve kuzeniyle birlikte tutuklandı. Şu an Bakırköy kapalı kadın cezaevinde tutuklu yargılanmaktadırlar. Annemin bundan 2-3 hafta önce hastaneye kaldırıldığını koğuşundan çıkan bir bayan vasıtasıyla öğrendim, onun dışında annemle ilgili bir haber verilmiyor. Hakkım değil mi? Ben kızıyım, birinci dereceden akrabası konumundayım ama anneme ulaşmama müsaade etmiyorlar. Annem

orada kaldığı her gün ömründen gidiyor. Annemin söylenene göre 5 yıllık ömrü kaldı ve ben kendimi annemin ölümüne hazırlıyorum bu yaşımda. Ölecekse bile en azından ona son bir kere sarılıp onu sevdiğimi söyleyebilme şansı elde etmek istiyorum. Annemin davası açılsın istiyorum, çıksın istiyorum. Biz hep gurbetçiydik. Annem dışında kimsem olmadı, babam bizi yıllar önce terk etti ve gram nafaka dahi ödemedi. Ben annemsiz nefes almakta çok güçlük çekiyorum, insan gibi yaşamak istiyorum. Anneme acaba avukat desteğinde bulunabilir misiniz? Annemin kuzeni de yüksek tansiyon hastası ve dul bir kadın, oğlu tarafından dövülerek sokağa atıldı, kendisi 50 yaşında ve Azerbaycan'dan çıkarak Türkiye'ye geldi, bizimle yaşadı 2 ay gibi bir süre. Annem ile birlikte bu suçu işlediler, onlar adına çok özür dilerim, lütfen onları affedin, böyle olmasını kimse istemezdi**. Biz 3 kardeşiz. TC vatandaşı değiliz bu yüzden üniversiteyi kazandığımız halde yabancı öğrenci harçlarının yüksekliği ve okul masraflarını karşılayamadığımız için okula gidemedik. Ben hastalık nedeniyle görme yetimi büyük oranda kaybettim ama sağlık hakkından yararlanamıyorum. İş bulamıyorum.** Annemin kokusunu çok özlüyorum, lütfen beni kavuşturun yalvarırım. " demiştir.

21. **08.04.2020 tarihinde kendisi ve ailesi adına (3 kişi) derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan H.: -Virüs salgını dolayısıyla işsizlik, emekli gelirinin yetersizliği Ekonomik sıkıntı-** "Ben 17 yaşındayım. Lise öğrencisiyim. Annem ve babamla beraber yasıyoruz. Annem 61 yasında babam da 68 yaşında. 3 kişi yaşıyoruz. Evimiz kira. Soba kullanıyoruz. Babamın %45 engeli var. Emekli ama kredi borcu var. Önceden annem ve babam merdiven temizliğine gidiyordu. Virüs nedeniyle dışarı çıkamıyoruz. Yardımınıza ihtiyacımız var. Fakirlik belgemiz var. Bu zor günde bize yardım edin. Şimdiden Allah razı olsun." şeklinde beyanda bulunmuştur.

22. **10.04.2020 tarihinde kendisi ve ailesi (eşi ve iki çocuk) adına derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan Y: -İşsizlik, yoksulluk , kirasını ödeyememe, ev sahibinin evden çıkarma tehdidi- "23 yaşındayım, evliyim ve iki küçük çocuğum var**. Eşim işsiz. Maddi olarak çok kötü durumdayız. Ev sahibi, kirayı ödeyemediğimiz için, bugün saat 5'e kadar ödemezsek evden çıkın dedi. Evden çıkartılırsak gidecek yerimiz yok, sokakta kalırız. Babam hapiste, annem de sığınma evinde. Yardım edin. Ev sahibinin bizi evden çıkarma yetkisi var mı öğrenmek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

23. **10.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve ailesi (eşi , annesi ve 1 çocuk) adına başvuruda bulunan K. B: -İşsizlik ve TC vatandaşı olmadığından ekonomik yardım alamama, yeterli sağlık hizmeti alamama -** Selamünaleyküm, (Suriyeliyim, 1993 doğumluyum. 2016'da bir tek kardeşim vardı, IŞİD onu öldürdü ve evimizi yaktı. Ben başımdan ve elimden yaralandım, amcam öldü. Ben ve annem 2015'de Türkiye'ye geldik. Babam gelmedi, ablam ve babam orada kaldı. Şimdi Suriye'de bizim hiçbir şeyimiz kalmadı, her şey battı.) Evliyim bir tane çocuk var. Dört aylık oldu. Ben tekstil işi yapıyorum (Üç ay önce elim kırıldı) lakin beş aydır iş yok. Göz görmem zayıf (gözden iki ameliyat daha olmam gerekiyor) ve elimde ve ayağımda engelli rapor var %53. İş vermiyorlar. Başka kimsemiz yok. Çok borcumuz var, ev kira 670 TL. Ağabeyim şehit oldu, rabbimden başka kimsem yok. Çocuk bebek süt, ıslak mendil ve bez almaya ihtiyaç var. Gıda, yemek ihtiyaç var. Lütfen bana yardım edin. Allah sizden razı olsun.." demiştir.

24. **13.04.2020 tarihinde İHD Genel Merkezi tarafından şubemize yönlendirilen kendisi ve ailesi adına yaptığı e-mail başvurusunda F:** -Eşinin işsiz kalması ve maddi sıkıntılar- " (İstanbul'da oturuyorum) **Eşim işsiz kaldı. 3 çocuğum var** 5 kiram birikti yardımcı olun ." demiştir.

25. **13.04.2020 tarihinde İHD Genel Merkezi tarafından şubemize yönlendirilen kendisi ve ailesi adına(5 kişi) yaptığı başvuruda Ç.K: -Pandemi nedeniyle eşinin işsiz kalması ve maddi sıkıntılar**- "**Ben ev hanımı 3 çocuk annesiyim ,**(Pendik'te oturuyorum) evim kira gece konduda oturuyom eşim calisiyordu bu hastalık yüzünden çalıştığı yeri kapattilar sigortası yok birikmiş faturalarım ve kiram var yakacagim yok tüpum bitmiş onu bile dolduramiyorum çok zor durumdayim esim günlük alıyordu para şimdi o da yok bir gelirimız de yok lütfen yardımcı olun" Demiştir.

26. **13.04.2020 tarihinde İHD Genel Merkezi tarafından şubemize yönlendirilen 3 çocuğu ve kendisi adına yaptığı başvuruda H.E: -Maddi sıkıntılar**- "Selamünaleyküm ben 3 çocuk annesiyim, eşim cezaevinde, gelirim yok, maddi olarak sıkıntıdayız, 2 öğrencim var. Sizden yardım bekliyorum, Allah razı olsun." Demiştir.

27. **15.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayıp ardından e-mail göndererek iki çocuğu ve kendisi adına başvuruda bulunan G.M: -Sosyal yardımın kesilmesi ve pandemi nedeniyle maddi sıkıntı-** "Tüm yardımlarımı kestiler, şu an ben mağdurum. Yeşil kart için Sosyal yardımlaşmaya başvurdum, İki çocuğumla ikamet etmekteyim, eşimden ayrıyım, kirada yaşıyorum. Günlük ev temizliğine gidiyordum şu an için gidemiyorum. Evime sosyal incelemeden gelen kişilerden şikâyetçiyim.Ödenmemiş faturalarım, kiralarım var, evimde yiyecek ekmeğim yok. Evime gelen arkadaş neye dayanarak muhtaç olmadığım kararına varmış. Aylık 500 TL gelirle gelsin kendisi kiramı faturalarıma ödesin, geçinsin. Lütfen gereğinin yapılmasını arz ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

28. **15.04.2020 tarihinde derneğimize kendisi ve ev arkadaşı için telefon ve e-mail yoluyla başvuruda bulunan M. B: -Sokağa çıkma yasağı ve maddi sıkıntı-** "20 yas ve altı sokağa çıkma yasağı olduğu için dışarı çıkamıyoruz. Evde yiyecek ve içecek bir şey yok. Dışarı çıktığımızda da bize ceza kestiler. Evde bizden başka kimse de yok. Maddi durumumuz da olmadığı için memlekete gitmeye çalışıyoruz, izin istiyoruz, iznimizi reddediyorlar. E devletten başvurduk, 155'i aradık, size yardımcı olamıyoruz diyorlar. Başakşehir kaymakamlığına bizzat gittik, bizi içeri bile almadılar. Valiliği arıyoruz, telefon meşgul çalıyor. Beyaz masayı 153'ü aradık, onlar da durumumuzu polise anlatmamızı istedi. Anlattık, elimizden bir şey gelmiyor diyorlar. Şimdi biz evde Başakşehir'de oturuyoruz, memlekete gidemiyoruz, dışarı da çıkamıyoruz, bu durumda yapacak bir şeyimiz yok. Son çaremiz sizsiniz, gereğinin yapılmasını arz ve talep ediyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

29. **İHD Genel Merkezinden e-mail Yoluyla şubemize yönlendirilen başvurusunda kendisi ve ailesi için M.Y: -İşsizlik, yetersiz gelir, yoksulluk- (6 Kişi)** "Merhabalar kızım (Kocaeli'de) benim ile yaşıyor askeri ücret alan bir damadim var ve 11 aylık bebeğimiz var ben kendi yanıma aldım gecinemedikleri için kızımın eşi yetişemiyor askeri ücret aldığı icin torunum masraflarına yetisemiyorlar benimde 2 tane hastam var biri yüzde 81 diğeri yüzde 82 ağır özürlü sıkıntı yaşıyoruz kızım is bulamıyor kendisi bir taraftan açıktan okumaya çalışıyor biz yardım istiyoruz ya da kizima is arıyoruz çok şükür damadim kızıma değer veriyor şiddet felan yok ben de bir anne olarak ne yapıcam şaşırdım bize bir yol çare gösterin sıkıntı yaşamak ya da çare bulamam olmam çok zor oluyor allah yardımcınız olsun."

30. **28.04.2020 tarihinde derneğimize telefon mesajı yoluyla kendisi ve ailesi (3 çocuk ve eş toplam 4 kişi) adına başvuruda bulunan S. A: -İşsizlik, Ekonomik sıkıntı-** "Selamünaleyküm, hayırlı günler dilerim, hayırlı mübarek Ramazan ayı inşallah. Benim ismim S, Suriyeliyim, Halep'ten geldim, 3 yıldır Türkiye'de mülteciyim. Ben inşaat işi yapıyorum lakin ben üç aydır işe gitmiyorum. İnşaatta ikinci kattan düştüm,

kaza yaptım. Ayağımdan, başımdan ve elimden yaralandım, sigortam yok, tazminat almadım. Üç tane çocuğum var ve bir çocuğum da doğduktan bir hafta sonra öldü. Çünkü Türkiye'ye geldiğimizde hanım hamileydi, çünkü Suriye'de bizim evimizi yok ettiler, hanım çok korktu. Doktor, hanım korktuğu için çocuk yaşamadı dedi. Bunların hepsi savaştan dolayı oldu. Hanımla benim üç tane çocuğumuz var. En büyük oğlum 13 yaşında, kızım 11 yaşında, küçük oğlum da 5 yaşında. Küçük oğlumun gözü şaşı ve zayıf görüyor. Ben İstanbul Esenyurt'ta oturuyorum, evimiz bodrum kat ve 680 TL kira ödüyorum. Benden başka çalışan yok. Markette borçla gıda aldık ama borcumuzu ödeyemediğimizden market sahibi artık bir şey vermiyor. 3500 TL borcumuz var ve çok muhtaç durumdayız. İnşallah bize yardım edersiniz, evde gıda ve maddi yardım lazım. Faturaları ve ev kirasını ödeyecek imkânım yok. Lütfen yardım edin. Teşekkür ederim."

31. **09.05.2020 tarihinde İHD Genel Merkezinden e-maille şubemize yönlendirilen kendisi ve 2 çocuğu adına yaptığı başvurusunda T; -**Kadına yönelik şiddet, boşanma davası devam ederken sığınma evinden çıkarılma, barınma hakkı, ekonomik sıkıntı- (Başvuru özeti Kadına şiddet klasöründe)

32. **21.05.2020 tarihinde kendisi , eşi ve 5 çocuğu adına derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S: -işsizlik, Ekonomik yardım ihtiyacı-** "Yardım istiyorum. Selamün aleyküm. 5 çocuğum var, eşim işsiz, evim kira, kiram 1100 TL. Geçinemiyorum. Yardım edin" şeklinde beyanda bulunmuştur.

33. **04.06.2020 tarihinde 3 çocuğu eşi ve kendisi için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Ö.: işsizlik, yoksulluk**"Selam ben …. Kronik şeker ve tansiyon hastasıyım. Covıd19 hastalığı nedeniyle çalışamıyorum. Sürekli yardım talebinde bulunmak istiyorum. 3 çocuğum var, evim kira ve 1 çocuğum lise son sınıfta okuyor, 1 çocuğum ilkokul 3. sınıfta okuyor. Sizden ricam bana yardımcı olmanız. Şeker ve tansiyon ilaç kullanma raporlarım var." şeklinde beyanda bulunmuştur.

34. **11.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: -Kendine ait gecekondu evin yıkımı, mülkiyet ve barınma hakkı ihlali-** "30 yılı aşkın süredir Çekmeköy Belediyesi Merkez Mahallesi Farabi sokakta kendime ait gecekonduda aile bireyleri ile birlikte yaşamaktayım. Elektrik, su, doğalgaz, kanalizasyon, yol gibi hizmetlerin tamamından yararlanıyorum. Çekmeköy Belediyesine emlak, çevre, temizlik vergimizi düzenli olarak ödedik. Benzer haklardan aynı sokakta ikamet eden diğer komşularımla birlikte 27 Aralık 2017'de İBB İski dairesi tarafından Çekmeköy adresinde işletme bandı ıslah çalışması yapılacağından bahisle İBB emlak yönetimi daire başkanlığına bağlı mesken müdürlüğünce ilk etapta altı haneye tebligat yapıldı. Bizler de sokak sakinleri olarak bir araya gelerek 7. İdare Mahkemesi 2018-646-2018-647 nolu davalarımız devam ediyorken 4 Nisan 2018'de İBB ve Çekmeköy Belediyesi zabıtaları 3 adet gecekonduyu yıktılar. 9 Nisan 2018'de yürütmeyi durdurma kararı verildi. 20 Ağustos 2018'de benim de gecekondum içinde olmak üzere 3 adet gecekondu daha yıkıldı. İkinci yıkımdan önce imar barışı yasasından yararlanarak yapı kayıt belgelerimizi komşularımızla birlikte aldık. Yıkım esnasında yapı kayıt belgelerimizi yetkililere ibraz etmemize rağmen yıkımı engelleyemedik. Bu yıkım neticesinden ağır derecede mağdur olmuş durumdayız. Barınma hakkımız, aile bütünlüğümüz, çalışma imkânlarımız, onur ve haysiyetimiz ihlal edilerek mahrumiyetimiz ortadan kaldırılmıştır. Bir haftadır üst komşu parselde bir inşaat çalışması için yaklaşık 2 metre benim arsama girerek çitle çevrilmiş durumdadır. Bunun önlenmesini istiyorum. Ağır derecede ihlal edilen temel insan haklarımızın kurumunuzca tespit edilerek insan hakları mahkemesinde adımıza dava açılmasını talep ediyorum. Bu sorunun çözülmesi için gerekli tüm hukuki işlemlerde bulunarak sorunun kamuoyu gündemine taşınarak, kamuoyu desteği

sağlanmasını ve sorunumuzun çözümü için ilgili kurumlardan çözüm istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

35. **İHD Genel Merkezinden e-mail Yoluyla Gelen Başvurusunda Ş.B - Elektrik hizmetinden yararlanamamak- Tüketici hakları ihlali** - BEDAŞ isimli İstanbul elektrik dağıtım hizmeti veren kurum sokağa çıkma yasağının olduğu günde dahil kısa aralıklarla elektriğimizi kesiyor. Pandemi döneminde evden çalışma seçeneğini şirketim sunuyor ve ben sağlıklı yaşam hakkimi koruyabiliyorum.Bazen iki gunde bir bazen gun icinde 3 kere elektiriklerimiz kesiliyor.Istanbulda yaşadığım halde taşra bir kasaba yaşıyormuş gibiyim.Defalarca BEDASa sikayet bıraktım. Cimer e sikayet ettim ama bir çözüm bulunamadı. BEDAŞ yüzünden maaşımda dahi kesinti yaşıyorum çalışmadığım icin.Bilgisyarim ve internetim elektirik olmadigi zaman kapanıyor. BEDAS tan arayan elektirik teknikeri derdimi anlatmam sonrasinda haklisiniz ama bu kesintiler yasal diyerek konuyu kapatiyor.Hangi yasada günde 3 kere elektirik kesmek var bilmiyorum.Elim kolum bağlı ve hakkimi nasil savunacagim bilmiyorum.Jenarator alacak maddi durumum yok.BEDASa derdimide anlatamiyorum.Her yagmur yagdiginda acaba elektrik gidecekmi diye bekliyorum.Pandemi öncesinde de hemen her hafta sonu elektirigimiz kesilir ve temizlik yapabilecegim tatil gunumdede elim kolum bağlı otururdum. Hizmet bedeli kalemi her faturada ödüyorum .Ama artik bu durum hak ihlaline giriyor diye düşünüyorum. Kuruma attığım mailede hala dönüş olmadı.

36. **24.06.2020 tarihinde Kendisi ve ailesi (eşi ve 3 çocuğu) için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.E: -İşsizlik ve ekonomik sıkıntı-** "Merhaba, … ben 3 çocuk babasıyım, günlük işlerde çalışıyorum. Evim kira maddi durumum yok. Virüs nedeniyle 4 aydır işsizim, çocuklarımın ihtiyaçlarını karşılayamıyorum, kiramı faturalarımı ödeyemiyorum, hepsi birikmiş durumda. Ev sahibi evden çıkaracağını söylüyor. Zor durumdayız lütfen yardımcı olur musunuz? Adresime gelip araştırabilirsiniz. Adres:…" şeklinde beyanda bulunmuştur.

37. **01.07.2020 tarihinde n yazılı başvuruda bulunan M. Ş.: -Kimlik yenileme talebi-** "Geçen Cuma günü (Menemen T Tipi Hapishanesinde tutulan) oğlum V. Atalmış'la telefonda görüştük. Kimliğinin bir ay kadar önce kaybolduğunu söyledi. Oğlumun kimliğini çıkarabilmek için önce muhtarlığa, sonra karakola, sonra da nüfusa gittim. Ama hiçbir yer yardımcı olmadı. Biz bir şey yapamayız diyorlar. Oğlumun kimliğini çıkarabilmek için yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

38. **23.07.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.A: - Seyahat hakkı ihlali** - "Almanya'dan baldızım İstanbul'a geldi ve yeni fark etti, Alman oturumunun süresi bitmiş diye. Hemen Almanya'daki yabancı polis ile iletişime geçmiş. Yabancı polis de İstanbul'daki Alman başkonsolosluğuna 1 aylık geçerli oturum fakslamış geri gelebilsin diye. Ama İstanbul'daki Almanya konsolosluğu sorun çıkarıyor. En geç 10'uncu ayın sonunda randevu veriyorlar, bu da çok geç olur. Çünkü 11.8.2020'de üniversiteye başlaması lazım. Eğer o tarihte üniversitede olmazsa bir sene bos kalıp bir sene sonra başlayabilir ancak. Sizden rica ediyoruz bize yardım ediniz lütfen. Saygı ve hürmetimle, " şeklinde beyanda bulunmuştur.

39. **25.07.2020 tarihinde eşi ve oğlu için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A: -Oturum izni talebinin reddi, aile birliğinin bozulması-** "Merhabalar, Ben Suriyeliyim. Benim turizm oturum iznim bulunmaktadır, Eylül ortasına kadar geçerlidir. Yalnız eşim Faslıdır. Onun için ve 6 yaşındaki oğlum için turizm oturum izni başvuru yaptığımızda ret kararı çıkmıştır, diğer sebepler diye belirtmişler. Bu karar

oğlum Türk devlet okulunda okumasına rağmen ve belgeler içinde öğrenci belgesi ibraz etmemize rağmen olmuştur. 2 yaşında oğlum var, onun oturum izni daha var ama sadece eşim ve 6 yaşındaki oğlum için bu karar çıkmıştır. Ben şu an vatandaşlık başvuru süreci yaşıyorum. Çocuklarım ve ben Türk asıllıyım. Annem, babam Türk ve DNA testimiz de var ve 24 Eylülde duruşmamız var bu konuda. Ama tüm bunlara rağmen eşim ve oğluma oturum izni başvurumuza ret kararı gelmiştir. Bize dilekçe yazıp bu kararı itiraz etme hakkınız var dediler ama avukat yoluyla olması gerekiyor diye düşünüyorum. Bu konuda bize nasıl yardımcı olabilirsiniz, bu konuda sizin desteğinize ihtiyacımız var. Saygılarımla" şeklinde beyanda bulunmuştur.

40. **19.08.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Hakan Bakırcı: -Tüketici Hakları ihlali-** "Bir yazlık devre mülk için bir firma ile görüşmüştük. Yalova'daki devre mülkü görmeye götürdüler. Aramızda karşılıklı sözleşme yaptık. Ancak bu kişilerin dolandırıcı olabileceğine dair bazı duyumlar aldık ve sözleşmeden caymak istiyoruz. Cayarsak altı bin lira ceza ödeyeceğimizi söylediler. Bu konuda hukuki olarak ne yapabiliriz bilgi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

41. **24.08.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak Kendisi, eşi ve 4 aylık bebeği için başvuruda bulunan E:- Ekonomik sıkıntı, yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayamama-** "Sağlık sorunlarım nedeniyle çalışamıyorum. Yüzümde yara var, iyileşmiyor ve düzgün konuşmama engel oluyor, o nedenle çalışamıyorum. Eşim de yakın zamanda doğum yaptığı için çalışamıyor. 4 aylık bir bebeğimiz var. Çok ciddi ekonomik sıkıntı içindeyiz, yaşamımızı idame ettirecek ihtiyaçlarımızı alamıyoruz. Acilen maddi yardıma ihtiyacımız var. Adresimiz: …" şeklinde beyanda bulunmuştur.

42. İHD Genel Merkezinden 26.08.2020 tarihinde e mail yoluyla gelen, kendisi ve iki çocuğu için yaptığı başvurusunda N : -Kadına şiddet, geçime yeter gelirden yoksunluk- "Eşimden şiddet görüp, mor çatıya 2 çocuğumla birlikte sığınmıştık. Bunun sonucunda çalışarak ve devletin sağlamış olduğu imkânlar ile evimi tutmuştum. 1 seneye yakın bir süre ikamet ettiğim adresimden ev sahibi evi satacağı dolayısı çıkmamı istedi bende pandemi döneminin içindeyken evi boşaltmak durumunda kaldım. Bu dönemde faturalarımı ödemek için başvurusunda bulunduğum kat yardımı yatmıştı. Lakin evden çıkmam şart olduğu için 1+1 bir ev tuttum faturalarımı ödeyemedim. Herhangi bir nafaka almıyorum ve bir yakınımız yok yardımcı olabilecek. Pandemi dolayısı ile çocuklarım evde kızım 1.sınıf öğrencisi yasak olduğundan dolayı evden çıkamıyoruz. Yeni taşınmakta olduğum evin kirası ile aidatı toplam 850 TL'dir. Kızıma aldığım sed ödemesi ile kiramı ödüyordum, fakat şuan ki sed yardımı oğluma sağlanmakta olduğundan evimin kirasını karşılayamamakta zorluk yaşamaktayım bununla beraber evi taşıdığım için ödenmeyen faturalarımda bulunmakta. Eski ev sahibime çıktığım ayın kirasını da ödeyememiş bulunuyorum çok zor durum içerisindeyim. **Aldığım küçük yardım bulunmakta fakat o 2 ayda bir olduğundan mütevellit mutfağa yiyecek almak için harcıyorum. Çocuklar ile çalışabileceğim bir işim yok, oğlumla merdiven temizliğine gidiyordum lakin kızımla ilgilenebilecek kimse yok diye onu da bırakma mecburiyetinde kaldım.** Durumumuz vahim bir şekilde. Maddi güçsüzlüğümü çocuklara yansıtıp etkilememek istiyorum fakat şartlar buna el vermiyor evde kaldığımız bu dönemde yiyecek problemimiz çok fazla arttı. Elektrik su doğalgaz tüketimi de bulunmakta yanı sıra. Bekleyen kiram var. Çocuklara destekleyici gıdalar alamıyorum, kıyafetleri de geçen seneden ve öncesinden kalma onlarda farkındalar. Çok üzüntü duymaktayım ve psikolojik olarak da çöküş yaşadığım bu dönemde gerekenin yapılmasını arz ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

43. **07.09.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G. E: -DASK 'ın deprem zararının karşılamaması-** "İyi günler. 26 Eylül 2019 İstanbul Marmara deprem mağduruyum. Depremden ötürü binamız zarar gördü. Belediye, kullanılamaz ve oturulamaz raporu verdikten sonra binamız yıkıldı. Akabinde DASK'a başvurup dosya açtık. Aradan 1 yıl geçmesine rağmen dosyam sonuçlanmadı. Alo 125'i her aramamda 'dosyanız en kısa sürede incelenecek' diyorlar. Resmen dalga geçiyorlar ve benim gibi nice mağdur var. Bununla ilgili nasıl bir yoldan gidip hakkımızı alabiliriz?" şeklinde beyanda bulunmuştur.

44. **09.09.2020 tarihinde kendisi, eşi ve 3 çocuğu için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M : - işsizlik, maddi zorluklar-**"… 02.04.2018 tarihinde özel sektörde faaliyet gösteren bir firmada işe başladım. Hiç bir şekilde hak etmediğim halde beni haksız yere 08.09.2020 tarihinde işten çıkardılar. Tazminat alamadım**…** yasal olarak ben neler yapabilirim varsa önerilerinizi almak istiyorum. Birçok yere başvuruda bulundum ancak kimse yardımcı olamadı. 50 yaşındayım, kiracıyım, 3 çocuğum var. En büyüğü daha 13 yaşında. Evde benden başka çalışan yok. İşsizim. Demek istediğim gerçekten maddi olarak çok zor bir durumdayım. Alacağım parayla yeni bir iş buluncaya kadar idare etmek zorundayım. Lütfen yardımınızı esirgemeyin. Göstereceğiniz ilgiden dolayı sizlere teşekkürü bir borç varsayıyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

45. **16.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek kızı ve 3 çocuğu için yazılı başvuruda bulunan C.; - Seyahat özgürlüğü engeli, aile birliğinin bozulması-** 6,5 yıl önce Fas'tan Suriye'ye kızı ile birlikte geçtiğini, kızı D.'nin şu an 3 çocuğu olduğunu, arada ükesine gidip geldiğini ve son olarak geçen Haziran ayında Türkiye'ye geldiğini ve hiçbir sorun yaşamadan giriş yaptığını, ancak Fransız vatandaşı da olan kızı ve kızının üç çocuğunun Cilvegözü sınır kapısından geçişine izin verilmediğini ve şu an İdlib'de olduklarını ifade etmiştir. . Başvurucu, İstanbul'da Fransız konsolosluğuna gitmiş, ancak "bizim açımızdan yapacak bir şey yok" demişler. Kızının ve torunlarının Türkiye'ye gelmelerine izin verilmesi için yardım talep etmektedir.

46. **22.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi, eşi e oğlu için yazılı başvuruda bulunan B. S: - Mülkiyet hakkı ihlali- Evinin belediye tarafından yıkılması-** "18 Ağustos 2018 tarihinde ilk tebliğ dağıtıldı.16 Ocak 2019 tarihinde kişiye tahsis edilen daire bildirilip, evlerin boşaltılması istenen ikinci bir tebliğ gönderildi. Gönderilen her iki tebliğde mesken müdürü A Yılmaz'ın imzası mevcuttur. İlk gelen tebliğde eşim ve oğlumun isimleri vardır. Fakat ikinci tebliğde oğlumun ismi silinmiş, sadece eşimin adına daire verilmiştir. Oğlumun hakkı yenmiştir. Eşimin ve oğlumun evlerinin imar barışları yatırılmış, bu zamana kadar tüm vergileri zamanında ödenmiştir. İnsanları "yeşil alan" diye evlerinden çıkardılar. Herkes tahsis edilen dairelere gidip yerleştiler. Dairelerin fiyatları belli olunca, boşaltılan gecekonduları, insanlar geri dönemesin diye yıktılar. Biz oğlumun evini yıktırmadık. Mahkeme kararı ile yıkımı durdurduk. Oğlumun bebekleri olduğu için eşimin adına verilen daireye oğlumu yerleştirdik. Ben de eşim ve iki kızımla oğlumun gecekondusunda yaşadım. Mahallede yıkılmayan tek yer cami ve oğlumun eviydi. 24 Nisan 2019 tarihinde Kâğıthane Belediyesi adamlarını göndererek camiyi yıktırdı. Cami yıkılınca elektriğimiz de kesildi. Mahalledeki elektrik direklerini belediye işçileri hurdacıya sattılar. Elektriğimiz kesilmeden 3 gün önce Kâğıthane Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünde çalışan F. beni ve ailemi kapımın önünde tehdit etti; "siz neden hala buradasınız? Sizin hakkınız verilmiş, eğer gitmezseniz eviniz başınıza yıkılır" dedi. Elektrik arızayı arayıp elektriğimizi bağlatmak için başvurduk. İlk önce bize "saatiniz aktif görünmemekte" deyip kapattılar. Tekrar aradığımızda ise "oranın yıkım tehlikesi olduğu belediyeniz tarafından bildirilmiştir. Kentsel dönüşüm alanı içinde olduğundan bir şey yapamayız" dediler. 9 ay karanlıkta yaşadık. Nereye gittiysek bir sonuç alamadık. 29 Ekim 2019'da sabah saat 04.00'da Kâğıthane

Belediyesi ellerinde yıkım emri olmadan 60 kişiyle gelip, kapım kırılarak içeriye girildi. Eşyalarımızı kapıya attılar. İçeride kalan eşyalarımın üzerine evimizi yıktılar. Sokakta kaldık. Şimdi ise 3 aydır kirada oturmaktayım. Bu süre içinde mahalle muhtarının bana hiçbir yardımı bulunmadı. Basın açıklaması yapmak istiyorum. Hukuki yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

47. **21.10.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan A.;-Yol hakkı verilmemesi-** Kendisi Üsküdar' da bir apartmanın altında bulunan dükkânı oturmak üzere kiralamış. Kiralanan yere ana binadan giriş çıkış yok. Yanındaki arsadan giriş çıkış yapıyor. O arsayı kullanan kişi giriş çıkışına izin vermemeye başlamış. Kaldığı yerden çıkamıyor. Kendisi belediyeyi aramış, zabıta gelmiş, ancak sorun hala çözülmemiş. Yardım istiyor.

48. **26.10.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan …: HES kodu zorunluluğu-** "Benim çocuğum özel okula gidiyor. Ancak okula girişte HES kodu istiyorlar. Bu uygulamanın insan haklarına aykırı olduğunu düşünüyorum. Çocuğumun gittiği her yerin bilinmesini doğru bulmuyorum. Bunu nereye şikâyet edebilirim öğrenmek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

49. **13.11.2020 tarihinde kendisi ve aynı sokakta yaşayanlar için derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan S: -Sokaktaki rögarın patlaması nedeniyle kötü koku ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı ihlali-** "3 ay önce Belde Caddesi No:32 önünde bulunan rögar patladı (Rögar daha önce belediye tarafından kapatılmıştı; kaldırım yapılırken üzerine beton döktüler). Görünmüyor ama sakinler yerini biliyor. Kirli su, evin bodrumu ve boruların yanlarından yola sızıyor. Bu nedenle sokak dahi kokuyor, camları açamıyoruz. 3 ay önce su patlayınca Esenyurt Belediyesine müracaat ettik. Belediyeden görevliler geldi, hilti ile sağ yolu eşti, çukur açtı ve kapatmadı. Bu çukura 8-9 yaşlarında bir çocuk düştü ve kolunu kırdı. Bu durum belediyeye bildirildi ancak belediye "olayda sorumluluğumuz yok" dedi. İSKİ 4-5 kez geldi, rögarı bulamadı. Belediye bulsun, biz bacasını yaparız, deyip gitti. İSKİ arandığında "5 bin TL toplayın verin size yeni rögar yapalım" dedi. İnsanlar yoksul, bu para toplanamıyor. Bu sorunun çözülmesi için yardım istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

50. **17.11.2020 tarihinde O. için derneğimize telefonla başvuruda bulunan T: -Maddi olanaksızlık, geçimini sağlayamama-** "1990-1991 Bayrampaşa kapalı hapishanesi, 1996-2001 Ümraniye Hapishanesi, 2003-2004 Tekirdağ F Tipi, 2007—2009 Bayrampaşa ve Amasya F Tipi hapishanelerinde tutulmuş eski bir mahpustur. Sağlığı hapishane sürecinde yaşanan koşullar, açlık grevleri, sağlıksız ortam ve benzeri nedenlerle bozulmuş, tahliye olduktan sonra hiçbir yaşam güvencesi olmaması nedeniyle yaşamını zorluklar içerisinde bugüne kadar sürdürebilmiştir. Yaşamını devam ettirmek için 2 yıl kahvehanede çalışmıştır. Maltepe Dayanışma Ağı'da yardım ve destek sağlamıştır. Benim yardımlarımla Maltepe Gülensu mahallesinde, barınabilecek bir ev kiraladım ve kendisine barınması için tahsis ettim. Fakat diğer, elektrik, su, ısınma ve gıda giderlerini karşılamayacak durumdadır. … Mağdur O ile ilgili Sağlık tanısı şöyledir: Kronik Şeker hastası, sol ayakta iki parmağı şeker hastalığından dolayı kesilmiş durumda, 19 Aralık 2000'de hapishanelere yapılan eş zamanlı saldırıda Ümraniye hapishanesinde iken şarapnel parçalarıyla sağ gözünü kaybetmiş, protez gözle yaşamaktadır. Ben Balıkesir'de kalıyorum.. Sürekli ilgilenme durumum olmuyor. Vicdanen arkadaşımızın yaşamını daha sağlıklı olarak sürdürebilmesi için sizlerden de destek olmanızı, yardımcı olmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

51. **17.11.2020 tarihinde derneğimize İngilizce olarak e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.: -Parasını ödediği halde pilotluk belgesini alamama, parasının da iade edilmemesi, ayrımcılık-** "Sevgili Beyefendi

/ Hanımefendi, 3 yıldan fazla süredir İstanbul'da yaşayan pilot öğrenciyim. Ben şimdi 33 yaşındayım. …Ben Bangladeşliyim. Geçmişte Türkiye başkan yardımcısına ve Ulaştırma bakanına e-posta göndermiştim, ancak bana yanıt gelmedi. Tüm belgelerim var. Bana cevap verdiğinizde, tüm belgelerimi sunacağım. Hikâyeme şu anki durumumla başlayalım. Şu anda Çek Cumhuriyeti "Flying Academy" de okuyorum…Bu süre içinde "… Akademisi"nin paramı bana geri ödeyeceğinden umutluydum, ama benimle şaka yapıyorlar, çünkü yabancıyım ve yalnız yaşıyorum…. Anlaşmaya göre, öğrenci ayrıldıktan sonraki 6 ay içinde geri ödeme yapmaları gerekir. Ama şimdi 11 ay oldu ama şimdi bana 2021 Şubatında ödeme yapacaklarını söylüyorlar. Bu saçma bir hile. beni 2 kez daha kandırdı. … Türk sivil havacılığının baskısıyla ancak sözleşmemi feshettiler . (Benimle aynı durumda olan) Türk öğrencilere para ödedi ama yabancı olduğum için benimle dalga geçiyor…Zaten avukatım var. Lütfen bana hukuki olarak yardım edin ve hukuk meselemi ele alın. Bu korkunç durumda İnsan Hakları Derneğinin yardımınıza ihtiyacım var. Saygılarımla."

52. **26.11.2020 tarihinde kendisi ve vasisi olduğu M. adına derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.B.: - Engelli maaşının kesilmesi-** "M. Nin % 90 ağır mental retardasyon hastası olduğuna dair rapor (doğuştan kronik). 2022 sayılı yasadan sağlık hizmeti ve 2022 sayılı yasadan maaş aldığına dair belge fotokopisi. Ektedir. Engelli maaşı hukuka aykırı bir şekilde kesilmiştir. Girişimlerimizden sonuç alamadık. Gerçekleri lütfen görünüz sesimi duyurunuz. Arz ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

53. **01.12.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve annesi, ailesi adına başvuruda bulunan E. : -Ev hapsinden dolayı çalışamama ve maddi sıkıntılar-** "Yaklaşık 9-10 aydır fırında çalışıyordum. Annemin kalp rahatsızlığı olduğundan ona bir bakıcı tutmuştuk. Bir gün hastaneye götüreceğim zaman taksiye vermek için cebimden para çıkarmaya çalışırken baktım para yok. Bakıcının aldığını anladım. Kolundan tutup neden böyle yaptığını, durumumuzu gördüğünü söyledim ve polisi çağırdım. O sırada bakıcı kadın kaçtı, ben de karakola gidip şikâyetçi oldum. O da, kolunu tutup sarstığım için ona şiddet uyguladığımı söyleyerek benden şikâyetçi olmuş. Keşke kolundan tutmasaydım, çok pişmanım ama o anın öfkesiyle yaptım. Davalık olduk. İkimize de ev hapsi verdiler. Mahkeme tarihi 25.05.2021. Şimdi yaklaşık 3 aydır evdeyim ve çalışamıyorum. Bu olay olunca işten de çıkarıldım. Mahkemeye kadar ev hapsinde olacağımdan çalışamayacağım. Kiramı, faturalarımı ödeyemiyorum. Çalışırken kıt kanaat de olsa ihtiyaçlarımızı gideriyorduk. Şimdi çok zor durumdayız. Sürekli başkalarından borç alarak yaşıyoruz. Bu durumun artık katlanılır bir tarafı kalmadı. Belediyeye ve kaymakamlığa başvurdum ama geri dönüş olmadı. Bana maddi yardımda bulunulmasını ya da bir yol göstermenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

54. **10.12.2020 tarihinde kendisi, eşi ve 3 çocuğu adına derneğimize telefonla başvuruda bulunan K: - Maddi zorluk, asgari ücretin geçinmeye yetmemesi-** "Esenyurt ilçesinde oturuyoruz. Kiradayız, eşim fabrikada asgari ücretle işçi olarak çalışıyor. Dört çocuğumuz var. En küçük oğlumuz 5 aylık ve doğduğunda 27 gün Avcılar Medikal Hastanesinde tedavi gördü, akciğer ve kalp hastalığı var. Maddi durumumuz yetmediğinden tedavisine devam edemiyoruz. 2 yaşında bir kızımız, 4 yaşında bir oğlumuz ve 6 yaşında bir kızımız daha var. Eşimin aldığı asgari ücret geçinmemize yetmiyor. Çocuklarımız küçük olduğu için ben çalışamıyorum. Çok zor durumdayız. Yardımınızı istiyoruz…" şeklinde beyanda bulunmuştur.

55. **10.12.2020 tarihinde kendisi ve ailesi (eşi ve 3 çocuğu) adına derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan N.: -Maddi zorluk, asgari ücretin geçinmeye yetmemesi-** "Esenyurt ilçesinde oturuyoruz.

Kiradayız ve kiramız 1.150 TL. Eşim asgari ücretle fabrikada işçi olarak çalışıyor. Üç çocuğumuz var. 1,5 yaşında bir oğlumuz ile 6,5 ve 7,5 yaşlarında iki kızımız var. Eşimin aldığı maaş çok düşük olduğu için ihtiyaçlarımızı gideremiyoruz. Zor durumdayız, bize yardım edin." şeklinde beyanda bulunmuştur.

56. **15.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan E.: -Barınma hakkı, geçime yeter gelirden yoksunluk-** "Babamla tartıştığımız için yaklaşık 6 ay önce Konya Karaman'daki ailemin yanından ayrıldım. Nevşehir'e gittim, elektrikçide çalıştım. İki buçuk ay çalıştım. İşten çıkarılınca Mersin'e gittim. Sahilde su, çay sattım. Sonra İstanbul'a geldim. Hurdacıda iş buldum. Paramı vermediler, fırıncıda işe girdim, orada da paramı vermediler. Mecidiyeköy'de beni dövdüler, paramı ve telefonumu aldılar. Karakola şikâyet ettim, polislerle hastaneye gidip darp raporu aldık. Şimdi günlük 10-15 TL'ye Taksim'de çaycıda çalışıyorum. Kalacak yerim yok, sokakta yatıyorum. Beni döven kişiler yakalandı. Benden aldıkları para ve telefonla uyuşturucu almışlar. Polis, ellerindeki uyuşturucuyu aldı ve başka işlem yapmadan serbest bıraktı…Yaklaşık 4 aydır sokakta yaşıyorum. İstanbul'a geldikten bir hafta sonra gasp edildim. Valizimi de, Kadıköy'de, fırında işe girmek için görüşmeye giderken kısa süreliğine büfeye bırakmıştım. Zabıtalar içini döküp çöpe atmışlar. Hiç eşyam, giysim yok. Talep: Barınma, iş bulma sorunlarıma çözüm bulmak konusunda yardımınızı istiyorum. Beni gasp ve darp edenlerin cezalandırılmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

57. **18.12.2020 tarihinde kendisi, eşi ve çocuğu için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan F.: -Eşi ve çocuğuna kimlik çıkartamama, yeterli gelirden yoksunluk-** "Merhabalar, ben F. Bir şikâyetimi dile getirmek istiyorum. Benim hanım yabancı. 8 gün önce doğum yaptı, İstanbul Devlet Hastanesinde Hamidiye Etfal Sarıyer'de bir oğlum oldu. Adıma alamıyorum. Benden bir sürü evrak istendi hanımın memleketinden. Onları Romen Konsolosluğundan çıkarıp tercüme ettirdim ve noterde onaylattım, evrakları kaymakamlığa getirdim. Sürekli erteliyorlar, yapmak istemiyorlar, böyle olmaz diyorlar. Müdür de tatilde diyorlar. Lütfen bana sahip çıkın. Ben bu ülkede yalnızım. Babam vefat etti, annem yabancı. Ben ne yapacağımı bilmiyorum. Size tüm evrakları şimdi gönderiyorum. Hastaneye 3200 TL ödeme yaptım ve bana boş bir fatura verdiler. Evrakları tercüme ettirdim, oraya da 1000 TL harcadım. Hiç param kalmadı ve **ben asgari ücretle çalışıyorum**."

58. **24.12.2020 ve 25.12.2020 tarihlerinde derneğimize gönderdiği e-mailler yoluyla başvuruda bulunan A.R.:- Restaurant alkol ruhsatının iptal edilmesi, tehdit-** "İnsan Hakları Derneği'ne, Bağcılarda alkol ruhsatı olan iki katlı restaurantımı belediye ''Kentsel dönüşüm'' sebebiyle yıktı. Şimdi de ruhsatımı iptal ettiğini söylüyor. Yıkılan alanın inşası 4 senedir başlamadığı için, alkol ruhsatımı eski restaurantın yaklaşık 1000 metre yakınında kiraladığım yeni restaurantıma taşımak istiyorum. Belediye müktesep hakkımı iptal etme yetkisine sahip değildir. Bu ruhsat ile ticaretime devam etmek istiyorum. Saygılarımla." "İstanbul İnsan Hakları Derneği'ne, Daha önce yazdığım mailde belirttiğim gibi, Bağcılar'da belediye tarafından "kentsel dönüşüm" sebebiyle yıkılan alkollü restaurantımın ruhsatını başka bir restauranta taşımak için sizden desteğe ihtiyaç duyuyorum. Lütfen ülkemizin bu zor döneminde ticaret yapmaya çalışan bir vatandaşı desteğinizden mahrum bırakmayın. Zorla dükkânımı elimden aldılar ve ruhsatımı taşımak istiyorum. … lütfen yardım edin" şeklinde beyanlarda bulunmuştur.

59. **28.12.2020 tarihinde derneğimize telefon ve whatsapp yoluyla başvuruda bulunan A.: -Tüketici hakları ihlali, haksız icra takibi-** "Hayırlı işler. 2017'de Tekirdağ Çorlu'da … bir mağazadan alış veriş yaptım. Birkaç tane taksitini ödedim ve orası kapandı. Ne bir hesap ne de bir tahsilat yeri bulamadım. Borç … Hukuk bürosuna gitmiş. Orası beni 9. ayın altısında aradı. Eşim ameliyatta olduğu için tam konuşamadım.

Sadece şu cümle aklımda kaldı "…'nin bize de borcu var, biz sizden istediğimiz miktarı alırız". Kartal yapıda çalışıyorum asgari ücret alıyorum. 2 ay önce 8824 TL haciz geldi. Cuma günü tekrar 9 binin üzerinde haciz geldi. Aradım bu gün indirim yapın dedim, 7990 TL bugün saat 13'e kadar ödeyin dendi. Ödeyemem dedim, biraz insaf dedim. Tefeci bile bu kadar faiz almıyor dedim. Haksız kazanç helal olmaz kim yapıyorsa kefen parası yapsın dedim. Bana ben seni mahvedeceğim diye kelime kullanıldı. Lütfen bana yardımcı olun. Kiradayım, 2 tane kiram duruyor. Eşim daha düzelmedi. Mağdurum, lütfen bana yardım edin. Saygılarımla" şeklinde beyanda bulunmuştur.

60. **28.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N.: -Seyahat özgürlüğü ihlali-** "Sayın yetkili; pasaport almak için 16.11.2020 tarihinde … nüfus Müdürlüğüne başvuruda bulundum. Bana, hakkınızda tehdit var, yurt dışı yasağınız var dediler. Gerekçesi nedir diye sorduğumda il nüfus müdürlüğüne gidip öğrenebilirsin dediler. İstanbul İl Nüfus Müdürlüğüne 16.11.2020 tarihinde gittim. Olayı anlattım, dilekçe yaz ver, üç dört ay içinde size yazılı cevap veririz dediler. Avukatım … vasıtasıyla geçmişte yargılandığım bir davadan konan yurt dışı yasağını kaldırmak için mahkemeye 08.12.2020 tarihinde başvurdum. Mahkeme 21.12.2020 tarihinde verdiği ek kararla yurt dışı yasağımı kaldırdı. 28.12.2020 tarihinde İl Nüfus Müdürlüğü tahdit bölümüne gittim, oradaki memurlar geçen Cuma mahkeme kararının geldiğini söylediler. Geçen sefer gittiğimde söyledikleri gibi emniyete yazı yazacaklarını üç dört ay sonra cevap vereceklerini söylediler. Kendilerine tahditin mahkeme kararıyla konduğunu, mahkeme kararıyla da kaldırılması gerektiğini söylememe rağmen sonuç alamadım. En temel insan haklarından olan seyahat hakkım engelleniyor. Halen TİHV'de tedavi görmekteyim. Tedavim için yurt dışına çıkmam gerekiyor" şeklinde beyanda bulunmuştur.

c- Sağlık Hakkına Yönelik İhlaller

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN SAĞLIK HAKKINA YÖNELİK İHLAL TABLOSU		
Başvuru ve İhlal sayısı	14 başvuru	
İhlal nedenleri :	- 250 İşyerinde verilen yemekten zehirlenme - 8 Covid 19 tedavisinde yaşanan sorunlar - 2 Tedavi sonrası adli süreç - 2 Pasaport tahdidi nedeniyle tedaviye erişememe - 1 İkamet sorunu nedeniyle tedaviye erişememe - 1 İnternet erişim kabininden yayılan radyasyona bağlı sağlık sorunları	264 ihlal
Hapishanelerden bildirilen sağlık hakkı ihlalleri	Başvuru ve basından tespit edilen vaka ayrıntıları Altta "Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri" bölümünde yer almaktadır.	997 ihlal (*)
Mültecilere yönelik sağlık hakkı ihlalleri	Ayrıntıları Altta yer alan "Mültecilere Yönelik Hak İhlallerii" bölümünde yer almaktadır.	9 ihlal (**)

	TOPLAM	1270 ihlal

(*) Sayısal veriler "Hapishanelerde Yaşanan Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

(**) Sayısal veri "Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

Sağlık hakkına ilişkin ihlaller bu bölümde yer alan 14 başvuru ile sınırlı olmayıp tablonun, Hapishane ve Mülteci bölümlerinde yer alan verilerle beraber değerlendirilmesi önerilmekte, üstteki tabloya bu veriler de yansıtılmış bulunmaktadır.

Aşağıda örneklenen 14 başvuruda derneğimize 264 kişi için ihlal bildiriminde bulunulmuştur. 250 işçinin toplu olarak yedikleri yemekten zehirlenmeleri dışındaki başvuruların 8'i covid 19 ve 2'si yanlış tedavi iddiasıyla başlatılan adli süreç, 2'si pasaport tahdidi nedeniyle yurtdışında tedavi imkanına erişememe, 1'i mültecilerin kimlik sorunu nedeniyle sağlık hizmetine erişememesi ve 1'i Türk Telekom internet erişim kabininin çevreye yaydığı radyasyon ve sese maruz kalma ile ilgilidir.

1. **11.02.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan A.; Sağlık hakkı ihlali ve sonrası hukuk sürecindeki aksaklıklar -** Yaklaşık 15 yıl önce Mersin Tarsus'ta özel bir hastanede ortopedik bir operasyon geçirdiğini ve sonrasında yatalak kaldığını, hukuki süreci işletmesi için avukat tutacak parası olmadığından baronun adli yardım servisinden faydalandığını ve baro avukatının davasını takip ettiğini, 15 yıl süren hukuki sürecin sonucunda kendisine 8.000 TL maddi ve 16.000 TL manevi tazminat verildiğini, ancak artık ömür boyu yatalak kalması nedeniyle bu uygun görülen tazminatın çok yetersiz olduğunu ve adil bir sonuç olmadığını düşündüğünü söyledi. Hukuki süreci bir üst aşama olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşımak istediğini, ancak daha önce avukatlığını yapan avukatın bu konuda tecrübesi olmadığını belirtmesi nedeniyle başvurusunu yapamadığını söyledi ve davasını AİHM'e taşıması için kendisine bu konuda tecrübeli bir avukat önermemizi talep etti.

2. **14.02.2020 tarihinde kendisi ve oğlu için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Z.: Pasaport tahdidi, tedavi hakkı ihlali -** "Eşim …ile beraber Şubat 2018 de tutuklanmıştık. 2 buçuk ay sonra tahliye oldum. Eşim …cezaevinde. Oğlum (8 yaş) Eylül 2018 de rahatsızlandı ve kürek kemiğinde tümör saptandı. Doktor yeni değil en az 6 ay önce olmuş dedi, yani biz babasıyla gözaltına alınınca. 5 ay kemoterapi gördü. 1 buçuk ay radyoterapi gördü tümör küçülmedi. 2 Temmuz 2019 da ameliyat oldu ve sol kürek kemiği komple alındı. Şu an sol kolunu kullanamıyor. Tekrar kemoterapi gördü ve hastalığın akciğerlere sıçradığı anlaşıldı. Tekrar radyoterapi ve kemoterapi ile beraber toplam 3 kemo 3 radyoterapi ve şuan hastalık vücudunun birçok yerine yayılmış, özellikle ayaklarına yayılmış yürüyemiyor. Kendi ihtiyaçlarını gideremiyor. Babasına …2018 de 9 yıl 9 ay hüküm verildi. Dosya şu an Yargıtay'da. Ben de aynı şekilde 6 yıl 3 ay hüküm aldım ve yurtdışı yasağım var. 1 buçuk yıldır tedavi gören oğlum hiç-bir tedaviye olumlu cevap vermedi. Her geçen gün hastalık daha çok ilerledi. Şu an Almanya'ya tedavi için,(70 yaşındaki … babaannesiyle) göndermek zorunda kaldık. Çünkü benim yurtdışı yasağım var. Bu hastalıkta moral önemli değil midir? Ahmet'in bana ihtiyacı var. Bugün tekrar yurtdışı yasağımın kalkması ile ilgili dilekçeler verdim. Lütfen pasaport konusunda desteklerinizi ve yardımınızı bekliyorum. Lütfen sesimin

duyurulmasında yardımcı olur musunuz? 8 yaşındaki bir çocuğun hayatı söz konusu, lütfen" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **20.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak annesi F için başvuruda bulunan M.; Corona pozitif annesinin durumu ve Corona temaslı olmalarına rağmen ne yapacakları hakkında bilgi verilmemesi. -** Annesi F.'nin iki gün önce solunum sıkıntısı nedeniyle Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesine yatırıldığını ve bugün çıkan test sonucuna göre Corona Virüs pozitif çıktığını, annesinin yeğeniyle birlikte yaşadığı halde ne yeğenine ne de diğer aile üyeleri olan kendilerine herhangi bir test yapmadıklarını, görevlilerin sadece "evinize gidin ve evde kalın, dışarı çıkmayın, sizinle iletişime geçilip testiniz yapılacak" dediklerini ifade etti. Hem annesinin sağlık durumu hakkında bilgi alamadıklarını hem de kendileri için ne yapmaları gerektiği, ne zaman gelip test yapacakları konusunda bilgi alabilmeleri için yardım talep etti.

4. **26.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Ş; Sağlığa erişim hakkı ihlali, corona -** Dün akşam Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Servisine başvurduğunu, kendisine saat 23.00 civarında Corona virüs testi yapıldığını ancak aradan 12 saat geçmiş olmasına rağmen halen sonucun kendilerine açıklanmadığını söyledi. Kendisi gibi çok sayıda insanın acil serviste test sonucunu beklemekte olduğunu, zor durumda olduklarını, hastaneden ayrılmalarına izin verilmediğini ama sonucu da açıklamadıklarını ifade ederek yardım talep etti.

5. **31.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak eşi için başvuruda bulunan M: Sağlığa erişim hakkı ihlali – corona tedbirleri -** "…adresinde oturuyoruz. Eşim kalp hastası ve bypass ameliyatı olması gerekiyor. Bugün saat 13.00'de Siyami Ersek Hastanesinde randevumuz vardı. Eşim toplu taşımla gidemeyeceğinden ve taksi tutacak maddi durumumuz da olmadığından dün 112'yi arayarak bugün için ambulans talep ettim. Dün konuştuğumuzda kaydımızı aldılar ve göndereceklerini söyleyip bugün saat 11.00'de tekrar aramamızı istediler. Bugün aradığımda ise telefonu birkaç kez farklı birimlere bağlayıp en sonunda da ambulans gönderemeyiz dediler. Ne yapacağımızı bilmiyoruz, yardımınızı istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **03.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak dedesi S. için başvuruda bulunan E: Sağlığa erişim hakkı ihlali- Corona tedbirleri -** "Dedem S. 80 yaşında ve kronik hastalıkları olan birisi. Günlerdir böbrek ağrısı çekiyor. Kaymakamlığı, hastaneleri ve 153'ü aradım. 4 gün önce 153'ten bana verilen bir numarayı aradığımda eve bir doktor göndereceklerini söylediler ancak gönderilmedi. İki gündür de o numaraya ulaşamıyorum. Dedem yüksek riskli grupta olduğu için onu hastaneye götürmek istemiyorum, virüse maruz kalmasın diye. Ancak bir türlü doktor gelmiyor ve günlerdir ağrı çekiyor. Bahçelievler'de oturuyoruz. Yardım etmenizi istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **21.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan A: CoronaTedavisinin ve önlemlerinin yeterince özenli yapılmaması. -**"Dün gece rahatsızlandığım için Başakşehir Devlet Hastanesine gittim. Coronavirüs testi yapıldı ve pozitif çıktı. Ablam ve eniştem de benimle birlikte gelmişti. Ablama da test yapıldı ve negatif çıktı ama enişteme test yapılmadı. Ben …oturuyorum, buraya ablamı ziyarete gelmiştim ama salgın dolayısıyla geri dönemedim. Şu an ablam eniştem, eniştemin annesi ve dört çocukla birlikte kalıyorum. Hastaneden bana bazı ilaçlar verdiler ve evde kendimi bir odada izole etmemi söylediler. Evde bir yaşlı ve dört çocuğun da olduğunu belirttim ancak başka

herhangi bir öneride bulunmadılar. Ben özellikle yaşlı insana bulaştırmaktan korkuyorum. Ne yapabilirim, bana bir yol gösterin lütfen" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **07.07.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve birlikte çalıştığı "250-300" işçi için başvuruda bulunan ...; Gıda zehirlenmesi sonrası tedavi hakkı ihlali -** İstanbul Bahçekent … Konutları … Projesinde işçi olarak çalıştığını söyledi. Üç gün önce Cumartesi gecesi yedikleri yemekten aynı şantiyede çalışan yaklaşık 250-300 işçinin zehirlendiğini, karın, ağrısı kusma gibi şikâyetlerinin olduğunu ancak sadece 30-40 kişinin hastaneye götürüldüğünü söyledi. Hastaneye götürülen işçilerin de Covid-19 testi yapılıp şantiyeye geri getirildiğini, ne onlara ne de hastalanan diğer işçilere herhangi bir tedavinin uygulanmadığını ifade etti. Üç gün geçmiş olmasına rağmen halen hasta olduklarını ancak bu halde çalıştırılmaya devam edildiklerini söyledi. İşten atılma tehlikesi olduğu için herhangi bir yere şikâyet edemediklerini, kendisinin de isminin gizli tutulmasını istediğini belirtti.

9. **10.07.2020 tarihinde kendisi ve ailesi için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.: Türk Telekom erişim kutusu dolayısıyla gürültüye ve radyasyona maruz kalma -** "Merhaba. Belediye penceremin tam önüne Türk Telekom'a erişim kabini diye büyük bir kutu konulmasına izin vermiş. Bu kabin çıkardığı ses yaydığı radyasyon yüzünden beni, ailemi ve komsularımızı çok rahatsız etmektedir. Defalarca belediyeye Telekom'a şikâyet etmemize rağmen bir sonuç alamadık. Artık psikolojimiz bozuldu. Yardımcı olursanız çok memnun oluruz. Adres…Esenyurt İstanbul" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **22.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C.: Tedavi hakkı ihlali, ihmal nedeniyle bir gözünü kaybetme -** "2013-2020 yılları arasında tutsak olarak Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesindeydim. 2015-2016 yılları arasında göz şikâyetimden dolayı Kocaeli Üniversitesi Hastanesine başvuruda bulundum. Tıbbi geciktirilmeden dolayı sağ gözümü kaybettim. Ameliyatımı yapan Doktor …'dır. 2020 yılı Haziran ayında tahliye oldum. TİHV'e başvurdum ve TİHV aracılığıyla Çapa Hastanesine kontrole gittim. Tedavi olma imkânının bulunmadığı, gözümün yeniden görmeyeceği söylendi. Gözümü kaybetmeme neden olan doktora dava açmak istiyorum. Hukuki anlamda yardım talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **26.10.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan M.: Belirtiler olmasına rağmen Covid-19 testi yapılmaması -** "21 Ekim 2020 günü yüksek ateşim olduğu için Yedikule Göğüs Hastalıkları hastanesine gittim. Yakın zamanda işten çıktığım için Genel Sağlık Sigortamın olması gerektiğini düşünüyordum. Ancak hastaneye gittiğimde sigortamın olmadığını ve ücretli bakabileceklerini söylediler. Acil olduğumu ve paramın olmadığını, acil durumlarda bakmaları gerektiğini söyledim ama durumumun acil olmadığını, ancak kaza ve benzeri durumların acil olarak değerlendirilebileceğini söyleyerek bakmadılar. Ben de o halde kaymakamlığa, arkasından da sosyal sigortalara gittim. Sonrasında saat 11.30 gibi tekrar hastaneye geldim. Kan tahlili yapıp röntgen çektiler. Ateşim yüksek olduğu için Covid-19 testi yapmalarını istedim ama muayene eden doktor teste gerek olmadığını, sadece soğuk algınlığı olduğunu söyleyip ilaç yazdı. Ben de, eğer Korona hastasıysam evimde aileme ve etrafımdaki insanlara bulaştırabileceğimi söyledim. Doktor herhangi bir Korona hastasıyla temasım olup olmadığını sordu, ben bildiğim kadarıyla olmadığını ama etrafımda kimler hasta olup olmadığını bilmediğimden temas da etmiş olabileceğimi söyledim. Tüm ısrarlarıma rağmen test yapılmadı ve eve gönderildim.4-5 gün sonra 25 Ekim'de çalıştığım yer olan …'nın rutin test uygulamasında bana da test yapıldı ve Korona testimin bugün gelen sonucu pozitif (+) çıktı. Sağlık bakanlığından arayıp evde

karantinada kalmamı, eve geleceklerini söylediler. Ben bakanlığa, beş gün öncesinde hastaneye gittiğimi ama test yapılmadığını, bu beş gün içerisinde birçok kişiye bulaştırmış olabileceğimi, hastanenin sorumsuzca davranmasının bedeli pek çok kişinin çekeceğini söyleyip şikâyette bulundum. Ayrıca Yedikule Göğüs Hastanesi başhekimliğini de arayıp bana acilde test yapılmadığını ama şu an pozitif olduğumu söyledim. Başhekimin kalemi bana, belirtileriniz var mıydı diye sordu. Ben de belirtilerim olmasa zaten acile gelmezdim dedim. Şu an evde eşim ve çocuklarım da var ve onların da hastalanacağından endişeleniyorum. Yüksek ateşim olduğu halde bana test yapmayıp eve gönderen hastane hakkında şikâyette bulunmak istiyorum. Şu an karantinada olduğum için dışarı çıkamıyorum. Savcılığı telefonla aradım ama ulaşamadım. Gerekirse mahkemeye gitmek istiyorum. İnsanların sağlığıyla bu kadar rahat oynayamazlar. Bu konuda bana yardımcı olmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

12. **09.11.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak eşi için başvuruda bulunan T.: Covid-19 testi yapılmaması -** -"Beş gün önce benim Covid-19 testim pozitif çıktı. Evde karantinadayım. Eşimde de hastalık belirtileri var. Defalarca Sağlık Bakanlığının ilgili numaralarını aradım ama ulaşamadım. Kendi imkânlarımızla özel bir hastanede akciğer tomografisi çektirdik. Tomografide Covid-19 belirtileri çıktı ancak testi negatif çıktığı için kimse ona tedavi ya da başka bir şey uygulamıyor. Eşimin sağlığından endişeliyim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **27.11.2020 tarihinde müvekkili Ç.K. için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Av.M.H.: Gözaltında Covid -19 pozitif, tedavi hakkı ihlali – Başvuru özeti gözaltı klasöründedir.**

14. **12.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan F.: Sağlık hakkı ihlali** "LGBT bireyim, …sağlık sorunlarım var. Merhabalar, ben Afganistan uyrukluyum. İstanbul'da ikamet etmekteyim, öğrenci ikameti ile kalmaktayım. Sağlık sorunlarım var. …HIV testim pozitif. Şu an dalak büyümesi var, çok ağrıyor. Sağlık sigortam yok. Gerçekten çok zor durumdayım, ne yapacağımı bilmiyorum. Hayat gerçekten çok zor benim için. Lütfen bu konuda yardımcı olursanız sevinirim. …" şeklinde beyanda bulunmuştur.

d- Eğitim Hakkı İhlalleri

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLAL TABLOSU		
Başvuru ve İhlal sayısı	9 başvuru	İhlal sayısı(*)
	-	
Mültecilere yönelik eğitim hakkı ihlalleri	Ayrıntıları Altta yer alan "Mültecilere Yönelik Hak İhlallerii" bölümünde yer almaktadır.	4 ihlal (**)
(*) başvurularda genel olarak tüm öğrencilerin eğitim hakkı ihlalline uğradıkları ve öğretim **kurumlarına yönelik ayrımcı uygulamalardan söz edilmekte bu nedenle ihlal sayıısı saptanamamaktadır.** **Nitekim öÖzellikle pandemi sürecinde ; tüm öğrencilerin hak ihlaline uğradıkları bilinmekte ise de ; Tartışmasız tüm yoksul çocuklar, tüm mülteci cocuklar ve tüm hapiste bulunan çocuklar için eğitim**		

hakkı ihlali yaşandığı kabul edilmelidir.

(**) Sayısal veri "Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri" bölümünde de kullanılmış olup rapor girişinde yer alan total ihlal rakamları belirtilirken tekrardan kaçınılmıştır.

Bu bölümde yer verdiğimiz 9 örneğin dışında Mülteci klasöründe ve özellikle pandemi sürecindeki uzaktan eğitim şartlarında, hapishanedeki çocuk mahpuslar ve anneleriyle birlikte hapiste büyüyen çocuklar da dahil, Ekonomik ve Sosyal Haklar klasöründeki tüm yoksulluk, işsizlik hallerinde eğitim hakkı ihlallerinin yaşandığı bilinmektedir. Genel durumun doğru anlaşılabilmesi bakımından birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir.

2. **02.02.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan F: Mobbing -** "Merhabalar, İstanbul Üniversitesi'nde öğrenciyim. Hem hoca hem öğrenci boyutunda mobbinge maruz kalıyorum. Yüksek lisansım da engellendi, tüm başvurularım yanıtsız kaldı. Acaba İstanbul'da önereceğiniz bir avukat olur mu? Avukat buluyorum kendim ama iş ahlakı konusunda çok zayıflar. Ücretini de aldığı halde, sürekli oyalamalar oluyor.Teşekkür ederim. F. D." şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **10.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan N.Ç.**: **Pandemi genelgeleri ile doğan ayrımcılık ve eğitim hakkı ihlali -** "N.B Anaokulu müdürüyüm. Özel Anaokulları kapalı. Sosyal politikalar bakanlığına bağlı okullar açık. Velilerimin mağduriyeti bizleri daha çok üzmektedir. Velilerimden biri oğlunun babasıyla işe gittiğini söyleyince bu mesajı yazmam gerektiğini düşündüm. Çocuklarımız daha kötü virüslere maruz kalmaktadır. Öğretmen olarak sizden; kurumum ve öğrencilerimin mağduriyetini giderilmesi için yardım istiyoruz." şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **10.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan U. E: -Pandemi genelgeleri ile doğan ayrımcılık ve eğitim hakkı ihlali-** "Sayın İlgili, Aile ve Çalışma Bakanlığı'na bağlı özel kreşler açık olup, kısıtlamalarla ilgili genelgedeki anlaşılmayan veya yanlış yorumlanan ve yazı zincirinde oluşan hatalar sebebiyle, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel anaokulları kapatılmıştır. Ortada bariz bir haksızlık ve eşitsizlik söz konusudur. Her kapanma sektör bazında gündeme gelirken, sadece bizim sektörümüzde, yas grupları ve eğitimin içeriği aynı olduğu halde bakanlık ayrımı gözetilmiştir. Bunun dışında, tüm dünyada vakaların en ağır seyir ettiği ülkelerde dahi okul öncesi kurumlar açıktır. Çalışan anne ve babaların başka hiçbir çaresi bulunmamaktadır. Su anda ülkemizde yüzbinlerce aile zor durumdadır. Bu durumun kısa zamanda değişmesi için sizin yapacağınız içerikler kamuoyunu aydınlatacak olup, gidişatı değiştirecektir. Bilginize sunar, gereğinin yapılmasını arz ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **10.12.2020 tarihinde e-mail yoluyla** kendisi, anaokulu işletmecileri, çocuklar ve veliler adına **derneğimize başvuruda bulunan M. Ş.: -Pandemi genelgeleri ile doğan ayrımcılık ve eğitim hakkı ihlali-** "Sayın yetkili; MEB 'e bağlı bir Anaokulu kurucusu olarak desteğinizi rica ediyorum. Bazı sorularımıza muhatap bulamıyor ve yanıt alamıyoruz maalesef. Şöyle ki; AVM lerin, semt pazarlarının, kuaför ve güzellik merkezlerinin açık bulunduğu ortamda neden anaokulları kapatıldı? Kreşlerin açık olduğu yerde neden anaokulları kapalı? Her ikisi de Okulöncesi eğitim vermiyor mu? Virüs sadece anaokulları için mi

tehdit oluşturuyor? Anaokulları üzerine bezdirme politikası mı uygulanıyor algısı tüm kurucu arkadaşlarımın üzerinde yoğun şekilde etki göstermiş durumda. Devlet yetkililerinin bu durumu bizlere açıklamasını bekliyoruz! Lütfen cevapsız kalan sorularımız konusunda bizlere yardımcı olabilir misiniz? Saygılarımla" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **10.12.2020 tarihinde kendisi ve diğer anaokulu işletmecileri adına e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan K. A.: -Pandemi genelgeleri ile doğan ayrımcılık ve eğitim hakkı ihlali- "**Aile ve Sosyal Politikalar (Asp)'ye bağlı kreş ve gündüz bakımevleri açık olup, MEB'e bağlı kurumlarımız kapatılmıştır. Bir açıklama yapılmıyor. Haksız bir rekabet söz konusu, aynı yaş gruplarını barındıran kurumlar arasındaki ayrımcılık! Bu konuyla ilgili yardımlarınızı bekliyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **10.12.2020 tarihinde kendisi, anaokulu işletmecileri, öğrenciler ve veliler adına e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan B.K.: -Pandemi genelgeleri ile doğan ayrımcılık, haksız rekabet ve eğitim hakkı ihlali-** "Sayın yetkili; MEB 'e bağlı bir Anaokulu kurucusu olarak desteğinizi rica ediyorum… AVM lerin, semt pazarlarının, kuaför ve güzellik merkezlerinin açık bulunduğu ortamda neden anaokulları kapatıldı? Kreşlerin açık olduğu yerde neden anaokulları kapalı?...Virüs sadece anaokulları için mi tehdit oluşturuyor? … Devlet yetkililerinin bu durumu bizlere açıklamasını bekliyoruz! Lütfen … bizlere yardımcı olabilir misiniz?" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **10.12.2020 tarihinde kendisi, anaokulu işletmecileri, öğrenciler ve veliler adına derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Ç. C.: -Eğitim hakkı ihlali, haksız rekabet oluşturulması, işsizlik riski-** "Sayın Yetkililer,Biz Özel Anaokulu kurucuları olarak Türkiye'deki öğretmen ve çalışan istihdamını fazlasıyla karşılayan kurumlarız. Pandemi süreci boyunca devletten hiçbir destek almadan ve yüklü borca girerek kurumlarımızı ayakta tutmaya çalıştık ve halen çalışıyoruz. Devletimizin son verdiği karar doğrultusunda tekrar okullarımızın kapatılması zor dönemi atlatamadan ikinci defa zorluklarla karşı karşıya kalmamıza neden oldu. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kreşler açıkken biz Milli Eğitime bağlı Anaokulların kapatılması Biz Anaokullarının çifte standart uygulandığını düşünmemize neden oldu. Bu süreci en az hasarla atlatabilmemiz için biz Özel Anaokullarının Kreşler gibi çalışmasına devam etmesini istiyoruz. Aksi takdirde çok fazla ekmek kapısı batacak, mevcut olan işsizlik sayılarına yüzbinlerle insan eklenecektir" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **10.12.2020 tarihinde kendisi, anaokulu işletmecileri, öğrenciler ve veliler adına derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Y.K.: -Eğitim hakkı ihlali, haksız rekabet oluşturulması, işsizlik riski-** "Sayın yetkili; MEB 'e bağlı bir Anaokulu kurucusu olarak desteğinizi rica ediyorum. Bazı sorularımıza muhatap bulamıyor ve yanıt alamıyoruz maalesef. AVM lerin, semt pazarlarının, kuaför ve güzellik merkezlerinin açık bulunduğu ortamda neden anaokulları kapatıldı? Kreşlerin açık olduğu yerde neden anaokulları kapalı? … Virüs sadece anaokulları için mi tehdit oluşturuyor?... Bizlere yardımcı olabilir misiniz?" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **10.12.2020 tarihinde kendisi ve çocuğu adına derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan N: -Pandemi, Anaokullarının kapanması, Çocuğun eğitim hakkı, çocuğun güvenliği-** "Sayın Yetkili, Çalışan bir anneyim. Pandemiden dolayı izin de alamıyorum. Anaokulları kapandığından dolayı çocuğum resmen ortada kaldı. MEB'e bağlı okulların kapatılıp, aile ve sosyal politikalar bakanlığına bağlı okulların acık olması mantık dışı. Çok mağduruz veliler olarak. Okulların açılmasıyla ilgili yardımlarınızı bekliyoruz.

Sesimizi duyurmamız lazım. Çocuklarımızı işyerlerimize götürüyoruz. 1 saat bile emanet edemeyeceğimiz insanlara bırakıyoruz mecburen. Psikolojik olarak çöktük. Lütfen konuyla ilgili sizlerden de bir destek bekliyoruz." şeklinde beyanda bulunmuştur.

e- Hukuki yardım ve danışma talepleri

MARMARA BÖLGESİNDE HUKUKİ YARDIM VE DANIŞMA TALEPLERİ (*)		
Başvuru sayısı		**21**
Konularına göre dağılımı	**8 çalışma hakkı,** **6 ceza hukuku,** **2 kadına yönelik şiddet,** **- engelli hakları,** **-Tüketici hakları,** **- Nüfus kayıtlarının düzeltilmesi,** **- tazminat hukuku,**	

Bu bölümde bulunan 21 başvuruda; esas olarak sosyal ve ekonomik haklarla ilgili danışma taleplerinin öne çıktığı görülmektedir. Nitekim 8'i çalışma hakkı, 6'sı ceza hukuku, 2's kadına yönelik şiddet, olmak üzere engelli hakları, tüketici hakları, tazminat hukuku ve nüfus kayıtlarının düzeltilmesi konularında hukuki yardım/ danışma talep edilmiştir.
Belirtmeliyiz ki; Derneğimize yapılan neredeyse tüm başvurularda hukuki yardım talebi dillendirilmektedir. Bu durum hak ihlali yaşayan kişilerin ekonomik durumlarının hukuki yardım almak için yetersiz olması ile yakın ilişkili görünmektedir.
Dolayısıyle hukuki yardım ve danışma taleplerinin karşılanması için derneğimiz gönüllü hukukçuları tarafından yoğun bir mesai harcanmaktadır.
Bu nedenle bu bölüme raporumuzda ayrıca bir başlık açılmış olup, bu bölümde yer verilen başvuruları genel tablonun örnekleri olarak değerlendirmek yerinde olacaktır.

1. **09.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. K.:** "2017 tarihinde tutuklanıp Bakırköy Hapishanesinde 2,5 ay hapis yattım. Sonrasında beraat ettim. Tazminat davası açtım, reddedildi. Hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **13.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. Ç:** "Gezi olaylarının başlamasına sebep olan ilk günkü polis saldırısında kafama gaz fişeği atıldı, yaralandım. 2 yıl boyunca soruşturma açılmadı. Kendim şikâyette bulundum. Olay Anayasa Mahkemesine sevk edildi. Elime bugün ulaşan evrakta hak ihlali (kötü muamele) kabul edilmiş ve tazminata hükmedilip (manevi tazminata) mahkemenin yapılması istenmiş. Bundan sonra ne yapacağıma dair hukuki yardım talebinde bulunuyorum." şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **27.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Y. S:** "1992 yılında ormandan yer açmıştım 4 ay içinde 1 yıl ceza yedim. Eski para 10 milyon yatırdım kefalet olarak. 1993'den beri 10 milyonumu alamıyorum. Hem 4 ay 26 gün cezaevinde yattım hem de 10 milyonumu alamıyorum. Devlete ayda 2 bin lira para ödemiş oluyorum. Yok böyle bir kanun ve yasa. Tüm ilgili makamlara başvurdum, ilgilenen olmadı. Dosyan kayıp diye paramı vermiyorlar. Dosyamı kaybedenler belli. Katip F. Y., mübaşir A. A. T. Benimle alay ediyorlar; bul dosyanı al paranı diyorlar. Hukuki yardım -basın açıklaması yapmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **18.03.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla oğlu A için başvuruda bulunan C. Y:** "Velisi bulunduğum A. %50 yaşam boyu mental engellidir. Oğlumun ilköğretimi sona erdikten sonra sağlık güvencesinden faydalanamamaktadır. 18 aydır İŞKUR'da kaydı olmasına rağmen herhangi bir iş çıkmadı. Bütün üst düzey bürokratlarla görüşmeme rağmen olumsuz cevaplar geldi. Benim oğluma bakma zorunluluğum var mı? Kaymakamlığın vermiş olduğu cevap ise; aldığınız ücret asgari ücretin üstünde olduğu için oğlunuza herhangi bir maaş bağlanmamaktadır, ikamet adresinde olmaman gerekir. Bunun hukuki boyutu nedir? Sizden bu konularla ilgili yardım talep ediyorum. Lütfen geri dönüş yaparsanız sevinirim"-

5. **10.04.2020 tarihinde kendisi ve ailesi adına derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan Y:** "23 yaşındayım, evliyim ve iki küçük çocuğum var. Eşim işsiz. Maddi olarak çok kötü durumdayız. Ev sahibi, kirayı ödeyemediğimiz için, bugün saat 5'e kadar ödemezsek evden çıkın dedi. Evden çıkartılırsak gidecek yerimiz yok, sokakta kalırız. Babam hapiste, annem de sığınma evinde. Yardım edin. Ev sahibinin bizi evden çıkarma yetkisi var mı öğrenmek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **29.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan H.T:** "Merhabalar, Babam yeni cezaevinden çıktı. Çıktıktan sonra 2 dosya geldi, para cezası. Dosyada itiraz dilekçesi göndermemiz için bilgi verilmişti ancak Virüs sebebi ile bir işlem yapamıyoruz. Bize gelen dosyada 7 gün içinde bir dilekçe veya mahkeme kâtibine beyanda bulunmak için itiraz dilekçesi göndermemiz gerekmektedir. Ancak bu işlemi gittiğimiz yerlerde yapamıyoruz. 7 gün süre geçtikten sonra itiraz Dilekçesi gönderemiyoruz. İtiraz dilekçesini nasıl göndermemiz gerekiyor veya konu hakkında ne yapmamız gerekiyor yardımcı olabilir misiniz? Saygılarımla, İyi Çalışmalar " şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **05.05.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan H.;** 2016 yılı sonlarında yaşadığı ev baskını, gözaltı ve sonrasında tutuklanma süreci ile ilgili yaptığı suç duyurusunun kovuşturmaya yer yoktur şeklinde sonuçlandığını, itirazının reddedildiğini ve AYM başvurusunun da olumsuz sonuçlandığını ifade etmiştir. Başvurucu e-mailine evraklarını da ekleyerek, AİHM'e başvurmak istediğini belirtip profesyonel hukuki destek talebinde bulunmuştur.

8. **01.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. S:** "3 yıldır çalışıyorum. Geçen sene Esenyurt'a taşındım. İşyerinde servis vardı. Pandemi döneminde servisi kaldırdılar. Benim kendim çıkmamı sağlamaya çalışıyorlar. Hukuki danışmanlık istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **10.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. C:** "5 yıl önce aile içerisinde bir vakaya sebep oldum. Ceza aldım. 5 yıl süresinin devam ettiğinden haberim yoktu. 2016'daki paylaşımlarımdan ceza aldığım için infaz süresini yaktığımdan dolayı ceza almam gerekiyor. Ben bu

paylaşımlara itiraz etmek istiyorum, yoksa bu infazla beraber aldığım cezayı yatacağım. Hukuki destek talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **27.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan K. S:** "Arkadaşım beni işyeri açacağız diyerek kandırdı. Ödeyeceğini söyleyerek 2 adet telefon aldırdı. Sonra telefonlarla ortadan kayboldu, bir hafta ulaşamadım. Sonra, 'Urfa'dayım, başıma bazı olaylar geldi, gelince ödeyeceğim' dedi. Ama ödemedi. 3 sene boyunca beni, şu gün bu gün diyerek oyaladı. Ben de yakın arkadaşım diye inandım. O süreçte maddi manevi çok zarar gördüm. En son iki ay önce de 'borcunu ne zaman vereceksin' dediğimde 'benim sana borcum yok' dedi. Ben çok sıkıntılar yaşadım. Hala onun bana aldırıp çalıp kaçtığı telefon borcunu ödüyorum. Elden de beni kandırıp para aldı. Talep: 3 sene boyunca ödediğim paralarımı geri almamda yol göstermenizi rica ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **27.07.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan M. G:** "Eşim 8 yıldır bir firmada aşçı olarak çalışıyor. Bugüne kadar 20 kişiye yemek yapıyordu. Ancak firma bir yer daha açtı ve orada da 20 kişi çalışıyor. Şimdi eşimden 40 kişilik yemek yapmasını istiyorlar. 'Maaşına 100 TL ekleriz' demişler. Eşim yapmak istemeyince de 'o zaman işten çık' diye baskı yapıyorlar. Bu konuda ne yapabiliriz bilgi almak istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

12. **28.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N. Ö:** "Yaklaşık 2002 yılında ablamın çocuğunun çocuğu oldu. Ancak eşinden ayrılınca doğan çocuğu getirerek anneme bıraktılar. Çoğunlukla ben ilgilendiğim için nüfusta benim üzerime yaptık. Benim oğlum olarak görünüyor. Ancak benden sonra gerçek anne ve babası nüfusta kendi üzerlerine yaptılar. Farklı bir isimle kaydettiler. Şu an hem benim üzerime hem anne babasının üzerine farklı isimlerle kayıtlı. Ben üzerimdeki kaydı düşürmek istiyorum ancak nasıl yapılacağını bilmiyorum. Talep: Bu konuda hukuki yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **02.09.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan E.:** "Yaklaşık 5,5 senedir bir özel güvenlik şirketinde çalışıyorum. Pandemi döneminde birçok arkadaşımız çalışmadı ve kısa çalışma ödeneğinden faydalandı. Ben 22 Haziran 2020'ye kadar çalıştım. O tarihten sonra da ücretsiz izne ayırdılar ve kısa çalışma ödeneğine başvurduklarını söylediler. Ancak ben hala kısa çalışma ödeneğinden faydalanamıyorum. Şirkete sorduğumda başvurduklarını söylediler. Paramı almak için ne yapmam gerektiği konusunda bana danışmanlık yapmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur

14. **02.09.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan A:** "Çalıştığım işyerinde bizi ücretsiz izne ayırdılar, kısa çalışma ödeneğine başvuruldu. Biz halen işe çağrılmadık işten de çıkarılmadık. Ancak bizim yaptığımız işler için yabancı işçiler alıp onlara yaptırıyorlar. Haklarımız nelerdir, süreç nasıl işlemeli bilgi edinmek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

15. **07.09.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G. E: -DASK 'ın deprem zararının karşılamaması-** "İyi günler. 26 Eylül 2019 İstanbul Marmara deprem mağduruyum. Depremden ötürü binamız zarar gördü. Belediye, kullanılamaz ve oturulamaz raporu verdikten sonra binamız yıkıldı. Akabinde DASK'a başvurup dosya açtık. Aradan 1 yıl geçmesine rağmen dosyam sonuçlanmadı. Alo 125'i her aramamda 'dosyanız en kısa sürede incelenecek' diyorlar. Resmen dalga geçiyorlar ve benim gibi nice mağdur var. Bununla ilgili nasıl bir yoldan gidip hakkımızı alabiliriz?" şeklinde beyanda bulunmuştur.

16. **09.09.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M :** "… 02.04.2018 tarihinde özel sektörde faaliyet gösteren bir firmada işe başladım. Hiç bir şekilde hak etmediğim halde beni haksız yere 08.09.2020 tarihinde işten çıkardılar. Firma mali müşavirleri üzerinden haklarımı gasp etmeyi düşünüyorlar. Özelikle bu pandemi döneminde çıkan yasalara sığınarak tazminat hakkımı ödememeyi düşünüyorlar. Sizden ricam tazminat tutarımı, ihbar tazminat hakkımı ve34 gün kullanılmayan izin günlerimi (maaş 2.324tl. , agi 375tl., yol 205tl, yemek parası 400 tl. Toplam aldığım para aylık 3.400tl.) hesaplamanız. **Bir de yasal olarak ben neler yapabilirim varsa önerilerinizi almak istiyorum.** …**" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

17. **21.09.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve diğer işçiler için başvuruda bulunan H;** Beyoğlu Piyalepaşa Adnan Polat İnşaat'ta işçi olarak çalıştığını, şantiyede Covid-19 pozitif vakalar çıktığı için karantinaya alındıklarını ancak yevmiyelerinin ödenmediğini belirtti. Zaten şantiye koşullarından virüsün yayıldığını ve şimdi de haklarını alamadıklarını söyleyip bizden yol göstermemizi talep etti.

18. **08.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan B. Kırıcı:** "Arkadaşımız cinayetten suçlandığı için Türkiye'de aranmaktayken Hollanda'da bir arkadaşa misafir gittiği sırada gözaltına alınıp tutuklandı. Şu an Hollanda'da hapiste bulunuyor. 30 Ekim 2020'de mahkemesi görülecek. Mahkeme onu Türkiye'ye teslim edebilir. Kendisi ve avukatı, Türkiye'deki hapishane koşulları kötü olduğu için orada kalmak istiyor. Mahkemeye sunmak için Türkiye hapishanelerinin olumsuz koşullarını anlatan bir rapor sunmak istiyor. Derneğinizden hapishane koşullarını anlatan bir rapor talep ediyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

19. **16.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A. G:** "Merhaba, Geçen sene Temmuz ayında evlendim. 1 sene olduktan sonra boşanıyorum, eşim benim arkadaşımın kocası ile birlikte oldu. Şiddet kesinlikle yok. Mahkeme bana 3 ay uzaklaştırma verdi ancak Eylül ayında duruşmaya çıktım evden uzaklaştırma aldım. 3 günlük zorlama hapsi verdi. Kesinlikle suçum yok ama lütfen hapse girmek istemiyorum. Yardım edin. Uzaklaştırma kararını eşimle yaşadığım eve de verdi ama eşim annesine gitti ve orada yaşadığımı biliyordu. Polis ile geldi ve onun avukatı bana eve girebilirsiniz, orada kalabilirsiniz dedi. Arkasından da polis geldi kapıma. Ne yapmam gerek? İyi bir avukat ve maddi konuda da ne gerekiyorsa yapmaya hazırım. Ermeni derneğinden de yardım istedim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. **26.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan D. G:** "Eşim kendisini tehdit ettiğim için şikâyetçi olmuş. Dava açılmış hakkımda hapis kararı çıkmış. Bu kararı 24 Kasım 2020 tarihinde tebliğ aldım. 7 gün içinde itiraz ederek istinafa gidebileceğim yazıyor. Ben nasıl dilekçe yazılacağını bilmediğimden sizden yardım istiyorum. Hukuki yardım istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

21. **15.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan Ç: -Beden bütünlüğünün bozulması, hukuk sürecinin adil işlememesi-** "Merhaba, İstanbul da ikamet eden, bedensel engelli, yaşam hakkı ihlaline uğramış, yaşam maliyetinin çok altı gelire (1500 TL) sahip bir vatandaşım. Oturum izinli, ruhsatlı binada enkaz altında kalarak, ağır bedensel bütünlük kaybına uğradım… görevli suçlular…hakkında soruşturma talep ettim (Bu esnada örtülü tehdit edildim). KYOK verildi. Can güvenliğim dolayısı ile karara itiraz edemedim. AYM safhasında can güvenliğim olmadığından bahisle tekrardan bir şikâyet dilekçesi ile "savcılığa gönderilmek üzere" AYM' ye talebimi yineledim. Diğer hukuk mahkemesi süreci olarak ise: Çevre ve Şehircilik Bakanlığından zararımın giderilmesini talep ederek

hukuki süreç başlattım. Akabinde, idare mahkemesinde tam yargı davası açtım. Süre aşımı gerekçesi ile ret (1 kabul 2 ret oyu ile) edildim. Ve son olarak AYM mahkemesine, yaşam hakkımın, adil yargı hakkımın ve sorumlular hakkında soruşturma yürütmeme hak ihlallerini öne sürerek, bireysel başvuruda bulundum. Başvurum 2020/9. ay itibarı ile kabul edilemezlik ile sonuçlandı… Kabul edilemez bulunması gereken benim başvurum değil. Yaşam hakkımın ihlalidir. Diye düşünüyorum. …gördüğümüz üzere, bir sonuç elde edemedim. Bu davamı AİHM'e taşıyarak etkili başvuru ile sonuç alabilmek için hukuki yardımınızı talep rica ederim. İlgi ve alakanız için sevgi ve saygılarımı sunarım. Teşekkürler." şeklinde beyanda bulunmuştur.

10- KADIN, LGBTİ+ ve ÇOCUKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ

Kadınlara ve çocuklara yönelik hak ihlallerinde en çarpıcı başlık fiziki şiddet ve cinsel istismar gibi görünse de şiddetin değişik türleri , cinsiyet ayrımcılığı, istismar, fuhuşa zorlanma, çocuk yaşta evlendirilme, eğitim imkanlarına erişimde eşitsizlik, ağır sömürü, yoksulluk, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı gibi pek çok başlıkta ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

Kadın cinayetleri ve kadın iş cinayetlerine ilişkin verilere, Marmara Bölgesindeki verilere de dikkat çekilerek Yaşam Hakkı İhlalleri bölümünde yer verildiğinden bu bölümde yaşam hakkı ihlali dışındaki ihlaller öne çıkarılmıştır.

MARMARA BÖLGESİNDE GERÇEKLEŞEN KADINLARA, LGBTİ+ LARA ve ÇOCUKLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ TABLOSU		
a. Başvurularda tespit edilen ihlaller		
Başvuru sayısı	19 Kadın (5'i mülteci) 1 LGBTİ+ tarafından yapılan	**20 başvuru**
Başvurularda	17 kadın, 2 LGBTİ+, 14 çocuk, toplam 33 kişi hakkında	**33 kişi hakkında İhlal bildirildi**

Kadınlar ve LGBTİ+ lara yönelik ihlaller	18fiziksel şiddet 18psikolojik şidet, 15 ekonomik şiddet, 6 ölüm tehdidi, 1erken yaşta evlilik, 3 zorla evlendirilme, 1evlilik içi cinsel şiddet, 1akraba tecavüzü, 3evliliğe zorlanma, toplam 66 ihlal	**Toplam 105 ihlal**
Çocuklara yönelik ihlaller	3 fizikselşiddet 2 cinsel istismar, 4 Anneleri ile görüştürülmeme, 12 Psikolojik şiddet 6 ekonomik şiddet- anneleri ile birlikte 2 eğitim hayatının sonlandırılması, 8 düzensiz eğitim hayatına zorlanma 2 zorla çalıştırılma, toplam 39 ihlal	
Faillerin özellikleri:	**Failler;** **Kadınlar bakımından:** 2'si yabancı, 3'ü arkadaş, 9'u eş, 2 eski eş, 1'i aile, **LGBTİ+ lar bakımından:** aile, sosyal çevre **Çocuklar bakımından:** cinsel istismar vakalarında 1 sağlık görevlisi, 2 komşu erkek, dğer vakalarda failin baba olduğu bildirilmiştir.	
b. Kadınların yaşam hakkıına yönelik saldırılar		
Yaşam hakkı ihlallleri (*) (*)kadınların yaşam haklarına ilişkin ihlaller tablonun bütünlüğü bakımından sayısal olarak bu bölüme de alınmışsa da esas olarak üstte" yaşam hakkına yönelik ihlaller " başlığı altında ayrıntılandırılmış ve örneklendirilmiştir.)	78 Kadın cinayeti, 31 Şüpheli kadın ölümü, 40 kadın iş cinayeti, 4 kadın intiharı yanında Kadınların yaşam hakkına kasteden saldırılarda 7 çocuk, 5 erkek ölümü yaşanmış, 8 kadın da yaralanmıştır	**Toplam 153 kadın, Toplam 153 kadın 7 çocuk 5 erkek Yaşamını yitirmiştir**
c. Seks işçiliğine zorlanan kadınlar		
Basında adli vaka olarak yapılan haberlerden tespit edilen	**32 vakada**	**149'u yabancı Toplam 303 kadın**
Seks işçiliğine zorlanan 303 kadın arasından:	**2 kadın kayıp bildirimi ile aranırken,** **1kadın eşi tarafından,** **1kadın ağabeyi tarafından,** **28'i sahte iş ilanı ile kandırılıp pasaport ve kimliklerine el konularak ,**	

	Özgürlüklerinden mahrum bırakıldılar ve seks işiliğine zorlandılar. **271 kadının ne şekilde zorlandıkları belirlenememiştir.**	
Failler	**7'si kadın 197 kişi**	

***Bianet*'in 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020 döneminde Türkiye'deki yerel, ulusal ve internet basınına yansıyan haberlerden derlendiği güncel verilere göre** ise ;

- Erkekler 2020'de 26 çocuğu öldürdü, 96 kadına tecavüz etti, 818 kadını seks işçiliğine zorladı, 147 kadını taciz etti, 265 çocuğu istismar etti.
- En az **792 kadına da şiddet** uyguladı. 2020'de aralarında transların da olduğu **en az 255 kadının ölümü basına** "şüpheli" olarak yansıdı.

***Bianet*'in 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020 döneminde Türkiye'deki yerel, ulusal ve internet basınına yansıyan haberlerden derlendiği güncel verilere göre**; erkekler, 2020'da en az 284 kadını öldürdü.

Geçmiş yıllarda işlenen ancak basına 2020'de yansıyan cinayetler de eklendiğinde erkeklerin öldürdüğü kadın sayısı 305.

Yine aynı dönemde (1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020) erkekler 26 çocuğu öldürdü, 96 kadına tecavüz etti, 818 kadını seks işçiliğine zorladı, 147 kadını taciz etti, 265 çocuğu istismar etti.

Erkekler 2020'de en az **792 kadına da şiddet** uyguladı. 2020'de aralarında transların da olduğu **en az 255 kadının ölümü basına** "şüpheli" olarak yansıdı.

(**Kadın Cinayetleri Durduracağız Platformunun raporuna göre ise;** 2020 yılında Türkiye genelinde 171'i şüpheli olmak üzere en az 471 kadın öldürüldü. Kadın cinayetlerinin en az 70 i Marmara Bölgesinde gerçekleşti. Şehirlere göre dağılımı : İstanbul - 42, Balıkesir 3, Bursa 6, Çanakkale 2, Bilecik 2, Edirne 2, Kocaeli 7, Sakarya 2 ve Tekirdağ 4 oldu.)

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre Kadınlar aynı zamanda iş cinayetlerinde de öldürüldüler. **2020 yılında yaşanan 2427 iş cinayetinin %6'sını kadınlar oluşturdu. 2020 yılında en az 148 kadın iş cinayeti yaşandı.**

a- Derneğimize yapılan başvurularda tespit edilen Hak İhlalleri:

Bu bölümde; Derneğimize 5'i mülteci, 2'si LGBTİ birey olmak üzere 20 başvuru yapılmıştır. Bu başvurularda 18 Kadın, 2 LGBTİ birey ve 14 çocuk hakkında ihlal bildirilmiştir. Çocuklar bakımından, okula gönderilmeme, zorla çalıştırılma, yoksulluk, aile içi şiddet, cinsel istismar, anneleri ile görüşmelerinin engellendiği bildirilmiş, LGBTİ bireyler bakımından aile tarafından ölüm tehdidi, kadınlar bakımından fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet yanında cinsel taciz ve tecavüz, evliliğe zorlanma ve çocuklarını görmelerine engel olunması şikayeti bildirilmiştir. 1 vakada; şiddet mağduru kadın çocukları ile birlikte barındığı sığınmaevinden boşanma davası devam ederken "süre doldu" denilerek çıkartıldığını bildirmiştir. 1 vakada ise; kadın islami kurallara göre yaşamak istemediği için kocası ve aile bireyleri tarafından şiddet ve baskıya maruz kaldığını ve çocuklarını görememekle tehdit edildiğini bildirmiştir.

1. **16.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan V.: cinsel istismar ve failin serbest bırakılması -**"… tarihinde ailemle Esenler Medipol Hastanesine gittik. Eşimle 8 yaşındaki kızımı kulak burun boğaz doktoruna muayene ettirdim. Kızımın boğazında iltihap olduğu için doktor kızıma röntgen istedi, eşime de ilaç yazdı. Eşimle büyük kızım göz polikliniğinde de randevuları olduğu için ben eşime, küçük kızımla film çekilen yere gidip filmini çektirdikten sonra bizim de göz polikliniğine geleceğimizi söyledim. Kızımla aşağı indik ama radyoloji servisinde kimse yoktu. Dışarı çıktık, kapıda beklerken yemekten birileri geldi. İçlerinden biri bana "film mi çektireceksiniz" diye sordu, ben de "evet" dedim. Kızımla beni içeri aldı ve kızımı film çekileceği yere koydu. Bana da "senin burada durman yasak" deyip dışarı çıkmamı söyledi. Ben dışarı çıktım. Filmin çekilmesi 1 veya 2 dakika sürdü. Kapıyı açıp beni içeri aldı. "Bu çocuk düştü mü" diye yorumlar yapmaya başladı. Ben de "hayır, düşme yok, boğaz iltihabından getirdik" dedim. Tekniker bana "ben bu filmi beğenmedim, 2. filmi çekeceğim" dedi ve beni dışarı çıkardı. 2. Film çok uzadı. İçeriden "baba beni kurtar" diye çığlık sesi geldi. Ben kapıya koştum kapı kilitliydi. Sonra kapı açıldı. Kızım titreyerek yanıma gelince ne olduğunu sordum. İçeride eliyle kızımın gözlerini kapatıp cinsel organını çıkarıp kızımın ağzına koymuş. Kızımı alıp ÇİM merkezine götürdüler. Orada da çok açık, net ifadesini verdi. Sanık A. tutuklandı ancak iki duruşma önce denetimli serbestlikle tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Bu davayı takip etmenizi ve yanımızda durup bize destek olmanızı rica ederiz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2. **22.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan N.: Zorla evlendirilme -**"Ben 16 yaşında kaçarak evlendim. Aile içinde yaşanan şiddet yüzünden 3,5 yıl evli kaldım. Şiddet gördüğüm için boşandım. Yaklaşık 8 ay ailemle kaldım. Sonra beni 40 yaşında biriyle evlendirdiler. Düğün oldu fakat resmi nikâh yok. Nişan da yapılacak. Ailem beni istemiyor, geri gidersem babam kendini öldüreceğini söyledi. Benim de burada kalacak yerim yok. Çalışmıyorum. Kalacak yer konusunda desteğinizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. **31.01.2020 tarihinde İHD Genel Merkezi'nden e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda H.: Koca şiddeti, kötü muamele -** "Merhaba, ben 2019 yılında evlendim. Evlendiğim ilk aydan şiddet görmeye başladım. …Ocak'ta yine şiddet gördüm ve bu sefer rapor alıp şikâyet ettim… babamın evine gittim. Orada kalıyorum. … Ocak'ta polis olmadan ve hiçbir yetkileri olmadan evime yabancı insan eşliğinde girip bütün eşyalarımı alıp gitmişler. … şikâyette bulundum, şahıs sadece uzaklaştırma cezası alarak işin içinden çıktı. Ben burada mağdur kaldım. Yüzüm, boğazım şiş, morluklar içindeydim. Hiçbir ceza almadan kurtuldu. Beni tehdit ediyor sözlü olarak. Benden boşanırsan seni öldürürüm diye. Ben cezasız kalmasını

istemiyorum. Can güvenliğim yok. Dışarıya çıkamıyorum. Beni öldürmesinden korkuyorum. Gerekenin yapılmasını istiyorum. Kimse ilgilenmiyor, sonumun diğer kadınlar gibi olmasını istemiyorum. Özgürce yaşamak istiyorum, bunun için sizden yardım istiyorum. Aile içi şiddetten darp raporum var ama karakolda, ... Özgürce yaşamama yardımcı olun" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4. **12.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H.: Ev içi şiddet, Orta 2. Sınıf çocuğunun okula gönderilmemesi, çalıştırılması -** "2007'de eski eşimle babam tarafından evlendirildim. Bir çocuğum dünyaya geldi, iki düşük yaptım. Eski eşimden 7 yıl şiddet gördüm. Hem bana hem çocuğa şiddet uyguluyordu. 2014'de evi terk edip boşanma davası açtı. 2016'da resmen boşandım. Oğlumun velayeti tarafıma verildi. 2018'de Yargıtay onadı. Aynı hafta eski eşim oğluma asılsız bir darp raporu aldı. Bir buçuk ay sonra da kaçırdı. 5 ay sonra oğlumu yürüyemeyecek kadar hasta olarak aldım. 15 gün sonra tekrar kaçırıldı. 2019 Şubat 3'den beri ulaşamıyorum. Orta 2.sınıfa gitmesi gereken oğlum bu yıl okula verilmemiş. Sahilde satıcılık yaptırıldığını biliyorum. Basın açıklaması ve diğer insan hakları çalışması yapanlardan konuyla ilgili çalışma talebim var" şeklinde beyanda bulunmuştur.

5. **26.04.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan T.: Ev içi şiddet, ölüm tehdidi, tecavüz -** "Merhaba …37 yaşındayım. 20 yıllık evli …2 çocuk annesiyim. İstanbul'da yaşıyorum, çalışmıyorum. …Evli olduğum kişi uzun yıllar doğu ve güneydoğuda asker olarak faaliyet göstermiş, …. Emekli olduktan sonra … işleriyle ilgilenmiştir. Evlilik hayatım boyunca fiziksel, cinsel, duygusal şiddetine maruz kalmış, ayrılma taleplerim öldürmekle tehdit edilerek gerçekleşmemiştir. En son gördüğüm şiddet ve darp sonucu …Nisan gecesi evden gizlice ayrıldım bir arkadaşıma sığındım. …Arkadaşımın yanında 1 hafta süreyle can güvenliği endişesi ile kaldım. Bu süre içinde sosyal medyadan … sürekli hakaret, tehdit ve ölümle cezalandırılacağım söylendi. …Sonrasında bana boşanmayı kabul ettiğini, …beyan edince bu teklifini kabul ederek 16 Nisan tarihinde geri döndüm. Niyetinin beni boşamak olmadığını anladım, yalan konuşmuştu ve beni eve hapsederek bıçak silah çekerek öldürmekle tehdit edip cezalandırarak istediklerini yapmaya zorlandım, şiddet gördüm ve tecavüzüne uğradım. … yanıma kimlik kartım da dâhil olmak üzere hiç bir şey almama izin verilmeyerek sokağa atıldım. … tehdit altındayız, hem güvenli bir yere hem de hukuki desteğe ihtiyacımız var. Geri dönüş yapacağınıza ve yardımcı olacağınıza inanıyorum." şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **<u>09.05.2020 tarihinde İHD Genel Merkezinden e-maille şubemize yönlendirilen kendisi ve 2 çocuğu adına yaptığı başvurusunda T; -</u>**<u>Kadına yönelik şiddet, boşanma davası devam ederken sığınma evinden çıkarılma, barınma hakkı, ekonomik sıkıntı</u>- "Kadın sığınma evinde sürem dolduğu için çıkarıldım. Eşimle boşanma davam devam ediyor. 21 yasındayım çocuklarımdan biri 2 yasında biri daha 4 aylık, psikolojik olarak çökmek üzereyim. Kadın sığınmadan çıkmadan önce bana eşya yardımı yapılacağı söylendi ama hiç bir şey yapılmıyor. Sürekli başvurduğum yardımlardan hiç bir şekilde sonuç alamıyorum. Acil yardıma ihtiyacım var ve bulunduğum (Beylikdüzü) belediyede bana yardım edemiyor. Gerçekten mağdurum. Acil yardım" Şeklinde beyanda bulunmuştur.

7. **08.06.2020 tarihinde e-mail yoluyla kendisi ve kızı adına derneğimize başvuruda bulunan A.(Ürdün) : Eşi ve ailesinden tehdit, şiddet -** Benim adım A. Ürdün'denim ve şu anda İstanbul'da yaşıyorum. Kızımla yeni bir başlangıç yapmak için özgür ve güvenli bir ülke arıyorum… Ben dua etmiyorum ve kocam beni Ramazan ayında yemek yerken görüyor…düşüncelerimi değiştirmez ve dua etmeye başlamazsam beni boşamakla tehdit ediyor. Bu yüzden babam, fikrimi değiştirmezsem beni akıl hastanesine yatırmakla tehdit etti ve ayrıca kocam beni Ürdün yasalarına göre kızımı alacağı konusunda tehdit etti…Bunların

hepsi Ürdün'de oluyor, bu yüzden onlara düşüncelerimi değiştireceğim ve dua edeceğim dedim. Yardım bulmaya yetecek kadar zamanım olması için dua edeceğim, buraya İstanbul'a geldim ve BM ile çalışan insan örgütünü aradım ve görüşme yapan bayan bazı rahatsız edici sorular sordu ve bilgi doğru değil, mantıklı değil dedi. Bilinmeyen bir numara beni arayıp duruyor, bu yüzden şimdi daha çok korkuyorum. Bir destek alırsam,…sonra İstanbul'da tam velayetle boşanır veya en azından kocamdan izin veren imzalı bir kağıt isterim. kızımı üçüncü ülkeye götürmek için….Dün kocam bana neye inandığını söyle yoksa boşanırım dedi. Bunu umursamıyorum ama velayet davasında yardıma ihtiyacım var, çünkü ona dini dayatacak. Gerçekten özgür ve güvenli bir ülkeye gitmem gerekiyor. Bunun için polise gidiyorum ve hiçbir şey yapmıyorlar. Lütfen beni destekleyin. Teşekkür ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **01.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Ş Aysal: Şiddet, baskı, tehdit, evliliğe zorlama -** "2014'te evlenmiş bulunduğum eski eşimle resmi nikâhımız yoktur. 3 Hafta evli kalmış olup bu süre içinde şiddet ve baskı gördüm. Fiziken ve ruhen sağlığım bozuldu, ayrıldık. 2014'ten bu yana baskı altındayım. Beni kendisi ile evliliğe zorluyor. Başka şahıs ile yeni bir hayat kurmama müsaade etmiyorlar. Sürekli olarak aracı göndererek zorla geri döndürmeye çalışıp huzurumu bozuyorlar. Beni rahat bırakma karşılığında para istiyorlar. Düğün için alınan tüm eşyalar, altınlar, takılar ve gelen parayı aldılar. 1 Haziran 2020'de savcılığa başvurdum. 2 ay süre ile uzaklaştırma kararı çıkarıldı. Talep: Beni rahat bırakmalarını ve maddi-manevi cezalandırılmalarını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. **05.07.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla kendisi ve eşi için başvuruda bulunan LGBTİ birey E: ailelerinden ölüm tehdidi -** "Hayatımızın bir kısmını değerli bir insan kaleme aldı. Bu hikâyeden (yayınlanmasından) sonra (tehdit almaya başladık) Polonya'ya kaçak geçebilmek için Ukrayna'ya gittik, paramızı kaptırdık geri dönmek zorunda kaldık. Bu süre zarfında ailelerimizden öldürülme, tecavüz edilme tehditleri alıyoruz. Bununla ilgili devlet kurumları dâhil olmak üzere başvurularda bulunduk. Bizi dinlemediler, ilgilenmediler. İletişime geçtiğimiz LGBT derneklerinin birçoğu ise sadece hukuksal ve ücretli psikolojik destek verebileceklerini söylediler. Şu an ne gidecek yerimiz ne de imkânımız var. Lütfen, biz yaşamak istiyoruz bununla ilgili tek bırakıldık. Ne yapacağız hiç bilmiyoruz oturup bir şeylerin olmasını beklemek istemiyoruz. Biz bunları hak etmiyoruz biz yaşamak istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

10. **15.07.2020 tarihinde kendisi ve çocuğu için derneğimize telefon ve e-mail yoluyla başvuruda bulunan M. : Kadına ve çocuğa yönelik darp, fiziksel ve psikolojik şiddet -** " 5 sene önce Afrikalı bir adamla evlendim. Kendisine işyeri açmamı söyledi. Ben Beyazıt'ta iki kargo işyeri açtım. ... Bu **arada oğlumuz oldu**. Bu adamın işleri güzel gitmeye başladı ve başka bir insan oldu. Beni dövmeye başladı ve bizi terk etti. Eve gelmedi, bize bakmadı. Dükkâna yanına gittim, beni dövdü, hakaret etti, beni ve çocuğunu sokağa attı. Beni boşadı. 4 ay önce çocuğumun kanser olduğunu öğrendim. Babasını arayıp bize yardım etmesini söyledim, kendisi ilgilenmedi. Ben tek başıma, insanların yardımıyla çocuğumun tedavisiyle ilgileniyorum. Doktor 10 gün tedaviye ara verdi, ben de çocuğu 10 Temmuzda babasına götürdüm mutlu olsun diye. Babası, evinde kalan üç kadından birine çocuğu bırakmış, işe gitmiş. Bu kadın çocuğuma şiddet uygulamış, her yerini darp etmiş. Çocuk babasına söylemiş, babası bu duruma sessiz kalmış. 8 Temmuzda hastaneye çocuğu götürmesini söylemiştim. Babayı arayıp, hastaneye çocuğu götürdün mü diye sordum. Bana "hayır ben ilgilenemem kendin ilgilen" dedi. Ben çocuğu getirmesini söyledim, çocuğu yanıma aldım. Vücudundaki darbeleri, morarmaları gördüm. Çocuğum bana neler yaşadıklarını anlattı. Babasını aradım, konuştum. Evdeki kadın çocuğu darp etmiş, her gün aç bırakmış, korkutmuş. Ben hastaneye gidiyorum darp raporu alacağım, sonra karakola gideceğim, gel bu kadını şikâyet edeceğiz

dedim, kendisi kabul etmedi. İlgilenmedi, gelmedi. Ben Fatih karakoluna gittim, ikisini şikâyet ettim. Cuma günü adreslerini polise verdim. 5 gündür polis o suçluları yakalamıyor. Şu anda çocuğumun kafasında darbeden dolayı ödem oluşmuş, böbreği zarar görmüş. Bize lütfen yardım edin" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **20.07.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan G: Cinsel istismar** "Merhaba Sayın Yetkili, Yozgat …da bir süredir devam eden 10 yaşında bir erkek çocuğuna yönelik cinsel taciz ve tecavüz olayı hakkında bilgi vermek istiyorum. Ailemi ziyaret için gittiğimde köyde yaşayanlardan öğrendim. Yaklaşık 10 yaşında bir erkek çocuğu iki kişi tarafından bir süredir tecavüze maruz bırakılıyormuş. Köyde olaya şahitlik eden çok sayıda kimse var. Olay köylülerin şikâyeti üzerine karakola yansımış ancak netice alınamamış. Çocuğun ailesi (Baba ve dede özellikle) şahıslardan şikâyetçi olmadığı için herhangi bir yere varılamamış. Çocuğun ailesi oldukça yoksul ve eğitimsiz. Ailenin bu çocuktan başka 4 ya da 5 çocuğu daha var ve onlar da istismara açık. Zira anne ruhen çok sağlıklı değil ve gereken bakım ve alakayı gösteremiyor. Ailenin böyle bir durumda çocuğuna sahip çıkmaması ve sebebini bilmediğim ancak köylülerin tahminlerine göre para alma ya da oğullarının adı çıkar korkusu nedeniyle üstüne gitmedikleri bu durum taciz ve tecavüzün önünü açıyor. Benim ailem o köyde yaşamaya devam ediyor. Dolayısı ile onların başına bir şey gelmesinden korktuğum için bizzat şikâyetçi olamıyorum. Zaten aile şikâyetçi olmadan tek başıma bir şey yapabilir miyim bilemiyorum. Konu hakkında yardımlarınızı rica ediyorum. Ailenin ve özellikle söz konusu çocuğun ciddi desteğe ihtiyacı var. "

12. **11.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Takip, psikolojik şiddet -** "O. denilen şahıs neredeyse 1 yıldır beni çeşitli araç ve yöntemlerle rahatsız etmektedir. Beni işyerime kadar takip etmiş, iş adresimi öğrenmiştir. Benim olmadığım bir saatte işyerime gelip iş arkadaşlarıma saldırmış, olay çıkarmıştır. Savcılığa suç duyurusunda bulunup koruma kararı çıkartılmasına rağmen yeniden işyerime gelmiş, bunu birkaç kez tekrarlamıştır. Savcılık, kameraları incelemek şöyle dursun, O.'nun ifadesini alıp dosyaya takipsizlik kararı vermiştir. Başvurumun kayıt altına alınmasını istiyorum. Basın açıklaması yapmak istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

13. **19.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. (Pakistan).: erkek arkadaşından şiddet -**"3 yıl önce Türkiye'ye yasal yollarla geldim. 9 aydır M. F adında Pakistanlı bir erkek arkadaşım var. O Çorlu'da yaşıyor. İki buçuk ay önce beni Çorlu'ya çağırdı ben de gittim. Orada yalnız yaşıyordu. Onun yanındayken **bana fiziksel şiddet uyguladı.** Kollarımı sıktı, vurdu. Orada onunla bir gece kalıp İstanbul'a döndüm. Bana şiddet uyguladığı için polise gideceğimi söyledim. O da, benimle evleneceğini, beni sevdiğini söyledi, şikâyet etmedim. Bu arada ailesine benim telefonumu vermiş. Onun ailesi beni Pakistan'dan aradı ve oğullarının beni sevdiğini evlenmek istediğini söyleyip şikâyetçi olmamamı istediler. 15 gün sonra beni tekrar Çorlu'ya çağırdı. Gidip bir gece kaldım ama bu sefer bana, ilişkimiz bitti dedi. Geçen cumartesi öğlen arayıp, ben kaçıyorum, ne yaparsan yap, istersen polise de gidebilirsin dedi. Benim psikolojim çok bozuldu, intihar etmeyi düşündüm. Ev arkadaşım polise haber vermiş. Arkadaşım beni hastaneye götürdü. Doktor psikolojimin bozuk olduğunu söyleyip ilaç verdi. Erkek arkadaşım bana sürekli mesaj atıp, polise gidersen resimlerimizi, mesajlarını Pakistan'daki ailene göndereceğim diye tehdit ediyor. Korkuyorum. Ben buraya okumaya geldim. Benim fotoğraflarımı ve mesajlarımı aileme göndermemesini istiyorum. Ceza almasını istiyorum. Çünkü başka kadınlara da aynısını yapabilir" şeklinde beyanda bulunmuştur.

14. **26.08.2020 tarihinde İHD Genel Merkezinden e mail yoluyla gelen, kendisi ve iki çocuğu için yaptığı başvurusunda N : -Kadına şiddet, geçime yeter gelirden yoksunluk-** (başvuru özeti ekonomik sosyal haklar klasöründe)

15. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S.: Cinsel taciz -** "Bir konu hakkında konuşmak üzere eniştem U. U. beni evden aldı. Kuzenimle beraber kaldıkları kendi evlerine götürdü. Konularla ilgili konuşurken gerginlik oldu. Ben evden çıkmak istedim. Kapı kilitliydi. Beni zorla yatak odasına götürüp cinsel saldırıda bulundu. Sonra evden çıktık. Beni işe bırakmak istedi. İşe bıraktıktan sonra ben gereken yasal sürece başvurdum. Hukuki destek talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

16. **26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M.(İran) .: Şiddet, istismar -** "Ben Türkiye'ye 1998'in sonlarında geldim, Türkiye vatandaşıyım. K. (İran)isimli kişiyle 2015'de nişanlandık, 2016'da İran nikâhı ile evlendik. Bu süre içerisinde hiç çalışmadı, hep benim kazandıklarımla geçindik. İki kere beni darp ettiği için karakola şikâyet ettim. Şu an, kamu davası açmışlar, bir mahkeme devam ediyor. Uzlaştırma için gelen kişiyle geçen hafta görüştük, sonra yine bana hakaretler edip tehdit etti. 07.10.2020'de duruşmamız var. … Pandemiden önce turizm şirketi kurmuştum, şirketin %20'sini onun üzerine yapmıştım. Salgından önce kredi çektim, masraflar için, onları da alıp kullandı ve bitirdi. Şimdi de benden boşanmamı istiyor. İl Göç İdaresine hep yanlış beyanlarda bulunmuş. Oraya gidince öğrendim. Yurt dışına gitmek için kendini siyasi olarak gösteriyor. Bu kişinin bütün bu yaptıkları ve yalan beyanlarıyla üçüncü bir ülkeye gitme hakkı elde etmesini istemiyorum. Bunun için hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

17. **17.10.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan N.: Çocuklarını-2- görme hakkının engellenmesi, psikolojik şiddet, boşanma davasının uzun sürmesi -** "13 yıldır evliydim. Ancak 8 ay kadar önce eşimden (fiilen) ayrıldım(dava açtım) . Evliyken İstanbul'da yaşıyordum ancak eşimden ayrılınca …'a ailemin yanına taşındım. Bir kızım dışında çocuklarım (2)eşimle birlikte kaldı. Ancak ayrıldığımızdan bu yana, yani 8 aydır, eşim çocuklarımı görmemi engelliyor. Önce İstanbul'da kaldılar, sonra ailemin köyüne yakın olan … kendi köyüne gittiler, şimdi de buradan başka bir şehre gittiler. Ama bu süre zarfında hiçbir şekilde çocuklarımı görmeme izin vermedi. İstanbul'da açmış olduğum boşanma davası da halen devam ediyor. Davanın uzun sürmesi beni daha da mağdur ediyor. Çocuklarımı görebilmem için neler yapabileceğim konusunda yardımcı olmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

18. **11.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yaptığı başvuruda bulunan E. (İran); Şiddet, taciz -** İran vatandaşı olduğunu, 9 aydır Türkiye'de bulunduğunu, çalışmak için geldiğini ancak pandemi nedeniyle iş bulamadığını, bu süreçte otellerde kaldığını, otelde değişik kereler erkekler tarafından odasına girilmeye çalışıldığını, bununla ilgili şikâyetler yaptığını, can güvenliğinden endişe ettiğini, polisin ve savcıların kendisine güven vermediğini, Bu davalarını takip edecek bir avukat bulup İran'a dönmek istediğini belirterek sürecin takibi konusunda yardım talep etmiştir.

19. **03.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek ve e-mail yoluyla başvuruda bulunan N. (Ürdün): Fiziksek,psikolojik ve ekonomik şiddet, çocuk kaçırma -** "Merhaba benim adım …Ben Ürdün vatandaşıyım. Ben Suudi Arabistan'da geleneksel yöntemle evlendirildim. Orada bildiğiniz gibi seçme hakkınız yok. Evlendikten kısa süre sonra eşimin bana karşı davranışları sertleşti, bana hakaret ve şiddet

uygulamaya başladı. Hiç bir zaman bana para verip bir alışverişe göndermedi Benim çok defalar evden dışarıya adım atmamı yasakladı. Bazen beni odaya kapatıp yemek bile vermedi. Beni defalarca darp etti. Önceleri bir müddet dayandım ama 3 yıla yakın baktım ki ailesi de ona destek verince iyice bana karşı şiddet ve hakaret artınca aklıma koydum ne olursa olsun ya kaçacağım ya da boşanacaktım. Çünkü bizim kültürümüzde boşanmak çok zor ve ayıp. Her iki aile tarafından da kabul edilmiyor. Ama baktım artık öyle bir hal aldı ki ölümü göze alıp ne olacaksa olsun ben bu adamla yasayamam dedim. Ölümü göze aldım çünkü kendisi …çok tehlikeli bir adam. …Sonunda evden ailemin yanına kaçtım. Fakat önceleri ailem reddetti ama sonunda babam olanları öğrenince bana yardım etti boşanmam için. Ama o (eş) kabul etmedi, çok zor bir boşanma sureci sonunda boşandık. Mahkeme çocuğumun velayet hakkını bana verdi. …Daha sonra da ailemin yanında kalan oğlumu ziyarete geldim deyip bir kaç gün bende kalsın diyerek Türkiye'ye kaçırdı. Ondan sonra benimle oğlumun diyalogunu kesti. Kendisine rica ettim arada oğlumla konuşmam için. Ama sadece keyfi istediğinde ulaşmama izin verdi. Oğlumla görüştüğümde psikolojisinin bozuk olduğunu fark ettim. Normalde benim izinim olmadan Türkiye'ye giremez, ayrıca iznim veya imzam olmadan okula yazdıramaz, ama o nasıl yaptıysa bunların hepsini izinsiz yaptı!...Ayrıca mahkeme yoluyla da sonuç yok. Çünkü Arap ülkeleri çocuk kaçırma olaylarında taraf olmadığı için Türkiye çocuk kaçırma olaylarında teslim etme zorunluluğu yok. O yüzden mahkeme ile hiç bir yere varamıyorum. En sonunda annemin yardımıyla büyüklerimiz araya girip oğlumla bir buluşma ayarladık. Ama onu geri vermeyeceğim çünkü yukarıda anlattım tehlikeyi ve oğlum anne beni bırakma diyor. … Ama siz yardımcı olabilirseniz belki daha insani bir yol mümkün. "

20. **22.12.2020 tarihinde İHD Genel Merkezinden e mail yoluyla yaptığı başvurusunda R.: Kadına yönelik şiddet, tehdit -** "Evlilik vaadiyle kandırılarak kadınlığıma iftira atıldı, (şimdi de) töre adına temizlemek istiyorlar."

b- Seks İşçiliğine Zorlanan Kadınlar

Bu bölümde yer alan 32 vakada; Çanakkale, Bursa, Sakarya, Bilecik, Kocaeli, Tekirdağ, Kırklareli, Yalova ve İstanbul'da 149'u yabancı toplam 303 kadının 7 si kadın 197 kişi tarafından seks işçiliğine zorlandığı, bu kadınlardan 2 si hakkında kayıp bildirimi olduğu ve 1 inin eşi 1 inin ise ağabeyi tarafından, 28 inin sahte iş ilanı ile çağrılarak pasaport ve kimliklerine el konularak zorlandıkları belirlenmiştir.

1. **2 Ocak 2020'de** Çanakkale'de 11'i Türkiye vatandaşı olmayan 15 kadın, seks işçiliğine zorlandıkları işyerine yapılan baskında "insan ticareti mağduru" olduklarını beyan etti. İşletme sahibi K.S. gözaltına alındı.
2. **4 Ocak 2020'de** Çanakkale'de bir erkek 9'u Türkiye vatandaşı olmayan 13 kadını seks işçiliğine zorladığı şüphesiyle tutuklandı.
3. **7 Ocak 2020'de** Kocaeli'nde 3 kadını seks işçiliğine zorlayan 1 erkek gözaltına alındı.
4. **13 Ocak 2020'de** Edirne'de kadınları seks işçiliğine zorlayan 5 erkek 2 kadın şüpheli ve Türkiye vatandaşı olmayan 20'ye yakın kadın gözaltına alındı.
5. **21 Ocak 2020'de** Tekirdağ'da 2 erkek ve 1 kadın Türkiye vatandaşı olmayan 3 kadını seks işçiliğine zorladıkları suçlamasıyla gözaltına alındı.

6. **4 Şubat 2020'de** Tekirdağ'da Türkmenistan vatandaşı Z.U. ve Özbekistan vatandaşı F.M. isimli iki kadını seks işçiliğine zorlayan Ş.E. ve E.G. isimli erkekler gözaltına alındı. Kadınlar sınır dışı edilmek için İl Göç İdaresi'ne götürülürken erkekler serbest bırakıldı.
7. **5 Şubat 2020'de** Kocaeli'nde N.K. isimli erkek ve F.A. isimli kadın bir kadını seks işçiliğine zorladıkları için gözaltına alındı.
8. **6 Şubat 2020'de** Edirne'de 5 erkek ve 2 kadın 12 kadını seks işçiliğine zorladıkları için gözaltına alındı.
9. **7 Şubat 2020'de** Kocaeli'nde Gürcistan vatandaşı A.C. ve I.C. isimli iki erkek ve seks işçiliğine zorladıkları Gürcistan vatandaşı E.M. isimli kadın gözaltına alındı.
10. **8 Şubat 2020'de** Yalova'da Rusya ve Özbekistan vatandaşı K.I., R.Z. ve A.E. isimli kadınları seks işçiliğine zorlayan Ö.Y., A.T. ve S.M. isimli üç kişi gözaltına alındı. Kadınlar sınır dışı edildi, şüpheliler adliyeye sevk edildi.
11. **14 Şubat 2020'de** Tekirdağ'da M.Y. isimli şüpheli Türkiye vatandaşı olmayan G.K. ve J.H. isimli iki kadını seks işçiliğine zorladığı iddiasıyla tutuklandı.
12. **17 Şubat 2020'de** Kocaeli'nde F.K. isimli erkek Özbekistan vatandaşı S.D., G.B. ve F.M. isimli kadınları seks işçiliğine zorladığı suçlamasıyla gözaltına alındı. Kadınların sınır dışı edilmesi için işlem başlatıldı.
13. **19 Şubat 2020'de** Yalova'da seks işçiliğine "teşvik, aracılık ve yer temini" suçlamasıyla 22 kişi gözaltına alındı. Seks işçiliğine zorladıkları Türkiye vatandaşı olmayan 28 kadın sınır dışı edildi.
14. **20 Şubat 2020'de** Tekirdağ'da M.Y. isimli erkek ve seks işçiliğine zorladığı Türkmenistan vatandaşı J.H. ve G.K. isimli iki kadın gözaltına alındı. M.Y. tutuklandı, kadınlar İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne teslim edildi.
15. **3 Mart 2020'de** Bursa'da 10 kadını seks işçiliğine zorlayan 13 kişi gözaltına alındı.
16. **6 Mart 2020'de** Bursa'da 24 kadını seks işçiliğine zorlayan 14 kişi gözaltına alındı.
17. **21 Mart 2020'de** Edirne'de 7 kişi Türkiye vatandaşı olmayan 12 kadını seks işçiliğine zorladıkları gerekçesiyle tutuklandı.
18. **15 Nisan 2020'de** Kırklareli'nde jandarma Türkiye vatandaşı olmayan yedi kadını seks işçiliğine zorlayan altı kişiyi gözaltına aldı. Altı kişi hakkında "insan ticareti" ve "seks işçiliğine zorlama" suçlarından işlem yapıldı.
19. **17 Nisan 2020'de** Bilecik'te dört kişi F.D.Ö. isimli kadını seks işçiliğine zorladıkları şüphesiyle gözaltına alındı, şüphelilerden biri tutuklandı. F.D.Ö. Eskişehir'de ailesi tarafından kayıp bildirilmişti.
20. **20 Haziran 2020'de** İstanbul'da bir grup, Türkiye vatandaşı olmayan 6 kadını seks işçiliğine zorladıkları gerekçesiyle gözaltına alındı.
21. **26 Haziran 2020'de** İstanbul'da iş ilanı ile çağırdıkları 15 kadını seks işçiliğine zorlayan, ölümle tehdit eden 12 kişi gözaltına alındı. 12 kişiden kaçının erkek olduğu açıklanmadı.
22. **5 Temmuz 2020'de** İstanbul'da ve Sakarya'da Türkiye vatandaşı olmayan 13 kadını sahte iş ilanlarıyla çağırdıktan sonra pasaportlarına el koyarak seks işçiliğine zorladığı iddia edilen 6 kişi gözaltına alındı.
23. **4 Eylül 2020'de** Bursa Emniyet Müdürlüğü Ahlak Büro Amirliği ekipleri, fuhuşla mücadele kapsamında yürüttüğü çalışmayla, 17 ayrı sosyal medya hesabından fuhuş için müşteri arandığını belirledi. Başlatılan teknik ve fiziki takip ile kimlikleri tespit edilen şüphelilere yönelik bu sabah, Bursa'nın yanı sıra İstanbul ve Kocaeli'nde belirlenen adreslere eş zamanlı operasyon yapıldı. Operasyonda zorla seks işçiliği yaptırılan 8 kadın kurtarıldı. 11 şüpheli, yakalanarak, gözaltına alındı.
24. **8 Eylül 2020'de** Bursa Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü Ahlak Büro Amirliğine bağlı ekipler geçtiğimiz Cuma günü Bursa merkezli İstanbul, Kocaeli ve Antalya illerinde, zorla kadınları fuhşa zorlayan kişilere yönelik operasyon yaptı. 13 mağdur ve 59 müşterinin ifadesi alınarak çok sayıda farklı adrese eş zamanlı yapılan operasyonlarda 8 kadın ve onları seks işçiliğine zorlayan 1'i İstanbul, 1'i Kocaeli, 1'i Antalya ve 12'si Bursa'da olmak üzere toplam 15 kişi gözaltına alındı.

25. **8 Eylül 2020'de** Bursa, İstanbul, Antalya ve Kocaeli'nde 15 erkek, 13 kadını seks işçiliğine zorladıkları için gözaltına alındı. İçlerinden Kocaeli'nde gözaltına alınan E.D. isimli erkeğin, eşini seks işçiliğine zorladığı açıklandı.
26. **25 Eylül 2020'de** İstanbul'da 21'i Türkiye vatandaşı, 8'i Türkiye vatandaşı olmayan 29 kadını seks işçiliğine zorlayan 7 kişi tutuklandı.
27. **11 Ekim 2020'de** Bursa'da bir grup erkek, İ.G. (23) isimli kadını kaçırdı. Grubun kadını Karabük'te yaşarken 5 yıl boyunca seks işçiliğine zorladığı, kadının onlardan kaçarak Bursa'ya gittiği ortaya çıktı. Erkeklerin kadını kaçırdığını görenlerin ihbarı üzerine İ.G.'nin ailesinin kadın hakkında 5 yıl önce kayıp ihbarında bulunduğu ortaya çıktı. Kütahya'da İ.G. arabadan atlayarak kaçtı ve jandarma karakoluna sığındı. Kadını kaçıran E.T. ve E.Ö. isimli iki erkek gözaltına alındı, olayla ilgisi olduğu tespit edilen H.B. isimli erkek ve L.B. isimli kadını yakalamak için çalışma başlatıldı.
28. **4 Kasım 2020'de** Sakarya'da 7 kadın ve onları seks işçiliğine zorlayan, cinsiyetleri basına yansımayan 9 kişi gözaltına alındı.
29. **10 Kasım 2020'de** Yalova merkezli bir operasyonda Yalova, İstanbul, Ankara, Kocaeli ve Balıkesir illerinde 19'u Türkiye vatandaşı olmayan 31 kadın ve onları seks işçiliğine zorlayan 16 kişi gözaltına alındı. Kaç kadının kaç erkeği seks işçiliğine zorladığı basına yansımadı.
30. **10 Kasım 2020'de** Bursa'da Y.A. (50) isimli erkek, H.Ç. (37) isimli kadını seks işçiliğine zorladığı için tutuklandı.
31. **11 Kasım 2020'de** Kırklareli'nde İ.Ç. ve F.K. isimli 2 erkek, 5 kadını seks işçiliğine zorladıkları iddiasıyla gözaltına alındı. İ.Ç.'nin kardeşi olan kadını da seks işçiliğine zorladığı iddia edildi.
32. **21 Kasım 2020'de** Kırklareli'nde 5 kadını seks işçiliğine zorlayan 2 erkek gözaltına alındı, 1'i tutuklandı.

11- HAPİSHANELERDE YAŞANAN HAK İHLALLERİ (*)

(*) Bu bölüm, Hapishane Komisyonumuz tarafından hazırlanan MARMARA BÖLGESİ HAPİSHANELERİ HAK İHLALLERİ 2020 RAPORU'na basın taraması ile tespit edilen hak ihlalleri eklenerek hazırlanmıştır. MARMARA BÖLGESİ HAPİSHANELERİ HAK İHLALLERİ 2020 RAPORU'nun tamamına www.ihd.org.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

2020 yılı boyunca şubemize **toplam 450 başvuru** yapılmış olup, her bir başvuru birden çok ihlal içerdiğinden, bu başvurularda **4.805** ihlal tespit edilmiştir. **Basın taraması yolu ile ayrıca 76 vaka tespit edilmiş** olup bu vakalarda 535 ihlal tespit edilmiş böylece tespit edilen **toplam ihlal sayısı 5369 olmuştur.** Genel durumun doğru anlaşılması bakımından, bu ihlaller " Basın Taraması Yoluyla Tespit Edilen Hak İhlalleri Tablosu"nda yer verdiğimiz Covid 19 önlemleri adı altında getirilen yaygın yasak ve kısıtlamalar ile aşırı doluluk sorunu yaşanan hapishanelere ilişkin bilgiler birlikte değerlendirilmelidir.

MARMARA HAPİSHANELERİNDE YAŞANAN HAK İHLALLERİ TABLOSU

Sağlık Hakkı İhlali - Hasta mahpusların Adli Tıp Kurumuna sevki ve tahliyesinin engellenmesi (49) - Hastane sevklerinin iptali (209) - Revire çıkarılmama (199) -Düzenli kullanılan ilaçların verilmemesi (55) -Ameliyatların ertelenmesi (12) - Laboratuvar sonuçlarının verilmemesi (8) -Hastane sevklerinde ring aracında uzun süre bekletme (5) -Mahpusun lenslerinin verilmemesi (1) - Diyet yemeği verilmemesi (13) -Yanlış ilaçların verilmesi (19) -Kelepçeli doktor muayenesi (12) -Sağlık raporlarının verilmemesi (5) -Diş tedavilerinin yapılmaması (3) -Sonrasında karantina uygulaması nedeniyle hastaneye gidememe (38) -Diğer sağlık hakkı ihlalleri (182)	**810 ihlal Ve Basın taraması yoluyla tespit edilen 187 ihlal** **TOPLAM 997**	**Kötü Muamele, Darp, İşkence** -Kötü muamele (377) -Psikolojik baskı (64) -Hücreye koyma (41) - Kafesli hücreye koyma (8) - Çıplak arama (118) -Dayak, işkence (57) -Baskın hücre araması (10) -Aramalarda hücrelerin dağıtılması (19) -Kişilerin hedef alınarak odalara baskın arama (5) - Tehdit, küfür, ırkçı söylem, onur kırıcı davranışlar (24) - Hücreli ring aracıyla mahkeme ve hastaneye götürülme (1) -Yer değişikliği talebinin karşılanmaması (27) -Ayakta sayım (17) -Koğuşların gözetlenmesi (2) -Tek tip tıraş (3) -Yazlık giysilerin verilmemesi (10)	**783 ihlal Ve Basın taraması yoluyla tespit edilen 258 ihlal** **TOPLAM 1041**
Diğer mahpuslar tarafından şiddet uyguloanmasına ortam hazırlanması	**20**	**Yaşam Hakkı İhlali/şüpheli ölüm**	**3 başvuru VE 5 basından TOPLAM 8 ihlal**
İletişim Hakkı İhlalleri -Sohbet, spor, ortak kullanım alanlarının yasaklanması (321) -Ağır müebbetlerin havalandırma saatlerinin uzatılması talebinin karşılanmaması (30)		**Sevk Uygulamasında Yaşanan Hak ihlalleri** -Sürgün sevk (52) - Sevk talebinin	

-Görüş yasağı, görüş iptali (240) -Telefon hakkının engellenmesi (85) - Süreli süresiz yayın, kitap ve mektup yasakları (401) - 2 ayda 3 kitap sınırlaması (31) -Radyolara el konulması (6) - Gönderilen mektupların adresine ulaşmaması (49) -Muhalif televizyon kanallarının izlenmesinin engellenmesi (19) -Aile ziyaretlerinin 2 kişi ile sınırlandırılması (3) -Etkinlikten men cezası (16) -Aramalarda mahpusların not, defter ve el yazması çalışmalarına el konulması (10) -İlan verilmeyen gazetelerin alınmaması 19) -Kurum içi mektuplaşma yasağı (2) - Fotokopi taleplerinin reddi (18) -Ailelere bilgi verilmemesi (20) -Kolilerin teslim edilmemesi (32) -Yayınlara abonelik veya fatura gösterme zorunluluğu (8) -Kültür sanat dergilerini almama (14) -Kağıt makası, tükenmez kalemlerin toplanması (3) -Kurslara katılım talebinin karşılanmaması (5)	**1332 İhlal Ve Basın taraması yoluyla tespit edilen 90 ihlal** **TOPLAM 1422 ihlal**	karşılanmaması (25) -Sürgün sevkler sırasında yol boyunca mahpuslara su ve yiyecek verilmemesi (13)	**Toplam 90**
Keyfi Disiplin Cezası	**23**	**Ajanlığa Zorlama**	**2**
Kantin Yasağı, fahiş fiyat ve belli markaları almaya zorlama	**105**	**Adalete Erişim Hakkı İhlali** Yazılan dilekçelerin işleme konulmaması, cevapsız bırakılması, idare ile diyalog talebinin karşılanmaması	43 başvuru Ve Basın taraması yoluyla tespit edilen 29 ihlal

			TOPLAM 72
Yeterli ve Sağlıklı Beslenme ve Temiz Suya Erişim Hakkı İhlali -Yemeklerin az ve kalitesiz verilmesi (323) -Suların çamurlu akması (4) -Suların akmaması (30) -Hücre tavanından atık su sızması (4) -Tıraş makası ve makinesinin alınmaması (21) -Bebek maması ile beslenmek zorunda olanların ihtiyaçlarının karşılanmaması (3)	**Toplam 385**	**Haksız tutukluluk ve adil yargılanma hakkı şikayetleri** (201) -Avukatla kapalı görüş yaptırılması (34)	**Toplam 235**
Covid'e Karşı Önlem Alınmaması -Alınan hijyen önlemlerinin yetersizliği (341) - Yeterli hijyen ve temizlik malzemelerinin verilmemesi (248) -Kolonya, maske, eldivenin parayla satılması (116) -Karantina adı altında hücreye koyma (44) -Karantina uygulamasında keyfilik (11) -Aramalarda hücreye girerken covid-19 önlemlerinin alınmaması (25)	**Toplam 785**	**İnfazda Ayrımcılık Uygulamaları** -İnfaz yasası değişikliğinden sonra; denetimli serbestlik hakkı gaspları,Şartlı tahliye hakkının yakılması (149) -Denetimli serbestlikten yararlanabilmek için örgütten ayrıldığına dair imzalı belge dayatması (2) -"Hükümlünün ıslahını zorlaştıracak hiçbir yayın verilmez" uygulaması adı altındaki hak gaspları (27) -Kürtçe yayınların verilmemesi (11)	**Toplam 189**
Toplam İhlal Sayısı		**5.369**	

Hapishanelerde yaşanan hak ihlalleri tablosu oluşturulurken, derneğimize yapılan başvurular yolu ile tespit edilen vakalar ve basın taraması ile tespit edilen vakalar ayrı ayrı gösterilmiştir.

Komisyonumuza 2020 yılında 59 farklı cezaevinden toplam 450 başvuru yapılmıştır.

Başvuruların cezaevlerine göre dağılımı ***Tablo 1***'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Başvuruların Cezaevlerine Göre Sayısı

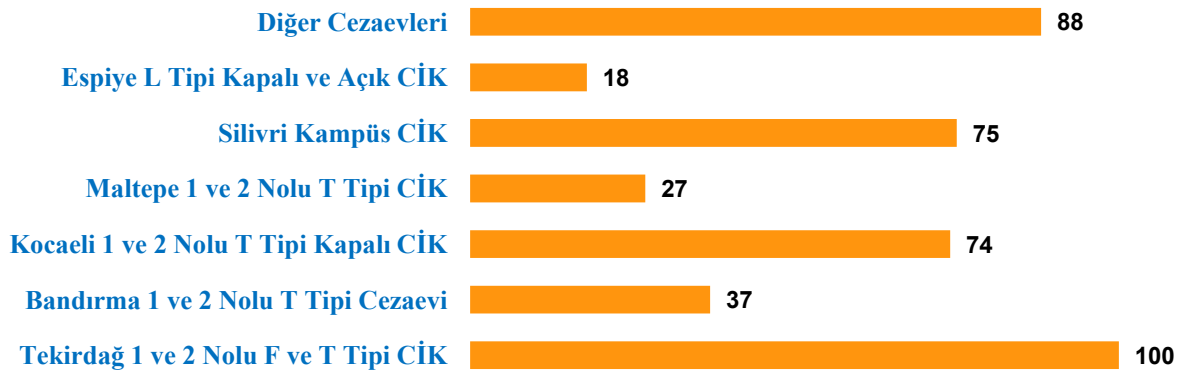

Buna göre, 2020 yılı içerisinde en çok Tekirdağ 1 ve 2 Nolu F ve T Tipi, Silivri Kampus, Kocaeli 1 ve 2 Nolu T Tipi, ve ceza infaz kurumlarından derneğimize başvurular yapıldığı görülmektedir. Bu cezaevleri dışında yoğunluklu olarak Bandırma 1 ve 2 Nolu T Tipi, Maltepe 1 ve 2 Nolu T Tipi, Edirne F Tipi, Espiye L Tipi Kapalı ceza infaz kurumlarından başvurular alınmıştır.

Başvuruların aylara göre dağılımı ***Tablo 2***'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Başvuruların Aylara Göre Sayısı

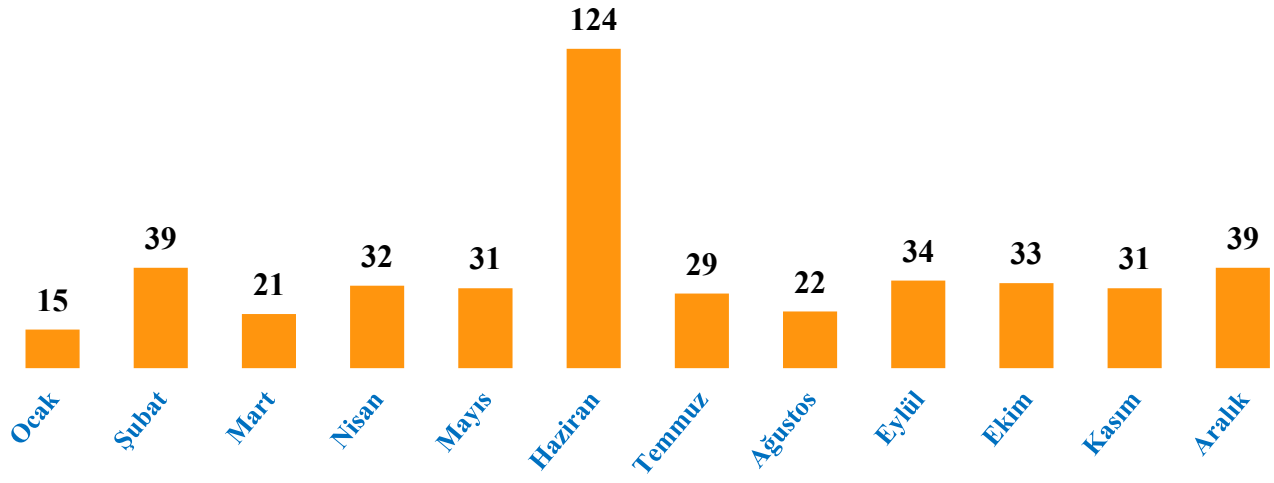

Derneğimize yapılan başvuruların Kadın-Erkek ve Adli-Politik mahpus dağılımları ise aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. (***Tablo 3***: Kadın ve Erkek Mahpus Başvurucu Sayısı, ***Tablo 4:*** Adli ve Politik Mahpus Başvurucu Sayısı)

Tablo 3

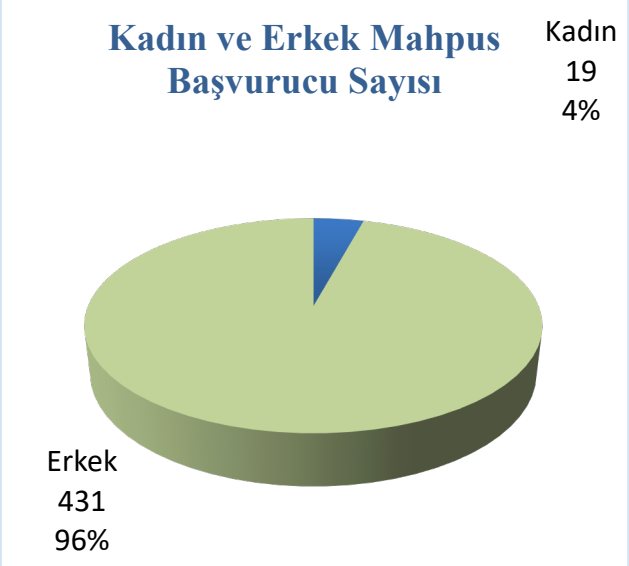

Tablo 4

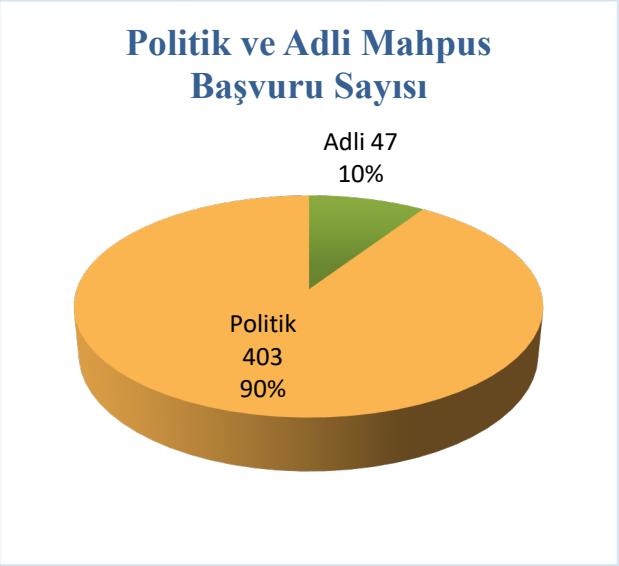

A- İHLAL ALANLARI VE BAŞVURULARDA BELİRTİLEN İHLAL SAYILARI

Komisyonumuza 2020 yılı boyunca toplam 450 başvuru yapılmış olup, her bir başvuru birden çok ihlal içerdiğinden, bu başvurulardan tespit ettiğimiz toplam ihlal sayısı ise **4.805**'dir.

Başvurulardan tespit edilen diğer ihlaller geniş bir yelpazeye yayılmış olup, başvuruların başlıca ihlal başlıklarına göre dağılımı aşağıda ***Tablo 5***'te detaylı olarak gösterilmiştir.

Başvuruların İhlal Başlıklarına Göre Dağılımı ***Tablo 5 te gösterilmiş. Tablo 5 basın taraması ile tespit edilen hak ihlalleri de eklenerek bölüm başına alınmıştır.***

Hapishanelerden şubemize yapılan başvurular aşağıdaki şekilde gruplandırılmış, basın taraması yoluyla elde edilen veriler ihlal tablosu ile birlikte son bölüm olarak eklenmiştir.

1. Yaşam hakkı ihlalleri
2. Sağlık ve tedavi hakkı ihlalleri, covid-19 uygulamaları,
3. İşkence, kötü muamele: (darp, tehdit, işkence, kötü muamele, çıplak arama, ters kelepçe uygulaması, tekmil dayatması, hücreye konulma, keyfi disiplin cezaları , sürgün)-(ayrımcılık, görüş yasakları , sohbet spor hakkı yasakları),
4. Sürgün, sevk talebi, oda değişikliği talebi,
5. Haksiz tutuklama ve adil yargilanma hakki ihlali,
6. İletişim hakkı ihlali (telefon hakkının kısıtlanması, mektup, kargo, gazete kitap radyo verilmemesi, sohbet spor hakkının engellenmesi),
7. Diğer
8. Basın taraması yoluyla tespit edilen vakalar

1 - Yaşam hakkı ihlalleri:

Marmara bölgesi hapishanelerinde toplam 8 mahpus yaşamını yitirmiş olup bu bölümde derneğimize yapılmış 6 başvuru örneklenmiştir . Yaşam hakkı ihlallerine dair ayrıntılı açıklamalar genel raporun ”yaşam hakkı ihlalleri” bölmünde yer almaktadır.

1. ***01.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesi*'nde yaşamını yitiren Hüseyin Polat için yazılı başvuruda bulunan C.P.:*** *-------Ailesi olarak bizim bildiğimiz kadarıyla Hüseyin Polat'ın herhangi bir sağlık sorunu yoktu. 23 Ocak'ta boyun ağrısı ile revire gitmiş. Burada yapılan iğne sonucu vücudu şişmiş. Yapılan iğne yan etki yapmış. İğneyi yapan hemşire, hastanın iğneye karşı alerjisi olur mu diye tahlil yapmadan iğneyi yapmış ve hasta tekrar koğuşa gönderilmiş. Bu sırada vücudu şişen hasta, ailesine telefon açma imkânı buluyor. Babasına "bana bir iğne yaptılar, her tarafım şişti, öleceğimi hissediyorum" derken telefon elinden düşüyor. Bu sırada ambulansla Tekirdağ devlet hastanesine kaldırılıyor. Buradan da yer yok bahanesi ile çevredeki hastanelere götürülüyor. Buralarda da ya siyasi tutuklu ya da mahkûm olduğu için kabul etmiyorlar. En son Tekirdağ Devlet Hastanesi acilde müdahale ediliyor. Yolda zaman kaybettirilerek hasta iki buçuk litre kan kusuyor ve burada vefat ediyor. Cezaevi idaresi 25 Ocak'ta ailesini, babasını arayarak oğlunuz vefat etti diyor. Naaş Tekirdağ Devlet Hastanesi morgundadır diye bilgi veriliyor. Ayrıca 25 Ocak günü hastanın vefatı ailesi tarafından teyit ediliyor. 24 Ocak günü hastanın durumunu merak eden aile Tekirdağ 2 Nolu F Tipi hapishaneye telefon açıp sağlık durumunu soruyorlar. Ayrıca cezaevi yetkilileri aileye hastanın böbrek sancısı ile geldiğini, bir iğne yapıldığını ve durumunun iyi olduğunu söylemişler. Bu konuyla ilgili ailesi olarak tüm hukuki sürecin başlamasını talep ediyoruz. İHD'nin davaya müdahil olmasını ve takip etmesini istiyoruz"* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

2. ***12.02.2020 tarihinde*** **Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesi*'nden Hüseyin Polat için mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan Y:*** *----- "…Birkaç gün önce Hüseyin Polat arkadaşımızın bazı ihmaller sonucu yaşamını yitirdiğini bilmektesiniz. Yaşamını yitirmeden 2-3 gün önce kendisiyle hastaneye gittiğim için durumunu sizinle paylaşmayı görev bildim. İHD üzerinden ulaşmak istedim. N. B. arkadaşımızın da sizin yardımcı olabileceğinizi belirtmesi üzerine size yazmaktayım. Kendisiyle hastaneye gittiğimde yaşadığı durumu anlattı. Öleceğini biliyor, hissediyor ve durumunu anlatacak tek kişi olarak beni görüyordu. Çünkü bu arkadaş o durumuna rağmen tek başına bir odada tutuluyordu. Ölsen, sayıma kadar kimsenin ruhu duymaz. Şunu söylerdi: "Heval beni öldürdüler, sapasağlamdım, sadece bir kas gevşetici iğne vurmak için revire çıktım. Fakat başıma getirdiklerine bir bak. 2,5 yıldır zindandayım, o kadar direnişlere katıldım, iki kulağım sağır oldu ama böylesi bir sonla karşılaşacağımı bilmiyordum. Doktor ve personellerden şikâyetçi olacağım, umarım yanlarına kar kalmaz. Bana bilinçli olarak ya bozuk bir iğne ya da yanlış bir iğne vurdular. İğneden sonra her tarafım şişmeye başladı. Revire çıktığımda yine ilgisizlikle karşılaştım. Çünkü bugüne kadar ne yapmışlarsa yanlarına kar kaldı." Bunlar arkadaşın kendi sözleridir. Durumu ise kısaca şöyle özetleyeyim ki baştan sona ihmaller zinciri, ihmal diyoruz fakat gerçekte cinayettir ve kimse arkadaşlarımızın durumunu böyle ele almıyor. Bundan dolayı başta hasta tutsaklar olmak üzere her gün zindanlardan ölüm haberleri geliyor. Yazacağım şeyleri mümkünse ailesiyle de paylaşırsanız sevinirim. Çünkü başta anne ve babası olmak üzere ailesine derin bir sevgisi vardı. Hatta anne ve babasının yaşlı olduğunu, bu durumunu bilseler çok üzüleceklerini, kendilerine söylemeyeceğini belirtirdi. Ben de birilerine söyle ki senden haberleri olsun dedim. Ağabeyine telefon açacağını belirtti. Ki takip ettiğimiz kadarıyla kısmen de olsa ağabeyine durumunu açıklamıştı. Fakat çok*

*üzülmemeleri için teferruatları anlatmamış. Ki öyle bir şansı da yoktu, birkaç dakikalık telefon görüşmesinde neyi anlatabilirdi ki, bir de ailesini paniğe koymak istemezdi. Ailesi için de zor bir durumdur, fakat bu olayın ardından gitmeli ve hesap sormalıdırlar. Kurumlarımızın da yardımcı olmasını istiyoruz. Çünkü genel bir durumdur. Öyle bir ihmal sonucu, hak ihlali sonucu gelişen bir durum değil. Eğer hesap sorulmazsa bu kişiler daha bir cesaretlice davranırlar. Nitekim Hüseyin arkadaşımıza karşı gelişen umarsızlıkları da bunun göstergesidir. Kim bilir belki de otopsi yapmadan cenazeyi direkt defnetmişlerdir. Eğer böyle bir şey varsa, bu, cinayete ortak olmak demektir. Haliyle bir öldürme organizesi haline gelmişler ki, biri yapar, diğeri örter affeder, örter.----------Hüseyin arkadaşa iğne vurulduktan bir gün sonra vücudunun her tarafı şişmeye başlar, kusar, hiçbir şey yiyemez, acile kaldırılması gerekirken kaldırılmaz, sevki bekler. Revire çıktığında da o iğneyiş vurduran doktorun umursamazlığıyla karşılaşır. Sadece onu hastaneye sevk etmekle yetinir. Normalde bu durumda acil olarak neye sevki yapılıyor, belki doktorun iş bitiriciliği veya soğukkanlılığıyla eylemin sonucunu beklemesidir. Arkadaşı o haliyle odada tek kişi olarak tutuluyor. Evet, ağırlaştırılmış cezası almış fakat hücre de olsa neyse dersin acil durum olduğunda sesini yan odadaki arkadaşına duyurabilir. Fakat normal bir odada olması, sesini kimseye duyuramaması anlamına geliyor. Ki o düzeyde bir şişkinlik her an kalp kriziyle sonuçlanabilecek bir risk durumudur. Doktor herhalde bunu bizden daha iyi biliyor. Eğer gerçekten doktor bir ihmal sonucu bu ölüme yol açmışsa o an insana insani yaklaşır ve o durumdan kurtulması için elinden geleni yapar. Ama bu doktor, arkadaşa bakmıyor bile. Öylece odasına gönderiyor. Sanırım Ocak ayının 23'üydü hastanede onu gördüğümde. Her tarafı şişmişti. Bacaklarına, vücuduna elledim, öyle şişmişti ki taş gibi olmuştu. Neredeyse çatlayacak düzeyde bir şişkinlik söz konusuydu. Cezaevi doktoru onu dâhiliye bölümüne sevk etmişti. Biz hastaneye yatırılmasını beklerken doktor sadece kan tahlillerinin alınmasını, idrarının alınmasını ve tomografisinin çekilmesini istedi. Benim ciddi bir hayati sorunum olmamasına rağmen tomografim aynı gün çekilmişti. Fakat bu arkadaşın ki acil olmasına rağmen çekilmedi. Bir dahaki sefere bırakıldı ki o sefer de hiç gelmedi. İki gün sonra şahadet haberini duyduk. O haliyle tekrar cezaevine yol aldık. Ailesine sanırım söylemedi ama Dersim'e kendi köyüne gömülmek istiyordu. Vasiyeti buydu. Aileye söylenebilir, gerekirse bu konuda yardımcı olunabilir. Ve tabi ki ilgililerden hesap sorulmasını da bir vasiyet olarak bıraktı. Ben bu durumu aktarabilirim. Aile mahkeme açarsa tanık olarak katılabilirim. Kendisinden duyduklarımı etraflıca söyleyebilirim. Bu mektubun kendisi de bir suç duyurusu niteliğindedir. Gerisi demokratik derneklerin ilgi meselesidir. Kısa da olsa durumu size anlatmak istedik. Yaşamda ve çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.""***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

3. ***22.06.2020 tarihinde, Edirne* F Tipi Kapalı Hapishanesi'nde yaşamını kaybeden VEFA KARTAL VE** Osmaniye 2 Nolu T Tipi Hapishanesinde hayatını kaybeden **SABRİ KAYA için *Tekirdağ* 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla yaptıkları başvuruda* C.K –S.Ç- C.M- N.B- M.B – E.A- B.K – H.Ş- A.O – A.H.Ç – S.A –M.H. A – C.K - M. E. S- i. K- M. D- A. K.O- D. Ö- A.A- D. S- N. Y-M. D- N. A- R.B – S.K- Y.Ç- H.T- M.E.E – M.P- M.Ö- M.T- M.Y -A.İ.B – R.B - M. Ş.A- S.B- M.B – R.Ö – U.E – İ.M- C.B- İ.C. O- A.O- S.M- M.Ö- Ş.K.G- D.B:** (…) Bu ağır hasta tutsaklardan Sabri Kaya Osmaniye 2 Nolu T Tipinde, Vefa Kartal ise Edirne F Tipi cezaevinde yaşamını yitirdi. Buna ne kadar "yaşamını yitirmek" denilecekse artık! (başvuru özetinin tamamı sağlık hakkı ihlalleri klasöründedir)

4. **24.08.2020 tarihinde Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde hayatını kaybeden KADİR KURT için derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan Ş. :-----** "… Kadir Kurt Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde kalıyordu. Dün gece hapishaneden ailesini arayarak intihar ettiğini söylemişler. Ailesi Konya'ya gitti, şu an adli tıptan cenazelerini teslim almak için bekliyorlar. Ancak biz bu durumu şüpheli buluyoruz, intihar olmayabileceğini düşünüyoruz. Çünkü amcaoğlum daha önce iki gardiyan tarafından

dövülmüştü. Ailesi savcılığa şikâyette bulunmuştu ama bir sonuç çıkmadı. Henüz 27 yaşında ve cezasının çok azı kalmışken intihar etmiş olabileceğine inanmıyoruz. Bu konuda sizden yardım istiyoruz.

5. **02.09.2020 tarihinde Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde hayatını kaybeden KADİR KURT için derneğimize e-mail yoluyla başvuran Ş. :-----** "Benim kuzenim Kadir Kurt 23 Ağustos günü Konya Ereğli T Tipi Hapishanesinde Kaldığı Hücrede Ölü bulundu. Savcılık intihar desede intihara iten sebepler ve kişiler var. Bize İhd olarak yardımcı olun. Sizler olursanız bu olayın üstü kapanmaz.İhd'den hukuki ve yardım desteği istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

6. **27.10.2020 tarihinde Silivri 1 Nolu L Tipi Hapishanesinde yaşamını kaybeden SEDAT GEZER için derneğimize telefonla başvuruda bulunan İ.:----** " … İki gün önce hapishanede idare kalp krizi sonucu öldü dedi. Biz aile ve arkadaşları olarak G.O. P (Gaziosmanpaşa)'da Camiinde cenaze namazına getirildi ve baktığımızda yüzünde ve burnunda darp izleri gördük. Bunun normal bir ölüm olmadığından şüphelendiğimiz için derneğinizi tavsiye üzerine aradık. Sedat Gezer 1979 Diyarbakır doğumludur. Sedat Gezer'in Kürt olması nedeniyle kasıt olduğunu düşünüyoruz. Cinayet olabileceğini düşünüyoruz. Bu durum hapishane idaresi ve gardiyanların sorumlu olduğunu düşünmekteyiz. Şimdi defin işlemleri için Diyarbakır'a gönderiyoruz. Bu durumun araştırılması, ölüm nedeninin ne olduğu açığa çıkarılmalıdır. Ayrıca ayrıntılı olarak mail olarak yazmaya çalışacağız. Konunun araştırılması ve ölüm nedeninin ortaya çıkarılmasıdır" şeklinde beyanda bulunmuştur.

2- Sağlık ve Tedavi hakkı İhlallleri , COVİD-19 uygulamaları :

(Bu bölümde derneğimize yapılmış 89 başvuru örneklenmiştir)

1. **09.01.2020 tarihinde derneğimize Silivri 5 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinden kardeşi A. için mektup göndererek başvuruda bulunan A.B.: Tedaviye erişim engeli, ağır tecrit** -*"…(***Osmaniye 2 NoluT Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu***'nda tutulmakta olan) Kardeşim 2016 yılının Mayıs ayında kamuoyu tarafından bilinen "Nusaybin" dosyasından yargılanmaktadır. Tutuklandığı günden itibaren herhangi bir gerekçe belirtmeden tek kişilik hücrede tutulmaktadır. Bunun dışında herhangi bir sosyal aktivitesi bulunmamaktadır. Aynı zamanda da; dünya ile herhangi bir ilişkisi kalmamıştır. Bu bulunduğu kurum tarafından yapılmaktadır. Her ne kadar kendisinin de yargılandığı dava arkadaşlarının yanına (odaya) geçmek için cezaevi müdürlüğü, cezaevi savcılığı ve adalet bakanlığına dilekçe yazsa da, herhangi bir girişimde bulunmamaktadır. Cezaevi müdürlüğü ve cezaevi savcılığına yazdığı dilekçelerde ise sadece şu yanıt verilmektedir "adalet bakanlığının kararıdır". Adalet Bakanlığına yazılan dilekçeye verilen cevapta ise "bizim (adalet bakanlığının) böylesi tek bir hücrede tutma kararımız yoktur" denilmektedir. Bunun gereklerini ise yerine getirmemektedir. Aynı zamanda kardeşim…, çeşitli yerlerinden şarapnel parçalarından yaralanmıştır. Bilindiği gibi 8 Kasım 2018 de HDP Hakkâri milletvekili Leyla Güven öncülüğünde başlayan ve tüm cezaevlerinde açlık grevi eylemi başlamıştı. Kardeşim de tekli hücrede ve hiçbir imkân olmadan destek amaçlı Şubat 2019 tarihinden itibaren açlık grevine girmiş ve herkes gibi 26 Mayıs 2019 tarihinde sonlandırmıştır. Bu süre zarfında tekli hücrede kalmasından kaynaklı, açlık grevinde nasıl besleneceği konusunda bilgilendirilmemişti. Açlık grevi sonrası bu bilgilendirmenin olmamasından kaynaklı yüksek derecede görme kaybı, hafıza kaybı, kemiklerde aşırı ağrı ve kendini halsiz hissetme vb rahatsızlıkları oluşmuş ve halen de devam etmektedir. Buna rağmen tek tutulmakta ve tedavisi*

*yapılmamaktadır. Kurumunuzun kardeşimin bu durumunu gündeme getirmesini ve gerekli mercilere başvurmanızı istiyorum..."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

2. **14.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan B.G.: ring aracı ile hastaneye sevk, kelepçeli muayene ve tedavi -** ***" (*Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulmakta olan)*** *Kızım Hatice 2017'de Leyla Güven'in başlattığı açlık grevine girdi ve 88 gün kaldı. Aynı koğuşta ölüm orucuna giren bir arkadaşının durumunu daha çok anlattı. Tüm açlık grevine giren mahpusların gözlerinde görme bozuklukları ve dişlerinde şiddetli ağrılar olduğunu söyledi. 13.01.2020 tarihinde görüşüne gittiğimde mahpusların sorunları ve rahatsızlıkları konusunda bir avukat arkadaşın ya da birden fazla da olabilir, heyet olarak onlarla, özellikle kendisiyle görüşülmesini istedi. Diş ve göz rahatsızlıkları için sevk edildiklerinde ring aracıyla hastaneye kelepçeli götürülürken aynı zamanda doktor muayenesi sırasında kelepçeli muayene dayattıkları için muayeneyi reddettiklerini, bundan dolayı muayene olmadan geri hapishaneye döndüklerini söyledi."***Şeklinde beyanda bulunmuştur.**

3. ***15.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek* Bolu F Tipi Hapishanesi*'nde tutulmakta olan A.G için yazılı başvuruda bulunan S.: Tedavi hakkı ihlali -*** *"Benim oğlum Ali 3 yıldır Bolu F Tipi Hapishanesinde tek kişilik hücrede tutuluyor. Bu koşullarda 19 Aralık 2000 yılından beri tek kişilik hücrede kalmaktadır. Bu koşullarda sağlık sorunları yaşadı, hala yaşamaktadır. İdrar yolları rahatsızlığı, hemoroit, böbrek taşı ağrısı çekmesine rağmen doktora götürülmüyor. Aile olarak hapishane müdürüyle görüşmek istedik ama görüşmek istemiyorlar. Gardiyanlar ne yapsın? Hep toplantıda diyerek görüşme talebimizi yerine getirmiyorlar. Acil olarak böbrek ağrısı için doktorun muayene ederek böbrek taşı düşürülmesi, ağrılarından kurtulması gerekiyor. Revire dahi çıkarmıyorlar. Salı günü 10 Şubat'ta müdüre faks çektim; "oğlumu doktora götürün dedim. Hala haber alamadım. Ali Gülmez'in derhal acil bir doktora götürülmesi, gerekirse F oturmasında paylaşılması, gerekli yazıların yazılmasını talep ediyorum"***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

4. ***06.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek* Silivri 6 Nolu L Tipi 'nde tutulmakta olan T.D için *yazılı başvuruda bulunan M.: Düzenli kullanılması gereken ilaçların verilmemesi-*** *Ağabeyim T. Silivri 6 Nolu L Tipi cezaevinde yatmaktadır. Psikolojik tedavi (şizofreni, bipolar bozukluğu)görmektedir. 06.03.2020 tarihinde açık görüşüne gittiğimizde ağabeyimin atak geçirdiğini gördük. Hapishane idaresi tarafından revirden ilaç verilmediğini öğrendik. Ağabeyimin ilaçlarının temin edilmesini istiyoruz."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

5. ***15.03.2020 tarihinde* Bitlis Tatvan Açık CİK'dan *derneğimize başvuruda bulunan N.A.: hijyen koşullarının yetersizliği, hastane sevklerinin aksaması, diyet yemeği verilmemesi-*** *"3 aydır cezaevindeyim. Sürekli hastanelere gidiyorum, oradaki şartlarım yemek açısından olsun tedavi açısından olsun hiç uygun değil. Tek böbrekli olduğum için diyet yemeği yemem gerekiyor ama cezaevinde bu şartlar uygun değil. Benim sürekli kontrole gitmem gerekiyor ama cezaevi şartları buna da uygun değil. Enfeksiyonum olduğu için çok temiz bakılmam gerekiyor ama şartlar buna uygun değil. Avukatım var ama benimle ilgilenmediği için size başvurdum. Haksız yere işimden de oldum, o konuda da yardımcı olursanız çok sevinirim"***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

6. ***20.03.2020 tarihinde* 1 Nolu F Tipi Hapishane*'sinde tutulmakta olan K.a için e-mail yoluyla başvuruda bulunan İ.: hasta mahpus listesine alınma talebi-*** *"Merhaba, 1 nolu f tipi hapishanesinde politik tutsak ağırlaştırılmış müebbet hapis K. A'ın vasisiyim. Kendisi 12 Ocak 2020'de kalp krizi geçirdi, anjiyo oldu ve*

*stent takıldı. Kalp hastasıdır, her gün düzenli kullanmak zorunda olduğu ilaçları bulunmaktadır. İleriki günlerde yaşanabilecek olağanüstü durumlar karşısında hasta tutsaklar listesine alınmasını talep ederim."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

7. ***20.03.2020 tarihinde*** **Kahramanmaraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Hapishanesi'*nde tutulmakta olan A.D için derneğimize telefonla başvuruda bulunan S.: Kronik kalp hastalığı, yetersiz hijyen, kalabalık koğuş, corona 19 için ağır risk -*** *Batman'dan aradığını, eşi A.D'ın Kahramanmaraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Hapishanesi hükümlü olduğunu, 2,5 yıl ceza aldığını ve hala 1 yıl 3 ay cezası kaldığını dile getirdi. 55 yaşında olan eşinin hem hipertansiyon hem de kronik kalp hastası olduğunu, yaklaşık 15-20 gün önce eşinin kalp spazmı geçirerek hastaneye kaldırıldığını, hastanede gerekli müdahalenin yapıldığını öğrendiklerini, ancak eşinin kendilerine, hapishanedeki koşulların hijyenik olmadığını, 3 kişilik koğuşta 12 kişi kaldıklarını ve hijyen için sadece sıvı sabun bulunduğunu, hapishaneye dışarıdan giren çıkan insanları düşününce özellikle virüs salgını konusunda çok endişeli olduklarını, çünkü hiçbir önlem alınmadığını ilettiğini söyledi. Eşinin, içinde yaşadıkları koşulları kurumlara bildirmelerini istediğini ifade etti. Avukatının isminin M. Y. olduğunu ancak telefon numarasını bilmediğini söyledi. Kurumumuzdan eşinin tahliye olabilmesi için girişimde bulunmamızı talep etti.*
8. ***24.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak*** **Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulmakta olan K.A. için** ***başvuruda bulunan A.: sağlık durumunun ve hapishanede kalıp kalamayacağının tespiti için heyete sevk talebi -*** *Vasisi olduğu ağabeyi K.A.'in yaklaşık 29-30 yıldır hapishanede olduğunu söyledi. Şu an Tekirdağ'da 3 kişilik koğuşta kalıyor. 2 yıl önce açlık grevine girmiş ve sonrasında sağlık muayenesi için heyete girmiş. Ailesine, heyetin kendisine tek başına hayatını sürdüremeyeceğine dair bir şeyler söylediğini ancak bununla ilgili raporların kendisine verilmediğini söylemiş. Şu an süren Corona virüs salgını dolayısıyla endişeli olduğunu, raporlarını almak için tekrar heyete girmek ve mümkünse tahliye olmak istediğini ifade etmiş. (Ayrıca mahpusun amcasının oğlu A.H.A. de arayarak, mahpusun korsakof'lu olduğunu ifade etti). Başvurucu, mahpusun tekrar heyete girmesi için yardım talep ediyor.*

9. ***26.03.2020 tarihinde*** **Alanya L Tipi Hapishanesi'*nde tutulmakta olan Z.B için derneğimizi telefonla arayıp daha sonra da e-mail yoluyla başvuruda bulunan İ.: koğuş araması sırasında basit hijyen koşullarının ve mahpusun sağlığının hiçe sayılması, corona bulaşı riski yaratılması-*** *"Alanya L Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu olan Z.B'nın kalmış olduğu koğuş 2018'de tek bir gizli tanığın ifadesine istinaden açılan bir dosyadan ötürü 13.03.2020 Cuma günü arama gerekçesiyle, içinde iki müdür, gardiyanlar, jandarma ve emniyetten olduğu tahmin edilen bir kişi ile (sivil) basılmış olup insan sağlığı hiçe sayılarak, aynı eldivenle hem lavabo giderleri hem kişisel bakım eşyaları (diş fırçası, kirli ve temiz çamaşırlar) yiyeceklere temas ettirilerek aranmıştır. Yapılan aramadan sonra aynı gün saat 17.00'den sonra mahkûm savcılığa çıkarılıp ifadesi alınmak istenmiştir. Mahkûm, avukatı olmadığından ve dosya içeriğinden haberdar olmadığı için ifade vermemiştir. 14.03.2020 Cumartesi günü mahkûm Z.B.'nın apar topar çıkarıldığı mahkemece tutuklu yargılanmasına karar verilmiştir. Korona virüsün ve enva hastalıkların bu kadar tehdit olduğu bir dönemde insan sağlığının hiçe sayılarak (ki cezaevi sağlık koşulları bu kadar kötü durumdayken) yapılan bu uygulamalara son verilmesini istiyoruz."***şeklinde*** **beyanda bulunmuştur.**

10. ***26.03.2020 tarihinde*** **Osmaniye 2 Nolu T Tipi Hapishanesi'*nde tutulmakta olan S.K için derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan D.: İleri derecede kalp hastalığı nedeniyle infaz ertelemesi talebi, hijyen ve bslenme koşullarının yetersizliği, corona bulaş riski - "Babam, 25.03.2020 tarihinde Kalp Krizi***

geçirmiş v*e acilen Osmaniye Devlet Eğitim Araştırma Hastanesinde götürülmüş ve yoğunbakımda tutuluyor. Kalp krizi sonucu beyin kanaması geçirmiş ve damarından biri tıkalı, yoğun bakımda olduğu için kendisini göremedik ancak, hemşirelerden ve doktordan bilgi alabiliyoruz. Hayatından endişeliyiz.. Kriz sonucunda konuşma bozukluğu, tansiyon düşüklüğü, beyin kanamasından dolayı beyne giden bir damarının tıkalı olduğu belirtildi. Biz kendisini ultrasona götürülürken görebildik, konuşması bozuk ve bilincinin açık olduğunu gördük. Karaciğeri su toplamış, doktorlar ne diyecek onu bekliyoruz. Yoğun bakımda tutulduğu için görebilmenin zor olduğunu biliyoruz fakat bir de Koronavirüs salgını nedeniyle hastanede görüşmek ve temas kurmak yasaklandığı için oldukça zorluk çekiyoruz. Hastane ve çevresinde nöbette gibi bekliyor gelişmeleri takip ediyoruz.* ***Babam 2013 yılında Ankara Sincan Hapishanesinde kalırken Kalp Kapakçığı değiştirilmiş, ritim bozukluğu nedeniyle sorun yaşıyordu ve doktoru kalbine pil takılmasını söylemişti.*** *Bu sürede cezası 3 ay ertelenmişti. Tekrar hapishaneye Osmaniye 2 Nolu T Tipi'negirdi. Burada* ***2016 yılının Mayıs ayında ikinci defa kalp kapakçığı değiştirildi.*** *Avukatı Ş.R.idi ama şimdi ilgilenmiyor. O zaman İl Sağlık Kurulu Hastanede kalamaz raporu vermesine ragmen ATK'ye yapılan başvuru reddedilmişti.* ***Babam şimdi 58 yaşında ve kalbi %25 çalışıyordu****. Doktorlar 3. Ameliyatın çok riskli olduğunu söylemişler ve rahat bir ortamda kalmasını önermişlerdi. Fakat tahliye edilmeyen ve* ***18 kişilik koğuşta hijyensiz, havasız ve kötü beslenme koşullarında tutulan babamın her zaman hayati tehlikesi olması dolayısıyla endişe ve kaygı içerisinde çaresiz bekliyorduk.*** *Kullandığı ilaçlar; kemik erimesi, mide ülseri, gastrit gibi başka organlarını etkilemiş şimdi de beyin kanaması geçirerek bir damarı tıkanmıştır. Sizin İHD İstanbul Şube olarak ilgilendiğinizi bildiğimiz için gelişme hakkında bilgi vermek istedik. Birgün gazetesinde haber çıktı, sizlerin de bu konuda birşeyler yapmanızı bekliyoruz. Talebimiz bir an önce komadan çıkması ve tahliye edilme koşulları yaratılarak serbest bırakılarak ailesi yani bizlerin yanında olmasını istiyoruz"* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

11. ***27.03.2020 tarihinde*** **Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulmakta olan A.K.S için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan E.: kronik ağır hastalıklar, temizlik malzemelerinin yetersiz temini, corona bulaş riski -*** *"Babam 50 yaşında …2014 de açık kalp ameliyatı geçirdi. Bronşit, mide rahatsızlığı, bağırsak sorunu olan babam 2000 senesinde verem hastalığı geçirdi. Babam için endişe etmekteyiz. Biz Almanya'da yaşıyoruz ve görüşlerine şu an gelemiyoruz. Gereçten büyük endişe içindeyiz. Bugün telefon görüşmesi yapabildik ama belki yakın zamanda o da mümkün olmayabilir, bu da bizi cidden korkutuyor. Önlem amaçlı sadece nakiller ve açık görüşler ertelendi. Mahpuslara maske ve eldiven sağlanmadı. Ücretsiz temizlik malzemesi sağlanmadı, ücretini ödeyemeyen, maddi durumu iyi olmayan mahpuslara malzeme temin edilmedi. Oysa İran ve bir kaç ülkede daha tutsaklar evlerine gönderildi. Türkiye'de de aynı uygulamanın olması gerekiyor. En azından hasta olanlar tahliye edilebilir. Dünya'da ölümlere neden olan koronavirüsüne karşı bağışıklık siteminin olmadığından bir an önce serbest bırakılması gerekiyor. Koronavirüsü ile birlikte kaygılarımız daha çok arttı. Cezaevinde asker ve gardiyanların giriş çıkışları oluyor. Her ne kadar cezaevlerini dezenfekte ettiklerini söyleseler de tutuklu sayısı çok. Babam ve babam gibi ağır hasta tutuklulara karşı devletin duyarlı olmasını ve tutukluların bırakılmasını istiyoruz."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

12. ***30.03.2020 tarihinde*** **Ordu F Tipi Hapishanesi*'nde tutulmakta olan C.A için derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan T.:musluklardan çamurlu su akması, yeterli temzlik malzemesi verilmemesi, corona bulaş riski -*** *"Ordu F Tipi Hapishanesinde kalan kardeşim ile dün telefon görüşmesi yaptık. Üç gündür sularının olmadığını, akan suyun da çamur gibi olduğunu ve içemediklerini söyledi. Zaten yeteri kadar temizlik malzemelerinin de olmadığını, özellikle bu virus salgını nedeniyle daha da*

*tedirgin olduklarını söyledi. Bununla ilgili derneğinizden yardım talep ediyoruz"***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

13. ***30.03.2020 tarihinde hasta mahpus İ.D için derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan D.: ağır hastalık nedeni ile infaz ertelemesi ve ağır hasta mahpus listesine alınma talebi-*** *"Babam İ.Dikme'nin sizing derneğinizde kaydı var. Beyin kanaması geçirdiği için hapishaneden öncehastaneye gönderilmiş ve orada yatmıştı. Şu anda evde ancak ceza ertelemesi başvurularımız henüz sonuçlanmadı. O nedenle eğer sağlık durumu biraz düzelirse tekrar hapishaneye götürülür diy ekorkuyoruz. Derneğinizin hasta mahpuslar ile ilgili bakanlıkla görüşeceğini duyduk. Babamın hasta mahpus listesinde olup olmadığını bilmiyoruz ve değilse eklenmesini istiyoruz"***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

14. ***30.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Silivri 5 Nolu L Tipi Hapishanesinde tutulmakta olan F.B için *yazılı başvuruda bulunan S..: tedavi hakkı ihlali, düzenli kullanılması gereken ilaçların geciktirilerek verilmesi, sayım sırasında içeri giren gardiyanların corona virüs bulaş riskini artırması -*** *"4 yıldır Silivri 5 Nolu L Tipi Hapishanesinde olan F.B'in akciğer kanseri olduğunu ancak tedavisinin yapılmadığını, birkez Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesine götürüldüğünü ama işlem yapılmadan geri getirildiğini söyledi. Sonrasında iki kere daha götüreceğiz deyip hapishane kapısından geri getirilmiş. Ailesi hastalığını bilmiyormuş.Kendisi de aynı hapishanede kalmış olan başvurucunun hapishane koşullarına dair ifade ettikleri:10-15 günde bir koğuş dezenfekte ediliyor ama başka bir önlem yok. Yemekler açık cezaevinden getiriliyor, kantin alışverişi devam ediyor. Gardiyanlar her gün iki kere sayım için içeri giriyor, virus bulaşma riski çok yüksek. Aile görüşü yasak, mahpuslar ailelerini merak ediyor. Sadece haftada iki kere 10 dk lık telefon görüşü yapabiliyorlar. Diğer tüm faaliyetler yasak. Yeni Yaşam Gazetesi ve dışarıdan gelen gazete ve dergilerin çoğu verilmiyor. İtiraz dilekçelerine cevap verilmiyor. Revire ayda bir çıkılabiliyor. Tek doktor ve 2500 mahpus var, ancak bu kadar olabiliyor diyorlarmış. Kronik hastalığı olanlara bile ilaçları çok geç veriliyor."*

15. ***03.04.2020 tarihinde Kocaeli*** **1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan C.K – A.K – M.A: sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski -*** Salgının özellikle son bir ay içerisinde Türkiye'de de yaygınlık gösterdiği biliniyor. Bir takım önlemler alınsa da salgının yayılım hızı karşısında gittikçe etkisizleşmekte ve zayıf kalmaktadır. Özellikle cezaevleri açısından çok büyük risklerin bulunduğunu belirtmek isteriz. Aşırı kapasite doluluğu, önlemlerin yetersizliği, sağlık kurumlarına erişimdeki yetersizlik, hijyenik olmayan cezaevi koşulları riskleri artırmaktadır. Risk grubunda bulunan hasta, yaşlı ve ağır sağlık problemleri, kronik rahatsızlıkları bulunan birçok arkadaşımız var ve bunların acilen tahliye edilmesi gerekmektedir. Salgının cezaevlerine de yayılması durumunda etkileri çok daha fazla olacaktır ve geriye doğru önlemler güçleşecektir. Dolayısıyla bu yaşlı ve hasta arkadaşlarımızın bir an önce tahliye edilmeleri gerekmektedir. Normal koşullarda bile cezaevleri hastalık üretmekte ve bunların önlenmesi güçtür. Corona gibi küreselleşen ve hızlı bir şekilde can kayıplarına yol açan bir salgın karşısında cezaevlerinin yeterli imkânı bulunmamakta, bireysel önlemler yeterli olmamaktadır. Bu koşullarda şimdiden birçok ülkede tutsaklar tahliye edildi. Bu, olması gereken ve yerinde bir politikadır. Türkiye'de de bu yönlü adımlar atılacağı beklentisi mevcut. Ancak bu konuda öncelikler dikkate alınmamaktadır. Öncelikle risk grubunda olan hasta ve yaşlı tutsakların bırakılması gerektiği açıktır. Sonuç olarak şu anda cezaevlerinde bulunan yüzlerce yaşlı ve hasta arkadaşlarımızın tahliye edilmesi gerekmektedir ve bu en temel insan hakkının gerekliliklerinin yerine getirilmesi açısından gündemleşmelidir. Bu noktada, bu arkadaşlarımızın bırakılması için gerekli girişimleri yapmanızı sizden talep ediyoruz.

16. ***03.04.2020 tarihinde Kocaeli* 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan S.D – O.D – C.Ç: sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski ve bu riske karşı ayrımcı infaz uygulaması*** **-** Bilindiği gibi pandemi Covid-19 çağımızın hastalığı olarak gün geçtikçe yayılıyor ve yayılmaya devam edecek. Bu salgın cezaevlerine de yayılmış durumdadır. Son infaz yasası paketi bu salgını gözeterek hazırlanmıştır. Maalesef devlet, her alanda olduğu gibi bu alanda da adil ve yasalarının ruhuna göre davranmayıp ayrımcılığa giderek biz siyasi tutsakları kapsam dışında bırakmıştır. Şu an cezaevlerinde yüzlerce kronik hastalığı ve yaşlı olan arkadaşlarımız var. Bizim bulunduğumuz cezaevinde de KOACH, astım, diyabet, kalp rahatsızlığı, yüksek tansiyon vb hasta ve yaşlı arkadaşlar var. Şimdi bunlar büyük risk altındadırlar. Bunlar risk altında oldukları gibi, bulundukları hücre ve ortamı da riske etmektedirler. Bu salgından dolayı özellikle kronik hasta olanlar şimdi ölümle kol koladırlar ve bizler de bunun büyük endişesi içindeyiz. Cezaevlerinde birçok şey kısıtlı ve yasak olduğundan bu salgına karşı kendini koruma imkânı da çok kısıtlı oluyor. Bundan dolayı başta hasta ve yaşlılar olmak üzere, bizlerin bu olağanüstü süreci evde geçirmemiz gerekiyor. Bu konulardaki duyarlılığınızı bildiğimiz için, özellikle ağır hasta ve yaşlı tutuklu ve hükümlülerin seslerini duyurmak için harekete geçmenizi istiyoruz ve girişimlerde bulunmanızı istiyoruz.

17. 06.04.2020 tarihinde **Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan A.U.Ş için** derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.: Tedavi ve adil yargılanma hakkı ihlali - Biz ailece çok müşkül durumdayız, şaşkınız, yolumuzu yönümüzü şaşırdık. Adeta milyonda bir insanın başına gelen (en azından biz öyle düşündük ihtimal vermediğimiz için olsa gerek) kardeşimin başına geldi. Şöyle ki; kardeşim , 2005 yılında başlayan ve 2008 yılına kadar tedavisiz devam eden süreçte ki çok zorlu bir süreçti, metazori doktora götürüldüğünde şizofren tanısı konuldu ve hastanede 3,5 ay yattıktan sonra iyileşme göstererek taburcu edildi. Devam eden yıllarda sadece ilaç tedavisi görerek (terapi almayarak) devam etti ve zaman zamanda kendi kendini tedavi etme amaçlı ilaç kullanımını bıraktı. En son 2017 sonlarında ilaç içmeyi bıraktı ve birkaç kez bayıldı. Devam eden süreçte toplamda 1 yıla yakın ilaç kullanmadı. 2018 yılının temmuz ayında saatli bomba etkisi yaparak bir kişiyi öldürdü ki hayatında bir sineği bile öldürmeyen, koluna konduğunda nasibini arıyor diyen bir insan olarak kendisi de dâhil olmak üzere çok perişanız. Daha çok kardeşim mahvoldu. Tedavi görmesi gerekirken tutuklu olarak yargılanıyor. Yargının nasıl işlediğini sizler benden daha iyi bilirsiniz. Ben adalet arıyorum, hak hukuk arıyorum. Mahkemeler cahil ve tecrübesiz insanlarla dolu, şizofrenin açılımını bile bilmiyorlar ve biz bu insanlardan mı adalet bekleyeceğiz? Lütfen bize, kardeşime yardım edin, onu tanımanızı isterim, siz bile inanamazsınız onun böyle bir şey yaptığına. **Şuan tedavi görmesi gerekirken sağlığı için, tutuklu inanamıyorum. İ**nsan hayatı bu kadar mı basit ve değersiz. Bence olmamalı. İnsan hakları evrensel beyannamesinin 30 maddesini okudum keşke orada yazılanlar olabilse keşke. Lütfen yardımlarınızı bekliyorum Allah rızası için yardım edin, adalet istiyorum, hak hukuk istiyorum.

18. ***08.04.2020 tarihinde* Bakırköy Kadın Kapalı Hapishanesi'nde tutulan N.O için *derneğimize e-mail göndererek başvuruda bulunan K: sağlık hakkı ihlali, iletişim engeli*** **-** "Benim Annem aslen Azerbaycanlı fakat babamla boşandı ve Türk vatandaşı … ile evlenerek Türk vatandaşlığı kazandı. Annem %53 engelli, engel sebebiyeti ağır diyabet, koroner arter hastalığı ve diyabetten kaynaklı görme sorunu . Annem hep benim biricik kahramanımdı, bizi okutmak için çok çabaladı ama hep sömürüldü, yaşam şartları git gide zorlandığı için hırsızlık yaptı (mağaza) ve kuzeniyle birlikte tutuklandı. Şu an Bakırköy kapalı kadın cezaevinde tutuklu yargılanmaktadırlar. Annemin bundan 2-3 hafta önce hastaneye kaldırıldığını koğuşundan çıkan bir bayan vasıtasıyla öğrendim, onun dışında annemle ilgili bir haber

verilmiyor. Hakkım değil mi? Ben kızıyım, birinci dereceden akrabası konumundayım ama anneme ulaşmama müsaade etmiyorlar. **Annem orada kaldığı her gün ömründen gidiyor. Annemin söylenene göre 5 yıllık ömrü kaldı ve ben kendimi annemin ölümüne hazırlıyorum bu yaşımda. Ölecekse bile en azından ona son bir kere sarılıp onu sevdiğimi söyleyebilme şansı elde etmek istiyorum.** Annem çıksın istiyorum. Biz hep gurbetçiydik. Annem dışında kimsem olmadı, babam bizi yıllar önce terk etti ve gram nafaka dahi ödemedi. Ben annemsiz nefes almakta çok güçlük çekiyorum, insan gibi yaşamak istiyorum. Anneme acaba avukat desteğinde bulunabilir misiniz? Annemin kuzeni de yüksek tansiyon hastası ve dul bir kadın, oğlu tarafından dövülerek sokağa atıldı, kendisi 50 yaşında ve Azerbaycan'dan çıkarak Türkiye'ye geldi, bizimle yaşadı 2 ay gibi bir süre. Annem ile birlikte bu suçu işlediler, onlar adına çok özür dilerim, lütfen onları affedin, böyle olmasını kimse istemezdi. Annemin kokusunu çok özlüyorum, lütfen beni kavuşturun yalvarırım. şeklinde beyanda bulunmuştur..

19. ***08.04.2020 tarihinde Kocaeli* 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan Y. C – B.T – R.G: sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski -*** Yeni tip Covid-19 salgınının tüm insanlığı etkilediği bir dönemde her şeye rağmen insan haklarına, özellikle biz zindanda bulunan tutsaklar adına göstermiş olduğunuz hassasiyet için özellikle teşekkür etmek istiyoruz. Sizler de tahmin edersiniz ki cezaevleri açısından bu virüs ciddi bir tehdit kaynağı olmaktadır. Hijyen ve beslenme koşullarının ya hiç olmadığı ya da çok sınırlı olduğu, bağışıklık açısından bünyelerin çok zayıf olduğu bu alanlarda bu virüsün tutsaklara bulaşması beraberinde çok trajik sonuçları getirecektir. Cezaevlerinin tümü dezavantajlı grup olsa da, özellikle yıllardır kanayan bir yara olarak durumları gittikçe ağırlaşan ve sağlık sorunları derinleşen hasta arkadaşlarımız daha yüksek bir risk grubunu ifade ediyorlar. Öyle ki bu arkadaşlarımızdan bazıları onlarca yılını mahpusluk olarak geçirmektedirler. Her ne kadar bu konuda yürütülen çalışmaları kısıtlı imkânlarımızla yazılı ve görsel basın üzerinden takip ederek öğrenmeye çalışsak da maalesef yürütülen çalışmalar istenilen toplumsal duyarlılığı oluşturamamakta, karar vericiler üzerinde bir basınç oluşturamamaktadır. Durumun aciliyet arz etmesi bakımından özelliklerin sizlerin sesimiz olmanız için yazıyoruz. Bulunduğumuz cezaevinde daha önce tüberküloz tedavisi (2 kez; biri içerideyken, biri dışarıdayken) gören **U.D** arkadaşımız, yine yaşamış olduğu mide sorunlarından dolayı neredeyse hiçbir şey tüketemeyen ve bünyesi oldukça zayıf olan **H.G** arkadaşımız, toplamda yaşamının neredeyse 40 yılını cezaevinde geçirmiş, birçok fiziki ve kronik rahatsızlığı olan ve yaşı bayağı ilerlemiş olan **B.Y** arkadaşlarımız başta olmak üzere, bu durumda olan, kronik rahatsızlıkları olan ve Dünya Sağlık Örgütü'nce de yüksek risk grubu içerisinde değerlendirilen birçok arkadaşımız bulunmaktadır. Açıkçası cezaevlerinin kendisi bile sağlıksızlığın bir göstergesidir. Belki bunu tartışmanın yeri burası değil ama dile getirmekte fayda vardır. Dünya Sağlık Örgütü sağlığı, beden, ruhen ve sosyal yönden bir iyilik hali olarak tanımlıyor. Ama bizim gibi özgürlük-kölelik ikileminin dayatıldığı toplumlarda bu tanım tek başına yeterli olmuyor. Bundan önce olduğu gibi bundan sonra da bu konuda gereken özeni ve duyarlılığı göstereceğinize olan inançla sizleri tekrardan selamlıyor, özgür, aydınlık, özlenen yarınlarda görüşünceye dek umutla, esenle, dirençle kalın diyoruz.

20. ***08.04.2020 tarihinde* Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Hapishanesi'nden *derneğimize mektupla başvuruda bulunan A.G: tedavi hakkı ihlali, diş tedavisi için ücret talebi -*** 2016 Mayıs'ından bu yana tutukluyum ve bu diş sürekli apse yapıyor, ağrıyordu. Kayseri Kadın Kapalı CİK semt (kampüs) hastanesi diş bölümüne sevk edildim. Panoramik röntgen için devlete sevk ettiler, gittim çektirdim. Tekrar semt hastanesine sevk oldum. Röntgene bakan doktor sorunu fark etmedi, dişi açıp dolguyu değiştirdi ve yanda bir diş eksik (zamanında çekilmiş) olduğundan kaplama önerdi, kabul ettim, randevu verdi. Tekrar semte gittim, kaplama yapıldı. Fakat diş ağrımaya, şişmeye devam etti. Tekrar semt hastaneye gittim.

Doktor lokal röntgen istedi. CİK diş bölümünde kaplama yapılan ağrıyan dişin röntgeni çekildi. Kurum diş hekimi, kanal tedavisinde sorun olduğunu söyledi. Tekrar semt dişe gittim. Doktor röntgene baktı, kanalın tekrar yapılması gerektiğini, kendisinin yapamayacağını söyledi. Panoramik röntgende sorunu görmemiş, dolguyu yenilemiş, üzerine kaplama yapmıştı. Kanal tedavisi için Erciyes Tıp Fakültesi Hastanesi diş bölümüne sevk edildim. Muayeneden sonra röntgen istendi, çektirdim. Eskiden yaptırdığım kanal tedavisinde tek köke girilmediği için kanal tedavisinin tekrar yapılması gerektiğini söylediler. Kanal tedavisi bölümüne gittim. 420 TL ücret ödersem yapılacağı söylendi. Neden diye sordum. Fakülte yarı özelmiş, o yüzden yeni kanal yapılacağı için (kaplama vb dâhil değil) 420 TL gerekliymiş. Döndüm. Bu diş sürekli ağrı yaptığından dışarıdan sağlıkçı bir arkadaşıma danıştım. Arkadaşım Akdeniz Üniversitesi hocalarına danıştı ve bana yazdı. Hak ihlali var, ücret dahi istense 150 TL tutar cevabı geldi. 07.02.2020 tarihinde Erciyes Tıp'a gitmiştim ve 420 TL istenmişti. 13.03.2020 günü Erciyes Tıp Fakültesi Hastanesi Başhekimliğine dilekçe yazarak neden 420 TL istendiğine dair yazılı resmi belge talep ettim. Gelen cevaba göre SGK'ya (zira hükümlü olarak SGK kapsamındayız), Cumhurbaşkanlığına ve Sağlık Bakanlığına yazacağım. Sizlerin konuyla ilgilenmenizi ve bana geri dönüş yapmanızı talep ederim. Erciyes Tıp veya Sağlık Bakanlığına adıma başvuru yapmanızı da isterim. Ben bir hükümlü olarak neden para ile kanal tedavisi yaptırıyorum, neden semt hastanesi kanal tedavisi yapmıyor, madem yapmıyor neden devlet hastanesine değil de özel-paralı kuruma sevk ediliyorum? Şu anda mevzu bahis diş her gün ağrıyor. Ayrıca kaplama yapılacak 2 diş daha var ve bu işlem bitmediğinden- bitemediğinden- onları yaptıramıyorum. Bu konuyla ilgilenmenizi önemle talep ederim, geri dönüşünüzü bekliyorum.

21. ***08.04.2020 tarihinde Kocaeli* 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan S.Ç– Y.U – D.A: sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski , yeterli önlem alınmaması* -** "Sizlerin de takip ettiği ve bire bir içinde çaba gösterdiğiniz gibi zor günlerden geçiyoruz. Bizler siyasi tutsaklar olarak hiçbir tedbirin alınmadığı, hatta virüsün yayılım sürecinden bu yana ne bir maske ne bir eldiven ve ne de virüsü önleyecek hiçbir ciddi tedbir-önlem alınmadı. Genelde tüm siyasi tutsaklar, özelde hasta arkadaşlarımızın durumları çok ciddidir. Başta H. Ö, H.G, B.T, K.Y, B.Y ve daha sayabileceğimiz birçok arkadaşımız sadece kaldığımız 1 noludadır. Fakat tüm cezaevlerinde durumları çok kritik olan 300-400 arkadaş var. Bu arkadaşların kiminde KOAH, kalp, kemik erimesi, sara ve daha birçok hastalıkları vardır. Bu arkadaşlarımız ciddi bir sorunla karşı karşıyadırlar. Bu arkadaşlarımız normal yaşamda bünyeleri zayıf ve kimileri de başkalarından yardım almadan günlük ihtiyaçlarını karşılayamıyorlar. Bizlerin size yazmamızın sebebi, Covid-19 virüsünün yayılmasıyla başta hasta arkadaşlarımız olmak üzere hepimizin durumu ciddi tehdit altındadır. Ceza infaz kurumlarının bakanlıkla aldığı tek karar, telefon görüş sürelerinin uzatılması olmuş, her gün televizyonlarda "önlemler alındı" diyenlerin sözlerinde gerçeklik payı yoktur. Zindanlarda insanlar ölüme terk edilmiş durumda. Sizlerin aracılığıyla sesimizi tüm kamuoyuna duyurmak istiyoruz. Bu virüs nedeniyle dünyanın çoğu ülkesinde olduğu gibi insanlar zindanlardan çıkartılmalı, özellikle de hasta tutsaklar ivedilikle serbest bırakılmalıdırlar. Sizleri bu konuda duyarlılığa çağırıyor, sesimizi kamuoyuna ulaştıracağınıza inanıyoruz."

22. ***08.04.2020 tarihinde Kocaeli* 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan U.D – H.G – C.S: sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski, politik makpuslara ayrımcı uygulamalar* -** Bizler Kandıra 1 Nolu F Tipi cezaevinde siyasi davadan içeride bulunan tutsaklarız. Bu hastalıkla mücadele etmenin ve yenmenin tek yolu hijyenik koşullarda yaşamaktır. Maalesef bu koşullar da cezaevinde bulunmamaktadır. Zaten uzun süredir cezaevinde olduğumuzdan dolayı vücut direncimiz düşmüş, bünyemiz zayıf bir durumdadır. Bu Corona hastalığının cezaevlerine yayılması durumunda trajik bir durumla karşı karşıya kalacağımızı belirtmek istiyoruz. Ayrıca

siyasi tutsaklar olduğumuzdan dolayı bizlere karşı özel bir politika uygulanmaktadır. Normal şartlarda bile hastalandığımızda doğru düzgün tedavi edilmiyoruz. Bu olağanüstü koşullarda bu virüse kapılırsak tamamen kendi kaderimize terk edileceğimizi belirtmek istiyoruz. Yine bu son yargı düzenlemesine de baktığımızda biz siyasi tutsakları bundan muaf tutmak için ellerinden geleni yapmışlar. Böyle bir dönemde ayrımcılığa başvurmadan "eşitlik" ilkesi doğrultusunda hareket etmeleri ve bütün zindanları boşaltmaları gerekirken tam tersi bir durum ortaya çıkmıştır.Sizlerin de bildiği gibi bu virüsten en çok etkilenen kesim, kronik hastalıkları olan kesimdir. Cezaevinde binlerce hasta tutsak bulunmaktadır. Normal şartlarda bu hasta tutsaklaırn cezaevlerinde kalmaması gerekir. Fakat bırakalım normal şartları, Corona nedeniyle ölümle burun buruna oldukları bu dönemde bile hasta tutsaklar bırakılmamaktadır. Şu anda bulunduğumuz cezaevinde bile onlarca hasta tutsak bulunmaktadır. Örneğin U.D 8 senedir cezaevinde ve bu cezaevi şartlarında veremle mücadele ediyor. Yine H.G 10 senedir cezaevinde ve 5 senedir sadece bebek mamasıyla yaşamını idame ettiriyor, mide rahatsızlığından dolayı hiçbir şey tüketemiyor. Durumun vahametini anlatmak için bu iki örneği verdim. Sizden temel ricamız cezaevlerinin boşaltılması için ve özellikle hasta tutsakların bırakılması için bu durumla ilgilenip elinizden geleni yapmanızdır. Saygılarımızla.

23. ***08.04.2020 tarihinde*** **Kayseri Kadın Kapalı Hapishanesi'nden** ***derneğimize mektupla başvuruda bulunan A.G: corona bulaşına karşı yeterli önlem alınmaması -*** Corona Türkiye'ye geldi, kaçınılmazdı. Virüs bakteri değildir ve engelleme, tedbir yok etmez. Şöyle ya da böyle yaşayacaktık. İdareye dilekçe yazdım, açık görüşlerde ziyaretçilere maske dağıtılmasını, koğuşlara dezenfektan jel verilmesini talep ettim. Bakanlık zaten görüşleri erteledi, koğuş dezenfekte edildi ama henüz jel verilmedi. Konuyla ilgili bakanlığa adıma başvuru yapmanız talebimdir.

24. ***10.04.2020 tarihinde*** **Silivri 5 No'lu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan İ.Ç için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.:***Tedavi hakkı ihlali - "Kardeşim müebbetlik mahkûmdur. 26 yıldır içeridedir. Mide ülseri, fıtık, anemi, sindirim sorunları vardır tedavisi yapılmamaktadır. Gerekli girişimlerde bulunmanızı istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

25. ***13.04.2020 tarihinde Kocaeli*** **1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden** ***derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan E.K– H.O: sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski, ağır hasta mahpuslar…için serbest bırakılmaları talebi*** **-** Sayın yetkili, sizleri saygıyla selamlar, çalışmalarınızda başarılar dileriz. Sizin de yakından takip ettiğiniz gibi Corona Virüs olarak bilinen salgın hastalık tüm Türkiye'de hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Bu süreçte açığa çıkan veriler göstermektedir ki, hastalık, özellikle kronik hastalığı olan ve vücut direnci zayıf olan insanlarda ölümcül sonuçlara yol açmaktadır. Bu durumdaki insanların özel sağlık tedbirleri almaları, sık sık kontrol edilmeleri ve olumsuz bir durumda tedaviye alınma koşullarının bulunması gerekmektedir. Yine bildiğiniz gibi cezaevleri bu tür salgın hastalıklara karşı en güvenliksiz mekânlardır. Hem hijyen hem de olası bir risk durumunda tecrit edip tedaviye alma imkanı yok denecek düzeydedir. Bulunduğumuz cezaevi de bu anlamda yüksek riskli bir alan olmakla birlikte birçok arkadaşımızda da ciddi kronik hastalıklar bulunmaktadır. **B.Y** (KOACH), **K.Y** (KOACH, Diyabet, Hipertansiyon, kalp rahatsızlıkları), **U.D** (Tüberküloz), **B.T**(Diyabet), **N.G** (kalp rahatsızlıkları), **H. Ö**(kalp rahatsızlıkları) isimli arkadaşlarımızın hastalıkları bu koşullarda cezaevinde kalmaları açıcınsan çok ciddi risk teşkil etmektedir. Bu arkadaşlarımızın mevcut durumları gözetilerek infazlarının durdurulup tahliye edilmeleri için gerekli girişimleri yapmanızı rica ediyoruz.

26. ***13.04.2020 tarihinde Kocaeli* 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan M.R.A – F.Y:*** *sağlık hakkı ihlali, hasta mahpuslar için covid bulaş riski, politik makpuslara ayrımcı uygulamalar ve hasta mahpusların serbest bırakılmaları talebi* - Bildiğiniz gibi Covid-19 olarak adlandırılan ölümcül virüs tüm dünyada, özellikle de Türkiye'de ciddi boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Bu anlamda tüm zindanların boşaltılması gerekirken siyasi tutsakların dışında kısmi bir yasal düzenlemeye gidilmektedir. Hal böyleyken bu virüs karşısında tamamen savunmasız olan siyasi tutsaklar olarak öncelikli talebimiz olarak hasta arkadaşlarımızın ivedilikle koşulsuz tahliye edilmelerini talep ediyoruz. Aksi takdirde olumsuz bir durumda toplumda infial yaratacağı kanaatindeyiz. Bu temelde girişimlerde bulunmanızı talep ediyor, tekrardan çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

27. ***16.04.2020 tarihinde* Trabzon T Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulan Ö.G için *derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan L.G.: Sağlık hakkı ihlali, sevk talebinin karşılanmaması, sürgün*** - "… oğlum 2016 yılında Tüberküloz hastalığına yakalandı. O dönemde Tekirdağ T Tipi cezaevinde bulunuyordu. Tedavisi bittikten sonra akciğerlerinde sekeller oluştu ve ilerleyen süreçte astım ve KOAH oluştu. Babasını da 2006 yılında Akciğer kanserinden kaybettik. Akciğerle ilgili genetik yatkınlığın endişesi içindeyiz. Hastalığından dolayı cezaevi koşullarının da ağır etkileri nedeniyle Adalet Bakanlığına dilekçe ile sevk istemli başvurular da yaptık. Ancak hiçbirinden olumlu yanıt alamadık. Tam tersi, 2018 sonbaharında Trabzon T Tipi cezaevine zor koşullarda sürgün edildi".

28. ***16.04.2020 tarihinde* Tekirdağ 1 NOlu F Tipi Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan V.Ö: Corona salgını nedeniyle hastane sevklerinin iptali*** - "2020'nin Ocak ayında boğazımda oluşan şişkinlik nedeniyle Tekirdağ Devlet Hastanesi Kulak Burun Boğaz bölümüne sevk edildim. Doktor muayenesi sonrası ultrason çekildi ve Tiroit bezinde 14 milimlik bir nodül tespit edildi. Bunun üzerine 31.01.2020 tarihinde Endokrinoloji bölümüne sevk edildim. Doktor muayenesi sonrası kan testi yapıldı. Yine Endokrinoloji doktorunun isteğiyle 06.02.2020'de kan, 07.02.2020'de de İdrar örneği alındı. Bu testlerde değerlerin yüksek çıkması sebebiyle tarafıma Mart ayında "ilaçlı film" çekileceği söylendi. Fakat Covid-19 salgını nedeniyle hastanelerde yaşanan yoğunluk sonucu sevkimin iptal edildiğini öğrendim. Bunun üzerine hapishane idaresine hastalığımın önemli olduğunu, kimi zaman boğazımda basınç oluştuğunu, nefes alırken zorluk oluştuğunu, yutkunmada aynı şekilde yer yer sorun yaşadığımı belirtmem sonrası tekrardan hastaneden Tiroit bezindeki nodülün niteliğinin öğrenilmesi için çekilecek film için Mayıs ayına gün alındı. Covid-19 salgınının ve salgın nedeniyle alınan tedbirlerin ne zaman sonlandırılacağı belirsizdir. Hastanelerdeki durum anlaşılmaz değildir. Ancak tüm servislerin çalışmalarının durdurulmadığı da bilinmektedir. Bu noktada, bu tür hastalıklarda erken teşhis ve tedavisinin önemli olduğu biliniyor. Erken teşhis ve tedavi hakkımın korunması ve başka hastalıklara dönüşmemesi için sizden talebim hastane sevkimin tekrardan iptal edilmemesi için girişimde bulunmanız ve tedavi hakkımın sağlanmasıdır."

29. ***21.04.2020 tarihinde* İzmir Ödemiş T Tipi Kapalı Hapishanesi'nden *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan M.S.F:*** *Covid salgını gerekçesi ile hastane sevklerinin ertelenmesi, düzenli control ve tedavilerin aksatılması, diyet yemeği verilmemesi* - Sizlerin de bildiği üzere dünya ve Türkiye genelinde yayılan Covid-19 salgını nedeniyle Adalet, Sağlık ve ilgili bakanlıklar tarafından açıklamalar yapılmakta ve yüksek bulaşıcılığı bulunan salgının en çok yaşlıları, tüm insanlığı, başta da kronik hastalıkları bulunanları etkisi altına aldığı belirtilmektedir. Ben kronik ve ağır hastalıkları bulunan hastalardan bir tanesiyim. Bağırsak kanseri, chron, mide ülseri, gastrit, sinüzit, nefes darlığı, T1 ve omurilik kemik erimesi, vücut tutulma ve uyuşması, artrit ve verem tedavileri görmekte, bu rahatsızlıklar ile her gün aşırı sancı, kanama,

direnç düşümü, baş dönmesi, göz kararması gibi durumlar yaşamaktayım. Sağlık Kurulu raporu ile diyet, sürekli kontrol ve ilaçlarının temini ile uzmanlarının ve polikliniklerinin bulunduğu (gastroenteroloji ve romatoloji) bir merkezde bulundurulmam gerektiği belirtilmiştir. Fakat ilaçlarımın birçoğu defalarca "bulunmadığı" gerekçesiyle verilmemekte, yine 2018'de düzenlenen cezaevinde kalmanın şartlarından biri olan diyet yemek (özel) listeme şu ana kadar uyulmamıştır. Ayrıca bu merkezde (Ödemiş'te) gastroenteroloji polikliniği var ancak hizmet verememekte olup, romatoloji polikliniği ise bulunmamaktadır. Ben neredeyse iki üç günde bir aşırı kanama ve sancılar ile acile kaldırılan bir hastayım. Fakat bu salgın ile birlikte ne sürekli kontrollerim gerçekleştirilmekte (ki 24.12.2019 tarihinde Antalya L Tipi Cezaevinden buraya sürgün edildiğimden bu yana kontrolüm gerçekleştirilmemiştir), ne de acil durumlarımda acile götürülmemekteyim. Yine bu hastalığımın yayılmaması için Amgevita adlı 14 günde bir kullandığım iğnemin kan sonuçlarım incelenerek devam edeceği belirtilmişti. Fakat artık hastane sevklerimin de iptal edilmesiyle birlikte iğnelerimi de yapamıyorum. Yine mama ile beslendiğimden dolayı mamalarım ya eksik ya da birebir kullandığım mamalar bulunmamaktadır. Yine revire dahi salgın nedeniyle çıkarılmamaktayım. Ayrıca hastaneye/acile götürülmem dâhilinde 14 gün karantinada kalma riskim bulunduğundan acile gidememekteyim. Talep ettiğim dezenfektan, eldiven, maske gibi ihtiyaçlarım karşılanmamaktadır. Açıkçası hayati tehlikemin en üst düzeyde olduğunu belirtebilirim. Her ne kadar hukuken özgürlüğüm kısıtlanmış olsa da yaşama hakkı evrensel bir haktır ve sosyal devletlerce güvence altına alınmıştır. Her birey gibi hayatımın ve sağlığımın devletin güvencesinde olduğunu belirtmek istiyorum. Covid-19 salgını ile daha da ciddileşen sağlık durumum ve tedavi koşullarımın oluşabilmesi için sizlerden hukuki yardım talebinde bulunuyor, kamuoyu oluşturmanızı talep ediyorum.

30. ***22.04.2020 tarihinde*** **Kahramanmaraş Türkoğlu Hapishanesi'nde tutulan A.D için** ***derneğimizi telefonla arayıp mesaj göndererek başvuruda bulunan S.: hastane ve hapishane koşulları uygun olmadığından bypass ameliyatı yapılamaması, kelepçeli muayene ve tedavi, kötü muamele, güçlü kalp krizi olasılığı nedeni ile yaşam hakkının tehdit altında olması*** - 18 Nisan 2020 tarihinde Kahramanmaraş Türkoğlu cezaevinde kalp krizi geçirmiş, 22 Nisan 2020 tarihinde saat 17:00 sularında bize (ailesine) kendi haftalık telefon hakkı sırasında haber vermiş bulunmaktadır. Kriz sırasında cezaevi yönetimi tarafından ağır psikolojik baskıya maruz kalıp ölümü için ellerinden gelen her şey yapılmıştır. Kendi taraflarına geçmesini isteyip onu ağır bir baskıya maruz bırakmışlardır. Hastaneye transfer sırasında sağlığı için ferah bir ortam sağlanması gerekirken kelepçeleri bile açılmamıştır. Aynı şekilde anjiyo sonrasında yoğun bakım süresince (3 gün) kelepçeleri açılmamıştır. By-pass ameliyatı istenmiş fakat ameliyat sonrasında tekrar cezaevine gönderileceği için ve cezaevi şartları el vermeyeceği için (enfeksiyon riski çok olduğu için) hasta kabul etmemiştir. Ayrıca bu kriz, ömründe geçirdiği 3. krizdir. Bundan sonraki en ufak bir spazmda bile hayatını kaybetme riski çok fazladır. İlgili mecralara duyurulup gerekli başvuruların yapılmasını arz ediyoruz.

31. ***23.04.2020 tarihinde*** **Bakırköy Kadın Kapalı Hapishanesi'nde tutulan F.O için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan B.: hasta mahpusların revire ve hastaneye götürülmemeleri*** **-** (…) Ziyaret sırasında edindiği bilgiye göre, müvekkil hasta olduğunu bildirmesine rağmen herhangi bir sağlık hizmeti alamamaktadır. Durum koğuşta bulunan diğer kişiler için de bu şekildedir. Koğuşta hastalanan biri olduğunda revire gitmesine izin verilmemekte, koğuştan ayrılmadan hastalığının ne olduğu sorulmakta ve ona göre ilaçlar verilmektedir. Herhangi bir sağlık görevlisi tarafından dinlenilmemekte ya da muayene olamamaktadır. Hastalık ciddi boyutlara ulaştığında ise, diğer mahkûmların hasta mahkûmu koğuştan dışarı çıkarması istenmekte, aksi takdirde herhangi bir sağlık kontrolüne götürülmemektedirler. Günümüz şartları düşünüldüğünde koğuştaki diğer mahkûmların sağlıkları hiç önemsenmemekte, ciddi

bir hak ihlali yapılmaktadır. Konuyla ilgili detaylar bu kadarıyla bilinmekle birlikte, hak ihlallerinin son bulması için yardımcı olabilirseniz sevinirim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

32. ***28.04.2020 tarihinde*** **Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan A.K için** ***derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan G.: -*** Eşi A.K'ın bugün (28.04.2020) telefon görüşmesinde; dün gece kalp spazmı geçirip revire kaldırıldığını bildirdiğini söyledi. Eşinin, durumunu derneğimize bildirmesini istediği için bizi bilgilendirmek için aradığını söyledi.

33. ***28.04.2020 tarihinde*** **Silivri 5 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan C.S.H.Ç için** ***telefon mesajıyla başvuruda bulunan S.: maske, eldiven ve temizlik malzemelerinin parayla dahi verilmemesi, tedavi hakkının engellenmesi, beslenme koşullarının yetersizliği, keyfi displin cezaları, iletişim hakkı engelleri*** **-** "Kardeşi ile yaptığı telefon görüşmesinde kendisine aktardıklarını: "Paramla almak istediğime dair dilekçe vermeme rağmen eldiven dezenfektan, maske güvenlik gerekçesiyle vermiyorlar. Benim bağışıklık sistemim zayıf. Revirdeki doktorun yazmasına izin verilmiyor. Dezenfekte çok alkol olduğu için herhalde. Ben de dedim az alkol olanından verin. Onu da kabul etmiyorlar. Burada risk altında olan 70 yaş ve ameliyatlı arkadaşlar da aynı durumda. Bunları da İHD'ye söyleyin dedi. Tedbir adı altında her şey tecrit, ne kütüphane ne de sosyal her şey kısıtlı, gazete bile ertelenerek veriliyor. Ben düzenli ameliyat oluyorum ve epilepsi var. Mesane, vücudumda akıntı oluyor, kanla iltihap karışık. Hissizlik oluyor, bünyem zayıflıyor, yeterince beslenme, vücudu güçlendiren gıda yok. Sadece ben değil diğer tutsaklar da, 70 yaşın üstü, ameliyat olmuş arkadaşlar da var. Herhangi bir salgına karşı herhangi bir tedbir verilmiyor. Bağışıklık sistemim zayıf, sadece 3 maske verildi. Gayrı insani tavırlarından dolayı bizim insani duruşumuzdan aldığımız cezalar. Tekirdağ'da 2012 yılında 8 sene önce 19 tane hücre cezası aldım. Bunlar 2 ye katlandı. Epilepsi hastalığımdan dolayı görüş yasağına çevrildi. 1 senedir ailemle görüşemiyorum, vekilimin dışında, hala devam ediyor. Bu cezalar Tekirdağ 1 nolu Haydar Ali Akın'ın rastgele keyfi uygulamalarından dolayı. Disiplin cezalarım işkenceye karşı tavır göstermem, arkadaşlara işkence, ona slogan atıyoruz diye ceza. Keyfi çıplak arama, suç yok keyfi uygulamayı kabul etmediğimiz için hücre cezası. Bu tutumlara karşı rutin halinde 19 tane hücre cezası 2'ye katlandı" şeklinde ifade ederek beyanda bulunmuştur.

34. ***04.05.2020 tarihinde*** **Kandıra /Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan** ***M. T- H.A ve F.D mektup yoluyla yaptıkları başvuruda: Covid bulaşına karşı yeterli önlem alınmaması, maske ve hijyen malzemelerinin verilmemesi, yetersiz beslenme, tedavi hakkına erişimin kısıtlanması, aile ziyareti ve benzeri temel haklara erişimin kısıtlanması. -*** Tüm dünyanın Covid-19 salgınından dolayı yoğun mücadele içinde olduğu bu dönemlerde en büyük riski cezaevleri taşımaktadır. Fakat bu gerçekliğine rağmen hem gerekli tedbirler alınmıyor hem de virüs bahanesiyle birçok hak ihlali yaşanıyor. Sağlık Bakanlığının açıkladığı ve hükümetin de yirmi dört saat propagandasını yaptığı bedava maske dağıtımı, maalesef devletin sorumluluğunda olan biz tutuklu ve hükümlülere henüz dağıtılmamıştır. Bırakın bedava dağıtmayı paramızla bile alamıyoruz. Ama ABD'ye uçak dolusu maske, dezenfektan vb sağlık malzemesi gönderiliyor. Bununla da dünyaya "bak bizim ihtiyaç fazlası sağlık malzememiz var" görüntüsü vermek isteniyor. Yine temel bir ihtiyaç olan el dezenfektanının bizlere bedava dağıtılması gerekirken kantinden fahiş fiyatla (35 TL) almamız isteniyor. Ki, kantinde el dezenfektanı diye satılan da, içinde zehirli maddeler bulunan, cilde zarar veren yakıcı bir dezenfektandır.Bulunduğumuz odalara iş olsun diye üstün körü ilaçlama yapılmıştır. İlaçlamada gereken özen gösterilmiyor, dolayısıyla bu ilaçlamanın faydası olduğunu düşünmüyoruz. - Virüs bahanesiyle aile ziyaretleri yasaklandı, tüm sosyal faaliyetler kaldırıldı. Ziyaretler olmadığından doğal olarak ailelerimiz ihtiyaçlarımızı koli ile göndermektedir. Fakat koliler de

virüs bahanesiyle verilmiyor. Depodaki eşyalarımıza ihtiyacımız olduğunda da "depo kapalı" bahanesi ileri sürülüyor. Şu an bu sıcakta birçok arkadaş kışlık elbiselerle idare ediyorlar. Korona virüse karşı en iyi savunma hijyen ve sağlıklı beslenmedir. İnfaz yasası çıktıktan sonra bizlere on gün boyunca yemek verilmedi. Yemek mahiyetine kişi başı her öğün poşetlerde olan bir tane çorba verildi. Yazdığımız onca dilekçeye rağmen yemekler halen düzeltilmiş değil. Gerekçeleri ise "yemekleri açık cezaevindeki mahkûmlar yapıyordu, onlar tahliye olunca yemek yapacak kimse kalmadı onun için hazır şeyler veriliyor". Koskocaman devlet yasa çıkarmasını biliyor da tahliye sonrası 4-5 cezaevinin günlerce aç kalacağını öngöremiyor mu? ---Aylardır berbere malum gerekçeyle çıkarılmıyoruz. Odalara makas ve makine verilmesine dönük taleplerimiz de görmezden geliniyor. Tecrit içinde tecrit durumuna bir de bu sorunlar eklenince psikolojik etkinin yanı sıra virüsün bulaşma riski ve kaygısı da artıyor. BU sorunları konuşmak için müdürle görüşme talebimiz de aynı gerekçeyle gerçekleşmiyor. Bütün bunların yanında, hastalanan arkadaşlarımız da revirde bir hap veya iğneyle üstün körü bir muamele ile karşılaşıyor. Yaşanan tüm bu hak ihlallerini paylaşmak ve duyarlılık çağrısı yapmak istedik.

35. ***04.05.2020 tarihinde*** **Kastamonu E Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulan İ.A için** ***derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan A.:*** *tedavi hakkı ihlali* - "Ben Kastamonu Kapalı CİK C1 koğuşunda yatan İ.nin ablasıyım. Kardeşim uzun zamandır iyi olmadığını, psikolojisinin bozuk olduğunu dile getirdi. Ben de ona psikiyatriste gitmesini önerdim. Fakat cezaevi psikiyatristi kardeşimi 1 dakika bile dinlemiyor ne de ilaç yazıyormuş. Lütfen ilgilenilmesini rica ediyorum, durumu kötü. İlgilenmeyecekse devlet orada otursun diye mi bunlara para veriyor? İlgileneceğinizi umuyorum, saygılarımla, şimdiden teşekkürler" şeklinde beyanda bulunmuştur.

36. 08.05.2020 tarihinde **Silivri L Tipi 7 Nolu Hapishanesi'de tutulan Y.S için** ***iHD Genel Merkezinden şubemize yönlendirilen e-mailde E.:*** *Covid pozitif, yetersiz önlemler, gelişmelerin aileye bildirilmemesi, tahliye talebi* - "Silivri L tipi kapalı cezaevinde oğlum Y'nin yattığı 7 nolu cezaevinde korona çıktı ve 06/05/2020 çarşamba günü yapılan tahlilde kendisinin de POZİTİF olduğu tespit edilmişti. Bize bu konu ile ilgili bilgi verilmedi, ayrıca kendisinden sağlığı ile ilgili haber alamıyoruz. (sadece 7 Mayıs günü akşam oğlumun kampüs hastanesine kaldırıldığını öğrendik.) Evlatlarımız orada ölüme terkedilmiştir. Dışarıda bile sokağa çıkma yasağı uygulandığı halde bu şekilde yayılan bir virüsün kapasitenin çok üzerinde doluluğu olan koğuşlarda nasıl yayılması beklenmez. Ayrıca temas olayı, güvenli mesafe ve yeterli hijyen koşulları da bulunmamaktadır. YAŞAMA HAKKI KİMSENİN ELİNDEN ALINAMAZ, insani ve vicdani olarak ACİLEN harekete geçilmesi ve çocuklarımızın TAHLİYE edilmesi gerekiyor. Lütfen bu konuda yardım edin çocuklarımız ÖLMESİN. …*"* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

37. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri 7 Nolu L Tipi Hapishanesi'nde tutulan Y.S için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan E.:*** *Covid pozitif, yetersiz beslenme, control ve tedavi yapılmaması* - "Covid pozitif çıktıktan sonra… hangi koğuşta yattığını bilmediğim oğlum Y. dün akşam saatlerine doğru eşini aradı. İlk biz üzülmeyelim diye hep olumlu konuşuyordu. İlk defa her şeyi tüm gerçekliğiyle anlatacağım demiş ve eşine anlatmış. Doğru düzgün yiyecek verilmediği, temiz ortam ve hava olmadığı, kantinin kapalı olduğu, kimsenin ilgilenmediği kendilerinin bir yere tıkılıp bırakıp gittiklerini, kimsenin ilgilenmediğini, kendilerine vebalı gibi davrandıklarını, kantinin kapalı olduğu (açık cezaevine gönderilmesinden bu yana kantinden kendi aldıkları ile de beslenemiyorlar artık) söylemiş. En son kapatırken helallik istemiş ve bir daha görüşürüz veya görüşemeyiz demiş. Hangi yürek dayanır buna soruyorum size? Oğlum resmen ölüme terk edildi orada, acile hastane kaldırılması gerekmektedir. Telefonda çok öksürüyormuş ve ayrıca 6 Mayıs sabahleyin pozitif çıkınca 7 Mayıs akşamı zoraki olarak hastaneye kaldırılıp soğuk algınlığı ilaçları

ile tekrar koğuşa döndürüldü. Eğer gerçekten tedavi etselerdi kontrole gönderirlerdi. 5 günlük soğuk algınlığı ilacından sonra kontrole gönderilmedi. Oğlumu hastaneye göndermiyorlar ve ağırlaşmasını ölmesini bekliyorlar.

38. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri L Tipi 1 Nolu Hapishanesi'nde tutulan Y.Y için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.:*** *covid bulaşına karşı önlemlerin yetersizliği, yetersiz beslenme, kalabalık koğuşlar* - Eşim Y. Silivri L Tipi 1 Nolu Cezaevinde tutuklu bulunmaktadır. Ülkemizde de alınan tüm önlemlere rağmen virüsün yayılma hızı, hastalığın yüksek bulaşıcılığı ve özel ilacın henüz geliştirilememiş olması nedeniyle insan sağlığına yönelik önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Cezaevleri ise en riski yerlerdendir. Koğuşlarda kapasitesinin çok üstünde kişi kalmakta, su kesintileri yaşanmakta, yemekler çok az ve pişmemiş gelmektedir Ayrıca Covit-19 tedavisi için D vitaminin öneminden bahsedilmekte fakat cezaevlerinde D vitamini alınamamaktadır. **Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının da açıkladığı gibi Silivri 7 Nolu ve 8 Nolu Cezaevlerinde 191 kişinin Covit 19 testi pozitif çıkmış 8 kişi de yoğun bakımdadır. Bu salgın hastalığın çok hızlı yayıldığı uzmanlarca açıklanmaktadır.** Eşimin rutin kullandığı Tegretol Cr 200'ün prospektüsünde "Enfeksiyonla savaşan hücrelerin sayısında azalma; enfeksiyona yakalanma riskini artırır" ibaresi yer almaktadır. Covit 19 ile ilgili bilim kurulunun açıklamalarında bağışıklık sisteminin güçlü olması gerekmektedir. Fakat cezaevi koşulları ve eşimin kullandığı ilaç bağışıklığını düşürmektedir. Görüş kısıtlamasından dolayı eşimle haftada 20 dakika telefonla görüşebilmekteyim. Bu salgın hastalık döneminde çocuklarım, ben ve eşim psikolojik olarak da çok yıpranmaktayız. Bu koşullarda Eşimin hayatı tehlikededir.

39. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri 8 Nolu L tipi Hapishanesi'*****nde tutulan Ö.F.S ile ilgili İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize yönlendirilen başvuruda A.: Covid pozitiflerle aynı koğuşta tutulma, yetersiz korunma önlemi, can güvenliği için serbest bırakılması talebi.-*** Eşim Silivri'de 8 Nolu cezaevinde (Korona salgınının olduğu) C-5 koğuşunda kalmaktadır. Bizler dışarıda salgından korunmakta bu kadar sıkıntı yaşarken cezaevi şartlarında tutuklu ve mahkûmların durumu içler acısıdır. Sıradan grip bile kalabalık ve sağlıksız ortam koşullarında hızla yayılmaktadır. Bir kolonyanın bile bulunmadığı, korona pozitif vakaların görüldükten sonra maske dağıtıldığı, suların kesildiği, sosyal mesafenin asla sağlanamadığı, yiyecek içecek hijyen eksikliği ile bu insanlar nasıl bağışıklık sistemlerini güçlü tutacak? Biz infaz yasasından da önce sesimizi duyurmaya çalıştık ancak meclis bizi duymak istemedi. En azından ev hapsi ile canlarını koruyabilirlerdi. Sadece kendilerinin değil cezaevinde görev yapan personelin, giriş çıkış yapan avukatların, gıda ilaç temini için gelen insanların hepsinin salgından korunmaları sağlanabilirdi. Ancak şimdi 7 ve 8 Nolu infaz kurumlarında görülen ve her dakika artan covid-19 vakalarını lütfen görün duyun. Bu zulme lütfen sessiz kalmayın. Korona pozitif çıkan vakalar hastanede değil cezaevi içinde karantina odalarında KATARİN ANDOREX MUCOVIT ilaçları ile sözde tedavi ediliyor. Eşim tutuklu ve cezası kesinleşmemiş, kimseyi zerre kadar incitmemiş biri ve yüreğim ağzımda yasıyorum.12.05 Salı günü telefon görüşümüzü gerçekleştiremedik ve eşimden haber alamıyorum.

40. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri 7 Nolu L Tipi Hapishanesi'nde tutulan eşi için** ***İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda Z..:*** *koğuşta covid pozitif vakaların bulunması, kalabalık koğuş, yetersiz önlem* - "Merhaba, benim eşim 7 nolu c7 koğuşunda tutuklu. Covid pozitif sayısı giderek artıyor hiçbir önlem almıyorlar. Yemek kısıtlı manav kapalıymış. Çok kalabalıklar. Sizden sesimizi duyurmanızı rica ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

41. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri 8 Nolu L Tipi Hapishanesi'nde tutulan M.E için** ***İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda Ş.:*** *covid pozitif tespiti, kalabalık koğuş, yetersiz beslenme ve kantin imkanı.* - Eşim M. Silivri 8 nolu cezaevinde kalmaktadır. Cumartesi günü yapılan covid testi pozitif çıkmıştır. Şu an 7 kişilik koğuşta kapasitenin çok üzerinde kalmaktadırlar. Bu kalabalık ve hijyenik olmayan koşullar bu ağır pandemi sürecini atlatmalarını çok zorlaştırmaktadır. İnfaz yasasından sonra verilen yemek miktarı çok azalmış, kantin alışverişi sekteye uğramıştır. Sizlerden ricam bu mağduriyetimizi duyurmanızdır" şeklinde beyanda bulunmuştur.

42. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri Hapishanesi'nde tutulan mahpuslar için** ***İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda Ş.****K: covid pozitif tespiti, kalabalık koğuş, yetersiz beslenme, hijyen ve kantin imkanı, tedavi hakkına erişememe* - "Silivri Ceza İnfaz Kurumundaki Covid-19 salgını devam etmektedir ve konu ile alakalı mahkûmlardan ve mahkûm yakınlarından çok kötü haberler almaktayız. Mahkumların enfekte oldukları, sağlık ve hijyen durumlarının çok kötü olduğu, tedavi edilmedikleri, yeterli yiyecek ve içecek verilmediği, kantinlerin kapalı olduğu, gardiyan-cezaevi görevlileri-cezaevi müdürleri ve savcıların enfekte olmamak için ceza evine gelmedikleri ve büyük insan hakları ihlalleri yaşandığı bilgilerini almış bulunuyoruz. Konu ile alakalı yardımlarınızı beklemekteyiz.

43. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri Hapishanesi'nde tutulan eşi ve tüm mahpuslar için** ***İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda G.P.:*** *covid pozitif tespiti, kalabalık koğuş, yetersiz beslenme ve kantin imkanı, serbest bırakılma talebi* -------Eşim Silivri'de tutuklu bulunmaktadır. Ancak bizler dışarda bu salgından korunmakta bu kadar sıkıntı yaşarken cezaevi şartlarında tutuklu ve mahkûmların durumu içler acısıdır. Zaten sıradan bir grip öksürük bile kalabalık ve sağlıksız ortam koşullarında hızla yayılmaktadır. Bir kolonyanın bile bulunmadığı, suların kesildiği, sosyal uzaklığın asla sağlanmadığı, yiyecek içecek hijyen eksikliği ile bu insanlar nasıl bağışıklık sistemlerini güçlü tutacak? Biz bu sorularla infaz yasasından önce de seslerimizi duyurmaya çalıştık ancak olmadı. Bu insanlar en azından ev hapsi ile canlarını koruyabilirlerdi. Sadece kendilerinin değil yanlarında görev yapan personelin, giriş çıkış yapan avukatların, gıda ilaç temini için gelen elemanların hepsinin salgından korunmaları sağlanabilirdi. Ancak şimdi 7 ve 8 nolu ceza infaz kurumlarında görülen ve her dakika artan covid vakalarını lütfen görün duyun, bu zulümlere sessiz kalmayın, ortak olmayın. E-nabızdan her dakika hayatta en sevdiğiniz kişinin sağlık durumunu kontrol etmek ne demek bilir misiniz? Haftada bir telefon hakkından başka bir iletişim hakkı yok.

44. ***14.05.2020 tarihinde*** **Silivri 7 Nolu L Tipi Hapishanesi'nde tutulan A.Ç için** ***İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda B.S.:*** *covid pozitif tespiti, kalabalık koğuş, yetersiz beslenme ve kantin imkanı, tedavi hakkına erişim engeli, adil yargılanma hakkının ihlali* - Eşim A. 5 yıllık 25 yaşında bir polis memuru iken bir kanun üstünde kararname safsatasıyla bir gecede hain ve terörist ilan edildi. Düğünümüze 10 gün kalan gözaltına alındı. İnsani olmayan koşullarda, tarafımıza haber verilmeden, kimseyle görüştürülmeden psikolojik baskılar ve hatta fiziksel şiddet görerek 14 gün nezarethanede kaldı. Çıkarıldıkları düzmece mahkeme ile 9 Kasım 2016'da Terör örgütü üyesi olarak tutuklandı. 42 aydır 7 nolu Silivri Ceza İnfaz Kurumunda birçok koğuşta kaldı, şu an ise … yatmaktadır. Terör örgütü üyeliğinden 9 sene 3 ay ceza verildi. Uydurulan düzmece dosyaya göre birçok farklı sanık 6 yıl 3 ay alırken bizim hiçbir farkımız olmamasına rağmen İstanbul 25.ağır ceza mahkemesi her önüne gelen sanığa 9 sene 3 ay hapis cezası verdi. Onların elinde hiçbir delil olmamasına rağmen insanları hukuksuzca cezaevlerine hücrelere hapsettiler. Dosyamızın durumu İstinaf mahkemesinin onaylamasının

ardından Yargıtay'da Arşiv aşamasındadır. Bazı davalar İstinaf mahkemesinde bozulurken bizim ekstra kriterlerimiz olmamasına rağmen bu kadar fazla verildi. Cezasının bozulacağına dair inancımız tamdır, çünkü benzer davalarda 9 yıl 3 ay alan birçok sanık cezaları bozularak tahliye olmuşlardır. Eşim Cezaevinde kaldığı sürece hiçbir olumsuz tavır sergilememiş aynı titizliği mahkemelerde de göstermiştir. Eşimin 06.05.2020 çarşamba günü gelen Telefon görüşmesi ile yıkıldık ve covid19 hastası olduğunu öğrendik. Hemen e nabız sistemine girip kontrol ettiğimizde ise **Covid/19 test sonucu pozitif çıktığı belli oldu.** Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının da resmî açıklama yapması üzerine bu durum netleşmiştir. Eşimin ve cezaevinin olumsuz şart ve koşulları ile covid/19 virüsünü yenemeyeceği konusunda endişeliyim. E-nabız üzerinden her gün muayene olduğunu gördük ve öyle zannettik. Bugünkü telefon görüşmemizde "sadece ateşimize bakılıyor o aletler bile muhtemelen bozuk yanlış sonuç çıkarıyor, içerde durumu ağır olanlar var yeteri kadar ilgilenilmiyor. Yemeklerimiz zaten her daim sıkıntılı, kantin yok denecek kadar az" dedi eşim. Bu hastalığı böyle olumsuz koşullarda nasıl yenmemizi bekliyor yetkililer? Dışarıda evde kalın sosyal mesafeyi koruyun yemek yemenize dikkat edin, bulunduğunuz ortamı dezenfekte edin deniliyor sürekli ama cezaevi koşullarında ne yemekler normal ne de temizlik dezenfekte mümkün. Kolonya dahi yasak, sıcak su sıkıntısı varken nasıl atlatacak bu insanlar hastalığı. Koğuşlar çok kalabalık 7 kişi için düzenlenen koğuşta B10 koğuşu şu an 36 kişi B12 ise 43 kişi. Covid 19 hastaları bu kalabalıkta tedavi olmaya çalışıyorlar. Bir koğuşta sadece 2 tuvalet 2 banyo bulunuyor. 40 küsur kişi bu alanları kullanırken nasıl iyileşebilecekler? Kaldı ki koğuşumuzda kronik rahatsızlığı olan, yaşı 60'a yakın birçok tutuklu var. Risk her geçen gün artıyor ve telafisi olmayacak sonuçlar doğuracak. Sesimizi duyurmanızı sizden rica ediyoruz sizlere güveniyoruz. Biz çok yorulduk yaşadıklarımızdan. Hakkımızı hukuki yollarla aramaya çalıştık hep ne hukuk var ne adalet.

45. ***15.05.2020 tarihinde*** **Menemen T Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulan V.A için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan İ.:*** *Düzenli kullanması gereken ilaçların verilmemesi* ***---İ***zmir menemen kapalı cezaevinde yatan abim V.ninhayatından endişe ediyorum. Hasta olduğundan dolayı ilaç kullanan abim A-19 koğuşunda kalan bazı mahkûmların orada bulunan memurların yerine geçerek ilaç kullanmalarını engelliediklerini ve tedavi olmalarına bile engel olduklarını söyledi.

46. ***28.05.2020 tarihinde*** **Kandıra /Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan** ***M. A- Ş.A-K.G ve Z.Ç mektup yoluyla yaptıkları başvuruda:*** *Covid bulaşına karşı yeterli önlem alınmaması, maske ve hijyen malzemelerinin verilmemesi, kantinde fahiş fiyat uygulaması, yetersiz beslenme, tedavi hakkına erişimin kısıtlanması, aile ziyareti ve benzeri temel haklara erişimin kısıtlanması. (mektup* ***04.05.2020 tarihinde*** **Kandıra /Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan** ***M. T- H.A ve F.D mektup yoluyla yaptıkları başvurudaki*** *ile benzer anlatımlar içermektedir.)*
47. ***28.05.2020 tarihinde*** **Kandıra /Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan** ***N.B- E.Ö ve H.O mektup yoluyla yaptıkları başvuruda:*** *Covid bulaşına karşı yeterli önlem alınmaması, maske ve hijyen malzemelerinin verilmemesi, kantinde fahiş fiyat uygulaması, yetersiz beslenme, tedavi hakkına erişimin kısıtlanması, aile ziyareti ve benzeri temel haklara erişimin kısıtlanması. (mektup* ***04.05.2020 tarihinde*** **Kandıra /Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan** ***M. T- H.A ve F.D mektup yoluyla yaptıkları başvurudaki*** *ile benzer anlatımlar içermektedir.)*
48. ***31.05.2020 tarihinde*** **Kandıra 2 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulmakta olan Z.B için** ***Hapishane komisyonumuza telefonla başvuruda bulunan N..: teşhis ve tedavi imkanlarına erişim talebi*** **-** Abim Z. Kandıra 2 Nolu F tipi kapalı cezaevinde 2 kez ağırlaştırılmış müebbet hükümlüdür. 34 yaşında olan abim 12 yıldır cezaevindedir. Son dönemlerde baş ağrısının olduğunu belirtiyordu, psikolojik durumunun iyi olmadığını telefon görüşmelerinde fark ettik. Bu durum üzerine avukat V. abim ve arkadaşları ile

görüştü psikolojik durumun iyi olmadığını kendisi de arkadaşları da belirtmiş. Önceki konuşmalarından tedirgin olduk. 29.05.2020 11:30'da yaptığımız telefon görüşmemizde uzun yıllardır vefat eden babamın mezarlığına gittiniz mi babaya selam söyleyin yarın mezarlıkta görüşürüz dedi. Bu konuşma bizi çok tedirgin etti. Teşhis ve tedavisi için yardımınızı istiyorum.

49. ***05.06.2020 tarihinde*** **Manisa Akhisar T Tipi Hapishanesi'nde tutulmakta olan E.P için** ***Hapishane Komisyonuna E-mail ve telefon yoluyla başvuruda bulunan S.:*** *adil yargılanma hakkı ihlali, tedavi hakkı ihlali, düzenli kullanması gereken ilaçların verilmemesi, covid önlemlerinin yetersizliği, tedavisi için tahliye edilmesi talebi. -* "E., 2016 yılında İstanbul İkitelli'de gözaltına alınır ve tutuklanarak Silivri L tipi hapishanesine götürülür. 2017 yılında ise Bandırma T tipi hapishanesinde tutulduktan sonra 2019 yılında Manisa Akhisar T tipi hapishanesine sevk edilir. Halen bu hapishanede 1 yıldır tutulmaktadır. **23 yaşında olan E.'**ye mahkeme 24 yıl hüküm vermiştir. E'nin hapishane koşullarında hastalıklarının arttığını belirten annesi, oğlunun hastalıklarını sıraladı.: "**Kalp ritim bozukluğu, Koah, Kemik Erimesi ve Hipofiz hormon dengesizliği"** sorunu olduğunu belirtirken "bu hastalıkları sebebiyle zorunlu olarak kullanması gereken ilaçları kendisine verilmemiştir. Hapishane koşullarının düzeltilmesi amacıyla hak ihlallerine dönük açlık grevlerine girmiş ve beslenme dengesi de bozulmuştur. Açlık grevi sonrasında da beslenme diyeti de yapamamıştır ve oğlumun hastalıkları ciddi boyuttadır. Covid-19 salgını nedeniyle hapishanedeki riskli ortam ve yeterli tedbirlerin alınmaması dolayısıyla oğlumun yaşamından endişe duymaktayız. Haksız, hukuksuz biçimde ve **adil yargılanma yapılmadan verilen ağır cezaya** üzülürken hiç olmazsa hastalıklarının tedavisi için gerekli sağlık koşullarının sağlanması, **tedavilerinin yanımızda ve kontrolümüzde yapılması için tahliye edilmesini istiyoruz**" şeklinde beyanda bulunmuştur.

50. ***08.06.2020 tarihinde*** **Silivri 6 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan H.S için** ***derneğimize posta yoluyla başvuruda bulunan S.:*** *covid nedeniyle karantina adı altında kalabalık, hijyenden yoksun koğuşlarda tutulma,temizlik malzemelerinin verilmemesi.-* "Eşim ve vasisi olduğum H.'nın telefon görüşmesinde hapishanede ciddi sorunlar yaşadıklarını bildirmesi ve insan hakları derneğinin konuyla ilgilenmesi talebimdir. **Vasisi olduğum eşim H. kolon kanseridir. Kaburga kemiğinde kırık, belinde fıtık vardır. Ağrıları nedeniyle hastaneye gidip gelmektedir**. 19.05.2020 tarihinde telefon görüşmesinde hastaneye gittiğini ve tedbir amaçlı C-1 koğuşuna alındığını söyledi. Bu C-1 koğuşunu kendi imkânlarıyla temizlediklerini ve kendi imkânlarıyla çay içmek için semaver aldıklarını söyledi. 03.06.2020 tarihinde telefon görüşmemizde eşim; "tekrar hastaneye gittim ve hastaneden döndüğümde beni A-8 koğuşuna aldılar, bu koğuş da pis ve temizlik malzemeleri vermiyorlar. Kendi imkânlarımızla almak istedik, kendi imkânlarımızla bile vermiyorlar. **Koğuşta 8 kişi kalıyoruz, hepimiz aynı bardağı, tabağı, kaşığı kullanıyoruz, tuvalette dahi sabun yok**. Gardiyanla konuştuk, böyle yatacaksınız diye rencide etti. Bize ceza içerisinde ceza çektiriyorlar" dedi. **Biz mahkûm ailesi olarak korku ve endişe içerisinde cezaevini arıyoruz, telefon hep meşgul çalıyor, kimse açmıyor. Hastaneye giden mahkûmları bir odada karantinaya alıyorlar.** Bu insanların ve eşimin hayatı ciddi risk altındadır. Bununla ilgili derneğinizin ilgilenmesini saygılarımla talep ederim.

51. ***15.06.2020 tarihinde*** **Şakran 3 Nolu T Tipi Hapishanesi'nde tutulmakta olan E.Ü için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.:*** *olumsuz karantina koşulları, diyet beslenme sağlanmaması -* Kardeşim E., midesindeki ülser rahatsızlığı sebebiyle 10 Haziran Çarşamba günü hastaneye kaldırıldı. Hastane dönüşü Covid-19 tedbirleri kapsamında 14 günlük karantinaya alındı. Fakat karantina süreci bahane edilerek tek kişilik hücreye alındı. Havalandırma, radyo, televizyon, gazete ve diğer tüm haklarından mahrum bırakılıyor. Üstelik ülser hastalığı sebebiyle yemeklerine dikkat etmesi gerekirken

kendisinin yiyemeyeceği yemekler veriliyor. Aç kalmak ve ülser sancıları arasında tercih yapmak zorunda bırakılıyor. Kardeşim…ın 2 temel talebi bulunmaktadır. 1) Kendisine ait olan radyosunun verilmesi. 2) Yiyebileceği yemekler verilmesi.

52. ***15.06.2020 tarihinde*** **Osmaniye 2 Nolu T Tipi Hapishanesi'nde tutulmakta olan Ö.A. için** ***"Görülmüştür" tarafından şubemize yönlendirilen başvuruda*** ***A***. H.: Düzenli kullanılan ilacın verilmemesi, keyfi olarak değiştirilmesi nedeni ile sağlığının bozulması, - Eski bir tutsak ve şimdi de tutsak yakınıyım. A. halen Osmaniye 2 No'lu T tipi kapalı ceza evinde müebbet hükümlüsü olarak yaşama tutunmakta. A.şizofren hastasıdır. Son 12 yıl yıldır kullandığı SOLİAN adlı ilaç mevcut hastalığını tedavi ediyor ve davranışlarını, hal ve hareketlerini başta olmak üzere beynini olumlu yönde etkiliyor ve tedavi ediyordu. Ancak bu ilaç iki ay önce piyasadan kaldırıldığı söylenmişti. Ama bu ilacın şimdi piyasalarda satıldığını ailesi olarak bilmekteyiz. Bu süre zarfında A'a farklı bir ilaç verildi ve bu ilaç onun sağlığını iyice bozdu. Yaptığımız haftalık telefon görüşmelerinden de gözlemlediğimiz: Bilincinin çok sağlıklı olmadığı yönündedir. -- En son geçen hafta kapalı görüş yapabildim kendisiyle. Durumunu aylar sonra görmüştüm. Çok kötüydü. Uyuyamadığını söylüyordu. Bazen hangi cezaevinde olduğunu bile hatırlayamıyor. Beraber kaldığı arkadaşlarını tanımıyor. İsimlerini sormama rağmen bilmediğini belirtiyordu. Sürekli tek noktaya bakıyor ve susuyor. Ve sürekli insanların ve gardiyanların saldırısına uğradığını söylüyor (kuruyor). Yine "Geçen gün yüzümün önünde bir patlama meydana geldi ve kaçtım dışarı zor attım"...vb. halüsinasyonu çağrıştıran beyanları oldu. ---Tabi ki bu hastalığı gerek A şahsında gerekse de genel olarak tanıdığımız için şu kanaatteyiz: Ağabeyimin asıl kullanması gereken ilacın kendisine verilmemesinden kaynaklı hastalığının tekrardan nüksetmesi ve halüsinasyonlar görmeye başlamasıdır. Bu yoğun psikolojik ruhsal bozukluğu cezaevi koşullarında bir insan daha ne kadar kaldırabilir bilemiyorum. Geçmişte kendisine ve arkadaşlarına yine cezaevi personellerine zarar verdiği devlet tarafından bilinmekte.

53. **15.06.2020 tarihinde Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan T.G- Ö.B- H.A 'nın İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize yönlendirilen mektupta;** yeni infaz düzenlemesi ile adli mahpusların serbest bırakılması politik mahpusların bu haktan yararlandırılmaması, salgın karşısında politik mahpusların savunmasız bırakılmaları, hasta mahpusların serbest bırakılmaları talebi ---- "Sayın İnsan Hakları Derneği yetkilileri, Sözde infaz yasası adı altında "mafya babaları, hırsızlar, cinayet işleyenler, tecavüzcüler" bırakılmış fakat siyasi tutsaklar ve özelde de Kürdistani siyasi tutsaklar bırakılmamıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletinde ve AKP MHP nezdinde Kürt olmak her türlü kötü muameleye cezaevine atılmaya yeterli bir gerekçedir. Binlerce Kürdistani tutsak pandemi (covid-19) döneminde ölümle baş başa bırakılmıştır. Çıkartılan infaz yasasından biz Kürdistaniyiz diye bizler yararlandırılmamışız. Onlarca hasta tutsak arkadaşımıza adeta düşman hukuku uygulanmaktadır. -- Yaşamını hapishanede sağlık sorunlarından dolayı yitiren siyasi tutsak arkadaşlarımız Sabri Kaya ve Vefa Kartal'ın ardından yeni ölümlerin yaşanmaması için derhal hasta tutsakların özgür bırakılmasını ev tüm siyasi tutsakların da bu salgına karşı kendilerini güvenceye alabilmeleri için özgür bırakılmaları gerektiği konusunda sizlerin de gerekli görüşmelerde bulunmalarını talep ediyoruz. --Çete, hırsız, mafya ve tecavüzcüleri serbest bırakıp siyasi tutsakları zindanda tutan ve cpvid-19 virüsüne karşı savunmamız bırakan iktidarın bu tutumundan vaz geçmesi için gerekli girişimlerde bulunacağınız inancıyla çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

54. ***22.06.2020 tarihinde Tekirdağ*** **1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesi'nden** ***derneğimize mektup yoluyla yaptıkları başvuruda*** **C.K –S.Ç- C.M- N.B- M.B – E.A- B.K – H.Ş- A.O – A.H.Ç – S.A –M.H. A – C.K - M. E. S- i. K- M. D- A. K.O- D. Ö- A.A- D. S- N. Y-M. D- N. A- R.B – S.K- Y.Ç- H.T- M.E.E – M.P- M.Ö- M.T- M.Y**

-A.İ.B – R.B - M. Ş.A- S.B- M.B – R.Ö – U.E – İ.M- C.B- İ.C. O- A.O- S.M- M.Ö- Ş.K.G- D.B: İnfazda ayrımcılık, corona bulaş riski, salgın bahanesi ile hakların gasp edilmesi - Korona virüs bahane edilerek halklar, kadınlar, emekçiler ve ezilen sınıflar üzerinde hâkimiyetlerini perçinlemek isteyen otoriter ve totaliter rejimler her türlü baskı ve şiddet aracına başvurmaktan imtina etmemektedirler. "Krizi fırsata" dönüştürme amacıyla hareket edip karşıtlarını, muhalifleri, devrimci ve demokratları bastırarak halkların yaşadığı yoksulluğu, açlığı ve ekonomik siyasal gerçekleri perdeleyerek ve gündemi saptırarak sanal bir dünya ve alan yaratma peşindedirler.---Söz konusu yaklaşımlar en çok da ülkemizde yaşanmakta. Covid-19'dan kaynaklı tedbirler ve hareket sınırlılığı anti demokratik ve otoriter uygulamalara gerekçe yapılmak istenmektedir. Diğer bir deyişle Korona virüs salgını toplumun, halkların ve sınıfların başında sallanan Demokles'in kılıcına dönüştürülerek bastırma, susturma, yılgınlık duygusunu yaratarak iktidarını uzatmanın aracı olarak kullanmak istenmektedir. Öyle ki, itirazını dile getiren, bu rejimi tenkit eden herhangi biri behemehâl derdest edilip zindanlara atılmaktadır.---Bu, katı, hoşgörüsüz, anti demokratik ve insan haklarına aykırı anlayışın birebir yansıdığı alanların başında cezaevleri gelmektedir. Türkiye tarihinin hiçbir döneminde ve hiçbir iktidar tarafından zindanlar bu kadar kendi muhalifleri ve karşıtları tarafından doldurulmamıştır. ---Söz konusu düşman hukuk anlayışı olunca uygulamalar da peşi sıra ve aynı mantıkla gelmekte ve fikri boyutu pratiğe dökülmektedir. Örneğin yakın zamanda bir "infaz yasası değişikliği" yapıldı. Anayasanın ruhuna lafzına ve eşitlik ilkesine aykırı olarak düzenlenen yasa, mevcut iktidara yakın, yandaş diye bildiğimiz uyuşturucu suçları, mafya ve çete liderleri salınırken, muhalifleri ve karşıtları diyebileceğimiz siyasi tutsaklar, devrimciler başta olmak üzere binlerce tutsak, virüsün en yoğun olduğu dönemde kapsam dışı tutularak ölümle yüz yüze bırakıldılar. ---- **Adı geçen tutsaklar arasında yüzlercesi ağır hasta olmasına rağmen hiç biri için en ufak bir iyileştirme, tedbir ve tedavi imkânı yaratılmadı. Bu tutsaklar taammüden ölüme terk edildi. Bu ağır hasta tutsaklardan Sabri Kaya, Osmaniye 2 Nolu T Tipinde, Vefa Kartal ise Edirne F Tipi cezaevinde yaşamını yitirdi. Buna ne kadar "yaşamını yitirmek" denilecekse artık! ---**Korona virüs salgını süresince bütün sosyal-kültürel haklarımız askıya alınmış olup, mutlak tecrit ve izolasyona tabi tutulmuşuz. Bu uygulama, iktidar ve bakanlığın hoşuna gitmiş olacak ki her tarafa "yeni normalleşme" adımları atılırken cezaevine herhangi bir yansıması olmadı. Tam tersine birçok cezaevinde saldırılar, hak gaspları, baskılar, haksız ve yasalara aykırı uygulamalar belli bir "rutin" şeklini alıp günlük yaşamın bir parçası olmuştur.---Tüm bu gerçekler yeni ve insani bir tutum ve yaklaşım gösterilmesini zorunlu kılıyor. Aksi takdirde bu koşullara uzun süreli dayanmak ve tahammül göstermek mümkün değildir. Virüsten dolayı bir arkadaşımıza herhangi bir şey olursa, olması durumunda buna sessiz kalmamız düşünülemez. Aynı cezaevinde bulunan arkadaşlar olarak tutumumuzu sizinle paylaşma gereği duyduk.---Çalışmalarınızda başarılar diler, gereğini bilginize sunarız.

55. ***22.06.2020 tarihinde*** **Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesi'nden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan R.T- R.E- M.E :*** *Corona bulaşına yeterli önlem alınmaması, hastane sevklerinin yapılmaması, ayrımcı uygulamalardan vazgeçilerek risk grubunda olan mahpusların serbest bırakılması talebi -* "Değerli İnsan hakları Derneği Yetkilileri, öncelikle sizleri saygı ve sevgi ile selamlıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz. ---Bizler, Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde sayıları on binleri bulan siyasi tutuklu ve hükümlüler mevcut pandemi sürecinde hayati riskin yüksek olduğu koşullarda ve her türlü hak ve hukuktan mahrum edilmiş şartlarda aylardır ölüme terk edilmiş bulunmaktayız. Bu mektubu sizlere yazıyor olmamızın amacı, içinde bulunduğumuz bu gayri insani şartların ortadan kaldırılması ve ayrımcı uygulama ve politikaların terk edilmesi için hükümet/siyasi iktidar üzerinde gereken kamuoyu baskısını arttırmak üzere gerekli duyarlılığın gösterilmesi isteğimizdir.--ürkiye cezaevleri, demokrasi kültürünün edinilmemiş olmasından kaynaklı olarak her zaman muktedirin muhaliflerine karşı demokrat,

aydın-sanatçı ve basın çalışanlarına karşı bir şantaj ve intikam aracı olarak kullanılagelmiştir. Bugün iktidarda olan AKP-MHP koalisyon hükümeti de aynı zihniyette olup mevcut pandemi sürecini ayrımcı, intikamcı bir tarzda ele alıp, toplumun tüm kesimlerinin üzerinde uyguladığı gibi cezaevlerinde baskı, işkence, tecrit ve öldürme amaçlı bir silah olarak kullanmaktadır. Toplumsal muhalefeti susturmak için kırıntı kabilinde olan demokratik zemini ortadan kaldırıyor, hukuku yok sayarak giderek daha fazla meşruluğunu yitiriyor.---Özellikle kamuoyuna pandemi nedeniyle yüksek hayati risk olduğunu propaganda ederek çıkardığı son "infaz düzenlemesiyle" kendi yandaşı olan organize suç çetelerini, hırsızları, dolandırıcıları, tecavüzcüleri serbest bırakırken, adli tıp raporlarıyla belgelenmiş binlerce ağır hasta hükümlü ve tutuklular içeride ölümle yüz yüze terk edilmiş bulunmaktadır. Bu örtülü kısmi özel yandaş affıyla ayrımcı, keyfi bir yönetim anlayışıyla hareket ettiği, bu tür bir kayırmacı anlayışa sahip olduğunu bizzat ortaya koymuştur. ---Tüm bunların yanında pandemi gerekçesiyle 4 aydır fiilen hücre hapsi uygulaması altında tutulan bizlerin tedavi için hastane sevklerimiz yapılmıyor. Doktor kontrol ve muayeneleri urdurulmuş, aile ziyaretleri tümden askıya alınmış, sosyal-kültürel-sportif hiçbir faaliyetten yararlandırılmayarak katı tecrit şartlarında ölüme terk edilmiş bulunuyoruz.---Ayrımcılığa son verilerek Anayasanın "eşitlik ilkesi" gereği, yapılan infaz düzenlemesinin genelleştirilmesi, hasta, yaşlı, kadın hükümlü be tutuklular başta olmak üzere tüm hükümlüler serbest bırakılmalıdır. Bu anti demokratik ve ayrımcı, intikamcı zihniyetin öznesi olduğu mevcut ölümcül şartlardan dolayı en son yaşamını yitiren Sabri Kaya ve Vefa Kartal isimli arkadaşlarımızın ölümlerinden mevcut hükümet ve yandaşlarının sorumluluğu vardır. Bu uygulama ve ayrımcı tutumda ısrar edilmesi halinde bu ölümlerin artan bir hızla devam edeceği açıktır.

56. ***22.06.2020 tarihinde*** **Bandırma/Balıkesir 2 Nolu T Tipi Hapishane*si'nden mektup yoluyla yaptıkları başvuruda S.B- İ.A- A.C.K- D.K- M.a- B.A- S.A- M.M- M.A- İ.S- N.T- H.B- E.D- Ş.D- U.O- M.A.R- Ö.H- B.K- M.G :*** *Corona bulaşına karşı adli ve politik mahpuslar arasında ayrımcılık, bulaşa yeterli önlem alınmaması, sağlık sorunu olan mahpusların risk altında olması, iletişim hakkına getirilen kısıtlamalar* - İHD İstanbul Şubesine, yakın zamanda TBMM'de görüşülüp yasalaşan infaz düzenlemesi ile gerçek anlamda toplumsal kutuplaşmanın derinleşmesine neden oldu. Tüm dünyanın temel sorunu haline gelmiş Korona virüs günlerinde infaz düzenlemesini TBMM'ye getirip yasalaşması, özellikle de sadece bir kesimi etkileyecek şekilde çıkarılması hukuka ve adalete olan güveni daha da azalttı. Adaletin bir zümre ve topluluğun ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılması, tüm toplumun kendini güvende hissetmemesine yanı sıra adalete ve hukuka olan inancı da kalmayacaktır. İnfaz düzenlemesi sonrasında bırakılan uyuşturucu baronları, tecavüzcülere karşın toplumun vicdanı olan siyasetçi ve düşünürlerin cezaevlerinde tutulması adalete ve hukuka olan güveni bitirecek noktaya getirmiştir.--- Bununla birlikte bu Korona virüs sürecinde hayatını kaybeden Sabri Kaya ve Vefa Kartal, hasta oldukları bilindikleri halde tahliye edilmemeleri bir vicdansızlık örneğidir. Bu iki arkadaşımız, bu vicdansız, ayrımcı zihniyet nedeniyle şehadete ulaştılar. Oysa son günlerini ailelerinin, sevdiklerinin yanında geçirmeleri, hiç kimseye zararı dokunmayacağı gibi, yapılmaması toplumsal hafızada derin bir iz bırakmıştır. Ayrıca toplumsal, etnik kutuplaştırmayı da derinleştirmiştir. ---İnfaz yasası anayasaya aykırı bir şekilde çıkarıldı. Anayasanın ilgili maddesinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her birey eşittir denilmektedir. Ancak çıkarılan kanunlarla Kürtlerin cezaevinde bırakılmak istenmesi, Anayasa ve adalete olan güveni bitme noktasına getirmiştir. Ayrımcı politikaların tüm topluma, birliğe zarar vereceği bir gerçektir. Birlikte yaşamı zehirleyen bu politikaların kazananı olmayacağı ortadadır. ---Öte yandan mevcut cezaevi koşulları da tam bir tecritlik halinde olmamıza neden olmaktadır. Salgın koşulları bu durumu daha da ağırlaştırmıştır. **Ailelerimiz hakkında kaygılanıyoruz. Kaygılarımız tam anlamıyla giderilmemektedir. Tek iletişim imkânımız hafta 20 dakikalık – tek sefere mahsus- telefon görüşmesidir**. Hastane

sevklerimiz salgınla birlikte durduruldu. **Ciddi kronik rahatsızlığı olan arkadaşlarımız ciddi sıkıntılar yaşamaktadır.** Sosyal aktivite ve benzeri durum askıya alınmış durumda. Özcesi cezaevleri bu salgınla birlikte ciddi tehlike arz etmektedir. Telafisi imkânsız maddi manevi mağduriyetlere neden olmaktadır. Bu saiklerle sizlerin bu noktada duyarlılığını istiyor, ilgili yerlere bildirmenizi talep ediyoruz. Saygılarımızla.

57. ***25.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Urfa Hilvan T Tipi Hapishanesi'nde tutulan S.B için *yazılı başvuruda bulunan H.:*** *kronik hastalığı olanların konrtol ve tedavi için hastaneye götürülmemesi, yeterli tıbbi müdahale yapılmaması, kalabalık koğuşlar, görüş ve telefon hakkının sınırlandırılması, kolilerin verilmemesi, kantinlerde fahiş fiyat uygulaması, yetersiz beslenme, koşulların düzeltilmesi için açlık grevi* - **24.06.2020 tarihinden itibaren Hilvan cezaevinde yaşanan hak ihlallerine karşı S. ve dört arkadaşı süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladılar (E.O, C.S, B.A , İ.D).** Yaşanan hak ihlalleri şöyle; revir ve hastane hakları ellerinden alınmış hasta arkadaşlar (kalp ve şeker vb.) hiçbir şekilde hastaneye götürülmüyor, götürüldüklerinde de herhangi bir müdahale yapılmıyor. Her cezaevinde bu süreçte haftada iki defa arıyor olmalarına rağmen Hilvan cezaevi idaresi haftada 1 yapıyor. Bunun tekrar haftada ikiye çıkarılmasını istiyorlar. Spor hakları ellerinden alınmış. 10 kişilik koğuşlarda 20 den fazla kişi kalıyor. Herhangi bir hijyen tedbiri alınmıyor. Bir tek maske veriliyor, o da telefona çıktıklarında. Kantin alışverişinin fiyatlarını keyfi şekilde yükseltmişler. Bir süre sıcak yemek hiç verilmedi, konserve verildi, şu anda da verilmiyor. Ailelerin hesaplarına yatırdıkları parayı keyfi olarak 15-20 gün sonra hesaplarına geçiriyorlar. Gelen kargolar keyfi olarak ya geç veriliyor ya da verilmiyor. Korona sürecinde yaşanan kapalı görüşte hiçbir önlem alınmamıştı. Tek yaptıkları, bir aletle sana su gibi bir şey sıkmak.

58. ***25.06.2020 tarihinde*** **Edirne F Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulan K.A için *derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan C.:*** *Revire ve hastaneye götürülmeme, yetersiz beslenme, koşulların düzelmesi için açlık grevi* - "Mersin'de oturuyoruz. Kardeşim K. Edirne F Tipi Kapalı Hapishanesinde. Birkaç gün önce kendisiyle telefonda görüştüğümde bana anlattığı ve bugün ablamla yine telefonda görüşürken anlattığına göre; ihtiyaç duyduklarında hiçbir şekilde hapishane revirine veya hastaneye götürülmediklerini, yiyeceklerin çok az geldiğini, doğru düzgün beslenemediklerini ve **genel olarak koşulların çok kötü olması nedeniyle 4 gün önce açlık grevi başlattıklarını ve koşullar düzelene kadar devam edeceklerini söyledi. Bulundukları hapishanedeki bütün siyasi mahpusların bu açlık grevine katıldığını söyledi"** şeklinde beyanda bulunmuştur.

59. ***29.06.2020 tarihinde*** **Maltepe 1 Nolu L Tipi Cezaevinden *derneğimize mektup yoluyla yaptıkları başvuruda* C. Y –S.G- Ü.K- E.N- E.Ş- H.K –A.A – K.A- Y.Ç- Z.T- İ.A- O.K- Ü.C- M.H- H.S- S.B- C.Y- S.T- Ş.A- E.Ö- G.O :** Corona salgınına yeterli önlem alınmaması, salgın karşısında ayrımcı uygulamalar, tedbir adı altında tecritin ağırlaştırılması, hasta mahpusların tedavileri aksatılarak ölüme terk edilmeleri - Korona virüs salgını karşısında en korunaksız olan yaşam alanlarından biri olan cezaevleri için de tüm devletler hassasiyet geliştirerek şartlı tahliyeler ve genel af düzeyinde yasal düzenlemelere gidildi. Tüm dünya devletleri cezaevlerinde tutulmakta olan insanlar için suç kategorisi gözetilmeden tedbirler geliştirirken Türkiye kamuoyunda da cezaevlerine yönelik bu temelde bir beklenti açığa çıktı. Fakat Türkiye hükümeti kamuoyunda oluşan bu beklentiyi karşılayacak kapsamlı bir yasal düzenlemeyi hayata geçirmedi. Özellikle politik tutsaklar için kamuoyunda çok ciddi bir beklenti oluştuğu halde Türkiye hükümeti bu beklentiyi boşa çıkaracak şekilde suç kategorilerine göre kısmi af düzeyinde yasal bir düzenlemeye gitti. Bu yasal düzenleme "hukuk karşısında herkes eşittir" ilkesini öteleyerek cezaevlerinde bulunan tüm tutukluları kapsamadığından dolayı özellikle politik düşüncelerinden kaynaklı 10 yıllardır cezaevlerinde tutulan bizleri ciddi olarak sağlık sorunlarıyla karşı karşıya bırakmıştır. Belirttiğimiz bu hususlar

çerçevesinde aşağıda başlıklar halinde sıralayacağımız kaygılarımız daha net görünür olacak: ----1-Korona virüs tedbirleri neticesinde Türkiye Meclisinde cezaevlerinde bulunan tutuklular için çıkarılan yasanın biz politik tutuklular hiçbir şekilde faydalandırılmadık. Cezaevlerinde bulunan politik tutukluların sayışları 10 bini aşmış, kronik hastalığı olan yaşlı hasta yüzlerce arkadaşımız adeta kendi kaderlerine terk edilmişlerdir. ----------2-Hastalıkları kronik düzeyde ciddi olan arkadaşlarımız salgın sürecinde tahliyeleri gerçekleşmediği gibi sağlık, tedavi koşullarından da mahrum bırakılmışlardır. En son geçtiğimiz haftalarda Osmaniye Cezaevinde Sabri Kaya ve Edirne Cezaevinde ise Vefa Kartal arkadaşlarımız sağlık durumları gözetilip tedavileri yapılmadığı için yaşamlarını yitirdiler. ----------3-Ülke gündemi Korona virüs salgınıyla oluştuğu ilk günlerde tüm cezaevlerinde olduğu gibi bulunduğumuz cezaevinde de bizlere de doğal karantina uygulanmaya başlandı. Karantinaya alınmamızdan kaynaklı dışarıyla olan ilişkimiz askıya alınmış, yaklaşık 4 aydan beri hiçbir sosyal, kültürel faaliyetten yararlandırılmıyoruz. ----------4-Yine salgın süreciyle birlikte genel temizlik, hijyen için zorunlu olan temel dezenfektan malzemeleri (eldiven, maske, anti bakteriyel, kolonya vb.) ilgili adalet bakanlığı tarafından tedarik edilmesi gerekirken bu yönlü ihtiyaçlarımız karşılanmamıştır. Mektubumuzu bu temelde sonlandırırken kurum olarak sizden beklentimiz, yaşadığımız bu yaşamsal sorunlara duyarlılık göstermeniz ve ilgili devlet kurum yetkililerine bu sorun sıkıntılarımızı bildirmenizdir.

60. ***29.06.2020 tarihinde*** **Silivri 5 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesi*'nden derneğimize mektup yoluyla yaptıkları başvuruda F.E- M.A- N.Ö- B.A- H.D- Ç.E- S.Ö- Ö.D- C.D- N.G- M.K- M.S.E- A.B- E.D- F.D- M.S.Y- A.K:*** *İnfaz düzenlemesi ile Corona bulaşı karşısında adli mahpuslar serbest bıtrakılırken politik mahpusların ölüme terk edilmeleri, bulaşa karşı yeterli önlem alınmaması, corona bahanesi ile temel hakların kısıtlanması beslenme ve hijyen koşullarının yetersizliği,* ----------Bilindiği üzere 2019'un son çeyreğinde başlayan korona virüs pandemisi günümüze kadar sürmekte olup insanlık ailesi açısından katlanılması zor trajedilere yol açtı. İnsanlık ailesi büyük bir sınavdan geçmektedir. Böylesi felaket zamanlarında demokrasi, adalet, hak hukuk eşitlik gibi insani değerler daha da önemini artırmıştır. Fakat bu gerçeklikle bağdaşmayan anlayış ve yaklaşımlar da söz konusudur. Özellikle demokrasi kültürü ve hukukun zayıf olduğu ülkelerde bu anlayış ve yaklaşımlar kendini göstermiştir. Birçok ülkede pandemi nedeniyle cezaevlerindeki hükümlü tutuklular serbest bırakılırken Türkiye gibi ülkelerde ise vicdanları yaralayan uygulamalara gidilmiştir. En son yasalaşarak yürürlüğe giren infaz paketi kanun değişikliği bunun açık kanıtı olmuştur. Korona virüs nedeniyle erkene alınan toplumsal bir mutabakat sağlanmadan çıkarılan infaz paketi tam manasıyla hukuk ihlaline ve anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Mevcut hükümet, kendi yandaşlarını serbest bırakırken muhalif gördüğü siyasi tutsaklara ise ölüme terk etmiştir. Bunun sonucunda cezaevlerinde virüse yakalanan birçok tutsak yaşamını yitirmiştir. Ayrıca ceza infaz kurumlarında bütün haklarımız askıya alınmış durumdadır. En temel insani hak olan tedavi alam hakkı bile yerine getirilmemektedir. Bundan dolayı Vefa Kartal ve Sabri Kaya arkadaşlarımız gerekli tedaviden yoksun kaldıkları için yaşamını yitirmişlerdir. Aynı riski taşıyan birçok tutsak mevcuttur. Bütün başvurularımıza rağmen gerek Adalet Bakanlığı gerekse de ilgili makamlar bizi duymazdan gelmiştir. ------Bunun yanı sıra Korona virüs nedeniyle bulunduğumuz infaz kurumunda bütün sosyal ve yasal haklarımız ihlal edilmektedir. Ailelerimizle yeteri kadar iletişim kuramıyor ortak alanlara çıkamıyoruz. Arkadaşlarımız revirlere çıkarılmıyor tedaviler yapılmıyor. Yasal bir hak olan bir yıllık denetimli serbestlik hakkı keyfi bir şekilde engelleniyor. Ailelerimizin gönderdiği mektup kargo gibi eşyalar dâhil aylarca verilmiyor. Gerekli hijyen koşulları hiçbir şekilde oluşturulmadığı için adeta virüse yakalanmamıza zemin hazırlanıyor. Bütün bu haksızlıklara karşı siyasi tutsaklar olarak cezaevlerinde ölüme terk edilmeyi kabul etmediğimizi göstermek için demokratik ve meşru yollarla hak arayışımızı sürdüreceğiz. Bunun için bundan sonra kimi eylemliliklerle hak talebimizi dile getireceğiz. Başta

yürürlüğe giren infaz yasasının bütün tutsakları kapsayacak şekilde ele alınmasını sağlayana dek eylemimiz farklı biçimlerde sürecektir. Bununla ilgili sizleri bilgilendirmek istedik. Gerekli duyarlılığı göstereceğinize olan beklentimizi de ifade etmek istiyoruz.

61. **02.07.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan E.K için derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. K. :** kronik hastalıklara ragmen revire, hastaneye götürülmeme, ilaçların verilmemesi, kötü muamele, darp, tehdit - "Oğlum 2007 yılında hapse girdi, müebbet hapis cezası aldı. Vasisi benim. **Oğlumun sağ tarafı tutmuyor, kalp hastalığı var. Oğlumun hastalıkları 3-4 sene içerisinde oldu.** Oğlumun görüşüne en son salgından önce gittim. Her Cuma telefonla görüşüyoruz. Her konuştuğumuzda …; ilaçları verilmiyormuş, hastaneye, revire götürmüyorlarmış. Ben cezaevine gittiğimde müdürle görüşmek istemiştim, görüştürmediler. Oğlumun yazdığı dilekçeler verilmiyormuş. **Oğlumun gözleri de rahatsız,** iyi görmüyor. Başgardiyan oğluma eziyet ediyor. Yanına fetöcüleri koyuyorlar, birbirlerini öldürsünler diye**. Oğlumu içeride hem mahpuslar hem gardiyanlar dövüyor**. Başgardiyan küfür ediyormuş, "burada böyle öleceksin" diye küfür ediyormuş. Oğlumun tedavisi hiç doğru düzgün yapılmadı. 2-3 senedir bu böyle. Hastanede ilaç yazılıyor ama ilaçlarını vermiyorlar.Oğlumun tedavisinin yapılması için yardımınızı istiyorum. Ayrıca bir avukatın oğlumla görüşmesini istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

62. **06.07.2020 tarihinde Silivri 6 Nolu L Tipi Hapishanesinde tutulan H.S için derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H. K. : ----** "Görüş esnasında eşimle konuşmamda: "Tedbir olarak hücreye alındım. Günde 1 saat havalandırmaya çıkarılıyorum. Yan odaya B.A adında mahkûm getirildi. Hastaneye gittiği için tedbir amaçlı onu da karantinaya benim yan taraftaki hücreye aldılar. Gardiyana B.A nın ne hastası olduğunu sordum, bilgi vermedi. B.A benden çakmak istedi. Birbirimiz çakmak alıp verdik. Daha sonra B.A'nın virüs hastası olduğunu öğrendim. Covid-19 hastalığı temas yoluyla bulaşan bir hastalık ve hepimiz bunu biliyoruz. Ben Covid-19 hastası olsam bunun sorumluluğu gardiyanlardır. Çünkü bana B.a'nın Covid-19 hastası olduğunu söylemediler. Ben kronik hastayım. Benim hücrede kalmam sağlığım açısından büyük risk taşımaktadır ve Covid-19 hastalığı genellikle kronik hastalığı olanları etkilemektedir. Cezaevinde bana herhangi bir şey olduğunda bu sorumsuzlukların cezaevinden kaynaklandığının İHD'nin kayıtlarında bulunması talebimdir."demiştir.

63. **07.07.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden H.G- H.B'un İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize yönlendirilen başvurusunda; infaz düzenlemesi ile ortaya çıkan ayrımcılık, salgın nedeni ile hasta mahpusların serbest bırakılmaları talebi -** -Covid-19 salgını tedbirleri kapsamında çıkarılmış yeni infaz paketi düzenlemesiyle bile ayırımcılık yapıldı, on binlerce hırsız, ırz düşmanı, çete mensupları, tecavüzcü serbest bırakılıp topluma salınırken, ağır hasta konumunda bulunan yüzlerce siyasi- devrimci tutsak, bırakın tahliye edilmeyi, tedavi hakları dahi engellenerek adeta ölüme terk edilmiş durumdadırlar. Bu politikalar neticesinde covid-19 salgını sürecinde art arda yaşamlarını yitiren siyasi tutsaklar Sabri Kaya ve Vefa Kartal adlı yoldaşlarımız yapılan ayrımcılığa birer örnektir. Umudumuzu, irademizi kırmayı, özgürlük düşlerimizi yok etmeyi hedefleyen iktidarın bu faşizan, anti- demokratik yaklaşımını reddediyor; hiç bir koşulda kabul etmeyeceğimizi belirtmek istiyoruz.--- İktidarı derhal bu baskıcı, anti- demokratik uygulamalarından vazgeçmeye çağırıyoruz. Bir an önce insani, hukuki sınırlara dönülmeli, Sayın Öcalan üzerindeki hukuksuz tecride son verilmeli. Zindanlardaki baskı politikaları ortadan kaldırılmalı, sağlık durumları her geçen gün daha da ağırlaşan siyasi hasta tutsaklar sağlıklı bir ortamda tedavi imkânına kavuşmaları için derhal tahliye edilmeliler. Durumları her gün ağırlaşarak ölüme terk edilmiş bu yoldaşlarımızın bu gayri insani hukuk dışı koşullarda birer birer yitip gitmelerini kabul etmiyoruz. Ve Korona salgını nedeniyle hayatlarını kaybetmeleri durumunda tavrımızın

daha farklı olacağını da ifade etmek istiyoruz.---Biz aşağıda imzası bulunan siyasi tutsaklar olarak hükumetten mevcut baskıcı, ayrımcı ve anti- demokratik uygulamalarına son vererek insani, hukuki, evrensel sınırlara bir an önce dönmesini, çağrımızı dikkate alarak gerekli tedbirleri almasını talep ediyoruz.

64. **07.07.2020 tarihinde Maltepe 2 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesinde tutulmakta olan Ö.S.M için derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan D. M. ;** kalp krizi, hasta eşiyle görüşünün engellenmesi - Eşi Ö.S.M 'in (4 gün önce) Cuma günü kalp krizi geçirdiğini ve Kartal Koşuyolu Hastanesine kaldırıldığını, bunu da kendilerine hastaneden arayıp haber verdiklerini söyledi. **Eşinin kalp hastalığının yanında KOAH ve diyabet gibi kronik hastalıklarının da olduğunu belirtti.** Cuma günü hastaneye kaldırılan eşinin ameliyat olması gerektiğini ve vasisi olarak kendisinin imza atması söylenmiş. **Eşinin ameliyatla dört damarının değiştirildiğini ve halen hastanede yattığını söyledi.** Ancak doktorun raporu yazarken eşinin TC numarasını yanlış yazdığı için savcılığa defalarca gitmesine rağmen jandarmaların eşini görmesine izin vermediğini ve hala eşini görmediğini ifade etti. Eşinin tamamıyla iyileşmeden tekrar hapishaneye götürülmesinden endişe ettiğini, kendisine ve eşine insani muamele yapılmadığını, ne doktorla ne savcıyla görüşme şansı bulamadığını ifade ederek derneğimizden yardım talep etti.

65. **07.07.2020 tarihinde İHD Genel Merkezinden Kocaeli 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan S.A için e-mail yoluyla şubemize yönlendirilen başvuruda;** hekimin tıbbi etiğe aykırı yaklaşımı, ilaçlarının yazılmaması, ring araçlarının pis olması - 09.03.2020 tarihinde öğleden sonra Kandıra Devlet Hastanesine fizik tedavi bölümüne sevkim vardı. Doktor hanım rahatsızlığımı sorunca (oturduğu yerden elinde kalem gözü bilgisayarda, başka konuyla ilgileniyordu. Ben bu ilgisizlik aldırmazlığını görünce bir an kalkıp gitmek istedim ama tutsak olduğum için bu seçeneğe sahip değilim) bende bel fıtığı, boyun ağrıları ve 10-15 gündür dizlerimin arka bölümünde oturup kalkınca şiddetli ağrılar çektiğimi anlattım. Yine umursamaz bir tavırla "seni mr a sevk ettim, çıkabilirsin" dedi. Ben de "kullandığım bir ilaç var iyi geliyor, uygun görürseniz yazabilir misiniz" demem üzerine "bizim ilaç yazma yetkimiz yok, üniversiteye git onlar yazsın" dedi sonra sağlıkçıyı azarlarcasına "bunları niye buraya getiriyorsunuz" gibisinden laflar etti. Ben de "tamam üniversiteye sevk et" dedim. "Ben sevk edemem, bulunduğun cezaevi doktoru sevk etsin" deyip beni başından savıp ağrılarımla baş başa bıraktı. Bel fıtığı raporum, boyun ağrılarından tedavi görmem onun dikkate almasına değmedi. Yerinden kalkmadan tedavi pardon başından savması bizim mahkûm olduğumuzdan kaynaklandığı günışıkları gibi aşikâr. Ringin beyaz bölümleri kirden simsiyah olmuş, kir ve kokudan insan iki gün boyunca kendine gelemiyor.

66. **22.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G. D. : ---**"21 Haziran 2012 tarihinden 21 Nisan 2020 tarihinde kadar Kocaeli Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde siyasi tutsak olarak kaldım. Bu süre içerisinde fiziksel-ruhsal olarak mağdur edildim. Sağlık durumumun kontrolü amacıyla derneğin aracılığıyla TİHV ile görüşme talep ediyorum.

67. **04.08.2020 tarihinde Silivri 9 Nolu Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektupta S.A ;** Prostat kanseri, hepatit B, eklem romatizması, hapishane koşullarının hastalığına olumsuz etkisi, corona bulaş riski -----Bu mektubumla birlikte başvurunuza gelen yanıtı (5 sayfa) ve avukat kısıtlamasına dair bir önceki kararı yolluyorum. Bu karar sanırım durumumu daha da anlaşılır kılacaktır. Uygulama iki yıldır sürmektedir. Üç ayda bir uzatılıyor. Hukukçularınızın da incelemesini isterim. Yukarıda belirttiğim tüm hususlarda gerek ben gerekse de avukatlarım, vekiller (bu konuda İHD olarak sizlerin girişimlerinden haberdarım) ilgili kurumlara başvurularda bulunduk. Birçok konu AYM'ye kadar taşındı. Sağlık durumumu kısaca özetleyeyim: 25 yıldır kas ve eklem romatizması hastalığım var. 10 yıl penadur kullandım. Hava koşulları

beni etkilese de moralle ve umutla, elbette ki bilinçle katlanıyorum. Şu anda bir ilaç kullanmıyorum. Çünkü aynı zamanda kronik hepatit-B taşıyıcısıyım. Düzenli kontrollerim yapılıyor. Pandemiden dolayı kimi sıkıntılar olsa da ileriki günlerde kontrollerim devam eder. Prostat kanseri ise Okmeydanı Hastanesinde görmüş olduğum ışın tedavisi sonucu, doktorun avukatıma verdiği bilgiye göre başarıyla sonuçlanmıştır.

68. **07.08.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinden F.Ç, E.O, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden K:K, T.Ö ve Bolu Hapishanesinden Z.P, M.Ç, O.O, Z.M için derneğimiz Hapishane Komisyonuna e-mail yoluyla başvuruda bulunan G. :** sağlık durumuna uygun olmayan, yaşamını riske atan koşullarda sürgün sevk, kötü muamele, revire sevk talebinin Kabul edilmemesi. ---"K. K 14 Temmuz 2020 günü 7 arkadaşıyla birlikte Hilvan 2 Nolu T tipi cezaevinden Bolu-Tekirdağ cezaevlerine sürgün edildiler. (yolda) Yemek, su, tuvalet ihtiyaçları karşılanmamış, Birçok rahatsızlıkları bulunan arkadaşların 2 günlük yolculuğu kaldıramadıkları, olan rahatsızlıkların daha da artığı (belirtilmiştir) 14 günlük karantinadan sonra en son 31 Temmuz 2020 babamla telefonla görüştüm, anlattıkları: Bu yolculuk canımıza kasıttı, 2 gün yemek su verilmedi ,Birçok rahatsızlığım bulunmakta, 2016 yılında açık kalp ameliyatı oldum, kalbim şu an yüzde 35 çalışıyor .Mide, tansiyon, şeker, bel- boyun fıtığı gibi birçok kronik rahatsızlığım 1500 km'lik yolculuğu kaldıramadı. Karantinadan sonra revire çıkmak için dilekçe verdim, ancak bayram tatili var denilerek kabul edilmedi.

69. **15.08.2020 tarihinde Gaziantep L Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda B.D;** Covid bulaş riski, kronik hastalıklar, tedavi hakkının yaşamını tehlikeye sokacak şekilde engellenmesi - "İnsan Hakları Derneği Cezaevi Komisyonuna,Dokuz aydır Gaziantep L Tipi Cezaevinde tutuklu kalmaktayım. Kronik astım hastasıyım. Cezaevinde iki defa kalp spazmı geçirdim, ayrıca burada hipertansiyon hastası oldum. Burada Covid-19 virüsünden kaynaklı 15 gün karantinada tutulduğumuz için hayati tehlike oluşmadan kimse hastaneye gitmiyor. Bütün bunları göze alıp gittiğimizde de bazı görevli kişiler tarafından yetkilerini kötüye kullanarak tedavi olmamız engelleniyor. Benim yaşadığım durum da bunlardan sadece biri ve size kısaca aktarmaya çalışacağım. -----27.07.2020 tarihinde cezaevi yetkilileri tarafından, cumhuriyet başsavcılığının talimatı doğrultusunda hastaneden heyet raporu almak için sabah saat 08.30'da koğuştan çıkarıldım. İlk başta Mücahitler Devlet Hastanesine daha sonra da Ersin Aslan Devlet Hastanesine götürüldüm. Kronik astım hastasıyım, rahatsız olduğumu söylememe rağmen ellerim kelepçeli olarak ringin içinde küçücük kapalı yerde saatlerce bekletildim. Tam fenalaştığım esnada evrakların hazırlanması için çıkarıldım. Tüm evraklarım hazırlandıktan sonra muayene için doktor kapısında yanımda bulunan kadın gardiyan ve yetkili askere elimdeki kelepçeyi açmaları için talepte bulundum. Çünkü daha önce defalarca hastaneye gittiğimde doktor kapısında kelepçem çıkarılarak muayene oluyordum. Tüm bunları izah etmeme rağmen daha sözüm bitmeden çekiştirilerek doktora dahi gösterilmeden beni hemen ringe koyup hemen cezaevine getirdiler. O gün heyet raporu almam için bana eşlik edip sadece can güvenliğimden sorumlu görevliler, keyfi biçimde tedavi olmamı engelleyerek heyet raporu almamamı sağladıkları gibi, cezaevine döndüğümde karantinadan dolayı hücreye atarak beni defalarca mağdur etmişlerdir. Hayati tehlikem olmasına rağmen bugünden itibaren yaşayacağım herhangi bir sağlık sorununda tedavimi engelleyerek beni mağdur eden isimlerini bilmediğim bu görevliler birinci dereceden sorumludur. Derneğiniz olarak gereken hassasiyeti göstermeniz dileğiyle size başvuruda bulunuyorum.

70. **27.08.2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda Z.O; Hapishanede corona nedeniyle ağırlaşan koşullar -** Genel itibariyle hapishane durumlarını takip ediyorsunuzdur. Bu corona illetiyle beraber nasıl ki dışarıda kısıtlamalar olmuşsa zindanlar da bundan pay almış durumda. Tabi üst

seviyede kısıtlamalar oluyor haliyle. Zaten zindandayız ve zindanın doğası kısıtlamadır, buna olağanüstü koşullar eklenince doğal kısıtlamalar üst düzeye geliyor. Tedbirler açısından yapılıyor, ancak zindan içi bazı kısıtlamalar kaldırılabilir sanırım. Artık nasıl olacağını ileride göreceğiz. Bu süreçte biz de okuyoruz. Başka bir şansımız yok zaten. Dünyayı ancak bu şekilde anlayabiliyoruz. Bazen yazım çalışmalarına meyil etsem de ateşe yaklaşmış gibi hemen geri çekiliyorum. Zira süreç itibariyle bu meyli geri planda tutma zorunluluğu doğmuş durumda. Bakalım artık bu "korona günleri" de bir geçsin o zaman bir Maques'vari olmasa da epey korona ile başlayan yazılar çıkar herhalde. Süreç itibariyle kestirilemezlik söz konusu. Zaten şahit oluyorsunuz, neler olur göreceğiz. Hakça bir yaşam artık dilden pratiğe akacağı öngörülebilir bir şey. Zamanda eksen yaratmak isteyen yıldızlar bir bir kayacak. ABD, Brezilya, Filipin, Rusya, birçok Ortadoğu ülkesi ve tabi ki Türkiye…

71. **04.09.2020 tarihinde Kocaeli 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdikleri mektupta başvurucular C.K- O.K- A.K ;**Corona tedbirlerinin yetersizliği, salgın bahane edilerek açık aile ve avukat ziyaretlerinin yasaklanması, kapalı görüşlerin sınırlandırılması, sosyal etkinliklerin yasaklanması, hastane sevklerinin durdurulması, kitap, dergi kısıtlamaları, mektup radio engelleri.. ------ Tüm dünyayı sarmış olan COvid-19 salgını olanaklarımız elverdiği ölçüde takip etmeye ve buna göre tedbirlerimizi almaya çalışıyoruz. Pandemi ile ilgili dışarıda bir kontrollü normalleşme esas alınırken, cezaevlerinde karantina adı altında kelimenin yalın ifadesiyle ağır tecrit uygulanmaktadır. Buna dair kimi hususları paylaşmak isteriz: Açık aile ziyaretleri bakanlıkça yasaklanmıştır. Fakat bizleri düşündürten dışarıda hayat kademeli normalleştirilirken cezaevlerinde bunun yapılmamasıdır. Açık ziyaret yerine konulan masalar zaten sosyal mesafenin korunması için doğal tedbir niteliğindedir. Hatta dışarıda belirlenen sosyal mesafe ölçülerinin çok üstünde bir düzeydedir. Yani sosyal mesafenin en üst düzeyde alınabilecek imkânlar mevcut olduğu halde cezaevlerinde açık görüşlere izin verilmemesi tecrit politikasıyla bağlantılıdır. **Aile kapalı görüşü de ayda sadece 1 saate ve en fazla 2 ziyaretçi ile yapacak şekilde kısıtlanmıştır. -------** Bakanlığın genelgeleri gereği **hastane sevkleri zorunlu olmadıkça yapılmıyor**. Bunun bizlerin covid-19 dan korunması amacıyla yapılmadığı ortadadır. Bu uygulamayla daha çok ağır hasta olan, acil tedavileri yapılması gereken arkadaşlarımızın tedavilerinin engellenmesi oluyor. Bu yaklaşım ister istemez böyle bir kanı yaratıyor. Durum böyle olunca doğal seyrinde ilerleyen bir hastalığımıza zamanında müdahale edilmediğinden artık geri dönülmez aşamaya gelem riski ortaya çıkıyor. Yine hastaneye götürülüp gerekli tetkikler yapılmadığından erken teşhis de konmamaktadır. **Revire bile doğru dürüst çıkarılmamaktayız. Çoğunlukla revirde çalışan sağlıkçılar gelip kapı mazgalında şikâyetlerimizi dinler ve sağlıklı bir teşhis yapılmadan ilaç yazılıyor.** Diş sorunuyla ilgili hastaneye sevk yapılmıyor. 6 aydan fazla bir süredir protez yapılması gerekenlerimiz var ama yapılmıyor. Belirttiğimiz gibi amaç bizi pandemiden korumaktan çok sağlık sorunlarımızı artıracak tecrit politikasının uygulanmasıdır. Bunun sağlık açısından ileride ciddi problemler yaratacağı ortadadır. ----------Covid-19 dolayısıyla **spor-sohbet ve hobiye (saz, bilgisayar, resim vb.) çıkamıyoruz**. Mevcut koşullarımız göz önüne getirildiği zaman bizimle günlük temas halinde olan cezaevi personeli dışında (zorunlu yemek dağıtımı, havalandırma, kapıların açılıp kapanması, telefona çıkarma) kimseden virüs kapma riskimiz yok. F Tipinin mimari yapısı en fazla 2-3 kişinin bir arada kalabileceği şekilde ağır tecrit politikasına göre dizayn edilmiş. **Bu tecridi kısmen kırmanın yolu 9-10 kişilik grupların haftanın belli gün ve saatlerinde birlikte çıkarıldıkları ortak etkinlik faaliyetleri**yle mümkün oluyor. Dışarıyla temasımız olmadığında birbirimize virüs bulaştırma riskimiz sıfır. Personelle temas gerekçesi ise gerçekle bağdaşmıyor. ----------Çünkü telefon gibi yerlere çıkarıldığımız zaman zaten üst aramamız yapılıyor, ayrıca her gün yemek dağıtımı ve havalandırma kapılarının açılıp kapanması esnasında yüz yüze gelme temas oluyor. Dolayısıyla **etkinlik, spor, sohbet faaliyetlerine çıkarılmamamız virüsle alakalı olamaz. Tecrit uygulamasının normalleştirilmesi, bir nevi**

kalıcılaştırılmasıdır. ----------Son çıkan infaz düzenlemesiyle birlikte yemekler çok kötüleşti. Kalite ve besin değerleri çok düşürülmüş durumdadır. Birçok yemek suyla kaynatılmış olması dışında bir özellik taşımıyor. Oysa bir hastalığa karşı korunmamızın en önemli yolundan biri de sağlıklı beslenmedir. Dolayısıyla bakanlığın da bu süreçte risk durumuna denk bir beslenme programını esas alması gerekir. Ama bunun tersine yemekler yenilmeyecek derece kötü, sağlıksız. Yine bu bağlamda **kimi gıdaların kantinde satışı yapılmaması var. ---------**Uzun bir zamandır bazı gıdaların kantine getirilmesini talep ettik. Dikkate alınmadı. Büyük gramajlı malzemelerin satışı yapılmıyor. Fiyatlar bir hayli yüksek. Satılan malzemeler fahiş fiyatla satılmakta ve yalnız belli ürün ve markaların alımına mahkûm edilmekteyiz. İç kantinde satışı yapılmayan kimi zorunlu ihtiyaçlar dış kantinde de karşılanmıyor. **Ayrıca kantinle bağlantılı hukuki belgeler dışında fotokopi çektireme talebimiz karşılanmıyor.** Daha önce de sizlerle paylaşmıştık, idare ve gözlem kurulunun aldığı bir karar gereği doğum günü, dini veya resmi bayramlar dışında yapılan düzenlemede sadece **iki ayda bir üç kitap** içeri alma kararı dayatılıyor. Gerek belirtilen durumlarda gerekse de direkt kitapevlerinden gelen kitaplardan üç adet alınabiliyor. **Dergilere de benzer sınırlamalar getirilmiş.** Bazı mektuplarımız konusunda tamamen veya kısmen "sakıncalı" bulma kararı veriliyor. Aynı biçimde **çizilen bazı karikatürler sakıncalı bulunarak alıcısına gönderilmiyor. Kürtçe yazılan mektuplar bilinçli olarak geciktiriliyor**. Pullu gönderdiğimiz mektuplar da bazıları adrese ulaşmıyor. Pandemi tedbirleri kapsamında el sabunu ve yüzey temizleme deterjanından başka içeriye el dezenfektanları verilmiyor. **Kolonya talebimiz kabul edilmiyo**r. Tedbir amaçlı bir ara odalarda virüs öldürücü dezenfektan yapılıyordu. Ama artık son üç dört aydır bu dezenfektan yapılmıyor. **Avukatlarımızla kapalı görüş yapmak zorunluluğu getirilmiş açık görüş talebimiz Kabul edilmiyor**. Oysa avukatla görüşme yerinin dizaynı doğal bir mesafe korunmasına göredir. Ayrıca ne bizler ne de avukatlarımız risk oluşturacak bir duruma izin vermeyiz. Doğal sorumluluk gereği zaten bundan kaçınıyoruz. Dolayısıyla avukatlarımıza açık görüşme bir risk taşımadığı halde yasaklanıyor. Kapalı görüşme yapmak zorunda bırakıldığımızdan dolayı konuşmalarımız dinlenmiş oluyor. Bu da avukat müvekkil arasındaki mahrumiyetin ortadan kalkması demektir. **Radyolarımıza kısa dalga çekiyor gerekçesi ile el konulmuş.** Kısa dalgayı iptal edin dedik, bu biçimde gerekçelerinin de ne kadar gerçekçi olup olmadıklarını öğrenmek istedik. Ama hiçbir yasal karar olmamasına, alternatif önerilerimize rağmen **kantinden paramızla aldığımız radyoları sırf depoda çürütme anlayışıyla verilmiyor**. Bu yaklaşımın başka açıklaması olamaz. **Yasal yayın yapan kimi gazete ve dergiler içeri verilmiyor. Özellikle yeni yaşam gazetesi buna bir örnektir**. Yeni yaşam gazetesi birçok cezaevinde içeri veriliyor. Yani herhangi bir yasaklama kararı ortada yokken cezaevi idaresi keyfi olarak engelliyor. **Aile görüşmelerimizde de kısıtlayıcı bir durum var. Pandemi nedeniyle dar aile mensupları bir araya gelemiyor.** Anne baba eş çocuk ve kardeş ayrı evlerde ikamet ettikleri için aynı telefon numarasıyla görüşme imkânımız olmuyor. **Aileden daha fazla kişiyle görüşebilmemiz için en az iki ayrı telefon numarasını aramamıza izin verilmelidir**. Buna ilişkin yasal bir engel yok ve diğer cezaevlerinde uygulanmaktadır. **Dile getirdiğimiz sorunlar sadece mevcut pandemi süreciyle bağlantılı alınan geçici bir tedbir uygulamasından ziyade kalıcı bir tecrit ve izolasyon politikasının sonucu olduğu kanısındayız.** Bunun belirtileri açık ortadadır.

72. **05.09.2020 tarihinde Silivri 7 Nolu L Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda S.G**; ileri derecede göz hastalığı, gözlüklerin sık sık kırılması, kontak lenslerin 7 aydır idarede bekletilmesi, lazer ameliyatı talebi.. ----Ben 10 yıldır Silivri Kapalı CİK'de yatmaktayım. Gerek dışarıda gerekse de burada devam eden bir hastalığımdan dolayı mağdur durumdayım. Ben 9.50 miyop ileri derecede bir hastayım. Bundan dolayı mustarip durumdayım. Devletin sevk zincirinde Silivri Devlet Hastanesinde muayene oldum ve lazer ameliyatı olmak istediğimi belirttim. Görevli doktorlar bu ameliyatın özel ameliyat olduğunu, bu yüzden ameliyatı yapamadıklarını belirttiler. Ben de özel hastaneye sevkimi istedim. Sevk zincirinde özel

hastane olmadığını söylediler. Ben boş vakitlerimde spor yapıyorum. Gözlük beni spor yaparken engellemekte sık sık kırılmaktadır. Tekrar gözlük alımı 2-3 ayı bulmakta ve mağduriyet yaşamaktayım. ----Aileme aldırmış olduğum kontak lenslerimi kurum idaresi 7 aydır tarafıma vermiyor. Bundan dolayı psikolojik sorun yaşamaktayım. Mağdur durumdayım. Bana yardımcı olmanızı siz büyüklerimden rica ediyorum.

73. **07.09.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden mektup yoluyla başvuruda bulunan F.Y; Corona salgınına karşı önlemlerin yetersizliği, havalandırma süresinin bir sate düşürülmesine bağlı sorunlar-----**Dünyada ve Türkiye'de yayılan korona virüs salgınına ve aşırı yaz sıcaklarına rağmen havalandırma hakkımızı yalnızca 1 saat kullanabiliyoruz. Kaldığımız hücreleri havalandırabilme, gün ışığından ve temiz havadan yararlanabilme olanaklarımız kısıtlandığından kaynaklı, bağışıklık sistemimiz zayıflamakta v hastalıklara yakalanma riskimiz artmaktadır. Bu hastalıkların başında bilindiği gibi korona virüs gelmektedir. Hava sirkülasyonunun, havalandırmanın, hijyen koşullarının olmadığı yerde hastalıkların bulaşma riski de artmaktadır. Günün 23 saati kapalı bir hücrede bulunan bir insanın hastalıklara karşı tedbir alması, bulunduğu hücreyi yıkayıp kurutması, kendisinin de temiz havadan yararlanması ve sporunu yapması ne kadar mümkün olabilir? Açıktır ki bu uygulama insan sağlığını hiçe saymaktadır. Bulunduğumuz hapishanede ağırlaştırılmış koşullarda yaşayan ve korona virüse yakalanan tutsak olduğu da biliniyorken bu koşulların iyileştirilmesi daha da önem arz etmektedir. Bu hapishanede sorunun çözüme kavuşturulabilmesi adına diyalog kurabileceğimiz bir muhatap dahi bulamıyoruz.Pandemi koşullarında en önemli kuralın hijyen olduğu, bulunulan alanın dezenfekte edilip havalandırılması olduğu Sağlık Bakanlığının açıklamalarında, kamu spotlarında vurgulanmaktadır. Ayrıca Adalet bakanlığının bir öneri yazısı ile hapishanelerdeki ağırlaştırılmış hükümlülerin havalandırma süresinin uzatılmasını istediği de bilinmektedir. Sonuç olarak, pandemi koşullarında kişisel ve mekânsal temizliğimizi sağlayabilmemiz, gün ışığından ve temiz havadan yararlanabilmemiz, bulunduğumuz ortamı havalandırabilmemiz, spor yapma imkânı bulabilmemiz, dolayısıyla hastalıklardan korunabilmemiz için ülke genelindeki hapishanelerin ağırlaştırılmış hükümlülere uyguladığı havalandırma süresi, Adalet Bakanlığının tavsiyesi ve Sağlık Bakanlığının pandemiye ilişkin önerileri de dikkate alınarak havalandırma süremizin diğer hapishanelerde olduğu gibi, en azından 3-4 saate çıkarılması yönlü en temel insani talebimizin kabul edilmesini istiyoruz.

74. **08.09.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesinden gönderdiği mektubunda H.B;** akciğerinde iyileşmeyen ve kanamaya neden olan yaralar, hastalığı nedeniyle karasal iklimi olan bir şehre sevk talebi---Size Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden yazıyorum. Batmanlıyım, 14 yıldır içerideyim ve müebbet hükümlüsüyüm. Birden çok sorun var aktarmak istediğim: ----Babamı 25.07.2020 tarihinde kaybettim. Batman il merkezinde ikamet ediyordu. Ağır hastaydı ve 12 yıldır yatağa bağımlı yaşadığından ziyaretime gelemiyordu. Batman (veya yakın bir şehre) gidebilmek, böylelikle babamı görebilmek için 12 yıl boyunca sevk talebinde bulundum. 12 yıl boyunca "kapasite dolu" gerekçesiyle sevk taleplerim reddedildi. Babamı göremedim. -------Annem yaşlı ve hasta. Ziyaretime iki yıldır gelemiyor. Ekte (mektubun ekinde), size yolladığım sağlık raporu, daha doğrusu "ceza infazının ertelenmesine" dönük talebime Adli Tıp Kurumundan verilen yanıt var. Oradan da inceleyebileceğiniz gibi 2016 yılından bu yana her yıl akciğerlerimdeki rahatsızlık artarak devam etmiş. Bu ilin nemli iklimi sağlık sorunlarımı artırmakta. Broşektazi'dir. 2018'de yakalandığım zatürreden kalma akciğer deki yara hala iyileşmemiş.Yılbaşından bu yana 6 defa kanama atakları oldu. Yoğun ağrı ve kanama artmasından dolayı 06.07.2020 tarihinde Kocaeli Devlet Hastanesine götürüldüm. Doktor akciğer tomografisi istedi. Kan durduran ve öksürük kesen haplar yazdı. Bir de iki ayrı çözeltici (sprey) reçete edildi. Kan ve balgam

tahlilleri alındı. -------09.07.2020 tarihinde de tomografi çekildi. Ancak bir aydan fazla zaman oldu hala sonuçları bekliyorum. Ağrılar ve kanama (belli aralıklarla) devam ediyor. -----Üç yıl önce doktor, her yıl grip aşısı ve zatürre aşısı yaptırma gerektiğini söylemişti. Zatürre aşısını yaptırdım ancak geçen sonbahar grip aşısını yaptıramadım. Piyasada tükenmişti, öyle söylenmişti. Bu yıl Eylül ayında grip aşısı yaptırmak için tekrar talepte bulunacağım (elbette doktor reçetesi var). Fakat bulunabilecek mi bilmiyorum.Sözün özü her kış daha da ağırlaşan akciğer hastalığım var. 2016 yılında başvurum kabul edilip karasal iklimi olan bir yere nakil edilsem belki bu kadar kötüleşmezdi bu hastalık. Şuan kapanmayan bir yara var. Kanama atakları da artan ağrılar da bezdirici.

75. **29.09.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan A.O.K için İHD Genel Merkezine ulaşan ve e-mail yoluyla şubemize gönderilen başvuruda Yunanistan Kordellos (Atina) Erkek Hapishanesinden S.O.Ö, İ.Z, S.Ç, H.K, Kordellos (Atina) Kadın Hapishanesinden H.S, H.K, Grevena Hapishanesinden H.D, Patra Hapishanesinden A.S ve Malandrino Hapishanesinden A.E.G, B.A :** hapishanede kalamayacak kadar hasta olması ve hapishane koşullarında tedavi edilemediğinden tahliye edilmesi talebidir----Bu mektubu yazma nedenimiz, Tekirdağ 1 No'lu F tipi hapishanesindeki 20 yıldır tutuklu olan devrimci tutsak A.O.K'nin sağlık durumu hakkında bilgi vermektir. A.O.K 11 yılı cunta hapishaneleri, 20 yılı F tipi tecrit hücreleri olmak üzere toplam 37 yıldır hapishanede olan devrimci bir tutsaktır. Şu anda Tekirdağ 1 No'lu F tipi hapishanesinin tecrit hücrelerinde, yemek, banyo, tuvalet, yatmak, giyinmek vb. hiçbir ihtiyacını kendi başına göremeyecek kadar fiziken rahatsızdır. Fiziki rahatsızlıklarının yanında nörolojik ve bilincinin yerinde olmaması gibi rahatsızlıkları vardır. … tedavi olabilmesi için tahliye olması şarttır. Ne hapishanenin tecrit hücrelerinde ne de hastanelerin mahkûm koğuşlarında tedavi yapılması mümkün değildir. Çok yakın zamanda ölüm orucu direnişçisi Av. Ebru Timtik'in hastanenin mahkûm koğuşunda nasıl katledildiğine tüm dünya tanık olmuştur. A.O.K'yi bu hale getiren F tipi tecrit hücrelerinde tutulması, işkencedir, cinayettir, devrimci tutsaklardan intikam almaktır, sağlığının bu duruma gelmesinin tek nedeni TECRİT işkencesidir.----F Tipi tecrit hapishanelerinin açıldığı 2000 yılından bugüne geçen 20 yılda yüzlerce tutuklu ve hükümlü tecritin neden olduğu hastalıklardan dolayı hayatını kaybetti. 2019 hapishane raporuna göre Türkiye hapishanelerinde 457'si ağır 1333 hasta tutuklu vardır. Bunlar hapishanelerin köhne hücrelerinde ölüme terk edilmişlerdir.

76. **08.10.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan Y.İ için derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan D.:** kronik hastalık, uzman olmayan revir doktoru tarafından ilaç değişimi sonrası ciddi sağlık sorunları, tek başına karantina uygulaması, hastane sevkinin yapılmaması-----Y. Tekirdağ 2 Nolu F Tipi hapishanesinde ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olarak kalmaktadır. Birçok kronik rahatsızlığı vardır ve İHD'nin hasta mahpus listesinde yer almaktadır. Bir hafta kadar önce varis ağrıları nedeniyle revire çıkmış ve revir doktoru tarafından daha önce kullanmadığı bir ilaç verilmiştir kendisine. Müvekkil ilacı kullanmaya başlamış, 4 gün sonra (02.10.2020) sabah uyandığında baş dönmesi ve göz kararması yaşamıştır. İlk başta çok önemsememiş ancak ilerleyen saatlerde baş dönmesi geçmemiştir. İlacın yan etkilerinde baş dönmesi, baş ağrısı, mide bulantısı gibi yan etkileri olduğunu görmüş. Akşam saatlerinde baş dönmesine ek olarak mide bulantısı ve baş ağrısı da eklenmiştir. Bunun üzerine müvekkil ilacı kullanmayı kesmiştir. Cumartesi günü (03.10.2020) durumu daha da kötüleşmiştir. Baş dönmesi geçmediği gibi baş ağrısı artmış, mide bulantısı devam etmiştir. Öğlene doğru ateş basmış ve kollarında titreme başlamıştır. Bunun üzerine aynı hücrede kaldığı arkadaşları gardiyanları çağırmıştır. Yapılan ilk müdahale (nabız, tansiyon, ateş ölçümü) ile çözüm olunamayacağı anlaşılınca ambulansla Tekirdağ Devlet Hastanesine götürülmüştür. Burada kendisine serum takılmış, kan alınmış ve tomografi çekilmiştir. Tomografi sonucunda olumsuz bir sonuçla karşılaşılmamıştır. Ancak nöroloji ve dâhiliyeye sevki gerektiği

belirtilmiştir. Daha sonra hapishaneye geri getirilmiş, karantinaya alınmıştır. Şu an 2 katlı hücrede tek başına kalmaktadır. Verilen ilaçlar nedeniyle mide bulantısı geçmişse de baş dönmesi ve denge kaybı devam etmektedir. Yürümekte zorlanmaktadır. Bu haliyle tek başına kalması mümkün değildir. Düz yolda bile tek başına yürürken zorlanmaktadır. Kaldığı karantina hücresinde yataklar üst katta, tuvalet ve mutfak alt kattadır. 05.10.2020 günü tekrar revire çıkmış ve hastane sevki talep etmişse de nöroloji ve dâhiliye sevki henüz yapılmamıştır. Kendisi ile 07.10.2020 günü yaptığım görüşmeye gelirken gardiyanlar koluna girmiş, görüş odasının kapısından sandalyeye kadar da duvara tutunarak gelmiştir. Görüşmenin başında baş dönmesi nedeniyle 5-10 dakika konuşamamıştır. Hücre arkadaşları riskleri kabul ederek Yaşar'ın karantina koğuşundan kendi hücrelerine geçirilmesini istediklerine dair dilekçe vermişlerse de bu dilekçe dikkate alınmamıştır. Müvekkilim Yaşar ciddi baş dönmesi ve denge sorunu olmasına rağmen tek başına karantinada/tecritte tutulmaktadır. Durumu acil olmasına rağmen hastane sevkleri yapılmamaktadır.

77. **30.10.2020 tarihinde Kandıra 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinden Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan A.O K. için gönderdiği mektubunda Ö.T: Hastalıkları nedeni ile yürüyemez hale gelen A.O.Köse için tahliye isteği -----** "Merhaba, öncelikle Kandıra 1 Nolu F Tipi Hapishanesinden selamlarımı gönderiyorum.Hasta tutsaklar konusundaki duyarlılığınızı bildiğim için kapınızı çaldım. Bir hasta tutsak olarak kapınızı yine bir hasta tutsak için çalıyorum. Biliyoruz ki 591'i ağır olmak üzere ülkemizde 1546 hasta tutsak vardır. 37 yıldır tutsak olan, 37 yıllık tutsaklığının 26 yılını tecrit hücrelerinde geçiren A.O.Köse onlardan biridir. Yüksek tansiyon sonucu felç geçiren A.O. yürüyemez hale geldi. Fakat tekli hücrelerde tutulmaya devam ediliyor. A.O. Köse Tekirdağ 1 Nolu F Tipi hapishanesinden tahliye olmalıdır. Zaman geç olmadan. Sizden bu konuda duyarlılık bekliyorum. Çalışmalarınızda başarılar.

78. **03.11.2020 tarihinde deneğimize gelerek Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan A.O. K için başvuruda bulunan N. F. E.: tek başına kalamayacak derecede ağır hastalık----**Ali Osman Köse 65 yaşının üzerinde olup 37 yıldır farklı hapishanelerde tutulmuştur. Ağır müebbet hükümlüsüdür. Temmuz ayında (destek amacıyla) girdiği açlık grevini tamamlayamamış ve 8. Gününden itibaren fenalaşmıştır. 8. Günden sonrasını hatırlayamamaktadır. Temmuz ayında hastaneye kaldırılmış ve bir süre hastanede tutulmuştur. Hapishaneye geri getirildikten sonra yaşadığı tıbbi sorundan kaynaklı yürüyememeye başlamış ve hafıza kaybı yaşamıştır. Daha sonra müvekkille yapılan görüşmelerde ayak damar yollarında da sorunlar olduğu gözlenmiştir. Müvekkil ile en son görüşmemiz 30 Ekim 2020 tarihinde olmuştur. Bu görüşmemizde müvekkili daha önce yaptığımız Adli Tıp Kurumuna sevk talebimize istinaden hastaneye sevk edildiği ve çeşitli bölümlerde muayene edildiği görülmüştür. Ayrıca beyin MR'ı için gün verileceği müvekkile söylenmiştir. Müvekkil şu an tek başına kalamamaktadır. Hafızasında yer yer kayıplar olduğunu ifade etmiştir. Özellikle yakın zamanı hatırlayamamaktadır. Ayak damarlarında yaşadığı sorun ise devam etmektedir. Müvekkilin aynı rahatsızlığı tekrar yaşama ihtimali yüksektir.

79. **06.11.2020 tarihinde Maltepe 1 Nolu L Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda G.O:** Kronik hastalık, infaz durudurma istemi doğrultusunda hastane sevki sırasında hasmane, onur kırıcı, kötü muamele---Uzun bir süredir cezaevindeyim. On yıldan fazladır ağır kronik (KOAH) hastalıkla uğraşıyorum. Hastalık üzerine bana verilen hastane ve ATK raporlarını daha önce size gönderdiğimden tekrardan üzerinde durmuyorum. Arada sırada durumumla ilgili derneğinizle paylaşımda bulundum. Fakat uzun süredir sizden paylaşım alamadım. Yakın tarihte burada karşılaştığım bir sorunu sizinle paylaşmak istediğim için yazıyorum.------26.08.2020 tarihinde Adalet Bakanlığına başvuruda bulundum. 15 Nisan 2020 tarihinde çıkarılan yeni infaz düzenlemesinin 7242 sayılı yasanın 33. Maddesi kapsamında: kronik

ve ölümcül riski yüksek olan hastalık grubunda sayılacak KOAH hastalığım sebebiyle kalan 4 yıllık cezanın infazı durdurularak tahliye talebinde bulundum. 26 yıldır cezaevindeyim. Bunun üzerine 16 Eylül 2020 tarihinde sağlık kurulu heyetinden rapor alınması için Kartal Dr. Lütfü Kırdar Hastanesine götürüldüm. Kayıt işlemleri yapıldı. Ardından 23 Eylül, 5 ve 7 Ekim tarihlerini kapsayan toplamda 3 kez polikliniklere götürüldüm. Götürüleceğim poliklinikler bitmediği nedeniyle 9 Ekim tarihinde bir kez daha hastaneye çağrıldım. Hastaneye gitmek için gelen askerlerden, cezaevin mahkûm kabul bölümünde arama adı altında insan onurunu zedeleyen bir saldırganlıkla karşılaştım. Anlamsız dayatmalarını, saldırgan tutumlarını kabul etmedim. Çünkü bana dayatılan, yasal mevzuat dedikleri uygulamalarla hiçbir alakası olmayan bir uygulama idi. Tamamen keyfi ve hasmane duyguların tezahürü olan yaklaşımlarını kabul etmeyince sözlü hakarete uğradım ve askerlerce hırpalandım. Fiziki şiddet, işkence ve sözlü hakaretler, psikolojik baskı, kameraların bulunduğu bölümde gerçekleşti. Bu saldırgan tutumlar karşısında can güvenliğim kalmamıştı ve hastaneye gitme koşulları kalmayınca koğuşa geri dönmek zorunda kaldım. Dolayısıyla pandemi sürecinin yarattığı risk altında kalmaya devam ediyorum, başka yapabileceğim bir şey kalmamıştı. Bırakalım tedavi olma hakkının engellenmesini can güvenliğimiz kalmadı. Hayatımız risk altında ve pervasız bir saldırganlıkla karşı karşıyayız. Mevzu sadece tedavi olmamızın engellenmesi değil, hasmane duyguların açık bir saldırganlıkla kendisini bize karşı göstermesinden kaynaklı hastaneye gitme koşullarının ortadan kalkmasıdır.------Yaşanan bu durumu Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı nezdinde suç duyurusunda bulunarak aktardım. Akabinde Adalet Bakanlığına yazdım. Bir şeyin çıkacağını sanmıyorum. Yine de yasal yollarla yapılması gerekeni zamanında yapmaya çalıştım.

80. **08.11.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan K.K için derneğimiz Hapishane Komisyonuna e-mail yoluyla başvuruda bulunan G.:** sağlık durumuna uygun olmayan, yaşamını riske atan koşullarda sürgün sevk, kötü muamele, revire sevk talebinin kabul edilmemesi : 07.08.2020 tarihinde yaptığı başvuruyu tekrarla 31 temmuzdan bu yana babası ile görüşemediğini aktarmıştır

81. **13.11.2020 tarihinde Bursa H Tipi Hapishanesinde tutulmakta olan Y.Z.L için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan H.:** Kronik hastalık, corona pozitif, kalabalık karantina, durumu hakkında bilgilendirilmeme, karantina sonrası yeniden covid pozitif ----"Merhaba. Eşim Bursa H tipi kapalı cezaevinde 46 aydır FETÖ damgası vurularak tutuklu yargılanmaktadır. 31 aydır da dosyası Yargıtay'da bekletilmektedir. Bursa İl Sağlık Müdürlüğünde 24 yıl doktor olarak idarecilik yapmıştır. Pandemi başlangıcından bu yana çeşitli yerlere başvurup endişemizi bildirmemize rağmen hiçbir cevap alamamıştık. Eşim doktor olduğu için ve cezaevi şartları çok kötü olduğu için "eğer pandemi buraya girerse kimse sağ çıkamaz." diyordu. Ayrıca geçen kış bu ortamdan dolayı astım ve hipertansiyon hastası oldu. Risk grubundaydı zaten. Nitekim 29 Ekim günü o korktuğumuz şey başımıza geldi. Edindiğimiz bilgilere göre iki görevli koğuşlara maskesiz girip konuşma yapmışlar. İki gün sonra onların Covid testi pozitif çıkmış sonrasında girdikleri bütün koğuştakilere de (70 kişi) virüs bulaştı. Eşim de bunların arsındaydı. Bunların arasında yoğun bakıma kaldırılanlar da var. 29 Ekim'den bu yana karantina koğuşunda kalabalık bir ortamda tutuluyorlar. Bu arada bütün görüşler iptal edildi. Kendisinden hiçbir türlü haber alamadık. Bugün (13 Kasım) itibariyle ikinci Covid testi de pozitif çıktı. Karantina süresi bitmiş olmasına rağmen hastaneye kaldırılanlar oldu. Öyle bir ortamda iyileşmenin mümkün olmayacağını düşünüyoruz, haber alamıyoruz ve çok endişeliyiz. Eşim risk grubunda olduğundan dolayı tahliyesini istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

82. **15.11.2020 tarihinde Gaziantep L Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda B.D;** Covid bulaş riski, kronik hastalıklar, tedavi hakkının yaşamını tehlikeye sokacak şekilde engellenmesi : 15 .08.2020 tarihli mektubundaki anlatımlarını tekrarlamıştır.

83. **25.11.2020 tarihinde Silivri Kapalı Cezaevi (9 Nolu)dan gönderdiği mektubunda S.A:**
Kronik hastalıklar,mektupların gönderişmesinde gecikme, tecrit ------Sağlık durumum. Şöyle ki: moral motivasyonum iyi. Romatizmal ağrılar beni çok yoruyor. Hepatit B (kronik-taşıyıcı) taşıyıcısıyım. Prostat kanseri tedavisi sonrası çok rahatsızlık yaşadım. Radyasyon ve ilaçların etkisi olabilir. Bu pandemi koşullarında hiç hastaneye gidesim gelmiyor. Zaten iki ay hastanede kaldım. Nasıl o koşullarda dayandığımı anlatamam. Yedi yirmi dört ışıklar yanıyor, lavabo yok. Yürüyecek yer yok. Oku-yaz-düşün öyle aştım. Ama bedenen yıprandım. Prostat tedavisi sonrası ilk tahlil sonuçlarım iyi çıktı. (PSA, 0,003). Üç ayda bir kontrole gideceğim. Kampüs hastanesi var. Yakındır. Sıkıntı olmadan gidip geliyorum. Hepatit tahlilleri için de Bakırköy'e gidip geliyorum. Romatizmal tedavi için de yapılacak bir şey yok. -----Kendimle konuşuyorum. Tecridi aşmamın en iyi yolu kendine takılmak, kendine yoldaş olmak. Hem konuşuyorum hem de kendimi dinliyorum. Özgürleştiriyorum yalnızlığı. Sizlere iki satır yazmak bile büyük bir tutku. Kendi dünyama hapsolmayacağım. İnsan olmanın tüm güzellikleri seninledir burada. Panoptikon'a hiç kafayı takmadan gülüyorum, okuyorum, yazıyorum, düşünüyorum, düşünüyorum, bir de saz çalıyorum. Söylüyorum da. Müziksiz hayat olmaz. Tüm evren beni dinliyormuş gibi sesimi özgür bırakıyorum. Kitap çalışmalarım var. Onlarla uğraşıyorum.------Mektuplar konusunda sıkıntı yaşıyorum. Geçen hafta müdürlüğe dilekçe yazdım. Üç ay boyunca bekletilen mektuplarım var. İadeli taahhütlü yollamama rağmen buradan çıkan kimi mektuplarım diğer hapishanelerde verilmiyor. Yazıştığım arkadaşlarımla iletişim kopabiliyor.

84. **28.11.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda M.T- H.A- F.D:** covid önlemleri yetersizliği, maske eldiven verilmiyır, eldezenfektanı parayla satılıyor, sosyal faaliyetler yasağı, dışarı ile iletişime kısıtlama getirlmesi ----Tüm dünyanın Covid-19 salgınından dolayı yoğun mücadele içinde olduğu bu dönemlerde en büyük riski cezaevleri taşımaktadır. Fakat bu gerçekliğine rağmen hem gerekli tedbirler alınmıyor hem de virüs bahanesiyle birçok hak ihlali yaşanıyor. -----Sağlık Bakanlığının açıkladığı ve hükümetin de yirmi dört saat propagandasını yaptığı bedava maske dağıtımı, maalesef devletin sorumluluğunda olan biz tutuklu ve hükümlülere henüz dağıtılmamıştır. Bırakın bedava dağıtmayı paramızla bile alamıyoruzYine temel bir ihtiyaç olan el dezenfektanının bizlere bedava dağıtılması gerekirken kantinden fahiş fiyatla (35 TL) almamız isteniyor. Ki, kantinde el dezenfektanı diye satılan da, içinde zehirli maddeler bulunan, cilde zarar veren yakıcı bir dezenfektandır.Virüs bahanesiyle tüm sosyal faaliyetler kaldırıldı. Ziyaretler olmadığından doğal olarak ailelerimiz ihtiyaçlarımızı koli ile göndermektedir. Fakat koliler de virüs bahanesiyle verilmiyor. Depodaki eşyalarımıza ihtiyacımız olduğunda da "depo kapalı" bahanesi ileri sürülüyor. Şu an bu sıcakta birçok arkadaş kışlık elbiselerle idare ediyorlar. ------Korona virüse karşı en iyi savunma hijyen ve sağlıklı beslenmedir. İnfaz yasası çıktıktan sonra bizlere on gün boyunca yemek verilmedi. Yemek mahiyetine kişi başı her öğün poşetlerde olan bir tane çorba verildi. Yazdığımız onca dilekçeye rağmen yemekler halen düzeltilmiş değil. Aylardır berbere malum gerekçeyle çıkarılmıyoruz. Odalara makas ve makine verilmesine dönük taleplerimiz de görmezden geliniyor. Tecrit içinde tecrit durumuna bir de bu sorunlar eklenince psikolojik etkinin yanı sıra virüsün bulaşma riski ve kaygısı da artıyor. Bu sorunları konuşmak için müdürle görüşme talebimiz de aynı gerekçeyle gerçekleşmiyor.

85. **03.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek Bakırköy Kapalı Kadın Hapishanesinde tutulan D.G için yazılı başvuruda bulunan M..:** pandemi koşulları nedeniyle tedavi hakkı engeli-----"6 yıldır hapishanede yatmakta olan D.G yaklaşık 2 yıldır bel fıtığı sorunu yaşıyordu. Son aylarda ciddi şekilde ağrı, güç kaybı yaşamaya başladı. Gittiği Bakırköy Devlet Hastanesinde tedavi gördü ve ameliyat olmasına karar verildi. Ablam D., pandemi önlemlerinden dolayı ameliyat olduktan sonra cezaevinde tek kişilik hücrede kalmayı reddetti ve ameliyat olmadı. Şu anda kendi kişisel ihtiyaçlarını arkadaşları karşılıyor. Ameliyatı reddettiği için şu anda durumu daha da ağırlaştı. Hastaneye gitmek istiyor ama pandemiden dolayı izin verilmiyor.

86. **04.12.2020 tarihinde Silivri 6 Nolu L Tipi Kapalı Hapishansinden gönderdiği mektubunda H.S:** kronik hastalık, hastane sevkleri nedeniyle üç aydır 40-50 kişilik karantina koğuşunda tutulma, corona bulaş riski, -----Üç ayı geçkin bir süredir yine karantina altında tutuluyorum, hastaneye olan sevklerim nedeni ile. Kolonoskopi ve endoskopi yapılacak uyutularak. Sanırım parça alacaklar olabilir. Tomografi sonucu bu karar çıktı. Normal şartlarda benim bu yılsonunda tahliye olmam gerekli ama olamıyorum. Son bir yıldan erken açığa çıkmayı 1 günle kaçırıyorum. Zaten şu an resmi raporlarıma göre %58 engelliyim. Kurumsal bir karar, 8 yıl kapalı cezası olanlar tahliye oldu. 14 ay cezam kaldı. Sağlıklı tedavi olabilmem için elektronik kelepçe dâhil takıp bırakmadılar. Bazı arkadaşlar bir avukat uğraşsa seni tahliye edebilir diyor. Engelli raporum süreğen, ömür boyu diyor. Astım var, akciğer solunum enfeksiyonu var. Kolon kanseri 3. Evre, ortopedik engel. Çok durum var da uğraşacak sağlam bir resmi birey lazım. Ben yazıyorum, beklemede üst mahkemede. İtiraz et diyorlar. Belki sizin orada olan avukat arkadaşlar bu konularda yasal prosedür için yapmam gerekeni bilirler. 45-50 kişilik karantina koğuşunda virüse yakalanmam an meselesi.

87. **08.12.2020 tarihinde 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesinden gönderdiği mektubunda Y.C-B.T- R.G: -----**Sizler de tahmin edersiniz ki cezaevleri açısından bu virüs ciddi bir tehdit kaynağı olmaktadır. Hijyen ve beslenme koşullarının ya hiç olmadığı ya da çok sınırlı olduğu, bağışıklık açısından bünyelerin çok zayıf olduğu bu alanlarda bu virüsün tutsaklara bulaşması beraberinde çok trajik sonuçları getirecektir. Cezaevlerinin tümü dezavantajlı grup olsa da, özellikle yıllardır kanayan bir yara olarak durumları gittikçe ağırlaşan ve sağlık sorunları derinleşen hasta arkadaşlarımız daha yüksek bir risk grubunu ifade ediyorlar. Öyle ki bu arkadaşlarımızdan bazıları onlarca yılını mahpusluk olarak geçirmektedirler. Her ne kadar bu konuda yürütülen çalışmaları kısıtlı imkânlarımızla yazılı ve görsel basın üzerinden takip ederek öğrenmeye çalışsak da maalesef yürütülen çalışmalar istenilen toplumsal duyarlılığı oluşturamamakta, karar vericiler üzerinde bir basınç oluşturamamaktadır. Durumun aciliyet arz etmesi bakımından özelliklerin sizlerin sesimiz olmanız için yazıyoruz.

88. **16.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek Metris R Tipi Hapishanesinde tutulan A.T için yazılı başvuruda bulunan M. Z.:** hapishanede kalamaz raporuna ragmen serbest bırakılmama---"Ağır hasta mahpus A.T, boyundan aşağısı felçli olmasına ve ATK tarafından kendisine "cezaevinde kalamaz" raporu verilmesine rağmen "toplum güvenliği açısından tehlikeli olduğu" iddia edilerek serbest bırakılmamıştır. 15.12.2020 tarihinde muayene eden hekim, vücudunda ağır enfeksiyon olduğunu ve hastanede tedavi edilmesi gerektiğini söylemiştir. Buna rağmen mahpus hapishaneye geri gönderilmiş ve tedavi edilmemiştir. İHD'nin tahliyesi için çalışmalar yapmasını talep ederim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

89. **24.12.2020 tarihinde Sincan Kadın Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda F.A: tekli ring aracı, hastaneye gidiş gelişte darp kötü muamele, tedavi ve kontrollerin yapılmaması, uzun karantina uygulaması ----**Yaklaşık beş yıla varan süredir tutuklu bulunmaktayım. Uzun tutukluluğumun bile bir hak gaspı olması bir yana bu süreçte yaşadığım sağlığım ile ilgili sorunları sizinle de paylaşmak istiyorum. Duyarlılık göstereceğinize ve gereğini yapacağınıza inanıyorum.------2019 yılı Nisan ayında Ankara

Numune Hastanesinde anal fistül ameliyatı geçirdim. Ameliyattan sonra hapishane idaresinin çıkışlarda parmak izi okutma dayatması ve insani olmayan tekli ring gibi sebeplerle aylarca doktoruma ulaşamadım ve kontrollerim gerçekleştirilemedi. Hapishanede gardiyandan aldığım tekme sonucu ameliyat bölgem açıldı. Daha önce ameliyat bölgesinde gelişen enfeksiyon arttı ve bacağımda uyuşmalar başladı. 2 yıldır ağrı kesici kremlerle ve haplarla antibiyotik kullanarak ayakta duruyorum. Tekrar eden fistüller için en az iki ameliyat daha geçirmem gerekiyor. -------Ayrıca kalbimde aort anevrizması oluşumu tespit edildi. Anemi hastasıyım. Tiroide bağlı nodülüm var. Astım hastasıyım. Midemde polip oluşumu ve pirinç, patates gibi besinlere alerjim var. -----Ceza ertelemesi için sağlık kuruluna sevk edildim. Ülkenin en büyük pandemi hastanesine defalarca gitmem gerekti. Aylardır karantinadayım. Sağlık kurulu ise (Ankara Şehir Hastanesi) beni dinlemeden dosyamı daha incelemeden hapishanede kalmama bir engel olmadığına karar verdi ve 3 ayda bir kontrolümün uygun olduğunu belirtti. Yani yine bir pandemi hastanesine haftalarca gitmem bekleniyor. Ankara'da Şehir Hastanesi ve Dışkapı Hastanesinde sağlık kurulları çok ağır hastalara dahi hapishanede kalamaz raporu vermiyor ve bu sebeple hayatını kaybeden tutsaklar var. Görevini yerine getirmeyen ve hayatımızı tehlikeye sokan, sağlık kurulunda görevli kurul başkanı Prof. Dr. … ve Başhekim…den şikâyetçiyim. Tarafıma verilen sağlık kurulu raporu ile tahliyem engellendi ve Covid-19 sebebiyle 2 yıldır ertelenen ameliyatım tamamen askıya alındı. Geçici çözümler için gittiğim her hastane sonrası, hücrede kalamaz raporum olmasına rağmen daha ağır koşullarda karantina için hücreye kapatılıyorum. Son hastane sevkimden sonra kapatıldığım hücrede banyoda düşüp yaralandım ve arkadaşlarıma ulaşamadım. Ayrıca da kapalı ortamda ve hareketsizlikten astım ve eklem rahatsızlıklarım arttı. Bastonsuz yürüyemiyorum ve gelişen enfeksiyonlardan kaynaklı oturamıyorum.----Tüm bunlara rağmen hapishane reviri doktoru ve kampüs hastanesinde verilen hücrede kalamaz raporuna rağmen karantina bahanesiyle hücreye kilitlendiğim yetmezmiş gibi şimdi de hapishane idaresi haklarımı talep ettiğim için verdiği hücre "cezalarını" görüş yasağına çevirmekten vazgeçti. Hem de salgının yükselişte olduğu bir süreçte revir ve kampüs doktorunu artık yeterli görmediğini söyleyen hapishane idaresi, sağlık kurulu raporu istiyor. Beni tüm tetkiklerimin yapıldığı hastane dışında bu hastaneye sevk ettiler. Şimdi başka bir pandemi hastanesine hücrede kalamayacağım anlaşılsın diye defalarca gitmem ve defalarca karantina için hücreye kapatılmam gerekiyor. Aylardır kabule dilen revir, kampüs raporlarının böyle bir süreçte kabul edilmemeye başlamasının sebebi belirtilmiyor. Tüm ameliyatlar durdurulurken, Covid öncesi bile kabul edilen raporun Covid sürecinde edilmemesi sağlığımızı tümden bozma kastı gütmektedir. Üstüne üstlük kaldığımız hücrelerin banyo tuvaletinin tavanından atık su akıyor ve defalarca enfeksiyon hastası olduğumu belirtmeme rağmen tadilat yapılmıyor. Alerjim olmasına rağmen patates ve pirinçsiz yemek verilmediği gün yok.--Sağlık ve tedavi hakkımın engellenmesi konusunu önemseyeceğinize ve ilgileneceğinize olan inançla çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum.

3 - İşkence, Kötü Muamele

(Darp – Tehdit – İşkence – Kötü Muamele – Çıplak arama –- Ters Kelepçe Uygulaması- Tekmil Dayatması – Hücreye Konulma- Keyfi Disiplin Cezaları- Sürgün) Ayrımcılık- Görüş Yasakları- Sohpet spor hakı yasakları

(Bu bölümde derneğimize yapılmış 57 başvuru örneklenmiştir)

1. **08.01.2020 tarihinde İHD Mersin Şubesinden e-mail yoluyla gelen başvuruda T.:** fiziksel ve psikolojik baskı, kitaplara, kıyafetlere el konulması ---*"Edirne F Tipi Kapalı cezaevinde yatmakta olan kardeşim K.A, haftalık telefon görüşmemizde cezaevi müdürü tarafından sürekli fiziksel ve psikolojik baskı, işkence*

gördüğünü bize söylerken hatlar sürekli kesiliyor. "Gece 2,5-3'te dronla üzerimizde sürekli geziyorlar, kitaplarımıza el konuluyor, kıyafetlerimize el konuluyor" diyor ve sürekli baskı ve işkence ederek açlık grevine girmeleri için psikolojik baskı uyguluyorlar." şeklinde beyanda bulunmuştur.-----**20.01.2020 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesinden e-mailler gönderilen başvuruda T.S:** telefon görüşmesi sırasında tekmil dayatması, tahrik, arama adı altında eşyaların tahrip edilmesi, günlük gazetelere sınırlama getirilmesi, uzaklık ve ekonomik yetersizlikler nedeniyle aile ziyaretlerinin aksaması, sevk talebinin karşılanmaması-------*"Tekirdağ 2 nolu F Tipi CİK de bulunan oğlum A. ile haftalık olağan telefon görüşmelerimiz oluyor. Dün … tarihinde yine 10 dakikalık gerçekleştirdiğimiz telefon görüşmesinde, cezaevi idaresinin baskılarına maruz kaldığını söyledi. Telefon görüşmelerinde tekmil dayatmasına maruz kaldıklarını, odalarda yapılan aramalarda eşyalarının dağıtıldığını, Yeni Yaşam gazetesinin kendilerine verilmediğini söyledi. Ayrıca gardiyanlar tarafından tahrik edici hareketlere maruz kaldıklarını belirtti. Oğlumun bulunduğu cezaevinde maruz kaldığı ihlalleri kabul etmiyorum. İnsani ve hukuki değildir. Bu konuda derneğinizden bu ihlallerin önlenmesine yönelik girişimlerde bulunması ve yardımcı olmasını istiyorum. Ayrıca yaşadığım şehir olan … ile oğlumun bulunduğu Tekirdağ hapishanesi mesafe olarak birbirine uzak olduğu için ve yine bir oğlumun da … İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi CİK de bulunduğu için ve maddi imkânlarımız da yeterli olmadığı için çocuklarımın görüşüne aile olarak gidemiyoruz. Bu konuda mağduriyet yaşıyoruz. Bu mağduriyetin giderilmesi için Tekirdağ 2 Nolu F Tipi CİK de bulunan oğlum A.'nin diğer oğlumun bulunduğu İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi CİK'e sevk edilmesi görüşebilme olanaklarımızı daha iyi bir duruma getirecektir. Gerekli girişimlerde bulunmanız için derneğinizden yardım talebinde bulunuyorum."* **ş**eklinde beyanda bulunmuştur.

2. ***11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevi yazılı başvuruda bulunan İ.:Çıplak arama, darp, kitap gazete yasağı, tedavi hakkı ihlali, kelepçeli muayene, şahsi eşyalara ve radyolara el konulması vb, heyet talebi.-*** ------*"17 Ekim 2016 tarihinde Muş'ta bulunan evime yapılan polis baskınıyla gözaltına alındım. Gözaltı esnasında hem ben hem de ailem polis işkencesine ve ağır cinsiyetçi küfürlere maruz kaldık. Kafam silah dipçiği ile vurularak kırıldı. 8 gün boyunca toz ve kir içerisinde bir nezarethanede tutuldum. 25 Ekim'de ise çıkarıldığım Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesince "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandım. 2 hafta Muş E Tipi Kapalı Cezaevinde kaldım. 9 Kasım tarihinde hiçbir gerekçe gösterilmeden Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevine sürgün edildim. 3 yılı aşkın bir süre bu cezaevinde kaldım. Cezaevinin aileme uzaklığı maddi ve manevi olarak olumsuz etkilere neden oldu. Trabzon E Tipi Kapalı cezaevine götürüldüğüm ilk gün çıplak arama dayatmasına maruz kaldım. Kabul etmeyince yaklaşık 10 kişilik bir gardiyan grubu tarafından darp edildim. Hapishanede bulunduğum süreçte birçok kısıtlamaya maruz kaldım. OHAL dönemi içerisinde hiçbir kitap tarafıma verilmedi. Gazete, dergi, kırtasiye malzemeleri de alamadım. Hastane sevkleri çok uzun zamanlara yayıldığı için tedaviler sağlıksız bir şekilde sürüyordu. Hastanede de kelepçeli tedaviye maruz bırakıldım. Odalarımız sık sık basılıp eşyalarımız dağıtılıyor ve bu da moral olarak olumsuz etkilenmelere neden oluyordu. Gardiyanlar sık sık provokatif yaklaşımlar sergiliyorlardı. Radyolarımız kontrol edilme gerekçesiyle toplatıldı ve bir daha geri verilmedi. 25 Ocak 2019'daki karar duruşması için Muş'a getirilmek üzere yola çıktık. 18 Ocak Patnos L Tipi KCİK'de çıplan arama ve darba maruz kaldım. Bir gece Patnos L Tipi Cezaevinde kaldıktan sonra 19 Ocak'ta Muş E Tipi Kapalı cezaevine götürüldüm. Burada da tekrar çıplak arama dayatmasıyla karşılaştım. Kabule etmeyince de darp edildim. 19 Ocak- 6 Mart tarihleri arasında bu cezaevinde kaldım. Bu süre zarfında koğuşa verilmem gerekirken disiplin cezalılarının tutulduğu hücrede tutuldum. Bir buçuk aydan fazla süre tek başıma hücrede tutuldum. Bu süre zarfında psikolojik olarak kötü etkilendim. Hücrede kaldığım süre içerisinde de fotoğraflarımın bulunduğu albümüm ve kıyafetlerim verilmedi. Kıyafetlerimin çoğu, renkleri ya da cepleri gerekçe gösterilerek verilmedi. 6 Mart 2019 tarihinde tekrar Trabzon'a götürüldüm. Burada kaldığım 3 yılı aşkın zaman içerisinde baskı ev kısıtlamalar, maddi ve*

manevi olumsuz etkilenmeme neden oldu. 27 Kasım tarihinde ise uzun tutukluluk gerekçesiyle tahliye edildim.----Gözaltına alındığım esnada ailemle beraber işkenceye maruz kalmamıza ilişkin Muş Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundum. Suç duyuruma "kovuşturmaya yer yoktur" cevabı geldi. ------Talep: 1-Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevine heyet gönderilsin. 2-Mevcut sorunların çözümü için çaba harcansın. 3-Gerekli mercilere yazı yazılsın" şeklinde beyanda bulunmuştur.

3. ***15.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek* Afyon Hapishanesi *nde tutulan A.O için yazılı başvuruda bulunan M.: <u>çıplak arama, darp, kötü muamele, sevk talebi------</u>****"14.02.2020 tarihinde, Bandırma cezaevinde hükümlü olan kardeşim A.O.'nun Afyon Cezaevine sevk edildiğini öğrendim. Ertesi gün annemi arayarak baskıya uğradığını söylemiş. Cezaevine indiklerinde çıplak aramaya zorlamışlar, kabul etmeyince de kaba dayağa ve psikolojik baskıya tabi tutulmuş. Şu anda orada büyük bir baskı olduğunu söylemiş. Kardeşimin insani haklarının korunmasını, haksızlıkların bir an önce son bulmasını ve yapılan işkenceler var ise işkencecilerin cezalandırılmasını istiyorum. Kardeşim Abdullah Onğulu 1994'den bu yana cezaevindedir. Koşullardan dolayı hasta olmuş ve birden fazla hastalığı vardır. Hastalıkları için koşulların daha iyi olacağı başka cezaevlerine sevk edilmesini istedik. Adalet Bakanlığına defalarca başvurduğumuz halde başvurularımıza hiç cevap alamadık. Demokratik bir ülkede bunlar olmamalıydı. …Bu hak ihlallerinin araştırılması için gerekli kurumlara yazı yazılmasını, basınla paylaşılmasını ve avukatların gidip görüşmesini talep ediyorum"***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

4. ***18.02.2020 tarihinde* Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Hapishanesi*nde tutulan M.S.A için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan H. A.: <u>sürgün sevk sonrası çıplak arama, darp, kötü muamele, hücre cezası, kitap, radyo ve eşyalarının verilmemesi. ----</u>****"…Oğlum M. 1999 tarihinden beri cezaevinde siyasi hükümlü olarak bulunmaktadır. En son Bandırma 1 nolu T tipindeyken 12.02.2020 tarihinde Afyonkarahisar 1 nolu T tipi kapalı cezaevine 17 arkadaşı ile nakledilmiştir. Ancak bize cezaevi tarafından bir bilgilendirme olmamış, oğlum haftalık telefon görüşmesinde haberdar etmiştir. Nakledildikleri Afyonkarahisar 1 nolu T tipine geldiklerinde beri hak ihlalleri yaşadığını belirtmiştir. Girişte çıplak üst araması yapılmak istendiği, karşı çıkılınca da fiziksel ve sözlü şiddete maruz kaldıklarını ve bunun sonucunda da tek kişilik hücreye alınıp burada tutulduklarını, halen kitaplarının verilmediğini, hücrede TV radyo semaver dahi bulunmadığını ve muhatap bulamadıklarını sindirmeye çalışıldıklarını belirtti. Bu hususta sizlerin gerekli işlemleri başlamanız ve durumu takip etmenizi rica ediyorum"***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

5. ***21.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek* Afyonkarahisar Kapalı Hapishanesi*nde tutulan H.D, İ.Ç., E.O. için başvuruda bulunan R.S.: <u>Sügün sevk sonrası falaka, fiziksel ve psikolojik işkence, infazın yakılması ----</u>****Kendisinin Haziran 2019'da Bandırma 1 Nolu T Tipi Hapishanesinden tahliye olduğunu belirtip, orada bulunan 18 mahpusun Afyonkarahisar Kapalı Hapishanesine sürgün edildiğini söyledi. Bu kişilere falaka dâhil olmak üzere fiziksel ve psikolojik işkence yapıldığını söyledi. Bu kişilerden biri olan H. D'in zaten 29 yıldır hapiste olması ve infazının yakılmış olması dolayısıyla psikolojik olarak şu anda çok kötü durumda olduğunu söyledi. H. D.'in kardeşinin ve eşinin kendisini görmeye gideceğini ve sağlığından endişeli olduklarını söyledi. Mahpuslar H.D., İ.Ç. ve E. O.'nun aileleri aracılığıyla kendisine ulaştıklarını ve acilen bir avukatın görüşe gitmesini istediklerini ifade etti. Özellikle mahpus H.D'in dayanacak halinin kalmadığını, infazının yandığını eşine söyleyemediğini, eğer söylerse yıllardır bekleyen eşinin bunu kaldıramayacağını ve onunla mutlaka görüşülmesi gerektiğini talep ettiğini söyledi.*

6. ***28.02.2020 tarihinde* Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden *mektup yoluya kendisi ve M.R için derneğimize başvuruda bulunan S..: <u>sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması----</u>****"Bulunduğumuz Espiye L Tipi Kapalı cezaevinde yaklaşık*

olarak 5 aydır kalmaktayız. Haftada sadece 45 dakika spora çıkıyoruz. Bunun haricinde diğer yasal olan aktivite haklarımız engellenmektedir, engellenmektedir. Şöyle ki: Bilindiği gibi ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkındaki kanunun ilgili maddeleri "cezaevinde bulunan hükümlü/tutukluların haftada on (10) saati aşmayacak şekilde spor, sohbet, atölye, kütüphane ve çeşitli kurslar adı altında bir araya gelerek ortak etkinliklere katılma" haklarını düzenlemektedir. Ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi bulunduğumuz Giresun/Espiye L tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü bu yasal olan aktivite haklarımızı hiçbir disiplin suçu işlemememize rağmen ve hakkımızda da hiçbir disiplin soruşturması olmamasına rağmen keyfi bir şekilde engellemektedir., vermemektedir.Güvenlik adı altında ve sadece bize karşı uygulanan ince arama, ayakkabı çıkarma, kimlik gösterme, elleri kaldırma, duvar diplerinde tek sıra askeri nizami şekilde yürüme dayatması gibi onur kırıcı ve farklı muamelelerle karşı karşıya kalmış bulunmaktayız. Bunun yanında aynı odalarda bulunan arkadaşlarımız da bizden uzak, cezaevinin en ücra köşesine yollandılar. Şu an adli ve DAİŞ gibi suç gruplarının odaları arasında kalıyoruz. Bu da gösteriyor ki cezaevi idaresinin güvenlik hassasiyeti denen bir kaygısı yok. Ayrıca ***Mardin E Tipi Kapalı Cezaevinden buraya sürgün gelen M. R. arkadaşımızın hüküm giymemesine rağmen ve yargılaması devam etmesine rağmen Güvenlik Tedbirleri adı altında bir aydan fazladır hücrede tutulmaktadır.*** *Yine bizlere ait olan ve halen cezaevi müdürlüğünde inceleme için bekletilen defter ve ajandalarımız beş (5) aydır keyfi bir şekilde verilmemektedir. Belirttiğimiz bu hususların önemle üzerinde durulmasını ve mağduriyetlerimizin bir an önce giderilmesinin sağlanmasını istiyoruz. Sıkıyönetim döneminde bile rastlanmayan uygulamalarla karşı karşıyayız. Bundan dolayı yaşam alanımız gittikçe daraltılmaktadır. Buna karşı hukuki ve yasal haklarımızın sağlanması için sizlerden duyarlılık bekliyoruz."***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

7. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A.S.K..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

8. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan S.Ç..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

9. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan H.I..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

10. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan S.A..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

11. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A.G..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

12. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan H.G..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

13. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A.O..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası,***

defter ve kitaplara el konulması

14. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan Y.B..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

15. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan B.S..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

16. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan İ.K..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

17. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan M.E..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

18. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan Y.O..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

19. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan M.A..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

20. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan İ.S..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

21. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A.A..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

22. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan İ.B..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

23. ***28.02.2020 tarihinde*** **Espiye Giresun L Tipi Kapalı Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan H.K..: sohbet spor hakkının kısıtlanması, onur kırıcı muamele,keyfi hücre cezası, defter ve kitaplara el konulması***

24. ***06.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek tutuklu bulunduğu*** **Metris ve Silivri 7 Nolu Hapishanelerinde geçen tutukluluk koşulları** ***hakkında yazılı başvuruda bulunan S. M. E: kötü muamele------****"11.2015 tarihinden 01.2017 tarihinde kadar cezaevinde kaldım. 2.2018 tarihinde Metris T2 koğuşunda tutuklu olarak kalmaya başladım. 06.04.2018 tarihinde kalp krizi riski ile 112 acil ile hastaneye kaldırıldım. …Kapsamlı test istedim, hastaneye sevk etmediler. Israrlarım sürünce Silivri 7 Nolu cezaevine gönderdiler. 18.04.2018 tarihli suç duyurusu içerikli dilekçe yazdım. Beni bir ay boyunca hücrede tuttular ve hiçbir şekilde idareye yazdığım dilekçelere cevap alamadım ve kapsamlı test yapılmadı. … Bahse geçen*

konudaki kişilerin tespit edilip gereğinin yapılmasını istiyorum." **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

25. ***10.03.2020 tarihinde*** **Afyon T Tipi Hapishanesi*'nde tutulmakta olan İ.A için derneğimize başvuruda bulunan E.: çıplak arama, işkence kötü muamele, sürgün sevk, adil yargılanma hakkı ihlali -----****"İ.A. 26 yıldır hapishanededir. Yeniden yargılanmak için şahsen yaptığı başvuru reddedilmiş. 27 Şubat günü kendi iradesi dışında zorla kandıra Cezaevinden Afyon T Tipi cezaevine nakledilmiş. Burada çıplak arama dayatılmış. Karşı gelenlere ise işkence ve kötü muamelede bulunulmuş. Doktor muayenesinden geçirilmemişler."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

26. ***13.03.2020 tarihinde*** **Gebze Kadın Hapishanesi*'nden derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan M. P: kötü muamele, tedavi hakkı engeli, kitap sınırlaması------****"Merhaba, … En son seninle Silivri de görüşmüştük. Hatırlıyorsan o sıralar ben de Gebze'ye sevk yaptırmaya çalışıyordum. İşte seninle görüştükten kısa süre sonra 23 Mart 2019'da Gebze'ye geldim. Neredeyse bir yıl olacak. Ama orada kanser hastalığımdan dolayı doktorum Çapa'da Y. D. olduğundan yaklaşık iki buçuk ay Bakırköy Hapishanesinde misafir tutuklu olarak kaldığım süre boyunca Çapa'ya doktora gittim. Ama bu arada kansere bir de akciğer tüberkülozu eklendi. Çok ağır seyretti. Gebze'ye gelince de vücudumda b12 vitamini düşmüş ve tüberküloz ilaçlarıyla birleşince benim kan depolarım tahrip olmuş ve emilmiş. Vücudumdaki kan depolarım tamamen boşalmıştı. O günlerde neredeyse yatalak olmuştum. Şimdi ayaktayım ama kapıda askerin üst araması dayatmasından dolayı hastane ve mahkemelere gidemiyoruz. 6 Aralık 2019 günü burada asker ve robocopların olduğu bir saldırı ve talan araması yaptı. O günden beri asker kapıda keyfi üst araması dayatması yapıyor. Zaten gardiyan arıyor, şimdi asker de üst araması dayatıyor, bu artık tacize giriyor. Ben de hiçbir kontrolüme sağlıklı bir biçimde hastaneye gidemiyorum. Ayrıca kitaplarda da sınırlama dayatılıyor. Buralar gergin ve çok gürültülü. F Tipi uygulamalarına geçiş sanki…"***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

27. ***08.04.2020 tarihinde*** **Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Hapishanesi'nden *derneğimize mektupla başvuruda bulunan A.G: Koğuşun gardiyanlar tarafından fiziken gözetlenmesi ----***Biliyorsunuz bağımsız koğuşta kalıyorum. Daha önce bu koğuşta olup, koğuştaki başka bir kadınla anlaşamayarak kendi isteğiyle tekli kalınan bölüme geçen bir kadın 17.01.2020 tarihinde tekrar kaldığım koğuşa getirildi. Öncesinde bana, bu kadının yalnız kaldığı için fiziki ve psikolojik sorunlar yaşadığı idare tarafından aktarıldı. Nitekim arkadaşla konuştuk, konuşuyoruz. Strese bağlık psikolojik sorunlar, kurgular, şüpheler vb çöküntü yaşamış. Fakat koğuşa gelir gelmez inanılmaz düzeldi. İnanın hepimizden daha fazla yaşama sevincine sahip. Uykusu düzenli, iştahı müthiş, kendine bakıyor, spor yapıyor vb. Lakin dikkat çekmeyi seviyor ve teklide yaşadığı rahatsızlığı abartıyordu. Neyse bu arkadaş nöroloji ve psikolojiye gitti, resmi hiçbir hastalık teşhisi, yani raporu yok. Cezaevindeki insanlar biraz hastalık hastası olurlar, kendini dinler bilirsiniz. Lakin bunda o da yok, turp gibi. Neyse bu kadın geldikten sonra idare "bu kadını kontrol etme" adı altında sürekli mazgaldan ve kapı penceresinden koğuşu gözetlemeye başladı. Koğuşta gözetlenmekten rahatsız olan insanlar olunca idareyle görüştüm, bir süre, dendi, bu kadının sağlığı söylendi vb. Lakin eğer kendine zarar verme şüphesi varsa koğuşta her şey vardı, eğer can güvenliği sorunu varsa aynı koğuşta ben de kalıyorum. Sorun kimden, kimlerden kaynaklanıyorsa söylensin bilelim, dedim. Kadın ısrarla benim böyle bir talebim yok, gözetlemeden rahatsız oluyorum diyor. Gelişinden bu yana 2 ay geçti. Hiçbir rapor yok, kadının sağlığı benden iyi. Gözetleme devam ediyor. Bu konu ne kadar yasal, hukuki, bana pek öyle gelmiyor, öğrenmek istiyorum. Zira mahkûmların yaşama alanı bu kadar huzursuz edilmemeli. Fuko'nun hapishanelerin tarihinde anlattığı ortaçağ zindanlarına mı dönüyor uygulama yoksa merak ediyorum. Bu konuda 3 defa idarecilerle konuştum. Cezaevi savcısına 2 dilekçe

yazdım, henüz görüşemedim, görüşeceğim. Konuyu araştırmanızı, hukuki olup olmadığı hakkında bana geri dönüş yapmanızı, Adalet Bakanlığına adıma konuyla ilgili başvuru yapmanızı talep ederim. Eğer avukat gönderirseniz konuyu konuşacağım. Ben hukuki olmadığını düşünüyorum ve gözetlenmekten, içeride dışarıda bunu konuşmaktan bıktım, usandım. (…)

28. 25.05.2020 tarihinde **Kırşehir E Tipi Hapishanesi'nde tutulan 15 politik mahpus için** e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A.: keyfi muamele, ayakta sayım dayatması, hücre cezası -----3 yıldır Kırşehir E tipi cezaevinde bulunan 15 siyasi tutuklu arkadaşımızın bize aktardıkları; "3 yıldır sürekli siyasi baskılara ve keyfi muamelelere maruz kalıyoruz." En son içinde bulunduğumuz Mayıs ayının 7'sinde arkadaşlarım, **baskıları ve keyfi muameleleri kabul etmedikleri için, ayakta sayım dayatması**nı kabul etmedikleri için Mayısın 7'sinden bu yana tek kişilik hücrelere atılmışlar. **Siyasi baskılara, keyfi muamelelere karşı 19 Mayıs'ta açlık grevine başlamışlar.** Cezaevi yönetimi taleplerimizi kabul etmeyene kadar açlık görevini sürdüreceklerini belirttiler. Arkadaşlarımızla görüşmek isteyen HDP milletvekillerini cezaevi yönetimi cezaevine sokmadı. Vekillere polis tarafından müdahale edildi.

29. ***25.05.2020 tarihinde*** **Tekirdağ 2 nolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulan E.S, H.B, M.D için** ***e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan H.: covid 19 bahanesi ile havalandırmaya çıkarılmama, sonrasında ise sürenin kısıtlanması-----***Tekirdağ 2 nolu F Tipinde kalan ağırlaştırılmış müebbetle yargılanan oğlum E. ve beraberinde aynı hücrede kalan H. B ile M.D.nin Covid-19 başladığı zamanlarda yaklaşık 1-1 buçuk ay boyunca havalandırma hakları ellerinden alındı ve hiç havalandırmaya çıkarılmadılar. Daha sonra cezaevi müdürlüğüne verdikleri dilekçe ile yaklaşık 2 aydır günde sadece 1 saat havalandırmaya çıkarılmaya başladılar. **Diğer hapishanelerde bu havalandırma süresi 4 saat ve üzeri iken Tekirdağ 2 No'lu hapishanesinde sadece 1 saat olarak uygulanmaktadı**r. Bu hak ihlalinin giderilmesi için sizden hukuki yardım talep ediyorum.

30. ***15.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Kırklareli E Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulmakta olan B.M için** ***yazılı başvuruda bulunan H.:*** *Kötü muamele, diğer mahpuslardan şiddet görme, hastalığına uygun tedbirlerin alınmaması, -----*Oğlum 6-7 yıldır hapiste. Oğlumun küçük yaştan itibaren madde bağımlılığı vardı. Hapisten önce de defalarca hastanede tedavi ettirdim ama bu bağımlılıktan psikolojisi bozuldu. Hapiste psikolojisi daha kötü oldu. Birara açık cezaevine gönderilmişti. Ancak psikolojik dengesi bozuk olduğundan tekrar kapalıya aldılar. Birkaç yıldır da Kırklareli E Tipi Kapalı Cezaevinde. Bu cezaevinde hem gardiyanlardan hem de diğer mahpuslardan baskı ve şiddet görüyor. Geçen hafta görüşüne gittim, çok kötü görünüyordu. Ne olduğunu sorduğumda bana, önce gardiyanlar vurdu dedi, sonra da diğer mahpusların yaptığını söyledi. Ben gardiyanlara sordum, bana ' mahpuslar arasında bir sorun çıktı ama hallettik, şimdi sorun yok' dediler. Oğlum hapse girdikten sonra da birkaç ceza daha aldı ve şimdi 22 yıldan fazla cezası var. Ama benim oğlumun psikolojisi normal değil, hasta. Bunu bile bile üstüne gidiyorlar. Savcıyla görüşüp ona anlatmak istedik, kaç kere bekledik ama bir türlü savcıyla görüşemedik. Oğlum kendi kendine konuşuyor, akli dengesi yerinde değil. Bazen iyi, bazen de çok kötü oluyor, ne konuştuğunu bilmiyor. Annesi olarak savcılığa kaç kere dilekçe verdim, hiç sonuç alamadık. Oğlum kendine bakamıyor, üstü başı kirli. Vasisi benim, avukatı yok. Çocuğum zaten hapiste ama hapis içinde hapis yaşatıyorlar. Özellikle diğer mahpuslardan sürekli şiddet görüyor.

31. ***23.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nde tutulan H.E için** ***yazılı başvuruda bulunan D.:*** *uyum adına kötü muamele, onur kırıcı arama dayatması,terör kimliği takmaya zorlama, yetersiz beslenme, tek başına tutulma, cinsiyet kimliğine(biseksüel) yönelik ayrımcılık,*

rızası hilafına zorla tıbbi müdahale-------2018 Kasım ayında havaalanında gözaltına alındı. Gözaltı sürecini 1 hafta olarak Dersim'de TMŞ'de geçirdi. Orada ailesiyle tehdit edildi, gerçek olmayan delillerle ifade alınmaya çalışıldı. -------*Mart ayında mide ya da bağırsak kanaması yaşadığını söyledi. Hastaneye sevk yapılmadı. Çok sonra tahlil yapıldı. Hala bu konuda sağlık problemi yaşıyor. Olay sürecinde bayılmış, müdahale edilmemiş.----*Koğuştan çıktığında ayakkabı içerisi aranmak isteniyor, kabul etmediği takdirde darp ediliyor.-----*Koğuştan çıkarıldıklarında "terör kimliği" adı verilen kimliklerin boyunların takılması isteniyor, kabul edilmediği takdirde darp ediliyor.------*Yemek miktarlarında ve besin değerlerinde yetersizlik yaşanıyor.------*Sağlıklı beslenmek için kantin alışverişini yeterli ürün olmadığı için yapamıyor.------*Sürekli uyum sağlamadıkları takdirde darp ile tehdit edildiğini söylüyor.------*Koğuşta tek başına tutuluyor, sebebini bilmiyoruz. Kendisi cinsiyet kimliğini ve yönelimini biseksüel olarak açıkladı. Ayrımcılığa uğradığını düşünüyor.-----*Ayrıca psikolojik olarak durumu stabil değil. Psikiyatriye izni olmadan götürülmüş. Kabul etmediğinde darp edildiğini belirtti. Dinlemeden ilaç yazıldığını söyledi.

32. **03.07.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan E. K için derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. Z. K. : ------**"Oğlum 2007 yılında hapse girdi, müebbet hapis cezası aldı. Vasisi benim. Ben cezaevine gittiğimde müdürle görüşmek istemiştim, görüştürmediler. Oğlumun yazdığı dilekçeler verilmiyormuş. Başgardiyan oğluma eziyet ediyor. Yanına fetöcüleri koyuyorlar, birbirlerini öldürsünler diye. Oğlumu içeride hem mahpuslar hem gardiyanlar dövüyor. Başgardiyan küfür ediyormuş, "burada böyle öleceksin" diye küfür ediyormuş. Oğlumun tedavisi hiç doğru düzgün yapılmadı. 2-3 senedir bu böyle. Bir avukatın oğlumla görüşmesini istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

33. **03.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek Akhisar T Tipi Hapishanesinde tutulan E.P için yazılı başvuruda bulunan S. İ. : adli mahpuslara hedef gösterme, hastane sevki yapılmaması, ilaçların verilmemesi------**"Adli mahkumlara Ekim'in devlet düşmanı olduğu ve istediklerini yapabilecekleri söylenmiş, bunu öldürün deniyor. İlaçları verilmiyor. Kantin ihtiyaçları su dahil verilmiyor.Hastane sevki yapılmıyor. Hücreden çıkarılırken elle taciz ediliyor. Benim bilmediğim daha bir çok şey var. "Anne burada çok kötü şeyler oluyor" dedi. Risk grubunda hastanede yatarak tedavi gerekiyor, bunun için tahliye edilmeli.Gerekli yerlere yazı yazılması, ziyaret edilmesi ve gerekli işlemlerin yapılmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

34. **17.07.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak İzmir Menemen T Tipi Hapishanesinde tutulan V.A için başvuruda bulunan Ş. : Kötü muamele, oda değişikliği talebi-----**"Ağabeyim Veysi Atalmış bugün telefonla aradığında psikolojisi çok bozuktu. "Artık bu koğuşa dayanamıyorum, kendimi öldüreceğim. Cezaevini arayın beni bu koğuştan çıkarsınlar. Beni kaldıracaklar, hakkınızı helal edin" dedi. Çok endişeleniyoruz. Sürekli "beni kaldıracaklar" diye tekrarlıyordu. Başına bir şey gelecek diye çok korkuyoruz" şeklinde beyanda bulundu.

35. **17.07.2020 tarihinde Şakran/İzmir Aliağa 1 Nolu T tipi Hapishanesi' nden mektupla yaptığı başvuruda Ö.K ; Ölüm orucu , Zorla muayene ve kan alınması, kötü muamele -----**Size, ölüm orucu direnişimizi kırmak için bana ve diğer direnişçi Didem Akman'a yapılan zorla muayene hakkında yazıyorum. Ek olarak size Ankara Tabip Odasına yazdığım dilekçeyi gönderiyorum, orada yaşadığımız olay yazıyor. Ayrıca ek olarak, ilk kaçırıldığım 24 akşamı savcılığa ve bakanlıklara yazdığım dilekçe de mevcut. Onu, hastaneye kaçırılıp geri getirildiğimde yazmıştım. Ne var ki aynı gece bir daha gece yarısı "uzmanlar gördükten sonra geri geleceksin" denilerek götürüldüm. Ve sonrasında günlerce saldırıya maruz kaldım. Ayrıca kaçırılmadan bir hafta önce yazdığım dilekçeler de ekte mevcut. Sayın İHD emekçileri işte ben o dilekçeyi verdiğim tarihten bir hafta sonra Adalet Bakanlığından talimatlı olduğu bizce kesin olan uzman

doktorlar heyeti hakkımızda sahte rapor hazırlıyor ve işkence yani kabul etmediğim halde zorla muayene talimatı veriyor. Hastaneye gelen diğer heyet de aynı suçu tekrarlıyor. Bu yaşananlardan sonra Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı bizlerin hayatını, sağlığını düşünüyor diyebilir miyiz? Bu yaşananlardan sonra ancak "2002'de halkı adalet ve kalkınma sözleri ile iktidara gelen AKP bugün halkın adaletsizliğe ve yoksullaşmaya tepkisini bastırmak için daha fazla ADALETSİZLİK yapıyor!" denir. Ki bizim direnişimiz de adalet için burada çaresiz olan biz direnenler değil iktidardır. Direnme kararı veren bir tek insanın karşısında hiçbir gücün hükmü yoktur. Direnme kararlılığını taşıyan o tek bir insan teslim alınamaz. ----- 127 günlük ölüm orucunda olan insanlara yapılan bu saldırı talimatının anlamı açıktır: ÖLDÜR! Yakın zaman önce ölüm orucunda olan Grup Yorum üyelerinin talebini mecliste gündeme getirdi diye "ölü sevici, kanla beslenen…" gibi hakaretler edenlerin gerçek yüzü budur işte. Bedenimiz hücre hücre erirken beyaz önlük giymiş işkenceciler bizden önce üç tüp kanı zorla alıyor, ertesi gün "eksik test yapmışız" diye yine zorla kan alıyor. Sayın İHD emekçileri, benim kaçırılıp zorla yatırıldığım hastane (hapishane kampüsünün hastanesi) Mustafa'nın çok daha ahlaksız işkencelere maruz kaldığı hastaneydi. Aynısını yaşamamamızın nedeni de direnişimizin sessizliğe gömülmemesi sayesindedir. Fakat direniş sürüyor. Direniş ancak taleplerimiz, adalet yerine getirilirse bitirilecek.

36. **21.07.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevinden mektupla yaptığı başvuruda H.H; <u>çıplak arama, darp ve işkence, kalabalık koğuş, revire çıkarılmama, resmi kurumlara başvuruların engellenmesi, ağır tecrit</u> -----**Bulunduğum cezaevinde, neredeyse iki ay önce Sincan'dan buraya sürgün edildik ve bir yığın sorunlarla karşılaştık. İlk girişte çıplak arama dayatıldı. Kabul edilmediğinden dolayı bazı arkadaşlarım darp edildi ve işkence yapıldı. Bazı sivil kurumlara göndermek istediğimiz faks, mektuplarımız gönderilmiyor. Devletin kurumlara da gönderdiğimiz dilekçeler gönderilmiyor. Müdürle görüşmek için verilen dilekçeler cevapsız kalıyor. Revire doğru dürüst çıkartılmıyoruz. Bazı memurlar ortamı sürekli gerginleştiriyorlar. Üç kişi yerine altı kişi kalıyoruz. Sandalyeler yok ayakta yemek yiyoruz. En kötüsü ise tam bir tecridin içindeyiz. Buna benzer sorunlar bulunuyor. Bu konuda gereken duyarlılığı göstereceğinize inanıyoruz.

37. **27.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan D. G.: <u>kötü muamele, eğitim hakkı engeli, fiziki şiddet, hücre cezası</u> -----**"22 Şubat 2017 tarihinde Yalova'da gözaltına alındım. İki gün gözaltında tutuldum ve 24 Şubat 2017 tarihinde tutuklanarak Kocaeli 2 Nolu F Tipi cezaevine gönderildim. Cezaevine giriş işlemleri yapılmadan önce zorla ve şiddete maruz kalarak çıplak aramaya maruz kaldım. Yaklaşık 2 yıl boyunca aynı cezaevinde kaldım. Odaların havalandırmalarında kamera bulunmaktaydı. Bunu kabul etmeyen tutuklular/hükümlüler kameraların önünü bez parçalarıyla kapatmaktaydılar. Bunun üzerine, olayda yer almayanlar da dâhil olmak üzere herkese hücre cezası verildi. Ben de olayda yer almayanlar içerisindeydim. Sohbet, spor aktiviteleri kısıtlıydı. Kurs ve atölyeler yıllarca kapalıydı. Sadece odada vakit geçirebiliyorduk. Akabinde, dışarıdan kitap almak da kısıtlandı. Öğrenci olduğum halde sınavlarıma giremedim. Cezaevi idaresi de bana bu konuda yardımcı olmadı. Bir defasında siyasi bir tutsak işkenceye maruz kaldı. Birkaç gardiyanın saldırısı ile yaralandı. Hukukun uygulanmadığı, inisiyatifin cezaevi idaresinin elinde olduğu bir yer ile karşılaştım. Mektupların gönderilmediği, denetimli serbestlik hakkının keyfi olarak engellendiği, sürekli disiplin cezalarının verildiği, üst araması ile oda aramasının tacize varacak boyutta olduğu, çok kötü yemeklerin verildiği bir yerdi cezaevi.23 Ocak 2019 tarihinde Kocaeli 2 Nolu T Tipi Cezaevine gönderildim. Cezaevi girişinde yeniden çıplak aramaya ve fiziki şiddete maruz kaldım ev aramaya karşı çıkmam gerekçesiyle 3 günlük hücre cezası tarafıma verildi. Hem işkenceye hem de işkence münasebetiyle disiplin cezasına maruz kaldım.

38. **06.08.2020 tarihinde Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Hapishanesinde tutulan V.A- B.A- M.A- F.A- Ş.Y-N.A için**

e-mail yoluyla başvuruda bulunan P. : telli kafesli odada tutulma, açlık grevi---Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Ceza infaz kurumunda bulunan babam ile 3 Ağustos Pazartesi yaptığım telefon görüşmesinde kendisinden aldığım bilgiye istinaden derneğinizi bilgilendirme gereği duyuyorum. Kendisinden aldığım bilgiye göre aşağıda isimlerini belirteceğim Tekirdağ 2 No'lu A Blokta bulunan 5 arkadaşın, kurum tarafından 3 gün için alınıp telli kafesli bir odaya konulduğu, fakat yaklaşık bir aydır oradan çıkarılmadıkları ve bir aya yakın süredir bu 5 kişinin açlık grevine başladıklarını belirtmiş olup konunun sivil toplum örgütleri ve ilgili kurumlara iletilmesi istenmiş ve bu konuda bir araştırma yapılması talep edilmiştir.Bu kişilerin aileleri ile herhangi bir irtibat sağlanmış mıdır veya konuyla ilgili bilginiz var mıdır? Araştırmalarınız değerli olup bilgilendirme yapmanız mümkünse çok seviniriz. İyi çalışmalar.

39. **04.09.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden mektup yoluyla başvuruda bulunan F.Y:** Havalandırma süresinin 1 saatle sınırlandırılması suretiyle işkence, bu nedenle hastalık ve özellikle corona bulaş riskinin artması**, -----** "İnsan Hakları Derneğine, Tekirdağ 2 Nolu Hapishane idaresi, ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerin havalandırma süresini maksimum 1 saat ile sınırlı tutarak havalandırma hakkını işkence metoduna dönüştürmektedir. Dünyada ve Türkiye'de yayılan korona virüs salgınına ve aşırı yaz sıcaklarına rağmen havalandırma hakkımızı yalnızca 1 saat kullanabiliyoruz. Kaldığımız hücreleri havalandırabilme, gün ışığından ve temiz havadan yararlanabilme olanaklarımız kısıtlandığından kaynaklı, bağışıklık sistemimiz zayıflamakta ve hastalıklara yakalanma riskimiz artmaktadır. Bu hastalıkların başında bilindiği gibi korona virüs gelmektedir. Hava sirkülasyonunun, havalandırmanın, hijyen koşullarının olmadığı yerde hastalıkların bulaşma riski de artmaktadır. Günün 23 saati kapalı bir hücrede bulunan bir insanın hastalıklara karşı tedbir alması, bulunduğu hücreyi yıkayıp kurutması, kendisinin de temiz havadan yararlanması ve sporunu yapması ne kadar mümkün olabilir? Açıktır ki bu uygulama insan sağlığını hiçe saymaktadır. Bulunduğumuz hapishanede ağırlaştırılmış koşullarda yaşayan ve korona virüse yakalanan tutsak olduğu da biliniyorken bu koşulların iyileştirilmesi daha da önem arz etmektedir. Bu hapishanede sorunun çözüme kavuşturulabilmesi adına diyalog kurabileceğimiz bir muhatap dahi bulamıyoruz. Pandemi koşullarında en önemli kuralın hijyen olduğu, bulunulan alanın dezenfekte edilip havalandırılması olduğu Sağlık Bakanlığının açıklamalarında, kamu spotlarında vurgulanmaktadır. Ayrıca Adalet bakanlığının bir öneri yazısı ile hapishanelerdeki ağırlaştırılmış hükümlülerin havalandırma süresinin uzatılmasını istediği de bilinmektedir. ------Sonuç olarak, pandemi koşullarında kişisel ve mekânsal temizliğimizi sağlayabilmemiz, gün ışığından ve temiz havadan yararlanabilmemiz, bulunduğumuz ortamı havalandırabilmemiz, spor yapma imkânı bulabilmemiz, dolayısıyla hastalıklardan korunabilmemiz için ülke genelindeki hapishanelerin ağırlaştırılmış hükümlülere uyguladığı havalandırma süresi, Adalet Bakanlığının tavsiyesi ve Sağlık Bakanlığının pandemiye ilişkin önerileri de dikkate alınarak havalandırma süremizin diğer hapishanelerde olduğu gibi, en azından 3-4 saate çıkarılması yönlü en temel insani talebimizin kabul edilmesini istiyoruz.

40. **11.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek Akhisar T Tipi Hapishanesinde tutulan E.P için yazılı başvuruda bulunan S. İ.:** Ağır ve kronik hastalık, hasım mahpuslarla aynı ortamda tutulma, hakaret, tehdit, ajanlığa zorlama, hücre değişikliği talebi ------"2016 tarihinde İstanbul ili İkitelli'de gözaltına alındı. 25 gün gözaltında kaldı. Silivri'de 1,5 yıl kaldı. Bandırma'ya sürgün edildi. 1 yıl sonra Manisa Akhisar'a sürgün edildi. Hasta, kalp ritim bozukluğu, KOAH hastası, kemik erimesi, tansiyon, hipofiz hormon dengesizliği var. 4 Eylül'den bugüne açlık grevinde. Daha önce kendisine saldıran adli tutuklu karşı hücresinde ve oğluma hakaret ediyor. "E. hasmımızdır" diyor. Ekim, hücre değişikliği istiyor ya da onun hücresi değişsin diyor. Kabul edilmiyor. Hastane sevki yapıldı ve muayene edilmedi. Bir heyetin görmesi gerek. Acilen bir heyetin Akhisar t Tipi hapishanesinde oğlumu görmesini istiyorum. İzmir insan Hakları Derneği'nin bu konuda bizlere yardımcı olmasını talep ediyorum. Ekim'in açlık grevini sonlandırması için

talepleri: ----------*Karşısına konulan adli tutuklunun tahrik etmesi ve saldırgan tutumu dolayısıyla hücresinin değiştirilmesi. *Tedavisi tam anlamıyla yapılmadığı için doktorun önyargılı davranışı sonucu tedavi olamamış. Muayenesi ve tetkiklerin yapılması.*Sürgün tehdidinin kaldırılması. *Öğle yemeklerinde gelen gardiyanların yemeği dökmekle tehdit etmesinin sonlanması *Devlet düşmanı diyerek hapishanede (Silivri, Bandırma, Akhisar) sürekli ajanlık tehdidinin sona erdirilmesi" şeklinde beyanda bulunmuştur.

41. **19.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek Tarsus 2 Nolu T Tipi Hapishanesinde tutulan F.A ve 13 arkadşı için yazılı başvuruda bulunan M.:** kötü muamele, işkence, çıplak arama, hücrede tutulma, açlık grevi sonrası değişik hapishanelere sürgün, ters kelepçe ------"Kırşehir E Tipi Cezaevindeki F.A ve 13 arkadaşı 05.05.2017 tarihinde gözaltına alınıp cezaevine gönderilmiştir. Cezaevinde sürekli hak ihlalleri, darp, işkence, çıplak aramaya maruz kaldıkları için 12 Mayıs tarihinde tekli hücrelere alındılar. Bununla beraber 19 Mayıs tarihinde açlık grevine başladılar. Bu süreçte de aynı muamelelere devam edildi. Siyasi baskılara maruz kaldılar. Grevlerinin 122. Gününden sonra edindiğimiz bilgilere göre 4 kişi 15.09.2020 tarihinde Tarsus T Tipi 2 Nolu cezaevine, 4 kişi Kayseri Bünyan, 3 kişi Konya Ereğli hapishanesine sürgün edilmiştir. Tarsus'a getirilirken darp, çıplak arama, ters kelepçe yapılmıştır. İşkenceye maruz kalmışlardır.

42. **19.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek Tarsus 2 Nolu T Tipi Hapishanesinde tutulan Ç.Y ve 13 arkadaşı için yazılı başvuruda bulunan A.:** darp işkence, kötü muamele, siyasi baskı, ayakta sayım dayatması, tekli hücrede tutulma, açlık grevi sonrası farklı hapishanelere sürgün sevk ---"Kırşehir E Tipi Kapalı cezaevinde üç buçuk yıldır tutuklu bulunan Ç.Y, 13 arkadaşı ile birlikte 05.05.2017 tarihinde gözaltına alınıp cezaevine gönderilmiştir. Cezaevinde sürekli hak ihlalleri, darp işkence, kötü muameleye ve siyasi baskılara maruz kaldıkları için 12 Mayıs tarihinde ayakta sayım dayatmasını kabul etmedikleri için tekli hücrelere koyuldular. Akabinde 19 Mayısta açlık grevine başladılar. Bu süreçte de aynı muamelelere maruz kaldılar. **Açlık grevinin 122. Gününde edindiğimiz bilgilere göre 15.09.2020 tarihinde** 4 kişi; ÇY, F.A, Ö.B, M.K Tarsus 2 Nolu T Tipi cezaevine kaba dayak, hakaret ve işkence ile sürgün edilmişler. 4 kişi; C.Y, E.K, A.S ve F.G Kayseri Bünyan cezaevine işkence yapılarak sürgün edilmişler. 3 kişi; Ö.B, İ.B, M. C. Y Konya Ereğli Cezaevine işkence ile sürgün edilmişler. Vardıkları cezaevlerinde aynı şekilde işkenceye, hakarete, çıplak aramaya maruz kalmışlar.

43. **19.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek Kayseri Bünyan Cezaevinde tutulan C.Y, E.K, A.S ve F.G için yazılı başvuruda bulunan A.: ayakta sayım dayatması, kötü muamele, tekli hücreye konulma, açlık grevi sonrası sürgün sevk, işkence ----**"Kırşehir E Tipi Kapalı cezaevinde üç buçuk yıldır tutuklu bulunan tutsaklar, 12 Mayıs tarihinde ayakta sayım dayatmasını kabul etmedikleri için tekli hücrelere koyuldular. Akabinde 19 Mayısta açlık grevine başladılar. Bu süreçte de aynı muamelelere maruz kaldılar. Açlık grevinin 122. Gününde edindiğimiz bilgilere göre 15.09.2020 tarihinde 4 kişi; ÇY, F.A, Ö.B, M.K Tarsus 2 Nolu T Tipi cezaevine 4 kişi; C.Y, E.K, A.S ve F.G Kayseri Bünyan cezaevine, 3 kişi; Ö.B, İ.B, M. C. Y Konya Ereğli Cezaevine kaba dayak, hakaret ve işkence ile sürgün edilmişler.. Vardıkları cezaevlerinde aynı şekilde işkenceye, hakarete, çıplak aramaya maruz kalmışlar.

44. **19.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek Konya Ereğli Cezaevinde tutulan Ö.B, İ.B, M.C.Y için yazılı başvuruda bulunan A.: ---**"Kırşehir E Tipi Kapalı cezaevinde üç buçuk yıldır tutuklu bulunan tutsaklar, 12 Mayıs tarihinde ayakta sayım dayatmasını kabul etmedikleri için tekli hücrelere koyuldular. Akabinde 19 Mayısta açlık grevine başladılar. Bu süreçte de aynı muamelelere maruz kaldılar. Açlık grevinin 122. Gününde Cezaevine işkence ile sürgün edilmişler.

45. **06.10 2020 tarihinde derneğe gelerek Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan R.T.Ö ve arkadaşları için başvuruda bulunan D.Y:----**Hapishane idaresi ve gardiyanlar tarafından İletişim, sosyal haklar, görüş, tedavi hakkı, kötü muamele, savunma hakkı, yayınlara ulaşma, hücre değişimleri, idareyle diyalog, posta alma ve gönderme biçiminde hak ihlaline uğramıştır şeklinde beyanda bulunmuştur.

46. **07.10.2020** ***tarihinde derneğimize gelerek*** **Kırklareli E Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulmakta olan B.M için** ***yazılı başvuruda bulunan H.:*** ***Kötü muamele, diğer mahpuslardan şiddet görme, hastalığına uygun tedbirlerin alınmaması, adil yargılanma hakkı ihlali---" O***ğlum 2014'den bu yana hapiste. 22 yıl 30 ay hapis cezası aldı. Hüküm kesinleşti. Gasptan dolayı ceza verdiler. Oğlum madde bağımlısıydı, psikolojisi yerinde değildi. Haksız yere ceza verdiler. Psikolojisi daha da bozuldu. Cezaevine düşmeden evvel Bakırköy ve Zeytinburnu'nda psikolojik tedavi için hastaneye yatırmıştım. Oğlum askere gitti. Oradaki komutanlarına da ben durumunu anlattım. Ona silah vermediler. Askerden gelince yine madde içmeye başladı. Cezaevinde hep sorun yaşıyor. Psikolojisi bozuk, küfür ediyor, kavga ediyor ama elinde değil. Cezaevinde cumhurbaşkanına küfretmiş. 1 yıl 8 ay ceza vermişler. Gardiyanlar da kötü davranıyor. Kırklareli daha iyi, Vize'de daha kötüydü. Bir görüşte gözü mor, ayakta duramayacak durumdaydı. Ben sordum ne oldu diye. Bülent, anne sorma daha kötü olacak dedi. Bana çık dediler çıkmadım, oğlumu zorla alıp götürdüler. Müdür geldi, ben ona anlattım. Bana, buranın hâkimi benim dedi. Kırklareli'nde de darp edilmiş. Beni Çakal isimli bir gardiyan dövdü dedi. Müdüre çıktım, bana, biz sahip çıkıyoruz dedi. Maddi durumum yok, avukat tutamadım. Oğlumun psikolojisi çok kötü. Üstü başı pis, dişleri dökülmüş, ne dediğini bilmiyor, hatırlamıyor, zaman zaman beni tanımıyor. Savcıya gittim, sevk talep ettim. Savcı, hastaneye sevk edeceğim dedi.

47. **22.10.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiklerin mektupta S.Ç- C.K- C.M- N.B- M.B- E.A- B.K- H.Ş- A.O- A.H.Ç- S.A- M.H.A- C.K- M.E.S- İ.K- M.D- A.K.O- D.Ö- A.A- D.S- N.Y- M.D- N.A- R.B :** Covid salgını bahanesi ile temel hakların gasp edildiği, politik mahpuslara ayrımcılık uygulaması ve hasta mahpusların hapishanede ölüme terk edilmesi -------Covid-19'dan kaynaklı tedbirler ve hareket sınırlılığı anti demokratik ve otoriter uygulamalara gerekçe yapılmak istenmektedir. Diğer bir deyişle Korona virüs salgını toplumun, halkların ve sınıfların başında sallanan Demokles'in kılıcına dönüştürülerek bastırma, susturma, yılgınlık duygusunu yaratarak iktidarını uzatmanın aracı olarak kullanmak istenmektedir. Öyle ki, itirazını dile getiren, bu rejimi tenkit eden herhangi biri behemehâl derdest edilip zindanlara atılmaktadır.Bu, katı, hoşgörüsüz, anti demokratik ve insan haklarına aykırı anlayışın birebir yansıdığı alanların başında cezaevleri gelmektedir. Türkiye tarihinin hiçbir döneminde ve hiçbir iktidar tarafından zindanlar bu kadar kendi muhalifleri ve karşıtları tarafından doldurulmamıştır.Söz konusu düşman hukuk anlayışı olunca uygulamalar da peşi sıra ve aynı mantıkla gelmekte ve fikri boyutu pratiğe dökülmektedir. Örneğin yakın zamanda bir "infaz yasası değişikliği" yapıldı. Anayasanın ruhuna lafzına ve eşitlik ilkesine aykırı olarak düzenlenen yasa, mevcut iktidara yakın, yandaş diye bildiğimiz uyuşturucu suçları, mafya ve çete liderleri salınırken, muhalifleri ve karşıtları diyebileceğimiz siyasi tutsaklar, devrimciler başta olmak üzere binlerce tutsak, virüsün en yoğun olduğu dönemde kapsam dışı tutularak ölümle yüz yüze bırakıldılar. Adı geçen tutsaklar arasında yüzlercesi ağır hasta olmasına rağmen hiç biri için en ufak bir iyileştirme, tedbir ve tedavi imkânı yaratılmadı. Bu tutsaklar taammüden ölüme terk edildi. ---Korona virüs salgını süresince bütün sosyal-kültürel haklarımız askıya alınmış olup, mutlak tecrit ve izolasyona tabi tutulmuşuz. Bu uygulama, iktidar ve bakanlığın hoşuna gitmiş olacak ki her tarafa "yeni normalleşme" adımları atılırken cezaevine herhangi bir yansıması olmadı. Tam tersine birçok cezaevinde saldırılar, hak gaspları, baskılar, haksız ve yasalara aykırı uygulamalar belli bir "rutin" şeklini alıp günlük yaşamın bir parçası olmuştur.

48. **27.10.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu T Tipi Hapishanesinde tutulan K.Ç için derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan R.: işkence, kötü mamele , sevk talebi ----**"K . 20 EKİM 2020 Tarihinde **gardiyanların ağır işkencesine uğramış ve linç edilmiştir. Ölümden zor kurtulan K, bir kadına tecavüz davasından haksız ceza almıştır ve böyle bir durumun aleyhine verilen iftira sonucu olmuştur.** Ancak gardiyanların bu tür vakalara karşı linç ile öldürme amaçlı hep baskı ve işkence uyguladıklarını biliyoruz. Vasisi; sürekli ziyaretlerine giden kişidir. Birde sevk talebi istediği için ona kızıyorlar, 1000 lira paralı sevk yatırmamıza rağmen İstanbul yakınlarında bir yere sevki engelledilerler. Dolayısıyla kardeşimde onlara karşı şikâyetçi olduğu için gardiyanlar ve hapishane idaresi kinlenmişler. Bu konuda Adalet Bakanlığına, Savcılığa, Cezaevleri sorumlularına ve her yere dilekçe verip şikâyet yazıldı. Aslında tüm bunların sonucu işkence ederek, işkence yapmayı kendilerine hak sayarak ihlalde bulunmaktadırlar. İnsan hakları derneğine de yazarak eksikliğimizi tamamlamış olduk. Sizlerden işkenceye karşı yapılacak girişimlerin ve kardeşimin bir an önce bu zulümden kurtulmasını, yakınımızda bir yere İstanbul çevresine sevk edilerek görüşüne gidip gelebilmeyi istiyoruz.

49. 06.11.2020 tarihinde Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Hapishanesinde tutulan V.A- B.A- M.A- F.A- Ş.Y- N.A için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan P. : - 06.08.2020 tarihinde yaptığı başvuruyu tekrarlamıştır. (telli kafesli odada tutulma, açlık grevi)

50. **06.11.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda S.A.H:** Sosyal etkinlik yasağı, tecrit, oda değişimi taleplerinin reddi, fiziki saldırılar --- "Merhaba, öncelikle selam ve saygılarımı iletiyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Yaşadığımız cezaevindeki sorunları aktarmak istiyoruz: Öteden beri her türlü sosyal etkinlik de dâhil hiçbir ortak kullanım alanına çıkarılmadık. Kurslar da buna dâhildi. Genelgede haftada en az 10 saat ortak kullanım alanlarına çıkarılmamız gerektiği belirtildiği halde cezaevi idaresi bunu keyfi bir şekilde uygulamadığı gibi var olan tecridi daha da ağırlaştırmış durumdadır. Bu belirttiğimiz tecrit ve baskı politikası pandemi süreciyle alakalı değildir, yıllardır süren bir uygulamadır. Kaldığımız cezaevi idaresi bu bahsettiğim sorunlarla ilgili hiçbir biçimde muhatap da olmuyor. Açık bir şekilde yasaları ve genelgeleri tanımadığını belirtiyor. Birkaç yıldır bu keyfi ve gayri insani politikalarına oda değişimi talebini de reddederek bu uygulamayı da eklemiş oldu. Birbiriyle kalmak isteyen hiçbir arkadaşımızın talebine olumlu cevap vermiyor. Kısacası 2016-2017 tarihinden bu yana oda değişimi taleplerini reddetmektedir. Bahsettiğim katı tecrit politikası nedeniyle sosyalleşme faaliyetlerinin de en asgari düzeyde tutulduğu bir cezaevinde kalıyoruz. Yıllardır aynı arkadaşlarımızla 24 saat daracık bir mekânda hapisiz. Dolayısıyla farklı hiçbir seçeneğin ve sosyal aktivitenin sunulmadığı bir durumda yıllarca aynı kişilerle kalmanın ciddi fiziki ve ruhsal sorunları da ortaya çıkaracağı açıktır. Bu da gösteriyor ki uluslararası yasalarca tanımlandığı biçimiyle uzun süreye yayılmış bir tecrit uygulaması bulunduğumuz cezaevinde açık bir işkence halini almıştır. **Ki en basit gerekçelerle zaman zaman fiziki saldırılar da olmaktadır.** Belirttiğimiz durumun daha da ağırını ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan arkadaşlarımız yaşamaktadır. Hiçbir sosyal etkinliğe çıkarılmadıkları gibi havalandırma kapıları günde sadece 1 saat açık tutulmaktadır. Havalandırma saatlerinin artırılması talebine genellikle olumsuz yaklaşılmaktadır. Pandemi sürecinin başında temizlik malzemeleri ve benzer konularda var olan hassasiyet de kalkmış durumdadır. Örneğin **sabun, dezenfektan türü şeyler ya verilmemektedir ya da çok az verilmektedir. Yine kimi personellerin telefon, ziyaret çıkışında gerekli maske ve eldiveni vermede kendilerince uygulamaları olmaktadır. Yani bize karşı tepkisel hareket ederek maske ve eldiven temininde sorun çıkarabilmektedirler.** Bu belirttiğimiz sorunlara ilişkin son zamanlarda kimi olumlu yaklaşımlar gösterilse de pratikte çok somut bir adım atılmıyor. Daha da eklenebilecek birçok sorundan da bahsedilebilir. Ancak pandemi süreciyle

birlikte daha da ağırlaşan tecrit uygulamalarına karşılık hiç olmasa oda değişimi taleplerine olumlu bir yanıt verilmesi mümkündür.**Başta oda değişimi sorunu olmak üzere belirttiğimiz sorunlar hakkında gerekli duyarlılığı göstereceğinize inanıyoruz.**

51. **25.11.2020 tarihinde Silivri Kapalı Cezaevi (9 Nolu) den gönderdiği mektubunda S.A: sürgün, baskı, işkence, 3 yıldır tekli hücrede tutulma, son beş yıldır hak ihlallerinde büyük artış -----**28 yıldır hapiste olan politik bir tutsağım. Bu süre içerisinde çok sayıda hapishanede kaldım. Son iki buçuk yıl hariç çoğunlukla koğuş sistemi denilen (150 kişilikten üç kişilik F tiplerine kadar) koğuşlarda kaldım. Tüm bu yıllar insanca yaşamak, politik kimliğimizi korumak üzere demokratik haklarımızı kullanmak üzere gerçekleştirdiğimiz açlık grevleri, şiddet içermeyen pasif direnişlerle geçti. Dilekçe yazmak bile bir eylem! Kısacası hukuki zemin dışına çıkmadan insan hak ve onuruna uygun yaşamaya çalıştık. Bunun karşılığı hep sürgün, kısıtlama, baskı ve işkence oldu. Görece olarak kimi olumlulukların yaşanmasının bir bedeli olmuştur. Fakat son beş yıldır yaşadıklarımız ve birey olarak karşılaştığım uygulamalar özgün boyutlar içermektedir. Hapishane idarelerinin bile etkisiz bırakıldığı, yetkilerinin kısıtlandığı ama onlar üzerinden uygulamaların dayatıldığı yeni bir sistem söz konusu. Bu bağlamda durumumu açacak olursam. ----2-2018 20 Nisan günü Maltepe 1 Nolu Hapishanesinde (L Tipi) baş memurlar tarafından çağırıldım. Adalet Bakanlığından gelen talimat doğrultusunda hücreye alınacağım söylendi. Sebebini sorduğumda, söyleyemeyeceklerini belirttiler. En son "güvenlik" gerekçesiyle olduğunu söylediler ve bakanlığın kararına istinaden İdare Gözlem Kurulunun bir kararını ileteceklerini belirttiler. Provokatif bir ortama yol açmamak için hücreye geçtim. Akşam bana tebliğ edilen kararda şöyle yazıyordu: örgüt lideri olduğu, tutukluları idareye karşı yönlendirdiği, tutuklulara baskı uyguladığı, örgütten ayrılmalarına engel olduğu vb. -----Bu kararı avukatlarımla görüştüm. 15 gün dolmadan infaz hâkimliğine itiraz edecektik. Avukatlarım gecikince infaz hâkimliğine dilekçe yazıp süre talebinde bulundum. Dilekçeyi yazdıktan sonra 11 Mayısta kendimi burada buldum. Silivri Kapalı Hapishanesine gelince beni karşılayan baş memur, eskisi gibi koğuşa verilmeyeceğimi (2016 da burada kalmıştım. İki ay tek başıma kaldıktan sonra üç kişilik odaya geçtim), burada olduğum sürece de bu durumun devam edeceğini söyledi. Sebep? Talimat böyleymiş yani bakanlık böyle bildirmiş. -----Normalde Ceza İnfaz Yasasına göre 15 günden 60 güne kadar tek tutulabilirim. Koğuşa geçtikten sonra yalnız tutulmama dair tarafıma kararın verilmesini istedim. Aylarca uğraşmama rağmen zor bela bir karar getirildi. İki cümlelik! "11.05.2018 tarihinde kuruma gelen S.A İdare Gözlem Kurulu Kararı ile 5. Koridor 42. Odaya yerleştirilmiştir." Sebep? Yok! Pardon sebebi başka bir kararla öğrendim ama bu sebep tek tutulmama dönük olmayıp avukat kısıtlamasına dönüktü. Maltepe'de İdare Gözlem Kurulu Kararının genişletilmiş biçimi. Bu kararlardan birini size göndermiştim. -----Yukarıda andığım İdare Gözlem Kurulu kararının iki cümlesine karşı infaz hâkimliğine genişçe itiraz dilekçemi yazdım. İnfaz hâkimliği de gerekçe belirtmedi: "Yasaya uygundur, talebin reddine" dedi. Aynı yaklaşım Ağır Ceza Mahkemesinden de gelince AYM'ye başvurduk. Sanırım ben tahliye olunca AYM Kararı elime ulaşır. Bütün bu hukuki süreçlerin yanında avukatlarım resmi makamlar nezdinde yüz yüze ve dilekçe ile hakkımda başvurular yaptılar. Hepsi olumsuz sonuçlandı. Ciddi rahatsızlıklarım olduğu gerekçesiyle tek kalamayacağım bu başvurular arasındaydı. Rapor almak üzere heyete çıktım. Heyet "tek başına kalabilir" raporu verdi. AYM'ye götürdük oradan da ret geldi. Avukatlarımın suç duyurularına karşı verilen cevaplar ise: " Ne tecridi? Avukata çıkıyor, telefona çıkıyor, ziyarete çıkıyor, mektup yazıyor ya!" Vekiller ve İHD Ankara'da ilgilendiler. Kısacası başta ailem, avukat abim, diğer avukatlarım büyük bir emek harcadılar. İHD olarak sizler F Tipi oturum adı altında basın açıklamasıyla haklarımı savunup durumuna dikkat çektiniz. Hepinize ne kadar teşekkür etsem azdır. -------3.İki buçuk yılı aşkın süredir tekli bir odada tutuluyorum. Pandemiden önce de haklarım yoktu. Spora tek başıma çıkarılıyordum. Protesto edip çıkmadım. Hastaneye giderken bile dosyama yazılan bir yazı sebebiyle orada da ille de tek

tutulmam sağlandı. Arkadaşlarımla karşılaşmamak IŞİD'li, El Kaide'li ve cinsel suçlardan tutuklu olan kişilerin kaldığı hastane odalarında tutulmaya çalıştım. İtirazlarımdan sonra bu konuda düzeltilmeye gidildi. -------**Mesele şu: Kendimi yeniden tutuklanmış gibi hissediyorum. Hükümlülük içinde tutukluluk! Suçlamalar var ama yargılama yok.** Dilekçelerimde belirttim: Kime baskı uygulamışım, kimi yönlendirmişim, kime talimat vermişim? Vs. Bunları ortaya koyun ki kendimi savunayım. Suçluyor ama yargılamıyor. Yazdıklarıma bir izahat yok: İTİRAZIN reddine. ------Hepsini geçiyorum: Eylül 2020 başında hapishane idaresine dilekçe yazdım. Arkadaşlarımın bulunduğu C-Blok'a geçmek istiyorum, diye. En azından aynı koridora verin dedim. Dilekçeme yanıt verilmiyor. Sözlü yanıt istedim. Tahliye oluncaya kadar buradasın. -------Şimdi İHD'den istediğim şu: **Avukat kısıtlaması nasıl ki 5275 sayılı yasaya dayandırılıyorsa kendi rızam olmadan 2,5yıldır tekli bir odada tutulmamın da hukuki dayanağı ortaya konulmalıdır. Ben hangi hukuka göre burada tutuluyorum? Yasa en fazla 60 gün diyor. Bunun dışında bir yasa var mı?** Tek tutulmamdan ne umuluyor? Sorun benim hasta olup olmamam, tecrit altında kendimi üretmem değil. Benim peşinde olduğum şey hukuksal dayanaktır. Aileme ve avukatlarıma da söyledim: Hukuksal dayanağı olmadan burada tutulmam farklı niyetler içerebilir. Başıma burada bir iş gelirse sorumlusu Adalet Bakanlığıdır, hapishane idaresi ve Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığıdır. Sizlere de bu hususu açıkça belirtmek isterim ki: Ben güçlü bir moral ve iradeye sahip, sağlık sorunlarını bile asla ve asla kendine dert etmeyen, psikolojik hiçbir problemi bulunmayan bir tutsağım. Yaşama büyük bağlıyım. Tecridin edebiyatını yapmayacağım. Bunun ne anlama geldiğini bu pandemi koşullarında eve kapatılan ya da böyle olmak zorunda olan her insan bizi anlar. Siz İnsan Hakları Kurumları olarak bizleri daha iyi anlarsınız. Çünkü insanı, insanın doğasını biliyorsunuz, çünkü insansınız. **Şu pandemi koşullarında hapishane görevlileri 15 günde bir evlerine gidebiliyorlar.** Bizler gibi burada yatıp kalıyorlar. 15 günü iple çekiyorlar. İnsan sosyal, ruhsal-duygusal, ekolojik bir varlık olarak kısıtlandığında söz konusu olan can sıkıntısı değildir, bir zulümdür. Arkadaşlarımla görüşebilmem için hasta olmam ya da kendime bakmamak gibi bir engelimin mi olması gerekiyor? Benim bunları gerektirecek bir durumum yok ki! **Ağırlaştırılmış müebbet olsaydım, tamam. D**eğilim ki! Şurada 2,5 yılı kalmış, 28 yıldır da emekle hapis yatmış biriyim. Durumumun yasalarda yeri yok. Resmi makamlar nezdinde girişimlerde bulunma hakkımı bir kez de sizler vasıtasıyla yapmak istiyorum.

52. **30.11.2020 tarihinde Kırıkkale Hacılar F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi'nden gönderdiği mektubunda M.K: <u>baskı, tedavi hakkının engellenmesi, yetersiz beslenme</u>--**Bizler çok ekonomik yaşamı başarmış insanlarız. Zaten bu yaşama yabancı olmadığını belirtmişsin. Bu yaşamı komünü bilirisin. Bizim size sizlere kurumlara yazmamızın amacı, hukuki destek, kitlesel kamuoyu desteğidir. Sizden maddi destekte bulunanlar olursa bilin ki yaşamdan kopukturlar. Yaşamdan kopuk olanlar aileden de kopukturlar. 5- Bizler, kolay kolay sizlere yazmayız. Bizler sizlere yazdığımız zaman bilin ki tahammül sınırları aşılmış, yaşam alabildiğine daraltılmış, bu temelde yaklaşmanızı, yazıldığı zaman da bu hassasiyetle yaklaşılması beklentimizdir. 6- Ciddi sağlık durumları olan ben de dâhil bu süreçte çok ciddi bir baskı altındadır. Hiç bir tedavileri sağlıklı yapılmıyor. Bana kanser hastasısın, miden kanser olmuş deniyor. Ama hala hastaneye yollanmış, bir röntgen bir endoskopi yapılmış değil. Bu tarih itibariyle de. 7- Ben de dahi benim gibi birçok arkadaşım ailesi iyi kötü kendi boğazından kesip bize destek olmaya çalışıyor. Ancak ben de dâhil, benim gibi birçok arkadaşım ailesinin hukuki bilgisi yok. Kurumun bu temelde ailelerle işbirliği içinde olup ailelerden vekâletler alarak bizlere hukuki destek sunması daha yararlı olacaktır. Hem iç hukuk hem dış hukukta kurum hukuki destek sağlarsa daha yararlı olur. Ben de dâhil birçok arkadaşın ailesi hem hukuki bilgiden yoksun hem de maddi imkânları olmadığı için avukat tutmada zorlanıyor. Ben de dâhil birçok arkadaşın ailesi feodal gelenekten geliyor, okumuyor, maddi durumunun olmadığını anlatamıyor. Kurum bu bağlamda ailelerle hem rahatlatıcı bir ilişki kurmalı hem

de hukuki alanda öğretici ve cesaretlendirici olmalı. Ailelerin çoğu hala korkuyor. Cumhuriyet savcılarına gitmiyor. Polis gördüğü zaman yolunu değiştiriyor. 8- Korona var, sokak öldü, korona var şu olmuyor, korona var bu tehlikeli gibi mazeretlerin sağlıklı olmadığı kanısındayım. Korona var evet, koronanın uzun soluklu olacağı kesin. Bu nedenle korona koşullarına göre mücadele edilmeli. Ailelerle ortak, kitlelerle ortak yargı kurumlarına, sağlık kurumlarına siyaset kurumlarına kitlesel yazışmalar, kitlesel mesaj, haber kanallarına kitlesel mesaj, özellikle Adalet Bakanlığına kitlesel başvuru, meclis başkanlığına ve meclis insan hakları komisyonuna kitlesel başvuru. Bu konuda insan hakları derneği çok ciddi bir çalışma yürütebilir. Tüm bunların olması için de tüm toplumun, ailelerin, hukuki bilgilendirmeye ihtiyacı var. İnsan Hakları Derneği, ailelere koşulsuz avukat desteği sağlamalıdır. Bu konuda insan hakları derneği, barolarla ortak çalışma ortamını yaratmalı. Barolar şöyle bir çalışma içine girebilir: Her mahalleye bir baro heyeti görevlendirebilir. Bu baro heyeti haftada iki gün ailelerle mesafeli, maskeli, temassız görüşmeler yaparak aileleri bilinçlendirebilir. İnsan Hakları Derneği ve barolar heyetler kurarak her ilin her ilçenin adliyelerinde cumhuriyet savcısı ve hâkimlerle maskeli, mesafeli, temassız görüşmeler yaparak cezaevlerinin durumunu, cezaevleri şahsında sağlık sorunu olan acilleri, normal hastaların durumunu dikkatlerine sunabilir. İnsan Hakları Derneği heyeti ve barolar ortak heyetlerle Yargıtay savcılığını, Yargıtay'ı Anayasa Mahkemesini ziyaret edip hem dosyalar hem raporlarla yargının durumunu maddileştirebilir. **Bakın, cezaevlerinde insanlar beslenilmiyor, insanlara beslenme adına yemek verilmiyor. Midelerini doldurma adına günde iki öğün pişmeyen, hayvan yalı gibi özensiz, yıkanmamış, proteinsiz, samanvari yiyecekler veriliyor. Bu da durmadan yeni hastalıkların çoğalmasına sebep oluyor. Hem beslenme hem barınak koşulları hem de yaklaşım hem de mevcut infaz rejimi. İnfaz rejimini uygulayan personel hastalık üretiyor.** İnsan Hakları Derneği ve barolar ailelerin de desteğini alarak bu konuda ciddi ve kararlı bir çalışma yürütürse bu çalışma ülkede siyasal iklimi de mevcut zihniyeti de kapitalist devleti de derinden sarsar. Bakın, bir ülke düşünün 20 milyona dayanmış işsizi var. Bir ülke düşünün yüzde 46'ya dayanmış açlık sınırı içinde bir nüfus, bir ülke düşünün zindanlarında yüzbinler var. Bir ülke düşünün zindanlarında hasta, yatalak, kanser, yaşlı, çocuk, anne binler var.

53. **03.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek Kırıkkale F Tipi Hapishanesinde tutulan E.S için başvuruda bulunan E. : <u>Psikolojik şiddet, arama adı altında koğuştaki eşyaların dağırtılması, kitap dergi verilmemesi, gardianların covid bulaş riski yaratacak davranışları</u> -** "9 yıldır cezaevinde olan abim geçen Cuma günü aradığında baskıların çok arttığını, virüs bulaşsın diye gardiyanların mahkûmların üst başlarına ellerini sürdüğünü, maske ve dezenfektan verilmediğini, psikolojik şiddet uygulandığını, hastalandıklarında revire götürülmediklerini, sık sık arama gerekçesiyle koğuşa girip koğuşu dağıttıklarını, kitap, dergi vs verilmediğini dile getirdi.

54. **03.12.2020 tarihinde deneğimize gelerek Kırıkkale F Tipi Hapishanesinde tutulmakta olan A.D.A için yazılı başvuruda bulunan E. : hastaen ve revir sevklerinin durudurulması, kolonya, maske verilmemesi, arama adı altında kötü muamele, gazete dergi verilmemesi…**"Yaklaşık 5 yıldır hapiste olan abim cezaevinde belli başlı sıkıntıların yaşandığını telefon aracılığıyla bize iletti. Cezaevinde mektup, dergi, gazetelerin verilmediğini, hijyenin olmadığını, kolonya, dezenfektan, maske gibi ihtiyaçların karşılanmadığını, hastalık durumlarında revire çıkarılmadıklarını ve hiçbir şekilde hastaneye sevklerinin olmadığını, sürekli odalarda arama yaptıklarını, dışarıdan gelen cezaevi personellerinin önlem almadan sürekli odalarına girip dağıttıklarını dile getirdi. Kargoların verilmediğini aktardı. Bu sıkıntılarını size bildirmemizi istedi.

55. **18.12.2020 tarihinde Bandırma /Balıkesir 1 Nolu T Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda Ş.C: tecrit, izolasyon, hastaneye sevler sırasında onur kırıcı arama dayatması, ağız içinin aranması----**Son

bir yılda Covid-19 nedeniyle cezaevlerinde onlarca insan keyfi bir şekilde uygulamalara maruz kalarak yaşamlarını yitirmiştir. Özellikle bu son süreçlerde dışarıyla telefon dışında bağlantı kurmamıza izin verilmiyor. **Çok yoğun bir tecrit ve izolasyonla karşı karşıya bırakılmaktayız. Tüm bunlar yapılırken Covid-19 tedbirleri kapsamı adı altında absürt uygulamalarla karşı karşıya** bırakılıyoruz. Kronik ve ağır hastalığı olan tutsak arkadaşlarımız hastaneye götürülmüyor. Hastaneye götürülmek istendiğinde ise cezaevi çıkışında askerlerin onur kırıcı arama ve keyfi tutumlarına maruz kalmaktalar. Sırf **siyasi tutsakları hastaneye götürmemek için ağızlarının içine bakmak suretiyle çok ciddi ve insanlık değerleri ve onuruyla bağdaşmayan aşağılayıcı bir şekilde tutum ve dayatmalar içerisine giriliyor.** Oysa bu virüsün en hızla bulaştığı yollardan bir tanesinin solunum yoluyla olduğu dünyaca bilinmektedir. Bu şekildeki bir uygulama bilinçli olarak tutsaklar arasında virüsü yaymaya mı çalışıyorlar sorusunu insanın aklına getirmektedir. **Özcesi hem insan onurunu hiçe sayan hem de korona virüs bulaştırma riskini çok fazla artıran bir uygulama bizlere dayatılıyor. ---**Tüm girişim ve başvurularımız olumsuz cevaplanıyor. Var olan mevcut sorunun çok ciddi boyutlara varmaması için bir an önce devreye girip bu konu hakkında sağduyulu olunması için girişimlerde bulunmanızı talep ediyoruz.

56. **21.12.2020 tarihinde Kandıra 1 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda U.Ç- Y.U- M.Ö: <u>kötü muamele, hak gaspları, tecrit, açlık grevi -----</u>**Bizler Kocaeli 1 Nolu F Tipinde kalan tutsaklarız. Sizlere dönem dönem yaşanan hak ihlalleri ve hukuksuzlukları yazmaktayız. 5 yıldan fazladır cezaevlerinde hukuksuzca yaşanan ihlallere sizler de raporlarında dile getirmektesiniz. Girişimlerde de bulunmaktasınız. Baştan bu takdir etmekle birlikte bu girişimlerin tüm demokrasi ve insan hakları savunucuları tarafından daha da yoğunlaştırılması gerektiğini düşünmekteyiz. En son 2018 yılında HDP milletvekili ve aynı zamanda DTK eş başkanı olan Leyla Güven öncülüğünde tüm cezaevlerindeki siyasi tutsaklar hem süresiz dönüşümsüz açlık grevine hem de ölüm orucuna girdi. Girdiğimiz bu açlık grevi ve ölüm orucunun talepleri başta Sayın Abdullah Öcalan ve yanında bulunan arkadaşlarından Ömer Hayrı Konar, Veysel Aktaş ve Hamili Yıldırım üzerinde yıllardır uygulanan tecridin bir an önce kaldırılması, cezaevlerinde yaşanan hak gaspları, radyolara, gazetelere, sosyal etkinliklere, kitaplara ve en demokratik hakkımız olan eylem hakkının engellenmemesi için en üst seviyede ceza verilerek engellenmesi gibi sayabileceğimiz bir çok engel oluşturuluyordu. Ölüm orucu ve açlık grevinde adalet bakanı tarafından verilen hiçbir söz yerine getirilmedi. Sayın Öcalan 3-4 kez avukatıyla görüştükten sonra avukat görüşleri çeşitli bahanelerle iptal edilmeye başlandı. Hala da bu durum devam etmektedir. -----Bugün de en son çıkan infaz kanunu ile yasalaşan eşitsiz olmadığı da apaçık olan ve içeriğinde sadece hak gaspları olan bir infaz yasası çıkarıldı. Bununla birlikte başlayan Covid-19 salgını beraberinde eskiden İmralı'da yaşanan tecrit durumu bugün tüm Türkiye cezaevlerinde yaygınlaştı. Ki en son CPT'nin de raporunda buna özellikle dikkat çekilmişti. Bizler de size dünya insan hakları günü ve insan hakları ve demokrasi haftası münasebetiyle başta Cezaevlerinde bulunan Sayın Abdullah Öcalan ve yanında bulunan arkadaşları üzerindeki derinleştirilmiş tecridin kaldırılması, tüm cezaevlerinde yaygınlaşan tecridin son bulması, cezaevlerinde yaşanan hak gaspları, kitap, gazete, aile avukat görüşlerinin engellenmesi, keyfi aramalara son verilmesi, hasta ve kronik hastalıkları bulunan tutsakların bir an önce serbest bırakılması. Çünkü hasta ve kronik hastalıkları bulunan tutsaklar en çok Covid19 tehlikesiyle yüz yüze kalıyor. Bununla birlikte bizlere **Covid-19 bahane edilerek hiçbir sosyal etkinliğe çıkarılmıyoruz. Ve yine Covid-19 bahane edilerek birçok hakkımıza el konulmaktadır. Bunun yanında Kocaeli 2. Sulh Ceza Mahkemesi kararıyla kişiler hedef alınıp odalara baskın tarzı arama yapılmaktadır. Buna kurum personellerinin keyfi uygulamalarıyla da hiçbir Covid-19 tedbiri almadan eşyaları sağa sola dağıtıp eşyalarımıza el konuluyor. En doğal hakkımız yasal olarak kabul edilen düşünce ve kendine ifade etme hakkı ortadan kalkmış**, yerine kurumun özel yasaları hukuku devreye konulmuştur. Okuduğumuz kitaplardan aldığımız

notlar, yazdığımız türlü türlü edebi, bilimsel ve farklı araştırma, inceleme, çalışmalarımıza dahi el konulmaktadır. Bu keyfi ve hukuksuz aramalar sözde Covid-19 tedbirleri nedeniyle hiçbir etkinliğe çıkarmadıkları dönemde yapılıyor. **Yukarı söylediğimiz bu vb nedenlerden dolayı kaynaklı olarak şimdilik süresiz dönüşümlü 5 günlük açlık grevine 30 Kaısm'dan itibaren başladık. Bu hak ihlalleri son bulana kadar da sürdüreceğiz.**

57. **22.12.2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesinde tutulan M.B ve Z.O için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan U.: darp, çıplak arama ----**"Merhabalar bugün abim Edirne F Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumundan aradı. İki gün önce M.B ve Z.O adlı iki arkadaş mahkemeye götürülmüş. Mahkeme sonrası ceza evine getirilirken gardiyanlar bu arkadaşları çıplak arama yapmak istemiş. Bunu kabul etmeyen M. B ve Z.O işkenceye maruz kalmışlar.Bunu İHD'ye iletmemi istediler" şeklinde beyanda bulunmuştur.

4- Sürgün – Sevk Talebi- Oda Değişikliği Talebi :

(Bu bölümde derneğimize yapılmış 20 başvuru örneklenmiştir)

1. ***10.01.2020 tarihinde* Silivri 5 nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan *mektup yoluyla başvuruda bulunan A.P.:*** uzaklık ve ekonomik yetersizlikler nedeniyle aile ziyaretlerinin yapılamaması, sevk talebinin karşılanmaması----*"Sayın İnsan Hakları Derneği emekçileri, yaklaşık 2 yıldır hükümlü olarak mevcut cezaevinde kalmaktayım. Tam 2 yıldır Şanlıurfa ili Hilvan ilçesinde ikamet eden, yaşlı ve hasta olan annem ile görüşememekteyim. Maddi imkân ve olanaklar bunun bir nedeniyken, diğer neden ise annemin yalnız yaşayıp kronik hastalıklarından kaynaklı seyahat edememesidir. Düşünebiliyor musunuz tam iki yıla yakındır birbirimizi görmemişiz. Bunun kadar acı verici bir şey olabilir mi? Bu durum beni de annemi de çok ciddi olarak hem mağdur etmekte hem de psikolojik olarak etkilemektedir. Kendimi geçtim, yaşlı ve hasta olan bir kadının yaşadığı bu durum içler acısıdır. Varın gerisini siz düşünün. Sizden ricam, annemin ikamet ettiği Urfa ili Hilvan ilçesine yakın bir yerdeki cezaevine naklimin sağlanması için gerekli yasal başvuruyu ve girişimleri başlatmanızdır. Gerçekten bu durum tam işkenceye dönüşmüştür. Şahsımda, masum, yaşlı ve hasta bir kadın da işkence çekmektedir. Gerekli hassasiyetle yaklaşacağına olan inancımla şimdiden teşekkürlerimi sunuyorum."* **Şeklinde beyanda bulunmuştur.**

2. ***11.01.2020 tarihinde* Trabzon Beşikdüzü T Tipi Ceza İnfaz Kurumu'*nda tutulan kardeşi İ.B için derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A.B.:*** uzaklık, hastalık ve ekonomik yetersizlikler nedeniyle aile ziyaretlerinin yapılamaması, sevk talebinin karşılanmaması--- *"Ben İ.B'nın kardeşiyim.İ, Van'da yakalandıktan sonra 2017'de açlık grevine girince Tekirdağ 2 Nolu T Tipi hapishanesine sürgün edildi. Tekirdağ T Tipindeyken bir buçuk yıl kaldı. 2018'de Leyla Güven'in açlık grevi sürecinde Trabzon Beşikdüzü T Tipine bir akşam 16 kişi ile birlikte sürgün edildi. Kardeşim aileden uzak olarak bu hapishanede tutulurken ancak 6 ayda bir ben kardeşimle görüşebildim. Annem ve babam hasta oldukları (raporlu) için hiç ziyarete gidemediler. Dolayısıyla görüş ve ihtiyaçların karşılanması zorluklar içerisinde olması nedeniyle her ay Adalet Bakanlığına ailesine yakın bir hapishaneye sevki istenmişti. Dilekçelerine hep ret cevabı gelmiştir. Ben buradan kardeşim adına ve kendi istediği için sizlere başvurdum. Ben İstanbul'da ikamet ediyorum ve buradan işlemleri sizler aracılığıyla takip etmek istiyorum. Kardeşim AİHM'in aldığı örnek kararı benden istedi. Öyle başvurmamızı istiyor sevk olmak için. Hapishanede tekrar*

sevk isteyecek. Talep: ---1-Kardeşimin Van'a yakın ya da Van'da bir hapishaneye sevki.---2-Sevk ile ilgili AİHM kararı varsa talep ediyorum.---3- Sevk için hem paralı hem de parasız olmasını istiyorum. Paralı sevki kendimiz karşılayabiliriz" **Şeklinde beyanda bulunmuştur.**

3. ***13.01.2020 tarihinde*** **Afyon 1 Nolu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu*'nda tutulan A.İpek için derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan D.İ.: <u>Sürgün sevk, şahsi eşyalarının verilmemesi nedeniyle mağduriyet ---</u>****Amcası A. 'nın 1993 yılından bu yana hapishanede olduğunu ve bu süre içerisinde çok sayıda hapishanede kaldığını söyledi. En son kaldığı Bandırma 2 Nolu T Tipi Hapishanesinden Afyon 1 Nolu T Tipi Hapishanesine kendi isteği dışında sevk edildiğini ifade etti. Kesin sevk tarihini bilmediğini ancak sevkten önce en son 22 Aralık'ta görüştüklerini, dolayısıyla o tarihten sonra sevk edildiğini tahminen 25 Aralık civarı olabileceğini söyledi. Amcası, kendisi ile birlikte S.Ü., H.Y., H.A., Ş.B., N.D. ve ismini (telefon kapandığı için) alamadığı bir mahpusun daha aynı şekilde o hapishaneye gönderildiğini söylemiş. Sevk edilen mahpusların kendi paralarıyla aldıkları kişisel eşyaları verilmemiş ve şu an zor durumda olduklarını söylemiş. Aralarında hasta ve yaşlı mahpusların da olduğunu belirtmiş. Bir an evvel eşyalarını alabilmek için girişimde bulunulmasını istemişler.*

4. ***16.01.2020 tarihinde*** **Maltepe 1 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu*'ndan mektup yoluyla başvuruda bulunan A.B.: <u>Denetimli serbestlik hakkından yararlanma ve sevk talebi</u>----**İstanbul İnsan Hakları Derneği şubesini selamlarım, umarım sağlığınız sıhhatiniz yerindedir. Her zaman size mektup göndermeye çabaladım ama adresiniz olmadığı için ulaşamıyordum. Şu anda rahatsızlığımdan dolayı size bu satırlar vesilesiyle belirtmek istiyorum. Şizofren ve depresyon hastasıyım. Sadi Konuk Hastanesinden aldığım rapor Erenköy'de, mevcut hastalığımdan hükümlü bulunduğum dosyadan bir yılın altına düşmekteyim. Ondan dolayı sizden bana gerekli hukuki yardımınızı talep ediyorum. Çünkü cezaevi idaresi, denetimden faydalanabilmem için önüme, ortamdan ayrılma engelini dayatarak kanunen tanınan hakkımı ihlal etmektedir. Mektubumun başında da belirttiğim gibi psikiyatri ve anti sosyal hastasıyım. Ayrıca şizofren hastalığım da mevcuttur. Zaten raporlarıma baktığınızda hastalıklarımı göreceksiniz. Bu hastalıklarımın bende yarattığı ağırlık ailemden uzak olmama ve kendimi, aileme yakın olmadığım zaman psikolojik açıdan sürekli rahatsız hissetmeme neden oluyor. Siz insan hakları savunucularından, cezaevinin önüme dayatacağı ortamdan ayrılma gerekçesini ortadan kaldıracak ve kanuni hakkım olan denetimli serbestlik hakkımın güvence altına alınabilmesi için gerek Adalet bakanlığına gerekse de sizin avukatlarınızın sağlık sorunlarımı ele alarak hukuki girişimlerde bulunmasını istiyorum. Çünkü ailem bu konularla ilgilenecek yeterli tecrübeye sahip değil. Bundan dolayı sizden yardım talep ediyorum.--Bir diğer husus da, annem de psikiyatri hastası olduğu için Diyarbakır'dan bulunduğum Maltepe Cezaevine sürekli gelemiyor. Denetim sürecimde Diyarbakır'da bulunan herhangi bir cezaevine gönderilmem için yardımda bulunmanızı istiyorum. Bana yardım edeceğinizi bildiğimden şimdiden teşekkür ederim…"* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

5. **20.01.2020 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesinden e-maille gönderilen başvuruda T.S:** telefon görüşmesi sırasında tekmil dayatması, tahrik, arama adı altında eşyaların tahrip edilmesi, günlük gazetelere sınırlama getirilmesi, uzaklık ve ekonomik yetersizlikler nedeniyle aile ziyaretlerinin aksaması**, sevk talebinin karşılanmaması** (başvuru özeti sağlık hakkı ihlalleri klasöründedir)

6. ***20.01.2020 tarihinde alıcısı Tarafından E-Maille Derneğimize Gönderilen Mektupta*** **Gümüşhane E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulmakta olan *İ.B.: <u>İnsan hakları kurumları ve siyasi partilere yazılan faks ve mektupların gönderilmemesi, sevk talebinin reddi, haksız disiplin cezası, manevi çöküntü -----</u>***

"Merhaba, Sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Her açıdan iyi olmanızı diliyorum. Bizleri soracak olursanız, sizlerin de bildiğiniz gibi ve tahmin ettiğiniz gibi durumlarımız iyi değildir. İyi olmadığı gibi giderek daha da kötüleşmiş durumdadır. Sesimizi dışarıya yeterince ulaştıramadığımız gibi insan hakları savunucuları denilen İHD ve milletvekilleri de bizim yaşadığımız duruma karşı adeta kulaklarını tıkamışlardır. ***Faks ve mektuplarla yaşadığımız durumları dışarıya olduğu gibi yazamıyoruz. Yazdığımızda da el konulup gönderilmiyor. Geçenlerde de İHD, meclis, HDP ve CHP gibi kurumlara da yazdık ancak el konulup gönderilmedi.*** *Dışarıya yazdığımız faks ve mektuplarda sadece yaşadığımız olay, olguları yazmıştık, başka farklı bir şey yazmamıştık. Şimdi ise b****ana haksız bir şekilde disiplin cezası verilmiş, yani görüş cezası****. Avukatlar da görüşüme gelemiyorlar. Bire bir yaşadığımız durumları isimlendiremiyorum ama şunu söyleyeyim,* ***ağır bir psikolojik travma yaşıyoruz. Sonuç olarak da duygusal bir çöküntü içine girmiş bulunuyoruz.*** *Bilemiyorum, böyle giderse bu faks-mektubum son mektubum olabilir. Sizinle de paylaşmak istedim, belki kimileri inanmayabilirler. Fakat ben yaşadığım gerçekleri son bir kere de olsa ve her şeyi ayrıntılı yazamasam da yaşadığım bu durumun özünü vahametini belirtiyorum.* ***Bazı durumlar için yarın çok geç olabileceği gibi anlamsızlaşabilir de. O nedenle diyorum elinizden ne geliyorsa yapın.*** *İHD, AKP, HDP, CHP vekiller aracılığıyla Adalet Bakanlığıyla görüşsün, bir şeyler yapsın, beni buradan alsın.* ***Disiplin cezamdan dolayı sevk de yazamıyorum. Fakat daha önce de defalarca buradan gitmek için sevk istedim. Her seferinde reddedildi.*** *Cezaevi de benim buradan gitmemi istemiyor. Bu konuda hiç zaman kaybetmeden… (okunmuyor) gibileri bu sevk işleri yapabilir, ona gidin. AKP'nin bazı vekillerine gidin, konuşun, ısrar edin. İstiyorsanız müdürle, savcıyla konuşun, bunların ailelerine ulaşın konuşun, ne istiyorlar, mutlaka bir şeyler yapmalısınız. Konuşarak, ısrar ederek birçok sorunu çözebilirsiniz. Bu iş sadece iyi niyetle olabilecek şeyler değildir. Biraz da pratik anlamda kendinizi zorlayın. Yoksa dediğim gibi yarın öbür gün çok geç olabilir. Kimin elinden ne geliyorsa yapsınlar. Cumhurbaşkanına veya yakın çevresine ulaşırsanız sorunu çözersiniz. Bu durumu artık çok uzatmak istemiyorum. Durum yetersiz de olsa anlaşıldığımı düşünüyorum. Herkesten duyarlılık çağrısı yapıyorum. Hepinizi selamlıyorum."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

7. ***22.01.2020 tarihinde*** **Düzce T Tipi Kapalı Cezaevi*'nden derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan Ö.Ş.: <u>Cinsiyet ayrımcılığı, sevk talebi</u>- (başvuru özeti ırkçılık ve ayrımcılık klasöründe)***

8. ***30.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Yozgat Açık Cezaevi İnfaz Kurumu*'nda tutulmakta olan kardeşi A.G. için yazılı başvuruda bulunan M.G.:<u>Aileden uzak şehirde tutulma, sevk talebi</u> -** *"Kardeşim 7 Ocak 2019'da tutuklandı. 7-8 ay Kartal Hapishanesinde kaldıktan sonra Maltepe Açık Cezaevine gönderildi. Kardeşim fırıncı olduğu için Maltepe'de lokantada çalışıyordu. Yaklaşık 15-17 gün önce Yozgat Açık Cezaevine gönderildi. Onunla birlikte yaklaşık 100 kişi Yozgat'a gönderilmiş. Kardeşimin 3 çocuğu var. Eşi ve çocukları İstanbul'da yaşıyorlar. Yozgat bize çok uzak olduğundan çocukları ve eşi görüşüne gidemiyorlar. Ben de %76 engelliyim ve ailesine ben bakıyorum. Babalarını göremedikleri için çocukların psikolojisi bozuldu. Kardeşimin daha 20 ayı var. Vasisi benim. Kardeşimin iki çocuğu geçen hafta iki gün boyunca kayboldular. Babalarına gitmeye çalışmışlar. Karakola başvurduk, sonra bulundular. Çocukları ve eşi çok zor durumdalar. Kardeşimin tekrar İstanbul'a getirilmesini istiyoruz."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

9. ***15.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Afyon Hapishanesi *nde tutulan A.O için yazılı başvuruda bulunan M.: <u>çıplak arama, darp, kötü muamele, sevk talebi</u>*** *(başvuru özeti işkence ve kötü muamele klasöründedir)*

10. ***05.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Tavşanlı T Tipi Kapalı Hapishanesi*'nde tutulmakta olan B.A için yazılı başvuruda bulunan C.: <u>Sevk talebi</u>*** *-----"Oğlum 2016 yılının son aylarında cezaevine girdi. Cezası, madde bağımlılığına bağlı suçlar. Çocuğum normalde sevk istediğinde (zamanı gelince) sevki gerçekleşiyordu. Biz Bursa'da oturuyoruz. Onun için sevkleri de Bursa'ya yakın yerleri yazıyordu. Babamız 1,5 sene önce ölünce İstanbul'a taşındım. Çocuğumun şimdiki cezasını çektiği cezaevinden (Tavşanlı T Tipi Kapalı Cezaevi) İstanbul yakınlarındaki başka bir cezaevine yapması için kendisi 5 aydır dilekçesini vermesine rağmen olumlu cevap gelmedi. Normalde mahkûmun zamanı dolunca sevk olayının olması gerektiğini biliyoruz ve olumsuz cevap alıyoruz. Ben annesi olarak, Tavşanlı bana uzak geldiği için çocuğumun bana yakın bir yerde cezasını çekmesini istiyorum. İnsan haklarına gelmeden CİMER'e başvuru yaptık, ret cevabı aldık. Henüz başka bir merciye başvurmadık. Bu konuyla ilgili ileriki günlerde savcılığa dilekçemi de vereceğim. Çocuğumun bana yakın bir yerde cezaevine gönderilmesini istiyorum."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

11. ***09.03.2020 tarihinde*** **Düzce T Tipi Kapalı Hapishanesi*'nden mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan Ö.Ş: <u>Kendisi ile aynı cinsel eğilimde olanların bulunduğu hapishaneye sevk isteği</u>*** *----"Sayın yetkili büyüklerim, tarafınıza bir adet dilekçe yazmıştım, onunla ilgili yazışmaları yapacağınıza dair mektubunuzu aldım, bir gelişme olduğunda bilgilendireceğinizi yazmışsınız. Tekrar tarafınıza dilekçemi yazarak sizleri de bilgilendirerek yardımcı olmanızı istiyorum. Geçen hafta 21.02.2020 Cuma günü bulunduğum kurumda Adalet Bakanlığına kurumdan cinsel eğilimim farklı olduğuna dair ve cinsel eğilimi benim gibi olan kişilerin bulunmuş olduğu kurumlardan herhangi birine gönderilmek istediğime dair ifadem alındı. Ben bulunduğum kurumda üç sefer hastaneye gönderildim rapor alabilmek için. Fakat benden kan ve idrar alındı. Daha sonra kurula götürüldüm. Kurulda "rahatsızlığın ne" dendi. Cinsel eğilimim farklı olduğundan dolayı rapor almak için geldiğimi söyledim. Tamam denilerek kuruma geri gönderildim. Kurumda da ifadem alındığında bunun benim beyanım olduğunu, hastanenin bu yüzden rapor vermedikleri söylendi. Tarafıma yapılan muayenede sadece kan ve idrar alındı, başka bir muayene yapılmadı. 24.02.2020 Pazartesi günü de savcılıktan hastanede gerekli muayenemin yapılmasına dair bir yazı gelerek bilgi aldım imzaladım yazdım. Efendim bu bilgileri de tarafınıza yazıp bilgilendirmek ve gerekenlerin yapılması nedeni ile tekrardan yardımcı olmanızı, gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

12. ***16.04.2020 tarihinde*** **Trabzon T Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulan Ö.G için *derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan L.G.: <u>Sağlık hakkı ihlali, sevk talebinin karşılanmaması, sürgün</u>-****(*başvuru özeti sağlık hakkı ihlalleri klasöründedir)*

13. **17.07.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak İzmir Menemen T Tipi Hapishanesinde tutulan V.A için başvuruda bulunan Ş. : <u>Kötü muamele, oda değişikliği talebi</u>** *(başvuru özeti işkence ve kötü muamele klasöründedir)*

14. **07.08.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinden F.Ç, E.O, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden K:K, T.Ö ve Bolu Hapishanesinden Z.P, M.Ç, O.O, Z.M için derneğimiz Hapishane Komisyonuna e-mail yoluyla başvuruda bulunan G. :** <u>sağlık durumuna uygun olmayan, yaşamını riske atan koşullarda **sürgün sevk**, kötü muamele, revire sevk talebinin kabul edilmemesi.</u> (başvuru özeti sağlık hakkı ihlalleri klasöründedir)

15. **08.09.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesinden gönderdiği mektubunda H.B;** akciğerinde iyileşmeyen ve kanamaya neden olan yaralar, hastalığı nedeniyle karasal iklimi olan bir şehre sevk talebi, (başvuru özeti sağlık hakkı ihlalleri klasöründedir)

16. **13.10.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda A.S:** Sevk talebinin reddedilmesi, sevk istemi ------Bana yolladığınız faksı aldım. Öncelikle ilgi ve duyarlılığınız için teşekkürlerimi iletiyorum. Babam derneğinize başvurmuş. Sanırım üzerinden epey zaman geçti. Doğrudur, ben İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevine sevk talebinde bulundum. Üzerinden de epey zaman geçti. Pandemiyle birlikte her şey askıya alındı. Sevkler de durduruldu, bakanlığın talimatı varmış. Bu nedenle ben de fazla üstelemedim. Sevk dilekçesinin reddediliş nedeni İzmir kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi dışında iki yer daha (cezaevi) belirtilmemiş ve ücretinin benim tarafımdan karşılanacağını belirtmemiş olmam dolayısıyladır. Bu iki nedenle sevk talebim reddedilmişti. Ondan sonra tekrar yazdım fakat bir sonuç alamadım. Pandemiden dolayı da üstelemedim. Son başvuru dilekçelerinin tarihini bilmiyorum. Fakat size yolladığım bu faksla birlikte yeni bir sevk başvurusu yaptım. Sevk talebinde bulunduğum hapishaneler: İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevi, Diyarbakır D Tipi Cezaevi, Mardin E Tipi Cezaevidir. Sevk gideri tarafımdan karşılanacaktır. Sevk gerekçem; ailem hem İzmir'de hem de Diyarbakır'da ikamet etmektedir. Ayrıca İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevinde abim B. ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olarak kalmaktadır. Bu, ailem için çok zorlayıcı olmaktadır. Ailem her iki tarafa birden görüşe gelemiyor, çok masraflı oluyor. Ayrıca burası ikamet edilen yere çok uzaktır. Bu yüzden ben esas olarak İzmir kırıklar 1 Nolu F Tipi Cezaevinde bulunan B.nin yanına sevkimi talep ettim. Önceliğim budur. Bu, aile için en uygun olanıdır. Kısaca durumu böyle anlatmış olayım. Tekrardan ilgi ve duyarlılığınız için teşekkürlerimi iletiyor selam ve saygılarımla çalışmalarınızda başarılar diliyorum."

17. 15.10.2020 tari**hinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda M. E (İran);** mahkum iade anlaşması gereğince İran'a sevk talebi, İran'daki ailesi ile 9 yıldır hiç görüşme imkanı olmaması – Başvuru özeti mülteci klasöründe bulunmaktadır.

18. 21.10.2020 tari**hinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği 2. mektubunda M. E (İran);** sevk talebinin karşılanması için ölüm orucu- Başvurunun tamamı mülteci klasöründe bulunmaktadır---"…Zaten Türk Ceza Kanununda mahkûmun cezasının ailesine yakın bir yerde infazını öngörmektedir. Ancak ben ailemden çok uzak bir yerde yıllardır tutulmaktayım. Bu, kendi başına bir hak ihlalidir. Benim bu eylemim bu hakka sahip olmak içindir. Bu haktan daha masum bir şey olabilir mi? Ben bu hakkımın yerine getirilmesini ve vatandaşı olduğum İran İslam Cumhuriyetine iademi talep ediyorum. Bu şekilde yaşayamıyorum. Burada kendimi yalnız hissediyorum. Bu durumdan dolayı psikolojik olarak zorlanıyorum. Dokuz sene bu şekilde yaşamaya zorlandım ama artık bu durumu sürdüremiyorum. Buna acilen bir çözüm bulunmasını talep ediyorum.----Bu durumdan dolayı o kadar zorlanıyorum ki deyim yerindeyse ölümü çare olarak görüyorum. Benim iadem gerçekleşmeden (İran'da herhangi bir suçum yok ve aleyhimde bir durum söz konusu değil) bu eylemi sonlandırmam mümkün değil. Türkiye-İran arasında mahkûm verme anlaşması kriterleri çerçevesinde ülkemde de cezamın bakiye kısmını çekebilirim. Ben bu eylemim boyunca sadece su içerek devam edeceğim. Bu bir açlık grevi değil, ölüm orucudur. Artık 60-65 kilo civarındaki bir insan sadece su içerek kaç gün yaşar yetkililer hesaplamalıdır. Ben son nefesime kadar devam edeceğim ve talebimi desteklemenizi rica ediyorum."

19. 23.10.2020 tari**hinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği 3. mektubunda M. E (İran);** sevk talebi ----Faksınızı aldım. Bana karşı gösterdiğiniz duyarlılık için ne kadar çok teşekkür etsem

azdır. Bana sorduğunuz soruları cevaplamadan önce bir gelişmeyi sizinle paylaşmak istedim.----Ben şimdi biraz iyiyim. 20.10.2020 tarihinde bulunduğum cezaevi kurumu 1. Müdürü benimle görüşerek sıkıntılarımı dinledi. Haklı olduğumu kabul etti. Tekirdağ'ın ailemden çok uzak olduğunu, talebim yerine getirilene kadar en azından Ağrı-Doğubayazıt'a sevkimin çıkarılması için elinden geleni yapacağını, önümüzdeki ay sevkler açılır açılmaz ilk önceliği bana tanıyacaklarına söz verdi. Oraya gitmem için iyi halli olmam gerektiğini söyledi. İşi yokuşa sürmemek için ve bu iyi niyeti boşa çıkarmamak için eylemi bıraktım. Şimdi ölüm orucunda değilim. Ama sevk meselesi henüz kesinleşmiş bir şey değil. Tekirdağ'a nazaran sevkimin Doğubayazıt'a çıkması elbette ailem için daha iyi bir yer. Ama bu benim mağduriyetimi bitirecek bir çözüm değil. Çünkü hala Türkiye'de olacağım ve bir sürü sıkıntı çekmeye devam edeceğim. Kalan cezamı ülkemde çekmekte kararlıyım ve bunu çok istiyorum. Bu sorunumun çözümünde en iyi rolü siz oynayabilirsiniz. Bu konuda size güvenim tamdır. Ayrıca burada herhangi bir örgütle bağım yoktur. Bağımsızım. Ben ailemle telefonla konuşabiliyorum. Bunun dışında yıllardır ailemle bir kere bile görüşemedik. Birbirimizin yüzünü göremiyoruz, mektuplaşamıyoruz. Ben birkaç defa aileme mektup yazdım, iki tanesi hariç diğerleri adrese ulaşmadan kayboldu. Dahası **benim ailem Farsça okuyup yazabiliyor.** Ben ise onlara ya Türkçe ya da Kütçe yazmak zorunda kalıyorum. Türkçe'de ve Kürtçe'de kullanılan latin harfleri ailem anlamıyorum, okuyamıyor. **Farsça mektup yazdığımda ise cezaevinden Tekirdağ merkeze gönderiliyor, orası da "böyle bir dil dünyada yok" deyip mektubu bana vermeyip el koyuyor.** Kesinlikle olayı abartmıyorum. Çünkü böyle şeyler çok geri olduğu için zamanında ben de şaşırmıştım.

20. **27.10.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu T Tipi Hapishanesinde tutulan K.Ç için derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan R.: işkence, kötü mamele , sevk talebi** *(başvuru özeti işkence ve kötü muamele klasöründedir)*

5 - Haksız Tutuklama ve Adil Yargılanma Hakkı İhlalleri

(Bu bölümde derneğimize yapılmış 25 başvuru örneklenmiştir)

1. ***13.01.2020 tarihinde*** **Maltepe Açık Cezaevi*nden mektupla başvuruda bulunan Y.: Haksız ceza, avukat ihtiyacı ------****"Sayın İnsan Hakları Derneği üyeleri, ben eşcinselim. Bu sebepten dolayı sizlerde bildiğiniz üzere ülkemizde bizlere farklı gözle bakıldığından dolayı hayat içerisinde iş imkânımız çok zor. Bu sebepten hayatımızı idame edecek durumda olmadığımızdan gelir sahibi değiliz. Benim adım, istemim dışında oluşan suça ismim karıştı. Ben epilepsi nöbeti geçirip bayıldım. Tanımadığım kişiler kartlarımı çalıp, adıma birden fazla mahkeme dosyası açtılar. Çoğundan beraat aldım. Aldığım ceza dosyaları ise mahkeme tebligatı eski ev adresime gönderildiği için mahkemelerine katılamadığım için ceza aldım. Verilen cezalar kanaatten verildi, somut deliller olmadan. Maddi durumum olmadığı için avukat tutamadım, haklarımı savunması için. Sizlerden isteğim, avukat rica ediyorum. Davalarımdan haksız ceza aldığımı düşünüyorum. Çünkü oluşan iddianame dosyalarında adıma açılan sahte, sahibinden.com sitesi, konuşulan telefon numaraları, ATM'den para çeken görüntüler bana ait değil. Beni ne olur savunun. Davası devam eden mahkemelerim var."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

2. ***26.01.2020 tarihinde*** **Silivri L Tipi Hapishane*sinde tutulmakta olan H.B için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan R.D.: Haksız suçlama ve tutukluluk---****"İyi günler yaklaşık iki hafta önce derneğinize*

gelmiştik. Konumuz Tevhid Dergisi olarak H.B ile ilgiliydi. 2008 den beri gerek el-kaide gerek IŞİD adı altında operasyonlar yaşadık. Fakat bizim bunlarla hiçbir alakamız olmadığına dair getirdiğimiz dosyalarda kendi delillerimizle beraber savunmamız mevcut. Son olarak 2017 de yaşadığımız operasyonda H. halen Silivri cezaevindedir. Uruşması …Ocak 2020 Bakırköy ağır ceza dairesinde 13.30 da görülecektir. Desteğinizi talep ediyoruz" **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

3. ***06.01.2020 ve 16.01.2020 tarihlerinde*** **Silivri 1 Nolu Ceza İnfaz Kurumu*'ndan derneğimize mektup yoluyla başvuran E.Y.Ç.: Asılsız suç ithamı, haksız ceza. ----*** *"Sevgili … dost ve arkadaşlar, vicdanı olan bütün insanlar; Acı bir iftiradan dolayı 21 aydan beri içeride olduğumu, 15+3 sene ceza aldığımı bilmenizi, beni anlamanızı ve sitemli cümlelerimi anlayışla karşılamanızı ümit ediyorum.(…)."*

4. ***15.03.2020 tarihinde*** **Bitlis Tatvan Açık CİK'ndan *derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan N.A: adil yargılanma hakkı ihlali, sağlık hakkı ihlali ---*** *"İnsan Hakları Mahkemesine …insan Hakları Mahkemesine başvurmaktayım. Başvurma sebebim 2012 senesinde Erzurum Oltu'da gezmeye gittiğimde dönüş yolunda Muş'a gelmekteydim. Polis arabamızı durdurup arama yaptı, kimliğimizi sordu sonra bizi serbest bıraktı. Ben Muş'a evime döndüm. Aradan 8 sene geçtikten sonra mahkemesiz, delilsiz ve kanıtsız şahsıma kesilmiş ceza geldi. Ben cezayı sorduğumda bana gelen evrakta sadece Oltu'da telefon sinyalim çekmiş, Pasinler'den Muş'a dönerken telefon sinyali almışlar. Bundan dolayı gelen ceza hayatımı değiştirdi. 43 yaşındayım ve şu ana kadar ellerinde hiçbir delil ve kanıt olmadığı halde bana bu cezayı verdiler. 2014'de Milli Eğitim tarafından aldığım kadro bu ceza yüzünden iptal oldu. Suçsuz olduğum halde devlet tarafından verilen işimden oldum. Raporlarımda da belirtildiği gibi tek böbrekliyim, tüberkülozum var. İdrar yolu sorunum olduğu için sırtımda nefrostomi ile yaşıyorum. Ayrıca diğer böbreğim de %10 tek çalışıyor. Size gönderdiğim resmi raporlarda da olduğu gibi %80 engelli raporum var. Bu saatten sonra çalışmaya gücüm yetmiyor. Evliyim, 7 çocuğum var, 6 öğrencim okuyor. Yıllardır kiradayım, hiçbir maddi desteğim yok. Aileme verecek maddi bir gücüm yok. Şu anda Bitlis Tatvan Açık Cezaevinde …. 4 yıl 14 ay cezam var. Mağdurum. Hakkımın yenildiğini düşünüyorum. Bu gerekçe ile size başvurdum. Gereğinin yapılmasını arz ediyorum."* **şeklinde beyanda bulunmuştur**

5. ***16.03.2020 tarihinde*** **Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Hapishanesi*'nden derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan E.B: adil yargılanma talebinin reddi ----*** *"Arkadaşlar Merhaba, Daha önce CİSST'ten arkadaşlar üzerinden size ulaşmış, yeniden yargılama ile ilgili Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yaptığımı bildirmiştim. Bu dolaylı iletişim üzerine 02.12.2019 tarihli mektubunuzu aldım. Anayasa Mahkemesi yeniden yargılanma talebimi kabul edilemez bulmuş. Kararın fotokopisini çekip göndermem uzun süreceğinden kararı buraya yazacağım.(…) Karar böyle. "Kriterlerin de karşılanmadığı" derken ne ifade ediyor anlamadım. Mart 99'da tutuklanıp DGM'de yargılanmıştım. Anayasa Mahkemesine başvuru yapmadan önce de Malatya 3. Ağır Ceza Mahkemesine başvurdum. Mahkeme reddedince Malatya 4. Ağır Ceza Mahkemesine başvurdum. Bu mahkeme de reddedince Her iki kararı da başvuruma ekleyip Anayasa Mahkemesine sundum. (Malatya DGM'de yargılamam yapılmıştı) Mektubunuzda tutulduğum hapishane ile Diyarbakır şubenizin ilgilendiğini belirtmişsiniz. Konu hakkında kendilerine yazacağım, bilginiz olsun. Sizi de bilgilendirmek istedim. Sanırım 6 (altı) ay içinde AİHM'e başvuru yapmam gerekiyor. Bu başvuruyu yapmak için son ana kadar sizden ya da Diyarbakır şubenizden yanıt bekleyeceğim. Belki Anayasanın kriterlerini karşılar tekrar kendilerine başvuru yaparız. Çünkü pek anlamıyorum bu işlerden. Anayasaya ilk başvurumu bayağı maceralı yapmıştım. Şöyle ki; önce kapalı zarfla gittim, zarfımı iade etti. 4. Ağır Ceza Mahkemesi aracılığıyla yaptım, bunu da iade etti. Araya araya bulduk yolu. Uzun zamandır bende oluşan düşüncemi sizinle paylaşayım mı? Vallahi bence bir çalışma, kampanya başlatmak gerekiyor, DGM'lerin geri getirilmesi için. DGM'de yargılanan biri olarak düşüncem bu. Yaşananları düşününce, hiç olmazsa hüküm verdi mi "ne de olsa DGM'dir" deriz.."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

6. ***03.04.2020 tarihinde*** **Sincan L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulmakta olan M.D için** ***derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A.:***----Oğlunun 15 Temmuz darbe girişimi esnasında Akıncı Üssünde kursiyer öğrenci olması dolayısıyla 4 yıldır haksız tutuklu olduğunu belirtip, devam etmekte olan Covid 19 salgını ve zaten masum olması dolayısıyla tutukluluğunun sonlandırılması talebinde bulunmuş, Bu dilekçeyi Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne, TBMM'ye ve iHD şubelerine gönderdiğini bildirmiş ve yardım talep etmiştir.

7. **06.04.2020 tarihinde Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan A.U.Ş için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S.: <u>Tedavi ve adil yargılanma hakkı ihlali</u>- (**Başvuru özeti sağlık hakkı klasöründe)

8. **12.05.2020 tarihinde Silivri 8 Nolu L Tipi Hapishanesi'nde tutulan S.K için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan D.: <u>duruşmaya çıkarılmadan tutukluluğun devamına karar verilmesi, covid bulaş riski</u> ------**Eşim S. 7 aydır tutuklu bulunduğu dosyadan duruşmaya çıkarılmadı. 14.05.2020 günü duruşması vardı, duruşmadan önce 11.05.2020 tarihinde hiç bir bilgimiz olmadan 29.06.2020 tarihine ertelenmiş. Eşim şu anda tutuklu, suçlu veya suçsuz olduğu belli değil, eğer duruşma yapılsaydı şahitler dinlenecekti, savunma yapılacaktı. Bunların hiç birini yapamadık. Bu durumda adil bir yargılama mümkün olmamıştır ve bu gün aldığımız bilgiye göre Silivri 8 nolu cezaevinde bazı mahkûmlarda covid-19 tespit edilmiştir. Cezaeviyle iletişime geçtiğimizde gerekli tedbirleri aldık diyorlar. Eğer tedbirler alınsaydı cezaevinde covid 19 tespit edilmezdi ama şuan cezaevlerinde var bu şekilde suçluluğu kesinleşmeyen bir mahkûmun savunma hakkı ve yasam hakkı elinden alınmıştır. Bütün ailemiz bu konudan tedirgin ve hiç bir huzurumuz kalmamıştır.

9. ***20.05.2020 tarihinde*** **Aliağa/İzmir 2 Nolu T Tipi Kapalı Hapishanesi'nden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan M.A: <u>disiplinn cezaları nedeniyle denetimli serbestlik hakkının kısıtlanması ----</u>***
"Size yazmamızın nedeni 694 sayılı KHK'nın 151. Yasa maddesine ilişkindir. Bu yasa, disiplin cezaları ile denetimli serbestlik süresini yeniden düzenlediğinden bizim için önem arz etmektedir. Lakin eşitlik ilkesine aykırı bir düzenleme olduğundan daha önce kimi arkadaşlarımız valilik ve meclis kamu denetçiliği kurumuna yazarak yasanın bizleri de kapsamasını talep etmişlerdir. Bu kurumlar (ombudsmanlık) talebimize olumlu yaklaştıkları halde, hukuki açıdan bir şey yapamayacaklarını, idari bir karar olduğundan ancak Danıştay'ın ilgilenebileceğini belirtmişlerdi. Dolayısıyla kişisel olarak Danıştay'a başvuramadığımızdan kurum olarak (bize aktarılan ancak bir kurumun başvuru yapabileceğidir) bu konuyu adımıza Danıştay'a götürmenizi rica edecektik. Bu talebimizi nasıl değerlendireceğinizi bilmiyoruz ancak bu konuda bize yardımcı olabilirseniz çok iyi olacak ve memnun kalacağız. Danıştay'a yapılacak başvurunun içeriğine ilişkin sonraki sayfada bir taslak olacaktır. Taslağı hukuki açıdan daha da güçlendirip genişletmek inisiyatifinizdedir. Konuya daha çok vakıf olduğunuz için fazla söze gerek yok zaten. Daha önce yazımda DGM dosyalarına ilişkin paylaşmıştım. Alt ve üst dereceli mahkemelerden sonra arkadaşlarımız AYM'ye başvurmuştu. Bizin alanda AYM şimdiye kadar 6-7 arkadaşın başvurusunu sonuçlandırmış ve ret kararını vermiştir. Genelde 2012 öncesi dosyalara bakamayacağından "yetkisizlik" kararına gitmiştir. Bu yüzden arkadaşlarımız AİHM'e başvuracaktır. AİHM bireysel başvuru metinlerini arkadaşların kendileri hazırlamıştır. AİHM'e başvuru için eğer elinizde bir taslak metin varsa, karşılaştırma adına bize gönderebilseydiniz çok iyi olurdu. Zira yasa maddelerini değerlendirmek bazen sorun olabiliyor. Size her yazdığımızda önünüze bir iş çıkarıp uğraştırıyoruz. Umarım kusurumuza bakmazsınız. "

10. ***15.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Silivri 5 Nolu L Tipi kapalı Hapishanesinde tutulan Y.A için *yazılı başvuruda bulunan M.:*** ----19 Eylül 2019 günü Pendik Aydos ormanında yangın çıktı. Olay yerinde bulunan ağabeyim, yangını itfaiye ve polise verip söndürmeye çalışıyor. Çevrede bulunan insanlar kameraya çekince ağabeyim panikleyip olay yerinden uzaklaşıp polis ekibinin yanına gidiyor. Olay anını gördüğünü ve ifade etmek istediğini söyleyince polisler kimlik istiyor. Kimlikte doğum yerinin Mardin olduğunu görünce "sen Kürt'sün, sen yaktın" deyip gözaltına almışlar. Sonra da tutuklandı. 3. Mahkemesinde ağırlaştırılmış müebbet ve 25 yıl ceza verildi. Ağabeyim daha 10 yaşındayken bir kazada vücudunun büyük bir kısmı yandı ve yıllarca tedavi gördü, görmeye devam ediyordu. Askeriyede intihar girişiminde bulundu, askeriyede bilgileri bulunmaktadır. Şimdi Silivri'de ve hala ağır psikolojik ilaçlar almaktadır. Ağabeyim cezası henüz onaylanmadı. Kamuoyu oluşturmak için basın açıklaması yapmak istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. ***19.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Burhaniye T Tipi Hapishanesi*nde tutulan T.K için yazılı başvuruda bulunan Ö.:*-----**"Kardeşim 17 Mayıs 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alınıp aynı gün serbest bırakıldı. Ancak örgüt propagandası suçlamasıyla Balıkesir'e sevk edildi. 18 Mayıs'ta örgüt üyeliğinden ifadesi alındı. Bir gün sonra savcılığa çıkarıldı ve tutuklanmaya sevk edildi. Ancak sulh ceza hâkimi adli kontrolle serbest bıraktı. Ertesi gün 20.05.2020 günü sabahında tekrar evinden gözaltına alınarak, avukatlarına haber vermeden CMK'dan avukat tayin edilerek Ayvalık'ta segbis marifetiyle tutuklanıp Burhaniye T Tipi Cezaevine gönderildi. O günden beri Burhaniye'de tek kişilik hücrede tecritte tutuluyor. Sağlık sorunları mevcut; kulak arkasında kist, akciğerlerde geçmişten gelen kronik rahatsızlığı, kan kusması mevcuttur. Avukatının tutuklamaya itiraz dilekçesi gerekçesiz reddedildi. Basın açıklaması, dernek olarak davanın takibi, sağlık durumuyla ilgili kardeşimin takibini istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

12. ***29.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Silivri 6 Nolu L Tipi Hapishane*sinde tutulan K.Ş için yazılı başvuruda bulunan D.:* ----**"*Oğlum, 18 yaş altında yaptığı suçlardan dolayı 2017'de yakalandı. Hak etmediği bir ceza aldı. 56 yılla yargılandı. 38 yıl yatacak. 64 tane suç dosyası var. Yaptığı suçların hepsi hırsızlık. Avukatı yok. Hukuki destek istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.*

13. **06.07.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesinden mektupla başvuruda bulunan G.Ö: <u>haksız ceza, avukat talebi ----</u>***"5 yıldır cezaevindeyim. Şu an yattığım dosya yüzünden çıkamıyorum. Bu dosyanın suçu cezaevinde işledim. 10 yıl 10 ay ceza aldım, onaylandı, infaz etmeye başladım. Lakin 2. kez mükerrer olduğu için yeni çıkan yasadan faydalanamıyorum. Aslında olay basit yaralamaydı ama benim dengesizce verdiğim ifadelerden ötürü, kasten öldürmeye teşebbüsten davayı açtılar. Hayattan, her şeyden umudumu kesmiştim, çok kötü savunmalar yapmıştım. Ailemin hiç parası yok, maddi durumları çok kötü, parasızlıktan 2 yılda 1-2 defa görüşe geliyorlar. Şayet bana yardımcı olursanız çok sevinirim. Burada bir arkadaştan adresinizi aldım. Eğer uygun görürseniz, bana yardımcı olup bir avukat gönderirseniz dosyanın içeriğini daha iyi anlatabilirim. Yeniden yargılanma için mahkemeye başvuruda dosyayı basit yaralamadan açtırabilirsek yatarımla çocuğuma aileme kavuşacağım. Yazım iyi değil, böyle konular hakkında da bilgim yok, son çarem sizsiniz. Bu sebeplerden dolayı avukat talebinde bulunuyorum. "*

14. **07.07.2020 tarihinde Kandıra Nolu F Tipi Hapishanesinden M.Ç nin İHD Genel Merkezinden e-mail yoluyla şubemize yönlendirilen mektubunda; <u>avukatların ölüm orucu ve adil yargılanma haklarının kabul edilmesi talebi -----</u>** "Merhaba,Avukatlar ve müvekkilleri ölüm orucundalar!-Adil Yargılanma

Hakkı,-Adalet Hakkı,-Direnme Hakkı,-Savunma Hakkı İÇİN Ölümüne direniyorlar. Onlara Ses Olun, Nefes olun.

15. **08.07.2020 tarihinde Kahramanmaraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda Ö.D;-----**"Antalya 1 Nolu ağır ceza mahkemesi 2003/756 Nolu dosyamda yargılanmam sonucu hiçbir suç unsuru bulunmadan, davanın açılmasına yer olmadığı halde, 2004 tarihinde Mit müşaviri … isteği üzerine tarafıma 12 yıl ceza verildi. Aynı dosyadan 10 yıl daha vererek toplamda cezamı 22 yıla çıkardı. Bu usulsüzlüğün ortaya çıkmaması için hakkımda muhbir diyerek 10 yıl daha verdi, hiç yargılanmadan. Dosyamı temyiz ettiğim halde Cumhuriyet Başsavcısı vekili tarafından tasdik edilmiştir. İnsan Haklarına aykırı olduğu için Mit ve muhbir içeride olduğundan dışarıda olandan hiçbir haberi yoktur. Gerçeklerin ortaya çıkmaması için aynı mahkeme tarafından gıyabımda 5'ten fazla ek karar verip olayın içeriğini karartmaktadır. 2003 yılından bu yana birçok ceza indirimi olmasına rağmen hak ihlaline uğramaktayım. En son çıkan 2020 tarihindeki infaz değişikliği kanununda İstanbul Adli Tıp raporundaki toplum içerisinde zarar vermeyen kişilerin serbest bırakılması gerekmektedir. 2019 tarihinde İstanbul Adli Tıp 8. İktisat kurulu Ö. D'un toplum içerisinde tehlike arz etmiyor dedi. Bu raporum infaz dosyası içerisinde olup Uyap üzerinden incelenmesini ve böyle bir raporla gerçekler ortaya çıkacaktır."

16. **08.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek** İzmir Buca 2 Nolu F Tipi Kapalı **Hapishanesinde tutulan M.A için yazılı başvuruda bulunan S.: haksız tutukluluk, açık ve denetimli serbestlik talebi-------**"Ben ve ağabeyim M.A 2005 yılında aynı dosyadan ceza aldık. Bu son infaz düzenlemesi ile birlikte ben 08.05.2020 tarihinde denetimli serbestlikten faydalandım. Ancak ağabeyim İzmir Buca 2 Nolu F Tipi Kapalı cezaevi idaresinin keyfi uygulamasından dolayı açık cezaevine veya denetime çıkarılmıyor. Hala örgütünden ayrılmadı diyerek bırakmıyorlar. Onun örgütü kardeşleridir, normalde örgüt söz konusu değildir. Ağabeyim mağdur durumdadır. Bu konu ile ilgili bir sürü emsal kararlar mevcuttur. Ağabeyim 2005 yılında 30 yıllık hüküm almıştı. Yeni infaz düzenlemesi ile 15 yıl bilfiil yatarı var ve kalan kısmı 8 aydır. Adli hükümlü olmasına rağmen açık ve denetimli serbestlik hakkı verilmiyor.Açık cezaevi ya da denetimli serbestlik hakkının yerine getirilmesi için hukuki yardım istiyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

17. **29.09.2020 tarihinde Metris 1 nolu Cezaevinde tutulan F.Y için mail yoluyla yaptığı başvuruda G.;** haksız suç ithami, haksız tutuklama ------"11 Eylül 2020 da Türkiye genelinde yapılan operasyonda eşim gözaltına alındı. Bir kişinin 2012 yılında gittiğim örgüt (fetö)evinde F' de vardı beyanı ile hiçbir delil olmadan eşim tutuklandı. İfadeyi veren kişi eşimin Bursalı olduğunu fakat ailesinin başka bir şehirde yaşadığını, kısa boylu, şişman ve esmer olduğunu belirtmiş. Fakat eşim İ… doğumlu ve kütükte K… 'ya kayıtlıdır. Ayrıca 193 cm boyunda, tanıdığım dediği dönemde ise 70-75 kilolarındaydı. Başka tanık ve ya herhangi bir suç unsuru oluşturabilecek belge olmadığı halde eşim 13 gündür Metris 1 nolu cezaevinde … tutulmaktadır. 13 Eylül Pazartesi günü nöbetçi mahkemenin elinde hiçbir belge veya delil olmadığı halde diğer delilleri göz önünde bulundurarak tutukluluğuna karar verildi. Ayrıca eşimin hangi cezaevi ve koğuşta bulunduğu bana yetkililer tarafından bildirilmedi, günlerce eşimden haber alamadım. 23 Eylül Çarşamba günü kapalı görüşte kendisiyle bir defa görüşebildim. Yardım istiyorum"

18. **10.10.2020 tarihinde Silivri 5 Nolu L Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda B.G:** haksız tutuklama, avukat talebi ------Adım … yaşım 50'li, Hatay Dörtyol doğumluyum. 15.01.2020'de Fransa Paris'ten Türkiye'ye geldiğimde havalimanında, cezam olduğu söylenip gözaltına alındım. Dosyam 1998 dosyasıdır. 98 tarihinde DGM mahkemesi hakkımda 12,5 yıl hüküm vermiştir. 98'den bu yana TC yasasında birçok değişiklikler olmuştur. Bu değişikliklerin hiç biri lehime uygulanmamıştır. Dosya Karar No: 2013/84 Esas No: 2013/13'tür. Ben Paris'teyken avukatım S.B bana "seni zaman aşımından dolayı

serbest bırakırlar, rahat ol Türkiye'ye gel" dedi. Ben de Türkiye'ye geldim. Ama havalimanında gözaltına alınıp Silivri 5 Nolu Cezaevine getirildim. Yaklaşık 10 aydır 5 Nolu cezaevinde tutulmaktayım. Dosyamda hukuksuzluğun olduğunu ve yanlışlık olduğunu düşünüyorum. Benim ve dosyamla ilgilenecek kimsem olmadığından kaynaklı neyin nasıl yapılması gerektiğini bilmiyorum. Maddi sıkıntılarım olduğundan dolayı ne bir avukat tutabiliyorum ne de dosyam ve benimle ilgilenebilecek birini bulabiliyorum. 10 aydır Silivri 5 Nolu'da cezamı infaz ediyorum. Geçen bunca süre zarfında ailemden hiç kimse benim ziyaretime gelmemiştir. Bu nedenle maddi sıkıntılar yaşamaktayım. Avukatım olmadığından dolayı dosyam ve benimle ilgilenecek kimsem yok. Kimsem olmadığından dolayı ekonomik sıkıntılarımdan dolayı sizlere öneriler doğrultusunda başvurma gereği duydum. Siz değerli insan hakları derneği üyelerinin bana bu konuda yardımcı olacağınız inancıyla sizleri saygı ile selamlıyor, çalışmalarınızda üstün başarılar diliyorum."

19. **04.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı eşi ve çocukları için başvuruda bulunan A.N(Suriye): <u>gözaltı, kötü muamele, adil yargılanma hakkı ihlali</u> -----"**Eşimle birlikte 7 yıl önce Türkiye'ye geldik. Buraya geldikten sonra 4 çocuğumuz oldu. En küçük çocuğumuz Hayat 6 aylık doğmuştu. Uzun süre kuvözde kaldı. O nedenle ona çok özenli davranıyorduk. Bir yaşına gelmişti. 28 Eylül günü eşim beni telefonla arayarak acilen eve gelmemi Hayat iyi olmadığını söyledi. Yanımda bir Türk ve bir Suriyeli arkadaşla taksiyle eve gittik. Bu sırada ambulans çağırmıştık. Biz eve vardığımızda ambulans henüz gelmemişti. Çocuğu taksiyle hastaneye götürürken yolda ambulansa rastladık. Çocuğu ambulansa koyduk, hastaneye gittik. Çocuğu yoğun bakıma aldılar, İlhan Varank hastanesinde. Birkaç saat sonra Çekmeköy Devlet hastanesine sevk edildi. Sabaha karşı 05.00'de bize eve gidin dediler. Sabah hastaneye gittim. Orada polisler benimle birlikte eve gidip eşimi ve diğer üç çocuğumu da alıp karakola götürdüler. Beni en az 2 saat darp ettiler karakolda. Bana katil, tecavüzcü dediler. Ben anlamadım, ne katili dedim. Meğer Hayat hastanede ölmüş, haberimiz yoktu. Bu sırada eşimi de darp etmişler ve çocukta darp işkence izlerini kendisinin yaptığını söylemesi için baskı yapmışlar. Eşim tehditlerden korkup kabul etmiş. ..Karakolda bir gün kaldık. Çocukları sosyal hizmetler aldı. Ertesi mahkemeye çıkarıldık. Beni tutuksuz yargılamayla serbest bıraktılar. Ama eşim, tutuklanıp Bakırköy Kapalı Kadın Hapishanesine gönderildi…Talep: Bizi bu zor durumdan kurtarabilecek, suçsuz olduğumuzu ortaya çıkarabilecek bir avukat talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

20. **4.11. 2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesi nden gönderdiği mektubunda B. T. Ğ. (Irak Kürt bölgesel Yönetimi vatandaşı) ; Haksız tutuklanma ve halen mahkemeye çıkarılmama-** "Merhaba değerli İHD çalışanları. Irak Kürt Bölgesel vatandaşıyım. Dokuz aydır cezaevindeyim. Propaganda yapmışım deyip beni tutukladılar. Tutuklandığımdan beri ne ailemle görüştüm ne de benim burada olduğumdan haberleri var. Dokuz aydır mahkeme "Irak yönetimiyle iletişime giremedik" deyip beni bekletiyor. Avukatım yok. Dokuz aydır param olmadığı için de rezil rüsva içinde bir hayat sürdürüyorum. Sizden ricam bana yardım etmeniz ve benimle iletişim sağlamanızdır. Ailem Erbil'de yaşıyor. Bir tane kızım var. Aylardır sesini bile duymadım. Öldüler mi kaldılar mı bilmiyorum. Saygı ve sevgilerimi sunuyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum."

21. **16.11.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda C.G: <u>Hukuka aykırı delillere dayalı yapılan yargılama , tedavi hakkına erişim engelleri</u> ----**Şu an, Uşak Cezaevinde 2000 yılında meydana gelen olaylar nedeniyle cezaevinde tutuluyorum. İlgim olmayan dijital verilere dayalı delillerimle sabit olan suçsuzluğumu mahkemeler görmezden geldiler. Bu deliller tüm ulusal kanalların 30 Ekim 2000 – 30 Aralık 2000 tarihleri arasındaki ana haber bültenlerinin kayıtlarında mevcut.

Ayrıca bu dava dosyasından dışarı çıkmamam için öz kardeşim ve kocası ki kocası şu an ağır müebbet almış ve 15 Temmuz'da Siirt Alay … olarak görevli iken alayını alıp valiliği basan kişidir. Kardeşim de yıllarca fetöpdy adına cezaevlerinde sosyal çalışmacı olarak görev yapmıştır. Bu Uşak E Tipi cezaevi olaylarını fetöyü aklamak için dönemin kudretli özel yetkili savcısı Zekeriya Öz Ergenekon davası iddianamesine bağlamış ve Nuri Ergin'le (Nuriş) ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi. 17-25 Aralık sonrası bu dosya Yargıtay'dan döndü. 2016 yılında darbe girişimi sonrası Cumhurbaşkanlığına, Mahkememe, İnsan Hakları Eşitlik Kurumuna 50'şer tane iadeli taahhütlü dilekçe yolladım. Fakat bir sonuç alamadım. Bana bu cezayı veren mahkeme başkanı Ferhat Bursal 2016 yılında 8 ay meslekten men edilmiştir. Bunu da görmeyenler kör olurlar inşallah (âmin). ----Şu an 2015 yılından Adana Numune Devlet Hastanesinin %86 engelli sağlık kurulu raporu mevcut. Fakat bu raporda ruh sağlığım ve ortopedik rahatsızlıklarım yok, eksik. Raporu size yolluyorum. Ayrıca Adana Ruh Sağlığı Hastanesince anksiyete antisosyal kişilik raporu da var. Şu an ayak bileklerimden mesaneme kadar enfekte olmuş kist var ve 8 aydır dişlerimi yaptıramıyorum. Herhalde AKP hükümeti cezaevinde insanları hastalıktan öldürmek için böyle bir karar aldı. Covid-19, insanlığın evrim değiştirmesi için devam ediyor. Öyle aşı bulundu demekle her şeyi tozpembe göstermek güzel göstermek vatandaşı bir nebze durdurur. Fakat böyle bir şey söz konusu değil. İnsanlık evrim değiştiriyor. 01.09.2020 sonrası doğan çocukları takip etsinler, ne dediğimi anlarlar.

22. 04.11.2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda B.T.G:
Haksız tutuklama , yargılama, avukat talebi ---- "Merhaba değerli İHD çalışanları. Adım B.T.Ğ. Irak Kürt Bölgesel vatandaşıyım. Dokuz aydır cezaevindeyim. Propaganda yapmışım deyip beni tutukladılar. Tutuklandığımdan beri ne ailemle görüştüm ne de benim burada olduğumdan haberleri var. Dokuz aydır mahkeme "Irak yönetimiyle iletişime giremedik" deyip beni bekletiyor. Avukatım yok. Dokuz aydır param olmadığı için de rezil rüsva içinde bir hayat sürdürüyorum. Sizden ricam bana yardım etmeniz ve benimle iletişim sağlamanızdır. Ailem Erbil'de yaşıyor. Bir tane kızım var. Aylardır sesini bile duymadım. Öldüler mi kaldılar mı bilmiyorum.

23. **16.11.2020 tarihinde Aliağa İzmir 2 Nolu T Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda H.Ç:** hücre cezasına bağlı infazın yakılması, infazda ayrımcılık, denetimli serbestlik hakkından yararlanma talebi ----
Cezaevlerini yakından takip ettiğiniz için yaşadığımız sıkıntı ve sorunlara hâkimsiziniz. Daha önce yaşadığımız sıkıntılarla ilgili ve özellikle hücre cezalarıyla ilgili M. A arkadaş sizlere birkaç sefer yazmıştı. **Hücre cezalarıyla ilgili (siyasi ve adli hükümlülerin) geniş yazdığı için ben tekrarlamayacağım. Siyasi tutuklular üç hücre cezasını aldıklarında infazları yanarken adli tutuklularda ise bu oran beştir. Aradaki farkın düzeltilmesi için** kurum olarak sizlerin adımıza Danıştay'a başvurmanızı istemişti. Aradan 5-6 ay geçtiği için akıbetini öğrenmek istedim. Danıştay'a başvurdunuz mu? Başvurduysanız sonuçlandı mı ya da hangi aşamada? Bu konuda beni bilgilendirirseniz çok iyi olur. **Ayrıca denetimli serbestlik yasasından yararlanmak için sizlerden hukuki bir yardım istiyorum.** İnfaz yasasında da var olan ve cezası 1 yılın altına düşen kişiler denetimli serbestlikten yararlanıp bırakılıyor ya da ilçeye götürülüp bırakılıyor. Pandemiden dolayı kimseyi ilçeye götürmüyorlar. Yine cezası 1 yılın altına düşen arkadaşlar mahkemeye başvurmalarına rağmen bırakılmadılar. Ama bazı yerlerde cezası 1 yılın altına düşenler ilçe cezaevlerine götürülmeden bulunduğu cezaevinden denetimli serbestlikle bırakılıyorlar. En son duyduğumuz bir habere göre Elazığ Cezaevinde bulunan bir kadın arkadaşın cezası 1 yılın altına düştüğü için mahkemeye başvuruyor. Mahkeme bu talebi reddedince kadın arkadaşın avukatı bir üst mahkemeye başvuruyor, mahkeme bu başvuruyu kabule diyor ve kadın arkadaş bırakılıyor. Bu kararla ilgili bilginiz varsa ve kararı bana gönderebilirseniz çok memnun olurum. **Şu anda birçok sorun ve hak gaspıyla karşı karşıyayız. En**

önemlisi de sağlık sorunlarıdır. Ben kendim de birçok hastalıkla mücadele etmekteyim. Başta hipertansiyon olmak üzere birçok hastalığım var. Pandemiden dolayı hastanelere ve randevulara gidemiyoruz, götürülmüyoruz. Hastaneye gidenler dönüşte 14 gün hücrede tutuldukları için mecbur olmadıkça ve çok acil olmayınca kimse hastaneye gitmek istemiyor. Görülen o ki pandemi artış göstererek sürüyor ve sürmeye devam edecek. Bu konu ve diğer konularla ilgili en yapılabilir ve bir yardımınız olabilir mi? Çoğu zaman dışarıya ulaşmakta sıkıntı çekiyor ve hukuki sorunlarımız olmasına rağmen avukatlara ulaşamıyoruz.

24. **21.12.2020 tarihinde Çorum L Tipi Kapalı Cezaevinden gönderdiği mektubunda F.G: <u>Haksız ceza, uzun tutukluluk ----</u>** "Selam, ben uzun süreden bu yana hükümlü olarak yatmaktayım. Hem hükümlü hem de tutuklu olarak yatmaktayım. Normalde benim bu yattığım hem hükümlü hem de tutuklu yattığım süreye şu an KCK davasından hüküm aldığım zaman bu yattığım sürenin KCK davasından yani hükmümden düşmesi gerekiyor. Ancak benimle daha önce yatmakta olan arkadaşım Kck dan tutuklu, adliden hükümlü olarak yatmıştı ve tahliye oldu. Ancak şu an KCK dan hüküm alarak tekrardan yanımıza geldi ve savcılığa mahsup hakkını kullanmak için dilekçe yazdı. Ancak savcılık tarafından olumsuz olarak cevap geldi. Ben de şu an adli suçumdan açık hakkımı kazanmışım. KCK davamdan hükümözlü olduğum için beni açığa göndermiyorlar. Bu konuda bana yardımcı olmanızı istiyorum. ----Ben şu an KCK davasından suçsuz yere ceza aldım. Bu konu hakkında dosya numaramı yukarıda belirttim. Eğer Uyap sistemimi incelerseniz benim sadece Recep Tayyip Erdoğan'ın bir söylemi ile şu an ömür boyu hapis cezası verdiler. Zaten hukukun olmadığı bir ülkede olduğumu biliyorum. Ancak hukuksuzluğun bu kadarına da pes demek istiyorum. Bir de benim bu çocuk yaşta nasıl katil olarak gördüklerini anlamış değilim. Psikolojik olarak çok kötü bir durumdayım. Bana verilen cezanın hukuksuz olduğu açıkça ortadadır. Nedeni ise emsal olarak da. Benimle birlikte yargılandığım dosya arkadaşımın üzerine atılı olan suçlamaların bire bir aynısı bende de var. Ancak o beraat oldu ben ise yüz küsur ceza aldım. Değerli derneğinizden bu konu ile ilgilenmenizi ve bu haksızlığın karşısında durabilmem için bana yardımcı olmanızı istiyorum.

25. **21.12.2020 tarihinde Çorum L Tipi Kapalı Cezaevinden gönderdiği mektubunda Ö.Ş: ---** "Selam, ben 2019 Eylül 25'de KCK den tutuklandım. 2020 Haziran 1'de tahliye oldum. Bu arada adli olarak denetimle serbestlikte cezamı çekiyordum. Hem hükümlüydüm hem tutuklu. Beni tahliye eden Samsun Bölge Mahkemesidir. Tahliye olduğumda adli cezamın bitmesine 10 gün gibi bir süre kalmıştı. Bu kalan süre için de beni Çorum açık cezaevine gönderdiler. Oradan da izine çıktım. Covid iznine. Kalan adli cezam izindeyken bitti. Örgüt suçundan 3 doya açtılar. İstinaf mahkemesi bu dosyaların ikisini Yargıtay'a göndermiş. Şimdiki yattığım 1 yıl 15 ay cezayı göndermemişler. Normalde bunu da göndermesi gerekiyor. Bir sürü emsal var. İnternette yazıyor. İndirim bile yapılmış bu suçtan ceza alanlara. Tahliye olduktan bir buçuk ay sonra bir tebliğ geldi. Açık cezaevine teslim olun diye. Türkiye'de herhangi bir cezaevine gitme hakkı olarak ben de Çorum açık cezaevine teslim oldum. Arkadan da direkt Covid iznine çıkardılar. 2 gün sonra adliyeden çağırdılar. Jandarma gelip beni köyden direkt adliyeye götürdü. Kapalıya gireceksin dediler. Aynı dışarıdan kapalıya attılar. Gerekçe olarak da sen dediler, 2. Kez mükerrerden ceza almışsın dediler. Ben bu dosyadan zaten açık cezaevinde gözüküyordum. Hem açık cezaevine gönderdiler hem de kapalıya. Normalde bu kısa cezalar için kapalı davetiyesi gönderiyorlar. Madem ben kapalıya gideceğim o zaman niye açığa gönderdiler. Bunu bilmiyorlar mı? 2. Kez mükerrer diyorlar. Bu yattığım suçun bir başka tekrarı hiç yoktu. Başka bir suçun tekrarını buna eklemişler. 2009'da propagandadan bir suçum vardı. Bu suçumu mükerrer diye gösteriyorlar. Bir suçun mükerrer olabilmesi için aynı maddeden olması gerekmiyor mu? Dosya terör dosyasıdır. Üç maddeden dosyadan ayrı ayrı

yargılanıp ayrı ayrı ceza aldım. Ben bu mükerrer olay için Çorum infaz hâkimliğine itiraz ettim. Durumu belirttim. 4 aydır cevap gelmiyor. Madem ben kapalıya gidecektim o zaman beni niye açığa oradan da izine gönderdiler. Belki ben başka bir ilin cezaevine girecektim. Bunda bir anormallik yok mu?------- Çorum infaz hâkimliği neden cevap vermiyor. Hukukta bu tür aldatmacalar oluyor mu? Benim dosyaya bakan Çorum barosu avukatı bu suçun mükerrer olmadığını söylemişti. Ayriyeten ne açık hakkım ne de denetimli hakkım var. Cezamın hepsini yatacağımı söylediler. Şu anda açıkta ya da izinde olmama gerekiyorken neden kapalıda yatıyorum? Burada bir hukuksuzluk olduğuna inanıyorum. Bireyi hedef alarak hareket ediyorlar. Yine ben adli olarak hükümlüyken ayrıyeten de tutuklu kalmıştım 8 ay gibi. Şu anda sadece bu suçtan hükümlüyüm. Ben Çorum 2. Ağır Ceza Mahkemesine sonra da itiraz olarak 3. Ağıra yazdım. Tutuklu bulunduğum sürelerin mahsup edilmesine diye hep ret geldi. Böyle bir tutukluluk olmadığına dair cezanın infazı için sırada beklediğimi söyleyip kesin karar vermişler. Ama mahkemede ve dosyalarda tutukluluk halimin devam ettiğine karar verilmiş ve söylenmişti. Dosyalarda böyle yazıyor. Tutukluluk halinin devamına diye. Şimdi bu ayları yattığım cezadan düşmüyorlarsa o zaman tutukluluk nedir? Tutuklu olmasaydı ben adli cezadan açıkta ya da izinde olacaktım. Zaten tahliye olur olmaz direkt açığa çıktım. Demek ki tutukluluk diye bir şey olmasaydı adli cezamı açıkta geçirecektim.

6- İletişim Hakkı İhlali

(Telefon Hakkının Kısıtlanması- Mektup, kargo, gazete, kitap, radyo verilmemesi, Sohpet spor hakkının kısıtlanması)

(Bu bölümde derneğimize yapılmış 23 başvuru örneklenmiştir)

1. ***11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan O. S.:*** ***telefon , mektup , kitap ve dergi hakkının gasp edilmesi*** *----- "10.02.2020 tarihinde oğlum E.S ile yaptığım olağan telefon görüşmesi kasıtlı olarak kesilmiştir. Yanımda bulunan meslektaşıma farklı bir ses duyması için telefonu verdiğimde kesildi. Sonra tekrar bağlandı. Teyzesinin kızıyla konuştuğunda tekrar kesildi. Teyzesinin kızı aynı zamanda oğlumuzun görüşçüsüdür. Keyfi ve kasti bir uygulama olduğunu düşünüyorum. Olağan sohbet hakkı hemen yanında bulunan F 1 Cezaevinde uygulanırken oğlumun bu hakkını cezaevi idaresinin keyfi tutumu yüzünden kullanamamaktadır. Gelen ve giden mektuplar içeriğine müdahale edilerek karalanmakta, okunmaz hale getirilmektedir. Kitap ve dergiler yayınevleri ile ilişkilendirilerek alınmamaktadır. Talep: Telefon kesilmesinin yasal olmadığını düşünüyorum. Sohbet hakkı yasal olmasına rağmen uygulanmamaktadır. Kitap dergi ve mektuplar keyfi hareket edilerek verilmemekte ve karalanmaktadır."* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

2. ***11.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Edirne F tipi Hapishanesinde tutulan Y.A için** ***yazılı başvuruda bulunan M. G.:*** ***televizyon, gazete, mektup, kargo yasağı, sohbet spor hakkının engellenmesi ----*** *"Edirne'de Yunanistan'a yakın bir yerde arkadaşı A. ile birlikte yurt dışına çıkacakları gerekçesiyle gözaltına alındılar. Yurt dışı yasağı aldıkları için kaçak yollarla yurt dışına çıkacakları söylenerek askerler tarafından tutulup darp edilmişlerdir. 4 Ocak'ta gece yakalanan iki kişi, 5 Ocak'ta emniyete götürüldü. Batman savcılığına segbis ile bağlantı kurulduktan sonra tutuklanıp Edirne F Tipi cezaevine götürülürler. Cezaevine gittikten sonra Yunus ve Ali, havalandırması tel örgülü bir odaya alınır. Başta iki kişiyken yaklaşık 2 haftadır farklı sol örgütten tutuklanan bir kişinin yanlarına getirilmesiyle 3 kişi kalıyorlar. Başta kendi hesaplarından karşılanmak üzer talep edilen televizyon ve gazeteler verilmemektedir. Halen bu haklarından yararlanamıyorlar. Aynı suç kategorisinde bulundukları tutuklularla haftalık sohbet ve spor haklarından yararlanamıyorlar. Kargo ve mektupları verilmeyip*

*iletişim hakları kısıtlanmakta. Tüm bu hak ihlallerini göz önüne aldığımızda tutuklumuz büyük hak ihlalleri yaşamakta ve tecrit koşullarında tutulmaktadır. Avukatı T. D.'dir. Talep: Ağır tecrit koşullarına son verilip, diğer tutuklularla haftalık spor, sohbet ve benzeri tüm haklarından yararlanmaları ve tel örgülü odadan çıkarılmalarını talep ediyoruz. Bunun için ayrıca kendileriyle avukat görüşü yapılmasını istiyoruz"***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

3. ***04.02.2020 tarihinde*** **Kocaeli 1 Nolu Kapalı F Tipi Hapishanesi*'nden derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan EÇ, NB, RG, CS ve HG. : <u>Yeni Yaşam Gazetesi'nin verilmemesi, İdare Gözlem Kurulu'nun kitap ve dergilere getirdiği kısıtlamalar, adalete erişim engeli</u>---***"Bizler Kandıra 1 Nolu F tipi cezaevinde siyasi davadan içeride bulunan tutsaklarız. Belli bir süredir yaşanmakta olan ve hem diyalog yoluyla hem de hukuki yollarla çözüme kavuşturamadığımız kimi sorun ve sıkıntılarımızı kurumunuzla paylaşmak istiyoruz***. En temel sorun ve sıkıntılardan biri kanun ve yasalar çerçevesinde kurulmuş olan "Yeni Yaşam Gazetesi" ni okuyamıyor oluşumuzdur***. Çünkü 05.03.2019 tarihinden beri yeni yaşam gazetesi tarafımıza verilmemektedir. Türkiye'de yayın yapan diğer tüm gazeteler gibi yeni yaşam gazetesi de kanun ve yasalara göre kurulmuş ve günlük olarak yayınlanan bir gazetedir. Bu yasaklamanın cezaevinden kaynaklı olmaktan ziyade bizzat adalet bakanlığından kaynaklığını belirtebiliriz. Şöyle ki; cezaevi idaresi yeni yaşam gazetesini yasaklayarak tarafımıza vermemeye başladığında bizler Sayın Abdullah Öcalan'ın üzerindeki mutlak tecridin kaldırılması amacıyla süresiz dönüşümsüz açlık grevindeydik ve gazetenin verilmesi için cezaevi idaresiyle geliştirdiğimiz diyalogda meselenin idareyi aştığını, doğrudan adalet bakanlığının bu keyfi ve hukuksuz uygulamayı geliştirip gazete okuma hakkımızı ihlal ettiğine, gasp ettiğine şahit olduk. Dolayısıyla kurum yönetimi de bu talimatın gereği olarak 05.03.2019 tarihiyle birlikte işi hukuki kılıfını uydurarak eğitim kurumu başkanlığı kararıyla gazeteyi bize vermemeye başlamıştır. Açlık grevi 26.05.2019 tarihinde bittiği halde gazete hala verilmemektedir. Açlık grevi sürecinde greve dair haber, yorum ve yazılar gerekçe gösterilerek yeni yaşam gazetesi yasaklamıştır. Açlık grevi biteli sekiz ay oldu ama hala aynı gerekçeyle gazete verilmemektedir. Bu durumun kendisi bile meselenin idareyi aşan direkt bakanlıkla bağlantılı olduğunu ortaya koymaktadır. Burada yalnızca bakanlık suç işlememekte, cezaevi idaresi de suç işlemektedir. Çünkü yazılı olmayan bildirimin gereğini yapmak hukuken suç sayılmaktadır. Hukuki yollara da başvurduk. Ancak infaz hâkimliği ve ağır ceza mahkemesi de cezaevi uygulamasını hukuka uygun bulmuştur. Dolayısıyla iç hukuk yolları bağlamında bu konuyu Anayasa Mahkemesine taşımış bulunmaktayız. Ki bu meselede Anayasa da güvence altına alınmış temel haklardandır. Anayasa mahkemesi konuyu ivedilikle ele alıp karara bağlaması gerekirken zamana yaymakta ve dolayısıyla Anayasanın 26. Maddesinde ve AİHS'in 10. Maddesinde güvence altına alınmış olan hakkımızın ihlalinin uzun süreye yayılmasına ortak olmaktadır.--------En* ***temel sorun ve sıkıntılardan bir diğeri de kitap ve dergiler bağlamında yaşanmaktadır****. İdare ve gözlem kurulu başkanlığınca 16.09.2019 tarih ve 2019/851 sayılı kararla birlikte bu sorun ve sıkıntıyı yaşamaya başladık. Karara göre gerek posta veya kargo yolu ile gönderilen gerekse de ziyaretçi tarafından doğum günümüz, yılbaşı ve bayram günlerinde hediye olarak gönderilen, getirilen kitaplar haricinde diğer zamanlarda* ***dışarıdan ister posta ister ziyaret yoluyla gelen ve süresiz yayınlar, kitap ve dergiler hiçbir şekilde kuruma alınmamaktadır.*** *Bu kararla birlikte sadece cezaevindeki kütüphaneye mahkûm edilmekteyiz. İdare kütüphanesinden zaten yararlanmaktayız. Ama kütüphane zengin değil. Her ne kadar cezaevi idaresi aracılığıyla hesabımızdaki paradan bedelini ödeyerek kitap, dergi alabileceğimiz belirtilse de, bu özünde bizi mağdur etme amaçlıdır. Çünkü her birimiz hesabımızdaki parayla ancak beslenme, temizlik vb ihtiyaçlarımızı karşılayabilmekteyiz. Kitap ve dergileri ailemiz ya da daha genel olarak dostlar olarak ele aldığımız veya tutsaklar boyutuyla duyarlı olan kimi kurumlar göndermektedir. Bu kararla okumak da elimizden alınmış olmaktadır. Mahkemelerce herhangi bir yasaklama olmadığı gibi halde böylesi kararla istediğimiz kitap ve dergileri almamızın engellenmiş olması*

kanımızca cezaevi idare ve gözlem kurulunun kendisini mahkeme yerine koyması olmaktadır. Suç durumunu teşhis eden durumlar yaşanmışsa suçun şahsiliği ilkesi bağlamında bir yaklaşımla yaklaşılması gerekiyorken bu kararla birlikte dile getirdiğimiz konu bağlamında her birimiz baştan suçlu kabul edilip mahkûm edilmekteyiz. Bunun da hukuk dışı bir yaklaşım olduğu ortadadır. Hem bu konu bağlamında hem de genel bağlamda ***diğer temel bir sorun ve sıkıntımız da hukuki yollarla hak aramada yaşanmaktadır****. Cezaevi idaresinin karar ve uygulamaları karşısında hukuki itiraz merci ilk elden infaz hâkimliği ve sonra da ağır ceza mahkemesi olmaktadır. Çok nadir olarak kimi başvurularımızda infaz hâkimliği lehimize kararlar vermektedir. Bunun karşısında cezaevi savcısı hemen kanun yararına kararın bozulması için ağır ceza mahkemesine başvurmakta ve lehimize olan karar ağır ceza eliyle aleyhimize çevrilmektedir. Bunun en son örneğini yukarıda aktardığımız kitap dergi bağlamında yaşadık. Bulunduğumuz cezaevindeki kadınlardan birileri, cezaevi idare ve gözlem kurulu kararını infaz hâkimliğine götürdüler. İnfaz hâkimliği de ilgili kararı bozdu ve böylece lehimize bir karar vermiş oldu. Ancak cezaevi savcısı hemen ağır ceza mahkemesine itirazda bulundu kanun yararına ve sonuçta lehimize olan bir karar ağır ceza eliyle tekrar aleyhimize bir karar haline getirildi. Bu yaklaşım da aslında kendilerinin zihniyetini gösteriyor.--------Bütün bunlar aslında cezaevlerinde devreye konulmak istenen politikalara üst yapı oluşturma uygulamaları olmaktadır. Nasıl ki* ***İmralı cezaevinde özel bir rejim uygulanıyorsa, oradaki özel rejim tüm cezaevlerinde de uygulanmak istenmektedir*** *diye düşünüyoruz. Şüphesiz ki sorunlarımız yalnızca bunlar değildir, bunlar önemli konulardır."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

4. ***26.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek*** **Silivri 5 Nolu Hapishanesi'*****nde tutulmakta olan OHS için yazılı başvuruda bulunan M.:*** ***kitap, gazete ve dergi yasağı, Kürtçe kitap yasağı, Kürtçe'nin bir dil olarak kabul edilmemesi, mektupların geciktirilerek verilmesi, Yeni Yaşam gazetesi'nin verilmemesi. ---------*** *"Oğlum… 18 aydır tutuklu. Tutuklu bulunduğu dosyada 7 tutuklu var ve geriye kalan tutuklular 19 aydır tutuklu bulunuyor. Halen bu dosya için ne bir iddianame var ne de ne için tutuklu oldukları belli. Savcılık hala dosya üzerinde gizlilik kararı olduğunu söylüyor ve dosya ya da iddianame hakkında bir açıklama yapmıyor. Aynı konudan muzdarip olan başka tutukluların olduğunu cezaevi ziyaretlerinden anlıyoruz. Konuya, kamuoyunda duyarlılık bekliyorum. Konunun kamuoyuna duyurulması için İHD'nin basını bilgilendirmesi ve sorunumuzun kamuoyuna ulaştırılması için İHD'nin daha duyarlı davranmasını bekliyorum. Bugün Silivri 5 Nolu cezaevinde görüş günümüzdü. Tutuklu ve hükümlü olanların ciddi hak ihlalleri ile yüz yüze kaldıklarını ve her geçen gün bu ihlal, yasak ve baskıların sistematik olarak arttığını, konuya kamuoyunun bir an önce yeteri kadar duyarlı olması gerektiğini belirttiler. 5 Nolu cezaevinde …koğuşunda, geçtiğimiz günlerde hiçbir neden açıklanmadan* ***tüm koğuş 12 günlük hücre cezasına*** *çarptırıldı. Yakında uygulanacak. Öteki koğuşlarda da hukuksuz bir şekilde disiplin cezası verildiğini ziyaretçiler belirttiler.* ***Uzun zamandır cezaevine kitap, gazete ve dergi yasağı uygulanıyor. Verilen kitaplar çok uzun süre ulaştırılmıyor. Kürtçe kitap yasağı açıkça beyan ediliyor. Kürtçe diye bir dil tanımadıklarını söylüyorlar. Gönderilen mektuplar ve tutukluların yazdığı mektuplar aylarca ellerinde tutuluyor. Yeni Yaşam gazetesi cezaevine sokulmuyor****. Konunun kamuoyuna mal edilmesi, duyarlılık sağlanması için dayanışma bekliyoruz"*

5. ***25.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak*** **Muğla Seydikemer Eşen T Tipi Hapishanesi'*****nde tutulan Ö.G için başvuruda bulunan C.:*** ***aile görüşüne izin verilmemesi, telefon hakkının engellenmesi -------*** *Ağabeyi Ö.G'nin Muğla'da mahpus olduğunu, Corona virüs salgını dolayısıyla bakanlıkça telefon görüş hakkının haftada 2 defaya çıkarıldığını, ancak ağabeyinin iki haftadır telefon etmediğini söyledi.*

Hapishaneyi aradıklarında mahpusun kendisinin gönüllü olarak telefon etmediğini söylediklerini belirtti. Aynı koğuşta kalan başka bir mahpusun ailesini aradıklarında onların yakınının da iki haftadır telefon etmediğini ve hapishaneye sorduklarında aynı cevabı aldıklarını, bunu üzerine ailenin tartışıp ısrar etmesiyle mahpusun kendilerini aradığını öğrendiklerini söyledi. O mahpusun anlatımına göre o hapishane tüm mahpuslara bu şekilde uygulama yapılıyormuş; telefon etmeleri engelleniyor, aile sorduğundaysa kendileri aramıyor diyorlarmış.

6. ***15.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek İran*** **Umriye Hapishanesi'nde tutulan F.D için** ***yazılı başvuruda bulunan M. D.: Corona salgını nedeniyle görüş hakkının kısıtlanması----*** *"Yeğenim Fazıl Demirağaç 2016 yılında yurtdışına gitti. 2017 senesinde İran'da tutuklandığı haberini aldık. O günden beri yeğenimle anne ve babası düzenli olarak, Umriye Cezaevine giderek kendisiyle görüşme sağlıyorlardı. Ancak Corona virüsü dolayısıyla İran sınırlarını kapattı ve o günden beri yeğenimden hiçbir şekilde haber alamıyoruz. Yeğenimin akıbetinden endişe duyuyoruz. Bu konuda yardımlarınızı rica ediyoruz. Umriye Cezaevine ulaşılarak yeğenimin akıbeti hakkında haber almak istiyoruz"* **şeklinde beyanda bulunmuştur.**

7. ***08.04.2020 tarihinde*** **Bakırköy Kadın Kapalı Hapishanesi'nde tutulan N.O için** ***derneğimize e-mail göndererek başvuruda bulunan K: <u>sağlık hakkı ihlali, iletişim engeli</u>*** *–(* Başvuru özeti sağlık hakkı kalasöründe)

8. ***28.04.2020 tarihinde*** **Silivri 5 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan C.S.H.Ç için** ***telefonla başvuruda bulunan S.: <u>keyfi displin cezaları, görüş ve iletişim hakkı engelleri</u>*** *(*Başvuru özetinin tamamı sağlık hakkı kalasöründe)---- ***(…)***Tekirdağ'da 2012 yılında 8 sene önce 19 tane hücre cezası aldım. Bunlar 2 ye katlandı. Epilepsi hastalığımdan dolayı görüş yasağına çevrildi. 1 senedir ailemle görüşemiyorum, vekilimin dışında, hala devam ediyor. Bu cezalar Tekirdağ 1 nolu Haydar Ali Akın'ın rastgele keyfi uygulamalarından dolayı. Disiplin cezalarım işkenceye karşı tavır göstermem, arkadaşlara işkence, ona slogan atıyoruz diye ceza. Keyfi çıplak arama, suç yok keyfi uygulamayı kabul etmediğimiz için hücre cezası. Bu tutumlara karşı rutin halinde 19 tane hücre cezası 2'ye katlandı" şeklinde beyanda bulunmuştur.

9. ***23.05.2020 tarihinde*** **Kırıkkale Hacılar F Tipi Hapishanesi'nde tutulan S.Ç ve E.S için** ***e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan C.: <u>Aile ziyaretinin yasaklanması, telefon hakkının haftada bir olarak kısıtlanması</u> ------"****Kırıkkale Hacılar F Tipi Hapishanesinde ağırlaştırılmış müebbetle yargılanan …oğlum S ve beraberinde aynı hücrede kalan E. Covid-19 başladığından beri açık görüş yasağı olduğu için normalde 15 günde bir yapılan telefon görüşmeleri 1 haftada bir telefon görüşmesi olarak yapılıyordu. Fakat son 1 aydır zaten görüş yasağına maruz kaldığımız bu zamanlarda tekrar 15 günde bir telefon görüşmesi yaptırmaya başladılar. Henüz açık görüş yasağı kalkmadığı için telefon görüşmesinin de halen 1 haftada bir olması gerekir. Bu hak ihlalinin giderilmesi için sizden hukuki yardım talep ediyorum. "*

10. **22.06.2020 tarihinde Bandırma/Balıkesir 2 Nolu T Tipi Hapishanesinden gönderdikleri mektupta M.A- İ.S- N.T- H.B- E.D- Ş.D- U.O- M.A.R- Ö.H- M.A : ------*****"-Mevcut cezaevi koşulları da tam bir tecritlik halinde olmamıza neden olmaktadır. Salgın koşulları bu durumu daha da ağırlaştırmıştır. Ailelerimiz hakkında kaygılanıyoruz. Kaygılarımız tam anlamıyla giderilmemektedir.*** *Tek iletişim imkânımız hafta tek sefere mahsus- telefon görüşmesidir. Hastane sevklerimiz salgınla birlikte durduruldu. Ciddi kronik rahatsızlığı olan arkadaşlarımız ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Sosyal aktivite ve benzeri durum askıya*

alınmış durumda. Özcesi cezaevleri bu salgınla birlikte ciddi tehlike arz etmektedir. Telafisi imkânsız maddi manevi mağduriyetlere neden olmaktadır. "

11. ***24.06.2020 tarihinde*** **Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinden** ***mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan C.A ve Y.E:*** ***Corona salgını sürecinde yeterli sağlık önlemi alınmaması, ayrımcı uygulamalarla politik mahpusların ölüme terk edilmesi, tecritin ağırlaştırılması, iletişim hakkının kısıtlanması --------*** "*Merhaba, 16 Mart tarihinden itibaren Covid-19 tedbirleri kapsamında hapishanelerdeki tecrit koşulları sıkılaştırılmış,* ***dışarısı ile temasımız telefon ve mektuplar dışında kesilirken, içeride de tüm sosyal içerikli faaliyetler durdurulmuştur.*** *Bu süreçte iki önemli noktada ciddi sıkıntılar yaşanmıştır, yaşanmaktadır. Bunlardan ilki sağlık; sağlığın korunması hakkı, ikincisi ise sosyal faaliyet hakkıdır.--------- Salgın gerekçesiyle uygulanan yoğun tecride karşın ağır hasta tutsaklara yönelik bir tedbir alınmamış, tutsaklar teşhis ve tedaviye ulaşmakta büyük zorluk yaşamış, 1 Haziran'a kadar birçok tutsak bunlara ulaşamamıştır. Salgının başlangıcında çıkarılan infaz yasasındaki düzenlemelerle lehimize sonuçlanacak hükümlerin yer almaması için olağanüstü çaba harcanmıştır. Özellikle hasta tutsaklar lehine giç bir değişiklik yapılmaması "insan sağlığı/hayatı konusunda sıfır risk anlayışıyla hareket edildiği" söyleminin gerçekle bağdaşmadığını bir kez daha göstermiştir. Bu süreçte hasta tutsaklardan Vefa Kartal hapishanede, Sabri Kaya ise öleceği anlaşılıp bırakıldıktan hemen sonra hayatını kaybetmiştir. Diğer hasta tutsaklar ise ciddi sağlık sorunlarıyla ölüme terk edilmiş durumdadır.-------Sosyal faaliyet hakkı temel haklarımızdandır.* ***16 Mart tarihinden itibaren tüm sosyal faaliyetler iptal edilmiştir. Bu uygulama devam etmektedir.*** *Dışarısıyla teması olan biz değiliz, personeldir. (İki personel de vardiyalı olarak hapishanede kalmaktadır, dışarıyla bu süreçte temasları kesilmiş durumdadır) Biz de telefon, sayım, yemek dağıtımı gibi durumlarda personelle sınırlı da olsa temas etmekteyiz. Bu koşullarda personelle sınırlı temas esnetilmeden faaliyetler, sohbet, spor, kütüphane başlatılabilecekken bu yapılmamaktadır."*

12. **08.07.2020 tarihinde Edirne F Tipi Kapalı Hapishanesinden mektup yoluyla yaptıkları başvuruda H.Y- O.Ş- D.İ- R.Ç;** **Kitap, gazete , dergi kısıtlamaları, içerden yatırılan parayla abonelik şartı, basın ilan kurumu ölçütleri -------** *Bulunduğumuz F tipi Cezaevi idaresi son aldığı kararla (12.06.2020) cezaevine kitap girişini büyük ölçüde sınırladı. Buna göre sadece kendi paramızla ticari kitapevlerinden aldığımız kitaplar bir de doğum günü ya da dini bayramlarda dışarıdan hediye olarak gönderilecek bir adet kitabı içeriye alabileceğiz. Tabi içeriği idare tarafından sakıncalı görülmezse. Ayrıca basın ilan kurumundan ilan alma hakkı olmayan günlük gazeteleri okuyamayacağımıza karar verdi cezaevi idaresi. Yine dergi türü periyodik yayınları cezaevinde kendi göndereceğimiz paramızla abone olmadan okuyamayacağımıza hükmettiler. Getirilen sınırlamanın ağırlığı dışarıdan hemen anlaşılmayabilir. Oysa bu karar kitap ve dergilerin tümden engellenmesine varmaktadır. Çünkü bizler cezaevinde bulunan ve herhangi bir geliri olmayan mahkûmlarız. Kendi paramızla kitap almamız söz konusu değil. Eş, dost ve tanıdık yayınevlerinin gönderdiği kitapları okuyabiliyoruz. Onlar ise özel günlerimize denk getirme gibi bir ayarlama yapamazlar. Ne doğum günümüzü bilir ne de kitap göndermeye niyetlendiklerinde bunu yılbaşı, dini bayram gibi bir ayarlama yapabilirler. Kaldı ki "hediye" statüsünde ve sadece "1 adet" kitap gönderilebilecektir.---------Periyodik yayın için de aynı durum söz konusudur. Paramızla abone olmamışsak bunların girişi tamamen engellenecektir. Bugüne kadar incelenerek çoğunlukla sakıncalı bulunup verilmedi. Şimdi ise "sen zaten kendi paranla abone olmadın" denilerek incelemeye bile gerek görmeksizin depoya kaldırılacaktır. Keza her çeşit fotokopi veya bilgisayar çıktısı, metin, doküman, mektup da incelemeye tabi tutulmaksızın depoya atılacaktır.-------Günlük gazetelere getirilen "Basın ilan kurulundan ilan alma" şartı ise belirli bir gazeteyi engellemek için uydurulmuş gayrı ciddi bir gerekçedir. Bu gazete, Kürt medyası olarak bilinen günlük "Yeni Yaşam" ve haftalık "Xwebun" dur. Yasaldır ve*

dışarıda satılır. Cezaevlerinde 4 yıldır verilmiyor. Her günlük sayısı için de idare "incelendi, sakıncalı bulundu" diye her gün ayrı bir karar alıyor. Bugünden sonra ise "Basın İlan Kurumunda ilan almıyor" gerekçesi getirilerek, cezaevi idareleri her gün için ayrı bir karar yazma külfetinden kurtarılıp sorun toptan çözülmüş oluyor. Basın ilan kurumu, mahkemeler, belediyeler, tapu idareleri gibi devlet kurumlarının yasal olarak kamuoyuna duyurmak zorunda olduğu ilanların hedefine ulaşabilmeleri için tiraj ölçüsü getirir. Bu tirajın altındaki gazetelere ilan dağıtmaz. Ancak gündemimiz olan ifade özgürlüğünün ise tiraj diye bir ölçüsü olamaz. Tek kişiye ulaşacak bir mektup veya gazete, on milyon kişiye ulaşacak bir yayınla eşit ifade özgürlüğü hakkına sahiptir.-------"Cezaevi" ve "kitap", Türkiye'de ezelden beridir birlikte anılır. Bu ülkede ya kitap yazıldığı için cezaevine düşülür ya da cezaevinde yazar olunur. Faşizm için kitap her daim bir sorundur. Ülkenin tepe yöneticilerinin dediği gibi " bazı kitaplar patlayıcı maddeden bile daha tehlikeli olabilir" Birkaç ay önce 15 Nisan 2020 tarihinde yapılan yasal değişiklikle, devlet bizleri kitaptan korumak için ceza infaz kanunu 62. Maddeye böyle bir madde ekledi; "hükümlünün iyileşmesini zorlaştıracak hiçbir yayın hükümlüye verilmez". Bizleri rehabilite edilmesi gereken hastalar olarak gören bu klasik faşist zihniyet "tedavimizi" de bizi fikirlerimizden arındırmakta görüyor. Bu yeni yasa hükmüne göre bizlerin sahip olduğu fikirlere aykırı olmayan, bu fikirleri doğrulayan veya bu fikirleri pekiştirmesi muhtemel yayınlar bize verilmeyecek. Sadece düşüncelerimize karşı olan ve böylece "iyileştirilmesi kolaylaştırılacak" olan, ırkçı, faşist, dinci, serbest piyasacı yayınlar bize verilecek. F tiplerinde zaten şu anda adam başı azami 20 kitap sınırlaması vardır. Sınırlamanın gerekçesi ise kitapların aramalarda personele zorluk çıkartması ve yanıcı madde olarak eylemlerde kullanılma ihtimalidir. Kitap denilince faşizmin aklına hemen kitap yakmanın gelmesi normaldir. Ama bunu da kendileri yapar. ------- Cezaevi tarihi boyunca hiçbir direnişte tutsaklar tarafından kitaplar ateşe verilmemiş, aksine hep korumaya çalışılmıştır. İfade ve haberleşme özgürlüğü çiğnenmiş oluyor bu kararla. Sizleri Anayasa ve TC devletinin imzaladığı uluslararası sözleşmelere aykırı olan bu uygulamalar karşısında duyarlı olmaya ve cezaevlerinden ifade ve iletişim özgürlüğünün sağlanması yönünde çaba sarf etmeye çağırıyoruz."

13. **04.08.2020 tarihinde Silivri 9 Nolu Kapalı Hapishanesinden mektupla yaptığı başvuruda S.A; <u>Gözlem Kurulu raporu ile 3 yıldır tek kişilik odada tutulma, yeni yaşam gazetesinin verilmemesi, kurum içi mektuplaşmaya izin verilmemesi, avukat görüş hakkının kısıtlanması, kitap dergi yasakları, mektupların yerine ulaşmaması…</u>** ----------*Bir kez daha emekleriniz, çabalarınız ve varlığınız için teşekkürler.**Tek kişilik odada üçüncü yılıma girdim. Buraya doğrudan bakanlık kararıyla gönderildim.** İşleyiş gereği ve "cezaevi gözlem kurulu kararı ile tutuluyor" denilmektedir. Kuruma geldiğimde tek tutulmama dair gözlem kurulu kararını defalarca istememe rağmen ilkin verilmedi. Aylar sonra tarafıma tebliğ edilen kararda hiçbir gerekçe belirtilmemektedir. Bu kararlara itiraz hakkımı kullandım, tüm merciler tarafından hiçbir kanun maddesi belirtilmeden talebim reddedilmiştir. Bunun üzerine **avukatlarım konuyu AYM'ye taşımıştır**. Başvuru kabul edilmiş olup henüz gündeme alınmamıştır.Başsavcılık dahil, yazdığım kimi dilekçelere veya dilekçe içeriğindeki kimi konulara ilişkin yanıt verilmemektedir. Örneğin Yeni yaşam gazetesinin bayide satılmasına rağmen neden tarafıma verilmediğine dair resmi bir karar istedim. Resmi karar verilmiyor, hukuki kanal açılmıyor. Çünkü bu konuda AYM'nin emsal kararları var. Fiiliyatta hukuk işletmeyerek tutum sergiliyorlar. Diğer bir konu, kurum içi mektuplaşma hakkı uygulanmamaktadır. PTT vasıtasıyla yazışma talebimize olumsuz yanıt verilmektedir. Yazdıklarımız da iade edilmektedir. Bu konuya dair defalarca hapishane idaresine, infaz hâkimliğine ve cumhuriyet başsavcılığına yazmış olmama rağmen cevap alamadım. Bu da bize şunu göstermektedir: Hapishanelere dair kurulan masalar. Bu masalar bakanlıkta değil, sarayda kurulmuştur. Buradaki personelin ve idarenin keyfi bir tutumu söz konusu olamaz. Kararlar merkezi olarak alınmakta,*

*koordinatör başsavcılar tarafından uygulanmaktadır. Lehte olabilecek hiçbir kararın verilmemesi talimatının olduğunu son yıllardaki deneyimlerimizden bilmekteyiz. Buna dair bir yazıyı 2018 yılının başında Cumhuriyet gazetesinde okumuştum. Kamu Güvenliği Müsteşarlığının yeni belgesindeki maddelerden biri de: PKK'li tutsakların kimi haklarının uygulanmaması gerektiğiydi. Özü "çözüm süreci"ne bir daha dönülmemesi olan belgesine göre "2022 yılına kadar" ibaresi mevcuttu.Haliyle, savcılık şu kadar dilekçe yazdı diyor ama dilekçelere hangi yanıtların verildiğini belirtmiyor. Kimi konulara cevap alamayınca Cumhuriyet başsavcılığına, infaz hâkimliğine ve cumhurbaşkanlığına kapalı zarf yoluyla (iadeli taahhütlü mektup) dilekçe yazdım. Tutumu ne oldu? Dilekçeye yanıt yok. HDP eş başkanı Pervin Buldan'a sürece dair mektup yazmıştım, iade edildi. Resmi bir makam olduğu için karar almıyorlar, iade ediyorlar. HDP'nin kapatılmasının gündemde olduğu bir dönemde ben de "kapatılmasını" öneren bir mektup yazdım. Mektup bir yerlerden onay alarak gitti. Bunu bilinçli yaptım. Demek ki işlerine geleni yollayabiliyorlar.----------Daha vahim olanı yakın bir süreçte içişleri bakanı S. Soylu "hapishanelerden dışarıyı yönetiyorlar; dışarıyla bağlarını koparacağız" diyerek açıktan PKK'li tutsakların "olmayan hakları"nın da kaldırılacağını söylüyor. Kendi aralarında konuştukları bu konuyu nasıl hayata geçireceklerini bilmiyorum. Çünkü pandemiden dolayı fiili olarak tüm haklar kısıtlanmıştır. Bu konuşma 14 gün önce Haber Türk kanalında çıktı. HT'nin internet sitesinden Çetiner Çetin'in S. Soylu ile yaptığı konuşmalara bakılabilir. Bu konuyu örnek vermemin sebebi sistematik bir uygulama devrededir. ----------***Pandemiden dolayı bir takım tedbirlerin alındığı doğrudur. Maske ve eldiven ücretsiz tarafımıza verilmektedir. Ancak dezenfektanı 80 TL'ye kantinden alıyoruz. Ücretsiz hiçbir temizlik malzemesi de verilmiyor. Kantinden alıyoruz. Bu iki yıllık süre içerisinde yaklaşık 30 civarı faks ve mektup "sakıncalı" olduğu gerekçesiyle gönderilmemiştir.*** *En basit örneği Selahattin Demirtaş'a geçen yıl yazmış olduğum Newroz kartı (üç cümle) "kurumda muhafaza altına alınması" denilerek gönderilmemiştir. Mektup/faks kararlarının çoğu avukatlarımdadır. Kimilerini de protesto ederek imzalamadım.* ***Son aylarda bu uygulama durmuş. Çünkü kendimize sansür uyguluyoruz.*** *Ancak: Göbekli Tepe üzerine yazmış olduğum bir çalışma –ki 5'er sayfa şeklinde aileme gönderecektim- "kitap olarak basılabilir" diye tarafıma iade edildi. Hastane süreci başladığı için üzerinde durmadım. Tekrardan yollayacağım, problem çıkarsa sizlere yazacağım.----------Hukuki süreç" temelinde hareket edildiği söylenen konuların ise hukuki bir dayanağı yok.* ***Örneğin Çöl Çiçekleri: İbraniler üzerine bir deneme adlı kendi kitap çalışmamı alamadım, kendi kitabım. Dağa adam göndermek, örgüt propagandası, şifreli haberleşme gibi onlarca gerekçe gösterildi.*** *Yeni Yaşam gazetesinin ise hiçbir gerekçesi yok. Geçen yılın başında bir iki defa aldık, sonrasında fiili olarak kestiler. Şimdi ise yeni çıkan bir yasaya göre* ***dışarıdan gelen hiçbir dergi alınamıyor. Yay-sat bayilerinde satılan dergileri dilekçe yazarak kendi paramızla alabilecekmişiz.*** *Milletvekili Tayyip Temel'in adıma üç defa posta kolisi ile göndermiş olduğu Xwebun, Yeni Yaşam gazeteleri ve Kürtçe dergiler aylardır bekletilip bana verilmedi. Kütüphanede yer yok, zaten vermeyeceğiz denildi ve aileye teslim etmek zorunda kaldım. Bu konuda da hiçbir karar bildirilmedi. Sözü geçen yasadan önce gelmelerine rağmen hem de. Bu konuya değinmişken ilginç bir şeye dikkatinizi çekeyim. C.S isimli bir vatandaşın denetimli serbestlik tedbiri kapsamında tahliyemi talep ettiğini resmi bir yazıyla öğrendim (Adalet Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğünün 03.06.2020 tarihli ve 91610267/2020/6488 sayılı yazısı). Başvurucunun adresi bulunmadığından yanıt tarafıma tebliğ edilmiş. Dilekçesinde Sağlık ve basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığına ve Personel Disiplin Daire Başkanlığına da gönderilmiştir deniliyor. Başvuruyu yapan kişiyi tanımıyorum. Kurumunuzla bir ilgisi var mı? Ya da bir karışıklık mı oldu? Avukatlarım ilgilenecek ama sizden de sormak istedim bu kişiyi.----------Bu mektubumla birlikte başvurunuza gelen yanıtı (5 sayfa) ve* ***avukat kısıtlamasına dair*** *bir önceki kararı yolluyorum. Bu karar sanırım durumumu daha da anlaşılır kılacaktır. Uygulama iki yıldır sürmektedir. Üç ayda bir uzatılıyor. Hukukçularınızın da incelemesini isterim.--------Yukarıda belirttiğim tüm hususlarda gerek ben gerekse de*

avukatlarım, vekiller (bu konuda İHD olarak sizlerin girişimlerinden haberdarım) ilgili kurumlara başvurularda bulunduk. Birçok konu AYM'ye kadar taşındı."

14. **04.09.2020 tarihinde** Kocaeli **1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden mektup yoluyla yaptıkları başvuruda S.D, C.Ç, O.D ; <u>açık aile görüşlerinin yasaklanması, kapalı görüşlerin kısıtlanması, hastane sevklerinin yapılmaması, sohbet spor kütüphane hakkı yasakları, mektup kısıtlamaları, gazete dergi kitap kısıtlamaları-------</u>** ***"Açık aile ziyaretleri bakanlıkça yasaklanmıştır****. Fakat bizleri düşündürten dışarıda hayat kademeli normalleştirilirken cezaevlerinde bunun yapılmamasıdır. Açık ziyaret yerine konulan masalar zaten sosyal mesafenin korunması için doğal tedbir niteliğindedir. Hatta dışarıda belirlenen sosyal mesafe ölçülerinin çok üstünde bir düzeydedir. Yani sosyal mesafenin en üst düzeyde alınabilecek imkânlar mevcut olduğu halde cezaevlerinde açık görüşlere izin verilmemesi tecrit politikasıyla bağlantılıdır. **Aile kapalı görüşü de ayda sadece 1 saate ve en fazla 2 ziyaretçi ile yapacak şekilde kısıtlan**mıştır. --------Bakanlığın genelgeleri gereği **hastane sevkleri zorunlu olmadıkça** yapılmıyor. Bunun bizlerin covid-19 dan korunması amacıyla yapılmadığı ortadadır. Bu uygulamayla daha çok ağır hasta olan, acil tedavileri yapılması gereken arkadaşlarımızın tedavilerinin engellenmesi oluyor. Bu yaklaşım ister istemez böyle bir kanı yaratıyor. Durum böyle olunca doğal seyrinde ilerleyen bir hastalığımıza zamanında müdahale edilmediğinden artık geri dönülmez aşamaya gelem riski ortaya çıkıyor. Yine hastaneye götürülüp gerekli tetkikler yapılmadığından erken teşhis de konmamaktadır. Revire bile doğru dürüst çıkarılmamaktayız. Çoğunlukla revirde çalışan sağlıkçılar gelip kapı mazgalında şikâyetlerimizi dinler ve sağlıklı bir teşhis yapılmadan ilaç yazılıyor. Diş sorunuyla ilgili hastaneye sevk yapılmıyor. 6 aydan fazla bir süredir protez yapılması gerekenlerimiz var ama yapılmıyor. Belirttiğimiz gibi amaç bizi pandemiden korumaktan çok sağlık sorunlarımızı artıracak tecrit politikasının uygulanmasıdır. Bunun sağlık açısından ileride ciddi problemler yaratacağı ortadadır.---------- Covid-19 dolayısıyla spor-sohbet ve hobiye (saz, bilgisayar, resim vb.) çıkamıyoruz. Mevcut koşullarımız göz önüne getirildiği zaman bizimle günlük temas halinde olan cezaevi personeli dışında (zorunlu yemek dağıtımı, havalandırma, kapıların açılıp kapanması, telefona çıkarma) kimseden virüs kapma riskimiz yok. F Tipinin mimari yapısı en fazla 2-3 kişinin bir arada kalabileceği şekilde ağır tecrit politikasına göre dizayn edilmiş. Bu tecridi kısmen kırmanın yolu 9-10 kişilik grupların haftanın belli gün ve saatlerinde birlikte çıkarıldıkları ortak etkinlik faaliyetleriyle mümkün oluyor. Dışarıyla temasımız olmadığında birbirimize virüs bulaştırma riskimiz sıfır. Personelle temas gerekçesi ise gerçekle bağdaşmıyor.----------Çünkü telefon gibi yerlere çıkarıldığımız zaman zaten üst aramamız yapılıyor, ayrıca her gün yemek dağıtımı ve havalandırma kapılarının açılıp kapanması esnasında yüz yüze gelme temas oluyor. Dolayısıyla etkinlik, spor, sohbet faaliyetlerine çıkarılmamamız virüsle alakalı olamaz. Tecrit uygulamasının normalleştirilmesi, bir nevi kalıcılaştırılmasıdır. --------Son çıkan infaz düzenlemesiyle birlikte yemekler çok kötüleşti. Kalite ve besin değerleri çok düşürülmüş durumdadır. Birçok yemek suyla kaynatılmış olması dışında bir özellik taşımıyor. Oysa bir hastalığa karşı korunmamızın en önemli yolundan biri de sağlıklı beslenmedir. Dolayısıyla bakanlığın da bu süreçte risk durumuna denk bir beslenme programını esas alması gerekir. Ama bunun tersine yemekler yenilmeyecek derece kötü, sağlıksız. Yine bu bağlamda kimi gıdaların kantinde satışı yapılmaması var. ----------Uzun bir zamandır bazı gıdaların kantine getirilmesini talep ettik. Dikkate alınmadı. Büyük gramajlı malzemelerin satışlı yapılmıyor. Fiyatlar bir hayli yüksek. Satılan malzemeler fahiş fiyatla satılmakta ve yalnız belli ürün ve markaların alımına mahkûm edilmekteyiz. İç kantinde satışı yapılmayan kimi zorunlu ihtiyaçlar dış kantinde de karşılanmıyor. Ayrıca kantinle bağlantılı hukuki belgeler dışında fotokopi çektireme talebimiz karşılanmıyor. Daha önce de sizlerle paylaşmıştık, idare ve gözlem kurulunun aldığı bir karar gereği doğum günü, dini veya resmi bayramlar dışında yapılan düzenlemede sadece iki ayda bir üç kitap içeri alma kararı dayatılıyor. Gerek*

belirtilen durumlarda gerekse de direkt kitapevlerinden gelen kitaplardan üç adet alınabiliyor. Dergilere de benzer sınırlamalar getirilmiş. Bazı mektuplarımız konusunda tamamen veya kısmen "sakıncalı" bulma kararı veriliyor. Aynı biçimde çizilen bazı karikatürler sakıncalı bulunarak alıcısına gönderilmiyor. Kürtçe yazılan mektuplar bilinçli olarak geciktiriliyor. Pullu gönderdiğimiz mektuplar da bazıları adrese ulaşmıyor. Pandemi tedbirleri kapsamında el sabunu ve yüzey temizleme deterjanından başka içeriye el dezenfektanları verilmiyor. Kolonya talebimiz kabul edilmiyor. Tedbir amaçlı bir ara odalarda virüs öldürücü dezenfektan yapılıyordu. Ama artık son üç dört aydır bu dezenfektan yapılmıyor. Avukatlarımızla kapalı görüş yapmak zorunluluğu getirilmiş açık görüş talebimiz kabule dilmiyor. Oysa avukatla görüşme yerinin dizaynı doğal bir mesafe korunmasına göredir. Ayrıca ne bizler ne de avukatlarımız risk oluşturacak bir duruma izin vermeyiz. Doğal sorumluluk gereği zaten bundan kaçınıyoruz. Dolayısıyla avukatlarımıza açık görüşme bir risk taşımadığı halde yasaklanıyor. Kapalı görüşme yapmak zorunda bırakıldığımızdan dolayı konuşmalarımız dinlenmiş oluyor. Bu da avukat müvekkil arasındaki mahrumiyetin ortadan kalkması demektir. Radyolarımıza kısa dalga çekiyor gerekçesi ile el konulmuş. Kısa dalgayı iptal edin dedik, bu biçimde gerekçelerinin de ne kadar gerçekçi olup olmadıklarını öğrenmek istedik. Ama hiçbir yasal karar olmamasına, alternatif önerilerimize rağmen kantinden paramızla aldığımız radyoları sırf depoda çürütme anlayışıyla verilmiyor. Bu yaklaşımın başka açıklaması olamaz. Yasal yayın yapan kimi gazete ve dergiler içeri verilmiyor. Özellikle yeni yaşam gazetesi buna bir örnektir. Yeni yaşam gazetesi birçok cezaevinde içeri veriliyor. Yani herhangi bir yasaklama kararı ortada yokken cezaevi idaresi keyfi olarak engelliyor. Aile görüşmelerimizde de kısıtlayıcı bir durum var. Pandemi nedeniyle dar aile mensupları bir araya gelemiyor. Anne baba eş çocuk ve kardeş ayrı evlerde ikamet ettikleri için aynı telefon numarasıyla görüşme imkânımız olmuyor. Aileden daha fazla kişiyle görüşebilmemiz için en az iki ayrı telefon numarasını aramamıza izin verilmelidir.

15. **15.09.2020 tarihine Edirne F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda B.D; <u>gazete, dergi, kitap sınırlamaları, haber alma bilgi edinme hakkını kısıtlayıcı uygulamalar</u>** --*Kesintisiz olarak (20) yirmi yıldır katmerleşen tecrit-tretman altında yaşamaya çalışan siyasi mahpuslar olarak;* ***yeni bir keyfiyete dayalı hak gaspı ile karşı karşıyayız****. Bu hak gaspının amacı ise, niyetin hedefini bize,* ***5275 sayılı kanunda bulunan (62) maddesine yapılan bir cümle eklemlenmesiyle göstermektedir, "hükümlünün iyileştirmesini zorlaştıracak hiçbir yayın hükümlüye verilemez". Bu cümle biz siyasi mahpusları bir " hasta" olarak gösterip "rehabilite" edilmesi, toplumdan uzak tutulması gereken "sakıncalı" insanlar olarak ilan etmektedir****. İdeolojik, politik, felsefi yönden; kültürel, ekonomik, inançsal, cins, ekoloji, gençlik bilinciyle özgürlük, eşitlik üzerinden düşünce geliştirmemizi "rehabilite" edilmesi gereken "hastalıklı düşünce" olarak, hastalığı iyileştirmesi için okuma-yazma faaliyetlerinin kısıtlanmasını bir "tedavi" yöntemi olarak sunmaktadır. Böylece "hasta"nın düşüncesi toplum içerisinde hayatın olağan akışındaki olay ve olgularla buluşması engellenecektir. Ezen-ezilen çelişkisinin epistemolojik-ontolojik düzlemde çözebilmenin önüne geçme, "hastalığın yayılması böylece sağlanmış olacaktır. Bunun için Edirne F Tipi Hapishanesinde siyasi mahpuslar özelinde, basın yayınlardan "arınması" gerektiği, bir devlet politikası olarak gösteren Edirne F Tipi Hapishane idare ve gözlem kurulu başkanlığının 12.06.2020 tarihli 2020/457 sayılı kararıyla öğrenmiş bulunuyoruz. Bu alınan karar; kuruma kabul edilecek kitap, dergi, gazete, fotokopi, belge, dokümanların kuruma kabulünün engellenmesi yönündedir.-------PTT posta/kargo yoluyla ya da ziyaretçilerimiz tarafından yatırılacak olan kitap, dergi, gazete artık yollansa-yatırılsa bile tarafımıza verilmeyecek. Çünkü idare ve gözlem kurulu tarafından basın-yayın üzerindeki her türlü eşyanın;15 04 2020 tarihindeki 31100 sayılı resmi gazete ile duyurulan 7472 sayılı kanun ile yapılan değişiklik çerçevesinde 5275 sayılı kanunun "süreli ve süresiz" yayınlardan yararlanma hakkı ile belirlenen 62. Maddesinde bedelini ödeyerek" cümlesiyle bu kararı almaktadır.----------Mahpusların (özellikle siyasi*

mahpuslar) "iyileştirilmesi" gereken "hastalar"1 olarak ele alan garabet timsali ucube sistemin zihniyeti, mahpusların anayasal hakları olan haber alma, bilgi edinme, düşünce ve ifade haklarını yok saymaktadır. Şayet mahpusların bedelini ödeyerek alacakları kitap, dergi, gazete olursa; onu da tretmana dayalı engellemeler (14.04.2020- 7242132 md) için "basın yayın ilan kurumu aracılığıyla resmi ilan ve reklam yayımlama hakkı bulunmayan gazeteler ceza infaz kurumuna kabul edilemez" gerekçesiyle idare tarafından bizlere verilmeyecek. Şayet mahpuslar bundan da sıyrılarak temin etmeyi başarırsa bu sefer karşılarına bir engel daha çıkmaktadır; "kurum disiplinini, düzenini ve güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez". Yani yasadan kurtulsak, belirli yükümlülükleri aşsak bile en son hapishane idaresi tarafından "değerlendirilerek" karar verilecek.-------TC (ve genel olarak dünyanın her ülkesinde) sınırları içerisindeki hapishanelerde kalan mahpusların (ister adli ister siyasi olsun) sosyo ekonomik durumları ortadadır. Yoksul işçi, emekçi halkın çocukları olması bir tesadüf değildir, bu sistemin yarattığı gerçekliktir, bu gerçeği bilen TC devletinin yasama-yürütme-yargı erkleri yine de mahpuslara "bedelini ödemek koşulu" getirmektedir. Bilgi mi edinmek yoksa temel ihtiyaç mı karşılamak? Mahpusların hali hazırda hiç değişmeyen sorunlarının başında beslenme ve temel ihtiyaç sorunları ortadayken bilgi ya da temel ihtiyaç-beslenme üzerinden seçim yapılması, mahpusların sözde iyileştirilmesi kapsamındaki "terbiye"sinin fikrini zikri ile sunmaktadır. Bu, ne din/inanç ne ahlaka, ne vicdana ne de anayasa ve evrensel hukuk normlarına sığmayan ceberut anlayışın garabet politikasıdır. Hapishaneleri ticarethane gibi yönetme anlayışı, iddia edilen devlet savlarının yalan üzerine geliştirilen bir söylem olduğunu gösteriyor. Çünkü hapishaneyi ticarethane gibi yönetme anlayışı, hukuk, hakkaniyet beklenecek bir yönetim-idare anlayışı oluşturmaz. Paran varsa anlayışı, on yıllardır hapishanelerin temel sorunudur.----------Mahpuslar (özellikle siyasi mahpuslar); eş-dost, arkadaş, aile tarafından cüzi miktarda gönderilen paralar (kendi temel ve sosyal ihtiyaçlarından kısıtlayarak, bin bir zorlukla gönderdikleri meblağlar) ile sınırlı bir yaşam içerisindeler. …….. Böylesi bir ekonomik gerçeklik içerisinde kalan insanların, eş-dost, aile, tanıdık çevreleri ve yayınevleri tarafından kitap, dergi, gazetelerin okunması için bir nevi maddi yönden rahatlama sağlamak için destek sunmaktadırlar. Bu paylaşım sayesinde bizler, gazete, dergi, kitap ihtiyaçlarımıza ekonomik yönden bir meblağ ayırmıyor, oraya verilecek mablağı temel ihtiyaçlarımıza harcıyorduk. Böylece cüzi miktardaki ekonomik desteği, dengeli, kontrollü kullanıp dışarıda kalan insanlarımıza yük olmayı engellemeyi sağlıyorduk. "

16. **08.10.2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesinde tutulan Z.O için derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan S.: <u>Sağlık sorunları, disiplin cezası olarak telefon hakkı yasağı</u>------***"Edirne F Tipi hapishanesinde olan oğlum Z.O. 3 haftadır telefon etmiyor. Hapishaneyi aradım, bana disiplin cezası aldığını söylediler. Ama açlık grevi sonrası Zerdeşt'in sağlığı hiç düzelmemişti. Hala kusmaya devam ediyordu. Sağlığından endişe ediyorum. Neden disiplin cezası aldığını da bilmiyorum. Ben Mardin'de yaşıyorum ve pandemi dolayısıyla bu sene hiç ziyaretine gidemedim. "*

17. **30.10.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda M.T : <u>covid bahanesi ile</u>** <u>aile, avukat ziyareti yasağı, posta ve koli kabulü ve sosyal faaliyetlerin durdurulması, ağır tecrit ---------</u> *" Bulunduğum bu cezaevinde ziyaretçi kabulünden, avukatlarla görüşmeye, posta-koli kabulüne, sosyal faaliyetlere değin bütün etkileşim alanları durduruldu. Zaten Covid-19 pandemisi öncesinde ciddi hak ihlallerinin olduğu, hakların kullandırılmadığı, engellendiği bir cezaeviydi burası. Salgınla birlikte bütün haklar tamamen askıya alınmış durumdadır. 1 Haziran tarihli, adına "kontrollü sosyal yaşam" denilen bir döneme geçilmiş, her alanda yasak büyük oranda kaldırılmış, normale yakın bir döneme girilmiştir. Ancak bulunduğumuz cezaevinde halen bunun yansımalarını görmüş değiliz. Mevcut*

uygulamalar bu kısıtlamaların kalıcılaştırılmak istendiği yönünde ciddi sinyaller vermektedir. ----------Şu an yaşanan sorunların birkaçını belirtecek olursam:-------Salgın sürecinden önce de sosyal faaliyetler oldukça sınırlıydı. Olabildiğince azaltılmış bir şekilde idare tarafından yapılıyordu. Salgınla birlikte bu, komple ortadan kaldırıldı. Dolayısıyla ağır bir tecrit altında olan biz tutuklu ve hükümlülerin çok sınırlı sosyal faaliyetlerine engel konulmakta. Zaten yaklaşık iki yıldır bu cezaevinde bulunmama rağmen "farklı bir statü" adı altında herhangi bir sosyal faaliyet hakkından faydalanamadım. Tutuklu ve hükümlülerin iletişimini engellemek yerine yapılması gereken personelle olabilecek temasları azaltmaktır. Şu anda personel dışında cezaevinde dışarı ile fiziksel teması olan hiçbir birey bulunmamaktadır. Bundan dolayı sosyalleşme olanakları ve faaliyetlerin olmamasının bütün etkileri gözetilerek herhangi bir sağlık sorunu teşkil etmeyen sohbet, spor ve sosyal faaliyetlerin bir an önce başlatılması gerekmektedir.----------Bulunduğum cezaevinde 2016-17 tarihinden bu yana oda değişimi talepleri kabul edilmemektedir. Sosyalleşme faaliyetlerinin en asgari düzeyde tutulduğu bir cezaevinde tutuluyoruz. Yıllardır aynı arkadaşlarımızla 24 saat daracık bir mekânda hapisiz. (Bütün bilimsel, psikolojik, sosyolojik disiplinler açısından, kendi toplumsal pratiklerimiz açısından, yani hangi zaviyeden bakılırsa bakılsın bu uygulamanın bireyler ve birlikte kaldıkları insanlar açısından ciddi sorunlar doğuracağı açıktır. Yeni ilişkiler kurma, sosyalleşme imkânları bulma sadece istek ve arzularla ilgili değildir. Bundan öte insani bir istemdir. Kişinin böylesi taleplerine bu yönleriyle de bakmak gerekir. Aksi takdirde bütün talepleri "örgütsel iletişim" kategorisinde değerlendirmenin hem hükümlü tutuklular açısından hem de cezaevleri kurum düzenini sağlamada sürekli sorunlar doğuracaktır. Şuan dayatılan konseptin her türlü bireyler arası ilişkiler sorunları ve bireyin ruhsal yapısında sarsılmaz sorunlara yol açacağı aşikârdır. Bu uygulama mantığıyla adeta, kavga edin, birbirinize kendinize zarar verin, o zaman belki oda değişimi yaparız denmektedir. Bir oda değişiminin yapılabilmesi için illa kavga mı etmemiz gerekiyor, yoksa sağlığımızı tehlikeye sokacak eylemlerde mi bulunmamız gerekiyor? Şu anda bunların ötesinde kalp ve solunum yolları ile ilgili sağlık sorunları yaşayan, kronik rahatsızlığı olan insanların biler sağlık nedeniyle yaptıkları talepler kabul edilmiyor. İdarenin oda değişim taleplerine doğru bir şekilde yaklaşması elzemdir.----------Cezaevlerinde en ağır şartlar altında tutulan ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine dönük bir tedbir alınmamıştır. Bulunduğumuz cezaevinde zaten pandemi sürecinden önce de hücre havalandırmasına çıkarılma süreleri ülke genelinde neredeyse hiçbir cezaevinde olmayan bir saatle sınırlıydı. Pandemi sürecinde temiz hava alma, bulunduğumuz daracık mekânın temizliğini yapıp havalandırma için birçok defa havalandırma süresinin uzatılması yönünde dilekçeler verdik. Bu konuda aynı mevzuata bağlı, aynı yönetmeliğe tabi birçok F Tipi cezaevlerinde havalandırma sürelerinin uzatıldığını biliyoruz. Örneğin normalde 4 saat olup da bu süreçte 6 saate çıkarılan cezaevleri var. Salgın tehlikesi olduğu gibi devam etmektedir. Birçok cezaevinde hastalığa yakalananlar ve yaşamını yitirenler oldu. Aynı riskin burada olmadığı söylemek salgın gerçekliğine aykırı bir iddia olacaktır. Bundan dolayı son tahlilde insani bir gereksinim olan temiz hava alma, bulunduğumuz mekânın temizliğini yapma ve havalandırmak için şu an günde sadece 1 saat olan havalandırma süresinin ağırlaştırılmış müebbet hükümlüler için uzatılması gerekmektedir.----------Belirttiğim bu ve buna benzer revire çıkma, hastane sevkleri gibi zaruri ihtiyaçlar kısıtlanmakta, hak ihlalleri yaşanmaktadır. İnsani koşulların oluşturulması, gerekli önlemler alınarak sağlanabilir. Sizlerin hassasiyetle yaklaşacağınıza inanıyorum. Bu vesileyle çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum. "

18. **16.11.2020 tarihinde Kandıra 2 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda E.O- A.A: <u>Kitap, gazete ve el yazmalarına el konulması, sosyal etkinlik ve kursların yasaklanması, tecrit</u> ---------** *<u>"</u>Bildiğiniz gibi 2015 yılından beri AKP-MHP milliyetçi ve ırkçı ittifakın giderek daha da tırmandırılan savaş politikaları ve her türlü baskıcı politikaları tüm devrimci demokrat muhalif ve duyarlı toplumsal kesimleri,*

*basın yayın ve sizin gibi insan hakları savunucularını engelleyerek, susturarak Türkiye'yi bir yarı açık cezaevine çevirdiler. Yurt dışında da Efrin işgaliyle başlayan fiili sömürgecilik yayılmacılığı Kuzey Suriye'nin işgaliyle devam etmektedir. Bu politika ve uygulamalar Türkiye'yi hızla bir dibi görülmeyen uçurumun kıyısına doğru götürürken toplumu da her açıdan umutsuzluk karanlığının içine her gün daha fazla sürüklemektedir. Kurulan korku imparatorluğu ve her türlü hak ihlalindeki sınır tanımazlık toplumu cinnet geçirme noktasına getirmiştir……**Bu politikalar ve uygulamaların olumsuz sonuçlarının biz siyasi tutsaklara yansımaları da her geçen gün daha da ağırlaşmaktadır.** "Darbe" sonrasından günümüze kadar sistematik olarak hak ihlalleri ve hak gaspları, keyfi uygulamalar gittikçe artıyorlar. Başta OHAL'e dayandırılan söz konusu hak gaspları ve keyfi uygulamalar OHAL kalktıktan sonra da dozunu artırarak ve yayılarak devam ediyorlar……**Her hafta "kısmi arama" adı altında yapılan keyfi hücre aramaları arama olmaktan çıkmış, hücre ve eşyalarımızın talan harekâtına dönüşmüştür. Tüm eşyalarımız keyfi bir şekilde alt üst yapılıp birbirine katılıyor, bazı eşya kitap ve her türlü yazınsal çalışmalarımıza, Kürtçe dilini öğrenme çalışmalarımıza, radyo ve benzeri birçok eşya ve malzemelerimize el konulmaktadır. Mahkemelerin "iade edilsin" kararına rağmen defter ve yazınsal çalışmalarımız bize verilmemektedir. Dışarıdan bize gelen gazete, kitap, dergi vs yayınlar değişik keyfi gerekçelerle verilmiyor, el konuluyorlar. Mektuplarımız bizden keyfi bir şekilde ya çok geç veriliyor ya da "sakıncalıdır" denilerek el konuluyor. Ailelerimizin getirdikleri veya koliyle gönderdikleri eşyalarımız değişik gerekçelerle içeri alınmıyor ve geri gönderiliyorlar. Sosyal etkinlik, kurs, atölye vb ortak alan faaliyetleri yok denecek durumdadır. Tecrit içinde tecrit yaşatılıyor. Arkadaşlarımızın hücre değiştirme talepleri hiçbir gerekçe gösterilmeden aylarca yerine getirilmiyor**. Bu uygulamalarla 12 Eylül faşist cuntanın ruhu bir kez daha canlandırılmak istenmektedir……. Elbette biz siyasi tutsaklar bu tür uygulamalara karşı maddi ve manevi direnişimizi her şart ve koşul altında sürdüreceğiz. Hiçbir zaman bu dayatılan uygulamaları kabul etmeyeceğiz. İnsan hakları ve demokrasi mücadelesinin en önde yürüyen kurum ve emekçileri olarak sizden, genelde tüm cezaevlerindeki, özelde ise bu cezaevinde yaşanmakta olan hak ihlalleri ev keyfi uygulamalara bu arada daha fazla dikkat çekmeniz, kamuoyunun, siyasi ve hukuki kurum ve çevrelerin ve yasal sorumluluk sahibi kurum ve yetkililerin bu konularda üzerlerine düşen insani, siyasi ve hukuki yasal sorumluluklarını yerine getirmeleri için gerekli açıklama ve girişimlerde bulunmanızı istiyor ve bekliyoruz. Dışarıda da çok büyük insan hak ihlalleri olduğu için biz şimdiye kadar yaşadığımız bu hak ihlallerini fazla gündem yapmak istemedik."*

19. **18.11.2020 tarihinde Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda C.A- Y.E: <u>hasta mahpuslara yönelik ayrımcı uygulama, corona tedbiri adı altında sosyal etkinliklerin yasaklanması, açık-kapalı ziyaret hakkının yasaklanması, gazete,dergilere erişime getirilen kısıtlamalar</u> -------**
<u>"</u>Bulunduğumuz hapishanede ağır hasta arkadaşlarımız var. Bu arkadaşlarımızın risk grubunda bulunması, hapishanede tedavi olanaklarının yetersiz olması dolayısıyla diğer hasta tutsaklar gibi tahliye edilmesi gerekiyordu. Ancak siyasal politik kimliklerinden dolayı ayrımcılığa tabi tutuldular. Bu koşullarda tedavi edilmeleri neredeyse imkânsız. Pandemi nedeniyle hastaneler ameliyatları dahi yapmıyor, mahkûm koğuşu yok denilerek ameliyatlar yapılmıyor, tedaviler erteleniyor, bunlar da büyük sağlık riski doğurmaktadır. Bu nedenle sağlık-tedavi hakkı temelinde tahliyelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır, ayrımcılık yapılmamalıdır. 5275 sayılı kanunun 25. Maddesinde ilgili hükümler değiştirilerek ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahkûmlar da sağlık-tedavi hakkı çerçevesinde tahliye edilmelidir. Sağlık sorunlarıyla ilgili aynı zamanda genel sorunlar da bulunmaktadır. Sağlık hizmetlerinden gerektiği gibi yararlanamamaktayız. Hastaneden üstün körü muayene yapılarak hapishaneye gönderiliyoruz.----------Mart ayından bu yana "korona tedbirleri" kapsamında bütün sosyal-kültürel vb ortak faaliyetlerimiz askıya alındı. Bu şekilde, zaten dar olan yaşam alanlarımız tamamen daraltıldı, kapatıldı. Bu durum

bedensel ve ruhsal sağlığımızı olumsuz şekilde etkilemektedir. -------Dışarıda "normalleşeme politikaları" uygulanıp sürdürülürken bulunduğumuz hapislilerde normalleşmeye geçilmedi. Uzun süre açık ve kapalı ziyaret hakkımız askıya alındı. Haziran ayından bu yana ayda iki defa sınırlı sayıda yakınımızla kapalı ziyaret yapabiliyoruz. Bu koşullarda verimli bir ziyaret yapılamayacağı açıktır. Ziyaretçilerimizin uzak mesafelerde geldiği hesaba katılarak ziyaret saati uzatılmalıdır ve ziyaretçi sınırlaması kaldırılmalıdır.----------Telefon görüşmeleri yetersizdir. Pandemi sürecinde haftalık görüşmelerimize 10 dk. ilave edildi. Ancak ziyaretlere getirilen sınırlama düşünüldüğünde bu süre çok düşüktür. Bazı ilkeler pandemiden dolayı hükümlülerin telefonla konuşma sürelerini artırdı veya süre sınırlamasını tamamen kaldırıldı. Bu konuda iyileştirmeler yapılmalıdır.----------Eylül ayından bu yana aynı hücrede kalanlar olacak şekilde "en fazla 3 kişi" ayda bir defaya mahsus ve 1 saat olmak üzere spora çıkarıldık. Spor sohbet vb ortak yapılan etkinlikler diğer hücrelerle insanlarla beraber yapıldığında anlamlı olur. Yine Atölyelere çıkarılmıyoruz. Atölyelere çıkarılması sağlanmalıdır ki birçok hapishanede bunlar hücrelerde yapılmaktadır.----------Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü arkadaşlarımızın koşulları maruz kaldıkları uygulamalar daha ağır ve sonuçları daha yıpratıcıdır. Çünkü her yönüyle özel bir infaz rejimine, tecride tabi tutuluyorlar. Korona virüs tedbirleri kapsamında koşulları daha da ağırlaştı katmerleşti. Bu ağır koşulların pandemi süreci boyunca dengelenmesi sağlanmalı, havalandırmaya birlikte çıkılmalı, havalandırma süreleri 5-6 saat olmalıdır. Diğer tutsaklar gibi haftada 2 defa telefon görüşmesi yapılmalı, 3 kişilik ziyaretçi kontenjanından yararlanmalıdırlar.----------Biz hapishanede tutulan insanlar üretimden kopuğuz, gelire sahip değiliz. Buna rağmen aylık abone elektrik ücreti bizden alınıyor. Bu da ekonomik olarak sıkıntı yaratmaktadır. Bu uygulamanın iptalini istiyoruz. Kullanmak durumda kaldığımız şebeke suyu aşırı kireçli, kirli ve içmeye uygun değil. Bu sebeple bu temel ihtiyacımızı hapishane kantininden paramızla satın almak zorunda kalıyoruz. Bu da zaten çok sıkıntılı olan bütçemizi ciddi boyutta etkiliyor. Sorunun giderilmesini istiyoruz.----------Koronadan önce belli aralıklarla nevresimlerimiz idare çamaşırhanesinde yıkanıp değiştiriliyordu. Korona süreci başladığından beri nevresim takımlarımız "eski yırtılanlar dâhil değiştirilmemektedir. Bu tutumun hastalıklara virüse davetiye çıkardığı aşikârdır. Bu nedenle nevresim takımı ve battaniye gibi ihtiyaçların ailemizin dışarıdan göndermesi halinde biz everilmesini istiyoruz. ----------Her tutuklu hükümlüye ayrılan iaşe miktarı yetersizdir. Belirlenen miktarla sağlıklı ve yeterli beslenmek mümkün değildir. Bu nedenle besleyici ve yeterli iaşe dağıtımı yapılmalıdır. İaşe olarak gramajı düşük sadece bir ekmek verilmektedir. Ekmek yetmediği gibi iyi pişirilmediği için yenilememektedir.----------Türkiye'deki tüm hapishanelerde çelik semaver satılmasına rağmen bulunduğumuz hapishane kantini keyfi olarak semaver getirmemektedir. Kantine getirilen "satılan kettle ya da sıcak su ısıtıcısı" ile ihtiyacımızı karşılamak zor olmaktadır. Yeterli olmadığı için 2-3 defa ısıtıp yapmak zorunda kalıyoruz. Bu defa da elektrik faturası kabarmaktadır. Semaverin su haznesi geniş olduğu için sıkıntı yaşanmayacaktır. Bu nedenle semaver satılmasını istiyoruz.--------Sürekli yaşadığımız bir sorun da tv yayınları ile ilgilidir. Kaliteli nitelikli TV yayını yapan kanalların sayısı oldukça azdır. Birçok ülkede hükümlü tutuklular internet hizmetinden yararlanabilirken bizler nitelikli sosyal kültürel belgesel sinema yayını yapan TV kanallarına erişemiyoruz. "Defalarca dilekçe yazmamıza rağmen" hapishane idareleri genellikle bu durumda teknolojik imkânsızlıkları gerekçe göstermektedirler. Oysa hapishanede teknolojik imkânlar en üst seviyede kullanılmaktadır. Ayrıca ailelerimizin getireceği filmler incelenip DVD den yayınlanmalı, bu sağlanmalıdır. --------Sosyal faaliyetlerin ve ziyaretlerin sınırlanması nedeniyle tecrit koşulları ağırlaşmış ve ciddi sorunların doğmasının önü açılmıştır. Özel olarak bu süreç genel olarak tecrit koşulları nedeniyle aynı koridordaki 3 hücre kapısı açılarak koşullar sosyal ihtiyaçlar bakımından genişletilmelidir.------Avukat görüş kabinleri şeffaf bir plaka ile komple ikiye bölünmüştür. Avukat görüşünde birbirimizi duyabilmek için bağırmak zorunda kalıyoruz, bu da konuşmanın duyulmasını getirmektedir. Savunmaları ihlal

edilmeden geçici olarak bu kabinlere telefon konulmalıdır. Yukarıda belirttiğimiz hususlar temelinde sorunlarımızın çözülmesini talep ediyoruz. Çalışmalarınızda başarılar."

20. **27.11.2020 tarihinde Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishane sinden gönderdiği mektububda C.D: <u>İdarenin görüşme taleplerini kabul etmemesi, sosyal etkinliklerin iletişimin , gazete ve dergilere erişimin sınırlandırılması,tedavi hakkına erişim engelleri -----</u>** *"Bulunduğum Tekirdağ 2 Nolu F Tipi cezaevinde eskiden beri süregelen hak gaspları ve keyfi uygulamalar pandemi süreciyle birlikte süreklileşerek bir baskı ve tecrit rejimine evrilmiştir. Özellikle pandemi süreciyle birlikte cezaevi yönetimi ilgili yasa ve yönetmelikleri keyfi biçimde aleyhimize (yorumluyor) uyguluyor.--------Kurum idaresinin bu keyfiliği hükümlü tutuklulara bakışından bağımsız ele alınamaz. Kurum idaresinin mevcut yaklaşım ve pratiklerine bakıldığında yönetim anlayışının ekstra bir cezalandırmaya dayandığı görülüyor. İnfaz erki olarak hareket etmekten ziyade yargı erki gibi hareket etmektedir. Kurum idaresinin bu pozisyon ve politikaları tutuklu hükümlüler üzerinde fiziki, sosyal, psikolojik etki, rahatsızlıklara nede olmaktadır. Son birkaç yıllık disiplin cezalarına (özellikle hücre cezalandırmalarına) intihar girişimleri ve ölüm oranlarına bakıldığında bu görülecektir. Kurum idaresi sorunları dinleme ve çözüm üretme yerine sorunları görmezden gelerek yeni sorunlar üretmektedir. Oysa kurum idaresinin özellikle kurum müdürlerinin görevlerinden biri de tutuklu hükümlülerin şikâyetlerini dinlemek, sorun ve sıkıntılarına çözüm üretmektir.--------**Son 2-3 yıldır sorun ve sıkıntılarımıza muhatap bulamama, pandemi süreciyle birlikte yeni bir boyut almıştır.** Ne kurum müdürleri ne de ilgili yönetim birimleriyle görüşme taleplerimiz kabul görmüyor. Yazmış olduğumuz dilekçeler cevapsız ve sonuçsuz kalıyor. Bu nedenle sosyal, ruhsal sağlığımızı etkileyen temel güncel birkaç hak ihlali ve keyfi uygulamayı sizinle paylaşmak istiyor, bu konuda kalıcı bir çözüm oluşması için gerekli adımların atılmasını istiyorum.---------1-İlgili yönetmeliklerde tanınan ve 2017'ye kadar da tutuklu hükümlülerin talepleri doğrultusunda rutin bir biçimde 3-6 ay arasında yapılan oda değişim talepleri doğrultusunda yapılan değişimler 2017'den bu yana yapılmıyor. Bu yönlü taleplerimiz Adalet Bakanlığının bir yazısına dayandırılarak reddediliyor. Oysa bulunduğumuz kampüsteki 1 Nolu F Tipi cezaevinde oda değişimleri yapılmaktadır. Her iki cezaevi aynı il sınırları içinde ve aynı Adalet Bakanlığına bağlıdır. Bu bile nasıl bir keyfiyetle karşı karşıya olduğumuza bir örnektir. Oda değişimleri, bulunduğumuz mekânın mimari yapısı ve koşulları itibariyle sosyo-psikolojik bir zorunluluktur. 2-3 kişi 24 saat hiçbir yere çıkarılmadan aynı yerdeyiz. Her birimiz 4-5 yıldır aynı arkadaşlarla kalıyoruz. Bu ister istemez insan sosyalitesini ve psikolojisi etkiliyor. Ne spor veya sohbete çıkarılıyoruz ne de herhangi bir faaliyete. Bu adeta hapishane içinde hapishane ile cezalandırmadır. -------2-Eskiden sınırlı olarak çıkarıldığımız sohbet-spor faaliyetleri pandemi nedeniyle durduruldu. Ziyaretlerimize de sınırlama getirilince sosyalleşme alanımız bütünüyle ortadan kaldırılınca mutlak bir tecrit altına alınmış oluyoruz. Oysa farklı cezaevlerinde hem oda değişimleri hem de spor, sohbet faaliyetleri yapılmaktadır.--------3-2019'dan beri keyfi bir biçimde sürekli-süresiz yayınlara ulaşabilme hakkımız gasp edilmiş durumdadır. Aile veya herhangi bir yakınımız tarafından posta yoluyla (koli) gönderilen kitap ve dergiler tarafıma verilmemektedir. H.B 'ın konuya dair Tekirdağ 1. İnfaz Hâkimliğine yapmış olduğu başvuru sonucunda mahkeme 12.04.2020 tarih ve 2020/490 esas, 2020/726 nolu kararıyla idarenin bu kararını yürürlükten kaldırmasına rağmen aynı hukuksuzluk farklı bir biçim altında sürdürülüyor. Koliyle gelen kitapları 2 ayda bir (1 adet) sınırlamasıyla uygulamaktalar. Oysa infaz hâkimliğinin kararı açık ve nettir.-------4-Bulunduğumuz cezaevinde Ağırlaştırılmış statüde olanlar günde sadece 1 (bir) saat havalandırmaya çıkarılıyorlar. Bu statüde olan arkadaşlarımızdan bir kısmının havalandırma kapısı 2 saate çıkarılırken bundan daha fazla bir kısmının havalandırma kapısı aynı 1 saat olarak devam etmektedir. 23 saat içeride tutulmaktadırlar. Havaların yağışlı olduğu günler o açık tutulan bir saatin hiç anlamı kalmıyor. Dolayısıyla aynı ortamda 3 kişi kalınıyor. Yaşam, yemek, banyo, tuvalet*

alanı eklentidedir. Sigara içenler de varsa sağlık durumunu tehlikeye sokan bir durum ortaya çıkıyor. Salgın döneminde hele de kışın sağlığın korunması zordur. Kış mevsimi nedeniyle havalar kapalı, nem oranı çok fazla, odanın sürekli havalandırılması gerekiyor. Kapalı halde hava sirkülasyonu tam oluşmuyor. Ayrıca odanın yıkanması ve kuruması da ayrı bir sıkıntı. Diğer cezaevlerinde pandemiyle birlikte ağırlaştırılmış müebbet statüsünde olanların havalandırma saatleri 4-6 saate çıkarılmıştır. ---------5-Uzun yıllardır cezaevindeyiz. Bu koşullarda sağlık sorunlarımız çok fazladır. Kronik rahatsızlıklarımız mevcut. Düzenli kontrollerimizin yapılması gerekiyor. Ama pandemiyle birlikte bu çoğunlukla yapılmıyor. Haftalarca revire çıkartılmıyoruz. Hastane sevklerimiz çok sınırlı sayıda yapılabilmektedir. Dolayısıyla ciddi mağduriyetlere yol açmaktadır. ------Bu belirtmeye çalıştığım sorunların yanı sıra birçok sorun ve uygulamalar mevcuttur. Acil ve öncelikli olanlar bunlardır. Vu yaşanan sorunlar sağlımızı etkiliyor. Ekstra veya yasanın tanıdığı haklar dışında bir şey talep etmiyoruz. Yani oda değişimlerinin yapılması, spor-sohbet faaliyetine çıkarılmamız, koliyle gelen-giden dergi ve kitapların düzenli gönderilmesi, alınması, ağırlaştırılmış statüde bulunanların havalandırma saatlerinin uzatılmasıdır. Sağlık hizmetlerinden yararlanmamızdır."

21. **23.11.2020 tarihinde Kırıkkale Hacılar F Tipi Hapishanesinde tutulan S.Ç- E.S için şubemiz Hapishane komisyonumuza e-mail yoluyla başvuruda bulunan L .Ç: <u>aile ziyaretinin yasaklanması, telefon hakkının sınırlandırılması</u> ---------- "M***üebbetle** yargılanan 24 Ağustos 1986 doğumlu oğlum S.Ç ve beraberinde aynı hücrede kalan E.S Covid-19 başladığından beri açık görüş yasağı olduğu için normalde 15 günde bir yapılan telefon görüşmeleri 1 haftada bir telefon görüşmesi olarak yapılıyordu. Fakat son 1 aydır zaten görüş yasağına maruz kaldığımız bu zamanlarda tekrar 15 günde bir telefon görüşmesi yaptırmaya başladılar. Henüz açık görüş yasağı kalkmadığı için telefon görüşmesinin de halen 1 haftada bir olması gerekir. Bu hak ihlalinin giderilmesi için sizden hukuki yardım talep ediyoruz"*

22. **03.12.2020 tarihinde Kırıkkale F Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda S.A: ---------"***16 Mart 2020 tarihinden bu yana en ağır tecrit koşullarında tutulan değil dış dünya hücreyle bile teması tamamen kesilen tutsakların bulunduğu hücrelerde arama yapılması -Bilim Kurulu Kararı- gereği sakıncalı bulunduğu için aylarca yapılmazken hapishane yönetiminde gerçekleşen değişim beraber aramalar eskisinden daha sık ve sürekli olarak yapılmaya başlanmış bu aramalar kameralar eşliğinde gerçekleştirilerek her şey kayıt altına alınmış ve yaşam alanlarımızın mahremiyeti ihlal edilmiştir. Önceden sadece gündüz saatlerinde yapılan aramalar gece yarısı baskınlarına dönüşmüş hafta sonları dahi her an baskın yapılarak psikolojik saldırı amacı güdülmüştür. Bu aramalarda tamamı kantinden para ödenerek temin edilen ve "Cezaevlerinde Eşya Bulundurma Yönetmeliği" kapsamında bulunan başta radyolar olmak üzere kâğıt makasından tükenmez kaleme dek her şey "sakıncalı" olduğu gerekçesiyle el konulmuş; günlük, anı, şiir, öykü, makale çalışmalarının bulunduğu kişisel defterimiz bile incelenmek üzere toplanmıştır. İnsan hak ve özgürlükleri yanında yaşama ve sağlık haklarının da en üst boyutta ve zincirleme ihlali haline gelen bu aralamalara karşı 62 tutsağın yapmış olduğu başvurular ise artık emir-talimat dışında bir ölçtü bulunmayan mahkemelerce "kovuşturmaya yer yoktur" denilerek reddedilmiştir. -------Sohbet, spor, kurs, atölye, uzaktan eğitim başta olmak üzere mevzuatta yer alan ve doğal hak kapsamında bulunan tüm etkinlikleri iptal edilmiş hücrelerin kapıları edata açılmamak üzere tutsakların üzerine kapatılarak tecridin sembol mekânı olan F tipi hapishane tarihinin bile en ağır koşulları yaratılmıştır. Bugün 2 haftada bir saat yalnızca "zaten 24 saat beraber bulunan- hücre arkadaşlarıyla sınırlanan spor ve haftada bir kez yapılan telefon görüşmeleri dışında hiçbir faaliyet bulunmamaktadır.---------Son yapılan infaz yasası değişiklikleriyle BİK (Basın İlan Kurumu) tarafından ilan ve reklam verilmeyen tüm gazetelerin hapishaneye giriş yasaklanmıştır. BİK, kendi tüzüğünden gelen keyfiyete bağlı olarak gazeteye resmi ilan ve reklam vermeyi durdurabilen tiraj gibi ölçütlerle basın üzerinde iktidarın*

hizaya getirme ve kontrol araçlarından biriyken aynı ölçütlerin gazetelerin yasallığı üzerinde tayin edici bir hükmü bulunmaktadır. Buna rağmen mevcut yaşalar çerçevesinde yayın yapan ve herhangi bir bayiinden serbestçe temin edilebilen Yeni Yaşam, evrensel gibi günlük ve ulusal bazda yayınlanan gazeteler ile belirli periyotlar yayınlanan tüm sosyalist yayın organları da "BİK ilan vermiyor" gerekçesiyle tutsaklara verilmemektedir. Hatta bu uygulama öyle çarpık bir zihniyetle yapılmıştır ki BİK kapsamında bulunmayan dergilerde (mizah, bilim, sanat, tarih, siyaset, felsefe kültür sanat, içeriğe sahip tüm dergiler) gazete kapsamında değerlendirilerek engellenmiş, bunun yanlışlığı ortaya çıkınca "para ödendiğini gösteren fatura ya da abonelik şartıyla alınacaktır" gibi hapishane idaresinin tayin edemeyeceği gerekçelerle özel engeller yaratılmıştır. -------Hapishaneler her zaman ağır işleyen ve tutsakların revir/hastane eğitimini çileye dönüştüren, çoklukla özensiz, kelepçeli tedavi dayatmasıyla onur kırıcı ve bu nitelikleri nedeniyle kabul edilmez bulunarak sekteye uğrayan; sevklerin sürekli geçiştirildiği, gerçekleşen sevklerin tahlil ve muayene öncesi uygulanması gereken diyetler yaptırılmadan aç gidilmesi gereken muayene çoğu kez önceden bildirilmediği; tahlillerin geç yapılıp sonuçların daha da geç alındığı; sevklerin hasta ve hastalık baz alınarak değil araç ve güvenlik baz alınarak yapıldığı ve muayenede asker bulundurularak tüm mahremiyetlerin ihlal edildiği bir sağlık işleyişi söz konusudur. Durumu ciddiyet gösteren şu örnekleri sizinle paylaşma isteriz .-------Hepatit-B hastaları, F.A, İ.A, E.I, A.Ç, Ş.M, A.B isimli arkadaşlarımızın periyodik olması gereken muayeneleri yapılmamaktadır. -------A.Ç Hepatit-B hastalığına ek olarak; prostat, boyun diski ve tansiyon hastalıklarından muzdariptir. Taleplerine karşılık tedavileri aksatılmakta düzenli kullanması gereken tansiyon aleti kendisine verilmemekte, buna rağmen bir hücrede tek başına tutulmakta ve arkadaşlarıyla beraber kalma istemi reddedilmektedir. -------A.T isimli arkadaşımızda dalak büyümesi rahatsızlığı vardır. Düzenli kontrol edilmesi gerekirken hastane sevkleri yapılmamaktadır. -------S.G isimli arkadaşımızın birçok rahatsızlığı bulunmasına rağmen tedavileri yapılmamaktadır. -------A.A isimli arkadaşımızın kronik rahatsızlıkları bulunmakta ve düzenli olarak kullandığı ilaçlar pandemi hastalarında kullanıldığı ve depoda bulunmadığı gerekçesiyle kendisine verilmemektedir. -----F.K isimli arkadaşımız rahatsızlığı nedeniyle iki defa hastaneye sevk edilmesine rağmen tedavisi yapılmamadan geri getirilmiştir. --------A.B isimli arkadaşımız, 4 yıl önce parasını ödemiş ve konu hakkında İnfaz Düzenleme Hâkimliği kararı bulunuyor olmasına rağmen implant tedavisi yapılmamakta ve ağzında diş bulanmadığı için ciddi beslenme e sindirim güçlüğü yaşamaktadır. ------N.Ö isimli arkadaşımız 3 yıldır devam eden diş tedavisi ve implant yapılması pandemi gerekçesiyle yarım bırakılmıştır. -------C.Ö isimli arkadaşımız uzun zamandır devam eden birçok kronik rahatsızlığı yanında kanser tedavisi de gören ve yakın zamanda ameliyatı yapılan bir arkadaşımızdır. Ciddi risk şüphesiyle kanser test taramaları devam etmektedir. Buna rağmen yaptırmış olduğu biyopsi sonuçları bir aydır alınmamakta; sintigrafi öncesi uygulaması zorunlu olan diyet raporlara karşın kendisine verilmemektedir. ---------R.K Arkadaşımızın karaciğerinde yapılan biyopside olumsuz bulgulara rastlanmış ve ileri tetkikler için Ankara Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edilmesine rağmen bir aydır sevki yapılmamıştır. -------S.A, 6 ay öncesinde gerçekleşmesi gereken Ankara Dışkapı Hastanesi Genel Cerahi polikliniğindeki randevusuna götürülmemiştir.--------Kanser, astım, Hepatit-B, kalp v.b. pek çok kronik hastalığı olan ve 65 yaş üstü risk grubunda bulunan tutsaklara tüm taleplerine karşın grig aşısı yapılmamaktadır. -------- Havalandırmaya takılan ve "özel yaşam gizliliği ilkesi"ni ihlal eden kameraları (Pek çok İnfaz Hakimliği kararında 'suç niteliğinde bulunmadığı ve 'cezaya yer yoktur' kabulü bulunmasına rağmen) kapattıkları gerekçesiyle; ----------E.S adlı tutsağa 4 kez birer günlük hücre ve 5 kez birer aylık ziyaretten men cezası;---------S.Ç'e 4 kez birer günlük hücre ve 5 kez birer aylık ziyaretten men cezası;--------S.A'a 2 kez birer günlük hücre ve 1 kez birer ayık etkinlikten alıkoyma cezası verilmiştir. --------Tüm açık görüşler Mart 2020'den bu yana iptal edilmiş, kapalı görüşler olağanüstü şartlarda ada bir ve resmi bayramlarda bir kez olmak üzere en fazla iki ziyaretçi ile sınırlandırılmıştır. Bir ziyaretçinin aynı anda iki kişiyi ziyaret etmesi

engellenerek iki oğlu da aynı hücrede bulanan bir anneye oğullarını beraber görme izni verilmemiş ve ayrı ayrı görüştürülmüştür. ------Açık görüşler yasaklanıp kapalı görüşler sınırlandırıldıktan sonra ailelerle en önemli iletişim aracı haline gelen telefon aramaları haftada 10 dakika yapılırken, pandemi nedeniyle haftada 10 artı 10 dakika şeklinde düzenlenmiş ve bu sürelerin iki ayrı numara aranarak yapabileceği bakanlık yazısı ile bildirilmiştir. Hele tüm hapishanelerde bu uygulama devam ederken Kırıkkale F Tipi Hapishanesi'nde önce makine arızası sonrasında iş yükü gerekçesiyle aramaların tek numara ve kesintisiz 20 dk şeklinde yapılması dayatılmaya ve ikinci telefon arama hakkını kullanmak isteyenlerin görüşmesi sonlandırılarak yeniden arama yapması engellenmekte ve hakkı tam olarak kullandırılmamaktadır. ----------Berberhanede makas kullanımdan kaldırılıp makine ile tek tip tıraş dayatmasına maruz bırakılan tutsaklar Berberhanepandemi nedeniyle kapatılınca tıraş ihtiyaçlarını hiç karşılayamaz hale getirilmişlerdir. Tutsakların talebi sonucu kantinde tıraş makinesi satılacağı ifade edilmiş ancak uygulamaya geçilmemiştir.---------Hapishanede sınırlı sayıda (30 adet) TV kanalı bulunmakta ve bunların tamamı tutuklu ve hükümlüler yerine hapishane idaresi tarafından belirlenmekte ve kendi ideolojik eğilimleri iktidarın resmi görüşleri doğrultusunda yayın yapan kanallardan seçilmektedir. Tele 1 gibi muhalif kanallar için "bakanlık talimatı var" denilerek engel çıkarılırken tüm tutsaklar Akit TV, Bengü Türk, Kanal 7, A Haber, ATV, TGRT Haber, TRT 1, Diyanet TV, Beyaz TV, vb. kanaları izlenmeye zorlanmaktadır. ---------Her zaman engellenen ve geciktirilen mektuplar pandemi sonrası adeta karantinaya alınmakta, normal (pullu) mektuplar hiç verilmezken taahhütlü mektupların yerine ulaşması 2 ayı bulmaya başlamıştır. Ayrıca mektup engellemede ye bir yöntem icat edilerek tutsakların masraf azaltmak amacıyla aynı zarfta gönderdikleri mektuplar "çoklu mektup göndermek yasaktır" denilerek gönderilmemekte herkesin ayrı zarfta ve ayrıca ücret ödeyerek mektup gönderebileceği iletilmiştir. Ayrıca; ----------Z. K'un Praksis yayınevi, A.O ve S.E'a gönderdiği 3 adet mektup kısmen sakıncalı; S. A'ın S. S'e yazmış olduğu 3 ayrı mektup "örgütsel haberleşme" gerekçesiyle" tamamen el konulmuştur----------Ağırlaştırılmış Müebbet hapis cezası alan arkadaşlarımız herhangi bir gerekçe ile verilen hücre cezaları infaz edildikten ya da hücre cezası bile içermeyen bir disiplin cezası aldıklarında dahi bu cezayı ek olarak bir aydan bir yıla kadar uzayabilen fiili hücre cezası uygulanmakta ve bu "iyi halilik" süresi doluncaya dek havalandırma kapıları 5 saat yerine bir saat açılmakta böylece hem iki kez cezalandırılmış hem de mahkeme kararı bile olmaksızın sudan sebeplerle yılları bulan hücre uygulamalarına maruz kalmaktadırlar----------İstatistikler göstermektedir ki ağır tecrit uygulamasına dayalı hücre sistemi yüksek güvenlikli hapishanelerde tutulan insanlarda psikolojik sorunlar baş göstermekte ve bası miktarı artırıldıkça intihara dek varan vakalarda artış yaşanmaktadır. Kısa bir süre hapishane deneyimi yaşayan biri için dahi sorunun boyutlarını anlamak son derece kolayken her şeyin filtreden geçirildiği resmi açıklamalar ancak gizleme imkânı kalmamış istatistiklerden ibarettir. Bunun örneği tutulduğumuz hapishanede adli hükümlü Serkan Pumay'ın şüpheli ölümüdür. Serkan Pumay itirazlarına karşılık tutulduğu hücrede zorla alınarak başka bir hücreye konulmuş ve otopsi sonuçlarına yansıyacak şekilde darp edildiği iddia edilmiştir. Bu zorun hücre ve koridorlarda ne şekilde uygulandığına dair birçok tanıklık mevcuttur ve muhtemelen kamera kayıtları da bulunmaktadır. Ancak bunca tanıklık varken bile "intihar"ın üstü örtülmek istenmekte, konuyu telefonda anlatanlara "bir ay etkinliklerden men" cezası verilip birinci dereceden tanık durumundaki hücre arkadaşı da apar topar Bolu F Tipi'ne sürgün edilerek yeni bir vakaya kadar sessizlik sağlanmaya çalışmaktadır."

23. **25.12.2020 tarihinde İmralı F tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan A.Ö, H.Y, Ö.H.K ve V.A için mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan; Av. C.Y, Av. R.Ö: ----------"***Müvekkilimiz Sn. A.Ö 15 Şubat 1999 tarihinden bu yana İmralı cezaevinde ağırlaştırılmış müebbet*

hükümlüsü statüsünde tutulmaktadır. Diğer üç müvekkilimiz ise Mart 2015 tarihinde farklıca cezaevlerinden İmralı cezaevine sevk edilmişlerdir. İmralı cezaevi ülke çapındaki tek ada cezaevi olmasının yanı sıra kara, hava, deniz 2. derece askeri yasak bölge kapsamındadır. Müvekkillerin yasalarda güvence altına alınan ziyaret hakkından yararlanmaları idarenin iznine tabi olup, idarenin gereken imkanları sağlamasıyla mümkün olmaktadır. Bu nedenlerle aile bireyleri ve avukatlar ziyaret haklarının kullanımı için Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunmak durumundadır. İdareye yasalara aykırı olarak keyfi bir hareket alanı tanıyan bu fiili durum nedeniyle, müvekkillerin dış dünya ile teması engellenmektedir. Mahpusların en temel haklarından olan aile ziyaret ve avukat ziyaret hakları ile haberleşme ve iletişim hakkının istisnai durumlar haricinde müvekkillerce kullanılmasına izin verilmemektedir. Ulusal mevzuat gereğince müvekkiller, 15 günde bir olmak üzere ayda iki defa aile ziyaret hakkı, benzer şekilde telefona erişim, yazışma ve avukatlarıyla görüşme haklarına sahiptir. Yasal düzenleme bu yönde olmasına rağmen başvuruculardan;---------- Sayın Öcalan; 7 Temmuz 2011 tarihinden bugüne değin avukatlarıyla yalnızca 5 defa görüşme yapabilmiştir. Aile ziyareti kapsamında 6 Ekim 2014, 11 Eylül 2016, 12 Ocak 2019, 5 Haziran 2019, 12 Ağustos 2019 ve 3 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere uzun bir zaman dilimini kapsayan süre boyunca yalnızca altı görüşme gerçekleştirebilmiştir. Yazışma hakkı fiili olarak engellenirken, telefona erişimi ise İmralı Cezaevinde tutulduğu 22 yıllık zaman dilimi içerisinde salgın hastalık sebebiyle 27 Nisan 2020 tarihinde bir defaya mahsus olarak gerçekleşmiştir.--------- Sayın Yıldırım İmralı cezaevine sevk tarihi olan Mart 2015 tarihinden bu yana; bütün girişim ve taleplere rağmen avukatlarıyla hiçbir görüşme gerçekleştiremezken aile ziyareti kapsamında 5 Haziran 2019 ve 12 Ağustos 2019 tarihlerinde olmak üzere yalnızca 2 görüşme gerçekleştirebilmiştir. Yazışma hakkı fiili olarak engellenirken, telefona erişimi ise salgın hastalık sebebiyle 27 Nisan 2020 tarihinde bir defaya mahsus olarak gerçekleşmiştir. ------ Sayın Konar İmralı cezaevine sevk tarihi olan Mart 2015 tarihinden bu yana; bütün girişim ve taleplere rağmen avukatlarıyla hiçbir görüşme gerçekleştiremezken aile ziyareti kapsamında 5 Haziran 2019, 12 Ağustos 2019 ve 3 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere yalnızca 3 görüşme gerçekleştirebilmiştir. Yazışma hakkı fiili olarak engellenirken, telefona erişimi ise salgın hastalık sebebiyle 27 Nisan 2020 tarihinde bir defaya mahsus olarak gerçekleşmiştir.------Sayın Aktaş İmralı Cezaevine sevk tarihi olan Mart 2015 tarihinden bu yana; bütün girişim ve taleplere rağmen avukatlarıyla hiçbir görüşme gerçekleştiremezken aile ziyareti kapsamında 5 Haziran 2019, 12 Ağustos 2019 ve 3 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere yalnızca 3 görüşme gerçekleştirebilmiştir. Yazışma hakkı fiili olarak engellenirken, telefona erişimi ise salgın hastalık sebebiyle 27 Nisan 2020 tarihinde bir defaya mahsus olarak gerçekleşmiştir.----------Müvekkillerin dış dünya ile teması çeşitli gerekçelerle sistematik olarak engellenmektedir. Bu politika kararının gereği olarak müvekkiller hakkında disiplin cezası bulunduğu gerekçesiyle 7 Eylül 2020 tarihinde telefon ile görüşme yasağı, 23 Eylül 2020 tarihinde avukat ziyaret yasağı ve 30 Eylül 2020 tarihinde de aile ziyaret yasağı getirilmiştir. Etkili bir savunmanın geliştirilmesi ve de itiraz prosedürlerinin işletilmesi için dosya ve karar suretlerinin tarafımıza verilmesi talepleri ret edilerek, ilgili kararlar avukatlardan saklanmak suretiyle kesinleştirilmiştir. -------Ayrıca yüksek can kayıplarına ve tahribatlara sebep olan koronavirüs salgın hastalığı sebebiyle 5275 sayılı İnfaz Yasasının 66/3 maddesi gereğince müvekkillerin yakın akrabalarıyla telefonla görüştürülmesi talebi de kabul edilmemiştir. -------Yasaya aykırı olarak müvekkillerin dış dünya ile temasını sağlayacak asgari bir iletişim kanalı mevcut değildir. Müvekkiller ile 27 Nisan 2020 tarihinde gerçekleşen istisnai telefon görüşmesi kendileriyle kurulan son temas niteliğindedir. Bu tarihten sonra müvekkillerin tutulma koşulları ve sağlık durumları hakkında bilgiye erişmek mümkün olmamıştır. Ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler ile evrensel değerler uyarınca kötü muamele yasağının ihlalini oluşturan bu durum bizleri ciddi kaygılara sevk etmektedir. --------Talep : Müvekkillerin tutulma koşulları, maruz kaldıkları hukuksal işlemler ve buna ilişkin gerçekleştirilen girişimleri konu alan ekte

sunulu kapsamlı rapor ve yukarıda izah edilen hususları bilginize sunarız. Müvekkillerin maruz kaldığı insan hak ve özgürlüklerine aykırı bu durumun aşılması için gereken girişimlerde bulunmanızı talep ederiz. 25.12.2020"

7 – DİĞER **(Bu bölümde derneğimize yapılmış 13 başvuru örneklenmiştir)**

1. ***05.02.2020 tarihinde*** **Bolu F Tipi Hapishanesi'nde tutulmakta olan H.G için *e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.:* *oda arkadaşlaı ile yaşanan sorunlar, avukatın görevini yapmaması--------*** *"… HG yaklaşık 14 yıldır ceza evinde yatmaktadır, verilen mahkûmiyet cezası 40 yıldır. 2037 Mayıs ayında cezaevinden çıkacak. … son 7 yıldır Bolu F tipi kapalı cezaevinde yatmaktadır. Siyasi koğuşta kaldığı arkadaşlarıyla bazı sorunlar yaşamışlar. … Babam yatmadan önce her zaman olduğu gibi başucuna bıraktığı şu bardağından geçe kalkıp suyu içmek içerken suyun tadının değiştiğinin farkına varıyor, ağzından var olanı geri tükürüyor. O suyun değdiği dudakları ve ağız içi köpürmüş ve kabarmış. Ve elinde suyun dokunmuş olduğu yerin kabardığını görünce o suyun içinde farklı bir maddenin olduğunu anlamıştır… orada onlara cevaben diyor ki, öyle olsa herkesin suyunda olurdu, bu suyu burada yüzlerce insan içiyorlar ve siz de içtiniz neden size de bir şey olmadı. Bu söylemlerden dolayı aralarında tartışma geçiyor, arkadaşları tepki göstererek koğuştaki zile basıp gardiyanı çağırıp babamı koğuştan çıkarmalarını istediler. O anda babamı hastaneye sevk ettiler hastanede midesini yıkamışlar, serum takmışlar. Sonucunda doktor babama sen tuz ruhu içmişsin diyor. Babam koğuştan çıkmak istemedi ama babamı koğuştan zorla çıkardılar. Babam da buna dayanarak siyasi koğuştan ayrılıp bağımsız koğuşuna geçmek zorunda kaldı. Cezaevinde bu sorunlar yaşanıyorsa var olan sorunlu olan arkadaşların müdahale etmemesinin bir eksikliğidir. Bu kadar fedakârlıktan sonra babama böyle bir yaklaşım, ilgisiz kalmaları doğru değildir ve kabul edilemez. Ben Türkiye'ye gelemiyorum, …. Ben … İstanbul'da bir avukat tuttum. Babamın yaşanan sorunları için orada olup bitenleri net öğrenmek için bir avukatla bu davayı gidip ilgilenmesi için, babamla ceza evinde gidip onunla yüz yüze var olanı onunla konuşup, var olan sorunları bana aktarmak için …onunla diyaloğa girdim. Avukat B. ile konuşup anlaşma yaptım. Bana bu kadar ücret verirsen giderim dedi. Ben de tamam dedim, ücretin neyse sana gönderirim, yeter ki bana babamın yaşamış olduğu sorunları, onun söylediklerini olduğu gibi aktarmanı istiyorum. …Tuttuğum avukat bir avukat gibi görevini yapmamıştır. … Babamın şizofren hastalığı olduğunu söylediler, bir avukat değil de sanki bir doktormuş gibi babamın hastalığına teşhis konulmuş, saçma sözlerle bana aktarmaya çalıştılar… Ben ona mesaj yazdım, dedim bu yaklaşımını hukukçular bürosuna yansıtacağım. Ondan sonra beni aramaya kalktı. …ben senin avukatın falan da değilim. Ben de avukata babamın sorunlarını sana demiştim sen kabul ettin paranı da aldın ve sonra avukatın değilim diyorsun, …dedim. Babamın bu yaşadıklarından sonra, devletin bazı birimlerinden ailemi rahatsız ederek eve gidip tehdit temelinde sistematik bazı dayatmalar yapıyorlar. … İnsan hakları kurumundan talebim; var olan, aktardığım sorunlar nedeniyle babamın ve Antep' te yaşayan ailemin başına bir şey gelmeden önce sizin ilgileneceğinize inanıyorum. Saygılar, selamlar"* ***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

2. ***21.02.2020 tarihinde*** **Silivri Açık Hapishanesi'nde tutulan Ö.K *deneğimizi telefon ile arayarak yaptığı başvuruda; engelli maaşının kesilmesi ---- "****Yaklaşık 7 yıldır hapishanede olduğunu, daha önce Silivri 2 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesindeyken şimdi Silivri Açık Hapishanesinde tutulduğunu söyledi. İki yaşından bu yana engelli olduğunu, 2008'de engelli maaşı için başvurduğunu ve o tarihten bu yana engelli maaşını aldığını belirtti. Ancak 2 yıl önce, babasıyla birlikte yaşadığı gerekçesiyle engelli maaşının kesildiğini, defalarca dilekçe yazıp kendisinin hapishanede olduğunu, ailesiyle yaşamadığını belirtmesine rağmen maaşının geri bağlanmadığını söyledi. Avcılar sosyal yardımlaşma Müdürlüğü'ne kendisinin ve vasisi olan annesi F. K. nın dilekçeler verdiğini ancak kabul etmediklerini, Silivri Şubesine gitmeleri gerektiğini*

söylediğini, annesi oraya gidince de oradakilerin tekrar Avcılar'a gönderdiğini söyledi. Bu şekilde bir türlü çözüme ulaşamadıklarını ve iki yıldır maaş alamadığı için maddi açıdan sıkıntı yaşadığını ifade etti.Hakkı olan engelli maaşını tekrar alabilmesi için yardım etmemizi talep etti.

3. ***12.02.2020 tarihinde*** **Maltepe 1 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesi'nde tutulan A.B için d*erneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan S.: <u>Mahkeme kararına rağmen tahliyenin geciktirilmesi</u>*** ---------- *"Merhaba değerli arkadaşlar, Öncelikle sizleri selamlıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.Sizleri bir konu hakkında bilgilendirmek istiyorum. Yanımda A arkadaşım var. Okuma yazma sorunu olduğu için onun yerine ben yazıyorum. Son çıkan yasa (istinaf mahkemesi kararlarına Yargıtay yolu açan) kapsamında Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı kendiliğinden Diyarbakır 5 Nolu Ağır Ceza Mahkemesine başvurarak AB'ın bir yıllık propaganda cezasından tahliyesini istemiş. Diyarbakır 5. Ağır ceza mahkemesine 26.11.2019 tarih ve 2014/21 esas ve 2014/89 karar sayılı kararı ile savcılığın talebini reddetmişti. Mahkeme kararının bize ulaşması üzerine itiraz merci olan Diyarbakır 6. Ağır ceza mahkemesi, yaptığımız itirazı 2019/1048 değişik iş nolu kararıyla itirazımızın kabulüne hükmetmiş. Dolayısıyla on bir ay cezası kalan A. B arkadaşın tahliye olması gerekir. Yaklaşık 20 gündür Diyarbakır 5. Ağır Ceza mahkemesinden tahliye talep etmemize rağmen henüz herhangi bir karar bize ulaşmış değil. Bu konuda hukuki destek ve girişimlerde bulunabilirseniz çok memnun oluruz."***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

4. ***15.02.2020 tarihinde*** **Maltepe 1 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesi'*nden derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan B.T: <u>müddetnameye aykırı olarak tahliyenin geciktirilmesi, infazın yakılması, hukuki yardım talebi.</u>* ------ *"Bu mektubu, hukuki bir konuda yardımınızı talep etmek amacıyla yazıyorum. Müddetnamemle bağlantılı hukuki bir sorun yaşanıyor. Normal koşullarda 4 ay kalan cezam, hukuka aykırı bir şekilde 1,5 yıl uzatılıyor. Şöyle ki: 1996'da bir dosyadan ceza aldım ve 2003'te infazını bitirip dışarı çıktım. Daha sonra 2010'da yeni bir dosya açıldı ve hükümlü oldum. Şu anda ikinci dosyanın cezasını yatıyorum ve dört ayım kaldı. İlk gittiğim Kandıra 2 Nolu F tipi cezaevi ve Bandırma 1 Nolu T Tipi cezaevlerinin hazırladıkları müddetnamede bir sorun yok. Fakat son geldiğim Maltepe 1 Nolu L Tipinde, sanki ilk dosyam 2006'da kesinleşmiş ve infazdan yararlanamayacağım şeklinde bir müddetname hazırlamış. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına itiraz ettim, kabule dilmedi. Konunun özü kısaca bu çerçevededir. Ailemin durumu ekonomik olarak iyi olmadığından, kurum olarak sizden hukuki yardım etmenizi istiyorum. Bir avukat gelebilirse hem belgeleri (müddetnameleri) hem de gerekli detaylı bilgileri verebilirim. Doğrusu son itirazdan sonra nereye başvurabileceğimi de bilmiyorum. Fakat çok açık bir şekilde 1996'da yatıp 2003'de cezasını bitirdiğim dosyamın 2006'da kesinleştiği gibi yanlış bir hesaplama ile infazım yakılıyor. Bu mağduriyetin giderilmesi konusunda yardımcı olabilirseniz müteşekkir olurum. Üç defalık avukat görüş hakkım var. Gerekli duyarlılığı göstereceğinize inanıyor, şimdiden teşekkürlerimi sunuyorum."***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

5. ***24.02.2020 tarihinde*** **Düzce T Tipi Hapishanesi'*nden derneğimize mektup yoluyla başvuruda bulunan Ö.Ş:* ------- *"Merhaba, Değerli ve de kıymetli büyüklerim. Tarafınıza göndermiş olduğum dilekçemin elinize ulaştığına dair tarafıma gönderdiğiniz yanıtınızı aldım. İlginizden ve yardımcı olacağınızdan çok teşekkür ederim. Sayın büyüklerim, tarafınıza cevaplar geldiğinde tarafıma bildireceğinizi belirtmişsiniz. Bilgilendirmeden dolayı teşekkürlerimi, sevgi ve saygılarımı yazmak istedim. Yardımcı olmanızı, mağduriyetimin giderilmesini beklemekteyim."***şeklinde beyanda bulunmuştur.***

6. ***10.03.2020 tarihinde*** **Silivri 1 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesi'*nden mektup yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A.A: <u>askerlik hizmeti sırasında yaralanıp sakat kalanlara bağlanan maaşın kesilmesi</u>* ------- *"Sayın başkanım, askere sağlam alınıp vazife altındayken yaralanan, hastalanan*

*erlere yapılan yardımdan Mehmetçik Vakfının ilgili yönetmeliği gereği yardım almaktaydım. Bu yardım 6. Derece sakatlara özgü yapılmaktaydı. Aradan geçen 20 yılda sakatlığımın ilerlediğinden bahisle sakatlık derecemin yükseltilmesini, Kasımpaşa Askeri Devlet Hastanesinden almış olduğum güncel sağlık raporunu da ekte sunarak Mehmetçik vakfından talep ettim. Bu rapor sakatlığımın ilerlediğini kanıtlar nitelikte olup ekte bilginize sunuyorum. MSB sağlık Daire Başkanlığı 12 Ağustos 2013 tarihinde bu rapor üzerinde yaptığı değerlendirme ile sakatlığım veya hastalığımın askerlik öncesi mevcut olduğu ve askerlik süreci içerisinde oluşmadığından bahisle yapılan yardımın tümden kesilmesine karar vermiştir. Bu, Mehmetçik Vakfına bildirilmiş, bu karar üzerinden yapılan yardımım kesilmiştir. Bununla ilgili belgeyi de ekte bilginize sunuyorum. … Yardımın kesilmesine sebep olan MSB Sağlık Daire Başkanlığının … kararı haksız ve hukuksuzdur. Kaldı ki ben vazife altındayken hastalanmadım, bizzat yaralandım. … Ayrıca vazife maluliyeti hakkımdan yararlanabilmem için ilgili bilgi ve belgelere kendi çabamla ulaşacak gücüm yoktur. Bu her iki hususta da insani ve sosyal haklarımdan yararlanabilmem için avukatlık desteği başta olmak üzere yardımınızı talep ediyorum."***şeklinde beyanda bulunmuştur.**

7. **06.07.2020 tarihinde Hilvan Hapishanesinde tutulan D.K için derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan B. S. :** -----"*D, 24 Ağustos 2017 tarihinde tutuklandı. Mahkemeleri halen devam ediyor. Tutukluluğunun uzaması ve hapishanedeki hak ihlallerine dönük basın açıklaması yapmak istiyorum. İHD'den basın açıklamasına katılım istiyoruz*" şeklinde beyanda bulunmuştur.

8. **04.08.2020 tarihinde Kocaeli 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda S.I; <u>Grup Yorum konserini izlemeye davet</u> --------** *"Merhaba Değerli İnsan Hakları Derneği Emekçileri, Nasılsınız? Umarım hepinizin sıhhati yerindedir. Bizleri soracak olursanız hapishanede de olsak direnmenin gücü ve coşkusuyla her daim iyiyiz. Biliyorsunuz ki Helin Bölek ve İbrahim Gökçek 2015'den beri süren konser yasaklarını aşabilmek için yaptıkları ölüm orucunda hayatlarını kaybettiler. Şimdi onlar sizi konsere davet ediyor. Sahneden izliyor olacaklar. 9 Ağustos'ta Yenikapı Meydanı'nda yapılacak olan konserde onların kanı, canı var, bu yüzden bu konserde bulunmak ödenen bedele karşı vicdani ve insani sorumluluğumuzdur. Onlar sanatçılığın yok edilmek istendiği, muhalif seslerin tamamen susturulmak istendiği bir zamanda seslerini direnişle çıkardılar ve devrimci sanatçılığa yönelik saldırılara bedenleriyle barikat oldular. Onlar bu bedeli ödemişken bu konserde olmamak unutmak olur onları…."*

9. **26.08.2020 tarihinde İzmir-Şakran 1 Nolu T Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda Ö.K;** Babasının görüşe gelmesi ile ilgili yardım isteğinde bulunmuştur.

10. **29.09.2020 tarihinde Silivri 5 Nolu L Tipi Hapishanesinde tutulan S.D için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S: <u>suların çamurlu akması, temiz suya erişim sorunu</u>---"***Silivri Cezaevi'nde bulunan kuzenim geçen hafta annesi ile yaptığı telefon görüşmesinde yaklaşık 10 gündür sularının zaman zaman çamurlu aktığını belirtmiş. Annesinin bana iletmesi üzerine size yazmak istedim cezaevi komisyonu konuyla ilgilenebilir*", şeklinde beyanda bulunmuştur.

11. **02.09.2020 tarihinde İzmir Şakran 1 Nolu T Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektupta Ö.K;** *"Adli tatil sona erdi ama adaletsizlikler tatil tanımaksızın devam etti ve ediyor. Bizler de adalet için ölümüne direnmeye devam ediyoruz."*

12. **25.11.2020 tarihinde Bünyan – Kayseri 2 Nolu T Tipi Hapishanesinden gönderdiği mektubunda M.Y:** ***"****Ne zaman büyük bir ekonomik kriz yaşansa bu sistem yeni yaptığı silahlar pazarlamak için hemen savaş çıkarıyorlardı. Ya da sinsi bir hastalık yaratıp tüm dünyaya yayıyorlardı. Virüsü yaymadan önce virüsün*

ilacını yaparlardı. Bu vesileyle ilaç sektörü sayesinde piyasaları canlandırıp krizden çıkmaya çalışıyorlardı. Bu korona virüsü da kendiliğinden yaratsa bile bunun sebebi de bu çürümüş sistemdir. Çünkü bu sistemin asalak takımı tüm dünyayı kirletip büyük bir felakete sürüklediler. Doğa yıllardır feryat ediyordu. Ama hiçbir kapitalist ülke bu feryada kulak asmıyorlardı. İşte doğa bu yüzden kendi gazabını kusmaya başladı ve bu çürümüş sistemi uyarıyor. "

13. **27.11.2020 tarihinde Kahramanmaraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesinden gönderdiği mektubunda Ö.D: ------ "***Bundan 18 yıl önce hiçbir işte çalıştırılamaz diye Antalya SGK'ya malulen emekli olmak için müracaatta bulundum ve bugün git yarın gel muamelesine maruz kaldım. Gerçek bir iftiraya maruz kalmam nedeniyle cezaevine düştüm. Birçok kuruma müracaatta bulundum ve hak ihlaline uğradığıma dair SGK dosyam vicadni bit delildir. Dinar T Tipi Cezaevinden Afyonkarahisar tam teşekküllü bir hastaneye sevkim yapıldığı halde gönderilmedim. SGK yasalarında lehime olan birçok madde değişti ve uygulanmadı. Banka kredisiyle SGK'ya prim yatırıp emekli olabilirdim. Mecri fonlardan prim tahsil edilip emekli olabilirdim. Ben hiçbir geliri olmayan bir vatandaşım, 61 yaşındayım. 1981'den 1991 yılına kadar ve 2003 yılından bu yana halen cezaevindeyim. Cezaevi müddetnamesinden öğrendiğime göre halen 7 yıl cezam var. Siz değerli büyüklerimin takdiri ve vicdanına sığınaraktan SGK dosyamın arasında bulunan prim açığının mecri fonlardan tahsil edilip bir an önce emekli olmam için emir ve müsaade etmenizi istiyorum. Ben yoksul, fakir bir ailenin çocuğuyum. Birçok fona müracaatta bulunmama rağmen baştan savuluyorum"*

Basın Taraması Yoluyla Tespit Edilen Vakalar

(*) Bu bölümde derneğimize yapılmış 76 başvuru örneklenmiş ve tablo Hapihanelerde İşkence ve Kötü Muamele, çıplak arama, İletişim Hakkı, Sağlık Hakkı , tedavi hakkı, sohbet spor hakkı, aile ve avukat görüş hakkı, kitap gazete mektup yasakları, tecrit vb ihlaller ile Yaşam Hakkı İhlallerine dair basın taraması yolu ile tespit edilen vakalar gözetilerek hazırlanmıştır. Hapishanelerdeki sorunların doğru anlaşılabilmesi bakımından bu tablodaki veriler ana tabloya eklenerek değerlendirilmelidir. :

Marmara Bölgesi HAPİSHANELERİNDE BASIN TARAMASI YOLU İLE ULAŞILAN HAK İHLALLERİ TABLOSU (*)		
Yaşam hakkı ihlalleri	- 5 (1'i intihar , 3'ü tedavi hakkı ihlali, 1'I ölüm orucu olarak kayıtlara geçmiştir.	5

Işkence , kötü muamele	- 73 Fiziki şiddet - 12 Kötü muamele - 42 Çıplak arama - 2 Falaka - 25 ayakta sayım, askeri nizam dayatması, - 2 arama adı altında kişisel eşyaları tahrip ve el yazılı materyallere el konulması , - 66 sürgün sevk - 2 sevk sırasında 2 gün yemek verilmemesi, - 1 ailenin getirdiği giysinin verilmemesi, - 1 süngerli odaya konulma, - 25 zorla ve tek tip saç sakal tıraşı - 2 havalandırma süresinin kısıtlanması (Adalet Bakanlığı'nın Milletvekili Sezgin Tanrıkulu tarafından verilen soru önergesine verdiği 18 Haziran tarihli cevabında; 1 Ekim 2019- 18 Haziran 2020 tarihleri arasında hapishanelerden 396 işkence, kötü muamele başvurusu yapıldığı bildirilmiştir.)	**Toplam:** **253 İhlal**
İletişim Hakkı ihlalleri, tecrit : (ziyaret hakkı, TV, Radyo,gazete ve kitap hakkı, sohbet spor hakkı, eğitim ve kültürel haklar, tek başına tutulma ve hücre cezası uygulaması)	- 4 Sohbet , spor hakkı engeli, - 24 Aile ziyareti engeli (22 si kimlik problem olan Suriyeli mahpus) - 4 6 ay süresince avukat ve aile ziyareti kısıtı kararı- -İmralı Hapishanesi- - 3 Mektupların geç verilmesi - 5 TV kısıtlaması, radyolara el konulması - 2 Gazete kısıtlaması, yeni yaşam gazetesi verilmemesi, - 4 kitap kısıtlaması/ yasağı, - 4 kişiye 20 şer gün hücre cezası - 40 kişi tek başına tutulma (2 kişi 80 gün, 1 kişi 2 yıl, ve bir kişi 10 yılı aşkın zamandır.)	Toplam: 90 İhlal
Adalete erişim hakkı ihlalleri	- Dilekçelerin işleme konulmaması vb	29 ihlal
Sağlık ve tedavi hakkı ihlali (Covid 19'e bağlı yetersiz önlem ve tedavi sorunları)	- 36 Hastaneye ve revire sevk yapılmaması , - 5 tedavi hakkı ihlali , - 3 kelepçeli muayene, - 1 tekli ring aracı ile hastaneye sevk , - 1 Covid belirtisine ragmen test yapılmaması, - 39 covid belirtisi gösterenle aynı yerde tutulma - 1 çamurlu su verilmesi	**Toplam :** **187 İhlal**

	- 38 yetersiz sıcak/ soğuk su verilmesi, - 2 odaların aranması sırasında maske eldiven kullanılmaması, - 54 yetersiz ve kalitesiz yemek - Gebze Kadın Hapishanesinde bir gün boyunca hiç yemek verilmemesi, - 7 temizlik ve hijyen yetersizliği,	
Covid sürecinde Adalet Bakanlığı tarafından getirilen kısıtlamalar Ve alınan önlemlere ilişkin genel şikayetler	<u>Adalet Bakanlığı Duyurusu: 15 Mayıs 2020 tarihli duyurusunda bakanlık; COvid 19 önlemleri kapsamında aşağıdaki uygulamalrın 30 Mayıs'a kadar durdurulduğunu açıklamıştır.</u> - Avukat ve aile görüşü, - Iş yurdu faaliyetleri, - Özel izinler, - Aile görüş odalarının kullanımı, - Toplu faaliyetler, - cezaevleri arası nakiller, - anneleri ile kalan çocukların kreş ve anaokuluna gitmeleri, - çocukların dışarıdaki yakınlarına teslimi. <u>Genel Şikayetler:</u> <u>Balıkesir Kepsut, Tekirdağ F Tipi, Kandıra F Tipi, Silivri 5 No lu, Sakarya Hendek hapishanelerinde;</u> - maske, eldiven ve dezenfektan bulunmadığı, - test yapılmadığı, - karantina uygulaması bulunmadığı, - Sakarya Hendek hapishanesinde mahpusların aynı çatal kaşıkla yemek yemek zorunda kaldıkları öğrenilmiştir.	
Kalabalık-kapsitesinin üstünde doluluk sorunu yaşanan hapishaneler	Silivri 2 Nolu - 7 kişilik koğuşta 35 kişi, - 15 kişilik koğuşta 45 kişi, - 7 kişilik koğuşta 39 kişi, - 7 kişilik koğuşta 43 kişi, Silivri 7 No lu - 15 kişilik koğuşta 43 kişi, Bandırma 1 Nolu T Tipi - "kalabalık" (sayı belirtilmemiş) Kepsut L Tipi - aşırı kalabalık, - kimi mahpuslar yerde yatıyor, - temizlik ve hijyen sorunu var,	

	- koğuşta fareler var, - su kesintisi yaşanıyor, - 45 kişilik koğuşa günde 3 saat sıcak su veriliyor, - maske , eldiven dezenfektan verilmiyor.	

1. **13 Ocak 2020** – k**elepçeli muayene dayatması, jandarma tarafından fiziki şiddet -** İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan Leyla Akyıldız isimli bir mahpusun kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmediği için hastaneye götürmekle görevli jandarmanın fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.
2. **13 Ocak 2020** – **ailelerin gönderdiği kıyafetlerin verilmemesi-** İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan mahpuslara aileleri tarafından gönderilen kışlık kıyafetlerinin verilmediği öğrenildi.
3. **13 Ocak 2020**- Sağlık hakkı- basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan Hatice Güzel isimli mahpusun hastane sevkinin yapılmadığı öğrenildi
4. **14 Ocak 2020** – **tekli ring, sağlık ve savunma hakkı ihlali,vs -** Kocaeli Kandıra 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde mahpusların mahkemeye ve hastaneye tek kişilik ring araçlarında götürüldüğü; bunu kabul etmedikleri için hastaneye ve mahkemeye götürülmeyen mahpusların sağlık ve savunma haklarının engellendiği; mahpuslara gönderilen **kitap, dergi ve gazetelerin mahpuslara verilmediği; mahpuslara ait radyolara, yazı çalışmalarına el konulduğu;** mahpusların kültürel haklarının kısıtlandığı; ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü mahpusların **havalandırma hakkının kısıtlandığı** öğrenildi.
5. **24 Ocak 2020**- Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpusların kelepçeli muayene dayatmasına maruz kaldığı ve bunu kabul etmeyen mahpusların muayenelerinin ve tedavilerinin yapılmadığı öğrenildi
6. **24 Ocak 2020** - Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde mahpuslara **gönderilen kitapların verilmediği öğrenildi.**
7. **27 Ocak 2020-** basında yer alan haberlerden, Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde tutulan Zeki Kaya isimli mahpusun İnsan Hakları Derneği'ne (İHD) gönderdiği mektuba göre **Türkiye'deki çeşitli cezaevlerinde kalan 22 Suriyeli mahpusun ailelerinin kimlikleri olmadığı gerekçesiyle görüş hakkını kullanamadıkları öğrenildi.** Görüş hakkını kullanamayan mahpusların isimleri: Dijwar Nesri İsmail (Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Hasan Abdo (Bandırma 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Riyad Ahmed, Hasan Kasım, Ahmet Haci Hemo (İzmir Şakran 4 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Fatma Sida, Lamia Aso (Şakran Kadın Kapalı Cezaevi), Hacer Halil Yusuf (Kocaeli Gebze Kapalı Cezaevi), Abdulhamit Ahras (Bandırma 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi), Sirvan Kubadi (Elazığ Yüksek Güvenlikli Cezaevi), Beşar Süleyman (Kayseri Bünyan Kapalı Cezaevi), hangi cezaevinde olduğunu öğrenilemeyen Emin İbrahim, Tevfik Miha, Mecit Hemo, Enver Ehmed, Mehmet Bıra, Ahmet Huseyin, Abdulselam Şexmus, Mustafa Seydo, Şikri Evda, Mehmet Mahmo, Manaf Osman.
8. **30 Ocak 2020** – kitap kısıtlaması/ sansür - basında yer alan haberlerden, Ümraniye T Tipi Cezaevi'nde tutulan bir mahpusa gönderilen 'Şehvetiye Tarikatı' (İsmail Saymaz) ve 'Türklük Sözleşmesi: Oluşumu, İşleyişi ve Krizi' (Barış Ünlü) başlıklı 2 kitabın "müstehcen" ve "devlete karşı suçlayıcı ve ölçüsüzce eleştiride bulunduğu" gerekçesiyle cezaevi idaresi tarafından kişinin kendisine verilmediği öğrenildi. Cezaevi idaresinin bu kararına ilişkin yapılan itirazın da İstanbul Anadolu 2. İnfaz Hakimliği tarafından reddedildiği bildirildi.

9. **1 Şubat 2020 -** basında yer alan haberlerden, tutuklandıktan sonra götürüldüğü İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi girişinde **çıplak arama dayatmasına** maruz kalan Mezopotamya Ajansı muhabiri Sadiye Eser'in

yaptığı suç duyurusu hakkında İstanbul Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından uygulamanın yasalara uygun olduğu gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiği öğrenildi.

10. **2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden**, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpuslara gönderilen ve haklarında toplatma veya yasaklama kararı olmayan kimi dergi, kitap ve gazetelerin mahpuslara "mahkemelerce yasaklanmamış olsa bile, kurum asayiş ve güvenliğinde bütünlük sağlama" gerekçesiyle Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Eğitim Kurulu Başkanlığı'nın kararıyla verilmediği öğrenildi.

11. **5 Şubat 2020 -** basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'nin eski müdürü Ömer Köse'nin 2 yıldır üç kişilik odada tek başına tutulduğu, sıcak su verilmediği, sosyal, kültürel ve sportif haklarının engellendiği, yazdığı dilekçelerin işleme konulmadığı öğrenildi.
12. **11 Şubat 2020** - Halkın Hukuk Bürosu, Edirne F Tipi Cezaevi'nde tutulan müvekkilleri Hakan İnci'nin **infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığını** 11 Şubat 2020 tarihinde yaptıkları açıklama ile duyurdu.
13. **16 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen 12 mahpusun sevk sırasında askerlerin hakaretine maruz kaldıkları, cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları ve bunu kabul etmedikleri için gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Aynı cezaevinden Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen 3 mahpusun da cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları ve bunu kabul etmedikleri için gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi.
14. **16 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'nde 14 Şubat 2020 tarihinde yapılan aramalarda mahpusların kişisel eşyalarının dağıtıldığı, radyolarına el konulduğu ve duruma tepki gösteren bazı mahpusların gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi.
15. **16 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, 12 Şubat 2020 tarihinde Balıkesir Bandırma Kapalı Cezaevi'nden Afyon 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edilen 25 mahpusun sevk sırasında askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Fiziksel şiddete maruz kalan 25 mahpusun tedavilerinin yapılmadığı ve tek kişilik hücrelere konuldukları bildirildi. Mahpusların isimleri: Mehmet Emin Süer, A. Aziz Kolonç, Abdullah Ongüllü, Cengiz Oktay, Dijwar Nesri İsmare, Engin Okuducu, Habil Ermen, Haki Sonsuz, Hasari Yumşak, İzzethan Aykut, M. Salih Atlı, Mehmet Dağ, Nizamettin Mahmutoğlu, Yusuf Birkan, Akif İpek, Fevzi Adanır, Hayrettin Yılmaz, Hüseyin Akman, Nail Demir, Selim Üldeş, Şevket Bilner, Cihat Oğraş, Kerem Budak, Rızgar Turhan ve Selman Esmer.
16. **24 Şubat 2020 -** basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma T Tipi Cezaevi'nden Afyon T Tipi Cezaevi'ne istekleri ve iradeleri dışında sevk edilen mahpusların sevk sırasında ve cezaevi girişinde gardiyanların ve görevli personelin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Fiziksel şiddete maruz kalan mahpuslara götürüldükleri doktor tarafından rapor verilmediği, cezaevine döndüklerinde mahpusların rapor almak için doktora gittikleri için ayrıca fiziksel şiddete maruz kaldıkları bildirildi. Haberde, **İsmail Çelik** isimli bir mahpusun falakaya yatırılarak bayılıncaya kadar dövüldüğü ve daha sonra baygın bir haldeyken tek kişilik hücreye konulduğu belirtildi. Cezaevinde ayrıca mahpusların saçlarının ve bıyıklarının zorla tıraş edildiği, mahpusların sayımlarda askeri nizamda durma dayatmasına maruz kaldığı, mahpuslar tarafından yazılan dilekçelerin işleme konulmadığı ve Afyon T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen mahpuslardan 15'inin tek kişilik hücrelerde tutulduğu öğrenildi.
17. **24 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma T Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpusların istek ve iradeleri dışında yapılan sevklere karşı çıktıkları gerekçesiyle gardiyanların fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. **Hamza Deniz** isimli bir mahpus, ailesiyle yaptığı ve basında yer alan

görüşmesinde, mahpusların koğuşlarından çıkartılarak koridorlarda ve kameraların görmediği noktalarda dövüldüğünü, bazı mahpusların falakaya yatırıldığını, buna bağlı olarak birçok mahpusun yaralandığını ve şiddete maruz kalan tüm mahpusların tek kişilik hücrelere konulduğunu belirtti.

18. **26 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, Bandırma 1 ve 2 Nolu T Tipi cezaevlerinden Afyon T Tipi Cezaevi'ne 16 Şubat 2020 tarihinde sevk edilen ve maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele ile gündeme gelen 25 kişinin koğuşlara götürülmeyerek tek kişilik hücrelerde tutulduğu öğrenildi.
19. **28 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri 5 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların havalandırma saatlerinin kısıtlandığı, gönderilen mektupların mahpuslara gecikmeli verildiği, yabancı dildeki kitapların mahpuslara verilmediği öğrenildi.
20. **28 Şubat 2020** - basında yer alan haberlerden, Bursa H Tipi Cezaevi'nde koğuşlarda yapılan aramalara özel harekat polislerinin de katıldığı ve aramalarda mahpuslara ait eşyaların dağıtıldığı, kitap, mektup, defter ve radyo gibi kimi özel eşyalara el konulduğu öğrenildi. Haberde ayrıca 4 mahpusa **20 gün hücre cezası** verildiği belirtildi.
21. **28 Şubat 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpusların 1 aydır hastane sevklerinin yapılmadığı, mahpusların revire çıkartılmadığı öğrenildi.
22. **7 Mart 2020** - basında yer alan haberlerde, 6 Mart 2020 tarihinde tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne götürülen Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'ın cezaevi girişinde gardiyanların **fiziksel şiddetine** maruz kaldığı iddia edildi. Aynı gün söz konusu iddiaları yalanlayan bir açıklama yapan Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı şunları belirtti: "Silivri Cezaevi savcılığımız tarafından olay incelenmiştir. Yapılan incelemeler ve kamera görüntülerinin izlenmesi sonucunda haberlerdeki iddiaların asılsız olduğu, tutuklu Barış Pehlivan'ın infaz koruma memurları tarafından hiçbir şekilde darp edilmediği, sözlü ya da fiili kötü muamelede bulunulmadığı tespit edilmiştir."
23. **11 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Libya'da ölen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne konulan 6 gazetecinin (Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu, Hülya Kılınç, Murat Ağırel, Aydın Keser ve Ferhat Çelik) 3 kişilik hücrelerde tek başlarına tutulduğu öğrenildi.
24. **19 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri Cezaevi'nde 7 kişilik koğuşlarda 35 kişinin kaldığı, mahpuslara yeterli sıcak ve soğuk su verilmediği öğrenildi.
25. **20 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgınına rağmen Tekirdağ 1 ve 2 Nolu F Tipi cezaevlerinde infaz koruma memurlarının koğuş aramalarını maske ve eldiven takmadan yaptığı öğrenildi.
26. **21 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarından mahrum bırakıldığı, görüş sürelerinin keyfi olarak azaltıldığı, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı, mahpuslara sıcak su verilmediği, mahpuslara talep etmelerine rağmen Yeni Yaşam gazetesinin verilmediği öğrenildi.
27. **23 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Maltepe 1 ve 2 Nolu cezaevlerinde tutulan 24 mahpusun 9 Mart 2020 tarihinde Afyon Cezaevi (16 mahpus) ve Bandırma 1 ve 2 Nolu T Tipi cezaevlerine (8 mahpus) sevk edildiği öğrenildi. Sevk edilen mahpuslardan cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını kabul etmeyenlerin fiziksel şiddete maruz kaldığı bildirildi.
28. **23 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Bandırma 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde koğuşlarda kapasitenin üstünde mahpus kaldığından dolayı bazı mahpusların yerde yattığı, mahpusların sosyal, kültürel ve sportif haklarının kısıtlandığı, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.
29. **24 Mart 2020 -** basında yer alan haberlerden, Kandıra F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, kolonya, maske ve dezenfektan verilmediği öğrenildi.

30. **24 Mart 2020 -** basında yer alan haberlerden, Bolu F Tipi Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan Ali Gülmez isimli mahpusa ait temizlik malzemelerine el konulduğu öğrenildi.
31. **25 Mart 2020** - basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, kolonya, dezenfektan verilmediği öğrenildi
32. **26 Mart 2020**- basında yer alan haberlerden, Silivri Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'ın 6 Mart 2020 tarihinde tutuklandıktan sonra götürüldüğü Silivri Cezaevi girişinde maruz kaldığı fiziksel şiddet ile ilgili yapılan suç duyurusuna ilişkin kovuşturmaya yer olmadığı kararı verdiği öğrenildi.
33. **8 Nisan 2020** - basında yer alan haberlerden, İmralı F Tipi Cezaevi'nde tutulan Abdullah Öcalan ile Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar ve Veysi Aktaş hakkında 13 Şubat 2020 tarihinde Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı tarafından 6 ay süre ile kısıtlama kararı alındığı öğrenildi. Haberde ayrıca Covid-19 salgını kapsamında cezaevinde alınan tedbirlere ilişkin bilgilendirme talebinin de Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından reddedildiği belirtildi.
34. **14 Nisan 2020** - basında yer alan haberlerden, Balıkesir Bandırma 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpuslara Covid-19 salgınına rağmen dezenfektan, temizlik malzemesi, maske ve eldiven verilmediği öğrenildi.
35. **21 Nisan 2020 -** Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Tunceli eski Belediye Eş Başkanı Nurhayat Altun, 20 Nisan 2020 tarihinde telefon görüşmesi aracılığıyla yaptığı açıklamada, infaz düzenlemesi ile adli mahpusların tahliye edilmesinin ardından siyasi mahpuslara 3 gün boyunca sadece hazır çorba verildiğini belirtti.
36. **14 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri 2 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 15 kişilik koğuşta 45 kişinin kaldığı, mahpuslara verilen yemeğin az olduğu öğrenildi.
37. **14 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi, sabun, şampuan verilmediği, mahpuslara verilen yemeğin kötü ve az olduğu, mahpuslara düzenli sıcak ve soğuk su verilmediği öğrenildi.
38. **14 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri 7 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen 15 kişilik koğuşta 43 kişi kaldığı, mahpuslara sıcak su, temizlik malzemesi, sabun, şampuan verilmediği öğrenildi.
39. **14 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri 8 Nolu Cezaevi'nde Covid-19 testi pozitif çıkan mahpusların karantinaya alınmadığı, koğuştaki diğer mahpusların Covid-19 testi yapılması yönündeki taleplerinin kabul edilmediği, koğuşlarda kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu öğrenildi.
40. **14 Mayıs 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerde, Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus İsmail Yılmaz'ın geçirdiği beyin kanaması sonrası kaldırıldığı Kocaeli Devlet Hastanesi'nden tedavisi tamamlanmadan cezaevine geri götürüldüğü iddia edildi.
41. **15 Mayıs 2020- Adalet Bakanlığı**; 15 Mayıs 2020 tarihinde twitter hesabından yaptığı açıklama ile Covid-19 salgını ile ilgili tedbirler kapsamında açık ve kapalı cezaevlerinde avukat ziyaretleri dahil tüm görüşlerin, iş yurdu faaliyetlerinin, açık cezaevlerinde kalan mahpusların kullandığı özel izinlerin, aile görüşme odalarının kullanımının, mahpusların birlikte yaptığı toplu faaliyetlerin ve cezaevleri arası nakillerin, cezaevlerinde anneleri ile birlikte tutulan 0-6 yaş grubundaki çocukların kreşe ve anaokuluna gitmeleri, çocukların dışarıdaki ebeveynleri ya da yakınlarına teslim edilmesi uygulamasının 30 Mayıs 2020 tarihine kadar ertelendiğini duyurdu.
42. **15 Mayıs 2020 -** 6 Mart 2020 tarihinde tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne götürülen Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan'a cezaevine girişte bir infaz koruma memuru tarafından uygulanan fiziksel şiddete ait görüntüler 15 Mayıs 2020 tarihinde basında yer aldı. Barış Pehlivan'ın maruz kaldığı fiziksel

şiddete ile ilgili olarak yapılan suç duyurusuna ilişkin Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı kovuşturmaya yer olmadığı yönünde karar vermişti.

43. **17 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerde Sakarya Hendek Kadın Açık Cezaevi'nde Covid-19 salgınına rağmen sosyal mesafe kuralına uyulmadığı, kimi mahpusların aynı tabakları ve kaşıkları kullandığı iddia edildi.
44. **18 Mayıs 2020**- basında yer alan haberlerden İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 7 kişilik 2 koğuştan birinde 39, diğerinde ise 43 mahpusun kaldığı öğrenildi.
45. **19 Mayıs 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerde, İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde Covid-19 testi pozitif çıkan bir mahpusun hastanede sadece grip ilacı verilerek 39 kişinin kaldığı koğuşa geri götürüldüğü iddia edildi.
46. **22 Mayıs 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden Balıkesir Burhaniye Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Gemgin Durak'ın 18 Mayıs 2020 tarihinde kalp krizi geçirdiği, kaldırıldığı Balıkesir Devlet Hastanesi'nde 4 gün yoğun bakımda tutulduğu, doktorun ameliyat olması gerektiğini belirtmesine rağmen cezaevine geri götürüldüğü ve burada karantinada tutulduğu öğrenildi.
47. **29 Mayıs 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların 2 aydır revire çıkartılmadığı öğrenildi.
48. **29 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerden İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde gazetelerin mahpuslara bir gün gecikmeli verildiği, bazı gazetelerin haklarında toplatma kararı olmamasına mahpuslara rağmen verilmediği, mahpusların milletvekillerine yazdığı mektupların gönderilmediği, mahpuslara temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği, kantinde satılan ürünlerin normalden pahalı olduğu öğrenildi.
49. **29 Mayıs 2020** - basında yer alan haberlerden Silivri 9 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 2 mahpusun tutuklandıkları günden bu yana 80 gündür tek kişilik hücrede tutulduğu, mahpuslara dezenfektan ve temizlik malzemesi verilmediği, mahpuslara verilen yemeklerin yeterli ve hijyenik olmadığı öğrenildi.
50. **15 Haziran 2020** - basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 5 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan mahpusların sosyal, kültürel, sportif haklarının Covid-19 salgını gerekçe gösterilerek kısıtlandığı öğrenildi.
51. **16 Haziran 2020** - basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanlığı'na, Cumhurbaşkanlığı'na ve hak örgütlerine yazdıkları dilekçelerin cezaevi idaresi tarafından gönderilmediği öğrenildi. Haberde ayrıca Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara temizlik malzemesi verilmediği ve temizlik malzemelerinin cezaevi kantininde yüksek fiyattan satıldığı belirtildi.
52. **16 Haziran 2020** - basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 7 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan F. A. isimli mahpus hakkında, maruz kaldığı hak ihlalleri ile ilgili Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na yazdığı mektup nedeniyle disiplin soruşturması başlatıldığı öğrenildi.
53. **18 Haziran 2020** - basında yer alan haberlerden, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun cezaevinde mahpusların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleye ilişkin verdiği **soru önergesine verilen yanıtta Adalet Bakanlığı'nın 1 Ekim 2019 ile 18 Haziran 2020 tarihleri arasında 396 işkence ve diğer kötü muamele** başvurusu yapıldığını belirttiği öğrenildi.
54. **23 Haziran 2020** - sansürlenen faks- basında yer alan haberlerden, Kandıra F Tipi Cezaevi'nde tutulan Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın vekilliği düşürülen ve daha sonra tutuklanarak cezaevine konulan HDP Diyarbakır milletvekili Musa Farisoğulları'na yazdığı faksın Diyarbakır Cezaevi tarafından sansürlenerek verildiği öğrenildi.

55. **25 Haziran 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, Metris R Tipi Cezaevi'nde tutulan 3 hasta mahpusun [yüzde 98 engelli Serdal Yıldırım (27), boyundan aşağısı felçli Abdullah Turan (23) ve iki eli olmayan Engin Aktaş (32)] enfeksiyon kapmalarına rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi.
56. **26 Ağustos 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi'nde tutulan Tenzile Acar isimli mahpusun Hepatit B teşhisi konmasına rağmen kelepçeli muayene dayatmasını kabul etmediği için tedavisin yapılmadığı öğrenildi.
57. **1 Eylül 2020 -** basında yer alan haberlerden Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile görüşmek üzere tutulduğu Edirne F Tipi Cezaevi'ne gelen çocuklarının kapalı görüşme yapmasına Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçe gösterilerek cezaevi idaresi tarafından izin verilmediği öğrenildi.
58. **16 Eylül 2020 -** basında yer alan, Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) Hapishaneler Komisyonu'nun Marmara Bölgesi'ndeki cezaevlerine ilişkin raporundan, Mehmet Tahir Özcan ve Kasım Karataş adlı iki mahpusun Temmuz ayında Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'ne istek ve iradeleri dışında sevk edildiği, sevk sırasında 2 gün boyunca kendilerine yemek verilmediği, cezaevi girişinde çıplak arama ve işkenceye maruz kaldıkları öğrenildi.
59. **16 Eylül 2020 -** Sağlık hakkı - basında yer alan, Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD) Hapishaneler Komisyonu'nun Marmara Bölgesi'ndeki cezaevlerine ilişkin raporundan Maltepe 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların revire götürülmedikleri; Maltepe 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastane sevklerinin yapılmadığı, düzenli ilaç kullanan mahpusların ilaçlarının geciktirildiği, özellikle kronik rahatsızlığı olan mahpusların tedavilerinde aksama olduğu; Gebze Kadın Cezaevi, Kandıra 1 Nolu F Tipi, Silivri 5 Nolu L Tipi, Edirne F Tipi ve Tekirdağ 1 Nolu F Tipi cezaevlerinde de mahpusların hastane sevklerinin Covid-19 salgını gerekçesiyle yapılmadığı öğrenildi. Ayrıca, Bakırköy Kadın Cezaevi'nde Covid-19 belirtileri veya şüphesi olan mahpusların test yapılması taleplerinin reddedildiği bildirildi. Covid-19 salgınından korunmaları için, Kandıra 1 ve 2 Nolu F Tipi, Maltepe 1 ve 2 Nolu L Tipi, Silivri 5 Nolu L Tipi, Bolu F Tipi ve Bakırköy Kadın cezaevlerinde mahpuslara temizlik malzemesi, dezenfektan, maske ve eldiven verilmediği öğrenildi.

60. **30 Eylül 2020 -** basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde musluklardan akan suyun çamurlu olduğu öğrenildi. Haberde ayrıca mahpuslara verilen yemeklerin hijyenik olmadığı, içinden yabancı maddelerin çıktığı, mahpuslara gönderilen mektupların verilmediği, Covd-19 salgınına rağmen mahpuslara yeteri kadar temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği ifade edildi.

61. **1 Ekim 2020 -** Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Abdulkadir Kuday (47) isimli mahpusun ayağından rahatsızlık geçirmesine rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi.

62. **1 Ekim 2020 - Sağlık hakkı -** basında yer alan haberlerden, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Abdulkadir Kuday (47) isimli mahpusun ayağından rahatsızlık geçirmesine rağmen hastaneye götürülmediği öğrenildi
63. **2 Ekim 2002 -** basında yer alan haberlerden, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nde tutuklu olan Abdullah Öcalan ile Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş ve Hamili Yıldırım hakkında, Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi üzerine Bursa 2. İnfaz Hakimliği tarafından 23 Eylül 2020 tarihinde 6 ay avukat görüşü yasağı kararı alındığı öğrenildi. Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün 16 Mayıs 2019 tarihinde yaptığı açıklama ile Abdulah Öcalan'a yönelik avukat görüşme yasağının kaldırıldığını duyurmasının ardından

avukatları Abdullah Öcalan ile 3 görüşme yapabilmiş, son görüşmenin yapıldığı 7 Ağustos 2019 tarihinden sonra yapılan 107 başvuruya olumlu ya da olumsuz cevap verilmemişti.

64. **7 Kasım 2020** - basında yer alan haberlerden, Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde 5 Kasım 2020 tarihinde mahpuslara akşama kadar yemek verilmediği öğrenildi.
65. **7 Kasım 2020** - basında yer alan haberlerden Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde mahpuslara verilen suyun kısıtlandığı öğrenildi.
66. **26 Kasım 2020** - basında yer alan haberlerden, Balıkesir Kepsut L Tipi Cezaevi'nde bazı koğuşlarda kapasitenin üstünde mahpus tutulduğu ve bundan dolaylı kimi mahpusların yerde yatmak zorunda kaldığı, koğuşta farelerin olduğu, 45 kişinin kaldığı bir koğuşa 3 günde bir 3 saat sıcak su verildiği, sık sık su kesintisi yaşandığı, mahpuslara verilen yemeklerin besleyicilik ve kalite açısından yetersiz olduğu öğrenildi. Haberde ayrıca Covid-19 salgınına rağmen mahpuslara maske, eldiven, temizlik malzemesi ve dezenfektan verilmediği belirtildi.
67. **26 Kasım 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, Balıkesir Kepsut L Tipi Cezaevi'nde hasta mahpusların revir ve hastane sevklerinin yapılmadığı öğrenildi.
68. **7 Aralık 2020** - basında yer alan haberlerden Kocaeli Gebze Kadın Cezaevi'nde tutulan Selda Karataş isimli mahpusun yargılandığı davanın duruşmasına götürülürken cezaevi çıkışında 2 kez aranmasına rağmen tekrar aranmak istendiği, bu nedenle çıkan tartışma sonrasında Selda Karataş'ın görevli jandarmaların fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Haberde bir jandarmanın boğazına dizini bastırması nedeniyle Selda Karataş'ın bayıldığı belirtildi. Maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu Selda Karataş'ın el bileğinden, dizinden ve yüzünden yaralandığı bildirildi.
69. **8 Aralık 2020** - basında yer alan haberlerden, Silivri Cezaevi'nde tutulan Muhammet Ali Taş isimli bir mahpusun **infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi**. Askeri lise öğrencisi olan ve 15 Temmuz Darbe Girişimi ile ilgili açılan bir davada müebbet hapis cezası ile cezalandırılan Muhammet Ali Taş ile ilgili bir açıklama yapan Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, şunları belirti: "Şiddetli bir şekilde dövülmüş ve bayılmış sonunda. Sürüklenerek süngerli odaya götürülmüş. Süngerli oda pislik içindeymiş ve orada 2-3 saat tutulduktan sonra oradan çıkarılarak, başı, boynu öne eğdirilerek başka bir bölüme götürülmüş. Daha sonra biz bunu haber aldık ve sosyal medyada duyurulmasına yardımcı olduk. Avukatı ziyaret etti ve oldukça kötü bir şekilde darp edildiğini gördü. Sol gözünün altından sol kulağının arkasına kadar morarma olduğunu, sürüklemeden dolayı kolunda tahrişler olduğunu söyledi." Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun konuyla ilgili olarak Adalet Bakanı'nın yanıtlaması talebiyle bir soru önergesi verdiği öğrenildi.
70. **15 Aralık 2020** - Sağlık hakkı - basında yer alan haberlerden, boyundan aşağısı felçli olan ağır hasta mahpus Abdullah Turan'ın durumunun ağırlaşması üzerine tutulduğu Metris R Tipi Cezaevi'nden Başakşehir Çam ve Şakura Şehir Hastanesi'ne sevk edildiği öğrenildi. Haberde avukatına 14 Aralık 2020 tarihinde ameliyat olacağı söylenen Abdullah Turan'ın söz konusu tarihte ameliyat edilmeden ve tedavisi tamamlanmadan, kendisini muayene eden doktorun aksi yöndeki görüşüne rağmen cezaevine geri götürüldüğü belirtildi. Abdullah Turan'ın avukatı basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Turan'ı tedavi eden doktorun ısrarlarına rağmen cezaevine geri götürülüyor. Doktor, müşahede altında kalması gerektiğini söylüyor. Çünkü kaptığı enfeksiyonun ancak hastanede gözetim altında giderilebileceğini dile getiriyor. Bunun için en az 10 gün hastanede kalması gerektiğini belirtiyor. Ancak hastane yönetimi bu durumu dikkate almayarak Turan'ı tekrardan cezaevine gönderiyor. Turan, enfeksiyon gidericiyi 10 gün kullandıktan sonra tekrardan duruma bakacaklar."
71. **24 Aralık 2020** - basında yer alan haberlerden, İmralı Cezaevi'nde tutulan Abdullah Öcalan'a Halkların Demokratik Partisi (HDP) Antalya Milletvekili Kemal Bülbül tarafından gönderilen, Türk Tarih Kurumu'na

ait “Tarihte Türkler ve Kürtler Sempozyumu” başlıklı kitapların cezaevi yönetimi tarafından “kabul edilmedi” denilerek geri gönderildiği öğrenildi.

72. **20 Haziran 2020** - basında yer alan haberlerden, İstanbul Silivri 8 Nolu L Tipi Cezaevi’nde tutulan **Adar Sarıbaş (23) isimli mahpusun** bilinmeyen bir nedenden mide kanaması geçirdiği ve 50 gün tedavi gördükten sonra hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi. Haberde mide kanaması geçiren Adar Sarıbaş’ın saatler sonra hastaneye kaldırıldığı belirtilmektedir. Adar Sarıbaş’ın ameliyat sonrasında Covid-19 testi pozitif çıkan kişilerin tutulduğu bölüme konulduğunu iddia eden amcası Kemal Sarıbaş, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Koydukları gün aynı bölümde bir kişi virüsten yaşamını yitirdi. Doktorlar başta virüs kaptığını söylediler. Ancak daha sonra virüs kapmadığını söylediler. Ayrıca hastanede enfeksiyon kaptığı için bir türlü iyileşmedi.”
73. **27 Ağustos 2020 -** Silivri 9 Nolu Cezaevi’nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren **avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi’nde yaşamını yitirdi.** Avukat Ebru Timtik, 20 Haziran 2019 tarihinde Halkın Hukuk Bürosu’na yönelik polis baskınında gözaltına alınmış, 25 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20 avukat hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın 20 Mart 2019 tarihinde görülen karar duruşmasında Ebru Timtik ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 13 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı. 18 avukatın 3 yıl ile 18 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırıldığı duruşmada, yargılanan avukatlar fiziksel şiddet kullanılarak duruşma salonundan çıkarılmıştı. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Ebru Timtik ile Burhaniye T Tipi Cezaevi’nde ölüm orucunu sürdüren avukat Aytaç Ünsal’ın sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için 27 Temmuz 2020 tarihinde iki avukatın Adli Tıp Kurumu’na sevkine karar vermişti. 29 Temmuz 2020 tarihinde Adli Tıp Kurumu’na sevk edilen Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal aynı gün içinde tekrar Silivri Cezaevi’ne götürülmüşlerdi. ATK’nin cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönündeki raporuna rağmen 30 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetmişti. Ebru Timtik 30 Temmuz 2020 tarihinde cezaevinden alınarak Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi’ne götürülmüştü. Anayasa Mahkemesi’ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusu da 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedilmişti.

12- AÇLIK GREVLERİ .

2020 yılında yapılan açlık grevi ve ölüm orucu eylemleri sadece hapishanede değil dışarıda da gerçekleştirildiği için bu bölüme ayrı bir başlık açılmıştır.
Ayrıntılarına aşağıda yer verildiği üzere; adil yargılanma talebi ile başlattıkları ölüm orucunda Mustafa Koçak ve Avukat Ebru Timtik ile Grup Yorum’a yönelik baskı ve konser yasaklarının son bulması talebi ile başlatılan ölüm orucunda Helin Bölek ve İbrahim Gökçek yaşamını yitirmiştir. 26 Kasım 2020’de İmralı Hapishanesi’nde Abdullah Öcalan ve diğer mahpuslara uygulanan özel tecrite son verilmesi için tüm hapishanelerde başlatılan açlık grevi ise dönüşümlü bir şekilde devam etmiştir. Yıl içinde, hapishane koşullarının kötülüğü, hak gaspları ve Covid 19 önlemlerinin yetersizliği nedenleriyle kısa süreli lokal açlık grevleri de gündeme gelmiştir.

Açlık grevlerine neden olan olaylar bakımından 2020 yılında adil yargılanma hakkı ve tecrit ön plana çıkmıştır. Aşağıda, yıl içinde açlık grevleri ile ilgili yaşananlara dair başvurular ve basına yansıyan haberlerden yararlanılarak bir kronoloji çıkartılmaya çalışılmıştır.
Basın taraması ile tespit edilen vakalarda; isimleri belirlenen 68 mahpus ile Tekirdağ 2 NOlu F Tipi Hapishanesinde tüm mahpusların 4'er gün dönüşümlü, Edirne F tipi hapishanesinde hak gasplarına karşı tüm mahpusların dönüşümlü ve tüm hapishanelerde PKK davası mahpuslarının İmralı tecrit uygulaması ve hak hasplarına karşı dönüşümlü açlık grevi yaptıkları, özellikle ölüm oruçlarına dikkat çekmek için dışarıda yapılan eylemlerde 82 kişinin gözaltına alındığı da tespit edilenler arasındadır.

2020 yılı Marmara Bölgesinde yaşanan Açlık Grevleri ve Ölüm Oruçlarının Seyrine ve Sonuçlarına Dair Tablo (*)		
Açlık grevi ve ölüm orucu eylemlerinin Öne çıkan gerekçeleri	- Adil yargılanma hakkı ihlali, - Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasakları, - İmralı Hapishanesinde uygulanan ağır tecrit , - Covid 19 önlemlerinin yetersizliği, - Hapishanelerde artan hak gaspları, - tel kafesli hücre uygulaması, - sevk talebine yanıt verilmemesi,	
ölüm orucu eylemlerinin sonuçları- yaşanan ölümler	4 kişi eylemini sonlandırdı ve 1'i yaşamını kaybetti	2'si hapsite 2 'si dışarıda Toplam 4 kişi yaşamını kaybetti
Açlık grevi (Süreli ve/ veya süresiz dönüşümlü) Yapanların sayısı	İsmi tespit edilen 68 mahpus	İsmi tespit edilemeyenler- - Tekirdağ 2 NOlu F Tipi Hapishanesinde tüm mahpuslar, - Edirne F tipi hapishanesinde tüm mahpuslar - Tüm hapishanelerdeki PKK davasından hükümlü ve tutuklular
Açlık grevi ve ölüm oruçlarına dikkat çekmek için yapılan eylemlerde Gözaltına alınanlar		Toplam 82 kişi
Ölüm oruçları ve açlık grevlerine dair tespit edilebilen vakalar ve ayrıntıları		
Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasaklarına son	Helin Bölek (Grup Yorum üyesi)	18 Haziran 2020 tarihinde adil yargılanma talebi ile açlık grevine başladı. 20 Kasım 2019 günü tahliye edildi ve eylemine dışarıda devam etti.

verilsin Ve adil yargılanma taleplerii ile	**3 Nisan 2020-** **Ölüm orucunun 288. Gününde** **Yaşamını yitirdi**	20 Ocak 2020 günü eylemini ölüm orucuna çevirdi. 11 Mart 2020 tarihinde kaldığı ev basılarak mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararı kapsamında İbrahim Gökçek ile hastaneye yatırıldılar. 16 Mart 2020- hastaneye zorunlu yatış kararına itiraz kabul edildi ve Helin ile İbrahim hastaneden taburcu edildiler. Helin 3 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitirdi.
Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasaklarına son verilsin Ve adil yargılanma taleplerii ile	İbrahim Gökçek (Grup Yorum üyesi) **7 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.**	18 Haziran 2019 da adil yargılanma talebi ile açlık grevine başladı. **3 Ocak 2020** günü eylemini ölüm orucuna çevirdi**.** **24 Şubat 2020**- ev hapsi kararıyla tahliye edildi. **11 Mart 2020-** polisler tarafından kaldıkları ev basıldı; Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla hastaneye kaldırıldılar. **16 Mart 2020-** hastaneye zorunlu yatış kararına itiraz kabul edildi ve Helin ile İbrahim hastaneden taburcu edildiler. **5 Mayıs 2020- 323 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, İstanbul ve İzmir Valiliklerine konser başvurusu yapılması üzerine 5 Mayıs 2020 tarihinde ölüm orucu eylemine ara verdi.** 7 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.
Adil yargılanma talebi ile Ölüm orucu	Mustafa Koçak **24 Nisan 2020- Eyleminin 297'nci gününde yaşamını yitirdi.**	24 Nisan 2020- İzmir Kırıklar 1 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde "adil yargılanma" talebiyle ölüm orucuna başlayan 28 yaşındaki Mustafa Koçak eyleminin 297'nci gününde yaşamını yitirdi.
Adil yargılanma talebi ile Açlık grevi Ve ölüm orucu	Avukatlar : Selçuk Kozağaçlı, Aycan Çiçek, Aytaç Ünsal, Barkın Timtik, Ebru Timtik, Engin Gökoğlu, Ayşegül Çağatay ve Oya Aslan	**5 Şubat 2020-** dönüşümlü süresiz açlık grevine başladılar. **5 Nisan 2020-** Aycan Çiçek, Engin Gökoğlu, Selçuk Kozağaçlı, Ayşegül Çağatay açlık grevi eylemine ara verdi. Ebru Timtik, Barkın Timtik, Aytaç Ünsal ve Oya Aslan eylemlerini süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine çevirdiler. **5 Nisan 2020- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal eylemlerini ölüm orucuna çevirdi.** 29 Temmuz 2020- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal Adli Tıp Kurumu'na sevk edildi.

	27 Ağustos 2020- Av. Ebru Timtik Yaşamını kaybetti **3 Eylül 2020- Aytaç Ünsal tahliye edildi ve ölüm orucuna ara verdi**	**6 Ağustos 2020-** Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın tahliye talebinin reddi kararına yapılan itiraz da reddedildi. **14 Ağustos 2020-** Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik'in tahliyesi için Anayasa Mahkemesine yapılan başvuru reddedildi- **27 Ağustos 2020- Avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.** **2 Eylül 2020 –** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM) Aytaç Ünsal hakkında yapılan tedbir talepli başvuruyu reddetti- **3 Eylül 2020- Avukat Aytaç Ünsal tahliye edildi -** Adil yargılanma talebiyle 213 gündür ölüm orucunda olan avukat Aytaç Ünsal, 3 Eylül 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin infazının iyileşinceye kadar durdurulması yönündeki kararıyla tutulduğu hastaneden tahliye edildi. **4 Eylül 2020-** Aytaç Ünsal ölüm orucu eylemine ara verdi.
Grup Yorum üzerindeki baskı ve konser yasaklarına son verilsin Ve adil yargılanma taleplerii ile	**Bahar Kurt** (grup Yorum üyesi)	11 Haziran2019 da açlık grevine başladı, 20 Kasım 2019 da tahliye edildi, 20 Ocak 2020 tarihinde açlık grevine son verdi.
Adil yargılanma, Hapishane koşullarının düzeltilmesi talebi ile	**Didem Akman** **ve** **Özgür Karakaya**	19 Şubat 2020 - İzmir Aliağa Şakran Cezaevi'nde ölüm orucuna başladılar. 2 Eylül 2020 tarihinde Yeşilyurt Devlet Hastanesi'ne kaldırıldılar.
İbrahim Gökçek'e destek için	Kırıkkale F Tipi Hapishanesinde **15 mahpus**	4 Mayıs 2020 – 3 günlük açlık grevi yaptı.
Kafesli hücreleri protesto ve normal odaya sevk talebi ile	Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan 6 mahpus ve Destek olarak 4'er kişilik gruplar	3 Ağustos 2020- 6 Mahpusun 15 gündür açlık grevinde olduğu öğrenildi. 15 Ağustos 2020 talepleri kabul edildi ve eylem sona erdirildi.

	halinde diğer mahpuslar	
Covid 19 önlemlerinin yetersizliği nedeniyle	Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan mahpuslar	8 Ağustos 2020- 4'er günlük dönüşümlü açlık grevi başlattılar.
Hapishanedeki hak gasplarına karşı	Edirne F Tipi Hapishanesinde Tutulan mahpuslar	21 Eylül 2020- açlık grevi başladılar.
İmralı Hapishanesi özel tecrit sistemine ve hak gasplarına karşı	Bütün hapishanelerde	26 Kasım 2020 – süresiz dönüşümlü açlık grevi başladı. İlk etapta 10 kişi ile başlayan eylem yayılarak devam etti. (raporumuzun yayınlandığı tarihte halen devam etmektedir.)
Mahkum iade anlaşması gereğince İran'a iade/ ailesine yakın bir hapishaneye sevk talebi ile ölüm orucu	Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Hapishanesi	M. Ersen 12.10.2020- tarihinde başladığı ve sadece su içerek sürdürdüğünü belirttiği ölüm orucuna, sevk sözü verilmesi üzerine 20.10.2020 günü ara verdi
Ölüm orucundakiler için yapılan eylemlerde	Gözaltına alınanlar	82 kişi. (İbrahim Gökçek, Helin Bölek, İbrahim Gökçek, Ebru Timtik, Aytaç Ünsal ve Mustafa Koçak için yapılan eylemlerde gözaltına alındı)
(*) Mustafa Koçak, Didem Akman ve Özgür Karakaya İzmir'de eylemlerini sürdürmelerine rağmen Marmara Bölgesindeki açlık grevi ve ölüm oruçları ile sıkı ilişkileri nedeniyle tablomuzda yer verilmiştir. Aynı durum İmralı hapishanesindeki tecrite karşı yapılan açlık grevlerinde de söz konusudur.		

Basın taraması ile tespit edilenler:

1. **21 Ocak 2020 -açlık greviyle ilgili basın açıklamasına müdahale, gözaltı-** İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda, cezaevinde ölüm orucunda olan Grup Yorum üyeleri Helin Bölek ve İbrahim Gökçek ile ilgili basın açıklaması yapan 2 kişi (Helin Bölek'in annesi Aygül Bilgi ve Bakican Işık) polisin müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

2. **23 Ocak 2020- açlık greviyle ilgili basın açıklamasına müdahale, gözaltı-** İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve adil yargılanma talebiyle 205 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak'ın annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak, 23 Ocak 2020 tarihinde gittikleri Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Şişli ilçe binasında polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

3. **24 Ocak 200 - açlık greviyle ilgili basın açıklamasına müdahale, gözaltı- İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan ve adil yargılanma talebiyle 207 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak'ın** annesi Zeynep Koçak ile babası Hasan Koçak,İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yaptıkları basın açıklamasına müdahale eden polis tarafından gözaltına alındı. 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Zeynep Koçak ve Hasan Koçak, 1 Eylül 2019 tarihinden bu yana yapmak istedikleri basın açıklamalarına yönelik polis müdahaleleri sonucunda 9. kez gözaltına alınmış oldu.

4. **4 Şubat 2020 - Aralarında Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın da olduğu ÇHD üyesi 8 avukatın tutuldukları cezaevlerinde açlık grevine başladığı öğrenildi.** Açlık grevinin, ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in taleplerinin kabul edilmesi, adil yargılama yapılması, adil olmayan yargılamaların sonuçlarının ortadan kaldırılması talebiyle yapıldığı bildirildi. Bugün itibarıyla Mustafa Koçak 218 gündür ölüm orucundadır, 18 Haziran 2019 tarihinden beri sürdürülen açlık grevini İbrahim Gökçek 3 Ocak 2020 tarihinde, Helin Bölek ise 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti. Helin Bölek 20 Kasım 2019 tarihinde tahliye edilmişti. Yine Grup yorum üyesi olan ve 11 Haziran 2019 tarihinden beri açlık grevi yapmakta olan Bahar Kurt ise 20 Kasım 2019 tarihinde tahliye edilmiş, 20 Ocak2020 tarihinde de açlık grevine ara vermişti. Açlık grevinde olan avukatlar: Selçuk Kozağaçlı, Aycan Çiçek, Aytaç Ünsal, Barkın Timtik, Ebru Timtik, Engin Gökoğlu, Ayşegül Çağatay ve Oya Aslan.

5. **6 Şubat 2020 - açlık greviyle ilgili basın açıklamasına müdahale, gözaltı- A**dil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 223 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 237 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 235 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 6 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu'nu gözaltına aldı. 18 Haziran 2019 tarihinde açlık grevine başlayan İbrahim Gökçek eylemini 3 Ocak 2020 tarihinde, Helin Bölek ise 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti.
6. **9 Şubat 2020 - basın açıklamasına müdahale, gözaltı -** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'e destek olmak için İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Ahmet Gökçek ve Aygül Bilgi) gözaltına aldı.

7. **11 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucundaki Mustafa Koçak, Helin Bölek ve İbrahim Koçak'a destek için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, İsmail Kara'yı gözaltına aldı. İsmail Kara'nın aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

8. **15 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Mustafa Koçak'ın anne ve babası Zeynep Koçak ve Hasan Koçak'ı gözaltına aldı.

9. **15 Şubat 2020 – basın açıklamasına polis müdahalesi, gözaltı-** ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, İbrahim Gökçek, Helin Bölek ve Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi avukatlar için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Volkan Çeşme ve Batuhan Şendağı) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

10. **17 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 230 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 244 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 242 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu'nu gözaltına aldı.

11. **17 Şubat 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 231 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Silivri Cezaevi'nde 245 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 243 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Aygül Bilgi ve Yaşar Coşkun) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldıkları öğrenildi.

12. **24 Şubat 2020 - 252 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek adli kontrol şartı ile serbest bırakıldı-** İbrahim Gökçek, 24 Şubat 2020 tarihinde, İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nın cezaevinde kalmasının sağlığı açısından uygun olmadığı yönündeki raporu uyarınca İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve konutunu terk etmeme şartıyla tahliye edildi. Serbest kalmasının ardından 20 Kasım 2019 tarihinde tahliye edildikten sonra eylemini sürdüren Helin Bölek'in kaldığı eve gitti.

13. **27 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 241 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri 256 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 255 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 27 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanağaoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
14. **27 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, Helin Bölek ve İbrahim Göçek'e destek olmak 27 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, TAYAD üyesi 4 kişiyi gözaltına aldı. 4 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

15. **29 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak, Helin Bölek ve İbrahim Gökçek'e destek olmak için 29 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 2 kişiyi (Zeynep Koçak ve Hasan Koçak) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2 kişi 1 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

16. **29 Şubat 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 244 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile 259 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ve 257 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 28 Şubat 2020 tarihinde

İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 8 kişiyi (Grup Yorum üyesi Meral Hır, BEKSAV Eş Başkanları Canan Kaplan ve Ahmet Uçar, HDK İstanbul İl Eş Sözcüsü Yoldaş Aydın, ESP İstanbul İl Yöneticisi Çınar Altan ile Aygül Bilgi, Ahmet Gökçek ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 8 kişi 29 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

17. **3 Mart 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adil yargılanma talebiyle İzmir Şakran T Tipi Cezaevi'nde 246 gündür ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ve Grup Yorum üyeleri 261 gündür ölüm orucunda olan İbrahim Gökçek ile 259 gündür ölüm orucunda olan Helin Bölek'e destek olmak için 3 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki Taksim Meydanı'nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Aygül Bilgi ve soyadı öğrenilemeyen Özlem isimli bir kişi) gözaltına aldı.

18. **3 Mart 2020 –gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri Helin Bölek ve İbrahim Göçek'e destek olmak için 3 Mart 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon meydanında yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis, Feridun Osmanoğlu isimli 1 kişiyi gözaltına aldı.

19. **10 Mart 2020- 4 avukat (Aycan Çiçek, Engin Gökoğlu, Selçuk Kozağaçlı, Ayşegül Çağatay) açlık grevi eylemine ara verdi-** Ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in taleplerinin kabul edilmesi, adil yargılama yapılması, adil olmayan yargılamaların sonuçlarının ortadan kaldırılması talebiyle 4 Şubat 2020 tarihinden bu yana açlık grevinde olan ve aralarında Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın da olduğu ÇHD üyesi 8 avukattan 4'ünün (Ebru Timtik, Barkın Timtik, Aytaç Ünsal ve Oya Aslan) süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine başladığı, 4 avukatın (Aycan Çiçek, Engin Gökoğlu, Selçuk Kozağaçlı, Ayşegül Çağatay) ise açlık grevi eylemine ara verdiği öğrenildi.

20. **11 Mart 2020- Helin Bölek ve İbrahim Gökçek hakkında hastaneye zorunlu yatış kararı verildi.** Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek (268 gündür açlık grevinde) ve Helin Bölek (265 gündür açlık grevinde) hakkında 11 Mart 2020 tarihinde Sağlık Bakanlığı'nın talebiyle İstanbul 18. Sulh Hakimliği tarafından hastaneye zorunlu yatış kararı verildiği öğrenildi.

21. **11 Mart 2020 -ev baskını, darp, gözaltı-** Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek (267 gündür açlık grevinde) ve Helin Bölek'in (264 gündür açlık grevinde) açlık grevini sürdürdükleri İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesindeki eve polis 11 Mart 2020 tarihinde baskın düzenledi. Baskın sırasında açlık grevindekilere destek için evde bulunanların ters kelepçelendiği ve Erdinç Aslan, Ayhan Gün, Yurdagül Gümüş'ün gözaltına alındığı bildirildi. Baskın sonrasında Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülen İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in tıbbi müdahaleyi kabul etmedikleri yönünde beyanda bulundukları öğrenildi.

22. **11 Mart 2020 – gözaltı, ziyarete polis engeli -** istekleri ve iradeleri dışında mahkeme kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülen açlık grevinde olan Grup Yorum üyelerini İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'i ziyaret etmek için hastaneye gelen 8 kişi (Betül Varan, Seher Adıgüzel, Eren Erdem, İbrahim Gökçek'in kardeşi Onur Gökçek, Fırat Kıl, Beyhan Gün, Cemile Temizkalp, Ulaş Baran) gözaltına alındı.

23. **12 Mart 2020- Zorunlu yatış kararı ile hastaneye yatırılan Helin Bölek ve İbrahim Gökçek yoğun bakıma alındı-** 11 Mart 2020 tarihinde Sağlık Bakanlığı'nın talebiyle İstanbul 18. Sulh Hakimliği tarafından Türk Medeni Kanunu'nun 432. maddesine dayanılarak haklarında hastaneye zorunlu yatış kararı verilen Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek (269 gündür açlık grevinde) ve Helin Bölek'in (266 gündür açlık grevinde) 12 Mart 2020 tarihinde kurul kararı ile yoğun bakım servisine götürüldüğü öğrenildi. Yoğun bakım servisine götürülmeden önce İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in yanında kalan refakatçilerinin ve avukatlarının zorla dışarı çıkartıldığı bildirildi.

24. **16 Mart 2020- Zorunlu yatış kararı itiraz üzerine kaldırıldı** - İbrahim Gökçek (273 gündür açlık grevinde) ve Helin Bölek (271 gündür açlık grevinde) hakkında Sağlık Bakanlığı'nın talebiyle İstanbul 18. Sulh Hakimliği tarafından verilen hastaneye zorunlu yatış kararı, yapılan itiraz sonucu 16 Mart 2020 tarihinde kaldırıldı.

25. **16 Mart 2020- İbrahim Gökçek ve Helin Bölek 11.30 da hastaneden taburcu edildi**- Zorunlu yatış kararının kaldırılmasına rağmen İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in taburcu işlemlerinin İçişleri Bakanlığı'nın karara yaptığı itiraz nedeniyle yapılmadığı öğrenildi. İbrahim Göçek ve Helin Böke ancak saat 23.30'da hastaneden taburcu edildi.

26. **3 Nisan 2020 – Helin Bölek yaşamını yitirdi-** Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona erdirilmesi ve adil yargılanma talebiyle 288 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi Helin Bölek 3 Nisan 2020 tarihinde yaşamını yitirdi. Helin Bölek tutuklu bulunduğu Gebze Kadın Kapalı Cezaevi'nde 18 Haziran 2019 tarihinde başladığı açlık grevini 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çevirmişti. Cezaevinden 20 Kasım 2020 tarihinde tahliye edilmesinin ardından Helin Bölek'in İbrahim Gökçek ile birlikte ölüm orucu eylemini sürdürdüğü İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesindeki ev, 11 Mart 2020 tarihinde polisler tarafından basılmış; Helin Bölek ile İbrahim Gökçek mahkemenin haklarında verdiği zorunlu yatış kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülmüşlerdi. 16 Mart 2020 tarihinde bu kararın yapılan itiraz sonucunda kaldırılmasıyla Helin Bölek ve İbrahim Gökçek hastaneden taburcu edilmişlerdi.

27. **4 Nisan 2020 - gözaltı, cenaze törenine katılımın biber gazı ve şiddet kullanılarak engellenmesi-** Helin Bölek'in 4 Nisan 2020 tarihinde yapılmak istenen cenaze töreni öncesinde Grup Yorum üyesi Meral Hır İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'nin önünde polis tarafından gözaltına aldı. Cenazeye katılmak isteyenlere biber gazı ve tazyikli suyla müdahale eden polis aralarında 1 çocuğun da olduğu 19 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

28. 5 Nisan 2020- Avukat Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal açlık grevini ölüm orucuna çevirdi- 4 Şubat 2020 tarihinden beri açlık grevinde olan Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın 5 Nisan 2020 tarihi itibarıyla eylemlerini ölüm orucuna çevirdikleri öğrenildi. Aralarında ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın da olduğu ÇHD üyesi 8 avukat, tutuldukları cezaevlerinde ölüm orucunda olan Mustafa Koçak ile Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'in taleplerinin kabul edilmesi, adil yargılama yapılması, adil olmayan yargılamaların sonuçlarının ortadan kaldırılması talebiyle açlık grevine başlamıştı.

29. **8 Nisan 2020 - gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) İstanbul il binası önünde, ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi Helin Bölek ile halen ölüm orucunda olan

Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ve Mustafa Koçak ile ilgili yapılan eyleme müdahale eden polis, 2 kişiyi (Cemile Temizkalp ve Aydın Duru) gözaltına aldı.

30. **22 Nisan 2020 -gözaltı, basın açıklamasına müdahale-** Ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, Mustafa Koçak, Didem Akman, Özgür Karakaya ile avukatlar Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik'e destek olmak için İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nın bahçe duvarına kendilerini zincirleyen TAYAD üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (Kemal Gün ve Aydın Geve) gözaltına aldı.

31. **24 Nisan 2020- Mustafa Koçak yaşamını yitirdi-** İzmir Kırıklar 1 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde "adil yargılanma" talebiyle ölüm orucuna başlayan 28 yaşındaki Mustafa Koçak eyleminin 297'nci gününde yaşamını yitirdi.

32. **4 Mayıs 2020- Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde tutulan 15 mahpus İbrahim Gökçek için destek açlık grevine başladı-** 323 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek'e destek olmak için 3 günlük açlık grevine başladığı öğrenildi.

33. **5 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek yoğun görüşmeler sonucunda ölüm orucuna ara verdi**- Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona ermesi talebiyle 323 gündür ölüm orucunda olan Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek, İstanbul ve İzmir Valiliklerine konser başvurusu yapılması üzerine 5 Mayıs 2020 tarihinde ölüm orucu eylemine ara verdi. İbrahim Gökçek, ölüm orucuna ara vermesinin ardından hastaneye kaldırıldı.

34. 7 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

35. 9 Mayıs 2020- İbrahim Gökçek son yolculuğuna uğurlandı- Ölüm orucunun 323'üncü gününde ara verdikten iki gün sonra tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek bu sabah, dün gece getirildiği Reşadiye Mezarlığı morgundan ailesi ve yakınları tarafından alındı. Ailesi Gökçek'in cenazesini Kayseri Halep Mezarlığı'na götürdü.

36. **27 Temmuz 2020 – Mahkeme, Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal sağlık durumlarının tespiti için Adli Tıp Kurumuna sevk kararı verdi-** İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik (Silivri 9 Nolu Cezaevi, 208 gündür) ve Aytaç Ünsal'ın (Burhaniye T Tipi Cezaevi, 177 gündür) başvurusunu kabul ederek sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na sevkine karar verdi.

37. **29 Temmuz 2020 - Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal sağlık durumlarının tespiti için Adli Tıp Kurumuna sevk edildi-** İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, 27 Temmuz 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik (Silivri 9 Nolu Cezaevi, 210 gündür) ve Aytaç Ünsal'ın (Burhaniye T Tipi Cezaevi, 179 gündür) başvurusunu kabul ederek sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na sevkine karar vermişti. Karar üzerine Aytaç Ünsal Burhaniye T Tipi Cezaevi'nden İstanbul Silivri Cezaevi'ne getirilmişti. Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal 29 Temmuz 2020 tarihinde Adli Tıp Kurumu'na sevk edildi. 2 avukatın aynı gün içinde ATK'deki muayenelerinin ardından tekrar Silivri Cezaevi'ne götürüldüğü öğrenildi.

38. **30 Temmuz 2020 – Mahkeme, Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın tahliye talebini reddetti**- mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetti ve hükmen tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

39. **30 Ağustos 2020 - Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) cezaevinde kalmaları uygun değildir şeklindeki raporuna rağmen tahliye edilmeyen Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal hastaneye kaldırıldı-** Tahliye talepleri İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilen adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlardan Ebru Timtik'in Dr. Sadi Konuk Hastanesi'ne ve Aytaç Ünsal'ın ise Kanuni Sultan Süleyman Eğitim Araştırma Hastanesine kaldırıldığı öğrenildi.

40. **31 Ağustos 2020 - Aytaç Ünsal'ın yanında annesinin refakatçi kalmasına ilişkin talep kabul edildi.** Teyzesinin Ebru Timtik'in yanında kalmasına ilişkin talep ise ilk önce reddedildi, daha sonra yapılan itiraz üzerine kabul edildi. Refakatçilerin Covid-19 testi yapıldıktan sonra Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın yanına gidecekleri bildirildi.

41. **2 Ağustos 2020 - Aytaç Ünsal'ın ve Ebru Timtik'in tutulduğu odaların ışığının gece boyunca açık tutulduğu ve buna bağlı olarak** Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın uyuma güçlüğü çektiği öğrenildi.

42. **3 Ağustos 2020- Halkın Hukuk Bürosu Ebru Timtik'e cezaevi idaresine ve hastane yönetimine dilekçe yazması için kâğıt ve kalem verilmediğini açıkladı.**

43. 3 Ağustos 2020- Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde kafesli hücrelere konulan 6 mahpus 15 gündür açlık grevinde- sevk edilen ve havalandırmasının üstü tel örgüyle kaplı hücrelere konulan 6 mahpusun başka hücrelere geçme talebiyle 15 gündür açlık grevinde olduğu öğrenildi.
44. **6 Ağustos 2020- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın tahliye talebinin reddi kararına yapılan itiraz reddedildi-** Adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın tahliye taleplerinin Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) cezaevinde kalmaları uygun değildir şeklindeki raporuna rağmen İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmesi üzerine bir üst mahkeme olarak İstanbul 38. Ağır Ceza Mahkemesi'ne yapılan itiraz 6 Ağustos 2020 tarihinde reddedildi.

45. 8 Ağustos 2020 – Covid 19 önlemleri alınmadığı için Tekirdağ 2 Nolu F tipi Cezaevi'nde mahpuslar 4 er günlük dönüşümlü açlık grevine başladı- mahpusların, Covid-19 için gerekli önlemlerin alınmamasını ve cezaevindeki hak ihlallerini protesto etmek için 4 günlük dönüşümlü açlık grevine başladıkları öğrenildi.

46. **14 Ağustos 2020- Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik'in tahliyesi için Anayasa Mahkemesine yapılan başvuru reddedildi-** Adil yargılanma hakkı için ölüm orucunda olan ve Adli Tıp Kurumu'nun cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönündeki raporuna rağmen tahliye talepleri reddedilen avukatlar Ebru Timtik (Silivri 9 Nolu Cezaevi, 228 gündür) ve Aytaç Ünsal'a (Burhaniye T Tipi Cezaevi, 197 gündür) ilişkin Anayasa Mahkemesi'ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusunun 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi.

47. **15 Ağustos – kafesli hücrelere konulan mahpusların başka hücrelere alınma talepleri kabul edildi, açlık grevi son buldu-** sevk edildikleri Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde havalandırmasının üstü tel örgüyle kaplı hücrelere konulan 6 mahpusun başka hücrelere geçme talebiyle başlattığı ve daha sonra destek için diğer mahpusların da 4'er kişilik gruplar halinde katıldığı açlık grevinin mahpusların taleplerinin kabul edilmesi üzerine sona erdirildiği öğrenildi.

48. 27 Ağustos 2020- Ölüm Orucundaki Avukat Ebru Timtik Yaşamını Yitirdi- Silivri 9 Nolu Cezaevi'nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi. Avukat Ebru Timtik, 20 Haziran 2019 tarihinde Halkın Hukuk Bürosu'na yönelik polis baskınında gözaltına alınmış, 25 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20 avukat hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 20 Mart 2019 tarihinde görülen karar duruşmasında Ebru Timtik 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı. 18 avukatın 3 yıl ile 18 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırıldığı duruşmada, yargılanan avukatlar fiziksel şiddet kullanılarak duruşma salonundan çıkarılmıştı. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Ebru Timtik ile Burhaniye T Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunu sürdüren avukat Aytaç Ünsal'ın sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için 27 Temmuz 2020 tarihinde iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na sevkine karar vermişti. 29 Temmuz 2020 tarihinde Adli Tıp Kurumu'na sevk edilen Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal aynı gün içinde tekrar Silivri Cezaevi'ne götürülmüşlerdi. ATK'nin cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönündeki raporuna rağmen 30 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetmişti. Ebru Timtik 30 Temmuz 2020 tarihinde cezaevinden alınarak Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'ne götürülmüştü. Anayasa Mahkemesi'ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusu da 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedilmişti.

49. **28 Ağustos 2020 - Ebru Timtik'in cenazesini almak üzere Adli Tıp Kurumu önünde bekleyen kişilere ve gazetecilere polis biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale etti, cenazeyi kaçırdı-** Müdahale sırasında 4 kişinin (Ayhan Balık, Emir Karakum, Vedat Doğan ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) gözaltına alındığı bildirildi. Cenazenin polis tarafından alınarak kaçırıldığı, daha sonra zırhlı araçlarla Gazi Cemevi'ne getirildiği öğrenildi. Gazi Cemevi'nde yapılan törene Ebru Timtik'in yakınları ve avukatlar dışındaki kişilerin ve gazetecilerin katılmasının polis tarafından engellendiği bildirildi. Gazi Cemevi'ndeki törenden sonra cenazecinin bir kez daha polis tarafından kaçırılarak Gazi Mezarlığı'na götürüldüğü, buna tepki gösteren kişilere polisin biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale ettiği öğrenildi.
50. **31 Ağustos 2020- cezaevlerinde devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahales**i sonucu 4 kişi (Abdullah Papur, Emin Aslan, Ali Dilmen ve Utku Urgancı) gözaltına alındı.

51. **2 Eylül 2020 – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM) Aytaç Ünsal hakkında yapılan tedbir talepli başvuruyu reddetti-** Adil yargılanma talebiyle 212 gündür Burhaniye T Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunda olan avukat Aytaç Ünsal için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan tedbir talepli başvurunun reddedildiği 2 Eylül 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

52. **2 Eylül 2020- Adil yargılanma ve cezaevi koşullarının düzeltilmesi talebiyle ölüm orucunda bulunan Didem Akman ile Özgür Karakaya hastaneye kaldırıldı-** İzmir Aliağa Şakran Cezaevi'nde 19 Şubat 2020 tarihinden bu yana ölüm orucunda olan Didem Akman ile Özgür Karakaya hastaneye kaldırıldı

53. **2 Eylül 2020 - cezaevlerinde devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili basın açıklamasına müdahale ve gözaltı-** Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu 1 kişi (E.M) gözaltına alındı. Gözaltına alınan 1 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

54. **3 Eylül 2020- Avukat Aytaç Ünsal tahliye edildi -** Adil yargılanma talebiyle 213 gündür ölüm orucunda olan avukat Aytaç Ünsal, 3 Eylül 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin infazının iyileşinceye kadar durdurulması yönündeki kararıyla tutulduğu hastaneden tahliye edildi.
55. 4 Eylül 2020 – Aytaç Ünsal ölüm orucu eylemine ara verdi- bir açıklama yapan Aytaç Ünsal ölüm orucu eylemine ara verdiğini duyurdu.
56. 21 Eylül 2020- Edirne F Tipi Cezaevi'nde yaşanan hak gasplarına karşı mahpuslar açlık grevine başladı- mahpusların cezaevi idaresinin hak ihlallerinin son bulması, kitap sınırlaması vb. uygulamaların kaldırılması talepleriyle 21 Eylül 2020 tarihinde açlık grevine başladıkları öğrenildi.
57. **15.10.2020- Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden 15.10.2020 tarihinde mektupla başvuru yapan M. Ersen (İran); mahkum değişim anlaşması gereğince İrana iade talebi ve ailesine yakın bir hapishaneye sevk talebi ile ölüm orucu -** "Sevgili İHD çalışanları merhabalar,… Ben bu mektupta size bir konu ile ilgili bilgilendirme yapacağım ve desteğinizi talep edeceğim. … Ben İran vatandaşıyım. Dokuz yıldır adil olmayan bir şekilde Türkiye cezaevlerinde tutulmaktayım. Bu sürenin 7 yılını Tekirdağ F Tipi cezaevinde geçirmekteyim. Türkiye'de hiçbir aile ferdim ve akrabam yoktur. Dokuz yıllık cezaevi süreci benim açımdan tam bir mağduriyet süreci oldu. Hiçbir şekilde ailemle görüşme imkânım olmadı. Daha önce görüş için Adalet Bakanlığı izni gerekiyordu, sonra da cumhuriyet başsavcılığı iznine bağladılar. Dokuz yıl ailemin yüzünü görmedim. Elbette onlar da benim yüzümü görmediler. Annem ve babam çok yaşlıdırlar, bir sürü hastalıkları vardır. Aileme daha yakın bir yerde cezamın geri kalan 14 yılının infazı için çok uğraştım ama bir işe yaramadı. Burada adeta mahsur ve mağdur bir şekilde tutuluyorum. Türk Ceza kanununda mahkûmun cezasını ailesine yakın bir yerde infazı öngörülüyor ama bu hiçbir şekilde uygulanmıyor. Tam altı yıldır uğraşıyorum ama her defasında yazdığım dilekçeye ret cevabı geliyor. Artık bu şekilde yaşayamıyorum. Bu durum psikolojimi fena şekilde bozuyor. Sesimi duyuracak hiç kimsem yok. Ben 12.10.2020 tarihinde pazartesi saat 08.00'de bu duruma karşı ölüm orucuna başlamış durumdayım. Bu mektubu size yazarken 4. Günümde devam ediyorum. Ben bu eyleme sadece su içerek devam ediyorum. Artık 60-65 kilo civarında bir insanın sadece su tüketerek kaç gün yaşayabileceğini yetkililer hesaplamalıdır. Ben çok kararlıyım. Bu eylemde ölebilirim ama asla bırakmayacağım. Son nefesime kadar devam edeceğim. Sizden istediğim ise yapabileceğiniz bir şey varsa yapın, Sonsuz… saygılarımla. 15.10.2020 M.Ersen" 20.10.2020 - Başvurucu 3. Mektubunda ; "Merhabalar, Faksınızı aldım. Bana karşı gösterdiğiniz duyarlılık için ne kadar çok teşekkür etsem azdır. Bana sorduğunuz soruları cevaplamadan önce bir gelişmeyi sizinle paylaşmak istedim. Ben şimdi biraz iyiyim. 20.10.2020 tarihinde bulunduğum cezaevi kurumu 1. Müdürü benimle görüşerek sıkıntılarımı dinledi. Haklı olduğumu kabul etti. Tekirdağ'ın ailemden çok uzak olduğunu, talebim yerine getirilene kadar en azından Ağrı-Doğubayazıt'a sevkimin çıkarılması için elinden geleni yapacağını, önümüzdeki ay sevkler açılır açılmaz ilk önceliği bana tanıyacaklarına söz verdi. Oraya gitmem için iyi halli olmam gerektiğini söyledi. İşi yokuşa sürmemek için ve bu iyi niyeti boşa çıkarmamak için eylemi bıraktım. Şimdi ölüm orucunda değilim. Ama sevk meselesi henüz kesinleşmiş bir şey değil. Tekirdağ'a nazaran sevkimin Doğubayazıt'a çıkması elbette ailem için daha iyi bir yer. Ama bu benim mağduriyetimi bitirecek bir çözüm değil. Çünkü hala Türkiye'de olacağım ve bir sürü sıkıntı çekmeye devam edeceğim. Kalan cezamı ülkemde çekmekte kararlıyım ve bunu çok istiyorum. Bu sorunumun çözümünde en iyi rolü siz oynayabilirsiniz. Bu konuda size güvenim tamdır. …" demiştir.

58. **26 Kasım 2020- PKK davaları nedeniyle cezaevinde olan mahpusların Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle açlık grevine başladığı duyuruldu-** 26 Kasım 2020 tarihinde başladı duyurulan süresiz dönüşümlü açlık grevine aşağıdaki mahpusların katıldığı öğrenildi: İzmir Şakran Kadın Cezaevi: 2 mahpus (Behrivan Aydın ve Mahsume Şedal); Diyarbakır D Tipi

Cezaevi: 5 mahpus (Sedat Nurioğlu, Rahim Şahin, Mustafa Kutay, Aydın Kazan ve Hüseyin Çelik); Kocaeli Kandıra 1Nolu F Tipi Cezaevi: 1 mahpus (Demokratik Bölgeler Partisi [DBP] Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel) Mersin Tarsus 1 Nolu T Tipi Cezaevi 2 mahpus (Veysi Denizhan ve Serhat Borak)

59. **16 Aralık 2020 - Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle cezaevlerinde sürdürülen açlık grevine yeni katılımlar oldu-** 26 Kasım 2020 tarihinde başlatılan süresiz dönüşümlü açlık grevine aşağıdaki mahpusların katıldığı öğrenildi: Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi: 2 mahpus (Musa Sertkal, Fehmi Arslan), Bafra T Tipi Cezaevi: 4 mahpus (Kinyas Ataman, Mehmet Yıldırım, Tekin Çakmak, Haluk Özek)

60. **23 Aralık 2020 - Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle cezaevlerinde sürdürülen açlık grevine yeni katılımlar oldu Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin sona ermesi talebiyle cezaevlerinde 26 Kasım 2020 tarihinde başlatılan süresiz dönüşümlü açlık grevine aşağıdaki mahpusların katıldığı öğrenildi:** Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi: 2 mahpus (Edibe Şahin ve Damla Bağcı)

13 -- MÜLTECİLERE YÖNELİK HAK İHLALERİ (*)

(*) *Bu bölüm Şubemiz tarafından hazırlanarak 29.01.2021 günü açıklanan ' 2020 Mültecilere Yönelik Hak İhlalleri Raporu'ndan alıntılanmış olup, raporun tamamına www.ihd.org.tr adresinden ulaşılabilmektedir*

MÜLTECİLERE YÖNELİK HAK İHLALLERİ RAPORU-2020

REPORT OF RIGHTS VIOLATIONS AGAINST REFUGEES- 2020

İÇİNDEKİLER:

Summary ……

Özet…..

Giriş…..

Şubemize yapılan başvuru özetleri (1 Ocak- 31 aralık 2020) ve tespit edilen hak ihlalleri…...

- Sığınma hakkına yönelik ihaller……..
- Geri gönderme yasağı ihlalleri……..
- Geri Gönderme Merkezlerinin kşullarından kaynaklı hak ihlalleri……
- Kayıp……
- Geçici Koruma Kimliği alamama……..
- Eğitim hakkı ihlali……
- Tedavi-Sağlık hakkı ihlalleri……..
- İşsizlik, Yoksulluk, kamu yardımlarından yararlanamama……..
- Seyahat hakkı ihlali……
- Tüketici hakları ihlalleri, Ayrımcılık ……..
- Kadına Yönelik Şiddet, Cinsel istismar……..
- Çalışma hakkı ihlali……
- Gözaltı, Kötü muamele, haksız tutukluluk……..
- Yabancı ülkelerdeki Türkiyeli mültecilerden gelen başvurular……

Basın taraması yapılarak tespit edilen hak ihlalleri……

- Gözaltı……
- İşkence ve kötü muamele……..
- Yaşam hakkı ihlalleri
  - Emniyet güçlerinin neden olduğu ölümler ……
  - Umut yolculuklarında yaşamını kaybedenler……..
  - Nefret saldırılarında yaşamını kaybedenler ……
  - Nefret saldırılarında yaralananlar……..
  - İş cinayetleri……
- Sınırdışı, zorla göç……..
- Medyada nefret söylemi……
- Siiyasette ayrımcı söylemler……
- Mülteci haberleri yapan gazetecilere gözaltı ve tutuklamalar……
- Mültecilere destek veren avukatlara yönelik baskılar……..
- Etkinlik engeli……..

Sonuç ve Öneriler ……..

SUMMARY:

In parallel with the increase in racism, violence and poverty in all over the world, there is an increase in violations of refugees(*), states' inclination to move away from human rights approaches makes achieving solutions more difficult.

Following the fire in the Moria Camp, which is the biggest refugee camp in Greece, on 9 September, there were expectations of improvements in the conditions. However, the European Pact on Migration and Asylum on 23 September prioritises the states' interests rather than immigrants and refugees. The pact reminds people of a pact of "deportation."

It is considered important that the EU-Turkey Migration Deal namely "Readmission Agreement", developments related to UNHCR decision about stopping its activities in Turkey, the Readmission Agreement's impact on the refugees should be monitored in line with The 1951 Refugee Convention, its protocol, ICCPR and the UN Global Compact on Refugees.

It is a well-known fact that refugees face more problems in countries which have not solved its own problems and crises; Turkey is not an exception in this respect.

As of 13 January 2021, there are 3 645 557 Syrian refugees and around 400 000 refugees of other countries under temporary protection living in Turkey. Furthermore, more than one million irregular migrants stay in Turkey according to estimates.

1.7 million (47,5 %) of Syrian refugees are children between 0-18 years old and the total number of children and women is more than 2.5 million people (70,9 %).

As of 13 January 2021, there are 58,752 Syrians who live in camps (temporary shelters). This number continuously declines; there were 143,558 people in these camps in early 2019; there were 228,251 people in early 2018. **Currently, only 1,6 % of Syrians who live in these camps.**

According to official figures, as of 13 January 2021, there are 3.5 million (98,4 %) Syrians in urban areas. Migration Management makes the final decision about the city where Syrian refugees should live. Due to the increase in population, some metropolitan cities, e.g. İstanbul, were closed to Syrians. Yet, statistics show that the refugee population still increases in these cities.

As we stated in our previous report that**; The status of temporary protection provides some positive effects and opportunities to registered Syrians. However, the Syrian population in Turkey still suffers from many shortcomings, including insufficient education, health care, shelter, nourishment, protection from violence and discrimination, low salaries, insufficient access to justice, and major issues regarding the fulfillment of basic needs. All these apply to irregular migrants in a more severe manner and put them at an even higher risk. The fact that hate crimes against refugees are on the rise, often end deadly and the behavior of protecting the perpetrators on all levels adds on top of all these shortcomings, increasing fears.**

According to our observations, even refugees with a legal status report civil wrongs and crimes committed against them less and less to judicial authorities due to fears of deportation.

That is also one of the reasons crimes committed against refugees happen so often. These include violence against women, sexual abuse, rights violations of children, labor exploitation, discrimination, violation of labor law, and the obstruction of access to justice.

Discrimination suffered in official institutions, hate speech, and the lack of feasible solutions offered by the state to bridge the language barrier also play an important role in this downward spiral.

The fact that applications are submitted despite these huge challenges can be seen as an indicator of how dire the issues really are.

The diversity of the refugees submitting applications to our association represents the diversity of Turkey's refugees.

Nationalities of the refugees whose applications are included in this report sorted according to their number; Syria, Pakistan, Lebanon, Afghanistan, Iran,Iraq, Morocco, Palestine, Bangladesh, Saudi Arabia, Libya, Gambia, Kongo, Cameroon, Russia, China, Turkmenistan, Algeria, Jordan, Tunisia, India, Tajikistan, Ukraine, Venezuelan, Germany, Sweden and Turkey.

List of the most prevalent issues in applications to our association included in this report**; Demand for protection, violation of the prohibition on deportation, demand for asylum in Turkey, torture and maltreatment, bad conditions in deportation centers, missing people, confiscation of the temporary-protection-ID, Rejection of applications for Turkish citizenship, violation of the right to education connected to the residence permit, violation of the right to health care due to not renewed IDs,**

threats of deportation, unjust deportation and administrative detention sentences, unemployment, poverty and rejection of social assistance, violation of the right to free movement, violence, threats, sexual abuse, labor law violations, rejection of paying salaries.

List of the most prevalent issues according to an analysis of news media outputs**; Detention, torture and maltreatment, violation of the right to life, and pressure on journalists and lawyers dealing with refugees.**

Major rights violations and number of cases according to the applications to our association

unjust detention, arrest	**16**
Right to a fair trial	**2**
Torture and maltreatment	**18**
Violations of the right to life**:** **- Deaths caused by security forces 6** **- Deaths on the journey to safety 62** **- Deaths caused in hate crimes 7** **- Deaths from workplace homicide 101**	**Total of 176**
Wounded in hate crimes	**22**
Violations of the right to asylum **-Applications for international refugee status 77** **- Applications for Turkish asylum 19**	Total of 96
prisoner extradition agreement	1
Violation of the prohibition on deportation	**16**
Bad conditions in the deportation centers	**6**
Missing persons	**3**
Not receiving temporary-protection-ID	**25**
Not receiving Turkish citizenship	**2**
Violation of the right to education	**4**
Violation of the right to health care	**9**
No social assistance regarding poverty and unemployment	**10**
Not receiving salaries for labor	**10**

Violation of the right to free movement	**209**
Discrimination,	**4**
discrimination in the media	**2**
discrimination in the politics	**2**
fraud and consumer rights violation	**4**
Violence against women and sexual abuse	**4**
Applications from Turkish refugees in other countries	**3**
Pressure towards journalists reporting on refugees through detention	**12**
Obstructions of lawyers working with refugees	**1**
Activity cancellation	**1**
	Total of 658

(*) **Our report uses the term of "refugee" to cover all people (in addition to The 1951 Refugee Convention definition) be they conditional refugees, asylum seekers, immigrants and irregular migrants since those who have to leave their country for economic or ecological reasons are accepted refugees in the international law. (The 1951 Refugee Convention states; For the purposes of the present Convention, the term "refugee" shall apply to any person who: owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is out-side the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country.")**

(**) (*Our report includes both, information from the applications submitted to the Istanbul Branch of the Human Rights Association during the first nine months of 2020, and from an analysis of outputs of the news media in the same time frame.*

The media analysis benefitted from the daily rights violation reports of the TIHV documentation unit, which scans and checks the outputs of the following news media organizations:

Vatan, Milliyet, Hürriyet, Habertürk, Evrensel, Birgün, Cumhuriyet, Fırat Haber Ajansı, Jinnews, ETHA, Mezopotamya Ajansı, Yurt, Yeni Yaşam, NTV, Yeni Asya, Bianet, Halkinsesi.tv, Cnnturk, Tr724, İleri Haber, Siyasi Haber, Alınteri, Kızılbayrak, Sendika.org, Yüksekova Haber, T24, Diken, Gazete Karınca, Gazete Duvar, Haber Sol, El Cezire, BBC, Deutsche Welle, Reuters, AFP)

ÖZET**:**

Tüm dünyada artan ırkçılık, şiddet ve yoksulluğa paralel olarak mültecilere(*) yönelik hak ihlalleri de artmakta ve devletler hak temelli yaklaşımlardan uzaklaşma eğiliminde olduklarından ihlallere yol açan bu sorunların çözümü giderek güçleşmektedir.

Yunanistan'ın en büyük mülteci kampı olan Moria Kampı'nın 9 Eylül'de yanması sonrasında, kampların güvenliği ve mültecilerin durumunda iyileştirmeler beklenirken 23 Eylül'de açıklanan Avrupa Birliği Göç ve İltica Paktı'da göç ve mülteci hareketine devletlerin çıkarlarını önceleyen yaklaşımlar öne çıkmış, açıklanan pakt için "geri gönderme paktı" benzetmesi yapılmıştır.

1951 Cenevre Sözleşmesi, ek protokoller, Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi yanında BM Küresel Göç Sözleşmesindeki hak temelli yaklaşımlar, AB Türkiye arasındaki "Geri Kabul Anlaşması", BMMYK'nın Türkiyedeki faaliyetlerini durdurması ekseninde gelişmelerin ve bu paktın değerlendirilmesi ve uygulamasının yakın takibi bugün hayli önemli görünmektedir.

Türkiye gibi kendi sorunları ve krizleri ile başedemeyen ülkelerdeki yoğun mülteci nüfusun daha büyük sorunlarla başbaşa olduklarını herkes biliyor.

Türkiye'de geçici koruma altındaki kayıtlı Suriyeli sayısı 13 Ocak 2021 tarihi itibarıyla toplam 3 milyon 645 bin 557 kişi. Buna ek olarak 400 bin dolayında diğer ülkelere mensup kayıtlı mülteci ve 1 milyon civarında da kayıtsız mülteci olduğu tahmin edilmektedir.

Suriyeli nüfusun 1 milyon 732 bin 44'ünü (%47,5) 0-18 yaş arası çocuklar oluştururken, 0-18 yaş arası çocukların ve kadınların toplam sayısı ise 2 milyon 583 bin 373 kişi. (%70,9)

Kamplarda(Geçici Barınma Merkezleri) yaşayan Suriyelilerin sayısı ise **13 Ocak 2021 tarihi itibarıyla** 58 bin 752 kişi **olarak açıklanmıştır. Giderek azalan bu sayı; 2019'un başında 143 bin 558 kişi, 2018'in başında ise 228 bin 251 kişiydi. Bugün Suriyelilerin yalnızca %1,6'sı kamplarda yaşıyor.**

Şehirlerde Yaşayan Suriyelilerin Sayısı **13 Ocak 2021 tarihi itibarıyla** 3 milyon 585 bin 17 kişi **(%98,4) olarak açıklanmıştır. Suriyelilerin hangi şehirde yaşayacağına ise Göç İdaresi karar vermektedir. Yoğunlaşan nüfus nedeni ile İstanbul başta olmak üzere bazı büyük şehirler Suriyeli alımına kapatılmış olmasına rağmen istatistiklere göre nüfus artışı devam ediyor.**

Önceki raporumuzda da belirttiğimiz üzere; Kayıtlı Suriyeliler için getirilen Geçici Koruma statüsü ile kimi pozitif imkânlar sunulması halinde dahi, Suriyeli nüfusun eğitim, sağlık, barınma, beslenme, şiddet ve ayrımcılıktan korunma, insanca yaşamaya yeter yeterli gelire sahip olma, adalete erişim gibi temel haklara, temel ihtiyaçlara erişimlerinde yaşadıkları ağır sorunlar, özellikle düzensiz göçmenlerin taşıdıkları ağır riski gözler önüne sermektedir. Tüm bu olumsuzluklara eklenen nefret saldırılarındaki artış, pek çok saldırının ölümle sonuçlanması ve bu olaylarda her kademede failleri koruma davranışının izlenmesi endişeleri artırmaktadır.

Tespitlerimize göre; Yasal statü almış mülteciler dahi yaşadıkları haksızlıklara karşı adli makamlara başvurma konusunda çekinik davranmakta, sınır dışı edilme korkusu ile hak talep etmekten dahi çekinmektedirler. Bu nedenle yaşadıkları pek çok olumsuzluk kayıtlara geçmemekte gizli kalmaktadır.

Yoğunluklu yaşandığı tespit edilen kadına yönelik şiddet, cinsel istismar, çocuklara yönelik hak ihlalleri, emek sömürüsü, ayrımcılık, adalete erişim engeli, çalışma hakkı ihlalleri, adalete erişim engelleri bu nedenle görünür olamamaktadır.

Resmi kuruluşlarda karşılaştıkları ayrımcı yaklaşımlar ve nefret söylemleri yanında dil problemini aşacak imkânların yaratılmaması bu çekiniklikte önemli bir rol oynamaktadır. Siyasi aktörlerin ayrımcı açıklamaları ve medyadaki ayrımcı nefret dili bu çekingenliği büyütmektedir.

Bu büyük engellere rağmen başvuru yapmaya cesaret edilmesi, sorunların ne derece ağır yaşandığının göstergesi olarak görülmelidir.

Derneğimize başvuru yapan mültecilerin çeşitliliği Türkiye'deki mülteci çeşitliliğini göstermektedir.

Nitekim **raporumuzda yer verdiğimiz başvurular yoğunluk sırasına göre; Suriye, Pakistan, Lübnan, Afganistan, İran, Irak, Fas, Filistin, Bangladeş, Suudi Arabistan, Libya, Gambia, Kongo, Kamerun, Rusya, Çin, Türkmenistan , Cezayir, Ürdün, Tunus, Hindistan, Tacikistan, Ukrayna, Venezüella, Almanya, İsveç ve Türkiye olmak üzere 27 ayrı ülke mensubu tarafından yapılmıştır.**

Raporumuzda yer verdiğimiz örneklerden; derneğimize yapılan başvurularda ağırlıklı olarak; Uluslararası koruma talebi, geri gönderme yasağı ihlali, Türkiye'ye sığınma hakkı talebi, işkence ve kötü muamele, geri gönderme merkezlerindeki olumsuz koşullar, kayıp, geçici koruma kimliğine el konulması, vatandaşlık talebi reddi, ikamete bağlı eğitim hakkı ihlali, kimlik belgesinin yenilenmemesine bağlı tedavi hakkı ihlali, sınır dışı tehdidi, haksız sınır dışı ve idari gözetim kararı, işsizlik, yoksulluk ve kamu yardımlarından yaralandırılmama, seyahat hakkı ihlali, şiddet, tehdit, cinsel istismar, çalışma hakkı ihlali, ücretin ödenmemesi başlıkları öne çıkarken,

basın taramasından elde edilen verilerde ağırlıklı olarak; gözaltı, işkence ve kötü muamele, yaşam hakkı ihlalleri, mültecilere dair haber yapan gazeteci ve avukatlara yönelik baskılar öne çıkmaktadır.

Başvurulardan Yola çıkılarak Elde Edebildiğimiz Başlıca hak ihlalleri ve vaka sayıları: (**)	
Haksız gözaltı , tutuklama	16
Adil yargılanma hakkı	2
İşkence, darp, kötü muamele	18
Yaşam hakkı ihlalleri: - Güvenlik Güçlerinin neden olduğu ölümler 6 - umut yolculuklarında yaşamını yitirenler 62 - Nefret saldırılarında yaşamını yitirenler 7 - İş cinayetlerinde yaşamlarını yitirenler	176 Toplam yaşam hakkı ihlali

101	
Nefret saldırılarında yaralananlar	22
Sığınma Hakkı İhlalleri - Uluslararası koruma talepleri 77 - Türkiye'ye sığınma talepleri 19	96 Toplam
Mahkum iade anlaşmasının uygulanmaması	1
Geri Gönderme Yasağı ihlali	16
Geri Gönderme Mrk.lerinin koşullarının kötülüğü	6
Kayıp	3
Geçici Koruma Kimliği alamama	25
Vatandaşlık alamama	2
Eğitim hakkı ihlali	4
Tedavi hakkı ihlali	9
İşsizlik, yoksulluk, kamu yard.dan yararlanamama	10
Çalışma hakkı ihlali- ücret ödenmemesi	10
Seyahat hakkı ihlali	209
Ayrımcılık ,	4
Medyada ayrımcı dil	2
Siyasette ayrımcı dil	2
Dolandırıcılık, tüketici hakları ihlalleri	4
Kadına yönelik Şiddet, Cinsel İstismar	4
Yabancı ülkelerdeki Türkiyeli mültecilerden gelen başvurular	3
Mültecilere ilşkin haber yapan gazetecilere yönelik baskılar- Gözaltı, tutuklama	12
Mültecilere destek veren avukatlara yönelik engellemeler	1
Etkinlik İptali	1
	Toplam 658

(*) Raporumuzda 1951 Cenevre Konvansiyonundaki mülteci tanımında yer alan kriterlere ek ekonomik ve ekolojik nedenlerle ülkelerini terk etmek zorunda kalanlar bakımından da uluslararası alanda mültecilik bir hak olarak tanımlanmaya başlandığından , iç hukuktaki mülteci, şartlı mülteci, sığınmacı, göçmen tanımları yerine bu temel hakka vurgu yapılmak istenmiş ve tümünü kapsayacak şekilde "mülteci" terimi kullanılmıştır. (1951 Cenevre konvansiyonuna göre; *ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu*

ülkenin dışında bulunan kişilerin sığınmacı olma ve mülteci statüsü alma hakkı vardır.)

(**)(Raporumuz 2020 yılı ilk 9 ayında İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'ne yapılan başvurular yanında, bu süre içinde basına yansıyan haberlerin taranmasından elde edilen bilgileri ve olayları da içermektedir.

Basın taraması yapılırken TİHV dökümantasyon biriminin, Vatan, Milliyet, Hürriyet, Habertürk, Evrensel, Birgün, Cumhuriyet, Fırat Haber Ajansı, Jinnews, ETHA, Mezopotamya Ajansı, Yurt, Yeni Yaşam, NTV, Yeni Asya, Bianet, Halkinsesi.tv, Cnnturk, Tr724, İleri Haber, Siyasi Haber, Alınteri, Kızılbayrak, Sendika.org, Yüksekova Haber, T24, Diken, Gazete Karınca, Gazete Duvar, Haber Sol, El Cezire, BBC, Deutsche Welle, Reuters, AFP. yi her gün düzenli olarak tarayarak elde ettikleri bilgileri kendilerine yansıyan bilgilerle birleştirerek hazırladığı günlük ihlal raporlarından özellikle yararlanılmıştır.)

GİRİŞ :

Resmi ağızlardan yapılan açıklamalara göre; Türkiye'de geçici koruma altındaki kayıtlı Suriyeli sayısı 13 Ocak 2021 tarihi itibarıyla toplam 3 milyon 645 bin 557 kişi oldu. Buna ek olarak 400 bin dolayında diğer ülkelere mensup kayıtlı mülteci ve 1 milyon civarında da kayıtsız mülteci olduğu tahmin edilmektedir.

Kayıtlı Suriyeli nüfusun 1 milyon 732 bin 44'ünü (%47,5) 0-18 yaş arası çocuklar oluştururken, 0-18 yaş arası çocukların ve kadınların toplam sayısı 2 milyon 583 bin 373 kişi (%70,9), **15-24 yaş aralığındaki genç nüfus ise 788 bin 903 kişidir.**

Son yıllarda resmi istatistiklerin açıklanmasında yaşanan düzensizlikler bir yana bırakılırsa, daha çok kayıtlı Suriyelilere dair bilgi paylaşımı yapılmakta, Suriyeliler dışındakilerin yaşadıkları sorunlar bu nedenle arka planda kalmaktadır denilebilir.

Ancak, Geçici Koruma adı altında kimi pozitif ayrıcalıklar sunulduğu düşünülen Suriyeli nüfusun eğitim, sağlık, barınma, beslenme, yeterli gelir gibi temel haklara, temel ihtiyaçlara erişimlerinde dahi yaşanan ağır sorunlar özellikle düzensiz göçmenlerin taşıdıkları ağır riski gözler önüne sermektedir. Tüm bu olumsuzluklara eklenen nefret saldırılarındaki artış, pek çok saldırının ölümle sonuçlanması ve bu olaylarda her kademede failleri koruma davranışının izlenmesi endişeleri artırmaktadır.

ÖNE ÇIKAN SORUNLARA KISA BİR BAKIŞ

Eğitim Hakkı:

Kayıtlı Suriyelilerin 1 milyon 732 bin 044'ünü (%47,5) oluşturan 0-18 yaş arası çocuklar için eğitim hakkına erişim kilit önem taşımaktadır.

2016 yılında yapılan düzenleme ile temel eğitimin Suriyeli çocuklar için de zorunlu hale getirilmesinin olumlu etkisi yadsınamazsa da bu olumlu etkinin kâğıt üzerinde kalmaması için gereken düzenlemelerin yapılmadığını gösteren pek çok anlatı bulunmaktadır.

Pandemi nedeniyle uygulanan uzaktan eğitimde internet ve teknolojik imkanların yetersizliği ve genel işsizliğin mülteci çocukların daha fazla çalışmasına neden olmasına bağlı sorunlar yanında; önemli orandaki mülteci nüfusun kayıtlı olduğu il dışında ikamet ediyor olması nedeni ile çocukların okula kaydında yaşanan ciddi sorunlar, okullarda Suriyeliler için ayrı sınıflar açılarak çocukların diğerlerinden tecrit edilmesi, mültecilere ama özellikle Suriyeli öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik ayrımcı uygulama ve söylemlerin giderek artması, ortaokuldan başlayarak okullaşma oranının hızla düşüş göstermesi, üniversitede okuyan mülteci kadınların neredeyse yok denecek noktada olması sorunun boyutunu gözler önüne sermektedir.

Sağlık Hakkı:

Mültecilerin kayıtlı olmamaları, kimliklerinin iptal edilmesi yahut kayıtlı oldukları il dışında yaşıyor olmaları sağlık hakkına erişimi de imkânsız kılmaktadır. Acil durumlarda dahi, sağlık hizmeti veren personel kaydı olmayan hastaları ihbara zorlanmaktadır. Tespit edilmeleri halinde sınırdışı edilme tehlikesi söz konusu olduğundan ciddi rahatsızlıkları olan mülteciler dahi hastanelere gitmek istememektedirler. Bu durum merdiven altı sağlık kuruluşlarına yönlenmelerine ve niteliksiz sağlık hizmetine mecbur kalmalarına yol açmaktadır.

Pandemi, yaşanan tüm sorunlarda olduğu gibi sağlık hakkına erişimde de yaşanan sorunların artmasına neden olmaya devam etmektedir. Salgına karşı alınan önlemlerin yetersizliği mültecileri ciddi sorunlarla baş başa bırakmaktadır.

16 Kasım 2020 tarihli M.Ajansın haberi yetkililerin soruna yaklaşımına dair önemli veriler içermektedir. Habere göre; "*Mersin'de Suriyeli mültecilerin yaşadığı çadır kente kurulan gezici sağlık konteynerleri, kapısı hiç açılmadan "ihtiyacınız yok" denilerek kaldırıldı. Kampta yaşayan mülteciler, yaşadıkları çadırların kenarlarında çukurlar kazarak, ihtiyaçlarını giderirken, Çadır kampta bırakılan banyo, tuvalet ve çamaşırhanenin bulunduğu 2 konteyner ise hala kilitli bir şekilde bulunuyor.. Kampta yaşayan Suriyeli mülteciler bugüne kadar sağlık konteynerlerinden hiç sağlık hizmeti alamadıklarını, 2 ay önce valilikten bir defalığa mahsus İçinde küçük bir kutu dezenfektan, sabun, mintak ve kişi başı bir maske vardı bulunan yardım paketi dışında 5 aydır kamplarına yönelik hiçbir yardımın yapılmadığını, pandemiden kaynaklı olarak sağlık kontrollerinin de yapılmadığını belirtiyorlar. Koronavirüsten korunmak için kamp dışına çıkamadıklarını dile getiren mülteciler, korumasız bir şekilde yaşamlarını sürdürdüklerini ve Virüsten korunmak için kampta sadece Türkçe ve Arapça bilgilendirme yazısı yer alırken Kürtçeye yer verilmediğine dikkati çekti.*"

Genç Nüfusun ihtiyaçları:

15-24 yaş aralığındaki 788 bin 903 kişilik genç nüfusa yönelik imkan ve politikaların yetersizliği özel bir sorun olarak tartışılmalıdır.

Eğitim ve iş imkanlarından yoksun genç nüfus, Türkiye'de kendisine bir gelecek göremediğinden Avrupa ülkelerinde şansını denemek istemekte ve bulabildiği her yolla Avrupa'ya geçmeye çabalamaktadır.

Kadın ve çocuklara yönelik istismar ve şiddet olayları:

Özellikle Pandemi sürecinde artan işsizlik, hastalık riskinin yarattığı gergin ruh hali, eve kapanmanın yarattığı atmosferde kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve sömürünün arttığına dair tespitler mülteci kadın ve çocukların bu hak ihlallerine karşı korunmasına yarar acil önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Geçici Barınma Merkezlerinin Kapasite ve imkan Sorunu:

Keçici barınma merkezlerinde insanca yaşama olanaklarının bulunmadığı itirazlarına çözüm üretilmesi beklenirken, böylesine zor bir süreçte Geçici Barınma Merkezlerinde kalan Suriyelilerin sayısının son 3 yılda 228 binden 60 bine gerilemesi, mültecilere yönelik koruma mekanizmalarında ihtiyacın tersine gelişmeyi göstermektedir.

Devletin barınma ve insanca yaşama imkanı sunamadığı mülteciler iş bulma ve yaşam kurma umudu ile büyük şehirlere yönelmek zorunda kalıyorlar. En yüksek mülteci nüfusu barındıran şehir İstanbul'da yeni mülteci alımına kapalı olduğu halde Eylül ayında 510 bin 341 olan Suriyeli mülteci sayısı 13 Ocak itibari ile 519 bin 171'e yükselmiş bulunuyor. Mülteci sayısı ile İstanbul, nüfusa oranı bakımından % 74.2 ile Kilis öne çıkarken, mülteci yoğunluğu ile paralel bir seyirde sorunların tırmandığına, özellikle nefret saldırılarının artışına da tanık olunmaktadır.

Çalışma Hakkı, Yoksulluk:

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 31 Mart 2019 tarihinde yaptığı açıklamada 4 milyon Suriyeli mülteci içinde Türkiye'de çalışma izni verilen Suriyeli sayısının 31 bin 185 kişi olduğu belirtmiştir.

Eğitim ve sağlıkta yaşanan sorunların daha da derinleşmesi ve yoksulluk, çalışma izni sağlanmadığından iş güvenliği ve yasal haklardan, sendikalaşmaktan yoksun kayıt dışı çalışmaya mecbur kalan mültecilerin ağır emek sömürüsüne rıza göstermesine neden olmaktadır.

AB ile Türkiye arasındaki Geri Kabul Anlaşmasının sonuçları:

18 Mart 2016 tarihinde Türkiye ile AB arasında düzensiz göçün önlenmesi adına yapılan Geri Kabul Anlaşması çerçevesinde 20 Mart 2016 tarihinden itibaren Türkiye, kendi toprakları üzerinden Ege'deki Yunan adalarına geçen bütün düzensiz göçmenleri geri almayı kabul etmiştir. Yunanistan yetkilileri 2020 sonuna kadar 10 bin mültecinin Türkiye'ye iade edileceğini açıklamıştır.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ise 3 Mart 2020 günü yaptığı açıklamada Edirne üzerinden Türkiye'den ayrılan göçmen sayısının 130 bin 469 olduğunu açıklamıştır.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye'deki Faaliyetini Durdurması yasadışı geçişlerin artmasına neden oldu:

Geri kabul anlaşması yanında Geçici koruma statüsü tanınan Suriyeliler için uluslararası koruma yolunun kapatılması, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR), 10 EYLÜL 2018 tarihi itibariyle Türkiye'de kayıt alma ve mülteci statüsü belirleme işlemlerini sonlandırması ve bu görevi Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu uyarınca görevlendirilen ulusal makam olarak Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM)ne bırakması sorunu daha da büyütmekten başka bir işe yaramamıştır.

GİGM'in bu işlemleri yürütmesi sırasında yaşanan ciddi sorunlar Türkiye'deki mülteciler bakımından başka ülkelere gitme hayalini yasadışı yollardan gerçekleştirmeyi zorunlu hale getirmiştir. Bunun örneklerini 28 Şubat 2020 tarihinde mültecilerin Avrupa'ya geçme umudu ile Edirne sınır kapılarındaki yığılması ile gördük, Akdeniz ve Ege'den Avrupa'ya ölümle sonuçlanan umut yolculuklarında görmeye devam ediyoruz.

UNHCR raporuna göre 2018 yılında her gün ortalama altı kişi Akdeniz'i geçmeye çalışırken hayatını kaybetmesine rağmen bu yol mülteciler tarafından denenmeye devam edilmektedir.

Geri Gönderme Yasağı İhlalleri:

Umudu tükenenler savaşın esir aldığı ülkelerine geri dönmek zorunda kalmaktadırlar. 2019 yılının başından 20 Temmuz'a dek 43 bin kişinin sınır dışı edildiğini ve yılsonuna dek ortalama 80 bin göçmenin sınır dışı edilmiş olacağını belirten İçişleri **Bakanı Süleyman Soylu 15 Ekim 2020 tarihinde yaptığı açıklamada, ülkesine dönen Suriyeli sayısının 414 bin 61 olduğu belirtmiştir. Bu geri dönenlerden kaçının açıkça sınır dışı edildiği açıklamada yer almamaktadır. Ancak savaş bölgesine ne gönüllü ne de sınır dışı anlamında geri dönüşlerin kabul edilemeyeceği, her halükarda bu dönüşlerin zor içerdiği, bu durumun temel bir hak olan iltica hakkı ve seyahat özgürlüğünü de aşar şekilde mültecilerin yaşam hakkını ilgilendirdiği, geri gönderme yasağı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği bilinmelidir.**

1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve 1967 Ek Protokolü'ne taraf bir ülke olarak Türkiye, bu Sözleşme ve Protokollerden kaynaklanan sorumluluğunu Anayasanın 90 . maddesini de hatırlayarak yerine getirmekle mükelleftir. İşaret edilen düzenlemeler "mültecilerin ırk, din, sosyal gruba tabiiyeti, siyasi fikirleri nedeniyle ülkesine döndüğünde hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacaksa, sözleşmeye taraf devletler hiçbir suretle mültecileri geri gönderemez veya iade edemez." Demektedir ve bu düzenleme 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 4. maddesinde de "Geri Gönderme Yasağı" başlığı altında tanımlanmaktadır. Ek olarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Ek 4 numaralı Protokol yabancıların toplu halde sınır dışı edilmesini yasaklamaktadır.

Hukuki dayanaktan yoksun geri gönderme / sınır dışı kararları, bu kararlara karşı hukuki yollara erişimde yaşanan ciddi sorunlar, İdari gözetim kararları ile mültecilere suçlu muamelesi yapılması, Mültecilerin bir yıl boyunca tutulabilecekleri Geri Gönderme Merkezlerindeki (GGM) insani olmayan koşullar, GGM lerde tutulanlara kötü muamelede bulunulduğuna dair yaygın iddialar, her bir başlık ayrı ayrı tartışılması çözüm üretilmesi gereken sorunları işaret etmektedir.

Küçük bir gruba vatandaşlık verilerek mültecilerin sorunları göz ardı ediliyor:

Bir kısım mülteciye vatandaşlık verilmesi ile tepkilerin yatıştırılamayacağı malumsa da yine İçişleri Bakanlığı *30 Aralık 2019 tarihi itibarıyla* 110 bin Türk vatandaşlığı verilen Suriyeli olduğunu açıklamıştır.

Adalete erişim:

Adalete erişimdeki problemler başlı başına yaşanan sorunları ağırlaştırmaktadır. Dil problemi ve avukata erişimde yaşanan sorunlar, haksız sınır dışı kararlarına, kadına yönelik şiddete, çalışma hakkı ihlallerine, nefret saldırılarına ve genel olarak yaşanan haksızlıklara karşı hukuki mücadeleyi imkânsız kılmaktadır.

Kayıtlı, hatta vatandaşlık almış yabancılar bakımından dahi bu sorunların aşılması yasal hakların kağıt üzerinden kurtarılması ihtiyacı önemini korumaktadır.

Örneğin; Anayasa 48 . maddesinde "Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir." Diyerek ülkede yaşayanlar arasında ayrım gözetmediği halde**, İHEB, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1951 Cenevre sözleşmesi yabancılar için de çalışmayı temel bir hak olarak düzenlemiş olmasına rağmen Türkiye'de kayıtlı yaklaşık 4 milyon Suriyeli mülteciden sadece 31 bin 185 ine bu imkân verilmiştir. Bu kişilerin de bir sorun yaşadıklarında mahkemeye gitmeleri çoğu kere dil sorunu, bilgi eksiği, parasal nedenlerle mümkün olamamaktadır. Kayıt dışı çalışanlar için bu durum tamamen işverenin insafına terk edilmeleri demektir.**

Yine kadına yönelik şiddetin önlenmesinde **ayrım gözetmeksizin tüm kadınların 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Kanunu ile Ev İçi Şiddetin Önlenmesine Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)nden yararlanması bir hak olarak ifade edilmiş olsa da mülteci kadınlar önlerindeki engelleri aşıp bu kanundan yararlanamamaktadırlar.**

Ayrımcılık ve Nefret saldırıları:

Aşağıda örneklerini paylaşacağımız, genel olarak yabancılara, özel olarak Suriyelilere yönelik ayrımcı söylem ve eylemler çoğu kere nefret saldırılarına dönüşmekte ve mültecilerin yaşam haklarını tehdit etmektedir.

Nefret söylemlerinin artmasında, toplumda kabul görmesinde, ırkçı pratiğin örgütlenmesinde, linç saldırılarında ; iktidarın mültecileri araçsallaştıran yaklaşımlarının, mültecilere misafir nitelemesi yapılmasının, işsizlik ve yoksulluk gibi temel meselelerde mültecilerin sorumlu gösterilmesinin, siyasi aktörlerin ve medyanın nefret söylemlerini yaygın olarak kullanmasının motivasyon kaynağı olduğu görülmektedir.

Ayrımcılık ve nefret saldırılarında failleri koruyucu yaklaşımların da bu saldırıların artmasına neden olduğu bilinmektedir.

Bu durum mültecilerin yaşanan hak ihlallerini bildirme, hak talebinde bulunma davranışından kaçınmasına neden olmaktadır. Sonuçta da yaşanan sorunların gerçek boyutunu ortaya koyabilecek çalışmalar mümkün olamamaktadır.

Kendi dillerinde ulaşılabilir danışma merkezlerinin yokluğu da mültecileri kendi içlerine hapsetmekte savunmasız bırakmaktadır.

DERNEĞİMİZ İSTANBUL ŞUBESİNE 1 OCAK- 31 ARALIK 2020 ARALIĞINDA YAPILAN BAŞVURU ÖZETLERİ

Sığınma Hakkına Yönelik İhlaller

A -Başka bir ülkeye sığınma/ Uluslararası Koruma Hakkından yararlanamama:

- 02.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H. M(Suriye):
  "2014 yılında Kobani'den Türkiye'ye geldim. Ailemle birlikte göç etmek zorunda kaldık. Oradaki evimiz ve arsalarımız yıkıldı. Önce Nizip, ardından İstanbul'a geldim. İnşaatlarda amelelik yaptım. Lakin kışın, iş sezonu kapanınca artık geçimimi sağlayamaz hale geldim. 3 çocuğumla Gebze'de ikamet ediyorum. Ailecek beş kişiyiz. Zor zamanlar geçiriyoruz. Türkiye'den ayrılmak ve çalışmak amaçlı Avrupa'ya göç etmek istiyoruz. Lakin bu isteğimiz, kanunlara aykırı olduğu gerekçesiyle reddediliyor. Çok mağduruz, bu sorunun çözülmesini ve özgür biçimde seyahat etme imkânının sağlanmasını istiyorum. Benim için ülke fark etmiyor, yeter ki Avrupa'da bir ülkede insancıl şartlarda yaşamak istiyorum. Başka bir ülkeye gitmem için yardım edin."

- 02.01.2019 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan F. A(Suriye**)**
  "2012 yılından bu yana Türkiye'de ikamet etmekteyim. Eşimle beraber kalıyoruz. İki oğlum da bizimle ve evliler. Çok büyük sağlık sorunlarım var. Kalp krizi geçirdim, şeker ve tansiyon hastasıyım. Aile olarak 23 kişi aynı evde kalıyoruz. Sağlık şartları açısından çok kötü şartlarda yaşıyoruz. Aynı evde kalmamız sağlık açısından çok tehlikeli olmasına rağmen şartlar ayrı eve çıkmayı karşılamıyor. Hepimiz işsiziz. Çoluk çocuk perişan durumda. Hiçbir devlet kademesinden yardım alamıyoruz. Bu sebeple sıkıntılar yaşıyoruz. Komşularımız şikâyetçi, kimse ev vermiyor, iş vermiyor.

  Hastalığımla mücadeleyi yurt dışında yerine getirmek istiyorum. Yurt dışında yaşayıp (Avrupa) orada çalışmak ve ailenin geri kalanına bakmak istiyorum, yardımınızı istiyorum"

- 07.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve aile bireyleri için yazılı başvuruda bulunan A. J. (Suriye): **"5 sene önce (2014) Suriye'den Türkiye'ye geldik. 11 yaşında bir oğlum Suriye'de bombalamada öldü. 7 çocuğum ve eşimle birlikte geldik. Suriye'deyken tutuklandım, 15 gün tutuklu kaldım. Babam daha önce Suriye ordusunda komutandı. Şu anda babam, ailem, kardeşlerim hepimiz Türkiye'deyiz. Suriye'ye dönsek can güvenliğimiz yok. Babam, yaşlı ve çok hasta. Suriye'de doktor olarak çalışıyordum. Ama Türkiye'ye gelirken tüm belgelerim, diplomalarım Suriye'de kaldı. Evimiz bombalandığı için hiçbir evrakımızı yanımıza alamadık. Bunun için de burada çalışamıyorum. İşsizim. Evde sadece bir kızım çalışıyor ve geçinemiyoruz. Avrupa'da başka bir ülkeye gidip çalışmak ve hayatımızı düzene sokmak istiyoruz. Kardeşlerim ve onların aileleri ile birlikte 30 kişiyiz. Avrupa'da başka bir ülkeye gitmek için yardımınızı istiyorum"**

- **21.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. A. (Lübnan)**:"Ben Lübnanlıyım ve eşcinselim. Lübnan ordusunda asker olan abim benim eşcinsel olduğumu öğrenince aile şerefimiz lekelendi diye beni öldürmek istedi. Abimin eşi, yani yengem kaçmam için bana yardım etti. Bilet paramı verdi. Ben de kaçıp Türkiye'ye geldim. 3 Eylül'de, yani daha iki hafta önce geldim. İl Göç İdaresine gittim. Neden ikamet istediğimi sordular, LGBTİ olduğum için Lübnan'da hayati tehlikem var dedim. Ama böyle bir gerekçeyi kabul etmiyoruz diye başvurumu kabul etmediler. Bu yılın Mart ayında diğer abimin eşi ve yeğenim Türkiye'ye turist vizesi ile gelmişti. Bu yengenim eşi yani büyük abim öldüğü için ikisi yalnız yaşıyor. Şimdi onların yanında kalıyorum. Ama ikametim olmadığı için çalışamıyorum ve her an yakalanıp deport edilebilirim. Lübnan'da beni öldürmek isteyen abim Hizbullah'ı desteklediği için onlara haber vermiş. İstanbul'da da Hizbullahçı gençler beni bulmak için arıyorlar. Buraya geldikten sonra da ailemden tehdit mesajları almaya devam ettim. Çalışmak zorundayım, param yok, ikamet belgem yok. İstanbul İl Göç kabul etmeyince Sakarya'ya gittim. Oradakiler de pasaportu yüzüme fırlatıp beni kovdular, başvurumu kabul etmediler. Yanında kaldığım yengem eşcinsel olduğumu bilmiyor. İkamet almama yardın edin. Lübnan'a dönemem, beni öldürecekler. Uluslararası korumaya ihtiyacım var"

- **01.10.2020 ve** 02.10.2020 tarihlerinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan İ. N.: Mağdurlar Tatar G. R. ve Başkurt B. N. (Rusya vatandaşları) ve 4 çocukları için, uluslararsı koruma talebinde bulunmuş, Hatay Geri Göndeme Merkezinin olumsuz koşullarından şikayetle sınırdışı kararının kaldırılmasını istemiştir. **"Merhaba. Hatay şehrinde insan haklarının ağır bir ihlali olduğu için başvuruyorum. G. R. ve B. N. Rusya vatandaşları. Hatay İl Göç İdaresi Geri Gönderme Merkezinde tutuluyorlar, onlara herhangi bir devlet avukatı veya devlet tercümanı vermiyorlar. İdare çalışanları çok kaba davranıyorlar. Ahlaki baskı var. Bazı Rus vatandaşlarına yasal hakları olduğu halde siyasi sığınma hakkı verilmemektedir. Bu kurumun koşullarını görmeyi talep edin. Gerekli kurumlara yazın. Teşekkürler. 01.10.2020" "Bu hapishanede biri Tatar diğeri Başkurt olmak üzere iki Rusya vatandaşı var. G. R. bir çocuğu B.N. üç çocuğu var. B.N. Rusya'da aranıyor ve Rusya'ya sınır dışı edilebiliyor, o bir Müslüman. Orada öldürülecek ya da en azından hapse girecek. Siyasi sığınma hakkı almalarına yardımcı olun. Lütfen yardım edin. Teşekkürler. 02.10.2020" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 25.11.2020 tarihinde gelerek başvuruda bulunan Irak vatandaşı M. A. A ve 4 ü çocuk 5 aile ferdi (Irak) , **can güvenlikleri tehlikede olduğu için kaçarak Türkiye'ye geldiklerini ancak kendilerini tehdit edenlerin burada da izlerini bulduğu için başka bir ülkeye sığınabilmek için yardım istediklerini belirtmişlerdir.**

- 25.11.2020 tarihinde gelerek başvuruda bulunan Irak vatandaşı M. A. A. Al-A ve **4 ü çocuk 6 aile ferdi can güvenlikleri tehlikede olduğu için kaçarak Türkiye'ye geldiklerini ancak kendilerini tehdit edenlerin burada da izlerini bulduğu için başka bir ülkeye sığınabilmek için yardım istediklerini belirtmişlerdir.**

B- Türkiye'ye Sığınma Talepleri

- 07.01.2019 tarihinde derneğimize gönderdiği iki e-mail yoluyla başvuruda bulunan M.K (Fas) :

"Good morning, **I am a plastic artist, And I am subject to the pursuits and harassment, incitement to discrimination and hate, and persecution in my country and I want to apply for asylum in Turkey.** **I would like to ask you, please, if your respectable association can provide support, advice, escort to me and help me to apply for asylum in your country.** **Thanking you already for your interest for my case,** **and I ask you to accept my consideration and my sincere greetings."** **"Hello,** **I wanted to thank you very much for your message and for your kind attention.** **My name is M. K I have 57 years I am plastic artist and I am from Morocco, I am in my country now, And I want to come to Turkey to apply for asylum as soon as possible. I have never applied to any organization for asylum in Turkey.** **I wanted to make sure before I came to Turkey from an organization that will helps me over there."**	**"Günaydın,** **Ben bir plastik sanatçısıyım ve ülkemde takip ve tacize, ayrımcılığa ve nefrete kışkırtmaya ve zulme maruz kalıyorum ve Türkiye'ye sığınma başvurusunda bulunmak istiyorum.** **Size, lütfen, saygın derneğinizin ülkenize sığınma başvurusunda bulunmamda bana yardım edip edemeyeceğini sormak istiyorum.** **Davamla ilgilendiğiniz için şimdiden teşekkür ederim.** **ve sizden ilgimi ve içten selamlarımı kabul etmenizi rica ediyorum. "** **"Merhaba,** **Mesajınız ve ilginiz için çok teşekkür etmek istedim.** **Benim adım M.K. 57 yıldır plastik sanatçısıyım ve Faslıyım, şimdi ülkemdeyim ve bir an önce sığınma başvurusu yapmak için Türkiye'ye gelmek istiyorum. Türkiye'de hiçbir sığınma kuruluşuna başvurmadım.** **Orada bana yardımcı olacak bir organizasyondan Türkiye'ye gelmeden önce emin olmak istedim."**

- 09.01.2020 tarihinde derneğimize gelen M. A(Suudi Arabistan), Arapça olarak yazılı ve İngilizce olarak sözlü yaptığı başvuruda;

Suudi Arabistan'lı olduğunu, oradan gittiği Kuveyt'ten bugün Türkiye'ye giriş yaptığını söyledi. Burada kalacak yeri ve çok az parası (150-200 TL) olduğunu, kendi ülkesinde yaşama koşullarının olmadığını, dönerse ya hapse gireceğini ya da öldürülebileceğini, Suudi Arabistan'da, daha önce evli olduğunu ve bir çocuk sahibi olduğunu, Suudi Arabistan'ın Libya'ya asker göndermesi esnasında kendisinin de askere katılması ve orada yaralanması dolayısıyla gazi maaşı bağlandığını, ancak maaşının az olması dolayısıyla isyan etmesi sonrası tüm haklarının elinden alındığını söyledi. Boşanmaması durumunda eşinin ve çocuğunun da tüm haklarının ellerinden alınacağının söylenmesi nedeniyle boşanmak zorunda kaldığını ve artık orada kalma koşullarının ortadan kalkmasıyla önce Kuveyt'e oradan Türkiye'ye geldiğini söyledi. Burada kalmak için bizden yardım talep ettiğini beyan etti.

- 18.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. M (Pakistan):
  "Evlendiğinden bu yana eşinden şiddet görüyordu. Aynı zamanda 3 çocuğu da şiddet görüyordu. Buna dayanamayan ablam A. H. S. bir hafta önce çocuklarıyla birlikte Türkiye'ye geldi. Can güvenliği olmadığı için iltica etmek Türkiye'de kalmak istiyor. Ablamın ve çocuklarının iltica etmesi için bize yol göstermenizi istiyoruz"

- 04.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek İngilizce olarak hazırladığı bir dilekçe ile yazılı başvuruda bulunan M. S.'nin (Afganistan)sözlü anlatımında:
  2017 yılında Suudi Arabistan istihbaratı tarafından arkadaşı ile birlikte gözaltına alınmış ve kötü muamele görmüş. İşkence izleri ayaklarda pranga izleri ve ellerindeki titreme hala devam ediyor. 2 yıl cezaevinde çok kötü muamele gördükten sonra tahliye edilip hiç yaşamadığı, ancak Afganistan uyruklu olmasından dolayı, Afganistan'a deport edilmiş. Afganistan'da terörist muamelesi görmüş ve orada yabancı gibi hissediyormuş. Böylelikle Türkiye'ye gelmiş ve okul okumaya başlamış.

  Süresi dolduğunda Afganistan'a dönmek istemiyor, orada öldürüleceğini düşünüyor. Gördüğü kötü muamele ile ilgili Suudi Arabistan hükümetine dava açmak istese de ailesinin kaçırılıp kötü muameleye maruz kalacaklarını düşündüğünden ne yapacağını bilmiyor ve hukuki bakımdan neler yapılabilir diye soruyor. İddiaları araştırıldıktan sonra kendisine, bu konudaki başvurusu ile alakalı olarak sunmuş olduğu evraklarla birlikte, başvurduğuna dair bir belge verilmesini talep ediyor.

- 09.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan G. A(Libya):

"I am Libyan woman seeking protection foer me and my children. I was kidnapped and tortured, beaten, electrituted, burned with cigarettes, stapped with knifes and poisened. They also molested me under torture. You my ask why all this happened. İt started with someone hakking my facebook acount stealing my photos and personal information, then blackmailed me into sending more photos. Taht was the "crime" the did all this for and it wasn't even my fault. After 10 days under torture I escaped,	**"Ben ve çocuklarım için koruma arayan Libyalı bir kadınım. Kaçırıldım ve işkence edildim, dövüldüm, elektrikle dövüldüm, sigarayla yakıldım, bıçakla durduruldum ve zehirlendim. Beni işkence altında da taciz ettiler. Tüm bunların neden olduğunu soruyorum. Facebook hesabıma birinin fotoğraflarımı ve kişisel bilgilerimi çalmasıyla başladı, sonra bana daha fazla fotoğraf göndermem için şantaj yaptı. Taht tüm bunları yaptığı için "suç" idi ve bu benim hatam bile değildi. 10 gün işkence gördükten**

but unfortunately they managed to catch me and bring me back the second day. Because they are militias and they have power and weapons, also two of my brothers are related to İSİS. They also told people that I am mentaly ill. They told people I am possessed! **So that they can keep me prisoned for 5 monthes. I saw all kinds of mental and physical torture, İncluding taking my son away from me. I didn't see him for two years. They also tortured my daughter and bit her and told my children all bad things about me. After 5 months of prison and torture I ascaped, I jumped from the 3rd floor and I broke my back after all the suffering. I went to the hospital and to the poliçe and I filed a lawsuit. But no one could protect me from my crazy brothers. Because until today they are still trying to kill me and trying to take my daughter away from me like they took my son who was only 10 years old when they took him.** **Now I am here in Turkey İstanbul and I am afraid form y life and for my daughter is life. Because my familya re still after me sending me threats of killing here in Turkey. And I have no one to help me and my daughter but God…** **So please "to whome it may concern" help us"**	**sonra kaçtım ama ne yazık ki beni yakalayıp ikinci gün geri getirdiler. Milis oldukları, güçleri ve silahları oldukları için iki kardeşim de İSİS ile akraba. Ayrıca insanlara akıl hastası olduğumu söylediler.** **Beni 5 ay hapiste tutsunlar diye oğlumu elimden almak dâhil her türlü zihinsel ve fiziksel işkenceyi gördüm. Onu iki yıldır görmedim. Ayrıca kızıma işkence edip ısırdılar ve çocuklarıma benim hakkımda kötü şeyler anlattılar. 5 ay hapis ve işkenceden sonra çıktım, 3. kattan atladım ve tüm acılardan sonra sırtımı kırdım. Hastaneye ve polise gittim ve dava açtım. Ama kimse beni çılgın kardeşlerimden koruyamaz. Çünkü bugüne kadar beni öldürmeye çalışıyorlar ve sadece 10 yaşındaki oğlumu götürdükleri gibi kızımı da benden almaya çalışıyorlar.** **Şimdi burada Türkiye İstanbul'dayım ve hayattan korkuyorum ve kızım için. Çünkü ailem hala beni burada Türkiye'de öldürme tehditleri yolluyor. Ve bana ve kızıma Tanrı dışında yardım edecek kimsem yok... Bu yüzden yetkililer lütfen yardım edin. "**

- 16.20.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve ailesi için yazılı başvuruda bulunan C: **"Adım C. ((Çin- Uygur Türkü).Uygur bölgesi Gulca İli Korgas ilçesinden.20.12.2011 tarihinde Türkiye'ye okuma amacıyla geldim. 2012 Eylül İstanbul Ticaret Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazandım. Annem S. T. Korgas Sanayi ve Ticaret bakanlığında çalışıyordu.2013 Mart'ta senelik iznini alarak Türkiye'ye Turizm grubu ile birlikte beni ziyaret etme amacıyla gelmişti. Babam Korgas Çevre Koruma Bakanlığında çalışıyordu. Ben en son 13 Ocak 2018'da ailemle görüştüm. Sonra Uygur bölgesindeki olaylardan dolayı ailemle ve akrabalarımla iletişimim kesildi.** Memlekettekilerin yurtdışındaki akrabalarla iletişime geçmesinin sıkıntı yaratacağını duymuştum, ondan dolayı ben de aileme fazla sıkıntı yaşatmayım diye iletişime geçmedim.Yakında aldığım ailemle ilgili habere göre, 2018'in başında anne babam ve kardeşimi benim Türkiye'de okuduğumdan dolayı "teknik eğitim" adı altındaki toplama kampına almışlar. (Babam ve Annem üniversite mezunu, 30senelik memur, emekli olmak üzere, kardeşim de üniversite mezunu,

yeni üniversiteyi bitirmiş biri, üçünün de teknik eğitime ihtiyacı yok) 2019'un sonunda kardeşim ve babamı bırakmışlar (babam ağır hastaymış, sağlık durumu yerinde değilmiş, kardeşim nezaret durumundaymış, durumu belli değil), ancak annemi 2013'te beni ziyaret etme amacıyla Türkiye'ye geldiğinden dolayı 5 senelik hapis cezasına mahkûm etmişler. Bir Ananın yurtdışında okuyan oğlunu ziyaret etmesi dünyanın hangi yerinde suç olarak nitelendirilmiş? Çin devleti defalarca Çin'de insan hakları ihlali yok diye hitap ediyor, ancak bir annenin oğlunu ziyaret etmesinden dolayı hapse atılması insan hakları ihlali değil de nedir? Annemin birlikte geldiği seyahat grubu içerisinde Çinliler de vardı, grup başkanı da Çinliydi. Onunla birlikte gelen Çinlileri de hapse mahkûm etmiş midirler? Çin devleti Türkiye'ye gelmeyi suç olarak nitelendiriyorsa her gün binlerce Çinli Türkiye'ye ziyarete geliyor, onları neden hapse, toplama kamplarına atmıyor? Ben dünyadan adalet talep ediyorum. 25 Aralık2019'da Çin'in İstanbul'daki başkonsolosluğuna beni ailemle telefonda olsa dahi görüştürmeleri için gittim, içeri almadılar. 25 Aralık'tan beri mail attım ve defalarca aradım, ancak bekle dedi, biz de haber bekliyoruz demekten başka bir sonuç alamadım. Bu hususta dolayı Çin konsolosluğunu Çin dışişleri bakanlığına benim çok basit bir talebimle ilgilenmediğinden dolayı şikâyet maili attım, ama yine yanıt yok. Ben insaniyet âleminden, dünya ülkelerinden, BM, uluslararası insan hakları örgütlerinden Annem ve Annem gibi memleketimizde suçsuz yere hapis edilmiş, tutuklanmış, insan hakları ihlaline maruz kalmış insanlarımızın sesi olmasını rica ediyorum. Ben Çin hükümetinden Annem ve Annem gibi suçsuz yere hapis edilmiş insanların serbest bırakmasını talep ediyorum. Toplama kamplarını kapatmasını, ailelere zarar verilmesini durdurmasını talep ediyorum"

- 16.06.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. H: **" Ben M. H. (Türkmenistan). 12 yıl önce ben İstanbul'a gelmiştim. Bir ailede çocuk bakıcılığı yaptım. Çalıştığım aile, vize uzatmayı yapacağım diye söz vermişlerdi ama yapmadıkları için işten ayrıldım. Pasaportumu bana vermediler. Ayrıldıktan 4,5 yıl sonra ancak alabildim ellerinden. Rusça bildiğim için otelde çalışmaya başladım. Bugüne kadar da farklı otellerde çalışmaya devam ediyorum. Otelde bir avukatla görüştüm ama o bana, aradan 12 yıl geçtiği için vize alamayacağımı söyledi. Ben artık Türkiye'ye yerleşmeyi düşünüyorum. Vize alabilmem için ne gerektiği konusunda bana yardım etmenizi istiyorum. Ayrıca, ülkeme gönderilirsem, kaç yıl kaçak durumda başka ülkede kalmışsam o kadar yıl hapis yatacağım. Bunu istemiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 25.07.2020 tarihinde kendisi ve eşi ile çocukları için derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A. R.: **"Ben Suriyeliyim. Benim turizm oturum iznim bulunmaktadır, Eylül ortasına kadar geçerlidir. Yalnız eşim Faslıdır. Onun için ve 6 yaşındaki oğlum için turizm oturum izni başvuru yaptığımızda ret kararı çıkmıştır, diğer sebepler diye belirtmişler. Bu karar oğlum Türk devlet okulunda okumasına rağmen ve belgeler içinde öğrenci belgesi ibraz etmemize rağmen olmuştur. 2 yaşında oğlum var, onun oturum izni daha var ama sadece eşim ve 6 yaşındaki oğlum için bu karar çıkmıştır. Ben şu an vatandaşlık başvuru süreci yaşıyorum. Çocuklarım ve ben Türk asıllıyım. Annem, babam Türk ve DNA testimiz de var ve 24 Eylülde duruşmamız var bu konuda. Ama tüm bunlara rağmen eşim ve oğluma oturum izni başvurumuza ret kararı gelmiştir. Bize dilekçe yazıp bu kararı itiraz etme hakkınız var dediler ama avukat yoluyla olması gerekiyor diye düşünüyorum. Bu konuda bize nasıl yardımcı olabilirsiniz, bu konuda sizin desteğinize ihtiyacımız var. Saygılarımla"**

Geri gönderme yasağı ihlali

- 04.01.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan L.C: **M. C adlı Gambiyalı kişinin 10 Aralık 2019 tarihinde İstanbul Pendik Geri Gönderme Merkezine götürüldüğünü, orada bir hafta kaldıktan sonra da Aydın geri Gönderme Merkezine gönderildiğini, yaklaşık bir aydır Aydın Geri Gönderme Merkezinde tutulduğunu ifade etmiş ve hakkında verilen geri gönderme kararının hukuka uygun olmadığını, ülkesine geri gönderilmesi halinde insan onuruna aykırı kötü muamele göreceğini belirterek geri gönderilmesinin engellenmesi için yardım talep etmiştir.**

- 12.01.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan L. C.: **"Merhaba, Bugün (11.01.2020) Saat 10.00 da Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nden bir göçmen bizi Tuzla Geri Gönderme Merkezi'nden aradı. İsmi ve Soyismi: A. P. 18.12.2019 da polis kendisini Taksim'den almış. Pendik'e götürmüş. Onu sonra mahkemeye çıkarmışlar. Mahkeme serbest bırakılması kararı vermiş. Ona Serbest yazan bir belge vermişler. Seni Pendik'ten serbest bırakacağız demişler. Ama sonra 2 hafta Pendik'te geri gönderme merkezinde kaldıktan sonra onu Tuzladaki Geri Gönderme Merkezi'ne götürmüşler. 2 haftadır Tuzla'daymış. Eşi hamileymiş ve evde yalnız kalıyormuş. Serbest bırakılması için yardım istedi. .**

- 03.02.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan A. K**; Maltepe'de oturduklarını, kendisinin Türkiye vatandaşı olduğunu, Fas vatandaşı olan eşi B. E ile 3 yıl önce Fas'ta evlendiklerini ve yaklaşık 2,5 yıl önce de Türkiye'ye geldiklerini söyledi. Eşi, geçen Salı günü evden polislerce gözaltına alınıp Selimpaşa Geri Gönderme Merkezine götürülmüş. Görevlilere sorduğunda, eşinin üzerinde bir kod olduğunu, hakkında bir şüphe bulunduğunu söylemişler. İki çocukları olduğunu, birinin sadece 10 aylık olması nedeniyle şu anda annesiyle birlikte geri gönderme merkezinde. Fas'tayken, eşinin kardeşinin kendilerini dayanaktan yoksun bir şekilde şikâyet ettiğini, Türkiye'ye geldiklerinde de terör şüphesi ile hem kendisinin hem eşinin gözaltına alındığını, eşinin 7 gün gözaltından sonra denetimli serbestlikle bırakıldığını, kendisinin ise 5 ay hapis yattığını söyledi. Ancak sonrasında şikâyetin sahte olduğunu ortaya çıkmasıyla her ikisinin de beraat ettiğini söyledi. Şu anda eşinin gözaltında olmasının nedeninin bu konu olabileceğini düşündüğünü ancak beraat ettikleri için bunun adil olmadığını söyledi. Eşinin deport edilmeyip serbest bırakılması için ne yapması gerektiğini soruyor.**

- **02.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan K. H. (Filistin):** Filistin'de yaşarken hukuksuz bir biçimde İsrail tarafından gözaltı ev işkenceye uğradığını belirtti. Ailesi ile birlikte göç etmeye zorlanmış ve Cidde'ye göç etmişler. Ancak burada da siyasi baskılar sonucu ülkeden ayrılmaya zorlanmış. İnternet sitesinden vizeye başvuru yapıp Türkiye'ye gelmek istemiş. Her şeyi usulüne uygun bir şekilde yapıp Sabiha Gökçen Havalimanına gelmiş. Lakin burada, vizesinin sahte olduğu iddiası ile 4(dört) ay havalimanı nezaretinde tutulmuş. Çıkarıldığı mahkeme kendisini haklı bulmuş ve vize şirketinin hayali olduğunu doğrulamış ve buna bağlı olarak kendisine beraat kararı vermiş. Lakin aynı zamanda İl Göç İdaresi Türkiye'de yaşamak için başvurusuna vizesinin sahte olması sebebiyle onaylamamış. Hakkında deport kararı var ve Cidde'ye gönderilirse öldürüleceğini, işkenceye uğrayacağını düşünüyor.Elinde beraat kararı bulunmasından dolayı tekrar başvuru yapmak istiyor. Türkiye'de oturma izni almak istiyor.
- **30.03.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayan ve sonrasında e-mail yoluyla başvuruda bulunan A.K.:** "06/05/2017 tarihinde, Türkiye'ye gelişimizden 4 gün sonra, ben ve Fas'lı eşim B. B. Fas polisi tarafından gönderilen bilgilere dayanarak Ankara Göç İdaresi eşimin pasaportuna G87 kodunu damgaladı. Söylediklerim, İstanbul polisinin 14/05/2017 tarihinde rapor ettiği iddianamemiz ile kanıtlanabilir .5

buçuk ay sonra, Sakarya Mahkemesi tarafından açılan soruşturma sonrasında, 02/11/2017 tarihinde hakkımızda beraat kararı verildi .29/01/2020 tarihinde, eşimin pasaportu ile ilgili sistemde araştırma yapan Maltepe polisinin, beraatımızdan bu yana 2 buçuk yıl geçmesine rağmen, pasaportta hala mevcut olan G87 kod dikkatini çekti. Dolayısıyla polis İstanbul'daki Göç idaresi ile irtibata geçti. Herhangi bir mahkemenin kararı olmaksızın ve eşimin ne polis tarafından aranmasına ne de bir şikâyet olmasına rağmen, İstanbul Göç İdaresi yalnızca o eski koda dayanarak eşimin ve 5 aylık bebeğimiz Yaqub'un gözaltına alınmasına ve ikisinin sınır dışı edilmesine karar verdi. Bu olay tamamen 2 buçuk yıl boyunca eşimin durumunu Ankara Göç İdaresi'ne ulaştırmayıp bilgilerinin güncellenmesine engel olan yetkili makamlardan kaynaklanmaktadır. Koordinasyon eksikliğine dair bir örnek vermek istiyorum: 22/08/2018 tarihinde Fas'a gitmek isterken, İstanbul Atatürk Havalimanı sınırındaki polis, eşimin hala Türkiye'den çıkış yasağı olduğunu belirtti - mahkeme yasağın kaldırılmasını istemesine rağmen eşim sistemde hala "aktif" görünüyordu. Bu yine koordinasyon eksikliğinden kaynaklanıyor. Eğer olması gereken bildirimler yapılsaydı, bilgiler güncellenmiş olup, böyle bir durum ile karşı karşıya kalmazdık.Talebim, ağır bir idari hatanın kurbanı olan eşimin serbest bırakılmasıdır. Gerekirse adli kontrol yapılabilir. Kendime ait bir evim var, sabit bir adrese sahibim, eşimle de yasal olarak evli olduğum için adli kontrol süresi boyunca evimizde kalacağını belirtebilirim.Ben ve babam bütün bu olaylar için kefil oluyoruz.Anlayışınız için teşekkür ederim."

- **Hollanda'dan Türkiye'ye iade tehdidi 08.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan B. K**:"Arkadaşımız cinayetten suçlandığı için Türkiye'de aranmaktayken Hollanda'da bir arkadaşa misafir gittiği sırada gözaltına alınıp tutuklandı. Şu an Hollanda'da hapiste bulunuyor. 30 Ekim 2020'de mahkemesi görülecek. Mahkeme onu Türkiye'ye teslim edebilir. Kendisi ve avukatı, Türkiye'deki hapishane koşulları kötü olduğu için orada kalmak istiyor. Mahkemeye sunmak için Türkiye hapishanelerinin olumsuz koşullarını anlatan bir rapor sunmak istiyor.Talep: Derneğinizden hapishane koşullarını anlatan bir rapor talep ediyoruz" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- **04.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek başvuruda bulunan B. Md (Tunus):**

"Married to a German woman (1999) and moved there to live with her. Married for 6 months but only after three years divorse was officially completed. After divorce B. had a dispute with the German government where he and his ex-wife got accused of undergoing a fake marriage, B. got falsely convicted of the fake marriage and got ordered to leave to country. It was not until 4 years later, with disputes in between, that B. left the country. In 2006, B. was physically returned, the poliçe escorted him to the airport. B claims the fake marriage claims by the court are not true. B. still believes he has the right to return because he left his life in Tunisia in order to move and marry in Germany. B. thinks the foreign officer in Munich was	**Bir Alman kadınla evlendi (1999) ve onunla yaşamak için oraya taşındı. 6 ay evli kaldı, ancak üç yıl sonra boşanma resmi olarak tamamlandı. B., boşandıktan sonra Alman hükümeti ile eski karısının sahte evlilik yapmakla suçlandığı bir anlaşmazlık yaşadı, B. sahte evlilikten haksız yere mahkum edildi ve ülkeyi terk etmesi emredildi. B.'in ülkeyi terk etmesi, aradaki anlaşmazlıklar ile 4 yıl sonra gerçekleşti. 2006'da B fiziksel olarak iade edildi, polis ona havaalanına kadar eşlik etti. B., mahkemenin sahte evlilik iddialarının doğru olmadığını iddia ediyor. B., Almanya'da taşınmak ve evlenmek için Tunus'taki hayatını terk ettiği için geri dönme hakkına sahip olduğuna hala inanıyor.** **B. Münih'teki yabancı polisin ırkçı olduğunu**

racist and believes he was sent back because of him. Retrieve his right tol ive and work in Germany”	**düşünüyor ve onun yüzünden geri gönderildiğine inanıyor.** **Talep: Almanya'da çalışma ve çalışma hakkını geri alma**

- **30.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan İ. A ve A.A. V;** İ. M.V – F. B. V.nın (Venezüella) İstanbul havalimanında tutulduklarını ve haklarında deport yasağına aykırı işlem yapıldığını bildirmiştir. “İyi günler. 2 Venezuela vatandaşı arkadaşım bugün itibari ile İstanbul havalimanında alıkonulmuş durumdalar. Venezuela’da ağır insan hakları ihlallerinden dolayı ülkelerini terk etmek zorunda kalmışlardır. Bu iki arkadaşım tekrar Venezuela’ya deport etmek istenmektedir. **Acil yardımınıza ihtiyaçları var.**

Geri Gönderme Merkezlerindeki tutulma koşullarının kötülüğü

- **12.02.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak başvuruda bulunan B. B. (Türkmenistan);** Kırıkkale Geri Gönderme Merkezinden aradığını, yaklaşık 2 haftadır orada tutulduğunu söyledi. Bugün, Tunus vatandaşı M. Fghaier adlı kişinin kendisini astığını, hayatını kaybetmediğini ancak hastaneye kaldırılırken baygın olduğunu ev durumunun ağır olduğunu ifade etti. Bu kişinin de kendisi gibi iki haftadır orada tutulduğunu ve koşulların çok kötü olduğunu, zaten bu kişinin de koşulların kötü olması sebebiyle intihar girişiminde bulunduğunu söyledi.

- 01.10.2020 ve 02.10.2020 tarihlerinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan İ. N.: Mağdurlar Tatar G. R. ve Başkurt B. N. (Rusya vatandaşları) ve 4 çocukları ile tutuldukları , Hatay Geri Göndeme Merkezi hk da ; “Merhaba. Hatay şehrinde insan haklarının ağır bir ihlali olduğu için başvuruyorum. G. R. ve B. N. Rusya vatandaşları. Hatay İl Göç İdaresi Geri Gönderme Merkezinde tutuluyorlar, onlara herhangi bir devlet avukatı veya devlet tercümanı vermiyorlar. İdare çalışanları çok kaba davranıyorlar. Ahlaki baskı var. Bazı Rus vatandaşlarına yasal hakları olduğu halde siyasi sığınma hakkı verilmemektedir. Bu kurumun koşullarını görmeyi talep edin. Gerekli kurumlara yazın. Teşekkürler. 01.10.2020” demiştir.

Kayıp

- **10.01.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan H. H (Suriye):** “2015’de ağabeyim ve diğer kardeşlerimle Suriye Afrin’den Türkiye’ye geldik. Burada çalışıyorduk. Ağabeyim M.K. H, eşi ve beş çocuğu annem ve babamla birlikte Suriye’de kalmıştı. Şubat 2018’de ağabeyim, eşi ve çocuklarını ziyaret etmek için sınırdan geçip, geçerken de kimliğini sınırdaki askerlere vererek Afrin’e gitti. O sırada PYD asker topluyordu. Ağabeyim de savaşa gitmek istemediği için evden kaçmış. Ancak Özgür Suriye ordusunun (muhaliflerin) eline geçmiş. Onlar tarafından yakalandığına dair internetten muhaliflerin sayfasında fotoğrafını gördük. Bugüne kadar babam o tarafta birçok yerde araştırdı ama ağabeyimden

bir haber alamadık. Türkiye'ye getirilip buradaki hapishanelerden birine konmuş olabileceğini düşünüyoruz. Ağabeyimi bulmak için yazışma vs girişimde bulunulmasını istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- **04.02.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S: "**Sayın İHD üyeleri, Almanya´dan yazıyorum size. Burada göçmenlerin hakları ilgili bir projede çalışıyoruz. Bir başvurucumuz bizden yârdim talep etti. Kardeşi M.R. E. 'nin (Suriye)Türkiye´den sahte belgeler ile 22 Ocak 2020 de çıkış yapmak istediğini ve bunu başaramadığını, muhtemelen tutuklandığını anlattı bize. Kardeşi kendisine bir kaç hafta önce konum atmış: Şeref Sok. No. 12, Gürpınar, 34528 Beylikdüzü/İstanbul. Biz araştırdık internetten ama bir bilgi bulamadık bu adres ile alakalı. Gecen hafta ise yeniden bir konum atmış kardeşi. Bu sefer: Karatepe, Sakarya Cad. No 2, 66100 Yozgat Merkez/Yozgat. Fakat bu adrese de baktık internetten. Sosyal Hizmetler Müdürlüğü çıkıyor. M.R. E. 'nin nerede olduğuna dair hiç bir fikrimiz yok: cezaevinde mi, göçmen kampında mi bilmiyoruz? Kendisi halen kayıp. Bize bu konuda destek olursanız çok seviniriz. "

- **30.03.2020 tarihinde derneğimize telefon ve e-mail yoluyla İngilizce başvuruda bulunan T. A.;** Erkek kardeşi Z. A.'ı aradığını bildirdi. Kardeşinin 14 Aralık 2020'de ziyaret amacıyla ve normal vize ile Türkiye'ye geldiğini ancak 2 Ocak 2020'den bu yana kayıp olduğunu söyledi. Polise başvurduklarını ancak halen bir sonuç alamadıklarını ifade edip derneğimizden yardım talep etti.

Geçici Koruma Kimliği Alamama , ikamet verilmemesi , vatandaşlık verilmemesi

- **17.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Y.:** "Eşim G. H. (Suriye) ile resmi olarak 22.12.2014 tarihinde evlendik. Eşim Suriye vatandaşı ve savaş mağduru olarak Türkiye'ye kaçak yollardan giriş yaptı. Bizim bu evlilikten 3 çocuğumuz var. Eşim resmi olarak 3 yıl evli kaldıktan sonra Türk Vatandaşlığına geçiş için müracaatta bulundu. Eşimin pasaportu olmadığından dolayı pasaport çıkarmasını istediler. Biz de Suriye konsolosluğuna giderek pasaport çıkardık. Türkiye vatandaşlığına geçmesi için tekrar müracaat ettik. Bu sefer, eşimin resmi yollardan Türkiye'ye giriş yapmadığı için Türkiye'den 3. Bir ülkeye gidip resmi olarak vize başvurusunda bulunmak kaydıyla gidip gelmesini söylediler. Başka bir şansımız olmadığı için üçüncü bir ülkeye gidebilmek için araştırma yaptık. Araştırmamız neticesinde bütün ülkeler Suriye vatandaşlarından vize istiyordu. En son Ekvador ülkesi, vizesiz 90 gün kabul edeceklerini söylediler. Sonra, vize istemeyen resmi evrakla beraber İstanbul İl Göç İdaresinden, üçüncü ülkeye gidebilmek için izin sefer aldık ve uçuş için İstanbul havalimanına gittik. Ekvador'a direkt uçuş olmadığı için aktarmalı olarak Brezilya üzerinden 13 Ağustos 2019 tarihine bilet aldık. Uçuş saatimiz geldikten sonra uçağa bineceğimiz sırada Brezilya ülkesinden vize uygulaması konulduğu için uçağa bindirmediler. Vize kontrol memurları Brezilya'dan vize olması halinde geçiş izni verilebilir dediler. Mecburen geri döndük ve eşimin geçici koruma kimliği iptal oldu. Defalarca İstanbul İl Göç İdaresine başvuruda bulunmamıza rağmen kimliği verilmedi. Eşim mağdur durumda. Eşimin kimliğinin çıkarılmasını ve seyahat özgürlüğünü elde etmesini, Türkiye vatandaşlığına geçmesi için gereken girişimlerin yapılmasını Türkiye vatandaşlığı haklarının verilmesi için yardımınızı talep ediyorum"

- 14.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve ailesi için yazılı başvuruda bulunan Ş. O. (Suriye**): "Yaklaşık 3 yıldır Türkiye'deyiz. Annem, babam ve ben hariç 3 kardeşim var. Tüm kimlik belgelerimiz**

Suriye'deki evde yandı, hiçbir belgemiz yok. Kimlik çıkarabilmek için Beyazıt'taki ve Tarlabaşı'ndaki göç bürolarına başvurduk. Ama hiçbir yerde bize belge vermediler. Kardeşim okula gitmek istiyor ama kimliği olmadığı için okula gidemiyor. Kimlik belgelerimizi nasıl çıkaracağımızı öğrenmek istiyoruz"

- 15.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan Z. E (Suriye): **"Suriye'de yaşarken 2003 yılında üniversite okumak üzere Rusya'ya gittim. 2011'de pasaportumun süresi dolduğunda Suriye'deki savaştan dolayı pasaportumun süresini uzatmadılar. Ancak Suriye'de savaş olduğu için Rusya'da kalmaya devam ettim. 2018'e kadar Rusya'da kaçak kaldım. 2018'de master öğrencisi olmak için ikamet izni için başvurduğumda Suriye'ye deport ettiler. Suriye'de askeri istihbaratın hapishanesinde 7 ay hapis kaldım. Sonra muhaliflerle bir mahkûm takası yapılınca serbest bırakıldım. Türkiye'ye gelmek istedim. Kaçak girerken Hatay sınırında, Cilvegözü'nde, jandarma gönüllü olarak dönmek istediğime dair belge imzalatıp geri Suriye'ye gönderdi. Sonra tekrar kaçak gelmeye çalıştım, Eylül 2018'den bu yana Türkiye'deyim. Kahramanmaraş İl Göç İdaresine başvurdum. Daha önce Hatay'dan gönüllü olarak gitmişsin diye başvurumu kabul etmeyip ikamet vermediler. İstanbul'da başvurmaya korkuyorum, geri gönderirler diye. Kimlik çıkarabilirsem yine masterımı tamamlamak istiyorum. Kimlik belgesi çıkarmak, eğitimime burada devam etmek istiyorum"**

- 21.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. D. (Suriye): **"7 yıl önce Türkiye'ye geldim. 3 yıl önce Suriye'ye geri gittim ve 3 ay kaldım. Oturduğum eve bomba düşünce geri geldim. Kaçak yollarla geri geldim. Eşim ve 3 çocuğum İstanbul'da Fatih ilçesinde oturuyorlar. 3 çocuğum da okula gidiyor. … numaralı eski geçici koruma kimliğimi Beyazıt İl Göç İdaresine verdim. Çünkü Türkiye'de durumumuz olmadığı için Suriye'ye dönmek zorunda kaldım. Suriye'de evimizi tamir edip geri dönecektik. Önce ben dönmeye karar verdim. Sonra ailemi yanıma alacaktım. Ama Esad'ın askerleri bana 10 gün süre verdiler evi terk etmem için. Terk ettim ve gidecek yerim olmadığı için Türkiye'ye dönmek zorunda kaldım. Ailemin yanına geldim. Kaçak olarak döndüm. Türkiye'de ikamet eden aileme bakıyorum. Kimliksiz hiçbir şey yapamıyorum, hastaneye gidemiyorum. Ekonomik olarak çok zor durumdayız. Ben kalp hastasıyım, eşim de hasta.Geçici koruma kimliğimin verilmesi için derneğinizden yardım talep ediyorum"**

- 23.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. S. (Suriye): **"Yaklaşık 2 yıl önce kaçak yollardan Halep'ten İstanbul'a geldim. Anne, baba ve iki kardeşi üç yıl önce Türkiye'ye gelmişti. Ailemin geçici koruma kimlikleri var. Ailemin oturumu İstanbul da. yaklaşık 1,5 yıl önce Sultanbeyli Yabancılar Şubesine başvurdum . Ancak kimlik vermediler. 1 ay kadar sonra bu defa Kumkapı Beyazıt Yabancılar Şubesine başvurdum. Burada da sözlü olarak 'evli olsaydın sana kimlik verebilirdik, evli değilsin' dediler. Son bir yıl içerisinde Sultanbeyli Yabancılar Şubesine 4 kez gittim. Kapıdaki görevli beni içeriye dahi sokmadı. Bütün ailem Türkiye'de ve İstanbul'da oturuyor. Babam engelli. Bana da geçici koruma kimliği ve İstanbul'da ailemin adresinde oturum izni verilmesini istiyorum.**

- 13.10.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan H. N. Ç:**"Merhaba, Bu maili arkadaşım S. A. (İran) adına yazıyorum. Kendisi Yalova'ya İran'dan din durumundan dolayı sığınmacı olarak giriş yapmıştır. İmza karşılığı orada yasamış sonra orada kimsesi olmadığı için İstanbul'a gelmiştir. İstanbul'a geldikten sonra İran konsolosluğu sığınmacı durumu için imzaya gitmeyi bırakanlara pasaport vereceklerini söylemiş. Kendisi de imzaya gitmemiştir. Pasaportu yeni geldi teslim aldı fakat bu işlem 1 sene kadar sürdü. Şu anda da ailesi İstanbul'da yasamaktadır. Annesi**

ve babası kendilerine buradan bir ev aldılar. A. de sığınmacı imzasının aktif hale gelip İstanbul'a transfer olmasını talep ediyor. Çünkü Yalova'da çalışamıyor, kimsesi de yok, geçim sağlayamıyor. Burada ailesinin yardımı ile yaşamını sürdürebilmekte. Bu durum ile alakalı desteğinizi rica ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- 18.11.2020 tarihinde derneğimize gelerekkendisi ve 2 çocuğu için yazılı başvuruda bulunan Suriye'li A. Al. M: "**İstanbul'a 2012'de girişi yaptım. 2014'de Başakşehir ilçesinden kimlik aldım. 2016'ya kadar Suriye'ye sürekli gidip gelirdim. Mimar olduğum için Suriye sınırında mülteciler için yapılan projelerde çalışırdım. Her zaman düzenli bir şekilde pasaportumla giriş çıkış yapardım. 2016 sonrasında sınırlar kapandı ve bir daha Suriye'ye gitmedim. 2018'in başında evlendim. Evlendikten sonra evliliği kaydettirip veri güncellemesi yaptırmak için İstanbul Göç idaresine gittim. Oradaki görevde bulunan memur benim Suriye'ye gittiğimi öğrenince kimliğimi iptal etti. Ben olaydan sonra tekrar başvurular yapıp dilekçeler gönderdim ama olmadı. Sultanbeyli'de bulunan göç idaresine gidip denedim o da olmadı. Giresun'a gidip denedim, 6 ay bekledikten sonra oradaki memur bana artık İstanbul'dan veriyorlar oradan alabilirsin dedi. Bu arada 2 çocuğum oldu ama onlara bir kimlik çıkaramadım. Aynı zamanda kimliğim olmadı için tüm hayatım durmuş durumda. Hiçbir iş yapamıyorum. Talep: Kendim ve çocuklarım için İstanbul'dan kimlik alabilmemiz için sizden yardım talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve 2 çocuğu için yazılı başvuruda bulunana. A.H (Suriye) : **Aile olarak İstanbul'da yaşıyoruz ve 2 çocuğum İstanbul'da dünyaya geldi. Bu iki çocuğa kimlik alamadık. Herhangi bir sağlık problemi yaşadığında çocuklarım hastaneye gidemiyor. Talep: İl Göç İdaresine dilekçe yazmama yardımcı olmanızı talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 26.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. A (Afganistan): **"11 Aralık 2019'da Van'dan Türkiye'ye kaçak olarak girdik, 4 kişi. Girer girmez yakalandık. Polis bizi, Van Kurubaş geri gönderme merkezine götürdü. Orada 4 ay kaldık. Sonra bizi Osmaniye'ye götürdüler. Orada 3 gün kaldıktan sonra otobüsle Edirne'ye gönderdiler. Yunan tarafına geçelim diye. Biz Edirne'ye iner inmez İstanbul'a geldik. İstanbul'da mülteci başvurusu alınmadığını bildiğimden Kocaeli İl Göç İdaresine başvurdum. Ama başvurumu dahi almadan geri gönderme merkezine gitmemi söylediler. Ama oradan kimlik verilmediğini, deport edildiğini bildiğimden gitmedim. İstanbul'a döndüm. İstanbul'da Zeytinburnu'nda bir tekstil atölyesinde çalışıyorum. Afganistan'a dönemem. Taliban'ın ölüm tehdidi yayınladığı listede benim de adım var. Oraya dönersem hayati tehlikem var. Benim ve üç kuzenim hakkında ölüm emri çıkarıldı. Talep: Türkiye'de kalmak için kimlik belgesi almama yardımcı olmanızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

Eğitim hakkı ihlali İkametin Uzatılmaması vs nedenler

- 17.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. S. L. (İran): **"06.09.2001 İstanbul doğumluyum. Anadilim Türkçe, tüm okul hayatım İstanbul'da geçti ve devam ediyor. Şu an 11. Sınıf öğrencisiyim. 13.02.2020 tarihinde yabancılar şubesine ikamet iznimi uzatmaya gittiğimde vermeyeceklerini söylediler. İran'a gidip öğrenci vizesi almamı söylediler. Benim İran'a gidip vize almam sorun yaşatabilir. Yaşım 18 olduğu için askere çağırabilirler. İran Milli Kartım olmadığı için de**

zaman kaybedip okul dönemim bitebilir. Okul dönemim bittiğinde tekrar 11. Sınıfı okumam gerekecek. Hukuki bilgisizliğimden dolayı kısa dönem ikamet izni aldım. Ancak daha önce de belirttiğim gibi doğma büyüme ve eğitim hayatım İstanbul'da geçtiği için öğrenci ikamet izni alma zorunluluğu hâsıl olmuştur. Eğer öğrenci ikamet izni alamazsam öğrencilik hayatım ve ilerideki meslek hayatım tehlikeye düşeceğinden öğrenci ikamet izni almak benim için çok önemli. Eğitim hakkımın son bulmaması için öğrenci ikamet iznini talep ediyorum. Ayrıca ben de bir İranlı olarak İran'da askerlik yaşının gelmesinden ötürü insanların askerliğe gitmek zorunda olduklarını biliyorum. Ancak ücret ödeyerek bedelli askerlik yapılabilir. Ancak bu koşulda ailemin maddi durumu buna uygun değil" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- 26.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M. S. Lalani:**"12.02.2020 tarihinde öğrenci ikamet izni için başvuruda bulundum. Almış olduğum randevu covid-19 tedbirleri kapsamında ertelenmiş olup yeni bir randevu tarihi verildi. Ancak belirlenen tarihte il göç idaresine gittiğimde öğrenci ikamet izni talebimin reddedildiğini öğrendim. Akabinde bir dilekçe yazarak durumun ehemmiyetini ilgili kişilere bildirdim. Söz konusu dilekçeyi göç idaresine teslim etmemden bir kaç gün sonra sms vasıtasıyla talebimin tekrar reddedildiğini öğrendim. Herhangi bir gerekçe sunulmadan öğrenci ikamet izni talebim reddedilmiştir. Menşe ülkem olan İran'a geri dönmem halinde askerlik yaşım geldiğinden dolayı askerliğe gitmek zorunda kalacağım ve bu durum hiç şüphesiz eğitim hayatım için telafisi güç olaylarla sonuçlanacaktır. Halen TOKİ Atakent Spor Lisesi okulunda 12. sınıfta öğrenci olarak eğitime devam etmekteyim. Bundan dolayı öğrenci ikamet iznimin reddedilmesi haksız olup eğitim hakkım elimden alınmaktadır. Bu konu da yardımcı olursanız sevinirim. Şimdiden teşekkür ederim. Sağlıcakla kalın" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

Tedavi hakkı ihlali - kimlik belgesine bağlı vb nedenler

- 27.02.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. R. (Pakistan): **"2014 yılında Türkiye'ye yasal yolla geldik. Eşim ve bir çocuğumla geldik. Geldiğimizde bize ikamet belgesi verdiler. Daha sonra 3 çocuğumuz daha oldu. (Başvurucu bir kahvede sigortasız ve kaçak olarak çalışıyor. Eşi çalışmıyor. Çocuklar okula gitmiyor, yalnızca büyük çocuk A. M. A kuran kursuna gidiyor.) Türkiye'ye geldikten 8-9 ay sonra sokakta kalabalıkta kimlik belgemi kaybettim. Tekrar kimlik belgesi çıkarmak için defalarca İl Göç İdaresine başvurdum. Bu arada pasaportumun süresi de doldu. Pasaportumun süresini uzatmak için kendi konsolosluğumuza gittim. Ama uzatmadılar. Kimlik de alamadım. Uluslar arası koruma için Birleşmiş Milletlere başvurdum, onlar da Yalova İl Göç İdaresine yönlendirdiler. Ancak Yalova Göç İdaresi, orada yaşamam gerektiğini söyledi. Benim de orada kalacak yerim, yapacak işim olmadığından kabul etmeyip İstanbul'a döndüm. Yaklaşık bir hafta önce kızım İ. Z.'nin ateşi yükseldi. Kimlik belgemiz olmadığından hastanelerde sadece ücretli muayene olabiliyoruz. O yüzden kızım için bir eczaneye gidip ilaç aldım. Ancak kızım hala iyileşmeyince mecburen Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesine gittik. Orada muayene edip tahliller yaptıktan sonra çocuk servisine yatış yaptılar. 21.02.2020 tarihinde yatışı yapıldı. Tahlillerde kan değerleri düşük çıktı, demir eksikliği var dediler. 15 gün sonra Çocuk Hematoloji servisine kontrole gelmek şartıyla 25.02.2020 tarihinde taburcu ettiler. Hastane 4 gün için bize 3.897 TL fatura çıkardı. Bu parayı bir şekilde ödedik. Kimlik belgelerimizin çıkartılması ve kızımın tedavisinin yapılması için yardımınızı istiyorum"**

- 12.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve çocuğu için yazılı başvuruda bulunan V. A (Vatansız): çocuğu için tedavi hakkı, kimlik çıkartılmaı ve vatandaşlık talebi belirtmiş ve ; **"Aslen Ukrayna kökenliyim. Sovyetlerin çözülüşüyle birlikte Özbekistan içerisinde kaldık. Özbekistan'da doğdum. Annem 1993 yılında kayboldu. Babam, nafaka vermemek için evlatlıktan reddetti. 2008 yılında Türkiye'ye kaçak yollarla geldim. Bir buçuk yıl Kumkapı Geri Gönderme Merkezinde kaldım. 2015 yılında Vatansız kişi kimlik belgesini aldım. 14.06.2018 tarihinde İstanbul'da Suriye uyruklu, 2019 yılında Türkiye vatandaşı olan O. A. isimli kişiyle evlendim. 11.08.2020 tarihinde bir çocuğumuz doğdu. Eşimle resmi olarak evlenmemize rağmen eşim nüfus kayıtlarında bekâr görünüyor. Bu Yüzden yeni doğan çocuğumuzun kayıt işlemlerini, hastalık takiplerini, aşılarını dahi yaptıramıyoruz. Eşimin medeni durumunun evli olarak değiştirilmesi için 1,5 yıl önce Tuzla Kaymakamlığına başvuru yaptık. Bugüne kadar, Ankara'dan haber bekliyoruz diye bizi beklettiler. Önce 05.01.2018 tarihinde vatandaşlık başvurusunda bulundum. Eksik gün nedeniyle reddedildi. Sonra Haziran 2018'de oturma izni ile Türkiye'de kalışım 5 yılı bulunca tekrar vatandaşlığa başvurdum. Hala başvurumla ilgili bir gelişme olmadı. Talep: Çocuğumuzun kayıt işlemleri için eşimin medeni hali ile ilgili yaptığımız başvurunun bir an önce sonuçlandırılması için girişimde bulunulması, vatandaşlık başvurum ile ilgili gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 26.10.2020 tarihinde derneğimize kendisi ve iki kardeşi için yazılı başvuruda bulunan Z. A (Afganistan): tedavi hakkı, sığınma ve kimlik talebi - **"11 Aralık 2019'da Türkiye'ye Van'dan kaçak yollarla giriş yaptık, 4 kişi, ben, iki kardeşim ve kuzenim. Girer girmez yakalandık. Polis, Van Kurubaş Geri Gönderme Merkezine götürdü. 4 ay geri gönderme merkezinde kaldık. Oradan bizi Osmaniye'ye götürdüler. Orada 3 gün kaldıktan sonra bizi otobüse bindirip Edirne'ye gönderdiler. Oradan Yunanistan'a gidelim diye. Orada biz hiç kalmadık. Araba ile İstanbul'a geldik. İstanbul'da başvuru almadıklarını öğrendiğimiz için İl Göç İdaresine başvurmadık. Benim şu an hiçbir belgem olmadığı için hastaneye gidemiyorum. Tuzla'da bahçelerde çalışıyorum. Bir an evvel kimlik almam gerekiyor. Afganistan'a dönemem. Orada televizyonda çalışıyordum. Taliban beni, iki kardeşimi ev amcamın oğlunu ölümle tehdit etti. Oraya dönersem hayati tehlikem var. Afganistan'da hakkımızda ölüm emri çıkarıldı. Talep: Türkiye'de kalmak için kimlik belgesi almama yardım etmenizi istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 16.11.2020 tarihinde başvuruda bulunan T. G. ; **Suriyeli M.P. nin eşinin Avcılar Devlet Hastanneye sevk edildiğini, ekonomik durumları uygun olmadığı için sorun yaşadıklarını, bir hayırsever tarafından hastane masraflarının karşılandığını. Yanlış tedavi neeniyle İl Sağlık md lüğüne şikayette bulunulduğunu, mağduriyetlerinin önlenmesi için destek talep ettiklerini bildirmiştir.**

- 19.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Huriye (Suriye): Eşi ve çocuğu için kimlik talebi, 1 aylık çocuğunun tedavi masrafları içi hastanede rehin tutulması - **"Oğlum M. H. 16.09.2020 doğumludur. Nefes almakta zorluk çektiği için 12 gün önce Hamidiye Etfal Sarıyer Hastanesine yatışını yaptırdık. Bebeğin tedavisi bittiği halde bana verilmiyor. Hastane 41.000 TL para karşılığında bebeğimi bana vereceğini söylüyor. Bebeğimin kimlik kartını alamadım. Beyazıt'ta göç idaresine gittim. Eşimin de Bursa 22. Noterlikten alınmış ferdi nüfus kayıt örneği olmasına rağmen ve eşim için başvurmama rağmen kimlik çıkaramıyorum. Eşimin kimliği olmadığı için bebeğimize kimlik çıkaramıyorum.Talep: Param olmadığı için ödeme yapamıyorum, bebeğimi almam konusunda yardımınızı talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 25.11.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan T. E G;**Suriyeli B.A.A nın kimliği yok ve İstanbul'da kimlik verilmiyor. Ancak kronik hastalıkları, ayaklarında oluşan yaralar ve ağır enfeksiyon nedeniyle başka şehre seyahat etmesi de mümkün değil. Kimliği olmadığı için hastanede sağlık hizmeti verilmiyor. Kalacak evi olmadığı için Aksaray'da bir işhanının girişinde yaşıyor. Bugün saat 11.30 civarı polis gelerek bu kişiyi almak istemiş. Bu kişi nezarette kalamaz acil hastaneye yatması gerekiyor, yardımınızı bekliyor" demiştir.**

- 12.12.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan …..Afganistan): **"LGBT bireyim, sağlık sorunlarım var. İstanbul'da ikamet etmekteyim, öğrenci ikamet ile kalmaktayım. Sağlık sorunlarım var. …. Sağlık sigortam yok. Gerçekten çok zor durumdayım, ne yapacağımı bilmiyorum. Hayat gerçekten çok zor benim için. Lütfen bu konuda yardımcı olursanız sevinirim. " şeklinde beyanda bulunmuştur.**

İşsizlik, yoksulluk, TC vatandaşı olmadığından ekonomik yardım alamama, Valilik, kaymakamlık, belediyelerin yardım vermemesi

- **10.04.2020 tarihinde derneğimizi telefonla arayarak kendisi ve ailesi için başvuruda bulunan K.B.(Suriye):** Selamünaleyküm, ben K. B., evliyim bir tane çocuk var. Dört aylık oldu. Ben tekstil işi yapıyorum lakin beş aydır işe gitmiyorum. Göz görmem zayıf ve elimde ve ayağımda engelli rapor var %53. Başka kimsemiz yok. Çok borcumuz var, ev kira 670 TL. Ağabeyim şehit oldu, rabbimden başka kimsem yok. Çocuk bebek süt, ıslak mendil ve bez almaya ihtiyaç var. Gıda, yemek ihtiyaç var. Lütfen bana yardım edin. Allah sizden razı olsun. Suriyeliyim, Rakka 01.01.1993 doğumluyum. 2016'da bir tek kardeşim vardı, IŞİD onu öldürdü ve evimizi yaktı. Ben başımdan ve elimden yaralandım, amcam öldü. Ben ve annem 2015'de Türkiye'ye geldik. Babam gelmedi, ablam ve babam orada kaldı. Şimdi Suriye'de bizim hiçbir şeyimiz kalmadı, her şey battı. Ben evliyim, 4 sene önce evlendim. Dört yıldır çocuk yoktu, çocuk olsun diye ameliyat oldum, eşim de film çektirdi. Çocuk olsun diye dört senedir çok uğraştık. Dört ay önce Allah bize bir kız verdi. Ama kızım 7 dakika oksijensiz kaldı, çok zarar gördü, 10 gün yoğun bakımda kaldı. Ben elimden ve ayağımdan ameliyat oldum. Annem şeker, tansiyon, kalp hastasıdır. Annemin babası 2017'de Suriye'de vefat etti, annem mecburen cenaze için Suriye'ye gitti. Ben göz, el ve ayağımdan engelliyim. Üç ay önce elim kırıldı. Ben düz makinede çalışıyorum ama gözümde sıkıntı var diye kimse beni işe almıyor. Gözümden iki ameliyat olmam lazım ama çok zor. Ben Esenyurt'ta oturuyorum, 670 TL kira ödüyorum. Eşim normal doğum yapmadı, sezaryen oldu. Sizden rica ediyorum, bana yardım edin. Kızıma süt, bez lazım ama kimse beni işe almıyor, kimse yardım etmiyor. 3000 TL borcum var. Allah sizden razı olsun, çok teşekkürler.

- 28.04.2020 tarihinde derneğimize telefon mesajı yoluyla başvuruda bulunan S.A. (Suriye): **"Selamünaleyküm, hayırlı günler dilerim, hayırlı mübarek Ramazan ayı inşallah. Benim ismin S. A., Suriyeliyim, Halep'ten geldim, 3 yıldır Türkiye'de mülteciyim. Ben inşaat işi yapıyorum lakin ben üç aydır işe gitmiyorum. İnşaatta ikinci kattan düştüm, kaza yaptım. Ayağımdan, başımdan ve elimden yaralandım, sigortam yok, tazminat almadım. Üç tane çocuğum var ve bir çocuğum da doğduktan bir hafta sonra öldü. Çünkü Türkiye'ye geldiğimizde hanım hamileydi, çünkü Suriye'de bizim evimizi yok ettiler, hanım çok korktu. Doktor, hanım korktuğu için çocuk yaşamadı dedi. Bunların hepsi savaştan**

dolayı oldu. Hanımla benim üç tane çocuğumuz var. En büyük oğlum 13 yaşında, kızım 11 yaşında, küçük oğlum da 5 yaşında. Küçük oğlumun gözü şaşı ve zayıf görüyor. Ben İstanbul Esenyurt'ta oturuyorum, evimiz bodrum kat ve 680 TL kira ödüyorum. Benden başka çalışan yok. Markette borçla gıda aldık ama borcumuzu ödeyemediğimizden market sahibi artık bir şey vermiyor. 3500 TL borcumuz var ve çok muhtaç durumdayız. İnşallah bize yardım edersiniz, evde gıda ve maddi yardım lazım. Faturaları ve ev kirasını ödeyecek imkânım yok. Lütfen yardım edin. Teşekkür ederim.

- 27.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek kendisi ve kızı için başvuruda bulunan B. M. (Cezayir) Başvurusunda **: "1,5 yıldır Türkiye'de yaşıyorum ve 1 yaşında D. M. F. adında bir kızım var. Çocuğumun babası I. F. 4 yıldır Türkiye'de bulunuyor. Resmi evliliğimiz yok, ayrı yaşıyoruz. Ben çocuk küçük çalışamıyorum, ailemin ve arkadaşımın desteğiyle yaşıyorum. 2 aydır Pandemi nedeniyle arkadaşımı işsiz kalmış ve ev kirasını ödeyemiyoruz. Çocuğumun babası Beyazıt'ta İssam Cargo'da çalışıyor. İkamet izinlerimiz var, Türkiye'de yasal olarak kalıyoruz. Babası, çocuk için ayda sadece 100 TL yardım ediyor. Maddi destek ihtiyacım var ve eğer uzlaşarak daha fazla para ödemezse nafaka davası açılması için hukuki destek istiyorum."**

Seyahat hakkı ihlali, Pandemi nedeniyle ülkesine dönememek

- 20.04.2020 tarihinde derneğimize İngilizce olarak gönderdiği e-maille başvuruda bulunan A.F.F.(Kamerun); **Transit geçiş için İstanbul'da bulunduğunu, ancak ülkesinin pandemi şartları nedeniyle ülkesine geri dönemediğini, ayrıca 34 haftalık hamile olduğunu, burada yaşama imkanı bulunmadığını, yolculuk sırasında birlikte olduğu kişilerden birisinin, durumunu görüp birkaç günlüğüne kendisiyle kalabileceğini söylediğini, Şu an için geçici olarak onlarla kaldığını ama sonrasında ne yapacağını bilemediğini yazmış. Burada herhangi bir tanıdığı veya ailesinin olmadığını ifade etmiş.**

- 06.05.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan A. Hamad**: Kendisi ve** birlikte olduğu yaklaşık 200 kişi için başvurdu.

"To whom reading this email and they part of the humanity.	**"bu maili okuyanlara ve onlar insanlığın bir parçası .**
We are a group of people as familys ,old men , youths , and girls,, residentse of West Bank	**Biz, Batı Şeria'da yaşayan aileler, yaşlılar, gençler ve kızlar olarak bir grup insanız.**
	Türkiye'ye Eğitim, Turizm, Ticaret ve İlaç Tedavisi için geldik.
We came to Turkey for Study, Tourism , Trading and some for Medication .	**Ve çoğumuz son birkaç ay önce geldik.**
And most of us came in the last couple months ago .	**Hepimizin bildiği gibi, COVID 19 acil durumu nedeniyle tüm sınır ve havaalanı kilitlendi.**
As we all know because of COVID 19 emergency situation all the border and airport is locked down .	**Filistin büyükelçiliğinden ve Türkiye'deki Ürdün büyükelçiliğinden acil uçak olarak eve dönmemize yardım etmelerini istedik ama yardım etmediler.**

We asked the Palestinian embassy and Jordanian embassy in Turkey to help us to coming back home as emergency flight but they didn't help. **We as 200 people in Turkey we feel like lost we don't know what to do we have been about 2 month asking for help from Embassies and human rights organization just to let us comes back to our homes safty. We begged them and it doesn't works.** **We can't wait any more the virus is so close and we don't have enough money to pay for hospitals. We are really in bad situation here in Turkey.** **We also tried to contact the Israeli embassy and Israeli government to help us to get back to our home in West Bank by using Ben gurion airport. We all know it's not easy but please we are begging you to take it as humanity situation we just wanna go home we don't need money or anything just let us go home by emergency flight with low cost.** **Thanks for all who have time to help us and i wish it be in the history books as a great thing you do it.** **Sender : A.**	**Biz Türkiye'de 200 kişi olarak kendimizi kaybolmuş gibi hissediyoruz, ne yapacağımızı bilmiyoruz, yaklaşık 2 aydır elçiliklerden ve insan hakları örgütünden sırf evimize güvenli bir şekilde dönmemize izin vermek için yardım istiyoruz. Onlara yalvardık ve işe yaramıyor.** **Virüsün bu kadar yakın olmasını bekleyemeyiz ve hastanelere ödeyecek kadar paramız yok. Türkiye'de gerçekten kötü durumdayız.** **Ayrıca Ben gurion havaalanını kullanarak Batı Şeria'daki evimize geri dönmemize yardımcı olması için İsrail büyükelçiliği ve İsrail hükümeti ile iletişime geçmeye çalıştık. Hepimiz bunun kolay olmadığını biliyoruz ama lütfen bunu insanlık durumu olarak kabul etmen için yalvarıyoruz, sadece eve gitmek istiyoruz, paraya ihtiyacımız yok, sadece acil uçuşla düşük maliyetli eve gidelim.** **Bize yardım edecek vakti olan herkese teşekkürler ve keşke bunu yapmak harika bir şey olarak tarih kitaplarında yer alsa.** **Gönderen : A**

- 08.06.2020 tarihinde e-mail yoluyla derneğimize başvuruda bulunan A. (Ürdün):

“My name is A. I am from Jordan and living now in Istanbul. I looking for a free and safe country to start a new beginning with my daughter. **My case has a lot of details so I mention just what is important, I do not pray and**	**Benim adım A. Ürdün'denim ve şu anda İstanbul'da yaşıyorum. Kızımla yeni bir başlangıca yapmak için özgür ve güvenli bir ülke arıyorum.** **Benim durumumda pek çok detay var, bu yüzden neyin önemli olduğunu söylüyorum.**

my husband see me eating in Ramadan and I have open and free mind that appear in my social life with my husband. My husband go to my father and by the way both of them are members of Muslim brotherhood and threatened to divorce me if I do not change my thoughts and start praying. So my father threatened he will put me in a mental hospital if I don't change my mind and also my husband threatened me he will take my daughter by Jordanian law. The law in Jordan in divorce cases is Islamic so I will lose the cosudty definitely, by the way I have evidences prove that I get threat from my father and my husband. **That all happen in Jordan so I say for them I will change my thoughts and pray to have enough time to find help, I came here in istanbul and I call with human organization working with UN and the lady in call asked some uncomfortable questions and say information it is not correct and not logic so I afraid, then the unknown number keep calling me several times so I afraid more. If I get a support then I will feel safe to remove my hijab and stop pretending praying and fasting without to say anything about my religion believe, then get a divorce in istanbul with full custody or at least ask a signed paper from my husband that allow me bring my daughter with me to third country.** **I really do not want apply for asylum, religion is a personal thing, I don't have to tell people or the court or any organizations what I believe or not believe, unfortunately applying to asylum and get a divorce in istanbul involve a high risks, in addition asylum visa will be evidence that may be used in Jordanian family court in any time until my daughter reach 18, but this is the only choice I have now.** **Yesterday my husband tell me what your believe or I make a divorce, I don't mind**	**Ben dua etmiyorum ve kocam beni Ramazan ayında yemek yerken görüyor. kocamla sosyal hayatımda açık ve özgür bir anlayışım var.** **…düşüncelerimi değiştirmez ve dua etmeye başlamazsam beni boşamakla tehdit ediyor. Bu yüzden babam, fikrimi değiştirmezsem beni akıl hastanesine yatırmakla tehdit etti ve ayrıca kocam beni Ürdün yasalarına göre kızımı alacağı konusunda tehdit etti. Ürdün'de boşanma davalarındaki yasa İslami olduğundan, babamdan ve kocamdan tehdit aldığımı ispatlayan kanıtlara sahip olduğum için kesinlikle rahatsız edileceğim.** **Bunların hepsi Ürdün'de oluyor, bu yüzden onlara düşüncelerimi değiştireceğim ve dua edeceğim dedim. Yardım bulmaya yetecek kadar zamanım olması için dua edeceğim, buraya istanbul'a geldim ve BM ile çalışan insan örgütünü aradım ve görüşme yapan bayan bazı rahatsız edici sorular sordu ve bilgi doğru değil, mantıklı değil dedi.** **bilinmeyen bir numara beni arayıp duruyor, bu yüzden şimdi daha çok korkuyorum.** **Bir destek alırsam, ….. sonra İstanbul'da tam velayetle boşanır veya en azından kocamdan izin veren imzalı bir kağıt isterim. kızımı üçüncü ülkeye getürmek için.** **Gerçekten iltica başvurusunda bulunmak istemiyorum, din kişisel bir şeydir, inandıklarımı veya inanmadıklarımı insanlara, mahkemeye veya herhangi bir kuruma anlatmak zorunda değilim, maalesef İstanbul'da iltica başvurusu yapmak ve boşanmak çok riskli. Buna ek olarak, sığınma vizesi istersem , kızım 18 yaşına gelene kadar herhangi bir zamanda Ürdün aile mahkemesinde kullanılabilecek bir kanıt olacak, ancak şu anda sahip olduğum tek seçenek bu.** **Dün kocam bana neye inandığınızı söyle yoksa boşanırım dedi. bunu umursamıyorum ama velayet davasında yardıma ihtiyacım var. çünkü ona dini dayatacak ve gerçekten**

that but I need help in custody case because he will force religion on her, and I really don't she noticed that there are struggle I need go to free and safe country. I go today to police and they do nothing. Please support me. Thank you"	**özgür ve güvenli bir ülkeye gitmem gerekiyor. Bunun için polise gidiyorum ve hiçbir şey yapmıyorlar. Lütfen beni destekleyin. Teşekkür ederim"**

- 23.07.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan M. A.:"**Almanya'dan baldızım İstanbul'a geldi ve yeni fark etti, Alman oturumunun süresi bitmiş diye. Hemen Almanya'daki yabancı polis ile iletişime geçmiş. Yabancı polis de İstanbul'daki Alman başkonsolosluğuna 1 aylık geçerli oturum fakslamış geri gelebilsin diye. Ama İstanbul'daki Almanya konsolosluğu sorun çıkarıyor. En geç 10'uncu ayın sonunda randevu veriyorlar, bu da çok geç olur. Çünkü 11.8.2020'de üniversiteye başlaması lazım. Eğer o tarihte üniversitede olmazsa bir sene bos kalıp bir sene sonra başlayabilir ancak. Sizden rica ediyoruz bize yardım ediniz lütfen. Saygı ve hürmetimle, " şeklinde beyanda bulunmuştur.**

- 16.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C. E. A. B'nin (Fas-Fransa) sözlü aktarımına göre**:**
  6,5 yıl önce Fas'tan Suriye'ye kızı ile birlikte geçmişler. Kızı D. E. A. B. (Fas-Fransa vatandaşı)

  'nin şu an 3 çocuğu var. Başvurucu, geçen Haziran ayında Türkiye'ye gelmiş ve gelirken herhangi bir sorun çıkmamış. Ancak kızı ve kızının üç çocuğunun Cilvegözü sınır kapısından geçişine izin verilmemiş. Şu an İdlib'delermiş. Başvurucu, İstanbul'da Fransız konsolosluğuna gitmiş, ancak onlar da bizim açımızdan yapacak bir şey yok demişler. Kızının ve torunlarının Türkiye'ye gelmelerine izin verilmesini istiyor.

- 28.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. O (Rusya Federasyonu**):**
  "2013'de yasal yolla pasaportla Türkiye'ye geldim. Buraya geldikten sonra ikamet için başvurdum, kabul edildi. Kargolarda çalıştım, tamirat işleri, özellikle buzdolabı tamiratı işlerinde çalıştım. Ben Türkiye'ye geldikten bir buçuk yıl sonra Dağıstan'da polis ailemin evine gidip beni sormuş, Türkiye'ye neden geldiğimi sormuşlar. Ailemi tehdit etmişler, "İnterpol'e vereceğiz, hakkında arama çıkaracağız" demişler. Bu olaydan 6 ay sonra, yani ben Türkiye'ye geldikten iki yıl sonra hakkında İnterpol araması çıkarılmış, IŞİD'li olduğum iddia edilerek. İnternetten akrabalarım aracılığıyla böyle bir arama olduğunu öğrendim. 2016'da yine Kayaşehir'de otururken polis eve geldi, gözaltına alındım. Benden başka çok sayıda kişi de alınmıştı. 2 yıl Maltepe 3 Nolu L Tipi cezaevinde tutuklu kaldım. 2 yılın sonunda denetimli serbestlikle bırakıldım. Halen mahkeme sürüyor ve yurt dışı çıkış yasağım var.

  İnterpol aramasının kaldırılmasını istiyorum. Pasaportumun süresi yakında doluyor, yenileyemiyorum. Bu arama kararının kaldırılmasını istiyorum"

<u>Mahkum değişim anlaşması çerçevesinde İran'a iade talebi</u>

- Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Hapishanesinden 15.10.2020 tarihinde mektupla başvuru yapan M. Ersen (İran); İrana iade talebi

"Sevgili İHD çalışanları merhabalar,… Ben bu mektupta size bir konu ile ilgili bilgilendirme yapacağım ve desteğinizi talep edeceğim. …

Ben İran vatandaşıyım. Dokuz yıldır adil olmayan bir şekilde Türkiye cezaevlerinde tutulmaktayım. Bu sürenin 7 yılını Tekirdağ F Tipi cezaevinde geçirmekteyim. Türkiye'de hiçbir aile ferdim ve akrabam yoktur. Dokuz yıllık cezaevi süreci benim açımdan tam bir mağduriyet süreci oldu. Hiçbir şekilde ailemle görüşme imkânım olmadı. Daha önce görüş için Adalet Bakanlığı izni gerekiyordu, sonra da cumhuriyet başsavcılığı iznine bağladılar. Dokuz yıl ailemin yüzünü görmedim. Elbette onlar da benim yüzümü görmediler. Annem ve babam çok yaşlıdırlar, bir sürü hastalıkları vardır. Aileme daha yakın bir yerde cezamın geri kalan 14 yılının infazı için çok uğraştım ama bir işe yaramadı. Burada adeta mahsur ve mağdur bir şekilde tutuluyorum. Türk Ceza kanununda mahkûmun cezasını ailesine yakın bir yerde infazı öngörülüyor ama bu hiçbir şekilde uygulanmıyor. Tam altı yıldır uğraşıyorum ama her defasında yazdığım dilekçeye ret cevabı geliyor.

Artık bu şekilde yaşayamıyorum. Bu durum psikolojimi fena şekilde bozuyor. Sesimi duyuracak hiç kimsem yok. Ben 12.10.2020 tarihinde pazartesi saat 08.00'de bu duruma karşı ölüm orucuna başlamış durumdayım. Bu mektubu size yazarken 4. Günümde devam ediyorum. Ben bu eyleme sadece su içerek devam ediyorum. Artık 60-65 kilo civarında bir insanın sadece su tüketerek kaç gün yaşayabileceğini yetkililer hesaplamalıdır. Ben çok kararlıyım. Bu eylemde ölebilirim ama asla bırakmayacağım. Son nefesime kadar devam edeceğim.

Sizden istediğim ise yapabileceğiniz bir şey varsa yapın, Sonsuz… saygılarımla. 15.10.2020 M.Ersen"

Başvurucu 21.10.2020 tarihinde gönderdiği 2. mektubunda ;

"…Ben Türk Devletinin hukuk devleti olduğuna inanmak ve güvenmek istiyorum… Zaten Türk Ceza Kanunu mahkûmun cezasının ailesine yakın bir yerde infazını öngörmektedir. Ancak ben ailemden çok uzak bir yerde yıllardır tutulmaktayım. Bu, kendi başına bir hak ihlalidir. Benim bu eylemim bu hakka sahip olmak içindir. Bu haktan daha masum bir şey olabilir mi? Ben bu hakkımın yerine getirilmesini ve vatandaşı olduğum İran İslam Cumhuriyetine iademi talep ediyorum. Bu şekilde yaşayamıyorum. Burada kendimi yalnız hissediyorum. Bu durumdan dolayı psikolojik olarak zorlanıyorum. Dokuz sene bu şekilde yaşamaya zorlandım ama artık bu durumu sürdüremiyorum. Buna acilen bir çözüm bulunmasını talep ediyorum. Bu durumdan dolayı o kadar zorlanıyorum ki deyim yerindeyse ölümü çare olarak görüyorum. Türkiye-İran arasında mahkûm verme anlaşması kriterleri çerçevesinde ülkemde de cezamın bakiye kısmını çekebilirim.

Başvurucu 3. Mektubunda ; **"Merhabalar, Faksınızı aldım. Bana karşı gösterdiğiniz duyarlılık için ne kadar çok teşekkür etsem azdır. Bana sorduğunuz soruları cevaplamadan önce bir gelişmeyi sizinle paylaşmak istedim.**

Ben şimdi biraz iyiyim. 20.10.2020 tarihinde bulunduğum cezaevi kurumu 1. Müdürü benimle görüşerek sıkıntılarımı dinledi. Haklı olduğumu kabul etti. Tekirdağ'ın ailemden çok uzak olduğunu, talebim yerine getirilene kadar en azından Ağrı-Doğubayazıt'a sevkimin çıkarılması için elinden geleni yapacağını, önümüzdeki ay sevkler açılır açılmaz ilk önceliği bana tanıyacaklarına söz verdi. Oraya gitmem için iyi halli olmam gerektiğini söyledi. İşi yokuşa sürmemek için ve bu iyi niyeti boşa

çıkarmamak için eylemi bıraktım. Şimdi ölüm orucunda değilim. Ama sevk meselesi henüz kesinleşmiş bir şey değil. Tekirdağ'a nazaran sevkimin Doğubayazıt'a çıkması elbette ailem için daha iyi bir yer. Ama bu benim mağduriyetimi bitirecek bir çözüm değil. Çünkü hala Türkiye'de olacağım ve bir sürü sıkıntı çekmeye devam edeceğim. Kalan cezamı ülkemde çekmekte kararlıyım ve bunu çok istiyorum. Bu sorunumun çözümünde en iyi rolü siz oynayabilirsiniz. Bu konuda size güvenim tamdır. …" demiştir.

Tüketici hakları ihlali, Ayrımcılık, dolandırıcılık

- 29.07.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. S:
  "Yaklaşık 9 ay önce Türkiye'ye yasal yolla geldim. Üsküdar Üniversitesinde Kimya ve Biyoloji Mühendisliği okuyorum. Şu an Türkçe Dil Programına devam ediyorum. Geldiğimde M. E. adlı kişiden oda kiraladım, kardeşimle birlikte. O zaman hiçbir şey bilmediğimden hazırladığı ev sözleşmesini imzaladım. Daha sonra bunun yasal bir kontrat olmadığını öğrendim. Bu nedenle nüfusa kayıt yaptıramadım. Sözleşmede kira 400 TL yazıyordu ama 500 TL istiyordu. 2020 için de 550 TL istedi. Ben de oradan çıktım, yaklaşık bir ay önce başka bir yere taşınıp yasal kontrat yaptık, nüfusa kaydımı yaptırdım. Ama şimdi o eski ev sahibi beni sürekli arayıp para istiyor. Vermezsem hem polise şikâyet edeceğini hem de üniversiteyle konuşup bana sorun çıkarttıracağını söylüyor. Diğer kiracı öğrencilerle konuştum, onlara da aynısını yapıyormuş. Hem yasal kontrat yapmıyor, hem kontratta yazandan fazla para alıyor hem de her yerde depozito bir kira bedeli iken o bizden 2 kira depozito aldı. Depozitoyu da iade etmedi. Ayrıca diğer Arap öğrencilere ve bana, kesinlikle Türklerle konuşmayın, onlar çok kötü diyor. Bizim bir şeyleri öğrenip onun sahtekârlığını anlamamızı istemiyor. Ayrıca benim ve kardeşimin adına camiden yardım alıyor. Bana sadece bir kere 50 TL verdi, başka vermedi.

  Talep: Bu kişinin cezalandırılmasını istiyorum, bizim adımıza para toplayıp bize vermiyor. Beni ve kardeşimi rahat bırakmasını istiyorum"

- 05.10.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan S. R. K Hindistan:
  "2 Haziran 2017'de pilotluk eğitimi için İstanbul'a geldim. 55.000 euro ödediğim pilotluk eğitiminde öğrenim göremedik, paramızı da ödemediler. Benim gibi başka öğrenciler de var. T Air adındaki kuruma banka aracılığıyla ödeme yaptım. Onların aldatıcı ticari politikasıymış. Ben hala paramı geri alamadım. "T Air" bize gerekli uçuş derslerini vermedi. Daha sonra "P.İ. F. Academy" ye başvurdum. Onlar da bir başka sahte uçuş okulu. Onlara da 10.200 Dolar verdim. Onlar da beni kandırdı" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- 06.10.2020 tarihinde derneğimize telefon yoluyla başvuruda bulunan Ş. B: (Tacikistan)
  "Beş aydır Fatih semtinde bir binada iki yeğenimle birlikte kirada oturuyorum. Kira sözleşmemiz yok. Ancak kiramı ve aylık faturalarımı düzenli ödüyorum. Faturalar da benim adıma değil. Binanın suyu ortak vanadan geliyor. Evimiz beşinci katta olduğu için bizim evimize su çok az çıkıyor ya da çoğu zaman çıkmıyor. Ev sahibi suyu kişi başı 30 TL olarak alıyor. Bizden de her ay 90 TL su parası istiyor. Ancak bize doğru düzgün su gelmediği için itiraz ettik. İtirazımızı dikkate almadı, üstelik bizim evin suyunu tamamen kesti ve beğenmiyorsanız çıkın gidin dedi. Önceden hiç olmazsa geceleri biraz su akıyordu, şimdi hiç suyumuz yok. Dün gece ev sahibiyle konuştum, resmen yalvardım suyu açması için,

komşularımız da durumumuza şahit oldu ama açmadı. Çok mağdur durumdayız. Başka bir eve taşınacak ekonomik durumumuz da yok. Yardımınızı istiyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- 17.11.2020 tarihinde derneğimize e-mail yoluyla başvuruda bulunan S. R. Khomain (Bangladeş):başvurusunda özetle;
  "3 yıldan fazla süredir İstanbul'da yaşayan pilot öğrenciyim. Pilotluk eğitimi için başvurdum, T air ve İstanbul Uçuş Akademisi verdiği sözleri tutmadı. Dolandırıldım. Mağdur oldum. Yardımınızı istiyorum. Bangladeşliyim. Geçmişte Türkiye başkan yardımcısına ve Ulaştırma bakanına e-posta göndermiştim, ancak bana yanıt gelmedi. Tüm belgelerim var. Bana cevap verdiğinizde, tüm belgelerimi sunacağım. " demiştir.

Kadına Yönelik Şiddet, cinsel istismar

- 19.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan İ. M (Pakistan).:
  "3 yıl önce Türkiye'ye yasal yollarla geldim. 9 aydır M. F adında Pakistanlı bir erkek arkadaşım var. O Çorlu'da yaşıyor. İki buçuk ay önce beni Çorlu'ya çağırdı ben de gittim. Orada yalnız yaşıyordu. Onun yanındayken bana fiziksel şiddet uyguladı. Kollarımı sıktı, vurdu. Orada onunla bir gece kalıp İstanbul'a döndüm. Bana şiddet uyguladığı için polise gideceğimi söyledim. O da, benimle evleneceğini, beni sevdiğini söyledi, şikâyet etmedim. Bu arada ailesine benim telefonumu vermiş. Onun ailesi beni Pakistan'dan aradı ve oğullarının beni sevdiğini evlenmek istediğini söyleyip şikâyetçi olmamamı istediler. 15 gün sonra beni tekrar Çorlu'ya çağırdı. Gidip bir gece kaldım ama bu sefer bana, ilişkimiz bitti dedi. Geçen cumartesi öğlen arayıp, ben kaçıyorum, ne yaparsan yap, istersen polise de gidebilirsin dedi. Benim psikolojim çok bozuldu, intihar etmeyi düşündüm. Ev arkadaşım polise haber vermiş. Arkadaşım beni hastaneye götürdü. Doktor psikolojimin bozuk olduğunu söyleyip ilaç verdi. Erkek arkadaşım bana sürekli mesaj atıp, polise gidersen resimlerimizi, mesajlarını Pakistan'daki ailene göndereceğim diye tehdit ediyor. Korkuyorum. Ben buraya okumaya geldim.

  Benim fotoğraflarımı ve mesajlarımı aileme göndermemesini istiyorum. Ceza almasını istiyorum. Çünkü başka kadınlara da aynısını yapabilir"

- 26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Z (İran) .:
  "Ben Türkiye'ye 1998'in sonlarında geldim, Türkiye vatandaşıyım. K. Z. R. (İran)isimli kişiyle 2015'de nişanlandık, 2016'da İran nikâhı ile evlendik. Bu süre içerisinde hiç çalışmadı, hep benim kazandıklarımla geçindik. İki kere beni darp ettiği için karakola şikâyet ettim. Şu an, kamu davası açmışlar, bir mahkeme devam ediyor. Uzlaştırma için gelen kişiyle geçen hafta görüştük, sonra yine bana hakaretler edip tehdit etti. 07.10.2020'de duruşmamız var. Bu kişi, İran'da siyasi olduğunu söylüyor ama orada siyasi falan değilmiş. Türkiye'ye 2012 yılında gelmiş. İnsan kaçakçılığı, dolandırıcılık gibi hep pis işler yapıyormuş. Ben bunları sonradan öğrendim. Pandemiden önce turizm şirketi kurmuştum, şirketin %20'sini onun üzerine yapmıştım. Salgından önce kredi çektim, masraflar için, onları da alıp kullandı ve bitirdi. Şimdi de benden boşanmamı istiyor. İl Göç İdaresine hep yanlış beyanlarda bulunmuş. Oraya gidince öğrendim. Yurt dışına gitmek için kendini siyasi olarak gösteriyor. Bu kişinin bütün bu yaptıkları ve yalan beyanlarıyla üçüncü bir ülkeye gitme hakkı elde etmesini istemiyorum. Bunun için hukuki destek istiyorum"

- 11.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yaptığı başvuruda bulunan E. G (İran);
  İran vatandaşı olduğunu, 9 aydır Türkiye'de bulunduğunu, çalışmak için geldiğini ancak pandemi nedeniyle iş bulamadığını, bu süreçte otellerde kaldığını, otelde değişik kereler erkekler tarafından odasına girilmeye çalışıldığını, bununla ilgili şikâyetler yaptığını, can güvenliğinden endişe ettiğini, polisin ve savcıların kendisine güven vermediğini, Bu davalarını takip edecek bir avukat bulup İran'a dönmek istediğini belirterek sürecin takibi konusunda yardım talep etmiştir.

- 03.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek ve e-mail yoluyla başvuruda bulunan N. M. Q (Ürdün):
  "Merhaba benim adım …Ben Ürdün vatandaşıyım. Ben Suudi Arabistan'da geleneksel yöntemle evlendirildim. Orada bildiğiniz gibi seçme hakkınız yok. Evlendikten kısa süre sonra eşimin bana karşı davranışları sertleşti, bana hakaret ve şiddet uygulamaya başladı. Hiç bir zaman bana para verip bir alışverişe göndermedi Benim çok defalar evden dışarıya adım atmamı yasakladı. Bazen beni odaya kapatıp yemek bile vermedi. Beni defalarca darp etti. Önceleri bir müddet dayandım ama 3 yıla yakın baktım ki ailesi de ona destek verince iyice bana karşı şiddet ve hakaret artınca aklıma koydum ne olursa olsun ya kaçacağım ya da boşanacaktım. Çünkü bizim kültürümüzde boşanmak çok zor ve ayıp. Her iki aile tarafından da kabul edilmiyor. Ama baktım artık öyle bir hal aldı ki ölümü göze alıp ne olacaksa olsun ben bu adamla yasayamam dedim. Ölümü göze aldım çünkü kendisi …çok tehlikeli bir adam. …Sonunda evden ailemin yanına kaçtım. Fakat önceleri ailem reddetti ama sonunda babam olanları öğrenince bana yardım etti boşanmam için. Ama o kabul etmedi, çok zor bir boşanma sureci sonunda boşandık. Mahkeme çocuğumun velayet hakkını bana verdi. …Daha sonra da ailemin yanında kalan oğlumu ziyarete geldim deyip bir kaç gün bende kalsın diyerek Türkiye'ye kaçırdı. Ondan sonra benimle oğlumun diyalogunu kesti. Kendisine rica ettim arada oğlumla konuşmam için. Ama sadece keyfi istediğinde ulaşmama izin verdi. Oğlumla görüştüğümde psikolojisinin bozuk olduğunu fark ettim. Normalde benim izinim olmadan Türkiye'ye giremez, ayrıca iznim veya imzam olmadan okula yazdıramaz, ama o nasıl yaptıysa bunların hepsini izinsiz yaptı!...Ayrıca mahkeme yoluyla da sonuç yok. Çünkü Arap ülkeleri çocuk kaçırma olaylarında taraf olmadığı için Türkiye çocuk kaçırma olaylarında teslim etme zorunluluğu yok. O yüzden mahkeme ile hiç bir yere varamıyorum. En sonunda annemin yardımıyla büyüklerimiz araya girip oğlumla bir buluşma ayarladık. Ama onu geri vermeyeceğim çünkü yukarıda anlattım tehlikeyi ve oğlum anne beni bırakma diyor. … Ama siz yardımcı olabilirseniz belki daha insani bir yol mümkün. "

Çalışma Hakkı İhlali

- 26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan U. A(Pakistan):
  "4 yıl önce Türkiye'ye geldim. 1 yıl tekstilde çalıştım, ayrılıp 1 yıl başka yerde çalıştıktan sonra tekrar aynı firmaya Ş. C. Tekstile döndüm, yaklaşık 1 yıldır aynı yerde çalışıyorum. İki aydır maaşımızı vermiyorlar. Bayramda ya da fazla mesai olarak çalıştığımızda da para vermiyorlar. Maaşımızı isteyince patron küfrediyor, kızıyor. Oturum izni veya çalışma izni için hiçbir yere başvurmadım. Şu an hiçbir resmi belgem yok. Ücretimi almak istiyorum, yardım edin."

- 26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan C. A. (Bangladeş):

“10 aydır Türkiye’de yaşıyorum. Resmi hiçbir belgem yok. Geldiğimden bu yana Ş. C. Tekstil firmasında çalışıyorum. Patron iki aydır maaşımı vermiyor. Ücretimi almak için yardımınızı istiyorum”

- 26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. S. (Pakistan):
  “2 yıldır Türkiye’de kaçak olarak yaşıyorum. Piyalepaşadaki Ş. C. Tekstil firmasında çalışıyorum. Son iki aydır maaşımı vermiyorlar. Maaşımı istediğim zaman patron hakaret ediyor.Ücretimi alabilmek için yardımınızı istiyorum”

- 26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. E. (Bangladeş):
  “1 senedir Türkiye’de kaçak yaşıyorum. Geldiğimden beri aynı tekstil firmasında çalışıyorum. Son iki aydır maaşımızı vermiyorlar. Ücretimi almak istiyorum, bunun için yardımınızı istiyorum”

- 26.08.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. S. (Pakistan):
  “5 senedir Türkiye’de kaçak yaşıyorum. 4 senedir aynı tekstil firmasında çalışıyorum. 2 aydı maaşımızı vermiyorlar. Ücretimi alabilmek için yardım istiyorum”

- 25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulun**an A.** :
  “Suriye- Türkiye çift vatandaşlığım var. 2016 yılında İstanbul Eğitim Müdürlüğünde öğretmen olarak göreve başladım. Hiçbir neden yokken görevime son verildiğini öğrendim. Görevime son verilme nedenini öğrenmek için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne müracaat ettim. Fakat bana hiçbir beyanda bulunmadılar. Ben hiçbir suç veya yasa dışı işlemde bulunmadım. Ayrıca GBT belgemde hiçbir sorun bulunmamaktadır, görevime dönmek istiyorum, yardım talep ediyorum” şeklinde beyanda bulunmuştur.
- 25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. :
  “Suriye uyrukluyum, MEB Suriye geçici okullarında beş yıl İngilizce öğretmeni olarak görev yaptım.Son çalıştığım okulda Suriyeli öğretmen istemediler ırkçı davrandılar. Mobbing uyguladılar, ayrımcılık uyguladılar, bu yolla beni gönderemeyince hakkımda gerçeğe aykırı tutanak tuttular bu şekilde işime son verdiler. Bu haksızlığa karşı desteğinizi talep ediyorum” demiştir.

- 25.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek L.- E.- M. için başvuruda buluna T.;
  MEB e bağlı okullarda öğretmen olarak görev yapan Türkiye-Suriye vatandaşı L. ve E. ile Suriye vatandaşı M’nın hiçbir açıklama yapılmadan güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek iş akitlerinin sonlandırıldığını. Bu haksız uygulamaya karşı hukuki destek talebinde bulunmuştur.

Gözaltı, kötü muamele, haksız tutukluluk

- 11.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan A. T. (Suriye): Gözaltı,
  “A. K yaklaşık olarak 5 yıldır Türkiye’de. Yasal yolla geldi. Şu an hem İl Göç İdaresinden aldığı kimliği hem de pasaportu var. Pazartesi ya da Salı günüydü. Öğleden sonra saat 15.00-15.30 civarı çalıştığımız dönerciye polisler geldi. A.’nın anne ve babası Suriye’de yaşıyor ve ayrılmışlar. A. buradan kazandığı parayı annesine ve kardeşlerine gönderiyor. Günlük 70-75 TL para karşılığı çalışıyoruz ikimiz de. A.,

benimle ve ailemle birlikte yaşıyor. O gün polisler önce dükkânın içine girdi. Ben o sırada alt kattaydım. Maske kontrolüne geldiler sandım. Zaten maskelerimiz takılıydı. Alt kata da indiler, bakıp çıktılar. Ben üst kata çıktım baktım, A.'yı arkadan kelepçelemişler ve götürüyorlardı. Ne oldu diye sordum, cevap vermediler. Başakşehir Karakoluna götürüldüğünü söylediler. A., evinden işine giden bir insan, hiç kimseyle hiçbir şeyle ilgisi yok. Neden aldılar anlamadık. Zaten kendisi de bir suçu olduğunu düşünse polisi görünce kaçardı. Kaçmadı, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Resmi tüm belgeleri var. İşyerimiz Kayaşehir'de Adnan Menderes caddesi üzerinde bulunuyor.

Arkadaşımın neden gözaltına alındığını, nerede tutulduğunu öğrenmeyi ve serbest bırakılmasını istiyorum"

- 4.11. 2020 tarihinde Edirne F Tipi Hapishanesi nden gönderdiği mektubunda B. T. Ğ. (Irak Kürt bölgesel Yönetimi vatandaşı) ; Haksız tutuklanma ve halen mahkemeye çıkarılmama-
  "Merhaba değerli İHD çalışanları. Irak Kürt Bölgesel vatandaşıyım. Dokuz aydır cezaevindeyim. Propaganda yapmışım deyip beni tutukladılar. Tutuklandığımdan beri ne ailemle görüştüm ne de benim burada olduğumdan haberleri var. Dokuz aydır mahkeme "Irak yönetimiyle iletişime giremedik" deyip beni bekletiyor. Avukatım yok. Dokuz aydır param olmadığı için de rezil rüsva içinde bir hayat sürdürüyorum. Sizden ricam bana yardım etmeniz ve benimle iletişim sağlamanızdır. Ailem Erbil'de yaşıyor. Bir tane kızım var. Aylardır sesini bile duymadım. Öldüler mi kaldılar mı bilmiyorum. Saygı ve sevgilerimi sunuyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum."

- 04.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı eşi ve çocukları için başvuruda bulunan A.N(Suriye): gözaltı, kötü muamele, adil yargılanma hakkı ihlali
  "Eşimle birlikte 7 yıl önce Türkiye'ye geldik. Buraya geldikten sonra 4 çocuğumuz oldu. En küçük çocuğumuz Hayat 6 aylık doğmuştu. Uzun süre kuvözde kaldı. O nedenle ona çok özenli davranıyorduk. Bir yaşına gelmişti. 28 Eylül günü eşim beni telefonla arayarak acilen eve gelmemi Hayat iyi olmadığını söyledi. Yanımda bir Türk ve bir Suriyeli arkadaşla taksiyle eve gittik. Bu sırada ambulans çağırmıştık. Biz eve vardığımızda ambulans henüz gelmemişti. Çocuğu taksiyle hastaneye götürürken yolda ambulansa rastladık. Çocuğu ambulansa koyduk, hastaneye gittik. Çocuğu yoğun bakıma aldılar, İlhan Varank hastanesinde. Birkaç saat sonra Çekmeköy Devlet hastanesine sevk edildi. Sabaha karşı 05.00'de bize eve gidin dediler. Sabah hastaneye gittim. Orada polisler benimle birlikte eve gidip eşimi ve diğer üç çocuğumu da alıp karakola götürdüler. Beni en az 2 saat darp ettiler karakolda. Bana katil, tecavüzcü dediler. Ben anlamadım, ne katili dedim. Meğer Hayat hastanede ölmüş, haberimiz yoktu. Bu sırada eşimi de darp etmişler ve çocukta darp işkence izlerini kendisinin yaptığını söylemesi için baskı yapmışlar. Eşim tehditlerden korkup kabul etmiş. ..Karakolda bir gün kaldık. Çocukları sosyal hizmetler aldı. Ertesi mahkemeye çıkarıldık. Beni tutuksuz yargılamayla serbest bıraktılar. Ama eşim, tutuklanıp Bakırköy Kapalı Kadın Hapishanesine gönderildi…Talep: Bizi bu zor durumdan kurtarabilecek, suçsuz olduğumuzu ortaya çıkarabilecek bir avukat talep ediyorum" şeklinde beyanda bulunmuştur.

- 06.11.2020 tarihinde derneğimize gelerek İngilizce yazılı başvuruda bulunan A. G. (Cezayir):
  "Bana saldıran bir gangsterden şikayet etmek için Şehremini Polis Merkezine gittim. Çok kötü koşullarda beni beş gün gözaltına aldılar. Fiziksel ve ahlaki olarak dövüldüm ve işkence gördüm. Bana

yasadışı ikamet ediyormuşum gibi davrandılar. Tüm gerekli belgeleri sunmama rağmen. Bu olay, 24-29 Temmuz 2020 arasında gerçekleşti. Talep: Adalet ve koruma istiyorum. Avukat istiyorum.

Yabancı ülkelerdeki Türkiyeli mültecilerden gelen başvurular

A- Hapishaneden haber alamama

- 15.03.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. D.:
"Yeğenim F. D. 2016 yılında yurtdışına gitti. 2017 senesinde İran'da tutuklandığı haberini aldık. O günden beri yeğenimle anne ve babası düzenli olarak, Umriye Cezaevine giderek kendisiyle görüşme sağlıyorlardı. Ancak Corona virüsü dolayısıyla İran sınırlarını kapattı ve o günden beri yeğenimden hiçbir şekilde haber alamıyoruz. Yeğenimin akıbetinden endişe duyuyoruz. Bu konuda yardımlarınızı rica ediyoruz. Umriye Cezaevine ulaşılarak yeğenimin akıbeti hakkında haber almak istiyoruz"

B-İltica talebinin kabul edilmemesi

- 07.09.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan M. Y.:
"29.08.2020 tarihinde Sırbistan'dan Hırvatistan'a yürüyerek geçiş sağladım. Yürüyüşün ardından Macaristan sınırını geçerken Macaristan sınır polisi tarafından yakalandım. Askeri bölgeye götürülüp üst araması yapıldıktan sonra geldiğim ülkeyi söyleyip hastaneye gitmek ve iltica başvurusunda bulunmak istediğimi söylememe rağmen sınır askeri polisi beni Sırbistan sınırına götürüp zorla sınırdan çıkarttı. Aç, susuz ve ormandaki haşeratlardan dolayı yüzüm ve bedenim şişmiş, yürüyemez halde olmama rağmen iltica başvurusu alınmadı. Bunun hukuka aykırı olduğunu, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde her insanın iltica hakkı olduğunu söylememe rağmen başvurum alınmadı.

Öncelikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ve Macaristan'da bulunan insan hakları ile ilgili derneklere bildiri yapılması ve bu konuda hukuki desteklerinizi talep ediyorum"

- 03.12.2020 tarihinde derneğimize gelerek yazılı başvuruda bulunan R. S. Y.:

"**İnterpolün kırmızı bülteni sebebiyle Kırgızistan Bişkek'te gözaltına alındım. Daha sonra polis merkezine götürülmüş olsam da 1 saat sonra çıkartılarak ıssız bir yerdeki polis otoparkına götürüldüm. Bu otoparktaki bir konteyner içinde 5 saat kadar işkenceye tabi tutuldum. Gece 01.00 civarında eşim Dana Lukpanova'nın 1.000 USD ve arkasından 7.000 USD para vermesiyle işkenceye son verildi. Sonrasında gece yarısı kurulan bir mahkeme kararıyla tutuklandım. Sonrasında 14.12.2019 gibi bu polislerin adlarını tespit ederek şikâyet dilekçeleri yazdım. Fakat dilekçelerim dikkate alınmadığı için konuyu cumhurbaşkanı Soranbek Jeenbekov'a ilettik. Akabinde askeri savcılık 08.03.2020 dosya numarasıyla bu dokuz polise soruşturma başlattı. Ancak ilk şikâyetimden 1-2 hafta sonra bu polisler eşimin evinin kapısını kırarak gözaltına almış ve eşim 12.700 USD vererek canını kurtarmıştır. Sonrasında ise yüzünden ve psikolojisinden Kazakistan Almaata'da tedavi altına alınmıştır. Aşağı yukarı Ağustos 2020 gibi 5 polis ile yüzleştim ve resmi olarak şikâyetimi tekrarladım. Bu konunun**

takibi Türklerin boynunun borcudur. Bunların yanı sıra ihbar olmasına rağmen 13 ay yanıma gelmeyen, bir dilim ekmek yardımı yapmayan ve vatandaşını ölüme terk eden Bişkek Türkiye büyükelçiliğinden sonuna kadar davacı olunması gereklidir. 09.10.2020 tarihinde Türkiye'ye mevcutlu iadem olmuştur. 22 gün T20 Metris'te kaldıktan sonra Silivri 2 Nolu L Tipi Cezaevine gönderildim ve dün gece 19:50'de serbest bırakıldım.

Talep: Kırgızistan Bişkek askeri savcılığının 08.03.2020 soya numaralı davasının takibi ve Bişkek Büyükelçiliğinin vurdumduymazlığı ve ihbar olmasına rağmen ilgilenmeyişinin cezasız-takipsiz kalmaması için sizlerden destek rica ediyorum"" şeklinde beyanda bulunmuştur.

BASIN TARAMASI YAPILARAK TESPİT EDİLEN HAK İHLALLERİ

Gözaltı

- 28 Ocak 2020 **tarihinde basında yer alan haberlerden, İranlı rap sanatçısı Amir Hossein Maghsoudloo İstanbul'un Fatih ilçesinde gözaltına alındı. 4 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.**
- 7 Eylül 2020 **tarihinde pasaportunun süresi bittiği gerekçesiyle Denizli'de gözaltına alınan İran vatandaşı Meryem Şeriatmedari, 8 Eylül 2020 tarihinde götürüldüğü Aydın Geri Gönderme Merkezi'nden serbest bırakıldı.**
- **3 EKİM 2020** günü Beylikldüzünde yapılan operasyonda isimleri öğrenilemeyen 6 mülteci tutuklandı.

- 3 Aralık 2020 **tarihinde İstanbul'da İnsansız Hava Aracı (İHA) AR-GE Merkezi'nin bulunduğu alanı izinsiz bir şekilde görüntüledikleri iddiasıyla gözaltına alınan Rusya vatandaşı 2 gazeteci (A. P. ve I. M.) ve A. Ç. K. isimli 1 kişi 7 Aralık 2020 tarihinde savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.**
- **3 Aralık 2020** günlü haberlere göre; Suriyeli R. ,4 aylık hamile iken 29 kasım günü Süleymaniye Kadın Doğum Hastanesinde düşük yapmış, doktorların kendisine kötü davrandıklarından şikayet etmiştir. Sağlık görevlileri de kendilerine hakaret ettiği için R. Hakkında şikayette bulununca müdahale sonrası evine gönderilen R. ertesi gün gözaltına alınmış ve 4 gün boyunca nezarette tutulmuş, eşinin getirdiği yemek ve giyecekler kendisine verilmemiştir. R il göç idaresinin serbest bırakın yazısı üzerine bırakılmış. Hakkında verilen sınırdışı kararı ise çeşitli kurumların girişimleri neticesinde kaldırılmıştır.

İşkence- kötü muamele

- 23 Şubat 2020 **tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde bulunan Ayrılık Çeşmesi metro istasyonunda yapılan kimlik kontrolü sırasında Pakistan vatandaşı ve aynı zamanda Bilgi Üniversitesi öğrencisi olan 2 kişi, pasaportları yanlarında bulunmadığı ve polisin sorularına Türkçe değil İngilizce cevap verdikleri gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldı. Polisin telefonlarına ve cüzdanlarına el koyduktan sonra bu 2 kişiyi serbest bıraktığı iddia edildi.**
- 19 Temmuz 2020 **tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı bir köy üzerinden İran'dan Türkiye'ye yasadışı yollarla geçtiği iddia edilen ve o tarihten beri kendisinden haber alınamayan Khales Arsan isimli İran vatandaşı bir kişinin sınır karakolunda gözaltında tutulduğu, aynı karakolda tutulan 19 mülteci ile birlikte işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı ve toplam 20 kişinin 3 gün jandarma karakolunda tutulduktan sonra İran sınırına bırakıldığı iddia edildi. Khales Arsan basında yer alan açıklamasında: "Götürüldüğüm karakolda 19 mülteci vardı. (…) Karakolda bir komutan 6 asker bizi sopa, çekiç ve demir çubuklarla dövdü. Her seferinde aramızdan bir kişiyi aralarına alarak dövüyorlardı. Bu şekilde bize 3 gün boyunca işkence ettiler." Dedi**
- 9 Ağustos 2020 **tarihinde Suriye'nin Resulayn kentinden Urfa'nın Ceylanpınar ilçesine geçmek isterken askerler gözaltına alınan ve Mardin'in Kızıltepe ilçesi sınırında bir karakola götürülen 7 sığınmacının (A. H, eşi M. ile 5 çocukları) işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, sınırda durdurulan 7 kişinin burada 3 saat bekletildiği, bu sırada askerlerin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları, daha sonra götürüldükleri karakolda kız çocukların giysilerinin askerler tarafından zorla çıkarıldığı, M'nin giysilerinin kesici bir aletle yine askerler tarafından çıkarıldığı, M'nin askerlerin cinsel tacizine maruz kaldığı ve iç çamaşırına sakladığı 16 bin dolara askerler tarafından el konulduğu, buna itiraz ettikleri için fiziksel şiddete maruz kaldıkları belirtilmektedir. Daha sonra Suriye sınırına bırakılan ailenin 19 Ağustos 2020 tarihinde Mardin'den Türkiye'ye giriş yaptıktan sonra İnsan Hakları Derneği'ne ve Mardin Barosu'na başvurdukları, maruz kaldıkları işkence ve kötü muameleye ilişkin Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundukları bildirildi.**
- 30 Eylül 2020 **tarihinde Edirne'de yasadışı yollarla yurtdışına çıkmaya çalıştıkları iddiası ile jandarma tarafından gözaltına alınan 2 kişinin (İ.S. ve H. G.) fiziksel şiddete maruz kaldığı öğrenildi. Maruz kaldıkları şiddet sonucu 2 kişinin yüzlerinden ve vücutlarının çeşitli yerlerinden yaralandığı bildirildi.**
- 1**3 Ekim 2020** tarihli Gazete Duvar haberine göre; Kendisini Van'a getiren insan kaçakçıları istedikleri parayı vermeyen Afgan Y. B yi darp etti ve 3. Kattan attı. Mahalle sakinlerinin ,ihbarı üzerine hastaneye kaldırılan B. nin tedavisi devam ediyor

- **14 Ekim 2020** tarihli Evrensel gazetesi haberine göre; Yunanistan'a geçmek için Edirne'ye giden Afrikalı Göçmenler Sınırdaki çeteler tarafından rehin alınıyor. 5 Rehine 4 bin dolar karşılığında serbest bırakılırken ellerinde 10 rehine daha var.
- **12 Kasım 2020**- Kayseri şehir hastanesinde doğum yapan Suriyeli H.E.H adlı kadına kötü davranıldığı şiddet uygulandığı iddia edildi**.**
- 14 Kasım 2020 **tarihinde basında yer alan haberlere göre**; **Van İl Göç İdaresi'ne bağlı Kurubaş Geri Gönderme Merkezi'nde tutulan Z. M. isimli İran vatandaşı bir kadının 26 Temmuz 2020 tarihinde Geri Gönderme Merkezi'nde görevli İ. H. K. ve Y. V. isimli 2 güvenlik görevlisinin cinsel saldırısına maruz kaldı..Van Edremit Jandarma Komutanlığı'nda ifade veren 2 kişi sevk edildikleri mahkeme tarafından 'nitelikli cinsel istismar' suçlamasıyla tutuklandı.**

  Van 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Kasım 2020 tarihinde başlandı.Savunmaların ardından mahkeme Z. N.'nin olaydan 3 gün sonra beyanının alınması ve hâlâ Geri Gönderme Merkezi'nde tutuluyor olması nedeniyle yetkili kişiler hakkında 'görevi kötüye kullanma' suçundan suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi ve duruşmayı 21 Ocak 2021 tarihine erteledi.
- 14 Aralık 2020 **tarihinde Artı Gerçek 'te yer alan habere göre; , 10 Aralık 2020 tarihinde İstanbul'un Ataşehir ilçesinde İtalya'ya gidecek bir tırın içine saklandığı belirtilen ve ismi öğrenilemeyen bir mülteci tırdan indirildikten sonra gümrük muhafızları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldı.**

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

Güvenlik güçlerinin neden olduğu ölümler

- 27 Nisan- **Adana'nın Seyhan ilçesinde Ali El Hemdan (19) isimli Suriye vatandaşı bir kişi dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle polis tarafından vurularak öldürüldü. Başlangıçta basın organlarının da destek verdiği polis ifadesini yalanlayan tanık ifadeleri ve görüntülerin sosyal medyada paylaşılması sonrasında polis memuru F. K., 28 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'kasten öldürme' suçlamasıyla tutuklandı.**
- 11 Ekim- **Kuzey ve Doğu Suriye kentlerinden Haseke'den 5 Ekim'de mülteci olarak Mardin'in Kızıltepe ilçesine geçmeye çalışırken jandarma tarafından yakalanan 10 mülteciden dördünün zorla sürüldükleri mayınlı arazideki patlamada öldüğü iddia edildi. Olay, karakolda tutulan çocuk mülteci A.J.'nin savcıya verdiği ifadede ortaya çıktı. (Gazete Karınca)**
- 13 Kasım- **Ali el Hemdan Davası…27 Nisan 2020 tarihinde Adana'nın Seyhan ilçesinde Ali El Hemdan (19) isimli Suriye vatandaşı bir kişinin dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle polis tarafından vurularak öldürülmesiyle ilgili polis memuru F. K. hakkında 'kasten öldürme' suçundan cezalandırılması istemiyle Adana 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Kasım 2020 tarihinde devam edildi.**

  Davaya müşteki olarak Hemdan ailesini temsilen bir avukatın katılmadığı öğrenildi. Sanık Polis memuru F. K. duruşmada ifade verdi. F. K. "sendelediği için silahın ateş aldığı" şeklindeki ifadesini değiştirerek "havaya ateş edeceği sırada silahı yanlışlıkla ateşlemiş olabileceğini" belirtti. Tanık polis ifadelerinin ardından mahkeme duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine erteledi.

  Adana Barosu avukatlarından Tugay Bek, dava ile ilgili basında yer alan açıklamasında Hemdan ailesine polis tarafından davayı avukat vasıtasıyla takip etmemeleri yönünde bir baskı yapıldığını belirtti.

- 10 Aralık- **Urfa'nın Viranşehir ilçesindeki bir polis kontrol noktasında "dur ihtarına uymadığı" gerekçesiyle polis tarafından vurulan 1 kişi olay yerinde yaşamını yitirdi. Açıklama yapan İçişleri Bakanlığı, Şahsın Suriye'li olduğunu belirttikten sonra "Şahsın içerisinde bulunduğu taksi, Viranşehir ilçe girişinde bulunan uygulama noktasında Şanlıurfa Emniyeti ekipleri tarafından durduruldu. Bu sırada şahıs, üzerindeki bombayı patlatmaya çalışırken uygulama noktasındaki görevli polis tarafından etkisiz hale getirildi." Dedi.**

Umut yolculuklarında yaşamını yitirenler

- 26 Haziran **2020 tarihinde Van Gölü'nde batan bir teknede 61 mültecinin öldüğü, çok sayıda mültecinin ise kayıp olduğu öğrenildi. Konuyla ilgili 11 kişinin gözaltına alındığı, olayı geç ihbar ettiği gerekçesiyle Gevaş ilçesine bağlı Altınsaç mahallesi muhtarının İçişleri Bakanlığı tarafından açığa alındığı bildirildi.**
- 21 Aralık - **Siirt-Batman yolunda Afganistanlı mültecileri taşıyan minibüsün kaza yapması sonucu 1 mülteci yaşamını yitirdi, 6 mülteci ise yaralandı.Kaza sonrası 4 mültecinin sınır dışı edilmemek için kaza yerinden uzaklaştığı bildirildi. (Gazete Fersude)**

Nefret Saldırılarında yaşamını yitirenler

- 9 Haziran- **Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde yaşayan Suriyeli bir aileye T. B. isimli komşuları tarafından ateşli silahla yapılan saldırı sonucu Halid Yusuf isimli 2 yaşındaki çocuğun yaşamını yitirdiği, dedesi Muhammed Yusuf'un ise yaralanarak hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. T. B.'nin jandarma tarafından gözaltına alındığı bildirildi.**
- **16 Temmuz-** Bursa'da Irkçı Bir Grubun Saldırısı Sonucu Yaşamını Yitiren Suriye Vatandaşı Kişi…**16 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 15 Temmuz 2020 tarihinde Bursa'nın Gürsu ilçesinde kurulan pazarda çalışan Suriye vatandaşı Hamza Acan (17) isimli bir kişinin, Suriyeli bir kadına sözlü saldırıda bulunan ve pazarda çalışan bir grubu uyardığı ve çıkan tartışma sırasında başına taşla vurulması sonucu yaralandığı öğrenildi. Hastaneye kaldırılan Hamza Acan'ın beyin kanaması nedeniyle yaşamını yitirdiği bildirildi.**
- 17 Ağustos- **İstanbul'da Irkçı Saldırı Sonucu Yaşamını Yitiren Suriye Vatandaşı…17 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Zeytinburnu ilçesinde Suriye vatandaşı 6 kişiye, kimliği öğrenilemeyen bir kişinin ilk önce sözlü saldırıda bulunduğu, daha sonra ateş ettiği öğrenildi. Açılan ateş sonucu Abdulkadir Davud (21) isimli bir Suriye vatandaşının yaşamını yitirdiği bildirildi.Olayın tanıklarından Ahmet Uzun basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Eve gitmek üzere durağa gittik. (…) Tanımadığımız bir adam evinin penceresinden çıktı ve bize küfür etmeye başladı. 'Niye küfür ediyorsun, biz sana ne yaptık' diye sorduk. 'S…n gidin Suriyeliler' diye devam etti, çok ağır küfürler etti. Biz küfür etmedik. (…) Daha sonra içeri girdi. Bu kez balkona eşi çıktı. Kadın bize 'Kaçın, bu sarhoş, silah almaya gitti' dedi. Biz de kaçmaya başladık. Arkadan 3 el silah sesi geldi. İkisi Abdulkadir'e saplanmış, biri boşa gitmiş. Döndüğümüzde çocuk kanlar içindeydi."**
- 14 Eylül- Samsun'da Irkçı Saldırı Sonucunda Yaşamını Yitiren Çocuk…14 Eylül 2020 **tarihinde basında yer alan haberlerden, Samsun'da yaşayan Suriye vatandaşı Eymenh Hammamı (16, e) isimli bir çocuğun, ırkçı saldırı sonucunda yaşamını yitirdiği öğrenildi. Eymenh Hammamı'nın kardeşi İbrahim Hammamı basında yer alan ifadelerinde kardeşiyle yol kenarında bekledikleri sırada bir araçtan kendilerine ırkçı küfürler edildiğini, daha sonra aynı kişilerin yaklaşık 20 kişilik bir grupla yollarını keserek bıçaklı saldırıda bulunduklarını belirtti.**

- **20 Ekim- Gaziantep'in** Nizip **ilçesinde Sanayi Sitesi içerisinde başından silahla vurulmuş halde bulunan Suriye uyruklu Muhammed Al Halid (20), tedavisinin sürdüğü Nizip Devlet Hastanesinde müdahalelere rağmen yaşam mücadelesini kaybetti . 20 Ekim'de meydana gelen bu olayla ilgili gözaltına alınan 4 şüpheli tutuklandı.**
- **21 Ekim - Konya'da yaşayan Suriyeli 14 yaşındaki Vail El Mansur, çalıştığı işyerine giderken mahalledeki akranları tarafından bıçaklandı. El Mansur, ağır yaralı olarak kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.**
- **22 Ekim-** G.Antep'te 27 yaşındaki Muhammed Dip Hurih park yeri tartışması sırasında komşuları tarafından silahla vurularak öldürüldü.

Nefret Saldırılarında yaralananlar

- 12 Mart 2020 **tarihinde Konya'nın Beyşehir ilçesindeki göl kenarında balık tutan Afganistan vatandaşı bir kişi kendisine "Siz buraya corona virüsü mü getiriyorsunuz" diyen bir kişi tarafından bıçaklandı. Ağır yaralanan bu kişi Beyşehir Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı, onu yaralayan U. G. gözaltına alındı.**
- 11 Haziran 2020 **tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yabancı uyruklu bir kişinin bekçilerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.İsmi öğrenilemeyen yabancı uyruklu kişinin bekçilerden şikâyetçi olduğu ve 2 bekçinin İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü tarafından açığa alınarak haklarında soruşturma başlatıldığı bildirildi.**
- 26 Temmuz 2020 **tarihinde Hatay'ın Kırıkhan ilçesinde Yabancı Öğretim Sınavı'na hazırlık için gittikleri kurstan çıkan Suriye vatandaşı 5 öğrencinin "Ya bu ülkeden gideceksiniz ya da sizi öldüreceğiz" diyen ırkçı bir grubun saldırısına uğradığı ve saldırı sonucu 2 kişinin [E. H. (17,e) ve Muvaffad İbrahim] ağır yaralandığı öğrenildi. Hatay Valiliği yaptığı açıklamada saldırı ile ilgili adli soruşturma başlatıldığını duyurdu.**
- 26 Temmuz 2020 **-İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde Muhammed Saeed (19) isimli Suriye vatandaşı bir mültecinin 26 Temmuz 2020 tarihinde ırkçı bir grubun saldırısına uğradığı öğrenildi. Bacağına aldığı bıçak darbesi soncu yaralanan Muhammed Saeed hastaneye kaldırıldı. Muhammed Saeed basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Pazar günü saat 20:00 civarı bir akrabamla Perşembe Pazarında yürüyorduk. Köşeyi dönerken bir grupla karşılaştık. Tahminen 20 kişi varlardı ve Türkçe konuşuyorlardı. İçlerinden biri elinde bıçakla bize bağırdı, 22-23 yaşlarındaydı. Akrabam kaçmaya başladı ama ben kaçamadım. (…) Biri karnıma bıçak salladı. Yana çekilince bıçak bacağıma geldi. O esnada 'Bir gün bütün Suriyelileri öldüreceğiz' diye bağırıyorlardı. Bıçağı tutan adam, 'Önüme çıkan her Suriyeliyi öldüreceğim' dedi. O adamla birlikte grup da hızla uzaklaştı".**
- 28 Eylül 2020 **-Basil Zerzur ve beraberindeki 14 mülteci işçi, 28 Eylül günü, Adana'da maske ve tulum imalatı yapan bir tekstil atölyesinde beraber çalıştıkları kişiler tarafından saldırıya uğradı. Ağır yaralanan Zerzur hastanede şikâyetçi olmasına rağmen adli işlemlerin olayın kamuoyunda duyulmasından sonra başlatıldığı iddia edildi. S.K. gözaltına alındı. Adana Adliyesine getirilen saldırganlardan S.K. "Kasten yaralama" suçundan tutuklama talebi ile Sulh Ceza Mahkemesi'ne sevk edildi. Mahkeme S.K. hakkında ev hapsi kararı verdi.**

İş Cinayetlerinde yaşamlarını yitirenler

- 2020 yılında toplam 101 mülteci/göçmen işçi hayatını kaybetti. **Bu işçilerin geldikleri ülkeler: 48 işçi Suriyeli; 28 işçi Afganistanlı; 5 işçi Türkmenistanlı; 4'er işçi Gürcistanlı ve Özbekistanlı; 2'şer işçi Azerbaycanlı, İranlı, Rusyalı ve Ukraynalı; 1'er işçi Bulgaristanlı, Iraklı, Nepalli ve Pakistanlı...**

- 11 Aralık- **Kastamonu devrekanı kasaplar köyüda bir çiftlikte çoban olarak çalışan Suriyeli fatıma isa traktör şaftına takılarak hayatını kaybetti**

Sınırdışı / zorla göç

- **3 Aralık-** Suriyeli R., 4 aylık hamile iken 29 kasım günü Süleymaniye Kadın Doğum Hastanesinde düşük yapmış, doktorların kendisine kötü davrandıklarından şikayet etmiştir. Sağlık görevlileri de kendilerine hakaret ettiği için R. Hakkında şikayette bulununca gözaltına alınan R Hakkında verilen sınırdışı kararı - çeşitli kurumların girişimleri neticesinde kaldırıldı.
- **6 Aralık -** Bursa inegölde kaçak yollarla suriyeden gelen muhammed A sokağa çıkma yasağına uymadı diye ceza kesildi. Sınırdışı edilmek üzere Bursa göç idaresine gönderildi.
- **8 Aralık –** Hatay da Seribok, Sürikavak,Hacıpaşa, Koyguran , Kansu köylerindeki Suriyelilere köy muhtarları tarafından "buraları terk edin" dendiği, Hatay valiliği yaptığı açıklamada , sınıra sıfır köylerde jandarmanın kaçakçılıkla mücadele adına faaliyet yrüttüğünü ve 2016 tarihli bir genelgenin yanlış anlaşılmasından kaynaklı bir sorun oluştuğunu, kimsenin yerinden göç ettirilmeyeceği açıklandı.
- **20 Aralık -** Özbekistanlı abdulkerim mirzaev gaeteci yönetmen Kamu güvenliğini tehdit ediyor iddiasıyla hakkında sınırdışı kararı verildi.

Medyada nefret söylemi, mültecilerin hedef gösterilmesi

- **3 Aralık-** Kahramanmaraşta bir çatışmada öldürülen polisin katilinin Suriyeli olduğuna dair yalan haber yayıldı. Valilik haberi yalanlayan açıklama yaptı paylaşım yapan sitelerde paylaşımları engellendi.
- **Fatih Altaylı Haber türk tv** programında 4 milyon Suriyeliyi Türkiye'yi esir alan Suriye askerlerine benzetti, "ev sahibi onlar yakında bizi buradan atacaklar.", "Türkiye'yi Suriye'ye savaşsız kaybettik.", "sağlık hizmeti onlara bedava, vatandaşa değil, sokak onlara serbest vatandaşa değil" gibi sözler sarf etti . Bu programdan sonra Mülteci Hakları Derneği 15 Aralık'ta suç duyurusunda bulundu.

Siyasette ayrımcı söylemler

- **3 Kasım -** Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Suriyelilere gelince para çok. 50 milyar dolar para harcandı bizim insanımız kendi evinde tabutlukta depremi bekliyor, deprem olacak biz de öleceğiz. İktidar bunu duymuyor "sözleri tepki çekti.
- **22 Ekim -** İlay Aksoy- Belediye başkan adayı iken" fatih i Suriyelilere bırakmayacağız yazılı pankat asan, tvitter hesabından sık sık bu yönlü paylaşımlarda bulunan iyi parti idare kurulu üyesi ilay aksoy hakkında Suriyelilere yönelik nefret söylemleri ile TCK 122 ve 126. Maddelerindeki nefret ayrımcılık, halkı kin ve düşmalığa tahrik ve aşağılama içeren eylemlerde bulunmak iddiası ile mülteci dernekleri tarafından suç duyurusunda bulunuldu .

<u>Mülteci haberleri yapan gazetecilere yönelik gözaltı ve tutuklamalar,</u>

- 2 Mart 2020 **tarihinde mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa'ya geçişi ile ilgili haber takibi için Edirne'de bulunan 8 gazeteci ve 1 çevirmen 'askeri yasak bölgeye girdikleri' iddiasıyla gözaltına alındı. 9 kişiden 8'inin 2 Mart 2020 tarihinde, İngiliz gazeteci Bradley Alan Secker'ın ise 3 Mart 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan gazetecilerden isimleri öğrenilenler: Sedat Suna, Tolga Sezgin, Umut Tangöl, Yasin Akgül, Bradley Alan Secker.**
- 29 Şubat 2020 **tarihinde mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa'ya geçişi ile ilgili haber takibi için bulunduğu Edirne'de 'yasaklı bölgede çekim yaptıkları' iddiasıyla gözaltına alınan ve daha sonra tutuklanan Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri İdris Sayılğan 3 Mart 2020 tarihinde, Naci Kaya 4 Mart 2020 tarihinde avukatlarının tutukluluğa ilişkin yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine serbest bırakıldılar.**
- 10 Mart 2020 **tarihinde Edirne'de mültecilerin sınır geçmesine ilişkin haber takibi yapan Halk TV kameramanı Yavuz Dönmez'in gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.**
- 8 Ekim 2020- **Edirne'de mültecilerin sınır geçişine ilişkin haber takibi yaptıkları sırada gözaltına alınan Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri Naci Kaya ve İdris Sayılğan hakkında Edirne 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ekim 2020 tarihinde başlandı.Mahkeme gözaltı işlemini yapan askerlerin dinlenmesine karar vererek duruşmayı 27 Ocak 2020 tarihine erteledi.**

Mültecilere destek veren avukatlara yönelik baskılar

- **İstanbul, Antalya, Tekirdağ ve Kırklareli barolarının başkanlarını ile bu barolara bağlı avukatların, mültecilerin maruz kaldığı hak ihlallerini gözlemlemek üzere 11 Mart 2020 tarihinde Edirne'nin Pazarkule sınır bölgesine yaptığı ziyaret valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından engellendi.**

Etkinlik Engeli

- 15 Kasım- **Van'da Mültecilerle Dayanışma Ağı üyelerinin, mülteci ölümlerine dikkat çekmek için Van Gölü'ne karanfil bırakmasına polis tarafından valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi.**

SONUÇ OLARAK:

Özetle ortaya koymaya çalıştığımız bu tabloda tabiidir ki mültecilerin yaşadıkları tüm sorunlara yer veremedik. Bu çalışma mütevazi bir boyutta sorunun büyüklüğüne ve çözümün aciliyetine ışık tutmayı amaçlamaktadır

Ülkeyi yönetenler ve kimi siyasi odaklar tarafından ülke çıkarı gibi iddialarla bir dereceye kadar hoş görülebileceği düşünülen ayrımcılığın, ırkçılık ve nefret saldırıları ile yakın ilişkisi üstteki bazı örneklemelerden de görüleceği üzere dehşet verici olaylara zemin hazırlamaktadır. Bir arada yaşamak zorunda olan halklar arasına sökülüp atılması onlarca yıl alacak düşmanlık tohumları eken bu anlayış, politika , söylem ve eylemlerin şarta bağlanmaksızın tümden ortadan kaldırılması öncelikle toplumsal barış adına bir zorunluluktur.

İşsizlikle ve yeterli gelirden yoksun yaşamak zorunda kalmanın mülteci kadın ve çocukları istismara daha da açık hale getirdiği bugün, devletin sosyal devlet ilkesine uygun örgütlenmesi ve ülkesinde yaşayan insanların temel gereksinimlerinin karşılanacağı sosyal destek programlarını hayata geçirmesi ihtiyacı daha acil hissedilmektedir. Bu programların hayata geçirilmesinin zaman alacağı bilindiğinden kadın, çocuk, LGBTİ+ birey, yaşlılar ve engellilerin haklara erişimlerini sağlayacak mekanizmalar acilen işler hale getirilmelidir.

Nefret dilinin yaygınlaşmasında etkili bir araç olarak kullanılan medyanın, bu dilden arındırılması, toplumdaki, ayrımcılığı hoş görme eğiliminin gerilemesi bakımından ciddiyetle değerlendirilmelidir.

Mülteciliği temel bir hak olarak tanımlayan uluslar arası sözleşmelere, belgelere ve ulusal mevzuata rağmen mültecilerin hakları kâğıt üstünde kalmaktan kurtarılamamıştır.

Çocuk ve kadına yönelik şiddetin ve istismarın önlenmesi ve çalışan mültecilerin haklarının korunması bakımından dahi bu sorunun aşılamamış olması can yakıcıdır.

ÖNERİLERİMİZ

Bütün bu sorunların çözümüne katkı sunulabilmesi bakımından ve acilen ;

Mültecilere yönelik hak temelli yaklaşımın benimsenmesi ,

Medyada ve siyasette daha da öne çıkan ve ırkçı saldırıları motive eden **m**ültecilerle ilgili ayrımcı söylemlerden vazgeçilmesi, önleyici tedbir alınması,

Nefret saldırılarında karşımıza çıkan cezasızlık uygulamasına son verilmesi

1951 Cenevre sözleşmesindeki coğrafi çekincenin kaldırılması,

AB- Türkiye arasındaki Geri Kabul Anlaşmasının geri çekilmesi,

Sınırlar açılarak insan kaçakçılığının önlenmesi,

Mültecileri sınırdan geçmek için yasadışı- tehlikeli yollara sevk eden politika ve söylemlerden vazgeçilmesi,

BMMYK nın Türkiye'de yeniden faaliyet göstermesi,

Göç İdaresinin uluslar arası koruma ve ikamet başvurularının alınması başta olmak üzere mültecilerin taleplerini karşılayacak güven verici, keyfiyetten uzak, mültecilerin erişimini kolaylaştıran bir sistem kurması

Suriyelilere uluslararası koruma başvurusunda bulunma yolunun açılması

Geri gönderme yasağına aykırı uygulamaların durdurulması,

Geri Gönderme Merkezlerinde insani tutulma koşullarının sağlanmasından öte, idari gözetim uygulaması ve mültecilerin bu merkezlerde tutulmasına son verilmesi,

Eğitim sağlık barınma ve çalışma gibi temel haklar bakımından vatandaşlarla eşit hakların sağlanması,

Kadın ve çocuklara yöenlik istismar ve şiddeti önleyici, kadın ve çocukları koruyucu

etkin meknaizmaların hayata geçirilmesi,

Dil ve maddi imkan sorunları da gözetilerek adalete erişim ve hukukun korumasından yararlanma konusunda eşitlik ve yeterli imkân sağlanması

Mültecilere kendi dillerinde hizmet sunacak, kolay ulaşılabilir resmi danışma merkezlerinin kurulması,

Mültecilere dair politikalar belirlenirken, mültecilerin ve alanda çalışan sivil örgütlerin görüş ve önerilerinin etkin değerlendirilmesi,

Uzun süre Türkiye'de yaşayan ve geri dönmesi savaş ve sonraya etkilerinin neden olduğu koşullar çerçevesinde mümkün görünmeyen mültecilere vatandaşlık verilmesi, SAĞLANMALIDIR.

----------*0*----------